

PASĂREA PHOENIX ÎȘI IA ZBORUL

„Despre LEUL ROȘU eu aș prefera să vorbesc la persoana a treia singular, căci el și-a dobândit o viață stranie, total independentă. El are astăzi un destin individual.

Când am început să-l scriu, mă interesau foarte mult alchimiștii. Eram captivată de destinul tragic al acestor experimentatori, nevoiți să lucreze pe ascuns. Și ei erau greșit înțeleși de seniorii avizi de bani și de putere, la fel ca toate marile intelecte ale istoriei noastre însângerate. Adevărații inițiați ai „alchimiei mentale" nu s-au străduit nicicând „să fabrice aur", ci năzuiau să-și transmute propria ființă, din „plumb uman, în aur uman". Ei se străduiau să dea naștere în sufletul, în spiritul lor, „Pietrei Filozofale", adevăratului Elixir al Nemuririi.

„Leul Roșu" este un roman. Acțiunea lui palpitantă cuprinde patru secole, ascunzând în sine, de fapt, istoria alchimiei, precum și cele mai profunde chei ale filozofiei orientale, în folosul unor căutători care, citind cartea de mai multe ori, vor constata că ea revelează multe straturi psiho-arheologice ce își păstrează mereu prospețimea.

Prima ediție a „Leului Roșu" a apărut la Editura Hungaria în 1946. A devenit bestseller. În 1947, editurile au fost naționalizate și, la fel ca toate cărțile al căror conținut era diferit de unica ideologie legală, „Leul Roșu" a fost și el nimicit sau ars. Nu i-au făcut decât un bine! Cartea vorbește despre nemurire, deci nu poate fi ucisă. A renăscut din propria cenușă ca pasărea Phoenix.

„Leul Roșu" care ridică probleme umane veșnice și oferă soluționarea lor, își continuă calea sa proprie, trasată de destin, ca să transmită un mesaj ce nu-și pierde nicicând actualitatea, tuturor cititorilor care gândesc și care își caută un sprijin spiritual în această epocă neliniștitoare."

Mária Szepes

ISBN 973-85646-6-2

EDITURA MIX

MÁRIA SZEPES LEUL ROȘU

MÁRIA SZEPES

LEUL ROȘU

ELIXIRUL VIEȚII VEȘNICE

EDITURA MIX

Colecția „Romanul inițiatic"

Culegere: Mihaela Surducan
Tehnoredactare: Elena David
Corectură text: Alice Vidor

Consilier editorial: Florin Zamfir

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SZEPES MÁRIA
Leul roşu: elixirul vieţii veşnice / Mária Szepes; trad.: Vidor Alice
Braşov: Mix, 2002
648 p.; 13 x 20 cm. (Romanul iniţiatic; 4)
ISBN 973-85646-6-2

I. Vidor, Alice (trad.)

133

Originally published as „A Vörös Oroszlán"

Published by arrangement with
SWEETWATER PUBLISHING ESTABLISHMENT under the imprint of ÉDESVÍZ KIADÓ BUDAPEST
www.edesviz.hu

ISBN 973-85646-6-2

Tiparul executat la IMPRIMERIILE MEDIA PRO BRAŞOV

CUPRINS

MIRACULOASA REÎNCARNARE A LEULUI ROŞU 9

ADAM CADMON 15

CARTEA ÎNTÂI • PRIMA MATERIA

SEBASTIAN, CEL CARE NU A AJUNS NICĂIERI 35

EDUARD ANSELMUS ROCHARD 49

CAVOUL ÎNZIDIT 109

TRANSMUTAŢIA 116

NUMELE MAGIC 135

CENTAURUL 142

INVOCAREA 150

„ÎN CEL MAI DE JOS PUNCT AL CELEI MAI MARI ADÂNCIMI" 157

VALEA UMBRELOR 161

PROFESORUL DIN MARBURG 163
MAGISTRUL ŞI INAMICUL SĂU 179
VACCINUL COSMIC 188
SOARELE ŞI LUNA 193
LUMINISCENŢA 208
HOMONCULUS 214
BĂRBATA 233
PRIETENUL REGELUI 241
„CASA CARE NU ARE POARTĂ" 257

CARTEA A DOUA • CREUZETUL ÎN FOC

LOUIS DE TOURZEL 273
MONSIEUR BAYON 293
SPIRITUL LUI JOSÉ DE ASSIS 299
AMBASADORUL „MIEILOR" 314
UNDE ASTRALE 329
ÎNTUNECATUL EROS 349
FEREASTRA VERDE 395

CARTEA A TREIA • PASĂREA PHOENIX ÎŞI IA ZBORUL

ZODIA VĂRSĂTORULUI 407

TEMPLUL LUNII 412
MARELE SANCTUAR 421
TEMPLUL MÂNTUITORILOR 433
„BĂRBATUL CARE NU ARE MOARTE" 439
PRIMUL REPREZENTANT AL TRECUTULUI 454
PARIS, 1870 473
CRISTALUL VIU 480
TRIANON 490
DOUĂ SCRISORI 508
UMBRA CONTELUI CAGLIOSTRO 514
ANNA MÜLLER 530
SICRIUL 534
STAFIA 544
KYILKHOR 548
IMAGINEA INVERSĂ DIN OGLINDĂ 567
GHEARE DE LEU 588
ISABELLE 596
MAGUL NEGRU 604
CERCUL ÎNCHEIAT 610
OPUS MAGNUM 625

MIRACULOASA REÎNCARNARE A LEULUI ROȘU

Aș vrea să vorbesc cititorilor despre preliminariile acestei opere și despre felul cum tema ei m-a captivat, aidoma magnetului care atrage pilitura de oțel. O bucurie specială este pentru mine că cel ce a dat superba formă a celei de-a patra ediții maghiare a cărții, nu-mi este doar editor, ci și prieten dintotdeauna, îndrumat și el la rândul său tot de această carte pe calea pe care o urmează, împlinind o menire importantă și astăzi.

Despre Leul Roșu eu aș prefera să vorbesc la persoana a treia singular, căci el și-a dobândit o viață stranie, total independentă. Nu spun că pentru ca el să se nască n-a fost necesar faptul că sunt un scriitor înnăscut și că, de la vârsta de opt ani, practic aproape toate genurile literare. A fost nevoie de constituția creierului meu, de fantezia mea și de diferitele izvoare istorice și științifice pe care le-am avut la îndemână. Cu toate acestea, nu mă consider altceva decât instrumentul potrivit, mesagerul unei forțe, al unei inspirații mult mai puternice decât mine; nu-i știu numele exact, dar ea există.

Sunt sigură că dacă în 1939 când m-am apucat de scris, aş fi bănuit ce mare foc se va revărsa de sub pana mea, n-aş fi îndrăznit să-mi asum această muncă. In 1938 îmi murise băieţelul. Eu m-am născut într-o familie minunată, printre actori, cineaşti, muzicieni şi scriitori, a căror libertate „boemă" nu însemna libertinism, ci spirit deschis, receptivitate faţă de artă, filozofie şi ştiinţe. Nu eram mic-burghezi şi nici nobili scăpătaţi, dar cunoşteam toate categoriile de oameni, toate tendinţele, urmăream evenimentele furtunoase ale planetei şi ale ţării noastre, înţelegeam primejdiile, dar nu am aderat niciodată la vreun partid extremist.

Soţul meu, Szepes Béla, campion olimpic, grafician, caricaturist, gazetar, colabora nu numai la publicaţiile maghiare ci şi la mari ziare internaţionale. El mi-a oferit posibilitatea de a mă ocupa de tot ceea ce mă interesa şi de a-mi procura documentaţie în limbile germană şi engleză, pe care le cunosc la perfecţie. Pe atunci „luasem la rând" alchimia. Mă hotărâsem să scriu o nuvelă despre un alchimist interesant. Eram captivată de destinul tragic al acestor experimentatori, nevoiţi să lucreze pe ascuns. Şi ei erau greşit înţeleşi de seniorii avizi de bani şi de putere, la fel ca oricare dintre marile intelecte de pe scena însângerată a istoriei. Adevăraţii „iniţiaţi" ai „alchimiei mentale" nu s-au străduit nicicând „să fabrice aur", ci năzuiau să-şi transfigureze propria fiinţă din „plumb uman în aur uman". Ei se străduiau să dea naştere în sufletul, în spiritul lor, „Pietrei Filozofale", adevăratul Elixir al Nemuririi. Când cădeau sub puterea vreunui suveran atotputernic şi nu reuşeau să satisfacă lăcomia de bani a acestuia, erau supuşi caznelor şi erau ucişi. Însă până atunci, scrutând tainele naturii în laboratoarele alchimice, ei făceau nenumărate descoperiri

interesante. Ştiinţa de astăzi recunoaşte pe rând aceste descoperiri. De exemplu, „epoca noastră de plastic" demonstrează faptul că elementele sunt energii transformabile unele în altele. Se dovedeşte şi faptul că pot fi create pietre preţioase şi aur pe cale sintetică, leacuri care purifică sistemul circulator, vitamine şi medicamente ce pot prelungi viaţa, seruri şi antibiotice care biruie infecţii şi epidemii.

Chimia este „descendenta alchimiei" numai că ea îşi obţine „arcanele" cu preţul unor erori mai grosolane şi cu costuri mai mari. Medicamente considerate utile, devin adesea dăunătoare şi rămân mult în urma genialei „biomagii a naturii" pe care chimia încearcă s-o imite.

Palpitanta acţiune a „Leului Roşu" parcurge patru secole, ascunzând în sine de fapt istoria alchimiei, precum şi cele mai profunde chei ale filozofiei orientale, în folosul unor căutători care, citind cartea de mai multe ori, vor constata că ea revelează multe straturi psiho-arheologice ce îşi păstrează mereu prospeţimea.

Mărturisesc că am fost cutremurată de înflăcărarea care s-a declanşat în mine pe neaşteptate în timp ce scriam. Am înţeles că, de data aceasta, nu pătrunsesem în labirintul unei nuvele ci, eram antrenată ca de o rachetă cosmică printre dimensiuni care îmi dădeau ameţeală. De atunci nu am mai putut renunţa la acest zbor stelar. Orizontul mi se deschidea tot mai larg. Mă ridicam pe valurile unui ocean de foc. Şi, cu toate că cunoşteam planul acţiunii, de sub pana mea apăreau fraze uimitoare la care, cu secunde în urmă, nu m-aş fi putut gândi.

A fost ca o sciziune a eului. O parte din mine, imaginaţia, era captată de nişte imagini, culori, pasiuni şi caractere de o bizară veridicitate, de care însă mintea mea lucidă se

îngrozea. „Doamne, ce-i asta ? Ce vor zice cititorii?" Răspunsul la frământările mele lăuntrice era mereu că această carte nu va fi tipărită niciodată. Am continuat s-o scriu timp de cinci ani. O dactilografă, vecină cu mine, în satul unde locuiam, în „Arca lui Noe", a observat pe masa de scris a odăiței noastre vraful de manuscris care sporea mereu. Ea nu știuse până atunci că sunt scriitoare. Tema o interesa. Mi-a propus să îi dictez, ea fiind capabilă să dactilografieze zilnic treizeci de pagini. Trăiam ultimele grozăvii ale războiului. Budapesta era încercuită. Capitala, situată la douăzeci și cinci de kilometri, era pustiită de bombardamente.

Seară de seară, trasoarele roșii ale rachetelor își desenau staccato-urile pe cer, ziua orizontul era întunecat de norii denși de fum ai incendiilor. Căsuța noastră era zguduită și ea de explozii. O bombă, căzută în apropiere, ne-a spart geamurile. Ușile încuiate bubuiau sub pumnul detonațiilor. Nu știam care dintre prietenii și rudele noastre captive în beciurile orașului mai erau în viață și care nu. Iar eu, în această apocalipsă asurzitoare, în bubuiturile atacurilor aeriene, în răpăit de mitraliere și în atâtea zgomote amenințătoare, dictam și dictam, zi de zi câte treizeci de pagini din această carte stranie, care nu era cunoscută până când bătutul la mașină s-a încheiat și nu fusese citită de nimeni.

Nici de soțul, nici de fratele, nici de părinții sau de prietenii mei. Și ceea ce nu sperasem și nu crezusem, în pauza de răsuflare a primilor trei ani de libertate, în 1946, Leul Roșu a apărut la editura Hungaria. A devenit bestseller. In 1947 editurile au fost naționalizate și, împreună cu toate celelalte cărți cu conținut diferit de unica „ideologie" oficială, și Leul Roșu a fost retras din librării și biblioteci și distrus. Însă acest lucru i-a făcut numai bine. Cartea vorbește despre

nemurire, deci ea nu putea fi ucisă. A răsărit din propria cenușă ca pasărea Phoenix.

Ediția a doua a fost tipărită în 1984, drept „phantasie", la editura „Kozmosz", cu unele prescurtări și cu o postfață. A treia ediție, completă, a apărut la editura „Hatter". S-a epuizat și aceea. La München, într-o excelentă traducere germană, a devenit în 1984, „Cartea lunii". Astăzi acolo s-a ajuns deja la a șaptea ediție. A apărut și în America, în maghiară și în engleză, ediția în limba maghiară rămânând cea mai frumoasă.

Leul Roșu care tratează probleme omenești eterne și oferă soluțiile acestora, își continuă deci propria traiectorie trasată de destin, pentru a-și transmite numeroasele mesaje etern valabile cititorilor care gândesc și își caută un sprijin spiritual în această epocă neliniștită.

ADAM CADMON

Scrisoarea lui Adam Cadmon mi-a parvenit cu mulţi ani în urmă, în vara lui 1940, în căsuţa despre care, în afară de câţiva dintre prietenii mei apropiaţi, nu ştia nimeni. Era o casă ţărănească scundă, cu veranda umbrită de viţă, cu geamuri acoperite de jaluzele verzi şi cu pereţi văruiţi. Stătea pe o colină cu pantă lină, sub umbrarul unor tei bătrâni, parfumaţi. Nu puteai ajunge la ea nici cu trenul, nici cu maşina, iar până la cea mai apropiată staţie de cale ferată făceai peste dealuri un drum de un ceas. Chiar şi poşta se abătea numai o dată pe săptămână la „Arca lui Noe", cum îmi botezasem refugiul. Pe dinăuntru transformasem odăile căsuţei în încăperi comode, moderne, apa însă o scoteam tot cu pompa manuală din puţ într-un rezervor, iar serile luminam cu lămpi de petrol şi cu lumânări. Însă prin 1940, noi, oamenii mai sensibili, eram bucuroşi să putem emigra în „primitivismul" trecutului, fugind de binefacerile dezlănţuite ale „culturii".

Geamurile mele dădeau spre nişte vii care înverzeau colinele, iar la picioarele acestora vedeam suprafaţa oglinditoare a Dunării.

Mi-am găsit această casă după căutări grijulii, alegând cu bună-ştiinţă un asemenea loc inaccesibil. Presimţeam că dacă nu mă smulg din atmosfera neliniştitoare a oraşului, nu voi ajunge niciodată să-mi închei lucrarea.

Profesiunea mea mă leagă de oraş. Fiind şeful secţiei de neurologie a unui mare spital, părea ceva cu totul imposibil să mă pot elibera de sub o mulţime de îndatoriri. Comparativ cu alte profesiuni, cea a medicului îl înrobeşte cel mai mult, căci postul său se află pe un teritoriu unde nimic nu este previzibil. Toate evenimentele sunt urgente, apar cu bruscheţe neaşteptată şi nu suportă amânare.

Metoda de care mă ocup ca deschizător de drumuri m-a pus în faţa unei grave dileme. Atât profesiunea, cât şi cartea mea – pentru care materialul se adunase deja de ani întregi – cereau un om întreg. Aveam o mare restanţă la citit cu scopul elucidării unor detalii. Încercasem să sacrific în acest scop o parte din noapte, dar sănătatea mea s-a resimţit şi, ceea ce a fost şi mai grav, se resimţea şi munca. Tratam teme care reclamau un efort concentrat. Altfel, tezele ar fi pierdut din puterea lor de convingere şi ar fi oferit suprafeţe de atac. Iar eu nu puteam risca să apăr o cauză adevărată, de importanţă decisivă, cu nişte argumente şubrede, ambigue, slabe. După multe amânări şi compromisuri, am sfârşit prin a cere concediu medical de patru luni şi m-am aruncat în această lucrare ca într-o prăpastie, cu sufletul tulburat, cu remuşcări zgomotoase, estompate totuşi de imboldul lăuntric care răzbătea prin toate. L-am lăsat ca loctiitor pe cel mai priceput asistent al meu şi m-am retras din lume.

Pacea vrăjită a singurătăţii şi a muncii nu m-a cuprins imediat. În prima săptămână mă mai nelinişteau cazurile rămase neterminate, dar apoi le-am exterminat în mine fără

milă cu gândul sănătos şi sceptic că nici un om nu este de neînlocuit, căci dacă ar fi aşa, moartea nu ne-ar tot schimba ca pe nişte monede scoase din uz. Era mult mai important ca metoda experimentată de mine, care şi-a dovedit utilitatea, să fie aplicată pe scară largă şi să poată învinge boala în general, decât să menţin cu orice preţ continuitatea tratamentului izolat al câtorva oameni. Deoarece în această carte rolul meu este ca şi impersonal, mă voi referi la natura lucrării mele numai într-o măsură care să lămurească cu mai multă claritate apariţia lui Adam Cadmon şi să aibă legătură cu miraculoasa lui istorie.

De douăzeci şi cinci de ani mă ocup de bolile nervoase şi au trecut cam zece ani de când am păşit pe un drum cu totul nou, părăsind fundăturile prestigioase ale unor precursori, fără ca până acum să-mi fi publicat experimentele şi rezultatele. Cunosc şi respect precauţiile ştiinţei şi măsurile uneori exagerate pe care le ia împotriva deschizătorilor de noi drumuri şi eram pregătit ca lucrarea mea să fie ridiculizată, luată în colimatorul miilor de atacuri sau să fie trecută pur şi simplu sub tăcere. Dar toate acestea nu mă interesau. Câţiva asistenţi ai mei, foarte talentaţi, care nu vor putea fi excluşi din teritoriul medicinii, sunt deja suficient de „contaminaţi". Ei tratează bolnavii după metoda mea. Statisticile noastre prezintă date demne de interes şi, ceea ce este mai important, bolnavii noştri, nişte cadavre vii rătăcitoare pe un pământ al nimănui, s-au transformat din stafii iarăşi în oameni.

I-am dat sistemului meu denumirea de „metapsihanaliză". Prin *psiche* eu înţeleg intelectul nemuritor, esenţa transcendentală a oricărei vieţi, care şi-a atins culmea

pământeană în conștiința umană. Această culme însă, raportată la dimensiunile incomensurabile ale spiritului, e numai cât un firicel de praf față de cosmos. Îmbolnăvirea psihicului semnalizează o deteriorare a unei punți, tulburarea unor organe de comunicare între trup și spirit. Vindecătorul sufletelor trebuie să se apropie și de această defecțiune cu temeinicia metodei clinice, diagnosticând-o și tratând-o. Dacă el se ocupă doar de simptome, nu va face decât să umple spitalele – și chiar toată lumea – cu cadavre vii supuse unor accese de furie. Nu mă refer aici la defectele organice ale creierului, care afectează grav întregi vieți omenești. Vorbesc despre bolile psihicului, insesizabile la început și nedetectabile în trup, căci numai încetul cu încetul imaginația inhibată, acționând într-o direcție greșită, își sapă în organism deformările patologice.

Revoluționarea generală a spiritului și deci și a medicinei nu mai poate fi comprimată, ca un uriaș din poveste, într-o butelie cu descântecele unor lungi expresii latinești, căci vremurile sunt grele de revoluție, bătăile inimii sale se aud deja în lume și în curând ea trebuie să se nască, chiar și cu prețul ca cei care au moșit-o să fie arși pe rug. Pentru ca ereziile mele față de știință să fie și mai evidente, recunosc deschis că direcția indicată de mine are caracteristici oculte. Cred în Hermes Trismegistos, în revelatorul teoriei analogiilor, cred în tradițiile ancestrale, ale căror rădăcini se pierd în ceața unui imens trecut preistoric, abia întrezărit acum. Adevărul s-a arătat mereu și în vremurile mai târzii, însă oamenii s-au dovedit a fi niște pigmei înrăiți, incapabili să-l accepte. Să ne gândim doar la Paracelsus, la invidia criminală a colegilor săi pe care până la urmă i-a zdrobit craniul, un craniu în schimbul căruia în zadar ar fi oferit ei alte o mie

de cranii de-ale lor, căci nici pe atunci nu puteai cumpăra aur cu oricâte tone de noroi.

Scrisoarea lui Adam Cadmon conținea doar câteva rânduri:

„Mult stimate Domnule Profesor!

Sper ca, prin vizita mea personală, să vă pot împăca pentru faptul că vă deranjez din muncă. Aș dori să mă bucur de ospitalitatea dumneavoastră numai timp de două zile. Nu cunosc încă momentul exact al sosirii mele căci ea depinde de rezolvarea câtorva probleme, dar cred că pot călători săptămâna aceasta.

Până la apropiata revedere, vă salut cordial,

al dumneavoastră,

Adam Cadmon".

Se iscălise astfel: „Adam Cadmon". Scrisoarea purta ștampila unui oficiu poștal din Budapesta.

Primul meu gând a fost că unul dintre prietenii mei îmi face o farsă. Adresa mea era cunoscută numai de trei persoane: de asistentul meu, de menajera mea de la Budapesta și de un coleg holtei, cu care am făcut nenumărate partide de șah, dar care zăcea acum în spital cu o gravă operație de calculi renali. Nu mă îndoiam de seriozitatea nici unuia dintre ei. Știam că n-au divulgat nimănui adresa mea – nici unor cunoscuți și nici unor străini. Cum a aflat-o totuși acest Adam Cadmon, de ce i s-a dat acest nume kabbalistic care simbolizează cosmosul – și ce vrea el de la mine?

*

Iritarea mea în fața unui eventual deranj era temperată de curiozitatea care creștea în mine. Scrisoarea și numele răspândeau magie. Reveneam mereu la ele și mă preocupau

profund. Cercetam literele înguste, abia înclinate, de o originalitate inconfundabilă. Semănau cu hieroglifele. Pe plic stăteau scrise nu numai numele meu, ci şi alte indicaţii clare, de pildă numele dat casei, de care nu pomenisem decât în faţa prietenilor: Arca lui Noe. Era de neînţeles. Aşteptam aproape emoţionat sosirea lui Adam Cadmon.

M-am surprins singur că primul meu gând dimineaţa la trezire era întrebarea dacă va veni azi sau nu? A treia zi n-am mai suportat incertitudinea inactivă şi minţindu-mă singur că mă duc în sat doar ca să cumpăr chibrituri şi lumânări, am făcut plimbarea până la staţia de cale ferată. În gară nimeni n-a coborât din tren. Eram decepţionat. Acasă mi-am dat seama că el sosise în absenţa mea.

*

Stătea pe verandă când am intrat. S-a ridicat, s-a apropiat de mine şi mi-a întins mâna.

N-aş fi putut ghici vârsta lui. Nu era bătrân. Avea un obraz prelung, fin dăltuit şi complet lipsit de riduri. Dar nu era nici tânăr. Nu ştiu din ce cauză un asemenea epitet nu l-ar fi putut caracteriza. Răspândea mai curând o permanenţă atemporală, oprită în prezent. Avea trăsături discret mongoloide, un ten creol, dar cu o nuanţă obişnuită şi în Europa. Ochii săi de un albastru-verzui luminos, migdalaţi şi mari captau privirea şi o reţineau. Fruntea sa largă şi bombată, cu bosele-i nobile, cu tâmple fin adâncite, unui frenolog profesionist puteau să-i apară ca o capodoperă. Părul negru, cu luciu mat, pieptănat spre spate, se prelungea mult până în ceafă. Purta un costum comod, alb, de vară. Esenţa care l-ar putea caracteriza cu adevărat se refuză cuvintelor mele. Cum i-aş putea descrie de pildă privirea

voioasă, pătrunzătoare, cunoscută, care stârnea un ecou venit din străfundul spiritului ?! Nu mi s-a părut necunoscut nici o clipă, dar nu-mi dădeam seama nici de începutul şi nici de natura legăturii dintre noi.

Cu o voce reţinută şi uniformă se interesă mai întâi de munca mea. În timp ce ne antrenam în convorbire, nu m-a mirat deloc că era atât de bine orientat în privinţa ei. Îmi cita părţi din cartea pe care o scriam şi eu treceam peste acest lucru cu gândul fugitiv că poate mi-a citit articolele în publicaţii medicale – dar brusc, mi-am dat seama că tocmai despre acele lucruri nu comunicasem încă nimic. Numai hârtia de pe biroul meu, stiloul şi cu mine ştiam de ele. Adică... l-am privit mirat şi el zâmbi.

– Nu e nici o vrăjitorie. E vorba de un singur pas în avans pe teritoriul în care activezi şi dumneata. În conştientul dumitale întregul complex stă gata pregătit, iar eu l-am citit. Orice om are această capacitate, nu trebuie decât să ne-o dezvoltăm.

Această explicaţie m-a făcut să alunec brusc într-un plan unde viziunea asupra lumii este mai bogată cu câteva dimensiuni.

Discuţia alunecă pe tema războiului. El zicea că venise ca să mă viziteze din Lublin şi că poimâine avea de gând să se întoarcă acolo. Această afirmaţie mi-a stârnit o mulţime de întrebări. Ce căuta el în Lublin, unde războiul bântuia în modul cel mai nemilos şi unde domnea o teroare cruntă ? O fi polonez? Vorbea perfect limba maghiară, cu un accent străin abia perceptibil. Petrecuse o singură zi la Budapesta, nu avea nici o cunoştinţă acolo şi a venit direct la mine... Dar atunci, cine expediase scrisoarea lui din Budapesta cu

patru zile în urmă, de unde ştia el de existenţa mea şi cum de poate călători un civil peste zonele cuprinse de război?!

– Nu sunt polonez – răspunse el gândului meu. M-am mutat la Lublin în iulie 1939.

– E neamţ! izbucni în mine gândul, cu umbra unei suspiciuni anxioase. Nu cumva....

– Am venit din Tibet, spuse el cu simplitate. Fiind încă acolo, hotărâsem deja această vizită. Dacă reuşeşti să goneşti din suflet fluturii gândurilor conştiinţei efemere, vei găsi dincolo de ei certitudinea că m-ai aşteptat. Desigur, omul însemnat nu aşteaptă numai cu intelectul ci şi cu presimţirile, cu neliniştile şi cu credinţa sa inepuizabilă că esenţa, inexprimabilă prin legile rigide ale vieţii tridimensionale, se va revela odată şi odată. Între noi doi nu există altă diferenţă decât faptul că dumneata intuieşti ceva, în schimb eu îmi amintesc. Dar pentru munca noastră comună acest lucru nu are importanţă. Important este că ştii de aceste lucruri, îndeplineşti cu fermitate ceea ce ţi s-a încredinţat şi ţi-ai păstrat intacte însuşirile după care poţi fi recunoscut.

– Ce mi s-a încredinţat... cine sunt cei care mi l-au încredinţat.... şi ce fel de semne de recunoaştere am păstrat?! izbucneau din mine întrebările.

– Cuvintele au un defect esenţial şi anume că fiecare le înţelege în alt fel. Înainte de toate, trebuie să le aducem la un numitor comun ca pe nişte ceasuri diferite. Sub amintire eu înţeleg amintirea unor vieţi anterioare. Dumneata ştii şi crezi că reîncarnarea este o realitate, ai cunoştinţe şi intuiţii proprii în legătură cu aceasta. Eu am amintiri. Dumneata simţi că noi doi nu ne-am întâlnit azi pentru prima oară, eu însă o ştiu. Dumneata, urmând o poruncă lăuntrică, te-ai retras aici, în Arca lui Noe, pentru a-ţi termina lucrarea de

care viitorul are nevoie, eu însă ştiu că această poruncă lăuntrică este o însărcinare venită de acolo, unde revoluţionarii spiritului pregătesc noul Eon, cu ajutorul conjuraţilor spiritului reînnoit. Dumneata, fără să o ştii, faci parte din această conjuraţie în această viaţă terestră, dar te asigur că odată ai acceptat în mod conştient această sarcină.

Am afirmat din cap involuntar, deşi această „claritate" mai mult îmi lua vederea decât mă lăsa să văd. Eram stăpânit de o stranie stare de elevare tot timpul cât Adam Cadmon s-a aflat în casa mea. În prezenţa lui nu reuşeam să discut în contradictoriu, nici să analizez o idee sau să mă împotrivesc. Secunde întregi mi se năzărea că sunt, poate, victima unei stranii metode de sugestionare, căci fiecare cuvânt rostit de el cădea în mine cu multă putere de convingere, nimicind până şi germenii îndoielilor, în ciuda unor fapte pe care le-aş fi putut contrazice cu argumente. Totuşi, eu însumi făcusem destule experienţe de hipnoză şi sugestie pentru a şti că mă aflam în faţa unui fenomen cu totul diferit. De la el nu pornea nici o intenţie de reacordare a gândurilor mele, nici un curent dominator. El nu era altceva decât el însuşi, purtând o imensă încărcătură de cunoaştere, de forţe spirituale aflate sub stăpânire şi de capacităţi, care confereau manifestărilor sale o certitudine gravă, penetrantă, total diferită de incertitudinea şovăitoare omenească.

*

Seara, după cină, stăteam în grădină. Deasupra noastră se înălţa un cer întunecat, străpuns de stele. Constelaţiile pictate parcă pe un clopot de sticlă uriaş ne înconjurau cu strălucirea lor. Calea Lactee se scurgea pe orizont ca un fluviu palid, plin de mister. Aproape de marea Lună plină,

două stele cu lumini ascuțite străluceau: Jupiter și Saturn, în strânsă conjuncție. Ochii mei se opriră asupra celor două stele, și am rămas cu gândul la puterea lor, la forțele lor care se completau și se contraziceau. Jupiter, marele binefăcător, constructor înfocat, plin de elan – Saturn, planeta care pune piedici, care încremenește, care aduce suferință și care, în existența transcendentă, oferă învățăminte prin suferință. Jupiter, prietenul Soarelui, Saturn, marele singuratic. Primejdia emanată de unul este focul, a celuilalt încremenirea. Oare ce fel de influențe se revarsă asupra lumii prin lupta acestor doi uriași?

– E constelația Mântuitorilor, vorbi Adam Cadmon alături de mine.

Am tresărit. Dintr-odată vraja acestei nopți incomparabile se trezi în mine ca o vibrare. Adam Cadmon răspunsese din nou la un gând al meu.

– Constelația lui Jupiter și a lui Saturn a precedat și nașterea lui Christos, continuă el încet. Atunci marea conjuncție stătea sub semnul Peștilor. Acum, se află în Taur. Aceea a adus lumii creștinismul, acesta, în schimb, va aduce marea revoluție filozofică și socială, mântuirea spiritului din robia materiei. Mesia care se naște acum, va fi deschizătorul noului Eon.

– Se naște un nou Mesia…Unde ? Când? am întrebat eu, neînțelegând.

– La Lublin, în aprilie 1941. În ghetoul din Lublin, acolo unde răul este cel mai apăsător, iar întunericul cel mai dens. Printre cei umiliți și împinși în mizerie. Umbra lui s-a arătat cu mult înainte. Omul Păcatului, Călcătorul Legii, a apărut de-acum cu toate semnele și întreaga forță a minciunii. Și, peste tot unde umbra lui a atins pământul, apare și opusul

său luminos, – realitatea alături de miraj, împotriva lui Antichrist, Mântuitorul. Și pentru ca Scriptura să se împlinească și pentru ca ritmul tălăzuirii veșnic repetate a timpului să poată fi auzit, El se va naște ca fiu nelegitim al unei fete evreice, va fi copilul unei tinere evreice încărcată cu întreaga tristețe a neamului său, cu înțelepciunea teribilă dată de suferințele ei, de slăbiciunea înspăimântată a prigoanei suferite de această seminție. Această blândă mamă singură este copia acelei mame ancestrale care, cu o mie nouă sute patruzeci de ani în urmă, își născuse fiul într-un staul.

Vocea lui suna calmă și simplă, totuși în mine ea aprinse un foc. Eram copleșit de certitudinea nemăsurată, dincolo de înțelegere, cum că fiecare cuvânt rostit de el reprezenta într-un mod mai cutremurător adevărul, decât lucrurile vizibile din jurul meu.

– Și dumneata… Dumneata de ce stai în Lublin?! aceasta a fost prima întrebare pe care i-am pus-o în legătură cu persoana sa.

– Atunci când în staulul urii și descreierării omenești se va naște Înțelepciunea, urmând calea arătată de stea, Pruncul va fi vizitat de cei invitați la botez. Chemarea ce mi-a fost adresată a ajuns deja la mine. Am revenit din anonimat pentru a-i pregăti Lui locul și pentru a-L vesti pe El. Am venit să le dau de știre Celor Drepți că acestea sunt vremurile despre care vorbesc prorocirile. Urmează zile ale căror mori vor măcina cu iuțeală și vor distruge orice sprijin omenesc. Se vor isca incendii care vor mistui până și ultimele refugii ale materiei. Nu va exista nici o palmă de pământ, nici o urmă de acoperiș, unde cel prigonit să se poată opri, unde fugarul să se poată ascunde. Vițelul de aur de atâtea ori așezat pe postament va fi doborât pentru ultima oară. Fluviile

de lacrimi nu vor înmuia inimile demonilor cruzimii. Sângele se va revărsa ca un ocean, inundând ţări, oraşe, străzi, case, ogoare, grădini, lacuri şi râuri, căci înainte de oceanul răcoritor al Vărsătorului, întotdeauna pământul este curăţat de un potop de sânge.

Multă vreme, înţelesul cuvintelor apocaliptice, rostite fără patos, n-a putut pătrunde în creierul, în nervii mei. Priveam ameţit contururile blânde, întunecate ale peisajului care vibra în cântecul greierilor.

Faţa îmi era mângâiată de arome proaspete, răcoroase, de mirosul florilor de soc şi de salcâm. De undeva, de departe, se auzea lătrat de câini. Pe malul apei, vocile răguşite şi moi ale broaştelor cereau ploaie. Noţiunile de sânge, moarte, brutalitate josnică se retrăgeau în faţa păcii şi purităţii acestei nopţi… Totuşi brusc, de undeva din dimensiunea mistică a viitorului şi din Akasha* am fost copleşit de presimţirea grozăviilor anilor ce urmau, de distrugerea depăşind suportabilul şi imaginabilul, delirul urii, starea de aservire a unor mase de oameni lipsite de apărare, dansul demonic, imposibil de oprit, al inspiraţiilor sinucigaşe – şi peisajul calm se învioră deodată. Voci sinistre, teamă, nelinişte, tremur sesizabil numai pe calea nervilor, o aşteptare anxioasă, spasmodică prevestind groaza ce urma să se descătuşeze cu vuiet intempestiv – toate acestea vibrau acum în noapte şi senzaţia era atât de concentrată, atât de reală încât începui să mă sufoc, iar inima îmi porni într-un galop nebun.

* După cum afirmă hinduşii, Akasha este o materie mai subtilă şi mai arhaică decât eterul universal, la fel de străveche ca însuşi spiritul. Akasha conţine toate ideile evenimentelor Cosmosului. Ea nu este supusă cauzalităţii dar formele create din ea se supun legităţii acesteia.

– Nu! am izbucnit, ferindu-mă. Omul nu are asemenea adâncimi! Nici un suflet nu ar suporta aşa ceva!

– Prin natura sa, sufletul este atât divin cât şi demonic. În funcţie de cel care îl manevrează, de forţele Luminii sau de cele ale Întunericului care au pus stăpânire pe manetele ce-l ghidează. Sufletul este materia primă subtilă, schimbătoare a existenţei. Efectele care îl vor copleşi sunt atât de elementare încât vor străpunge orice punct slab, lipsit de apărare. Aceasta este forţa urii. Cel care are o cât de mică predispoziţie pentru ură, cel care nu va lupta împotriva acesteia cu întreaga capacitate şi întreaga conştiinţă a spiritului său, acela este pierdut, acela va fi înregimentat în armata demonilor urii. Ura este cea mai înspăimântătoare, cea mai magică dintre puterile care au apărut până acum pe pământ. Depăşeşte şi domină orice altă slăbiciune omenească: egoismul individual, comoditatea, teama de moarte. Încinge fanatismul până la incandescenţă, topeşte individualitatea făcând-o să dispară în gloata care vrea doar să distrugă, cu preţul de a fi distrusă ea însăşi.

– Şi pentru ce trebuie să se întâmple toate acestea?! am întrebat eu aproape strigând, încât vocea mi-a răsunat între copacii adormiţi. Dacă dincolo de lucrurile vizibile există un Proiectant şi un Proiect, cum de permite dezlănţuirea forţelor destrucţiei ?

– Tocmai pentru că dincolo de lucrurile vizibile există un proiect, răsună răspunsul lucid. Aceasta este marea transmutaţie a pământului. Esenţialul se va modifica. Cei contaminaţi vor fi eliminaţi, iar puţinii care vor rămâne se vor transfigura împreună cu el din plumb în metal nobil. Ceea ce se va petrece, va fi efectul injecţiei declanşatoare. Boala va erupe numai la cei care o purtau în stare latentă.

– Oamenii sunt lipsiţi de putere, neştiutori şi iresponsabili. Însă conducătorii lor sunt conştienţi şi cinici. Modul cum aceştia se folosesc de magia neagră a propagandei este păcatul lor şi nu al oamenilor. Creierele înguste de proastă calitate sunt bombardate cu bombele editorialelor şi ale discursurilor radiodifuzate ce răspândesc otrăvuri ideatice. Cum să se apere oamenii? Ei sunt lipsiţi de noţiuni independente, nu au linii de forţă morală, nu au decât frustraţii. Sunt nişte copii care se îmbulzesc spre pieire, conduşi de flautul îmblânzitorului de şobolani din Hameln. Pentru ce să fie ei pedepsiţi?

– Imaginea este corectă. Oamenii sunt nişte copii şi aceşti copii îşi permit câte o joacă foarte nemiloasă. Ei sunt nemiloşi unul faţă de altul, faţă de toate celelalte vietăţi şi chiar faţă de ei înşişi. Dar de-acum înainte pământul nu va mai fi terenul de joacă al unor copii, ci lăcaşul unor adulţi care gândesc.

Am tăcut un timp. Cuvintele acestea nu puteau fi contrazise. Enunţurile sale erau nişte revelaţii ca viziunile lui Enoch, Baruch, Ezra şi Ioan şi învăţăturile profeţilor. Trebuia să le crezi sau să le negi fără echivoc.

– Aş vrea să ştiu, am întrebat eu mai târziu domol, de ce ai venit la mine, tocmai la mine... din Tibet, prin Lublin, la Arca lui Noe?

În clipa când am rostit aceste cuvinte, a dispărut tonul jucăuş născut dintr-un capriciu, din ideea fugară a ultimelor vorbe. Arca lui Noe! Cu ce conţinut grav s-a umplut deodată această denumire! Ciudata mea presimţire a fost întărită de vocea lui Adam Cadmon.

– Am adus ceva, un lucru care trebuie păstrat... care trebuie să supravieţuiască noului potop de sânge. Mai târziu n-aş fi putut veni.

Mă cuprinse o bucurie explozivă, nebunatică. Credeam că ceea ce spusese nu se referea doar la casa mea ci la întreaga mea ţară.

– E vorba numai de căsuţa aceasta, îmi spuse el în chip de răspuns, despre Arca lui Noe. Şi va trebui să te agăţi puternic chiar şi de ea atunci când cerul se va întuneca şi furtunile se vor dezlănţui în apropiere.

– Vrei să spui că nici această ţară nu va fi scutită de...

– Da!

– Ei bine... îţi stau la dispoziţie oricum.

– Ştiam, spuse el cu simplitate. Am adus un manuscris. Aş vrea să-l păstrezi până când îţi voi trimite instrucţiuni despre ceea ce trebuie să faci cu el. În anii care urmează, la mine nu s-ar afla în siguranţă. Desigur, dacă te interesează, poţi să-l şi citeşti.

*

A doua zi după amiază şi-a luat rămas bun.

Manuscrisului lui Adam Cadmon a intrat astfel pe mâinile mele. Acum procedez conform instrucţiunilor sale scrise, aducându-l la cunoştinţa celor rămaşi vii după potopul de sânge şi care caută, dezorientaţi, calea care îi readuce la viaţă.

Cu el nu m-am mai întâlnit niciodată.

Manuscrisul lui Adam Cadmon

CARTEA ÎNTÂI

PRIMA MATERIA

„Nimeni să nu pășească cu cutezanță iresponsabilă pe calea științelor tainice, căci, o dată pornit pe această cale, va trebui să atingă țelul, altfel este pierdut.

Pe această cale, a te îndoi înseamnă a te sminti, a te opri înseamnă a decădea, a te da în lături înseamnă a te prăvăli într-un hău fără fund.

Tu, cel care ai început să citești această carte, dacă o citești până la capăt și ai înțeles-o, vei deveni fie suveran, fie nebun. Fă cu ea ce vrei – dar nu o vei disprețui și nu o vei uita niciodată. Dacă ești pur, ea va fi ca o făclie în fața ta, dacă ești puternic, ea se va transforma în armă în mâinile tale, dacă ești înțelept, vei deveni și mai înțelept. Însă dacă ești stricat, atunci această carte se va transforma în tine în flăcări infernale, îți va străpunge sufletul ca un pumnal ascuțit și îți va încărca conștiința cu povara regretului și a neliniștii veșnice."

(Eliphas Levy: *Rituel de la Haute Magie*)

SEBASTIAN, CEL CARE NU A AJUNS NICĂIERI

Hans Burgner îmi este astăzi atât de străin ca şi celulele moarte şi înlocuite ale trupului meu. Cu câteva secole în urmă, totuşi, el fusese cel despre care, cu părtinirea emoţionantă a unor bucurii, nelinişti şi presimţiri afirma: acesta sunt eu! Hans Burgner era netrebnic, lacom şi avea mintea tulbure, totuşi în el a pornit fermentaţia care mi-a smuls viaţa de pe traseul circular al veşnicelor repetări. De aceea îmi încep istoria cu el. Aidoma preotului misterelor orfice, ofer mâna mea novicelui care vrea să mă urmeze în întunecimea nopţii, în adâncul unor păduri unde nu bate luna, prin naşteri, prin morţi, către porţile lui Hades. Am o făclie şi cunosc drumul. Cel care mă urmează nu se va rătăci. Până în zori vom sosi la templul soarelui răsare.

M-am născut la Swandorf, în 1535. Bănuiesc că tatăl meu n-avusese nici un rol în conceperea mea, cu atât mai mult era amestecat însă ajutorul lui, vânjos şi neobrăzat. Tatăl meu era morar: un om gras, cu ten alb-liliachiu, cu răsuflarea greoaie, un om blând şi distrat, de care mamei nu-i păsa nici cât de un sac cu făină. În schimb, personalitatea ei insuportabilă, capricioasă, zgomotoasă şi brusc schimbătoare umplea toată casa. Era cea mai instabilă femeie din câte am cunoscut. Nimeni nu putea şti cu cine va da nas în

nas peste un sfert de oră: cu o castelană fină, visătoare, cu vreo ascetă puritană, înfăşurată într-o invizibilă rasă călugărească, emiţând ca din puşcă sentinţe irevocabile, cu o curtezană turmentată, hlizită, cu ochii aprinşi şi buzele umede, sau poate cu o precupeaţă spurcată la gură care, cu ţipete ascuţite, îi face albie de porci pe toţi. Părerile ei despre unul şi acelaşi lucru se contraziceau cu trecerea clipelor şi, având o fire puternică, activă, neobosită şi despotică, din partea ei nu avea pace nici măcar un purice din casă. Ea-i punea pe toţi în mişcare, îi gonea încoace şi încolo cu dispoziţii contradictorii şi, după ce treburile se încurcau definitiv, iar oamenii şi animalele erau gata să-şi piardă minţile, privea în jurul ei excitată şi aproape mulţumită.

– Sunt înconjurată de nişte idioţi! Declara ea cu voce de pasăre răpitoare şi, pe neaşteptate, mai curând sub efectul emoţiei plăcute, izbucnea în lacrimi. Plângea de mila propriei ei persoane. De asta era gata tot timpul. În faţa tatălui meu care transpira de speriat ce era, îşi enumera sacrificiile aduse de dragul lui, tinereţea ei îngropată, frumuseţea ei ascunsă sub obroc.... Şi, ajungând aici, amintea de fiecare dată de dragostea mortală a unui nobil aflat în trecere pe acolo.

– Aş putea să mă îmbrac în mătase şi în catifea! hohotea ea cu un fals accent patetic, şi putrezesc aici, într-o fundătură împuţită, unde toţi se folosesc de mine. De la voi n-am auzit măcar o vorbă bună în viaţa mea! Îmi vărs rărunchii muncind pentru voi şi nici unuia nu i-ar trece prin cap să spună măcar atât: mulţumesc, Theresa!

Vorbea despre propria ei frumuseţe ca despre un fenomen al naturii, ca despre Soare, Lună şi stele şi avea fixa idee că este irezistibilă. Orice om care purta nişte nădragi şi se uita la ea, devenea pe loc „robul" ei. Toţi se dădeau în vânt după

ea, începând cu ucenicul abia răsărit, până la apaticul bătrân cărător de saci. Ţărăncile, care tropăind prin curte îşi aşteptau rândul la măcinat, se holbau la ea uluite, neînţelegând nimic, când în spatele vreunei calfe de morar, le dădea de înţeles făcând cu ochiul şi prin semne mute că respectivul, care habar n-avea de nimic, i-ar fi aruncat nişte ocheade sau că ar fi atins-o cu bună-ştiinţă, cuprins de dorinţe arzătoare. Era o femeie înaltă, cu picioare ca nişte stâlpi şi cu oase puternice. Comparativ cu şoldurile ei imense în formă de pară, umerii păreau înguşti. Avea o faţă frumoasă. Tenul îi era curat, proaspăt, trăsăturile armonioase, numai nasul vădea o ascuţime neliniştitoare. Din ochii ei de culoare închisă, cam prea apropiaţi, cu pleoape bombate, răzbătea o duritate rece. Râsul ei avea rezonanţe de tinichea. Încă din prima clipă de când m-am trezit la conştiinţă, am simţit repulsie faţă de ea. Agresivitatea zgomotoasă cu care se amesteca în toate, intervenind în orice intimitate, mă transformase într-un copil singuratic.

Angajaţii noştri veneau şi plecau ca norii pe cer. Chiar şi flăcăul cu care avusese o legătură furtunoasă, hărâită, plină de gelozie, o luase la sănătoasa curând după naşterea mea. Tata şi cu mine nu aveam aceeaşi posibilitate de a fugi de ea. Tata devenise pe atunci prea gras, bolnăvicios şi comod, iar eu eram un copil neajutorat, aservit ei prin neputinţă. Izbucnirile ei drăgăstoase, de neocolit, sărutările zgomotoase, umede, grosolane erau şi mai insuportabile decât palmele rapide, usturătoare şi dese pe care mi le aplica pe obraz fără nici un preambul. Dacă eram nevoit să trec prin odaie, dintr-un motiv oarecare, pe lângă ea, mă puteam aştepta fără îndoială fie la sărutări, fie la palme. Mă străduiam să le evit pe amândouă. Era extraordinar de zgârcită şi îi

părea rău de fiecare îmbucătură de mâncare pe care o dădea altuia. Ea însăşi era gurmandă pe ascuns; dar tatei şi mie ne predica neîncetat cât de dăunătoare este lăcomia la mâncare, interzisă şi de poruncile bisericii. Ne silea să respectăm cu stricteţe posturile. Calfele şi ucenicii noştri erau în ochii ei nişte „maţe sparte". Tata avea o poftă de mâncare inegalabilă, iar eu, fiind în plină creştere, eram mereu flămând ca un animal tânăr, deci furam din cămara de alimente şi mâncam tot ce îmi cădea la îndemână. Erau momente jalnice şi amuzante clipele când îmi surprindeam tatăl, în propria lui cămară, pe când, cu o mutră de hoţ spăşit, înfuleca gemul. În timp ce suspina şi se îneca, îmi întindea, cu smerenia unui complice ruşinos, un fir lung de cârnat sau o bucată de friptură.

– Uite, Hans... eu am ajuns deja la dulciuri... dar ai grijă să nu afle maică-ta, şoptea el. Ar fi îndurerată că n-am postit... zadarnic i-aş explica, n-ar înţelege că Dumnezeu m-a făcut să-mi fie greaţă de peştele fiert în apă... ea este atât de... dogmatică... în problemele religioase...

– Tată, dumneata crezi că ea posteşte? întrebam eu cu gura plină. Nici prin cap nu-i trece! Mânca raţă umplută cu castane la privată! Am văzut-o cu ochii mei!

– Ai spionat-o pe maică-ta la privată? mă privi el scandalizat, dar nu mai avea destulă forţă nici ca să se revolte. Dădu din mână. Tu nu o înţelegi, Hans. Pentru ea mântuirea sufletelor noastre e pe primul plan... Ţi-am lăsat un pic de gem... Pe urmă aruncă borcanul în pârâu.

Tata a scăpat înaintea mea. În timpul mesei de prânz, lingura i se opri în mână, capul i se înroşi apoi se învineţi, căzu de pe scaun şi muri.

Mama îl jelea în variante surprinzătoare. Mai întâi se înălţase în rolul unei înduioşătoare văduve dramatice. Îl

numea „Scumpul meu drag". Inventa scene înduioşătoare despre ultimele lui ore, despre cuvintele pe care decedatul, presimţindu-şi moartea, i le adresase: „Tu ai fost cea mai minunată femeie din lume, Theresa!... Nici dacă aş avea o sută de vieţi nu ţi-aş putea mulţumi pentru tot ce ai făcut pentru mine... Ce-aş fi ajuns eu fără tine?" Adevărul era că, cu câteva ore înainte de moartea lui, ea l-a ocărât fără milă pe decedat din cauza unor pantaloni de doc care crăpaseră pe o porţiune lată tocmai pe fund, când el s-a aplecat. Mai târziu am auzit-o spunând cu năduf: „A halit până a crăpat! Ştiam eu că aşa va sfârşi!"

În rest, viaţa la moară era interesantă şi variată. Din satele învecinate soseau ţărani cu căruţe, aducând grâu la măcinat şi veşti. Nu departe de moară trecea drumul mare, pe care, în afară de căruţe, se iveau uneori şi caleşti elegante. Nu prea stăteam pe acasă. Treceau drumeţi de tot felul, tineri meseriaşi călători, trimişi în drumeţie de breslele lor, nişte băieţi liberi şi amatori de cântece, atraşi de marele magnet al oraşului Nürnberg. Uneori mă alăturam lor şi îi petreceam până când oboseala, foamea şi asfinţitul mă goneau spre casă. Ascultam poveştile lor, inhalam vesela dezrădăcinare care-i învăluia. În visele mele, drumul mi se întindea infinit sub picioare. În visele mele nu mă întorceam acasă.

*

Mama avea un unchi care apărea pe la noi din când în când. Se numea Sebastian. Mamei îi era tare ruşine cu el, dar într-un fel inexplicabil se şi temea de el. Nu îndrăznea să-l dea afară şi îl îndestula cu de toate. Era un om cu faţa întunecată, înalt, slab şi chel, cu un nas de uliu şi cu pungi sub ochii înroşiţi. Când îşi desfăcea buzele subţiri, ironice, îi apăreau dinţii prelungi şi galbeni. Una din urechi îi lipsea.

Umbla destul de murdar şi bea de stingea. Ştia să scrie şi să citească şi când începea să vorbească, în jurul lui amuţeau toţi. Mama zicea că minte de îngheaţă apele, totuşi îl asculta şi ea când povestea despre ţări străine, despre băştinaşi cu pielea întunecată, despre uriaşi şi pitici, despre monştri cu un singur ochi sau cu un singur picior, despre oameni zburători şi te lăsa să crezi că a văzut toate acestea cu ochii lui. Se pricepea la confecţionarea unor amulete, la prepararea elixirelor de dragoste, ştia să ghicească viitorul şi să facă descântece. Cu un cuvânt, era „vrăjitor". Pe mine mă impresiona puternic. Îl consideram cel mai de seamă om dintre cei pe care îi cunoşteam.

Treptat, am priceput de ce se temea mama de Sebastian. Îi era frică „să nu-i facă vrăji". Faptul în sine, că s-a găsit pe această lume un om care să pună frâu firii aprige a mamei mele, trezea în mine un respect nemărginit. Mă ţineam de Sebastian şi nu-l slăbeam nici o clipă. Îl urmam în plimbările lui lungi şi îl urmăream cu respect amestecat cu groază în timp ce, băut fiind, vorbea şi gesticula singur.

– Nu! spunea el. Cel care nu s-a născut sub semnul lui Saturn, degeaba se căzneşte... se opri brusc şi începu să cânte cârâit:

„Qui de virgis fecit aurum
Gemmas de lapidibus...."

Izbucnea în hohote de râs care semănau cu behăitul jalnic al caprelor, apoi o lua din nou la sănătoasa. Picioarele mele scurte de copil abia dacă se puteau ţine după el.

„Dobitoci! Dobitoci!" izbucnea din când în când

La început, nu mă băga în seamă, de parcă nici nu eram prezent. Mai târziu, treptat deveni conştient că mă aflam mereu în preajma sa.

– Ce vrei, măi? se răsti la mine.

M-am speriat aşa de rău că am transpirat tot. Nu ştiam cum să exprim ceea ce simţeam faţă de el pentru că nu era ceva clar nici pentru mine.

– Eu... am îngăimat cu greu, vreau să fiu la fel ca dumneata...

Părea uimit.

– Aşa... măi? Şi pentru ce?!

– Pentru că dumneata eşti... altfel. De dumneata le este frică. Şi mama se teme de dumneata.

Se uită la mine atent. De pe faţa lui dispăru pentru prima oară expresia acră, răuvoitoare. Astfel era parcă un altul: bătrân, obosit şi lipsit de speranţă.

– Du-te la joacă, copile... Du-te...

Până şi vocea lui avea un alt răsunet acum. Era domoală şi tristă.

– Nu umbla după mine! Fă-ţi cruce şi spune: „pici din faţa mea!" Eu sunt blestemat. Moara asta va fi cândva a ta. Macină grâul şi nu te gândi la altceva. Ascultă, să-ţi scoţi din cap treburile astea. Să nu crezi în ce spun eu. Eu vorbesc alandala. Altfel ar trebui să urlu şi să mă dau cu capul de pereţi. Nu ştiu nimic! Nimic! Mi-am părăsit căminul, nu am nevastă, nu am copii şi n-am sosit nicăieri. Năluca aurului m-a vrăjit. Voiam să domnesc peste trei lumi şi nu mai am mult până să crăp pe marginea vreunui şanţ.

În ochii lui se adunau lacrimi senile, iar inima mea se umplu de o milă nesfârşită faţă de el.

– Nu vorbi aşa... nu... îl rugai şi izbucnii în plâns şi eu.

– De ce plângi? spuse el brutal. Sunt lucruri mai bune pentru care să plângi! Sper că acum nu mai vrei să-mi semeni!

Se şterse mânios la ochi cu mâneca surtucului.

– Ba vreau, spusei eu statornic. Vreau să învăţ vrăjile. Vreau să fac vrăji. Vreau să le fie frică de mine. Şi oamenii să facă tot ce le poruncesc, şi...

Râse.

– Eşti un copilandru încăpăţânat! Ai capul tare cum îl aveam şi eu.

Mă apucă de umeri.

– Dacă nu mă ocup eu de tine, un altul te va zăpăci şi mai rău. Măcar eu aş avea grijă să nu te sminteşti cu totul. N-o să păţeşti nimic dacă te învăţ să scrii şi să citeşti...

Bietul de el, greşea şi în această privinţă.

*

Astfel ne-am împrietenit. Sebastian a început să mă instruiască. Ţinea la mine tot mai mult, încât nu mai pleca de la noi. Înainte nu stătea mai mult de câteva luni. Firea lui neliniştită îl îndemna să plece mai departe. Acum însă rămânea – spre marele necaz al mamei – ca să fie aproape de mine. Mă făcu părtaş la toate secretele şi toate tristeţile sale. M-am ataşat şi eu de el, de parcă mi-ar fi fost părinte. Metoda lui pedagogică era deosebit de interesantă şi distractivă, aşa că am învăţat să scriu, să citesc şi să socotesc ca din joacă, ba s-a lipit de mine şi ceva latină, căci el îşi împăna adesea spusele cu citate latineşti pe care apoi mi le traducea. Avea câteva cărţi de alchimie. M-am aruncat asupra lor şi le-am citit şi răscitit până când le-am învăţat pe de rost. Literele m-au fermecat din clipa în care am pătruns în înţelesul lor. Cea mai puternică impresie mi-a făcut-o cartea despre Nicolas Flamel, renumitul alchimist francez. În carte era descris modul în care Flamel a intrat în posesia Pietrei

Filozofale, care se numea pe latineşte *Philosophorum Lapide.* Flamel s-a născut în 1333 la Pontois. A trăit la Paris în condiţii de strâmtorare. Apoi, în 1382, a apărut la Paris în chip de bogătaş. Părea că dispune de o avere inepuizabilă. Întemeia fundaţii cu sume incredibile, a construit paisprezece spitale şi trei capele. Bogăţia lui îl iritase chiar şi pe rege, iar parlamentul a întreprins cercetări, fără să poată stabili altceva decât că Flamel şi-a agonisit averea cu ajutorul Pietrei Filozofale, transformând în aur metale obişnuite. Din propria lui descriere reieşea că în 1357 cumpărase de la cineva, la un preţ de nimic o scoarţă de copac pe care erau înscrise nişte semne. Timp de douăzeci şi unu de ani s-a străduit zadarnic să descifreze inscripţia. În sfârşit, plecă în Spania ca să găsească acolo pe cineva destul de învăţat pentru a citi cele scrise. La Santiago de Compostella întâlni un doctor învăţat care a reuşit să descifreze şi să traducă manuscrisul. Acesta fusese scris de un evreu, pe nume Avraam, şi era adresat fraţilor săi. Descria procedeele de obţinere a Pietrei Filozofale. Flamel susţinea că această materie făcătoare de minuni nu numai că transformă mercurul în aur, ci prelungeşte şi viaţa...

„Prelungeşte şi viaţa..." Aurul în sine nu mă prea interesa, dar posibilitatea de a scăpa de moarte m-a înfierbântat, tulburându-mă până în străfundul sufletului. Sebastian observă ce se petrece cu mine şi se sperie:

– Hans, ascultă-mă. Ascultă-mă pentru numele lui Dumnezeu! Alchimia mi-a zăpăcit şi mie capul. Este mai bine să nu crezi nici un cuvânt din ce este scris aici! Eu m-am străduit destul... le-am încercat pe toate. Am fost angajat la un şarlatan de acest soi care zicea că posedă

Aurum Potabile. Era o înşelătorie de rând. Încercase să dea iama în bogăţia unui baron... dar a fost descoperit. A plătit cu viaţa. Elixirul nu l-a salvat. Pe mine m-a costat... o ureche.

– Nu cred că toţi alchimiştii sunt nişte escroci! mă încăpăţânam eu. Poţi tu să-mi dovedeşti că Piatra Filozofală nu există?!

Tăcu şi se uită în altă parte.

– Hans, eu... nu zic că nu există... Există. Dar unul de teapa noastră nu poate pune mâna pe ea. Celor ca noi le poate distruge existenţa. Ne transformăm în nişte gângănii care zboară spre flacără. Alchimia este ocupaţia unor domnitori. Cerşetorii care poartă doar răsfrângerea flăcării galbene ajung, din cauza ei, în camerele de tortură. Ajunge ca cineva să „ciripească" despre un iluzionist itinerant că ar fi în posesia „Leului Roşu", acesta va fi imediat prins de un rege, de un prinţ domnitor, de un markgraf sau de un pontif. Mai întâi prostul se îngraşă în traiul bun, apoi, de frică, se apucă de băutură căci ştie prea bine ceea ce nu ştie, dă din colţ în colţ, până ce ajunge să-l plictisească pe senior şi capul îi va fi separat de trup. Desigur, nu toţi sunt nişte escroci. Unii n-au mintea întreagă. Aceştia cred mereu că nu mai au de făcut decât o singură experienţă, un singur pas până la realizare şi intră de bună voie în capcană pentru a pătrunde într-un laborator utilat şi a dispune de materiile necesare...

– Dar cei veritabili?... unde sunt cei veritabili?!, am întrebat eu avid.

– Nicăieri, băiete. Nu-i poţi vedea. Se ascund. Ştiu ei de ce. Peste tot îmbracă formele şi culorile mediului. Se amestecă în mulţime. Se prefac. Îi urmezi dintr-un sat în

altul, dintr-un oraş în altul şi peste tot unul din ei a trecut tocmai pe acolo. A efectuat transmutaţia singur sau a pus pe cineva s-o facă, pentru ca flacăra mistică să nu se stingă, pentru ca în inimile oamenilor să nu piară neliniştea chinuitoare – apoi a dispărut fără urmă.

– Dar de ce trebuie să se prefacă şi să dispară?! Ei ar putea fi mai puternici chiar decât regii şi...

– Tocmai de aceea. Nu le plac camerele de tortură. Regele nu suportă în jurul său decât slugi. Iar Adeptul este un suveran. El a învins cel mai redutabil duşman: moartea. El nu trăieşte pentru a umple cu aur vistieriile goale ale unor cotropitori nesătui sau ale unor prinţi desfrânaţi. Fabricarea aurului este numai ceva de suprafaţă în alchimie. Alchimia este un ocean foarte adânc, Hans, dar el îşi dezvăluie profunzimile numai în faţa celor aleşi. Iar noi nu ne numărăm printre cei aleşi. Adepţii care ştiu să facă aur, nu-şi fac aur pentru ei, şi nu dau două parale pe viaţa pe care au câştigat-o. Ei nu au dorinţe. Eu unul tremur când mă gândesc la aur şi aş vrea să trăiesc secole întregi pentru a mă tăvăli prin toate băltoacele plăcerilor lumeşti. Din cauza aceasta... ştii... tocmai din cauza aceasta n-am ajuns nicăieri şi nici tu n-ai ajunge, Hans! Tu îmi semeni mie. Eşti născut sub aceeaşi zodie. Scoate-ţi alchimia din cap, pentru că te transformi într-un pribeag nefericit şi, în locul vieţii veşnice, îţi pierzi chiar şi această unică viaţă.

Putea să-mi tot vorbească! Eram contaminat până în străfundul sufletului. Nu reţinusem din spusele lui Sebastian decât un singur lucru: că Elixirul există... că e o realitate! Că este! Şi dacă este, eu voi pune mâna pe el! Ce ar putea să mă oprească? Chiar dacă Sebastian n-a reuşit! Eu voi

reuşi. Eu nu trebuie să mor! Trebuie să trăiesc. Multă vreme. Veşnic. Nu trebuie să mă transform într-un cadavru umflat şi împuţit ca bietul meu tată care, pe căldura verii, în câteva ceasuri, a început să se descompună. Un astfel de gând era insuportabil, revoltător şi josnic!

Sebastian bea tot mai vârtos.

– De-acum beau şi din cauza ta, Hans, spuse el când i-am făcut reproşuri. Până acum beam numai de mila mea. Te văd terminat! Aş fi vrut să te feresc măcar pe tine prin exemplul destinului meu nenorocit!

Încercam să-l ajut. Îl imploram să nu se distrugă, că fără el eu n-aş suporta nici o clipă viaţa alături de mama. Plângea. Aşa ceva i se întâmpla tot mai des. Se jura, îmi promitea că nici nu mai aruncă ochii pe băutură. A doua zi, în zori, îl aduceam cu tăgârţa de la crâşmă, în râsetele şi bătaia de joc a ucenicilor şi calfelor. Îmi ardea obrazul de ruşine, dar îl căram cu încăpăţânare, cu dinţii încleştaţi. Chiar dacă e mort de beat, gândeam eu, chiar şi aşa degetul lui cel mic valorează mai mult decât capetele voastre care răsună de goale ce sunt! Dobitoci!

Într-o astfel de stare de inconştienţă alcoolică l-a ajuns din urmă moartea. Când l-am văzut zăcând nemişcat, cenuşiu şi uscat, cu bărbia păroasă căzută, când nu mai puteam spera că, tuşind şi văitându-se de o cumplită durere de cap, se va scula din pat, ridicându-şi privirea umilă de câine către mine şi jurându-se: „Nu spune nimic, te rog, nu spune nimic, Hans, de ce m-ai crede tu pe mine?! Sunt un nimeni, bun de aruncat la gunoi, un animal împuţit! Dar ascultă-mă. Azi s-a întâmplat pentru ultima oară! Scuipă-mă în ochi dacă mă mai îmbăt vreodată! Ai să vezi tu!". Atunci am înţeles ce

înseamnă să rămâi singur pe lume. M-am ascuns în spatele grânarelor şi l-am plâns pe Sebastian cu amărăciune, cu furie, ieşindu-mi din fire.

– De ce m-a părăsit? Aş mai fi avut nevoie de el ca de pâine şi de apă. El ţinea singurul fir de care mă puteam agăţa şi care m-ar fi putut conduce spre ţelul meu. Pentru a doua oară vedeam de aproape moartea şi ştiam că nu mă voi împăca cu gândul ei niciodată. Cu o clipă în urmă cineva trăieşte încă, zâmbeşte, simte, se gândeşte la insulele oceanului dulce şi cald, unde se înalţă palate doldora de comori străvechi, încearcă să ghicească ce fel de fiinţe trăiesc pe alte planete, cercetează obrazul rigid al Lunii, povesteşte despre ciclopi şi monştri... iar deodată zace mort. Unghiile îi sunt vinete, trupul i se întăreşte ca un trunchi de copac, pe faţă îi stăruie un zâmbet rece şi e mut ca pietrele. Nu! Aşa ceva e prea rău şi prea lipsit de noimă! Sebastian ar fi trebuit să mai trăiască pentru atâtea lucruri... iar eu... eu nu trebuie să mor deloc!

*

Pe măsură ce îmbătrânea, mama devenea tot mai insuportabilă. Pornirile, pasiunile erupeau din ea tot mai necontrolate. Calfele noastre, fără să se ascundă, făceau haz de încercările ei de a se strecura în paturile lor şi ziceau că-l are pe dracu' în oase. Dacă vreunul cădea de acord să-i fie ibovnic, acela se şi credea stăpân peste avere şi dădea porunci tuturor, până şi mie. Mama s-a îndrăgostit apoi de o gorilă cu pieptul păros şi palme cât lopeţile, şi cu toate că era cu vreo douăzeci de ani mai bătrână decât el, voia să facă nuntă. Eu, desigur, nu mă înţelegeam deloc cu viitorul meu tată vitreg. Ştiam că o amăgeşte pe mama numai ca să pună mâna pe moară, dar zadarnic îi vorbeam femeii posedate de

porniri erotice. Ori de câte ori controversele explodau între noi, ea îi dădea dreptate ţiitorului. Eram de-acum un flăcău răsărit, „cu ochi iscoditori şi gura spurcată" care „o pizmuiam pe mama mea pentru fericirea ei". Mă numea invidios şi egoist. Toată viaţa nu avusese o singură clipă de bine, alături de tata robotise întruna, pe mine „mă hrănise cu sângele inimii ei" şi acum, când în sfârşit l-a întâlnit pe „cel adevărat", eu mă pun de-a curmezişul fericirii ei. Ajunsesem la limită. Nici casa, nici peisajul, nici susurul pârâului nu mă mai reţineau; parcă toate s-ar fi înstrăinat de când sufletul lui Sebastian plecase de aici, luând cu sine toată căldura şi toată lumina. Iar praful drumului mare se ridica auriu în soare după trecerea fiecărei căruţe sau caleşti. Mă apucă o nerăbdare febrilă. Ce mai aşteptam aici? Aveam senzaţia cu fiecare zi, cu fiecare ceas că pierd ceva ce mă aşteaptă în altă parte, pe meleaguri noi, printre alţi oameni. Tumultul inimii fierbinţi a oraşului Nürnberg bubuia de departe. Drumeţii veneau şi plecau; aduceau veşti, cântau şi povesteau. Nu mai aveam stare.

Mi-am părăsit mama şi meleagurile copilăriei fără să-mi iau bun rămas. Mi-am umplut traista cu merinde şi am luat cu mine istoria lui Nicolas Flamel.

Aveam optsprezece ani când am pornit către Nürnberg, oraşul liber.

EDUARD ANSELMUS ROCHARD

A trecut o jumătate de an până am ajuns în locul spre care pornisem. Mai întâi trebuia să fac rost de bani. Am încercat cu munca fizică. Crăpam lemne, căram apă prin gospodării, săpam, pliveam, dar simbria era mizeră, iar serile cădeam în pat ca butucul. Nu. Era o muncă pentru animale, nu pentru oameni, mai ales nu pentru unul ca mine care tânjeam către cu totul alte lucruri.

La Amberg m-am întovărăşit cu un scamator care trecea din târg în târg. Era un omuleţ de origine italiană, micuţ, sporovăitor, iute şi isteţ ca o şopârlă. Îşi zicea Messer Vincenzio Giacomini. Îşi însuşise o singură ştiinţă, dar pe aceea o ştia bine de tot: cum să scoţi bani din prostia şi credulitatea oamenilor. Ghicea în palmă, prepara leacuri miraculoase pentru femei sterile şi bărbaţi cu forţe în declin, scria scrisori de dragoste şi compunea versuri pentru ocazii, dar la nevoie scotea şi măsele şi lua sânge. Se pricepea de minune să deschidă zăvoare şi lacăte, să subtilizeze obiecte mici şi să le facă apărute din buzunare străine, într-atâta că oficialităţile italieneşti au considerat că e mai bine să-i mute terenul de activitate în afara graniţelor Italiei. Se respecta pe sine şi îşi respecta propria „artă" într-un mod nelimitat.

– Acestea sunt lucruri serioase, Hans – zicea el cu un soi de cinism şi îngâmfare amestecată cu o notă de zeflemea. Eşti un tip norocos că ai dat de mine. Fii atent şi învaţă. Ştiinţa mea e aur curat. Dacă cineva îşi întinde către tine palma, tu fă-te că o cercetezi cu toată atenţia dar între timp uită-te bine la omul pe care îl ai în faţă. Nu e greu să-ţi dai seama din ce categorie face parte. Trebuie să înveţi douăsprezece scheme: una din ele i se va potrivi. Important e să vorbeşti cât mai mult. Amestecă cuvintele, încrucişează-le şi încurcă-le, victima ta va găsi printre ele ceva de înghiţit, după care va începe să măcăie de zor despre minunea care i s-a întâmplat. Iar materia de bază a băuturilor miraculoase este apa, nu uita asta! Puterea magică se află întotdeauna în eticheta lipită pe sticlă. Seamănă foarte bine cu omul: pe dinăuntru apă chioară, pe dinafară nume şi rang. Cu cât esenţa are gust mai neplăcut, cu atât vor crede mai mult în ea, aşa că bagă sare, piper, bagă oţet, pentru ca cel care o gustă să simtă o groază solemnă când îi atinge limba, iar maţele să-i ardă ca în flăcările iadului. Să simtă că a înghiţit ceva! Pe această cale, din multe cratere stinse am scos eu focuri de artificii. Am o armată întreagă de fini. Pacienţii mei, în chinul lor fericit, erau încredinţaţi că zămisliseră ei înşişi aceşti fii, iar femeile, din fericire, nu au o fire pârâcioasă, atunci când e vorba de fructul propriului lor pântec. De aceea, legenda imaculatei concepţiuni s-a putut menţine atâta vreme.

Un singur cusur iremediabil avea Messer Vincenzio. Nu-i plăcea să plătească. Nu recunoştea decât dreptul său de a primi bani. Nega cu vehemenţă că ar trebui să şi cheltuiască.

– Nu fi nerecunoscător, Hans, spunea el jignit când îi ceream simbria. Eu nu te plătesc cu bani. Poţi câştiga o

avere cu arta în ale cărei taine te introduc. Eu sunt bătrân, mă voi retrage curând şi îţi las ţie terenul. Ai răbdare.

Tocmai pentru că mă introdusese în „tainele artei sale" nu acceptam să mă păcălească şi pe mine. I-am fost hamal, vânzător de leacuri miraculoase, om-reclamă, încasator, spălătoreasă, bucătar, căutător de cvartir şi ucenic, şi el nu m-a plătit nici măcar cu un sfanţ. După câteva luni de colaborare, l-am lăsat pe bătrânul escroc în plata Domnului, ducând în buzunar exact suma pentru care ne tocmisem dinainte în schimbul muncii mele. A avut apoi timp să se gândească ce ucenic talentat a pierdut. Îi scosesem banii de sub pernă fără să-i fi tulburat nici un pic somnul.

*

Nürnberg. De când auzisem prima dată despre acest oraş, el mi-a apărut în imaginaţie ca locul din poveste al posibilităţilor nelimitate, cu contururi ce se pierdeau într-o ceaţă colorată, se lărgeau şi se schimbau neîncetat. Oricât de multe mi-am imaginat despre acest oraş, aflat atunci în culmea clocotitoare a destinului său dramatic, când l-am zărit, nu m-am simţit decepţionat. Frumuseţea lui m-a fermecat. Strălucea ca o casetă de bijuterii vrăjită, cuibărit în peisajul de smaragd al pădurilor romanţioase şi al munţilor stâncoşi. Vârfurile gotice ale bisericilor, capelelor şi turnurilor de cetăţui creau un efect muzical, aidoma sunetelor înălţate spre cer ale psalmilor bisericeşti. Pe străzile sale înclinate, pavate cu pietre rotunde, printre casele voioase, clădite parcă din turtă dulce, părea că toţi oamenii pe care îi văzusem în peregrinările mele s-ar fi adunat pentru a alcătui o mulţime imensă. Pe lângă dialectele diferitelor regiuni germane, auzeam adesea vorbe cehe, franţuzeşti şi italieneşti. Ameţit, cu ochii rotunzi şi cu sufletul deschis, mă lăsam antrenat de

şuvoaiele de oameni, străbătând străduţele înguste ale breslelor, şi piaţetele ce se deschideau din piaţa catedralei sau din cea comercială. Vedeam grupuri gălăgioase de studenţi, precupeţe voinice, tineri meseriaşi itineranţi, cu jiletci de catifea, fecioare cu pieptul încorsetat, călugăriţe cu priviri adormite, călugări voioşi, cu burţi bombate, preoţi cu feţe ascetice, cerşetori acoperiţi de răni respingătoare, ţărani mirosind a bălegar, mânând vaci bălţate, călăreţi care îşi făceau drum cu strigăte răsunătoare printre ucenicii comerciali care cărau mărfuri şi strigau obscenităţi.

Timp de câteva săptămâni m-am plimbat de colo-colo prin oraş, pierdut şi fericit în tumult şi, când mi-am cheltuit şi ultimul bănuţ, m-am angajat la un mic han, în apropierea Bisericii Sebaldus. N-am spus că ştiam să scriu, căci ar fi trebuit să stau ghemuit cât e ziua de lungă în biroul întunecat de lângă bucătărie, iar eu nu voiam să mă exclud din tumultul evenimentelor. Doream să văd, să aud, să urmăresc totul, cu toate simţurile, voiam să stau la pândă cu speranţa că, din mulţimea aceasta care se rostogolea ca un fluviu, destinul îmi va arunca în faţă posibilitatea sau persoana care mă va apropia de ţelul meu.

Căratul apei şi al cuferelor în odăi mi-a oferit experienţe interesante. Mi-am dat seama că, în dormitoarele lor, doamnele fine sau burghezele oneste, după ce scăpau de servitoarele sau cameristele lor somnoroase, deveneau şi ele cu totul asemănătoare cu slujnicele dornice de aventuri uşoare. Eram un tânăr voinic şi arătos şi îmi plăcea să mă spăl. Odăile liniştite, închise, precum şi situaţia de provizorat, erau pentru aceste femei nişte ocazii nepreţuite de a-şi face de cap. Mă miram cât de mult se asemănau între ele în pornirile lor erotice abia mascate, în identitatea expresiei

feţei lor, a gesturilor de cochetărie, a nuanţei vocii, a mişcărilor prin care îşi exprimau disponibilitatea galantă. Dacă tocmai aveam o poftă fugitivă, mai gustam din fructele pomului cunoaşterii care îmi erau oferite astfel, dar ele nu mă impresionau prea mult. Eram mult prea pasionat, preocupat, încărcat de nelinişti transcendentale pentru a privi viaţa cu ochii lui Boccaccio. Toate gândurile şi întreaga mea fiinţă erau subjugate de ideea, devenită o adevărată fixaţie, că gustul morţii otrăveşte viaţa. Viaţa este superbă, dar ce folos dacă nu te poţi bucura de ea decât timp de câţiva ani; dacă după câteva plăceri fugare omul se transformă într-o ruină epuizată, muşchii i se înmoaie, dinţii îi cad, iar viaţa i se stinge ca flacăra lumânării?! Nu pricepeam cum de pot oamenii să se îmbulzească, să năzuiască, să se împopoţoneze, să poarte cu mândrie titluri şi ranguri, să se însoare, să facă copii, să exercite meserii, să petreacă, să călătorească, să meargă la biserică, să predice, să scrie cărţi, să le citească, să vindece, să înveţe şi să predea învăţături, de vreme ce viaţa lor putea să se sfârşească în orice clipă, în cel mai bun caz peste câteva decenii. Când ei mergeau la înmormântări şi îl priveau în faţă pe cel mort, îşi vedeau de fapt propria condamnare la moarte; cum de nu o luau la goană din cimitir, din casele lor, din familiile lor, ca să caute pe undeva elixirul, viaţa veşnică, plăcerea nesfârşită şi tinereţea eternă? Acest elixir exista pe undeva. Oricât de greu ar fi să-l dobândeşti, chiar mai greu decât să acaparezi cele mai mari comori din lume şi cea mai neîngrădită putere – totuşi elixirul există! Ce valoare are tot ceea ce pământul oferă, ce valoare are însuşi pământul, dacă trebuie să mori? Priveam mulţimea care se bulucea pe străzi, bucurându-se de soare, discutând cu voioşie, priveam obrazul descompus de plăcere

al femeii pe care o ţineam în braţe şi simţeam aceeaşi cutremurare: păi, ei nu ştiu?! Nu se gândesc la asta? Ei cred că vor fi scutiţi? Oare din oglinda în care se uită zâmbind, nu-i priveşte niciodată propria lor faţă moartă, rigidă, acoperită de pete cadaverice, cu buzele deschise, cu ochii ficşi? Cum de se ocupă ei de altceva? Nu ştiu oare că orice clipă e de mare preţ; că în clipa următoare s-ar putea să fie prea târziu?!

*

Într-o zi de octombrie, atinsă de răcoare, la han sosi un muşteriu modest. În primele clipe nu i-am dat nici o atenţie. Era o figură care nu reţinea privirea; haine închise la culoare, pierdut în mulţime, incolor, retras în fundal. Îşi căra lucrurile singur într-o ladă vopsită în albastru, ferecată cu colţari. Închirie o odaie ieftină, cu geamul spre curte. În timp ce discuta cu hangiul, constatasem că vorbeşte germana corect dar cu un uşor accent străin. Deoarece am mai întâlnit câţiva francezi, din felul cum vorbea şi din numele lui, am dedus că trebuie să fi fost şi el francez. Se numea Eduard Anselmus Rochard.

Spre seară, i-am dus apă caldă în cameră. Stătea la masă şi desena ceva. Alături avea un compas, lângă cot o carte deschisă, iar în faţă tuş şi hârtie. În cercul trasat cu tuş şi împărţit în mai multe sectoare, desenase nişte semne de neînţeles. Această activitate ciudată mi-a atras pe loc atenţia. Privii pe furiş în jur. Pe noptieră zăceau câteva cărţi. „De Alchymia", citii titlul celei de deasupra şi gâtlejul mi se uscă, iar inima îmi porni în galop. Şocul mă făcu să uit de mine şi să rămân pe loc parcă înrădăcinat în pământ. Când îmi ridicai privirea, ochii mei întâlniră privirea calmă, plină de interes, dar lipsită de căldură a lui Rochard.

– Aştepţi ceva? întrebă el liniştit.

Mă cuprinse o tulburare jenantă, prostească. Isteţimea mea promptă, aplombul pe care mi-l însuşisem în ultimul an de peregrinări pline de peripeţii se nărui deodată, în lumina ochilor albaştri-verzui care mă fixau, transformându-se în teama unui băietan prins cu ocaua mică.

– Nu, am bâiguit eu. Vă cer scuze, domnule – şi am şters-o din odaie.

– Ce-a fost asta? m-am întrebat rămas singur în cămăruţa mea. O carte să mă fi emoţionat într-atât? Am mai văzut cărţi despre alchimie şi la alţi călători. Ideea era foarte răspândită în acele vremuri. Oamenii erau încă suficient de neştiutori şi de lacomi pentru a transforma alchimia în modă, dar şi suficient de superficiali pentru a căuta doar spuma aurie, impură a oceanului profund al alchimiei: ei se interesau numai de fabricarea aurului. Nu. Atmosfera din jurul lui Eduard Anselmus Rochard şi ochii lui... ochii... şi clipa în care personalitatea lui mi s-a revelat brusc au fost cele care mă şocaseră. Când ne-am privit în ochi, era ca şi cum un prestidigitator ar fi scos deodată din pălărie nu un pui de iepure, ci un uriaş castel cu creneluri. O figură liniştită, cenuşie, modestă, nesemnificativă... şi deodată din el irumpe ceva... oare ce? Putere dominatoare. Da! Am întâlnit mulţi oameni: proşti şi deştepţi, lăudăroşi şi umili, nobili şi de rând, excentrici şi escroci, dar niciunul nu avea în el o asemenea forţă. Oare... şi la acest gând prin trupul meu trecu un foc... oare el să fie cel pe care îl aşteptam?!

N-am dormit toată noaptea. Chiar dacă pentru câteva clipe mă biruia un somn neliniştit, mă trezeam, înţepat de teamă: nu cumva până mâine dimineaţă omul să dispară fără urmă. Această teamă mă chinuia într-atât, că ieşii tiptil din

cămăruța mea, străbătând desculț coridorul cu dale de piatră al hanului cuprins acum de un somn adânc, și mă pitulai la ușa lui Rochard, să aud sunetul răsuflării sale.

Dimineața abia așteptam să pot intra în odaia lui. Nu l-am mai găsit acolo. Lenjeria îi era aranjată în dulap, dar cărțile nu se mai aflau pe noptieră. Lada albastră stătea sub pat, închisă cu lacătul.

Mai târziu, înainte de masă, când am traversat crâșma, l-am văzut pe Rochard în compania mai multor studenți chercheliți și a câtorva tineri călători, cărora le povestea ceva cu multă voioșie. Trebuie să fi fost o istorie hazlie și piperată, căci corul ascultătorilor izbucnea tot mereu în hohote groase, unsuroase, bubuitoare. Mă retrăsei în cămăruța de sub scările ce duceau la etaj, printre obiectele inutile aruncate acolo și îl urmăream pe acest străin greu de înțeles, cu multe fețe, în care ieri credeam că văd măreția unuia dintre cei aleși, dar astăzi el se comporta ca un escroc de mâna a doua, bine cherchelit, ca și... Sebastian. Această asemănare m-a tulburat. De câte ori nu l-am văzut și pe el la crâșmă, roșu la față, cu ochii aprinși, printre niște comeseni care îl ascultau cu gurile căscate și care inhalau, uitând de sine, vraja exercitată prin cuvinte. Mi se părea că-l auzeam și acum, după câte o „orgie" de acest fel. Era amar și decepționat. „Mi-ai văzut reprezentația astăzi?" mă întreba el cu autoironie caustică. Am avut succes, ce zici?! Tot la fel puteam să vorbesc și unei turme de oi. Se holbau și râdeau, se minunau, apoi se întorceau la păscut. Îi urăsc și îi invidiez cumplit! O gloată de animale cu capete întunecate. Dar ei nu sunt singuri niciodată! Se îmbulzesc unul lângă trupul cald și mirositor al celuilalt și în creierele lor tâmpe se învolbură aceleași gânduri încețoșate despre mâncare,

băutură, femei. Eu sunt îngrozitor de singur printre ei, Hans. Înăuntru, în sufletul meu, eu am și murit de singurătate. Sunt mort. Vorbesc, îmi dau importanță, strig, pentru că de multe ori mi-e teamă de cadavrul acesta din suflet. Dacă nu te-aș avea pe tine, Hans, m-aș fi spânzurat de mult..."

Poate că și acest bărbat costeliv, cu ochii albaștri-verzui, fuge de ceva, atunci când se aruncă în mulțime, „în turmă", și se învăluie în râsete? Poate că poartă și el o deghizare, așa cum o purta și Sebastian?... Expresia de aseară a feței sale și cea de astăzi... prăpastia e prea mare... aici se ascunde o taină.

Rochard mă interesa și mă atrăgea mai mult decât cu o zi în urmă. Îl observam. Nu-l scăpam din ochi. Seara apărui din nou la el cu apa caldă. Stătea la masă, citea. O clipă își ridică privirea distrată, apoi se adânci din nou în carte. Fața pe care am văzut-o acum, pentru o clipă, era iarăși alta decât cele trei deja cunoscute. Era serioasă și preocupată, tensionată, dar nespus de blândă, ca o oglindă de apă lină, strălucind în soare și reflectând întreaga seninătate a cerului. Îmi făceam de lucru prin cameră, ștersei câteva picături de apă de pe podea pentru ca, aplecat în apropiere, să pot desluși titlul cărții pe care o citea. N-am reușit să silabisesc decât numele Albertus Magnus. Eram pe punctul de a pleca, neputând să mai trag de timp, când vocea lui calmă mă opri:

– De fapt, ce vrei de la mine?!

Ne privirăm în față. Întrebarea lui m-a luat pe nepregătite și abia dacă puteam bâigui ceva.

– Eu... eu... eu...

– Mă spionezi. Ieri, la cârciumă, m-ai observat de sub scări timp de vreo oră. Te uiți după cărțile mele. Știi să citești?

– Da...

Mă simțeam de parcă aş fi stat în pielea goală în fața privirii sale scrutătoare.

– Cine te-a învățat? Cine eşti?

În mod neaşteptat chiar şi pentru mine însumi mă apucă un uriaş elan lăuntric. Căzui în genunchi în fața lui. Cuvintele se rupeau din mine fierbinți, haotice, cu implorări necontrolate:

– Aş vrea să vă slujesc, domnule. Fără plată...Numai să pot învăța... Pentru asta am fugit de acasă... Numele meu e Hans Burgner. O rudă bătrână, singurul meu prieten... se ocupase de mine, îl chema Sebastian Dorner... era alchimist. A murit. El n-a ajuns, dar eu trebuie să ajung mai departe... eu vreau să ajung mai departe... pentru că...

– Vrei să faci aur, nu-i aşa?

Vocea lui era mai curând tristă decât ironică.

– Nu. Aurul nu mă interesează! am răspuns eu cu elan.

– Atunci ce?

– Elixirul.

Vocea mi se frânse şi amuții din cauza emoției pasionante.

– Şi de ce vrei tu să trăieşti mai mult decât ceilalți oameni? întrebă el încet.

– Dumneavoastră vă puteți împăca cu gândul că veți muri?! Ați văzut vreodată un mort, domnule?! L-ați văzut pe acela pe care îl iubeați, ale cărui vorbe vă încântau, la care vă găseați refugiu, la care vă încălzeați sufletul, descompunându-se în carne putredă? Pentru dumneavoastră moartea nu înseamnă cel mai mare duşman, care umblă în spatele fiecărui om, îi stă în cârcă şi îi şopteşte cuvinte amenințătoare?

El privi în lături.

– Eşti o figură ciudată, spuse impasibil. Te rog, ridică-te, nu sunt obişnuit să fiu considerat un altar.

M-am ridicat ruşinat, iar el se ridică de asemenea. Fața îi era rigidă.

– Un singur lucru nu înțeleg: de ce ai venit tocmai la mine cu această dorință a ta? Sunt un medic fără avere, fac o călătorie de studii. Mă deplasez pe jos şi nu am nevoie de slujitor.

Mă holbai la el. Acum, brusc, părea un bătrân obosit. Ce voiam de la el? Era atât de convingător acum, că tot ceea ce gândisem în prealabil despre el părea doar un vis. Mă ruşinam tot mai mult de purtarea mea nesăbuită. Am bâiguit cuvinte de scuze şi abia aşteptam să ies din odaie. „Îmi pierd mințile pe zi ce trece!" murmuram de unul singur, complet zăpăcit. Văd în orice om de nimic un Adept care umblă prin lume ducând sub pelerină Piatra Filozofală.

În mod ciudat însă, de cum mă depărtasem de Rochard şi mă gândeam la el, impresia pe care mi-a făcut-o ultima dată se diminua şi îmi apăru în față cel care desenase nişte figuri neînțelese, apoi cel care îl citea pe Albertus Magnus, şi străinul cu multe fețe care juca un rol împrumutat la masa din crâşmă, cel care se ascunsese de mine acum sub o altă mască. Pentru că acum mi se lămurise cu claritate – tot o mască a fost şi aceasta. Dar pentru ce se tot preface? Are ceva pe conştiință şi fuge de urmări? Nu. Rochard nu făcuse nici un rău. Cei vinovați se tem... iar în Rochard nu exista nici urmă de teamă. De ce vrea totuşi să pară un altul, să pară unul de teapa lor în fața gloatei de bețivani, să pară cenuşiu şi nesemnificativ în fața mea şi... în amintirea mea răsunară din nou cuvintele lui Sebastian, când mi-a răspuns la întrebarea unde sunt adevărații Adepți: „Nicăieri, băiete.

Nu-i vezi. Se ascund. Ştiu ei de ce. Peste tot îmbracă culorile mediului. Se amestecă în mulţime. Se prefac..."

De ce călătoreşte Rochard pe jos şi neînsoţit?

„Sunt un medic fără avere, n-am nevoie de slujitor."

Şi, în aceeaşi clipă, se născu în mine certitudinea că Eduard Anselmus Rochard nu poate fi altul decât un astfel de Adept deghizat.

A doua zi, dimineaţa, când el nu se afla în cameră, cu dexteritatea învăţată de la Messer Vincenzo Giacomini, i-am deschis lada. Înăuntru văzui cărţi, instrumente de astrologie, rechizite de scris şi o grămadă de monezi franceze de aur. Nu vreau să înfrumuseţez lucrurile. Aceasta a fost o spargere. Hans Burgner nu-şi alegea mijloacele. Pe dinăuntru, el era o materie primă încărcată cu porniri primitive şi această lavă răsculată nu fusese încă atinsă de umbra răcoritoare şi calmă a considerentelor morale. Am găsit în ladă două dintre lucrările lui Albertus Magnus, „Testamentum duobis libris universam artem chymicam com plectens" de Arnoldus Villanovarus, trei cărţi de astronomie şi, pe sub ele un caiet de notiţe, legat în piele de safian roşie şi prevăzut cu o închizătoare. Nu trebuie să spun că nici aceasta n-a fost o piedică pentru mine, mai ales pentru că presimţeam că acolo se află cheia secretelor lui Rochard.

„Secretorum tractatus" – era scris de mână pe prima pagină. Deci nu mă înşelasem. Aşa era, însă textul, în mare parte latinesc, era împănat peste tot cu completări franceze şi nemţeşti, iar eu nu înţelegeam decât scurtele texte germane, pe cele latine prea puţin, iar pe cele franceze deloc. Cu mâna tremurândă, emoţionat, ciulindu-mi urechile la orice zgomot, răsfoiam prin caiet. Rochard îşi ţinea notiţele

în chip de jurnal de călătorie, cu capitole datate. Un text în germană mi-a sărit brusc în ochi:

„Degeaba încerci să-mi afli secretul. Chiar dacă l-aş face public strigându-l de pe acoperişurile caselor, el ar rămâne tot secret..."

M-am speriat, de parcă aş fi fost apostrofat cu voce tare. Transpirat şi cu inima bubuind, am citit mai departe.

„Pot publica acest secret de pe cer, ca Soarele, ca Luna şi stelele, ca pământul de sub picioarele oamenilor, ca apa, focul, vântul, ca plantele şi animalele – el tot nu ar fi înţeles. Cum să înţeleagă oamenii lumea mare, de vreme ce chiar şi lumea măruntă – propriul lor trup şi suflet – rămâne în faţa lor nişte taine pecetluite cu şapte pecete." – După acestea urma un text franţuzesc, apoi o nouă frază în germană care continua în latină.

„Aur şi Elixir. Cu primul ei împodobesc hoituri, pe celălalt l-ar turna în gura viermilor putreziciunii ca să se mai îngraşe cu el... Raris haec ut hominibus est ars, ita raro in lucem prodit. Laudetur Deus in aeternum qui partem suam infinitae potentiae nobis suis obiectissimis creaturis communicat*.

Mai încolo, iarăşi nemţeşte: „Cel care trăieşte mult, să-şi schimbe numele. Numele lui Flamel de pildă este cunoscut de prea mulţi..."

Nu mai aveam nici un dubiu. Urmărind datările, am ajuns cu emoţie la ultimele însemnări şi găsii ceea ce căutasem:

* Precum această artă este în posesia unui mic număr de oameni, la fel ea ajunge rar să vadă lumina zilei. Lăudat să fie în veci Dumnezeu care împarte cu noi, cele mai umile creaturi ale sale, o particică din puterea sa nemăsurată.

„În cea de-a 12-a zi din octombrie 1555... Se numeşte Hans Burgner. Este sălbatic, neşlefuit, periculos şi înduioşător... Poate mă interesează pentru că seamănă cu cineva al cărui obraz mi se arăta cândva din oglindă pe vremea Chaosului. Lada e grea iar eu sunt destul de comod. Trebuie să am grijă să nu mă las înfrânt de slăbiciunile care există în trupul meu. De exemplu mila. Se aruncase în genunchi şi îmi vorbea de elixir. Este inteligent, dar numai ca un animal tânăr. În el dormitează nişte reflexe înspăimântătoare. El însuşi nu le cunoaşte. Ochii lui mă urmăresc pretutindeni... Din păcate, întotdeauna m-au înduioşat câinii."

Ţineam în mână firul, pe care urmându-l, mă puteam strecura la el prin portiţa tainică, existentă în peretele de gheaţă al firii sale extrem de reţinute. Îi era milă de mine şi îi stârnisem interesul.

Nu era recomandabil să mai rămân în odaie. Am încuiat la loc carnetul de notiţe, am aşezat totul în ladă, am pus lacătul şi am împins-o iarăşi sub pat.

*

Dacă separ în straturi diferite multele influenţe întreţesute care se învolburau înăuntrul lui Hans Burgner după ce părăsi camera lui Rochard, mă minunez şi astăzi, văzând că în el erau prezente în acelaşi timp elementele unor contradicţii imense – întuneric şi lumină, foc şi apă. Era un haos identic cu cel care clocoteşte în spiralele de ceaţă ale sistemelor solare aflate în fermentaţie, dezintegrându-se în gaze şi zguduindu-se de explozii. Fericirea de a-l fi găsit pe Magister ardea în el laolaltă cu admiraţia aproape idolatră şi cu dorinţa de a-l sluji din toate puterile şi cu toată umilinţa. Însă incandescenţa sărbătorească a entuziasmului lăsa loc şi socotelilor viclene despre cum îl va constrânge pe Maestru

să-l angajeze totuşi, în ciuda împotrivirii lui. Faptul că intrase prin efracţie în odaia şi intimitatea lui, minciuna de care se folosea, nu-l deranjau nici o clipă şi nu-i provocau nici un regret.

*

Seara am bătut la uşa lui. Eram emoţionat, dar hotărât.

Privirea lui nu era neprietenoasă când mă zări. Carnetul de notiţe stătea închis în faţa lui. Trebuie că l-a închis atunci când am bătut la uşă, căci firul de trestie lung, culcat pe masă, mai strălucea umed la capăt. M-am oprit tăcut în faţa lui. Jinduirea umilă, respectuoasă, timidă care radia din privirea mea era neprefăcută, doar că nu constituia decât un mic fragment din multe alte preocupări de care eram plin.

– Ei bine, ce-ţi trebuie, Hans? întrebă el.

Am considerat că rostirea numelui meu era un semn încurajator.

– Aş vrea să vă rog... Magistre... să mă primiţi ca ucenic. Aici la Sebaldus eu câştig destul de bine, aş putea să vă plătesc. Serile aş putea să vin la lecţii, dacă...

– Dar ce vrei să te învăţ?

– Ştiu puţină latină, aş vrea să o învăţ bine. Mă interesează şi ştiinţa medicilor... nu vreau să car cufere toată viaţa. Poate că aş putea să mă fac şi eu domn... savant. Învăţ cu uşurinţă, nu veţi avea prea mult de furcă cu mine.

Mă privi îngândurat. Buzele i se strânseră, privirea lui mă părăsi. Îl simţeam cum se îndepărtează, de parcă ar fi dispărut din nou într-un domeniu impenetrabil pentru mine

– Vă rog, domnule, vă implor, nu mă refuzaţi! Vocea îmi tremura de o îngrijorare fierbinte şi de disperare. Vreau să învăţ! Tânjesc după învăţătură ca alţi bărbaţi după trupul

femeilor. Sunt sărac. Nu am pe nimeni pe lumea asta, care ar putea să mă sprijine. Sebastian, prietenul meu, singurul care s-a ocupat de mine, a murit... Nu mă respingeți și dumneavoastră... Viața aceasta este de nesuportat pentru mine! Ajutați-mă!

Privirea i se întoarse brusc asupra mea. Ochii lui mă scrutară tăcut, îndelung și mi se părea că mă pătrund, că trec prin mine ca niște vârfuri de foc, până în străfundul sufletului și al celor mai tainice gânduri.

– Știu că minți pe jumătate și spui adevărul pe jumătate. Știu de ce te agăți de mine. Cu toată mintea ta ascuțită și vicleană, ești crud ca mărul pădureț. Știința, în mâinile tale, ar deveni o armă sau un șperaclu. Ar trebui să te gonesc, dar... nu te pot goni. Mă reține ceva neînțeles pentru mine, căci se referă prea intim la persoana mea. Poate că e mai bine să te am în fața ochilor, altfel te vei furișa pe la spate. Te angajez și te voi instrui... dar numai în științele acestei lumi. Zadarnic aștepți de la mine și altceva. Te scot din soarta de slugă. Dacă vei fi sârguincios, îți creez ocazia să dai examen și să obții și o diplomă. Poți întemeia o familie și poți deveni cetățean respectat, cu avere și renume după cum îți va fi sârguința... dar îți repet... numai pentru lumea aceasta și pentru unica, scurtă viață omenească. M-ai înțeles, Hans?

– Da, domnule.

– Vrei și acum să mă urmezi? Așteaptă. Nu te plătesc. După câteva săptămâni vom porni de aici către Padova. Tu vei căra lada mea, va trebui să faci cumpărături, să rezolvi toate problemele legate de călătorie și de cvartir. Eu plătesc mâncarea și adăpostul tău și, dacă hainele sau încălțămintea ți se rup, îți cumpăr altele noi.

– Vă mulțumesc, domnule. E mai mult decât speram... sunt fericit! Sunt fericit! O să vedeți... o să vedeți cum o să vă răsplătesc, o să vă slujesc, așa să mă ajute Dumnezeu!

Și credeam din toată inima ceea ce spuneam.

*

Astfel am devenit slujitorul și învățăcelul lui Eduard Anselmus Rochard, alchimistul. Credeam că succesul se datora istețimii mele, iar el, deși știa multe și vedea prin mine ca prin sticlă, nu și-a văzut totuși propriul destin, strâns legat de mine. Îl presimțea doar. Din cauza aceasta nu putuse să mă respingă. În imensa țesătură a destinului, voința mea lacomă de a învăța, ideea mea fixă legată de elixir, profunda lui bunătate umană, mila și răbdarea sa față de mine, cu toate că-mi recunoscuse cu claritate imaturitatea – au țesut formele prevăzute cu precizie în modelul creat de Marele Proiectant. Ne căutaserăm, ne așteptaserăm reciproc și a trebuit să ne întâlnim în orașul Nürnberg al secolului al XVI-lea, pentru ca eu, din punctul de pornire al unei noi etape de trăiri, să mă pot avânta pe traiectoria unui straniu arc de cerc, iar el să poată încheia rotația vieții sale pământene.

*

La Nürnberg Rochard avea multe cunoștințe fugitive, cu care uneori se întâlnea la o șuetă, în cârciuma de la Sebaldus, dar numai un singur prieten, pe Amadeus Bahr, bibliotecarul contelui de Zollern. Îl vizita aproape în fiecare zi în căsuța de lut din parcul castelului, unde omulețul bolnăvicios fusese evacuat din palatul Zollern, mereu plin de musafiri. Părea că această izolare nu-l deranja deloc. Era înconjurat de manuscrise și de cărți nenumărate, de cantități imense de praf, de parcă ar fi dormit pe litere, s-ar fi hrănit

cu litere şi ar fi respirat tot litere. Îi împrumuta lui Rochard nişte cărţi mari, voluminoase, pe care trebuia să le car eu la han, astfel că l-am însoţit uneori, în vizitele sale la Bahr. Într-o astfel de ocazie – fără ştirea lui Rochard – am fost martorul unei discuţii palpitante despre alchimie dintre cei doi. După ce am depus cartea grea pe care o adusesem înapoi, iar Rochard îşi alesese alta în loc, el mi-a spus să mă duc acasă şi să învăţ. Eu însă aveam alte intenţii. Am înconjurat casa şi, printre copacii mari şi deşi, m-am furişat înapoi sub o fereastră din spate, care rămăsese deschisă. M-am culcat într-un desiş de bălării şi tufe de agrişe, pline de spini. Amadeus Bahr era un pasionat şi un geniu al discuţiilor în contradictoriu. Rochard se mulţumea să stea de vorbă, dar calmul său blând, zâmbitor îl copleşea, încetul cu încetul, pe micuţul Lucifer care riposta cu săbii de foc. Eu simţeam instinctiv superioritatea lui Rochard, Bahr însă, care învăţase mult şi ştia mult, o recunoştea.

Amadeus Bahr avea un intelect limpede şi analitic. Până când l-a întâlnit pe Rochard fusese un pasionat tăgăduitor şi duşman al alchimiei. Avea împotriva ei nişte argumente puternice, excelente şi pline de duh. Nu o ataca în necunoştinţă de cauză, ci după cercetări temeinice. Bătălia fu pornită şi de această dată de Bahr, care făcu unele declaraţii categorice.

– Povestea panaceului universal e menită să prostească poporul – spuse el – iar despre transmutaţiile, anunţate cu surle şi trâmbiţe, s-a constatat de fiecare dată că s-a dat o culoare galbenă unui metal lipsit de valoare, fără ca greutatea lui specifică să se modifice.

Rochard întrebă încet dacă aşa ceva s-a constatat şi în cazurile lui Nicolas Flamel.

Numele lui Flamel m-a făcut să fiu şi mai atent, iar tema despre care începură să discute avea oricum un efect ameţitor asupra mea.

– Nu!

Îmi dădeam seama după vocea lui Bahr că zâmbea ironic.

– Nu s-a constatat. Fără îndoială, prostia omenească a furnizat o ceaţă persistentă în acest scop. Flamel a fost un escroc mai talentat decât ceilalţi.

– S-ar putea, răspunse Rochard. Mi-e teamă că mă vei categorisi şi pe mine printre proşti, deci abia îndrăznesc să-ţi spun că, nu de mult, când am stat de vorbă cu el, mi-a făcut impresia unui om cinstit şi modest.

– Cu cine ai vorbit?

– Cu Nicolas Flamel.

– Când?

– Cu doi ani în urmă, în Egipt. Călătoream cu o caravană comercială în căutarea unei plante extrem de eficientă în bolile purulente ale ochilor. Un bolnav al meu, foarte bogat a suportat bucuros cheltuielile călătoriei mele. În drumul prin marea de nisip fierbinte şi uscat în faţa noastră înainta un mic grup, compus din vreo cinci persoane. I-am ajuns din urmă la amiază, pe o căldură toridă. Se retrăseseră în răcoarea unor edificii funerare: un cuplu francez cu trei slujitori. Noi le-am urmat exemplul. Văzând că-mi sunt compatrioţi, m-am apropiat de ei şi i-am salutat. Pot să-ţi spun că a fost o întâlnire interesantă.

– Iartă-mă, dar toate acestea nu sunt deloc clare! Compatriotul dumitale afirmase despre sine că el e Nicolas Flamel?

– Nu. N-a afirmat deloc aşa ceva. Eu singur mi-am dat seama că este el. Era Nicolas Flamel cu soţia lui.

– Dar cum ai constatat că...

– Din semne foarte convingătoare pentru mine.

– Glumești... Îți bați joc de mine! Flamel, dacă nu greșesc, s-a născut în 1330. Iar acum suntem în 1555. Deci dumneata afirmi că te-ai întâlnit cu un om în vârstă de două sute douăzeci și cinci de ani?

– Da.

– Sper că nu vrei să te cred? Nu sunt credul din fire. Am văzut odată un moșneag de o sută de ani, dar acela își sugea degetul și trebuia șters la nas. Oamenii de 225 ani ar putea fi în viață numai dacă s-ar fi îmbătat cu elixirul din poveste.

– Exact. Numai în acest caz.

– Dar un astfel de elixir nu există!

– Nu există?

– Poți să fii sigur! Pe Flamel l-au ros viermii după moartea lui, la fel cum voi fi ros și eu sau dumneata.

– L-a văzut cineva pe Flamel murind? întrebă Rochard cu blândețe. Era un om bogat, respectat, renumit. Era înconjurat de nenumărați elevi recunoscători, de admiratori și prieteni. Care dintre aceștia a fost prezent la înmormântarea lui? Cine cunoaște locul mormântului său? Cine poate da un singur indiciu în acest sens?

– Nimeni. Dar asta nu dovedește nimic!

– Nu! E doar ceva interesant. Mulți călători și multe relatări afirmă că Flamel a fost văzut când într-un punct, când într-altul al globului.

– Nici măcar nu e ceva interesant. Flamel a dispărut din Paris și și-a luat alt nume pentru că ținea să aibă un renume și după moarte. Și după ce, sub un nume fals, și-a încheiat pe undeva zilele, a devenit o legendă. Privește în jur! Alchimia

pare o realitate mai vie și mai virulentă decât o epidemie de ciumă. Chiar și dumneata ești contaminat. Faptul că nimeni nu cunoaște împrejurările morții lui Nicolas Flamel constituie o cauză suficient de bună pentru ca orice escroc francez să poată fi bănuit că este el.

Nu l-am prea auzit pe Rochard râzând, dar acum râdea din toată inima.

– De ce râzi? întrebă nervos Bahr.

– Iartă-mă, spuse Rochard luptându-se cu râsul. Nu râd de dumneata, ci de hazul situației.

Ea îmi amintește de o istorioară umoristică. Îmi dai voie să ți-o povestesc?

– Mă rog. Bahr era plin de scepticism.

– Pe lângă Fluviul Galben, Huang-ho, în regiunea Shan-shi, trăia cândva un chinez inteligent și învățat, pe nume Hui-shen. Era atât de isteț și uns cu toate alifiile, încât mulți veneau de la mari depărtări să adaste în jurul rogojinii, pe care el își făcea veacul, continuând o veche discuție în contradictoriu cu un bătrân și blând preot. Discuția dura de ani de zile în jurul existenței sau inexistenței stafiilor. Preotul susținea că stafiile există și nu avea argument mai puternic decât că el însuși le văzuse. Hui-shen, în schimb, argumenta în exact 777 de variante că nu există stafii. Cel care le vede este bolnav sau beat, cel care vorbește cu ele bodogănește de unul singur într-un dialog descreierat. Aerul este gol, cerul este gol, numai mormintele sunt pline de trupuri care se transformă iarăși în pământ. Omul reprezintă spiritul și când el moare, totul se termină. El zdrobea argumentele senine ale bătrânului preot ca pe niște coji de ouă și, dacă se găsea cineva să-i ia partea preotului, Hui-shen îl făcea praf și pe acela. Nu lăsa nici o breșă, nici o singură posibilitate prin

care să se poată strecura măcar o stafie cât de micuță. Era de neînvins. Bătrânului preot i se făcu lehamite de controversă și, într-o zi, îl părăsi pe Hui-shen, spunând că el nu mai are destulă forță și sănătate pentru continuarea disputei, dar va trimite în loc pe altcineva care cunoaște argumente mai tari decât el.

Iar Hui-shen rămase singur, cu o mulțime de cuvinte nerostite, căci, în clipa în care își deschidea gura, oamenii fugeau de teama argumentelor lui.

Într-o seară, când se pregătea de culcare – nemulțumit și nesatisfăcut, căci nu a avut de zile întregi nici un adversar de dispută – observă că pe cealaltă rogojină a camerei sale stă cineva. Era un om cu ten întunecat, slab și chel, înfășurat într-un cearșaf alb. Rămase uimit. Nu-l auzise și nu-l văzuse intrând. Înciudat de lipsa de politețe a străinului, voia să-i facă observație, dar, înainte de a începe cu reproșurile, acela i se adresă pe un ton adânc și răgușit:

– Eu sunt cel pe care îl așteptai. Un prieten m-a trimis încoace ca să te conving de dreptatea lui. Aud că nu crezi în stafii…

– Bineînțeles că nu cred! Se învioră Hui-shen, eliberat și cu o bucurie debordantă. Uită de orice altceva. Îl iubea deacum pe acest străin înfășurat în pânză albă de pe cealaltă rogojină, și nu l-ar fi lăsat în pace pentru nimic în lume. Începu să vorbească cu un elan inatacabil, fără oprire, cu ironie și cu mult umor. Combătea și afirma, dovedea și concluziona fără ca celălalt să fi putut deschide gura măcar o dată. Ori de câte ori lua aer să spună și el ceva, Hui-shen își ridica mâna, interzicându-i să vorbească: „Stai, știu ce vrei să spui. Nu te mai obosi!" și repede, cu voce ridicată, înșira toate posibilele argumente ale celuilalt, după care le

despica în patruzeci și le anula. Veneticul deveni tot mai mohorât și mai neliniștit. Își deschidea gura tot mai adesea, dar Hui-shen tăbăra asupra lui de fiecare dată înainte să fi putut îngăima o singură silabă. Astfel sosiră zorile. Dinspre ferestre pătrunseră în cameră lumini dulci, argintii, iar în curte începu să cânte un cocoș. Străinul, pierzându-și răbdarea, sări în sus și întrerupse potopul de cuvinte ale lui Hui-shen:

– Taci odată, nenorocitule! vocea lui bubuia și mormăia profund, făcând căsuța lui Hui-shen să se cutremure din temelii. Sigur că nu pot aduce argumente împotriva blestematelor dumitale raționamente. Ceea ce spui sună de parcă ar fi chiar adevărat și totuși nu e decât minciună, pentru că stafii există cu adevărat, fir-ar să fie, că doar chiar și eu sunt o stafie! Spunând acestea, el se destrămă în aer și dispăru din ochii jigniți ai lui Hui-shen.

Când Rochard termină de povestit, Bahr izbucni involuntar în hohote răsunătoare, dar în clipa când creierul său prinse înțelesul simbolic al povestirii – îl vedeam, căci mă uitam din întunericul de afară spre cele două figuri luminate de cercul irizant al lumânării – el deveni serios și îl privi buimac pe Rochard.

– De ce vrei să mă tulburi dinadins? izbucni el nemulțumit. Ai ceva iritant și insesizabil, Anselmus! La naiba cu aluziile și insinuările dumitale! Mă împingi în brațele exorciștilor!

– Nu te înțeleg – spuse Rochard inocent. Nu ți-am spus decât o poveste chinezească, iar dumneata nu ai o fire credulă, Amadeus…

– Nu! – se burzului Bahr. Dar oricât m-aș împotrivi, totuși ceea ce-mi spui mă influențează. Pentru prima oară în

viața mea. Am argumente pentru a te contrazice, dar nu pot nega că în ceea ce spui există un sâmbure de adevăr. Aceste lucruri mă preocupă. Nu glumeai când spuneai că în urmă cu doi ani Nicolas Flamel era încă în viață?

– Nu glumeam. El trăiește și azi.

– Elixirul îl ține în viață?

– Da.

– Îmi stă mintea în loc! Te știu un om lucid, cult, corect. Cum de poți crede o astfel de... nebunie?

– Te înșeli, Anselmus. Eu nu cred. Nici eu nu sunt credul din fire. Eu *știu* că adevărul este acesta.

Bahr se înroși, sări de pe scaun, apoi se așeză la loc. Pufăi din rărunchi.

– Ei vezi? Vezi ? Acum ce să fac cu dumneata? Și ce să mă fac mai ales cu mine însumi, după ce mă lași așa, cu afirmațiile acestea atârnate în aer? Nici să dorm nu mai pot din cauza lor.

– De ce?

– De ce?! Pentru că ceva din mine ți-a devenit aliat, o vrajă care îmi depășește înțelegerea, care nu poate fi învinsă... nici nu știu ce nume să-i dau. M-am tot gândit. Din cele mai iraționale afirmații ale dumitale răzbate puterea de convingere. Sunt un fel de răzvrătit, un iconoclast pasionat. Presimțirile subtile și ceața transcendentală mă enervează. Dumitale ți le trec cu vederea. Și nu știu de ce. Eu mi-am făcut bilanțul lăuntric și mi-am găsit prin el liniștea. Neantul total îți dă și el pacea. Dumneata însă ai tulburat liniștea religiei mele personale și mă îndemni să devin eretic. Mi-ai stârnit îndoieli față de îndoială. Și ceea ce este mai ciudat e că n-ai făcut asta prin argumente, ci prin simpla dumitale existență. Nu prin ceea ce spui, ci prin ceea ce treci sub tăcere. De parcă

ai avea experiențe și cunoștințe care, chiar nerevelate, îmi inspiră certitudine. Ca și cum, să zicem, stând în fața unui stejar, nu m-aș gândi să pun la îndoială că acela este un stejar.

– Recunosc, Amadeus, că nu am nici o remușcare pentru că am tulburat liniștea religiei tale. Dimpotrivă. Voi face totul să devii un apostat perfect.

– Lumea este plină de dobitoci evlavioși care-și oferă pe tavă credința lor oarbă. De ce m-ai ales tocmai pe mine? Eu sunt un caz greu de rezolvat chiar și în chip de eretic. Sunt un răzvrătit, un recidivist, un păcătos nepocăit.

– N-o să-ți repet acum parabola fiului risipitor, că mă tem să nu-mi dai cu ceva în cap. Nu fac aluzie nici la Saul, care s-a transformat în Pavel. Să ne limităm la fapte. Credința oarbă a dobitocilor evlavioși e călduță ca apa din băltoace și ia forma pe care i-o oferă albia. E lipsită de orice valoare. Personalitatea dumitale de Scorpion care taie firul în patru și despică orice idee, mă atrage mult mai mult. Aș zice că ești o slăbiciune a mea. Dumneata umbli pe aceeași cărare cu mine; pe cărarea intelectului. Eu însumi m-am zbătut să depășesc aceste ocolișuri. De ce n-aș ușura calea unui prieten, a unui coleg foarte, foarte vechi, căruia îi datorez mult?

– Răspunde-mi la o singură întrebare, Anselmus!

– Chiar și la mai multe.

– Ești de acord să te așezi o dată față în față cu mine și să-mi expui cu claritate, fără aluzii cețoase și referiri oculte, convingerile dumitale, experiențele prin care le-ai dobândit și dovezile lor?

– Sunt de acord.

– Perfect. Când?

– Curând. Înainte de a porni spre Padova...

Era timpul să dispar de la fereastră. Am alergat cu sufletul la gură până la han. În cămăruţa mea am aşezat repede cartea şi caietele pe masă şi, plin de transpiraţie, trăgându-mi sufletul, mă holbam la hârtia imaculată. Ideea care mă captivase era atât de copleşitoare, încât tremuram din tot corpul.

„Cel care trăieşte mult, să-şi schimbe numele. Numele lui Flamel de pildă este cunoscut de prea mulţi..." – aceste cuvinte, pe care le citisem în jurnalul său, căpătau acum, după convorbirea cu Amadeus Bahr, un temei de adevăr. „Cine l-a văzut pe Flamel murind?"

„Nu glumeai când spuneai că Nicolas Flamel era în viaţă acum doi ani?"

„Nu glumeam. El trăieşte şi astăzi."

Trăieşte şi astăzi.

Flamel e francez şi Rochard e tot francez. „Cel care trăieşte mult să-şi schimbe numele." Flamel... Eduard Anselmus Rochard.

Şi soţia lui? Împreună au dat fiinţă Pietrei Filozofale, femeia s-a împărtăşit şi ea din efectul făcător de minuni al elixirului. De ce să nu se fi despărţit ei doi pentru un timp? Pentru ei, şi în faţa lor, se deschid perspectivele ameţitoare ale unor secole... nu trebuie să se agaţe neapărat unul de altul. Nu sunt grăbiţi. Au timp pentru orice.

În faţa lui Bahr, Rochard nu negase nimic. Micul şoarece de bibliotecă era cutremurat de explicaţiile lui lipsite de echivoc. De ce oare e atât de dezlegat la limbă faţă de el? De ce risipea cu acest necredincios comorile înţelepciunii sale, şi de ce pe mine, care tânjesc din tot sufletul după ştiinţa ocultă, mă excludea fără milă? Învăţam ca un apucat, îmi făceam temele cu sârg, iar el mă lăuda ca pe un câine

destoinic: „Bine, Hans! Bună treabă, Hans!" Dar dacă întorceam vorba, cu prevedere şi cu sfială, asupra alchimiei, devenea mut, şi când continuam, îmi tăia vorba:

– Aceasta nu e calea ta. Scoate-ţi din cap lucrurile astea. Tu n-ai apuca să guşti din ştiinţă decât partea care te-ar nenoroci. Credinţa ta în elixir e o credinţă periculoasă. Ea se naşte dintr-o dorinţă lacomă, întunecată, inferioară. Nu te voi ajuta niciodată să te arunci în prăpastie!

În această seară însă, după discuţia lui cu Bahr, sub efectul căreia în mine se născuse ideea că Rochard era poate identic cu Flamel, o tensiune insuportabilă mă constrângea să o canalizez într-un fel. Când Rochard intră în cămăruţa mea să mă întrebe dacă vreau să fiu ascultat la materia învăţată, eu am lăsat la o parte orice subterfugiu. I-am spus că nu învăţasem nimic, fiind prea captivat de câteva cuvinte auzite întâmplător când plecam de la Bahr. Era vorba de elixir şi de Nicolas Flamel...

– O, deci ai tras cu urechea? Ei bine... nu mă surprinde. Trebuia să mă gândesc la aşa ceva – spre mirarea mea, de această dată, în ochi nu-i apăru expresia de refuz rigid. Era mai degrabă îngândurat şi compătimitor. S-a aşezat la masa mea.

– Mi-e milă de tine, spuse el încet. Mi-e milă, pentru că te-am îndrăgit. Eşti un copil talentat şi inteligent, Hans. Dar copil. Eşti plin de tandreţe, de porniri neprevăzute, de curiozitate primejdioasă. Să nu crezi că te dispreţuiesc din această cauză. La nivelul unde te situezi, te descurci excelent. Dar natura nu poate fi grăbită. Într-un uter de fetiţă nedezvoltată, nu poate fi concepută viaţa. Dacă te ţin departe de aceste lucruri, o fac numai pentru a te ocroti. Înţelege şi crede-mă că, pentru tine, elixirul nu există. Elixirul celor

maturi s-ar transforma în sufletul tău în otravă şi ţi-ar otrăvi şi trupul.

Din tot ce-mi spunea, două lucruri îmi captară atenţia. Primul era că, în sfârşit, vorbise şi în faţa mea despre elixir ca despre ceva existent. Al doilea că, pe când îl tratase pe Bahr, tăgăduitorul, ca pe un egal al său, pe mine mă categorisea drept copil. De ce? Izbucnii cu amărăciune. L-am întrebat de ce acordă o valoare mai mare bibliotecarului contelui de Zollern, acestui om acrit în îndoieli, decât mie care, pe cărarea mistică, i-aş fi fost un învăţăcel devotat şi harnic?

– El este un adult, Hans – îmi răspunse cu blândeţe. Este bătrân. Şi pe dinăuntru. Multe zădărnicii au pierit deja din el. Nu-i lipseşte decât să-şi deschidă ochiul.

– Dar mie ce mi se poate întâmpla dacă încerc? am întrebat cu pasiune. Eu nu mă tem de nimic.

– Totuşi, tu... ai avea de ce să te temi. Dincolo de o treaptă a cunoaşterii, teama constituie într-adevăr o povară inutilă care trebuie lepădată, pentru ca sufletul să se poată înălţa în zbor. Însă, până atunci, teama este o contragreutate necesară. Cel care nu are nici o greutate pe dinăuntru, poate fi antrenat de orice vânt al instinctelor. M-ai întrebat ce ţi s-ar putea întâmpla dacă ţi-ai însuşi cu de-a sila forţele oculte... elixirul... Ai ajunge într-o stare mai rea decât moartea. Cărţile nu scriu nimic despre efectul secret al elixirului. Dar eu te avertizez acum, Hans! Cel al cărui suflet este plin de porniri inferioare poate fi ucis de elixir. Dacă trupul său rezistă totuşi şocului îngrozitor, omul acela se va asemăna cu un bolnav de ciumă sau lepră, îmbălsămat pentru o viaţă fără de sfârşit în propriile sale răni purulente, dureroase. Omul muritor are vederea acoperită de un văl

binefăcător, care îi ascunde imperiul astral al fiinţelor care umplu eterul. Însă elixirul sparge digurile de apărare ale existenţei fizice. Acest lucru se întâmplă chiar şi în cazul Adepţilor. Ei însă sunt pregătiţi; ei şi-au extirpat din suflet însuşirile demonice şi astfel au dobândit supremaţia peste fiinţele astrale. Dar cei în care rugul pornirilor mai arde cu flacără vie, aceia sunt năpădiţi şi înrobiţi de fiinţele astrale. Din propriile lor temeri şi slăbiciuni acestea împletesc sfori cu care îi imobilizează. Elixirul dobândit cu sila îi inoculează învăţăcelului neascultător o boală îngrozitoare, care îl poartă dintr-o criză în alta. El nu mai poate reveni în cursul natural al evoluţiei, care înaintează lent şi sigur. Viaţa lui va deveni un chin îndelungat, dorinţele îi vor fi mai arzătoare, setea mai nepotolită decât cea a muritorilor. Şi zadarnic va încerca să scape de caznele sale prin ieşirea de alarmă a tuturor – sinuciderea. Această ieşire îi va fi închisă. El nu poate muri decât de moarte violentă, de mâna altuia. Totuşi, nu există bardă de călău, nici pumnal, nici sabie, nici funie, foc sau apă care să-i anuleze, să-i potolească conştiinţa şi memoria mereu în flăcări. Atâta am putut să-ţi spun, Hans. Mulţumeşte-te cu atât şi nu mai încerca să deschizi subiectul, în caz contrar noi doi trebuie să ne despărţim... m-ai înţeles în sfârşit?

L-am înţeles. Dar nici o clipă n-am dat crezare întunecatelor ameninţări, şi nu m-am împăcat cu refuzul lui. Iniţial, el nu voise nici măcar să mă tocmească slugă, totuşi am devenit slujitorul lui şi, mai mult decât atât, elevul său. Nu-mi rămânea decât să aştept. Să aştept şi să observ cu voinţă neclintită, cu tenacitate de neînvins. Eduard Anselmus Rochard deţinea unicul sens al vieţii, Materia Divină. Nu puteam să mă despart de el. Trebuia să perseverez cu răbdare

nelimitată şi cu ipocrizie nemăsurată, acceptând orice şi sacrificând orice.

Stăteam în cârciuma de la Sebaldus. Era o după-amiază timpurie, însă toamna ploioasă umpluse cerul cu nori întunecaţi care grăbiseră asfinţitul. Rochard era înconjurat de o companie numeroasă. La masa lui făceau zarvă nişte studenţi cu feţele marcate de cicatrice şi cu pleoapele marcate de nesomn. M-am retras către foc din apropierea lor, şi m-am adâncit în cartea pe care mi-o adusesem la porunca magistrului, pentru ca mai târziu s-o înapoiem lui Bahr. De pe o grindă a tavanului atârna un opaiţ fumegând. Cititul îmi obosise mult ochii. Pe furiş, am început să-l urmăresc din nou pe Rochard, mereu şi întotdeauna pe el, care era centrul gândurilor, proiectelor şi dorinţelor mele maniacale. Lumina opaiţului luci o clipă pe părul lui şaten, rărit, desenându-i cu claritate bosele fine ale frunţii şi tâmplele delicate pe care palpita desenul venelor. Stătea acolo lucid şi reţinut în aburii respiraţiilor înăcrite de vin, printre chiotele celor turmentaţi... dar numai eu îl vedeam astfel. Orice cuvânt pe care îl spunea provoca explozii de râs în ceata studenţilor. El perora despre o muiere binecunoscută prin oraş, care nu permitea apropierea niciunui bărbat decât dacă acesta, în prealabil, aşeza câte o monedă pe fiecare parte a corpului ei. Odată ea ademenise un alchimist bătrân şi zdrenţăros pentru că simţise la el miros de aur. I-a dat să mănânce şi să bea şi l-a condus în odaia de dormit. S-a dezbrăcat goală puşcă în faţa lui, s-a lungit pe pat şi i s-a oferit. Pe trupul ei alb ca neaua, cald şi moale ea aşezase bucăţi mari de plumb, urmând ca, înaintea îmbrăţişării, bătrânelul, care abia îşi mai trăgea sufletul, să le transforme în bucăţi de aur. Bietul bătrân a şi făcut tot ce a putut în vederea succesului, însă mâna lui

uscată şi boţită tremura atât de puternic în faţa atâtor nuri şi atâtor emoţii, încât praful roşu, miraculos, nu căzu acolo unde ar fi trebuit. Astfel că, în loc să se fi transformat plumbul, s-au transformat în aur unele părţi ale femeii, care însă nu au nici o valoare dacă nu sunt din carne şi din sânge.

Ochii buhăiţi ieşeau din orbite de o emoţie tainică, refugiată în râsete. Un student cu gura strâmbă şi cu obrazul ciupit de vărsat începu să cânte răguşit. Vocea i se frângea de beat ce era.

Pe mine nu mă mai tulburau aparentele contradicţii ale personalităţii lui Rochard. Am înţeles că înţeleptul nu se poate ascunde cu succes decât în bastionul nebuniei. De aceea purta el deghizarea unui iluzionist.

În clondirul agăţat deasupra focului, apa dădu în clocot. O bătrână cu faţa de ceară, cu mâinile ca nişte gheare, rostogolea nişte găluşte mari şi le arunca în apa fierbinte.

Rochard se ridică şi se îndreptă către masa mea.

– Să mergem – zise el.

M-am ridicat şi l-am urmat.

*

O ploaie deasă şi rece spăla uliţa îngustă, înclinată. Ne grăbeam. Traversarăm cu paşi mari piaţa comercială, urmând linia zidului cetăţii, apoi am cotit în strada croitorilor. Amândoi eram uzi până la piele când am ajuns la casa croitorului, unde locuia acum Amadeus Bahr. Castelul era ocupat de o armată de invitaţi, şi a fost nevoie chiar şi de căsuţa lui Bahr pentru a adăposti pe slujitorii care-i însoţeau în număr mare pe seniorii lor.

Când am bătut la uşă, omuleţul îşi drese îndelung vocea, eliberând-o de răguşeala cauzată de prea multă tăcere.

– Poftim!

Am intrat. Hardughia umedă, lipsită de fereastră pe care o închiriase, puţea de mirosul rânced al lumânărilor de seu care ardeau acolo zi şi noapte, precum şi de o aromă înţepătoare de ceapă. Ridicându-se dintre paginile deschise ale unei mari cărţi, legată în negru, Bahr îşi întorsese către noi faţa uscată, de pasăre, ameţită încă de îngândurare. Pornind de pe craniul său lunguieţ, şuviţele de păr cenuşiu-verzui i se lipeau de gât. Deasupra buzelor sale ţuguiate, a nasului lung ca un cioc, din cadrele unor pleoape pleoştite şi ridate, străluceau spre noi vioi, ochii săi negri, sclipitori şi inteligenţi.

– Fii binevenit, Anselmus! Ai nimerit un moment potrivit. Tocmai mă îndeletniceam cu vestita Tabula Smaragdină a dumitale.

– Divină ocupaţie! spuse Rochard, scuturându-şi apa de pe mantie; apoi, dând la o parte cu grijă mai multe cărţi şi un vraf de hârtii îndoite pe la colţuri, se aşeză pe marginea patului de lemn. Vremea e mizerabilă astăzi. Te-ai udat, Hans?

– Până la piele, răspunsei eu înfrigurat, apropiindu-mă de focul care ardea într-o sobiţă de tuci. Rochard era prea cumsecade pentru a mă expedia spre casă pe o astfel de vreme. Mi-am căutat un loc pe o ladă, alături de sobă, în afara cercului de lumină a lumânării. Mă retrăgeam mereu la adăpostul penumbrei ca o fiară care-şi pândeşte prada.

– Înălţimea Sa vrea să-i deslușesc înţelesul exact al Tabulei Smaragdina, pentru a o oferi musafirilor săi drept specialitate, alături de pulpa de mistreţ împănată. În omuleţul costeliv mocnea o revoltă ascunsă. Trupul său lipsit de forţă, situaţia sa umilă şi uriaşa sa superioritate intelectuală îl

făceau nefericit. Stiletul negru al ochilor săi, cu tăiş ascuţit de inteligenţă, pătrundea orice injusteţe, cruzime sau prostie, observată la curtea stăpânului său şi el scria pamflete caustice pe aceste teme, nişte capodopere pline de ironie şi de caracterizări de un umor irezistibil, pe care le ascundea cu teamă panicată în lada lui. Ştia că dacă s-ar găsi un singur exemplar din ele, el ar face cunoştinţă cu camerele de tortură ale Turnului Păgân. Totuşi, nu putea renunţa la singurul mod de defulare a vieţii sale mizere.

– Pentru dumneata o astfel de însărcinare nu constituie nici o greutate, Amadeus – zâmbi Rochard. Despre Tabula Smaragdină s-au strecurat în opinia publică suficiente traduceri neclare şi explicaţii obscure, iar dumitale nu-ţi rămâne decât să le sporeşti numărul cu încă una. Important este să iasă ceva palpitant, care să ajute la digestia domnilor.

– Ar trebui să îndrug mult prea multe porcării pentru a-i înviora pe aceşti domni, iar digestia le-ar fi favorizată numai prin nişte minciuni despre cum ar putea să ajungă totuşi în rai după vieţile lor murdare şi prosteşti.

Izbucniră în râs, ceea ce în pieptul omuleţului slăbănog stârni o criză de tuse bolnăvicioasă. Trupul întreg îi fu zguduit, capul uscat i se coloră în purpuriu, iar în colţul ochilor îi apărură lacrimi. Rochard îl privea încruntat. Când tusea se mai potoli, Bahr rămase secătuit, obosit şi cu respiraţia sacadată. Rochard îl întrebă:

– Şi ai găsit ceva pentru a-i amuza pe înalţii oaspeţi?

– Nu – răspunse Bahr morocănos. Dar ceea ce mă supără cu adevărat e că nici pentru mine însumi n-am reuşit să extrag măcar o frază inteligibilă din tot textul. Bănuiesc că este vorba de cea mai grosolană înşelăciune din istoria

gândirii omeneşti şi genialitatea ei constă numai în a fi reuşit să-i preocupe secole de-a rândul, nu numai pe proşti, ci şi pe oamenii inteligenţi.

– În orice caz, ceea ce spui este o interpretare a Tabulei Smaragdine – aprobă Rochard. Pe buze îi apăru zâmbetul său straniu, neliniştitor, al cărui efect, după cum îmi dădeam seama, nu-l ocolea nici pe Bahr. Totuşi mă mir, Amadeus, că trebuie să te văd printre cei care, din lipsă de forţă spirituală, se abţin în mod oportunist de a înfrunta o luptă, sau printre cei care, pentru a-şi păzi superioritatea spirituală, preferă să nege un lucru pe care n-au reuşit să-l înţeleagă.

– Te înşeli! sări Bahr, enervat. Dar pentru numele lui Cristos, nu cumva vrei să spui că dumneata ai înţeles această aiureală dodonică?

– Să o fi înţeles? Nu,... nu afirm aşa ceva. Trebuie să recunosc că nu am reuşit să pătrund întregul înţeles al textului referitor la toate trei planurile. Dar ştiu ceva despre el şi anume cu certitudine: că Tabula cuprinde toate soluţiile privitoare la viaţa fizică, sufletească şi spirituală a omului.

O vreme Bahr îl privi mut, scrutător, apoi, încet şi aproape umil, zise:

– Un cercetător care nu are ca scop doar dobândirea unei grămezi de găselniţe liniştitoare şi dătătoare de bucurie pentru propria sa personalitate, nu poate avea prejudecăţi. Pentru mine, cunoaşterea este mai importantă chiar decât trupul meu bolnav, decât destinul meu detestat şi chiar decât vanitatea mea. Te rog, vorbeşte-mi despre Tabula Smaragdină!

– Cu plăcere. Ce anume ştii despre ea? Nu vreau să te plictisesc cu repetări.

– Nu ştiu prea multe. Ştiu că mormântul lui Hermes Trismegistos a fost descoperit de Alexandru cel Mare cu

ocazia unei campanii. Numele cu răsunet grecesc al autorului a apărut aproximativ prin secolul al IV-lea după Christos, dar figura sa era respectată aproape cu religiozitate încă dinainte de era creştină. Egiptenii, pe vremea romanilor, îi consacrau coloane, încrustate bogat cu reţete alchimice. Unii îl bănuiesc, dincolo de acest nume, pe regele egiptean Thot sau Theut, despre care, în mai multe locuri, amintea şi Platon. După Platon, Thot a trăit cu câteva milenii înainte de Christos, fiind întemeietorul unui mare număr de ştiinţe şi iniţiatorul unor arte. Printre altele, el ar fi părintele aritmeticii, al astronomiei, al jocurilor cu zaruri, ba egiptenii îi atribuiau şi deosebirea vocalelor de consoane. Unii cred că acest nume nici nu se referă la o persoană reală, ci la o noţiune. Vechii egipteni aveau un zeu, care, sub numele de Thot, reprezenta înţelepciunea, isteţimea şi iuţeala şi care era imortalizat purtând un toiag cu şarpe, la fel ca zeul grec Hermes. Cam atât am reuşit să aflu încercând să determin ceea ce este esenţial în figura lui Hermes-Toth.

– Rezultate lăudabile, Amadeus. Documentele care se referă la Hermes Trismegistos au, în cea mai mare parte, o esenţă secretă şi nu sunt accesibile decât iniţiaţilor. Nu vreau ca denumirea de „iniţiat" să-ţi pară infatuare, orgoliu sau mistificare. Adevăratul iniţiat este un om care a lăsat deja în urmă nişte eforturi fizice dure, probe de voinţă, şi preocupări spirituale neobosite. Ezoteria nu constituie o atitudine doritoare să tăinuiască comori spirituale ce pot fi dobândite de oricine. Cel care le vrea, cel care se ridică cu tenacitate nelimitată până la înălţimea unde Templul Cunoaşterii aşteaptă cu porţile larg deschise, acela poate pătrunde liber în sanctuar.

Eu nu îndrăzneam nici să mă mişc, pentru ca nu cumva să mi se observe prezenţa. Stăteam chircit pe ladă, în hainele

mele umede şi aburinde. Creierul meu tânăr înregistra cuvintele spuse de Rochard, dar sâmburele înţelesului lor mi s-a relevat abia după multe suferinţe şi mulţi ani după aceasta.

– Fără îndoială, Hermes-Thot a fost un preot, astronom şi medic egiptean – continuă Rochard. Nu s-a putut constata încă cu exactitate când anume a trăit el, dar este verosimil că chiar înainte de epoca pe care o presupunea Platon. Este uşor de imaginat că el, în calitate de preot, să fi fost în acelaşi timp şi faraon. Aceste două demnităţi nu erau încă separate în lumea antică. Pe atunci faraonul – spre deosebire de despoţii de mai târziu ai diferitelor vremuri şi diferitelor neamuri, avizi de sânge şi de cuceriri – simboliza încă Intuiţia şi Intelectul superior, încoronat. El era un iniţiat. Căci în viziunea înţelepţilor creatori ai acestei legi, nu putea fi apt de a domni decât acela care se domină şi pe sine şi care era eliberat în spiritul său. Numele de Hermes este general răspândit, ca Buddha sau Manu, dar are trei înţelesuri. E în acelaşi timp denumirea unui om, a unei caste şi a unei divinităţi. În calitate de om, Hermes este primul mare Iniţiat, dar se înţelege sub acest nume şi întreaga castă a preoţilor. Ca zeitate semnifică planeta Mercur, sfera spirituală de care aparţin iniţiaţii divini; deci Mercur este de fapt conducătorul regiunii supraterestre a iniţierii divine. Persoana în sine de la care purcede în bună parte toată religia egipteană a fost numită de către greci, învăţăcei ai egiptenilor Hermes Trismegistos, „de trei ori cel mai mare maestru al tuturor ştiinţelor naturii“. Printre miile de opere care îi sunt atribuite şi care au fost scrise în mare parte de elevi ai săi sau de

continuatori care şi-au însuşit în mod creator influenţa sa, cea mai profundă şi cea mai autentică este Tabula Smaragdină. Dacă ai textul la îndemână, te rog să-l citeşti acum, Amadeus!

Capul lui Bahr se aplecă asupra marii cărţi deschise. Degetul său butucănos indică primele cuvinte ale Tabulei Smaragdine:

„Real, fără minciuni, sigur şi întru totul adevărat e!
că ceea ce este jos este la fel cu ceea ce este sus
iar ceea ce este sus e la fel cu ceea ce este jos
pentru ducerea la împlinire a miracolului Lucrului Unic.

Şi cum fiecare lucru provine din Unu
prin intermedierea Unicului; aşa fiecare lucru
se naşte dintr-un lucru prin adaptare de sine.
Având ca tată zămislitor Soarele, iar mamă
născătoare Luna,
este de vânt purtat în pântec; leagăn fiindu-i Pământul.

Acesta este părintele tuturor perfecţiunilor din
întreaga lume,
Puterea sa este neeclipsată chiar şi după ce şi-a
descărcat-o în pământ

Separă Pământul de foc, ceea ce este fin de ceea ce este
grosolan,
Cu minuţiozitate şi mare artă!

Se înalţă de pe Pământ în ceruri şi revine din nou pe
Pământ şi unifică astfel forţa sferelor de sus şi de jos.

Aşa poţi ajunge în stăpânirea lumii întregi,
întunericul va fugi de tine.

Aceasta este forţa forţelor, pentru că inhibă toate
lucrurile fine ca şi pe cele grosolane deopotrivă.

Precum Lumea Mare, aşa se naşte Lumea Mică,
Devenind posibile prin aceasta minunatele corelaţii
ale căror cheie este aceasta.

De aceea m-au numit Hermes Trismegistos,
de trei ori înţelept, pentru că sunt în posesia
tuturor celor trei sensuri ale filozofiei întregii lumi,
Ceea ce am spus despre opera zilei, este înfăptuit!"

Faţa uscată de uliu a lui Bahr se întoarse din nou cu nemişcată atenţie către Rochard. Profilul său cu nas coroiat se legăna în mod ciudat pe perete, proiectat de flacăra jucăuşă a lumânării.

– Înţelesul Tabulei Smaragdine se referă la trei planuri, aşa cum hieroglifele egiptene au, în general, trei înţelesuri – spuse Rochard. Unul fizic, unul astral şi unul mental. Cele revelate de Hermes Trismegistos cuprind atât tainele cele mai profunde ale creaţiei cât şi esenţa forţelor creatoare de forme ale aşa-numitelor regiuni astrale. Dar înseamnă, în afară de acestea, şi alchimia, în cel mai strict înţeles, adâncul tainic al alchimiei, reţeta spirituală a obţinerii marelui Elixir vital, a Aurului Potabil care vindecă toate bolile, întinereşte, purifică vasele sanguine de calciu şi împrospătează umorile. Trebuie să menţionez că acest Aurum Potabile nu conferă nemurire, cum cred fanaticii şi ignoranţii, ci prelungeşte

doar viaţa. El exclude cauzele îmbătrânirii. Dar se referă în acelaşi timp şi la celălalt scop, mai terestru, al alchimiei, şi anume la transmutaţia metalelor. Poţi înţelege deci ce l-a făcut pe Trismegistos să ascundă în adâncul unui labirint spiritual complicat adevăratul sens al spuselor sale. Tânărul preot, ahtiat după cele mai profunde mistere ale religiei egiptene, era supus unor probe dificile înaintea dezvăluirii fiecăreia dintre teoreme. Cu cât pătrundea el mai adânc în cunoaştere, cu atât probele deveneau mai înfiorătoare şi, înainte de a cunoaşte strălucirea tainei finale, el trebuia să suporte însăşi moartea trupului. Trismegistos a creat în aşa fel Tabula Smaragdină, încât aceasta să nu conţină doar sâmburele învăţăturilor sale, ci să le şi ascundă de ochii oamenilor slabi şi inferiori din punct de vedere spiritual, deoarece acest adevăr dă putere celor puternici, dar îi răneşte pe cei slabi, aidoma tăişului unei săbii, mânuită de un nepriceput. De aceea Tabula Smaragdină subjugă nu numai prin conţinutul său, ci şi prin structura sa, căci ascunde în sine proba care, dacă este trecută cu succes, face ca spiritul să devină apt de a-i primi explicitarea, elucidarea. Încă o lege fundamentală a învăţăturii lui Trismegistos este că Marele Magisteriu nu poate fi înfăptuit decât de acela care, paralel cu reuşita pe plan fizic, înfăptuieşte în sine transmutaţia atât pe planul astral cât şi pe cel mental.

– Spune în sfârşit ceva şi despre înţeles! izbucni Bahr. M-ai urcat pe un munte înalt şi mă ţii legat la ochi.

– Cu proxima ocazie, Amadeus. Acum este târziu şi dumneata trebuie să te culci.

Ştiam că din cauza prezenţei mele nu se lansa el în elucidarea înţelesului Tabulei Smaragdine şi acest lucru mă

umplu de amărăciune. Bahr era şi el nemulţumit şi treaz ca o bufniţă.

– Nu poţi pleca acum! Nu mă poţi lăsa aşa! se împotrivi el cu frenezie. Vocea îi eşuă într-un acces de tuse. Trupul său şubred era scuturat şi zgâlţâit în mod jalnic. Rochard se ridică. Faţa lui trăda nelinişte.

– Prietene, menajează-te!

Bahr, sufocat, roşu la faţă dădea din cap împotrivindu-se. Când, în sfârşit, îşi mai reveni, făcu din mână a lehamite:

– Trebuia să mă menajez mai din timp. Acum nu mai am ce menaja. Mă simt bine numai când uit de acest sicriu jalnic care e trupul meu.

– Ceea ce dumneata numeşti sicriu este un recipient de valoare dacă cuprinde un spirit. Merită să-l îngrijeşti.

– Dumneata îmi vorbeşti astfel? Prelegerea dumitale s-a referit până acum la lepădarea materiei, numai sublimări şi abstractizări…

– M-ai înţeles greşit. Pentru activitatea lui Hermes Trismegistos, devenită piatră de temelie a vieţii spirituale a mileniilor, era nevoie de forţă şi de sănătate. Un trup bolnav produce percepte false şi obturează prin porniri şi anxietăţi înăbuşitoare organele care transmit lumina spiritului. Cel care are ceva de comunicat trebuie să menţină în stare pură receptacolul Cuvântului.

– Dar pot avea ceva de spus… eu?! spuse Bahr cu autoironie amară. Şi cine are astăzi nevoie de Cuvânt?! Îşi aplecă capul şi continuă adâncit în gânduri. Noi, care oricum suntem convinşi şi posedaţi de literă, ne putem adresa unul altuia. Noi suntem nişte bolnavi. Am fost păgubiţi în cele ale cărnii şi ne satisfacem foamea cu hrană imaginară. Iar dorinţa

de putere ne-o îndestulăm prin teorii care ne dau dreptate şi ne înalţă drept regi-fantomă ai unor imperii de umbre. Ne-am făcut arme din fragile pene de pasăre şi îi ţintim cu vârfurile lor muiate în otravă pe cei puternici care huzuresc în bunuri palpabile.

– Ceea ce se petrece în sufletul dumitale, Amadeus… este tot alchimie. Există un acid care separă aurul de zgură. În sufletul omenesc acest acid este îndoiala. E nevoie de ea, până când aurul s-a separat de toate celelalte substanţe. Între cele două regate de care vorbeai, diferenţa e într-adevăr foarte mare. Unul este regatul morţii, celălalt al vieţii. Carnea, oricât de apetisantă şi superbă ar fi, se prăbuşeşte fără putere în braţele putrefacţiei. Carnea este doar o jucărie a spiritului, sau, dacă vrei, o experienţă palpitantă a lui, pentru a exprima pe calea aceasta ceva din sine. Este o figură desenată în nisipul deşertului. Este un mod de exprimare minunat şi cu înţeles profund ca şi muzica, statuile, imaginile, cărţile, templele, unde adastă de asemenea pofta de creaţie a spiritului; dar toate acestea sunt vremelnice, ca orice formă materială, construită pe terenul mişcător al temporalităţii. Spiritul însă e veşnic şi imuabil. Judecă deci: care dintre cele două este cu adevărat imperiu-fantomă? Îşi puse pelerina. Luptă-te mai departe, Amadeus. Cel însemnat trebuie să slujească prin toate capacităţile sale, prin întreaga-i amărăciune, prin îndoielile sale, la fel ca şi prin dorurile sale neîmplinite!

– În viaţa mea n-am fost atât de treaz! Dumneata mi-ai sădit nişte intuiţii capabile să mă facă nesocotit şi îngâmfat. Iar viermele-om nu are dreptul să fie astfel. O să mă privesc în oglindă…

– Priveşte-te în interior. Imaginea din oglindă nu e decât umbra realităţii.

*

Înaintam tăcut alături de Rochard printre căsuţele înguste şi scunde, pierdute în liniştea adâncă a somnului. Ploaia stătuse. Un vânt sălbatic sfâşia norii grei. Între crăpăturile lor mijea de-acum cerul palid. Rochard nu se îndrepta către han.

– Eu mă mai plimb, Hans – spuse el. Tu du-te acasă.

Curiozitatea mă făcu să-l urmăresc. După ce ne-am despărţit, m-am luat după el de departe. Dincolo de zidul cetăţii, el porni către panta împădurită a muntelui. Vântul îi umfla în formă de butoi pelerina largă, întunecată, apoi o ridica şi o fâlfâia ca pe nişte aripi de liliac pe lângă corpul său. Dintr-odată mă cuprinse o spaimă de neînţeles, transformată într-o teroare aproape insuportabilă. Simţeam că trebuie să fug cât pot de repede, departe – departe de el. Mă sufoca presimţirea neclară a unor lucruri îngrozitoare. Făcui cale întoarsă şi, cu genunchii tremurând, alergai către sălaşul nostru, unde mă aruncai pe pat şi mă cufundai într-un somn tulbure, neliniştit.

A doua zi, spre asfinţit, când tocmai terminam lecţia în camera lui Rochard, nevasta proprietarului lui Amadeus Bahr dădu buzna cu sufletul la gură, fără a mai bate la uşă. Era foarte tulburată. Vocea îi era sacadată de plâns. Ne spuse că Bahr a vărsat sânge, că medicul de la castel considera că era pe moarte, iar el dorea să mai vorbească neapărat cu domnul Rochard.

Pornirăm imediat. Rochard nu s-a mai uitat dacă-l urmez sau nu. Afară era un frig usturător. Stelele străluceau cu luciri vii, înţepătoare.

*

Pe masa cu trei picioare, la căpătâiul lui Bahr, pâlpâia o lumânare. Lumina ei nesigură arunca asupra feţei galbene,

adâncită în perne, semnele morţii. Când am intrat tiptil după Rochard, şi privirea îmi căzu pe cel care zăcea acolo nemişcat, crezui că am sosit prea târziu. În colţ, soţia croitorului hohotea miloasă, dar şi curioasă. Rochard se întoarse către ea:

– Este o măcelărie pe strada învecinată. Vă rog, aduceţi din beciul de acolo o găleată de gheaţă. Grăbiţi-vă!

Femeia se holbă la el, nu înţelegea sau nu voia să înţeleagă, dar moneda care îi căzu la picioare vorbea în limba ei. Când ea ieşi, Rochard se aplecă peste fruntea cu tâmplele adâncite şi puse mâna pe ea. Faţa lui, aflată în cercul lumânării, era serioasă şi concentrată. Părea că din palmele lui radiază forţa vieţii către trupul nemişcat. În prăpastia orbitelor lui Bahr se aprinse o scânteiere. Bolnavul ridică privirea spre prietenul său şi pe faţa lui ridată, cu bărbia căzută a apărut un zâmbet.

– Regret – şopti el abia auzit. Aş fi vrut foarte mult... Tabula Smaragdina...

– Nu trebuie să spui acum nici un cuvânt! îl opri calm, dar energic Rochard. Ştiu la ce te gândeşti. Sunt aici, am venit la timp şi dumneata vei trăi! vocea lui transmitea o încredere certă. Aduse un scaun şi se aşeză aproape de capul lui Bahr. Îşi întinse ambele mâini deasupra lui şi cât puteam să-l văd, executa nişte mişcări stranii, mângâietoare deasupra corpului, de la cap până la stern. Hârâiala sacadată a răsuflării bolnavului se linişti într-o respiraţie mai calmă. Nevasta croitorului năvăli pe uşă zornăind cu găleata. Aducea realitatea rece şi brutală a corpului ei voluminos şi tulbură vraja liniştii. Bahr îşi deschise larg ochii.

– Dacă aş putea să cred! Dacă aş avea credinţă! Nici măcar dumneata nu poţi să-mi dăruieşti plămâni noi! şopti el.

– Trebuie să stai liniştit! îi porunci Rochard. Înfăşură gheaţa într-un prosop şi dădu la o parte pătura de pe trupul mizer. În timp ce aşeza compresa rece, vorbea cu o voce împăcată, tandră către omul doborât de boală.

– Dacă o şopârlă îşi poate dezvolta la loc coada ruptă de dimineaţa până la asfinţit, de ce să nu învăţăm şi noi secretul reînnoirii pe care natura îl cunoaşte?... Dumnezeu ne-a dat minte ca să cercetăm. Nu ne-a spus doar să credem, ci ne-a dat voie să ne transmutăm credinţa în cunoaştere, în convingere, cu preţul unor mari eforturi... Brusc, se întoarse către locul unde stăteam eu alături de soţia croitorului, care căsca şi ea gura.

– Aş vrea să rămân singur cu bolnavul! Dacă voi avea nevoie de ceva, o să vă chem.

*

Îl aşteptam pe Rochard în atelierul de croitorie, înecându-mă în aerul stătut. În acest loc, extrem de strâmt, lucrau trei oameni. Femeia gătea nişte varză pe foc deschis, în colţul încăperii, şi mâncarea răspândea un miros puternic. Stomacul mi se revolta, dar nu mă clinteam din loc.

Cu atenţie încordată, încercam să prind orice zgomot care venea din spatele uşii hodorogite. Uneori, privirea mea se încrucişa cu ochii nevestei croitorului, care trădau o curiozitate vulgară, plină de vigilenţă. Asculta şi ea. Probabil că, în sinea ei, mă blagoslovea pentru că, din cauza prezenţei mele, nu-şi putea lipi urechea de uşă. Din camera bolnavului nu răzbătea decât vocea estompată a lui Rochard. La un moment dat, el scoase capul şi-l trimise pe unul din ucenici după vin roşu. Preluă apoi vinul prin uşa întredeschisă şi liniştea se aşternu din nou. Croitorul mustăcios şi gârbovit mă întrebă în şoaptă cine era stăpânul meu? Era medic?

– Da, am răspuns eu.

– Prin oraş umblă cu totul alte vorbe despre el, sări cu gura femeia.

– Ce vorbe? întrebai cu inima strânsă.

– Că-i omul dracului... Că de multe ori el se separă de umbra lui şi merg alături amândoi... Şi-a vândut sufletul diavolului ca să facă aur... Păzeşte-ne, Doamne! Lăudat fie Domnul Dumnezeu! Ea îşi făcu crucea peste pieptul dolofan.

Vorbele rău prevestitoare îmi sporiră presimţirile rele, dar mă silii să zâmbesc.

– Dacă n-aş fi în apropierea unui muribund, aş râde. Eu unul ştiu prea bine ce mare nevoie am avea de aur, că suntem cam strânşi cu uşa pentru datorii la han. Ce fel de făcător de aur şi ce fel de tovarăş al diavolului ar fi acela care e încolţit peste tot de creditori?

– Ne duce de nas pentru că e isteţ! turui femeia. Dacă s-ar afla adevărul, n-ar mai avea loc în oraş. Ar găsi el imediat o locuinţă fără plată în turnul cu cinci colţuri! Bun coteţ pentru o găină care face ouă de aur!

M-am cutremurat. Îmi adusei aminte de vorbele lui Sebastian şi de istoriile îngrozitoare auzite prin crâşme despre nefericiţii chinuiţi până la moarte sau ucişi în timp ce încercau să evadeze, nişte oameni despre care se credea că ar cunoaşte secretul fabricării aurului.

– Rochard este un medic sărac, care umblă dintr-un loc în altul, spusei eu cu gâtlejul uscat. El merge cu regularitate la biserică şi nu face rău nimănui. Ce vreţi de la el?

– Aur vrem! zise femeia. Uite ca ăsta... cu găleata!... şi îşi arătă palma întinsă pe care, la lumina lumânării, strălucea o monedă de aur franţuzească. M-am uitat la ea de parcă aş fi văzut o viperă. I-o aruncase Rochard femeii, când

o trimisese după gheaţă. Iar eu uitasem de asta! Acum minciunile mele despre datorii şi sărăcie erau date în vileag. Ştiam că lucirile acestei monede se vor răspândi prin oraş, chiar înainte de răsăritul soarelui. Nu trebuia decât să se afle că Bahr, la care medicul de la castel renunţase deja, n-a murit şi a apucat dimineaţa. Îngrijorarea mea nu era alimentată de ataşamentul faţă de Rochard. Mi-era teamă că el va fi luat cu forţa şi purtătorul tainei Marelui Magisterium va dispărea înainte ca eu să pot pune mâna pe secretul lui.

*

N-am fost singurul care presimţea primejdia. Rochard ştia şi el că trebuie să fugă, chiar înainte de răsăritul soarelui.

De cum părăsirăm casa croitorului, ne-am grăbit spre han pentru a ne face bagajele. Cu ajutorul unei slujnice, îndrăgostită de mine, am făcut rost şi de ceva merinde. Reprezentaţia coloristică a zorilor, compusă din nuanţe de cenuşiu şi purpuriu, ne găsi de-acum la drum. Din vale se înălţa o răcoare umedă, iar printre crengile copacilor atârnau fâşii de nori. Nu ne-am depărtat prea mult. Dincolo de oraş, am dat peste ruinele unei vechi gospodării, năpădită acum de bălării. Intrarăm într-o şură dărăpănată, cu tencuiala căzută şi acoperişul găurit, unde apa stagna în băltoace împuţite. Rochard rămase tot timpul serios şi tăcut. Tăcerea lui conţinea un fel de refuz, ceva inabordabil, care îmi dezarma curiozitatea agitată. Căutai un loc ascuns pentru ladă, într-un colţ. Rochard se aşeză. Eu mi-am încropit un locşor din cărămizi şi paie. Minutele care treceau încet dădeau în clocot în mine, trecând într-o nelinişte tot mai vie. Ce aşteptam aici? Eram prea aproape de pericol ca să putem sta liniştiţi. Aerul era de nerespirat şi, printre paiele putrede, mişuna o viermuială respingătoare.

– Mănâncă, se întoarse către mine Rochard, întinzându-mi sacul de piele în care împachetaserăm merindele. El însuşi nu se atinse de mâncare. Scoase din ladă instrumentele de astronomie, cărţile, tuşul, hârtia şi pana şi începu să facă socoteli pe o carte pusă pe genunchi. Pe atunci ştiam deja ce face. Trasă cercul şi-l împărţi în douăsprezece compartimente, însemnă în ele cele douăsprezece semne ale zodiacului şi notă o dată. Desigur, calcula traseul fugii noastre şi rezultatele drumului pe care îl aveam de făcut, din poziţia planetelor pe care le desena, de asemenea, în unele „case" ale cercului. Era răcoare. Se porni o ploaie subţire, ca trecută prin sită şi prin gaura din acoperişul şurii începu să lovească cu un susur fin suprafaţa băltoacelor. Între deschizătura ferestrei, situată la înălţime şi acoperişul stricat se crease un curent de aer neplăcut. În lumina mohorâtă, întunecoasă, faţa lui Rochard părea tot mohorâtă şi îngrijorată. Întreaga lui figură îmi inspira anxietate. Mi se părea că n-am să mai pot suporta coşmarul lucid în acest semiîntuneric umed şi străbătut de curent, că va trebui să sar în sus, să strig, să vorbesc, să întreb. Deodată, simţii privirea lui Rochard ca pe o atingere fizică. Poate că se uita la mine de mai multă vreme, dar nu vorbi decât atunci când îi întorsei privirea.

– Te temi? mă întrebă el cu o voce stranie.

– De ce m-aş teme? întrebai eu, dar frica îmi înţepa inima şi vocea mi se frânse.

Nu-mi răspunse imediat, dar continua să mă privească. Aş fi vrut să mă ascund de privirea lui; în acelaşi timp tremuram şi năduşeam.

– Mi-e milă de tine, spuse el apoi cu un suspin scurt. Din acest cuvânt răzbătu o compasiune reală. Nu te pot ajuta!

Teama mea se transformă brusc într-un gând:

– Ați calculat soarta mea în astre, Magistre? întrebai sufocat.

– Da, și pe a ta.

– Mor?

– Cândva...

– Dar când? Nu mă cruțați... acum?! De moarte violentă?

– Nu. Încă nu. Mai întâi te vei teme. Multă vreme vei trăi în teamă și îți vei blestema viața. O să vrei să scapi de ea, dar viața se va ține de tine ca o fiară care nu-și mai poate descleșta fălcile. Zadarnic vei fugi, zadarnic vei încerca s-o sugrumi, s-o amețești, s-o lepezi, ea va rezista cu tenacitate, te va arde și te va chinui până la ultimele limite... Nu te pot ajuta, bietul meu băiat... tu vei trăi..., vocea îi suna înceată, estompată...

M-am lăsat pe spate, plin de fericirea care îmi cuprindea întreaga ființă. Lăsasem să treacă pe lângă auzul meu tonalitatea întunecată a cuvintelor sale și, din tot ce-mi spusese, auzeam numai promisiunea că voi trăi, perspectiva amețitoare a vieții indestructibile. În sfârșit, Rochard renunțase la disprețul său uneori insuportabil și la reținerile sale pline de superioritate. Mi-a spus: „Ai să trăiești!" Ce altceva pot însemna aceste cuvinte decât taina densificată în esența materială a lui Trismegistos, acel Aurum Potabile?

Căzui în genunchi la picioarele lui, și îmi aplecai capul până la paiele pline de gângănii:

– Domnule! Domnule! izbucnii cu inima debordând de simțire și cu lacrimi în ochi. Nu sunt demn de comoara cu care mă dăruiți, dar mă voi ridica la înălțimea ei... Așa să mă ajute Dumnezeu! Vă rămân slujitor și ucenic devotat pentru eternitate... vă voi netezi drumul de sub picioare, vă

preiau toate greutățile și grijile. Îmi arunc propriul trup în fața oricărei primejdii care vă amenință... Vă voi privi ca pe tatăl, ca pe fratele meu, ca pe idealul meu viu, imediat după Christos... Arunc orice urmă de păcat din sufletul meu, n-o să mai mint, n-o să mai fur, numai pentru că dumneavoastră sunteți... pentru că...

– Taci! Nefericitule!

Inima îmi îngheță brusc. Mă ridicai din prosternare să-i privesc fața și să citesc de pe ea motivul acestei schimbări; dar fața lui îmi era din nou închisă ca un zid. Penumbra o ascundea, îi adâncea zbârciturile și o făcuse să pară înspăimântător de bătrână.

– De ce mă respingeți iarăși?!

Mă cuprinse disperarea; gâfâiam din cauza plânsului interior. Vocea lui Rochard răsună stinsă din penumbră.

– Simțăminte!... spuse el încet. Haos întunecat fără zorile spiritului... Astăzi dor sfâșietor, fidelitate debordantă, mâine pornire oarbă și ură pustiitoare... moarte.

– Nu înțeleg! am spus eu tremurând.

– Ce rost ar avea să înțelegi?... Ești o piatră aruncată. Ești materie care distruge materia. Prin tine, Adonai recuperează cetatea de umbre a vremelniciei... Mulțumesc pentru aceasta. Amin.

Se ridică și privi prin deschizătura îngustă a ferestrei.

– Curând, se va întuneca. Din fericire, cerul e acoperit... Ai vrea să-mi faci un ultim serviciu, fiule?

– Orice doriți!

– Te duci la sălașul lui Amadeus Bahr... nu te teme... tu nu vei avea de suferit.... Croitorul și nevasta lui vor fi desigur pe la al șaselea vecin, ducând bârfa mai departe, sau poate au fost chemați la castel. Iar ajutoarele nu păzesc

focul, dacă cineva nu le stă în spate. N-ai să întâlneşti pe nimeni şi vei intra neobservat în odaia bolnavului.

– Dar dacă Amadeus Bahr acum e…

– El trăieşte, spuse cu simplitate Rochard. Trebuie să-i dai o scrisoare.

Mă miram de unde ştie el ce este în oraş, de vreme ce a stat aici cu mine toată ziua. Rochard scoase o foaie de pergament, scrise mai multe rânduri, cufundat adânc în ceea ce avea de scris, apoi uscă cerneala şi rulă hârtia sub forma unui sul subţire. Pentru ca sulul să nu se desfacă, trase pe el inelul său greu din argint cu un rubin mare, roşu, în interiorul căruia se vedea o pasăre Phoenix în zbor, cu aripile desfăcute.

*

Plin de teamă şi de curiozitate, pornii în misiunea mea periculoasă. Ştiam că dacă aş fi fost prins n-aş mai fi scăpat până nu i-aş fi adus la ascunzătoarea lui Rochard pe cei care doreau să-l găsească. Cunoşteam prea bine metodele prin care cele mai încleştate buze pot fi constrânse să vorbească. Sulul ascuns sub haina mea de postav mă ardea. În clipa când Rochard mi-o încredinţase, eu ştiam deja că o s-o citesc imediat ce voi avea ocazia. O ştia şi el, dar mi-a dat-o. Îi era indiferent dacă o citeam sau nu. El mă cunoştea. Potrivise textul în aşa fel ca ochii mei curioşi să nu întâlnească decât coaja exterioară a unor înţelesuri ascunse, pentru desghiocarea cărora spiritul meu nu avea încă pricepere şi forţă. Mă gândisem din timp că nu voi trece printre case locuite, unde ard lumini, deci mi-am scos din bagaje cremenea şi pâsla. Sub paza de smoală a pădurii dese, adunai câteva crenguţe şi un pumn de frunze uscate pentru ca, la lumina micului foc, să pot citi misiva lui Rochard. Am citit-o de multe ori,

silabisind-o şi forţându-mi mintea, încât am învăţat-o pe de rost, dar înţelesul ei îmi rămase necunoscut, ca al unui text exotic. Uneori înţelegeam sensul câte unui cuvânt, dar acesta se pierdea din nou în contextul frazei. În mod ciudat – deşi contribuiau atât situaţia neobişnuită cât şi locul mohorât în care mă aflam – tremuram de o emoţie lăuntrică ce mă îndemna să citesc şi să recitesc cuvintele care îmi rezistau cu obstinaţie:

„Cel care pleacă, îl salută pe cel care a fost retrimis, vechi prieten şi tovarăş pe cale. Această legătură s-a creat de mult. Acum ea se desface. Cel care pleacă şi-a achitat toate datoriile, cu excepţia uneia pe care va fi silit s-o plătească. Împăcat, cu smerenie în faţa Legii, înaintea resurecţiei întru Unicul Adevăr, mai adresează câteva cuvinte prietenului său vechi acela care nu va mai rosti de-acum înainte alte cuvinte omeneşti.

Casa Vieţii are trei chei. Muribundul a fost trimis înapoi din mormânt pentru a dobândi aceste chei. Cele două mâini care îi stau la dispoziţie în căutările sale sunt Scorpionul şi Vărsătorul. El trebuie să pătrundă în casă pentru ca cei care îl caută să poată vedea lumina la fereastra lui. Apokalypsis Chemica a fost săvârşită. Din grăuntele aruncat în sicriu trebuie să răsară rodul triplu al Vieţii: unul este cel ce-şi aminteşte totul, altul care poate cunoaşte totul, iar al treilea conţine leacul ce soluţionează totul; şi cele trei la un loc sunt unica mare Arcană. Aceasta este teorema, calea şi explicaţia.

E.A.R.“

La casa croitorului am găsit totul aşa cum prezisese Rochard. Nici măcar n-am fost nevoit să bat la uşă, aceasta

fusese uitată deschisă din neglijenţă. Atelierul era gol, tăcut şi întunecat. M-am strecurat cu inima bubuind până la uşa lui Bahr şi, temându-mă că îl voi revedea în chip de cadavru pe catafalc, intrai. Cel pe care l-am văzut nu era nici mort, nici stafie. Stătea în faţa mesei sale dărăpănate, înfăşurat în pelerina lui de corb, gârbovit, galben, dar viu! La vederea mea, faţa i se învioră de teamă şi de bucurie. Veni spre mine. Mersul lui nu mai păstra nimic din vechea oboseală bolnavă, pieptul nu-i mai hârâia în respiraţia sacadată, zgomotoasă a ofticoşilor. Mobilitatea tinerească, liberă a mişcărilor sale mă cutremură până în străfundul sufletului. Ea îmi adusese într-o apropiere palpabilă, ameţitoare miracolul petrecut.

Bahr zăvorî cu grijă uşa, apoi se apropie de mine şi mă apucă de umeri. Degetele sale, a căror strânsoare puternică o simţeam din plin, ieri abia zgâriau cuvertura, aidoma picioarelor unui păianjen gata să-şi dea duhul.

– El unde este? izbucni în şoaptă, foarte agitat.

– E în siguranţă, răspunsei încet.

Mâna lui căzu de pe umărul meu.

– Am fost foarte îngrijorat pentru el, spuse eliberat. Oraşul e ca un furnicar în care s-a picurat miere. Contele a fost pe aici de două ori – el, în persoană. Mai înainte nu-i păsa de mine, chiar dacă eram pe moarte, acum m-a şi pipăit.

Pe faţă îi apăru zâmbetul vechi, inteligent, ironic.

– M-am prefăcut că sunt tâmpit. Am zis că în gâtlej mi se spărsese o venă, din care cursese sânge. Totuşi, au fost plămânii, Hans. Ştii, îi scuipam în bucăţi întregi, noduri negre, dense printre şuvoaiele de sânge roşu… o ştiam prea bine. Vocea îi tremura febrilă, apoi şopti: – Spune-i lui Rochard că de la mine contele n-a aflat nimic. Încercase să

afle dacă mi s-a dat vreun leac. Am negat. Bârfa şi şuşotelile vor înceta... până atunci însă e mai bine ca el să nu se arate prin preajmă... Se înviora şi vorbi însufleţit: – Spune-i, Hans, cât mă doare că trebuie să mă despart de vederea lui, dar nici măcar nu îndrăznesc să mă gândesc la o întâlnire, ca nu cumva să-l înfund… Prefer să-mi pierd noua viaţă, decât să-i fac rău lui, care mi-a dăruit-o. În viitor!… Spune-i că, ţin seama de tot ce-mi promisese! Spune-i că nu numai că mi-a dat o nouă viaţă, ci m-a făcut să fiu alt om! Sufletul meu, care zburătăcea ca un liliac orb al nopţii, a murit şi a renăscut în chip de pasăre albă, care se înalţă către lumină. Spune-i că a dat gândirii mele o temelie pe care voi clădi un edificiu indestructibil. Până acum cuvintele sale erau nişte teze pe hârtie, străine, neverosimile, dar acum şi-au găsit în mine acoperirea în aur. Spune-i lui Rochard că acum eu cred şi voi şti, voi cunoaşte, voi putea! Obrazul lui mic şi slab era inundat de lacrimi. Focul entuziasmului său pătrunse şi în sufletul meu inflamabil. Plângeam, tremuram, mă bucuram cu el, sub influenţa miracolului trăit. Scosei la iveală scrisoarea. Bahr o luă cu mâini avide. Privi cu evlavie inelul care ţinea pergamentul, îl apropie de lumânare, apoi şi-l puse pe deget. Lumina începu să pâlpâie cu o flacără bolnavă, apoi se stinse. În locul nopţii întunecate, în odaie pătrunse cenuşiul murdar al unor zori mohorâte. Trebuia să mă grăbesc. Bahr scoase o altă lumânare de undeva de sub pat. Îmi luai rămas bun. Abia dacă mă mai observa. Se cufundase în lectura scrisorii.

*

Amiaza era aproape, când sosii complet epuizat la şura dărăpănată. Ajunsesem aproape de marginea oraşului când nişte studenţi turmentaţi de la Sebaldus mă recunoscură şi

alergară după mine. O rupsei la fugă, încercând să scap de chiotele lor de bucurie, însă ei se luară împleticiţi în urma mea şi unul dintre ei era să mă şi ajungă. Mă ascunsei într-o groapă din pădurea care, în locul acela, era mai deasă, până când ei au trecut în fugă pe lângă mine şi mi-au pierdut urma.

Rochard mă aştepta răbdător. Recunoştinţa şi fericirea mă copleşiră când i-am revăzut silueta subţiratică, blândă şi atât de deosebită. De data aceasta, îmi păru tot bătrân, trudit şi serios, însă acum vârsta îi conferea un aer argintiu, nespus de paşnic. Era senectutea înţeleaptă a omului superior. Poate că vederea mea era influenţată de certitudinea deplină, pe care o dobândisem acolo, în şura aceea sordidă, îl vedeam eliberat de orice slăbiciune omenească, dar şi de orice urmă de viclenie sau de prefăcătorie. Era Magul, practician al Ştiinţelor Divine, posesor al Marelui Magisterium.

Am repetat în faţa lui cuvintele lui Amadeus Bahr şi febra interioară, lacrimile îmi reveniră. Faţa lui rămase nemişcată şi serioasă.

– Plânsete, extaz, febră… Talerul cântarului se înalţă, dar la fel va cădea, iar echilibrul său va aduce moartea – spuse el încet.

Încordându-mi atenţia, îl ascultam fără să-l pot înţelege.

– Nici Amadeus Bahr nu v-a înţeles, Magistre, decât atunci când l-aţi vindecat… spusei cu şiretenie.

– Amadeus Bahr şi-a fost propriul său medic. Eu n-am făcut decât să-l trezesc în el pe vindecător.

– Dacă l-aţi trezi şi în mine… aşa cum mi-aţi promis… am şoptit tremurând.

– Eu nu ţi-am promis nimic. Tu singur ţi-ai făcut promisiuni, bietul meu copil.

– Dar mi-aţi spus că voi trăi! am strigat eu şocat. Ce alt înţeles ar fi putu avea aceasta decât că…

– Cu totul alt înţeles, spuse el ferm.

– Nu! Să nu-mi spuneţi aşa ceva! îl implorai eu. Dacă vreţi, vă stă în putere. Ştiu. Am văzut. L-am văzut pe mort reîntorcându-se la viaţă! Domnule, vă rog, pentru numele lui Christos… eu nu vreau să mor! Eu am atâtea de trăit! Am cunoscut atât de puţine lucruri… aceşti câţiva ani înseamnă atât de puţin… Trebuie să mai cutreier tot pământul… Aş vrea să învăţ, să citesc şi să dobândesc experienţă… Să urmăresc cum creşte copacul din sămânţa sădită... Să urmăresc devenirea omului… dar ştiind şi simţind în tot acest timp că sunt eu… eu… Hans Burgner, slujitorul dumneavoastră… cu conştiinţa continuă, neîntreruptă. Eu! De ce ar fi un păcat dorinţa mea?! Dumnezeu, Christos, sfinţii, profeţii, magii şi vrăjitorii nu au toţi viaţa veşnică?!

– Şi tu o ai!

– Dar nu la fel ca a lor… nu la fel! A mea e ceaţă părelnică, vis şi amăgire… Există în pădure copaci mai bătrâni decât cel mai bătrân dintre oameni. Dumneavoastră aţi trăit naşterea şi dispariţia unor generaţii întregi… Stelele priveau pământul deja pe când acesta era pustiu şi mut… Eu vreau să privesc cu ochii copacilor, cu ochii stelelor… Cu ochii dumneavoastră, Magister! Nu am alt gând, altă rugăciune, decât să trăiesc! Să trăiesc!

M-am târât la picioarele lui, i-am îmbrăţişat genunchii; faţa îmi ardea, buzele îmi tremurau în dorinţa delirantă. Voinţa şi jinduirea mea agresivă ar fi convins orice om de rând, însă Rochard nu se clinti. Ochii săi reci priveau delirul meu vulcanic ca două cristale azurii de gheaţă.

– Ești un copil, care-i cere adultului stelele de pe cer. Cum să sting acest foc descreierat din tine?!

– Dați-mi viața!

– Tu singur ți-o poți dobândi. Eu n-aș putea decât să te transform într-un mort viu, care se trezește într-un cavou înzidit. Roagă-te să nu afli niciodată ceea ce am spus prin aceste cuvinte.

– Dar ele sunt numai cuvinte, Magistre! izbucnii eu, pierzându-mi controlul. Lui Amadeus Bahr nu i-ați dat numai cuvinte. El cu ce a meritat să bea din licoarea sfântă, care l-a făcut din mort viu în cursul unei singure nopți?!

Rochard dădu descurajat din mână.

– Discut cu un orb despre nuanțele culorilor! Ce să fac cu tine? Vorbești despre viață și ceea ce spui înseamnă moarte. Îmi ceri nemurirea în timp ce toate gândurile tale se târăsc în noroiul pământului. Înțelege, Hans! În tumultul carnavalului terestru doi oameni dau unul de altul, dar sunt deghizați și de multe ori, sub măștile pe care le poartă, ei nu-și recunosc proprii frați. Dar, cel care știe că l-a întâlnit în deghizarea unui trup străin, însușit pentru scurtă vreme, pe cel mai bun prieten al său, o rudă, un tovarăș al spiritului său, căruia de mult îi ducea dorul, acela nu se mai sinchisește de aspectele exterioare, ci slujește în cel întâlnit numai esența, realitatea străveche.

– Vreți să spuneți că Amadeus Bahr era pentru dumneavoastră o astfel de… rudă?

– Da.

– Din cauza asta l-ați vindecat?

– N-aș fi putut să-l vindec, dacă spiritul său nu ar fi fost pregătit pentru vindecare. Același leac, dat altcuiva, s-ar fi transformat în otravă.

– Dar, dacă eu vă cer leacul, pe răspunderea mea?…

– Răspunderea nu poate fi decât a mea, Hans.

– Nu vreți să mă înțelegeți! Nu puteți fi atât de nemilos! Nu mai pot trăi astfel! Nu pot! Sunt condamnat la moarte și călăii pot veni să mă ia în orice clipă! Am nevoie de timp, de mult timp ca să pot învăța viața și să mă pot împăca cu ideea morții. Ce mai știți dumneavoastră, obosit de pasiunile unor secole întregi, ce crimă înfiorătoare, oribilă și umilitoare este să arunci niște oameni cu creierul activ, cu imaginația arzătoare în morminte în care colcăie viermii? Vă este ușor să vorbiți, să mă refuzați, dar eu nu mă las! Dorința mea, rugămintea mea, pretenția mea… da… pretenția mea descreierată, delirantă trebuie să vă străpungă surzenia egoistă. Sau dacă nu, mai bine să pier acum. Nimiciți-mă, pentru că eu nu mă tocmesc! Nu accept să-mi mai duc zilele ca un animal domestic tâmp care așteaptă măcelarul… Vreau totul sau nimic!

Tremuram pornit și disperat. Neputința aprindea în mine o furie tot mai pustiitoare împotriva baricadei care mi se înălța în fața sub forma trupului lui Rochard, despărțindu-mă de țelul meu devenit manie.

– Nu v-ar costa decât un gest, un moment de slăbiciune – șopteam eu sugrumat apropiindu-mă de el. Mâinile mele urcară de la genunchi spre umerii lui, apucându-l cu forță încrâncenată. Ceea ce îmi refuzați se află aici… pe trupul dumneavoastră… o știu. Trebuie să-mi dați… măcar puțin…

Îmi îndepărtă mâinile de pe umeri cu o strângere hotărâtă.

– Nu am nimic să-ți dau – spuse el ferm.

Vocea lui calmă îmi lua mințile. Scoteam strigăte stridente, răgușite:

– Ah… văd acum… văd peste cine am dat… nenorocitul de mine! Mai bine m-aş ruga de o stâncă decât de un om lipsit de suflet, de o cochilie golită! Piatra s-ar mişca, s-ar încinge şi ar plânge de mila mea, dar dumneavoastră… un îndrăcit lipsit de inimă…

Din ochii lui porniră două lacrimi. Am încremenit.

– De ce plângeţi?! Ar trebui să plâng eu!

– Pe tine te plâng – spuse el încet.

M-am ridicat în genunchi, mi-am apropiat faţa de faţa lui, ochi în ochi, de parcă aş fi vrut să-l oblig astfel să-mi îndeplinească dorinţa.

– Îmi daţi? întrebai sugrumat, şoptit, cu răsuflarea întretăiată de o insuportabilă tensiune lăuntrică.

– Niciodată! Atâta timp cât sunt în viaţă, nu vei avea elixirul! îmi răspunse el, fără pornire, dar pe tonul unui verdict final, fără de apel.

M-am prăbuşit, de parcă aş fi fost lovit în cap. Brusc, toată puterea şi toată voinţa mă părăsiră. Zăceam pe paie, secătuit de gânduri, incapabil de mişcare. Lupta inegală cu Rochard mă epuizase mortal. Mi-am epuizat toate argumentele şi am rămas învins. Fiinţa lui calmă, ca de cremene, îmi stătea împotrivă ca o fortăreaţă inexpugnabilă. Armele mele, ca nişte jucării de copil, zăceau distruse la picioarele sale.

Ameţeala care mă doborâse se transformă pe nesimţite într-un somn adânc. Două nopţi nedormite, drumurile lungi făcute pe jos şi emoţiile mistuitoare pe care le-am trăit mă obligau să dorm. Când m-am trezit, nu ştiam unde mă aflu. Prin acoperişul găurit al şurii cerul acum cenuşiu privea spre mine în mizeria şi nesiguranţa în care zăceam. Ochii mei încă somnoroşi, nesiguri rătăciră prin locul pustiu şi se opriră în colţ asupra unui corp întunecat, nemişcat. În clipa

aceea, în trupul şi în mintea mea pătrunse ca un fulger orbitor amintirea a ceea ce se întâmplase. Rochard dormea învelit în pelerina lui neagră. O clipă îmi trecu prin cap că el a vrut probabil să aştepte căderea nopţii pentru ca sub paza întunericului ocrotitor să ne putem continua drumul. Priveam contururile nemişcate ale trupului său. Priveam acest trup zăcând neputincios pe paiele putrede, acest trup care nu era altceva decât un vas fragil plin cu sânge, capabil totuşi să dezvolte împotriva mea o voinţă atât de invincibilă. Mi se părea ridicol, revoltător, că această oprelişte fragilă, vulnerabilă aflată cu totul la cheremul meu, era ocrotită doar de nişte forţe invizibile, dar poate că numai de superstiţiile ce trăiau în mine…

… căci… de fapt… ce m-ar putea împiedica pe mine să-i smulg cu forţa ceea ce el nu voia să-mi dea cu frumosul?

… E la el… Îl ascunde undeva pe trupul său… Nici o clipă nu se desparte de el… Era la el şi atunci când i-a dat lui Bahr…Va să zică… elixirul se află aici. Abia la o lungime de braţ! Iar eu stăteam alături de mântuirea dorită, neputincios, scrâşnind din dinţi, nenorocit…

N-ar trebui să fac decât un salt…

Rochard… O grămadă de cârpe, un bătrân secătuit, zăcând în colţ… Trupul lui nu mai e încălzit de pofta de viaţă… Nu mai are pic de putere… Când îşi închide gura, vraja pe care o exercită prin cuvinte dispare şi nu mai rămâne altceva decât un moşneag slăbănog şi nemilos…

Târâş, m-am apropiat de el.

… Poate că îl ţine la cingătoare sau pe piept, sub haine… Sub imperiul ideii fixe care mă stăpânea, mâinile mele tremurânde îi tatonau deja trupul. El nu se mişcă. M-am aplecat asupra pieptului său ca să-i desfac pe nesimţite

cămaşa. Dintr-odată, groaza mă ţintui pe loc. Rochard mă privea drept în faţă cu ochii larg deschişi, neclintiţi. Fusese treaz tot timpul. Mă trecu năduşeala. Mă retrăsei de lângă el. Mâna mea căuta bâjbâind un sprijin şi se opri pe o bucată de cărămidă umedă. Fără ca creierul meu să fi emis vreo comandă conştientă, am apucat cărămida şi am izbit din toată puterea fruntea între cei doi ochi larg deschişi. O masă caldă şi umedă îmi ţâşni în obraz.

Cu o clipă în urmă nu bănuiam ce urma să fac, iar după ce am făcut gestul cumplit, nu-mi era clar ceea ce făcusem. Simţeam un singur imbold: să sting aceste două puncte luminoase, fixate asupra mea, care păzeau ca doi demoni poarta râvnită. Trebuia să le anulez împotrivirea. Trebuia să smulg din trupul lui Rochard, care îmi rezista cu încăpăţânare, propria mea viaţă.

*

Am găsit cutiuţa pe pieptul lui costeliv, cusută într-o pungă de piele. Am luat-o. Creierul meu lucra cu precizie şi viclenie, evitând numai fapta în sine. Mi-am adunat lucrurile. M-am îngrijit să nu iau nimic din ceea ce îi aparţinea lui Rochard. Nu m-am atins nici de galbenii lui.

Întunericul înnorat, care se înstăpânise deplin, îmi favoriza fuga. Ştiam că trebuie să-mi schimb hainele, să găsesc apă, înainte de a da ochii cu vreun om. Am reuşit să mă spăl la fântâna unui sat care dormea liniştit. Hainele însângerate, dezbrăcate, le-am ascuns într-o groapă săpată sub un pom.

CAVOUL ÎNZIDIT

Un gând anume mă gonea înainte în ritm forţat, zile şi săptămâni de-a rândul, permiţându-mi să mă opresc numai în cătune izolate de lume, cu oameni care se holbau miraţi la mine, doar atâta timp cât mâncam şi beam câte ceva, silindu-mă să dispar apoi din împrejurimi. Făceam scurte popasuri de odihnă în căpiţe de fân, în gropi cu mohor, în pădure. Însă în clipa când eram în stare să mă ridic în picioare, instinctul orb, dar viclean al fricii mă şi gonea mai departe. Hainele mi s-au rupt. Groaznica experienţă trăită îmi distorsionase trăsăturile, arătându-le mult mai în vârstă, iar amintirea zvâcnea în mine ca o rană deschisă, pe care nu îndrăzneam s-o ating cu gândul. Aspectul meu nu mai diferea cu nimic de cel al cerşetorilor, şi am început să cerşesc şi eu la drumul mare şi în sate. Dacă soseam într-o localitate unde se ţinea un târg sau o nuntă, încropeam urări versificate, sau preziceam viitorul tinerilor îndrăgostiţi. În punga ascunsă la pieptul meu, banii se adunau cu încetul, alături de caseta dobândită prin crimă, cu preţul mântuirii sufletului. La fiece pas îi simţeam atingerea, cu o bucurie sălbatică, amestecată cu groază. Nopţile îi simţeam apăsarea uşoară pe piept şi aveam vise tulburi, ameţite. Dar nu aveam încă suficiente

condiţii de siguranţă: ca să-i încerc puterile ar fi trebuit să am în jur patru pereţi, o uşă încuiată şi să fiu singur. Am realizat toate acestea la Regensburg, unde, din cerşetor căzut la pământ, am devenit din nou om.

Oraşul îmi tăinuia transformarea. Nimeni nu mă cunoştea. Îmi puteam schimba zdrenţele cu haine ordonate, iar banii mi-au ajuns şi pentru a închiria o cameră la un han.

În sfârşit, mă aflam singur cu El în odaia liniştită, cu uşa ferecată, a cărei cheie ruginită, împodobită cu feronerie, am întors-o de două ori în broască. Am acoperit şi fereastra cu pelerina aranjată cu multă grijă.

Pe masa acoperită de mine cu o faţă albă de damasc aşezai două lumânări groase, scumpe. Mă aflam într-o stare care se asemăna cel mai mult cu beţia. O veselie zgomotoasă, bolnavă, sub care stagna anxietatea. Prin traiectoriile nervilor mei călătoreau vibraţii neînţelese şi făceau ca degetele reci, transpirate să bată un ritm jucăuş în tăblia mesei.

Între cele două lumânări strălucea pe masă caseta de aur de mărimea unui pumn. Era împodobită cu o coroană de argint, una de aur şi una de fier, sub care era gravată inscripţia „Curso Completo". Am deschis capacul cu mare grijă. În lumină licăriră formele unui cap de leu, lucrat în jasp. În mod ciudat, argintarul ascunsese acest ornament în partea inferioară a capacului. În casetă parcă ardea un praf de culoare roşie, cu străluciri de nestemată. Această culoare şi această strălucire mă copleşeau cu un extaz atât de puternic, încât izbucnii în lacrimi, altfel n-aş fi suportat exaltarea care mă tensiona. Din ulciorul cu vin roşu, pregătit din timp, umplui o cupă de argint, în care presărai câteva fire din conţinutul casetei. Vinul translucid şi fluid căpătă culoarea întunecată a sângelui şi mi se părea că devenise deodată

orbitor de luminos. Am aşteptat grijuliu ca praful să se dizolve, amestecând lichidul cu un beţigaş de lemn, apoi ridicai cupa la buze. Băutura divină mi se scurse pe gâtlej, uşoară şi răcoroasă. Aroma sa excitantă îmi umplea nările, iar gustul său dulceag, de balsam, aprinse în mine o sete de nestins. Am umplut din nou cupa, am presărat praf, l-am amestecat şi am băut însetat şi ameţit.

Mă cuprinse un puternic vârtej, iar pocalul căzu pe podea. Clinchetul căderii nu-l mai auzii decât de la mari depărtări, dincolo de un vacarm haotic uruitor. Băutura uşoară, răcoroasă se transformă în foc lichid în corpul meu, mă ardea şi mă chinuia, iar durerea nu-mi putea fi alinată nici prin strigătele de chin pe care le scoteam. Răbdam îngrozit, paralizat, neputincios această exacerbare care depăşea suportabilul, sub apăsarea căreia un organism omenesc mai fragil s-ar fi destrămat de mult, aidoma unui vas de sticlă cu pereţii subţiri. Şuvoiului tensiunii lăuntrice, care se înteţea constant, în crescendo, i se alăturau mereu alte şi alte voci, alţi curenţi, alte culori şi forme, de parcă m-aş fi pomenit în cel mai sălbatic sabat vrăjitoresc. Strigăte de chin şi de dorinţă, sunete alarmante ca de clopot, plânsete, voci care transmiteau îndemnuri obscene fierbinţi, îmi bombardau auzul. În faţa ochilor mi se învolburau forme strălucitoare, corpuri geometrice negre care se zdrenţuiau în forme ca nişte simboluri sinistre, apoi puncte luminoase ce se apropiau ca nişte globuri de foc şi se destrămau în imediata apropiere a feţei mele cu un bubuit asurzitor. Când credeam că nu mai există altă variantă în tumultul acestui carnaval al infernului, începură să apară nişte vârtejuri de culori care mă înconjurau cu zvâcnituri demenţiale, modificându-şi chipurile monstruoase la fiecare străfulgerare a atenţiei mele. Erau nişte

chipuri pe jumătate omeneşti, pe jumătate animalice, deformate şi încrucişate de o imaginaţie bolnavă. Pe un trunchi uriaş, acoperit cu piele de elefant, de formă ovoidală se deschideau nişte guri mai mari sau mai mici, care clefăiau, sau strângeau din buze, din cavităţile oculare ale unei mase gelatinoase ieşeau trupuri alunecoase de şerpi, iar în loc de cap, de la capătul lor, mă priveau nişte ochi neclintiţi, cu sclipiri de nălucă. Din capul unui iepure negru, umflat ieşeau colţi uriaşi, ca de mistreţ, iar ochii îi înotau într-un lichid însângerat şi tulbure. Câini cu ciocuri încovoiate de pasăre, păsări cu zvâcnitoare trompe de elefant şi cu urechi de liliac, o maimuţă, de pe obrazul căreia atârnau două pungi mari, ca nişte mameloane feminine grele, feţe de femei cu ochi visători şi buze fine, cu câte un phallos ridicat în sus în loc de nas, obraji laţi, graşi, bărbăteşti purtând în locul ochilor organele genitale ale ambelor sexe, caracatiţe ale căror tentacule se terminau în mânuţe rozalii, de prunc, cu gropiţe, iar printre aceste mâini mici pândea un obraz omenesc înfometat, înrăit, delirant, – şi toate aceste feţe râdeau! Nimeni nu-şi poate imagina, dacă nu l-a auzit, cât de josnic, cât de pustiitor şi de ameninţător poate fi râsul omenesc. Deasupra vacarmului asurzitor se ridică brusc mormăitul de fiară al unui uragan dezlănţuit. Un vânt nebun, arzător, se năpusti asupra tot ce se învolbura acolo şi risipea, arunca de colo-colo sau lua cu sine trupuri de monştri unduind în chinuri, guri care strigau şi blestemau, membre înlănţuite, tentacule încurcate între ele, fragmente de materie gelatinoasă, fâşii de culori, figuri, sunete. Biciul fierbinte al vântului trăgea şi de mine, mă zguduia, mă atrăgea în sine. Această fierbinţeală, această forţă infernală mă durea, mă panica şi mă umplea de dor pasionat. Poala întunecată, rotitoare a

vârtejului mă ademenea. Ori de câte ori furtuna nudă a instinctelor trecea peste mine cu spumele sale murdare, se ridica şi în mine în chip de vaiet, voluptatea autodistrugerii, a pierzaniei sinucigaşe. Totuşi, mă ridicam mereu la suprafaţă, fiind readus de balastul greu al trupului, ca şi cum un animal legat de un gard ar fi fost tras înapoi cu funia. Mă menţineam – totuşi ştiam că rămăsesem „ca un cadavru înviat care se trezeşte într-un cavou înzidit". Cuvintele de avertizare ale lui Rochard, care îmi păruseră atunci vorbe goale, se umplură acum de un conţinut îngrozitor. Oare nu mă trezeam în mormânt pentru a trăi acolo veşnic? Ochiul văzător mi se deschisese acolo, în adâncul pământului, în infernul celor mai josnice instincte, al pieirii şi putrefacţiei de care apar-ţineam conform gradului meu, al cărui supus neputincios eram. Sărisem în oceanul fără fund al unor legităţi transcen-dentale, în mijlocul unor încercări primejdioase, fără să am capacitatea de a mă dirija, fără a fi cunoscut simbolurile ce semnalau capcane infernale ce mă aşteptau. Mi-era teamă. Mi-era teamă mai presus de orice simţământ omenesc suportabil şi nu eram capabil să-mi stăpânesc această teamă. Nu aveam cunoştinţe, nu aveam organe pentru a face faţă situaţiei. „Teme-te" – îmi spusese Rochard. „Tu mai ai de ce să te temi!" Acum înţelegeam şi acest avertisment. Îmi dădeam seama că aparţineam de fapt gloatei fiinţelor efemere, lipsite de forţă, cărora li se luase vederea din milă, a căror constituţie este neputincioasă, aidoma embrionilor ocrotiţi de trupul matern şi care erau încă insuficient de dezvoltaţi pentru o existenţă independentă. Renunţasem la evoluţia care ar fi putut să-mi dăruiască organe spirituale potrivite să mă pregătească de marea transfigurare. Ieşisem din Ordine, din albia necesităţii care îşi obligă supuşii să peregrineze

printr-o înaintare uniformă, trecându-i prin etapele de erodare şi de suferinţă ale timpului, dar ocrotindu-i în acelaşi timp – şi năvălisem într-o altă formă de existenţă, fără a avea pregătirea cerută. Trupul mi se întări şi deveni neobişnuit de rezistent, asemănător unui sicriu din sticlă incasabilă, în care un mort viu, trezit la realitate, incapabil de a muri sau de a se elibera, înnebunea de frică. Am devenit cerşetorul plin de bube al celor două lumi în care eram deopotrivă lipsit de adăpost şi deopotrivă de nefericit. În ambele eram proscris şi prigonit; posedat şi păcătos aici, fiinţă fără mijloace de apărare, neştiutoare şi lipsită de pondere acolo.

*

Începând cu această perioadă, viaţa mea continua într-un fel de coşmar ambiguu. Evenimentele fizice nu erau decât nişte fantome palide faţă de realitatea terifiantă a lumii supranaturale. Somnul nu mă odihnea, singurătatea sau societatea, fuga sau rămânerea pe loc – nimic nu mă ocrotea de prezenţa de neocolit a acestei lumi monstruoase. În mod ciudat, tensiunea ce depăşea suportabilul pentru un corp muritor n-a explodat la mine în simptome de demenţă care ar fi putut fi sesizate de oameni. Creierul meu devenise capabil să gândească chiar şi în toiul celor mai infernale crize de panică, constrângându-mă la precauţie şi făcându-mă să mă stăpânesc în prezenţa altora. Pe dinafară am rămas acelaşi voinic care îmbrăţişa femei durdulii la Sebaldus; însă expresia feţei mele devenise atât de tulbure, ochii mei ocoleau cu atâta timidă nehotărâre privirile oamenilor, încât unii sesizau în fiinţa mea duhoarea de pucioasă a iadului. Femeile bătrâne se fereau de mine, întinzând două degete ca semn de respingere a farmecelor nefaste, iar copiii fugeau speriaţi din preajma mea.

Nu puteam rămâne într-un singur loc. Peregrinam din sat în sat, din oraş în oraş, trăind foarte strâmtorat din mila publică, fără să stârnesc undeva compasiune sau încredere. Mi se dădea de pomană numai ca să plec mai degrabă de lângă casele oamenilor. Încetul cu încetul începui să simt o bucurie maladivă, văzând teama şi sentimentele de repulsie pe care le stârneam. Aceasta era unica mea putere şi satisfacţie. Eu însumi mă temeam, însă îi făceam pe alţii să se sperie, şi nu observam că astfel deveneam asemănător cu monştrii care mă înconjurau şi care erau nişte nenorociţi neputincioşi, ca şi mine.

Cerşeam, flămânzeam, muream de frig, petreceam multe nopţi sub cerul liber, purtând la piept caseta prin care aş fi putut dobândi cea mai mare bogăţie şi cele mai mari plăceri din lume; dar dorinţa de a le avea se stinsese în mine. Întreaga lume îmi apărea – dincolo de crizele acute ale fricii şi ale sentimentului de vinovăţie – ca o imagine cenuşie, ceţoasă.

TRANSMUTAŢIA

Ce crezi? De ce trăieşte omul închis între barierele timpului până când întreaga lui prostie întunecată este nimicită? Pentru că toate slăbiciunile lui sunt tot atâţia criminali care îl pândesc să-l ucidă pe la spate. Faptul că este orb îl ocroteşte pe om de singurul său duşman adevărat: de sine însuşi. Zadarnic a furat el Marea Arcană. Caracterul lui imperfect îl atrage în capcană şi el piere împreună cu captura lui.

Am sosit în Staubing tocmai de aniversarea naşterii primarului. Grădina casei sale era deschisă şi pentru săracii oraşului, căci această zi coincidea cu împlinirea a cincisprezece ani de când îşi ocupa funcţia. Un viţel întreg, tras în frigare, miei cu carne fragedă se prăjeau la focuri în aer liber spre a ospăta poporul, iar din pivniţă erau scoase butoaie întregi de bere. Pentru mine, o mulţime veselă de acest fel, cuprinsă de beţie, constituia un excelent teren de vânătoare. Cercetam palmele ce mi se întindeau în faţă, încercuit de o mulţime de curioşi; preziceam dragoste, copii, nunţi, recoltă bogată femeilor care mă ascultau cu gura căscată sau care râdeau chicotind, iar între timp trăgeam cu urechea la

sporovăielile lor referitoare la primar, din care răzbătea mai multă curiozitate invidioasă decât rea-voinţă. Aflai astfel că îl chema Anton Brüggerdorf, că s-a recăsătorit de curând, după ce prima soţie îi murise şi, cu toate că era tatăl unor fii adulţi, luase de nevastă o văduvă săracă dar foarte frumoasă.

În buzunarele mele banii mărunţi se adunau frumuşel şi mă pregăteam să dispar din mulţimea sufocantă, când, după mulţimea de palme bătătorite, cu desene în negru, apăru în faţa mea o mână de bărbat albă şi grăsună. Privii în sus. În cercul rărit cu respect sfios îmi zâmbea însuşi primarul cu obrajii bucălaţi. Şi, în această clipă se petrecu ceva cu totul deosebit. Parcă s-ar fi rostit un descântec, zarva din mine amuţi. Cealaltă lume se deconectase brusc, iar eu am devenit din nou un om fericit, orb şi surd pentru viaţa paralelă. Nu mai eram decât un om. Lumea se apropiase de mine… Culoarea fierbinte, aurie a soarelui, mirosul greu al trupurilor asudate, aromele incitante ale cărnurilor care sfârâiau în grăsime, copacii, cerul, femeile cu sânii plini, copiii cu feţe ca de fruct, vocile pline de bucuria vieţii. Eliberat, îmboldit de dorinţa de a dărui şi eu la rândul meu ceva după ce recăpătasem darul vieţii, m-am înclinat în faţa primarului şi m-am prefăcut a-i cerceta cu atenţie palma.

– Interesant, spusei mimând uimirea. Cu câteva cuvinte i-am spus numele, situaţia familială, culese de mine din vorbele poporului şi am adăugat câteva preziceri încurajatoare, îi promiteam sporirea avuţiei, laude din partea unor foruri înalte, un băieţel născut de tânăra lui soţie, dar am subliniat că nu toate acestea mă uimiseră…

– Ei bine, atunci ce? – întrebă el cu un zâmbet neliniştit. Vorbeşte omule, sau mai bine stai! Nu vreau să aud nimic

rău astăzi… Voi plăti însă pentru norocul pe care mi l-ai prezis.

L-am privit nemişcat, serios şi ochii nu-mi clipiră până ce privirea mea pătrunzătoare, plină de subînţeles nu-l nelinişti cu adevărat, făcând să-i piară până şi umbra de zâmbet de pe buze. Simţisem imediat cu ce fel de om aveam de-a face. Întunecarea superstiţioasă a privirii sale îl trăda: era o marionetă vanitoasă şi slabă. Era o fire care pendula când încolo, când încoace, ca limba clopotului, în funcţie de forţele exterioare care îl agitau. Era deci omul meu, materie bună de prelucrat pentru mine. Era şi timpul ca cineva să deschidă porţile în faţa mea.

– E vorba de cu totul altceva, domnule primar! spusei încet şi cu înţeles. Tăcui apoi încurcat, de parcă n-aş fi vrut să vorbesc din cauza subiectului delicat şi important.

– Da, despre ceva primejdios şi de rău augur, după cum îmi arată faţa ta, se apleacă el către mine, strângând din pleoape, cu încercarea de a întoarce discuţia spre glumă, dar trădând o jalnică teamă lăuntrică.

– Despre un lucru foarte important – spusei eu calm. Aici, şi privii în jur, n-aş vrea să vorbesc despre el.

– Ei bine, dacă eşti atât de pretenţios… putem intra şi în casă! Acum era şi el palid şi serios.

– Vreau să vorbim între patru ochi, spusei cu fermitate. Prezenţa musafirilor m-ar deranja. Mai bine vin mâine.

Mă apucă de braţ.

– Pentru nimic în lume! Nu ne va deranja nimeni. Vino, domnule!

Atitudinea lui de superioritate bonomă trecu acum în consideraţie atentă. Îmi atinsesem primul scop: se temea de mine şi îl făcusem curios. Încă nu ştiam bine cu ce anume

îl voi îmbrobodi în continuare, dar mă încredeam în perspicacitatea mea, în experienţa pe care o aveam şi în viclenia care mă făcea să cad mereu în picioare, ca o pisică.

Ocolirăm casa mare, cu fundaţie din piatră rozalie, înconjurată de balcoane din lemn, vopsite în verde. Anton Brüggendorf mă conduse la intrarea care se deschidea din grădina din spate. Din cingătoare scoase cu gesturi grijulii şi importante o cheie ruginită, cu care deschise uşa ferecată. Credeam că alesese singurătatea mucegăită a cramei pentru a-şi scălda persoana durdulie în plăcerea unor emoţii mistice, dar m-am înşelat. Intrarăm pe un coridor întunecat, pietruit. Printr-o nişă cu gratii de fier abia dacă pătrundea ceva din luminile victorioase ale grădinii văratice. Pe perete se înălţa o făclie cu răşină de brad, fixată într-un belciug de fier. Urmele de funingine care se înălţau până la tavan arătau că făclia era aprinsă acolo adesea. Instinctele îmi semnalară atunci, pentru prima oară, primejdia. Mă oprii. El mă privi întrebător.

– De fapt nu am la mine ustensilele cu care aş putea face nişte calcule temeinice – spusei cu gâtul uscat. Vederea palmei dumitale a trezit în mine emoţia celei mai frumoase dintre ştiinţe… Doar ştim amândoi că ghicitul în palmă nu este decât o anticameră a adevărului, încăperea tainică a celor iniţiaţi. Templul regal al viitorului este astrologia, peste care se întinde bolta nesfârşită a cerului împodobit cu diamante stelare…

Citeam cu exactitate din trăsăturile sale sporirea însetată a curiozităţii şi a emoţiei, aşa cum poţi vedea cum dă în clocot apa pusă la fiert.

– Înţeleg, spuse el răsuflând din greu şi mă luă de braţ. Am văzut pe loc că hainele dumitale simple ascund de ochii

celor hrăpăreţi un om deosebit. Nu trebuie să te îngrijeşti de ustensile. Totul se găseşte aici. Înţelegându-mi greşit ezitarea, se apropie mai mult de urechea mea şi spuse: Promit, că nici musafirii, nici familia mea nu vor bănui cine eşti dumneata. Ştiu că ai multe de ascuns. Voi fi fericit să-ţi ofer ospitalitatea mea. Toată casa îţi stă la dispoziţie, Magister!

Cuvântul Magister mă atinse, provocându-mi teamă, dar şi o bucurie vanitoasă şi credinţa de-o clipă că el mi se cuvine. Lumea nălucirilor se retrăsese şi mai mult şi părea îndepărtată ca un vis, lăsându-mă complet singur în faţa prăpastiei în care eram gata să mă arunc orbeşte. Consideraţia primarului obez era pentru mine ca o băutură ameţitoare niciodată gustată şi, în această beţie vană, jalnicele argumente cu care-mi adormeam vigilenţa îmi păreau valabile: trăiesc şi eu bine câteva săptămâni, îl amăgesc pe ageamiu, apoi o iau din loc. Nu va îndrăzni să vorbească nimănui despre ceea ce va afla despre mine. Îmbrăcat în zdrenţe, la drumul mare, sau în gropile din pădure, nu voi putea să-mi capăt elanul necesar noii vieţi. Nu risc nimic prin prietenia lui Anton Brüggendorf, în schimb pot câştiga mult.

– Astrele nu mint niciodată – zisei cu emfază. Această invitaţie trebuia să se facă în acest ceas. Destinul ne este dirijat de Marile Forţe Cosmice. Primesc invitaţia dumitale!

Gazda mea mă conduse prin coridorul întunecos într-un laborator de alchimie bine dotat. Brüggendorf era un fel de posedat, care băgase o întreagă avere în cercetările privind năluca aurie, dar nu avansase cu nici o iotă. Nu avea nici mintea şi nici stăruinţa necesare, iar prostia şi lăcomia îl făceau să rămână un etern diletant. Zadarnic se înşirau pe rafturile laboratorului volumele groase, legate în piele. Figurile şi expresiile lor simbolice rămâneau ca nişte pereţi de netrecut

în faţa lui. Însă, simplul fapt că toate acestea îi aparţineau, îl făcea orgolios ca un cocoş pe gunoi. Vedeam din privirile sale infatuate şi din atitudinea sa plină de sine că toată încăperea aceasta, cu dotările din ea, nu era decât o recuzită goală, adunată, aşa cum adună un copil cuburile, ca atunci când le are pe toate, să nu ştie cum să le folosească.

El deschise, cu efort, obloanele grele ce acopereau geamurile cu sticlă încadrată în cercuri de plumb, pentru a mângâia cu ochii reptilele, animalele şi bufniţele cu ochi galbeni, împăiate şi agăţate de tavan. În mijlocul laboratorului se lăfăia, în dimensiuni impresionante, un cuptor de topit metale. Primarul mă obligă să observ toate detaliile acestuia, aruncând expresii latineşti; deschise „latera", peretele lateral al cuptorului, aproape că mă împinse în „camera", cavitatea interioară destinată înteţirii focului şi îşi introduse degetele cărnoase în „os", cu gesturile profesionale ale unei moaşe. Când l-am întrebat de rezultatele obţinute, se cam încurcă:

– Ha, ha... păi... metalul se îngălbeneşte destul de binişor, dar esenţa, desigur... mai e până atunci... Mă apucă de braţ şi pe faţa lui roşie, asudată apăru o dorinţă lacomă, nedisimulată. Dacă ai şti cât de mult aşteptam o astfel de întâlnire... Strânse din pleoape cu subînţeles. Îmi aşteptam omul din mulţime. Mulţimea seamănă cu noaptea pădurii dese... Ascunde foarte bine vânatul regal, pe care îl pândesc atâţia.

O senzaţie de frig mi se răspândi în tot corpul. Involuntar făcui un pas în spate. În nervii mei şi în faţa ochilor se zvârcolea din nou veşnicul sabat vrăjitoresc al celeilalte lumi... apoi liniştea se aşternu iarăşi. În clepsidra mare de pe masă lucind galbene firicelele de nisip se îmbulzeau să cadă în recipientul de jos, în camera mortuară a timpului.

– Mă duc să-mi iau lucrurile, am îngăimat în sfârşit.

– Trimit eu după ele – mă îmbrăţişă el.

Masa uriaşă a trupului său bara parcă întreaga lume în faţa mea. Mă conduse în colţ, către un schelet uman preparat şi mă privi cu mândrie, de parcă scheletul ar fi fost opera lui.

– Te ia cu frig, nu?, râse el bonom.

M-a pus apoi să admir vasul de distilare, butoaiele, creuzetele, grătarele, foalele, lingura de amestecat, recipienţii plini cu cinabru, pilitură de fier şi şofran, bucăţile mari de zinc, care urmau să se transmute în aur. Presimţirile funeste mi se înteţiră.

– N-am mai văzut asemenea dotare perfectă – spusei, mimând încântarea. Totuşi, pentru ştiinţa pe care o practic, nu văd aici uneltele potrivite. Pentru alcătuirea horoscopului am nevoie de astrolab şi de sextant.

Faţa lui nu trăda nici o decepţie, ci mai curând o înviorare vicleană.

– O, da... horoscopul, desigur! Instrumentele respective le ţin în camera din turn. Tot acolo vei avea şi dumneata odaia de locuit, Magister, însă sper că nu vei neglija nici acest mic atelier! Eu îmi petrec aici tot timpul liber. M-aş simţi onorat dacă ai îndruma, prin preţioasele dumitale sfaturi un amator umil şi dornic de a învăţa.

– Aş face-o cu plăcere, răspunsei eu cu fals elan. Dar studiile mele de astrologie m-au preocupat până acum atât de mult, încât mi-a rămas doar puţin timp pentru practicarea celei mai divine dintre arte. În acest laborator, eu n-aş fi decât un ucenic nepriceput şi lipsit de experienţă... Acum înţeleg triunghiul magic din palma dumitale... Ard de nerăbdare să aflu din cercetarea astrelor ce destin ţi-au hărăzit forţele mistice.

Reuşii deocamdată să-i distrag interesul şi să canalizez lăcomia vicleană în alte direcţii. Dar pentru cât timp? Presimţeam că nu-l convinsesem despre neştiinţa mea în ale alchimiei. Considera negarea mea drept autoapărare de la sine înţeleasă şi avea de gând s-o anuleze cu timpul. N-aveam altă posibilitate decât fuga. Acest om gras şi moale, pe care l-am subapreciat într-atât, mă prinsese în capcană. Instinctele sale intuiseră că eu aş fi pasărea cea de aur. Voia să mă lege şi să mă ţină pentru el. Hotărâi să fiu vigilent şi să mă retrag la prima ocazie.

*

Anton Brüggendorf mă prezentă familiei şi prietenilor săi, drept fiu al unui prieten din studenţie, la cererea căruia mă angajă ca secretar. Fiul primarului, un flăcăiandru deşirat, privea cu multă suspiciune gulerul cămăşii albe ca neaua şi dolmanul de culoarea prunei pe care le purtam, şi în care el părea să şi recunoască propriile haine. Ce-i drept, amabilitatea gazdei mă împodobise cu îmbrăcăminte de primă calitate. Îngrijorările mele se mai potoleau la gândul fugii apropiate. Ce rost avea deci să nu mă bucur de această seară frumoasă, de culorile, de aromele şi comodităţile oferite de bogăţie şi de ciudata eliberare acordată de torţionarii mei astrali? Îmi abătusem gândul la ei, cu teamă superstiţioasă, ca nu cumva să-i trezesc involuntar. Savuram gustul mâncărurilor pregătite ca pentru gurmanzi, aduse pe tăvi mari şi oferite fiecărui mesean, vinul condimentat, femeile, care se mişcau graţioase, cuprinse de rochii ca de nişte nori parfumaţi, pâlpâirea vie a lumânărilor – toate aceste lucruri de care am trăit departe până acum. Am băut. Vinul auriu, greu şi uleios îmi dizolvă, într-o armonie împăcată, neliniştea interioară, conştiinţa păcatului şi teama care, ca nişte şacali înfometaţi, pândeau

mereu la pragul conştiinţei mele. Începui să sper. Tot ceea ce păruse până acum o sumbră ameninţare îşi pierdu greutatea şi deveni imponderabil, ca şi trupul meu. Îndrăznii să ating fugitiv mormântul cel mai adânc din sufletul meu, unde păstram amintirea cadavrului cu capul zdrobit al lui Rochard. Poate că el nici nu era mort. Poate că a leşinat numai... că de fapt... de fapt... el nici nu putea muri aşa cum... nici eu n-aş putea muri..., după ce... Însă, dacă Rochard nu e mort... atunci el trăieşte... Atunci îl pot vedea cândva, venind spre mine pe drum şi... înnebunit de teamă, îmi retrăsesem imaginaţia din cavoul subteran, pe care nici tamponul gros de vată al beţiei nu-l făcea mai suportabil.

Gustul vinului era răcoros, dar în mine el se transformă într-o jucăuşă făclie de bucurie. Nu regretam nimic. Aurum Potabile mă făcuse viu. Criza provocată de efectele sale a fost învinsă – acum urma paradisul. În faţa mea, la masă şedea o femeie cu un păr de aramă, cu ochii de smarald, îmbrăcată cu o rochie liliachie, Charlotte Brüggendorf, tânăra soţie a primarului. În ochii ei ardea o lampă mai strălucitoare decât licărirea nenumăratelor lumânări. Privirea mea, voalată de aburii vinului, o îmbrăca într-o frumuseţe mai fermecătoare decât oricare dintre frumuseţile lumii pe această nevastă de primar cu talia subţire, ale cărei priviri punctate cu aur se opreau adesea asupra mea. Ochii ei întrebau, iar eu răspundeam. – Cine eşti? De unde vii ? Ce însemni tu pentru mine? mă întrebau aceşti ochi ştiutori. – Sunt cineva. Eu sunt mai mult decât cei din jurul tău. Mi-ai stârnit foamea şi te iau pentru mine. Nu cunosc altă lege decât cea a naturii:adevărul că masculul puternic şi femela frumoasă îşi aparţin unul altuia! Ea nu-mi suportă prea mult privirea. Îşi plecă ochii şi observai, cu o străfulgerare bruscă a dorinţei, că umerii ei,

ieşind din corsajul de mătase, se înfiorară ca de frig. Nu s-a uitat la mine. Începu să urmărească spusele unui tânăr, îmbrăcat în haine cenuşii ca pana turturelei, care perora fără oprire, pălăvrăgind vrute şi nevrute, cu neobrăzarea cuiva sosit dintr-o călătorie de pe meleaguri îndepărtate.

Vorbea acum despre alchimie într-un stil sceptic, lăudăros, la modă pe atunci. Voia să pară documentat, spiritual şi lipsit de prejudecăţi. Înşiră nişte exemple, despre alchimişti care au fost făcuţi de râs în condiţii hazlii, povestea istorioare piparate despre demascarea unor escroci, iar societatea râdea în hohote. Burta primarului se zguduia, pieptul îi hârâia, capul i se înroşise tot de atâta voie bună şi chiar şi Charlotte emitea mici hohote de râs nervoase, involuntare. Ea se rezemă cu coatele goale de masă, înclinându-şi umerii sidefii, iar cele două moviliţe albe ale sânilor se bombau deasupra decolteului adânc. Nu suportam faptul că acest trup se îndrepta cu interes către altcineva, că ochii ei se deschid largi la spusele unui neghiob, neştiutor şi gol pe dinăuntru. Eram beat de vin şi de dorinţă fizică.

– Deci, dumneata afirmi, tinere, m-am îndreptat eu către lăudăros într-o pauză a hohotelor de râs – că toate rezultatele alchimiei sunt doar nişte escrocherii, iar Marea Arcană nu e decât o himeră a unor nebuni?

Se făcu linişte. Petele albe ale feţelor se întoarseră către mine, dar eu nu vedeam decât faţa Charlottei, gura ei zâmbitoare, umedă, şirurile albe ale dinţilor, năsucul ei mic şi privirea provocatoare, plină de întrebări a ochilor săi.

– Da, afirm aceste lucruri, sări cel îmbrăcat în cenuşiu. Transmutaţii reale nu s-au făcut până acum decât din gură, şi, dacă vreunul dintre „adepţii“ noştri a putut scoate la

iveală ceva aur în creuzet, acela a ajuns acolo întotdeauna din buzunarul cuiva, crede-mă prietene!

– Înţeleg… Dumneata, desigur, te-ai convins personal de aceste lucruri. Probabil ai citit toată literatura acestei ştiinţe şi ai făcut, de-a lungul unor ani întregi, multe experienţe ca să poţi ajunge la concluziile respective?! întrebai eu, cu inocenţă.

Oaspeţii începură să chicotească. Unii, care îl cunoşteau bine pe tânăr interveniră:

– Sigur că da! Heinz! El a experimentat foarte multe! Făcea experimente la Cocoşul de Aur şi în sala de scrimă!… Hahaha…

Heinz se simţea lezat în amorul său propriu şi se înfurie ca un curcan.

– O clipă! Staţi puţin, doamnelor şi domnilor! Aş vrea să ştiu dacă respectabilul străin, aici de faţă, este într-adevăr un asemenea savant precum se pretinde. Nimeni dintre cunoscuţii mei n-a văzut încă vreun fenomen care să contrazică spusele mele. Nici măcar nenea Toni, care experimentează de multă vreme, dar niciodată n-a reuşit, decât eventual să transmute aurul în plumb! Dacă nu mă înşel, dumneata crezi în alchimie?!

– Cred, răspunsei eu cu calm.

În liniştea care se aşternu, din pieptul lui Charlotte scăpă un suspin.

– Dumneata crezi în realitatea Marii Arcane?

– Da!

Ne privirăm în ochi.

În aerul dens, dincolo de răsuflările reţinute, pulsa o aşteptare înfierbântată.

– Ai făcut experimente şi ai avut rezultate?

Nu-i răspunsei, dar privirea mea provocatoare şi orgolioasă era un răspuns mai elocvent decât orice vorbă. Heinz se ridică, se aplecă spre mine peste masă şi îmi spuse răspicat:

– Îmi dau seama la ce te gândeşti! Dar eu îşi cer un lucru: dacă ai avut rezultate, dovedeşte-ne. Suntem gata să te susţinem… dar nu vom tolera nici eşecul!…

În spatele figurii sale, care se înălţa deasupra mea, văzui pentru o clipă capul de elefant al lui Anton Brüggendorf care urmărea scena. În creierul meu, clopotul de alarmă răsună din nou. Ce-au fost toate acestea? Un complot?

Simţii pe braţ o atingere uşoară. Charlotte stătea alături de mine. Îi simţeam răsuflarea călduţă şi parfumul de lavandă care se înălţa din decolteul ei, în timp ce-mi şoptea la ureche:

– Vor să te necăjească… nu le da atenţie!…O să râdă de dumneata….

– De mine?!

Privii în cele două mari lacuri ale ochilor săi. În irisul lor înotau puncte aurii, scânteietoare.

– De mine nu vor râde! spusei răguşit. Apucai mâna uşoară şi albă, care îmi atingea braţul şi, de faţă cu societatea uimită şi scandalizată, desfăcându-i degetele, care mi se împotriveau, culcai mâna ei în palma mea.

– Accept provocarea! privii eu în jur cu emfază. Această mână te va face de ruşine, tinere prieten, dintr-un singur motiv, şi anume, pentru că râsul fără rost al ignoranţei mă enervează. Onorabilul nostru amfitrion va fi desigur amabil să ne pună la dispoziţie laboratorul său în vederea experimentului.

Anton Brüggendorf deveni deodată foarte vioi și serviabil. Se grăbea pe cât îl ajutau picioarele scurte și grase și burta cât un butoi. Privii în sus. Ea îmi răspunsese cu o căutătură stranie, nouă, care mă sperie. Lampa de smarald a ochilor săi se stinsese. În ei tăcea un întuneric rece, verde ca apa.

Mâna lui Charlotte deveni rece și umedă în mâna mea.

– Te temi de mine? șoptii eu îngrijorat.

Mâna ei scăpă din strânsoare.

– Nu, spuse ea reținut. Dar te-ai schimbat deodată foarte mult...

– M-am schimbat?

– Da. Acum ești mai important! pronunță ea cu fermitate, apoi își strânse buzele ca nu cumva să-i mai scape vreun cuvânt trădător.

– Nu ți-am auzit prea bine numele, se apropie de mine mieroasă, o femeie pudrată cu alb și cam trecută, probabil o mătușă de-a Charlottei. De sub peruca numai cârlionți, îi curgeau pe gât râulețe de transpirație.

– Numele meu este eticheta unei băuturi necunoscute, doamnă. Nu spune nimic despre conținutul buteliei.

Gura știrbă a femeii se deschise; râsul ei strident se eliberă ca un curent mucegăit din geamlâcul beciului.

– Cât de spiritual! Nu-i așa că e adorabil?!

– Așa, va să zică – îmi spuse Charlotte, dându-și ochii peste cap, jos, în laborator, vom gusta imediat din această băutură necunoscută.

Râsul ei impudic și provocator îmi nimici și ultimele rămășițe de luciditate.

– Vino, zisei eu sugrumat. Trebuie să-ți arăt ce vei avea de făcut în timpul experimentului.

Se ridică liniștită și mă urmă în grădina din spate, unde alergă înainte și mă conduse la un umbrar care ne ascundea de ochii curioși. Am atras-o și ea se lipi de mine. Sărutul ei semăna cu mușcătura unui animal hămesit. În mine pornise de-acum tălăzuirea crescândă a voluptății, ca însă se retrase brusc și se așeză ceva mai încolo. Mă uitam tulburat, gâfâind la gura ei închisă și în ochii ei ce mă țintuiau cu o căutătură plină de curiozitate.

– Charlotte... acum nu... acum nu pleca de lângă mine... vai... Charlotte... bâiguiam eu și îmi întindeam mâna către ea. Mă lăsă s-o atrag din nou. Prin sărutări noi, prin gesturi sigure, surprinzătoare, mă excită din nou până la delir, apoi fugi iar. Era musculoasă și vicleană ca un șarpe. Se lăsa dusă împreună cu mine din nou și din nou până în pragul împlinirii, dar acolo se oprea. Rece și rezervată, fața ei se îndepărta din ceata sărutărilor și a cuvintelor paroxistice. Tremuram de furie neputincioasă.

– Ești o vrăjitoare! o împinsei, îndepărtându-i trupul care mi se alăturase. Vârful limbii îi ieșea lucios, în timp ce râdea.

– Sunt o vrăjitoare... murmură ea. Îmi place îmbrățișarea care nu-și află satisfacția. Nu-mi place altceva...

– Ești un monstru! Îmi cuprinsei între cele două palme capul, care zvâcnea de durere. Mă încerca greața și amețeam.

– Tot monstru ești și tu... Răsuflarea ei fierbinte îmi gâdila ceafa. Asta mă și atrage către tine. De aceea împărtășesc cu tine cel mai dulce dintre chinuri. Numai cu tine...

Dinspre casă auziserăm numele noastre gâlgâind din gâtlejul gras al lui Brüggendorf.

– Să mergem – spuse Charlotte.

– Nu mă duc! răspunsei cu ură. Cu un salt mă și avântai până la ieșirea umbrarului, și căzui drept în brațele primarului gras.

*

Lămpașul cu ulei, agățat de tavan arunca pete galbene și negre peste fețele celor ce stăteau în așteptare. Ambianța specifică a laboratorului avea un efect apăsător asupra acestor oameni de rând: toți vorbeau mai reținut, mai timid, iar în ochi le apărură licăriri de teamă. Scepticismul ignoranților își pierde siguranța zgomotoasă atunci când îi scoți din mediul lor obișnuit, dintre obiectele cotidiene ale vieții lor grosiere. Acolo, în atelierul de alchimie, în apropierea animalelor împăiate și a scheletului căruia timpul îi dăduse culoarea chihlimbarului, ei erau străbătuți de frisoane. Anton Brüggendorf, ca un Vulcanus supraponderal, trebăluia de zor în jurul focului. Pieptul lui răsufla mai tare decât foalele cu care scotea scântei iuți din jăratecul încins. În încăperea închisă, cu tavanul scund; căldura deveni aproape insuportabilă. Pe lambriurile cafenii ai pereților se zvârcoleau umbre aprinse, încadrate de pete roșietice.

Laboratorul era plin de ființe. Ceilalți le simțeau doar, însă eu vedeam totul. Vedeam monștrii din nou. Deasupra cuptorului se aplecau ființe fantasmagorice, alungite în așteptare jinduitoare, ciorchine întregi de membre păroase, reci se agățau de grinzile din tavan ca niște picioare de păianjen. Toți așteptau. Prezența lor densă, monstruoasă umplea întregul spațiu. Niște obraji prelungi, de culoarea verde a mocirlei, ca niște măști schimbătoare alternau tensiuni erotice și rea-voință batjocoritoare. În căldura toropitoare, figura perversă, înrăită a Charlottei se lipea de corpul meu. Mă ascunsesem în spate, în umbra de tuș a cuptorului, pentru

a pregăti ghemotocul de ceară. Charlotte nu mă slăbea din ochi, cu toate că acum o uram. Îi întorsei spatele. Se uită peste umărul meu, urmărindu-mi mâna ascunsă sub cămașă. În spatele feței sale se înșira mulțimea unor alte fețe demonice, asemenea imaginilor răsfrânte într-o sală cu oglinzi.

Anton Brüggendorf deschise cu mare zdrăngănit capacul creuzetului. În căldura focului, bucățelele cenușii de zinc se topiră într-o masă de lavă argintie.

– Totul e pregătit, Magister! îmi spuse el respectuos.

– Da! înaintai eu, vrând să scap de apropierea fierbinte a Charlottei. Din clipa în care am văzut elementalii care o urmau ca un roi de albine și o dirijau prin niște manete ca pe o mașină inertă, în ochii mei trupul ei nu mai diferea de cele mai monstruoase trupuri demonice. Teama ucide dorința, iar eu nu mai eram în stare decât să mă tem.

Charlotte apăru și ea alături de mine în cercul vrăjit, roșietic al cuptorului, și întinse către mine palma. Această mână mică, cu degetele ascuțite îmi apărea acum ca un mic animal de pradă; repede i-am trecut ghemotocul de ceară, care conținea câteva firicele din materia divină – apoi mă retrasei din nou în umbra din spatele cuptorului.

Charlotte se apropie de creuzetul deschis în care metalul topit fierbea argintiu și aruncă în el ghemotocul. Anton Brüggendorf repuse capacul creuzetului, mânuindu-l cu doi clești, și mai aruncă combustibil pe foc. Jăraticul încins primi șuierând cărbunii proaspeți. În căldura insuportabilă mătușa Charlottei dădea semne de leșin.

– Trebuie să ies! se văita ea. Am nevoie de aer… inima mea…

– Nu se iese de aici! strigară la ea mai mulți, fără măcar să o fi privit. Stratul subțire de politețe fusese dat la o parte

în emoția așteptării aurului. Nimănui nu i se făcu milă de femeie. Ea se prăbuși pe o ladă, peruca îi căzu din cap, iar fața îi deveni liliachie. Am stropit-o cu puțină apă din ciubărul de răcire și am suflat aer asupra ei. Poate că acest mic ajutor o salvase pentru viața jalnică, lipsită de conținut pe care o ducea. N-aș fi putut explica ce mă îndemnase să-i vin în ajutor. Bunătatea? Omenia? Nu. Eu nu eram bun... Dar nu eram nici rău, cu toate că trecusem prin momentul demențial, animalic al unei crime. Înaintea acestei clipe și după ea nu era prea mare diferență între mine și ceilalți oameni rătăcitori în labirintul simțămintelor. În mine vibrau toate corzile ca în oricare alt om, simțeam și eu milă, dorință, emoție și extaz, cu toate că ucisesem și prădasem un om bătrân, neputincios și nevinovat.

Anton Brüggendorf întoarse clepsidra. Timpul se scurse. Creuzetul prins de o bară de fier se adânci în ciubărul de răcire. Apa plânse vâjâind sub atingerea înfocată.

Heinz trase lămpașul mai aproape de creuzet. Mâinile îi tremurau. Ciubărul era înconjurat de un inel strâns, înăbușitor, format din corpuri omenești. Toți se îmbrânceau, se trăgeau și se împingeau, dar nici nu-și dădeau seama, atât erau de preocupați și orbiți. Mătușa Charlottei, în colț, scotea șuierături scurte, sonore. Capul ei, acoperit cu un păr cenușiu, ca de câlți, era aplecat. Oricât de rău i-ar fi fost, încerca din răsputeri să-și ascundă sub fustă peruca pierdută. Deodată am avut senzația că această societate, subjugată de furia aurului, nu diferea de ființele demonice care mă înconjurau, decât prin faptul că trupurile lor erau construite dintr-o materie mai densă.

Mi-era silă de ei toți.

Printre oamenii care se îmbrânceau se formă o mică breșă și eu văzui interiorul creuzetului, în care lampa lumina o suprafață strălucitoare, galbenă.

Deci, s-a înfăptuit.

Charlotte râse deodată strident, fără rost. În clipa următoare și ceilalți începură să scoată sunete sughițate, tremurate, respingătoare, la granița dintre râs și plâns.

– Priviți... e galben... să facem proba... Sfinte Dumnezeule!... Ce mult!... Dacă o fi chiar aur...

Anton Brüggendorf muncea transpirat și tenace; nu vedea și nu auzea, dedicat slujirii celui mai puternic dintre idoli. Când isprăvi, își îndreptă spinarea încovoiată; fața lui ciudată, palidă, descompusă îmi apare și azi în amintire, rostind cu evlavie, cu o voce adâncă și răgușită, revelația:

– Aur!... Aur curat, veritabil și pur...

– E fierbinte de tot... izbucni Charlotte cu un strigăt erotic de împlinire a voluptății. De mine uitaseră toți. Scoaseră din creuzet trupul adorat al aurului și se buluceau să-l pipăie, să-l mângâie, să-l aibă...

... iar eu mă strecurai încet până la ușa laboratorului și ieșii prin ea. Însă forțele dușmănoase care mă înconjurau nu voiau ca eu să scap. Prin simplul fapt că *le vedeam,* ele mă subjugau. Pe coridor era întuneric; probabil, în toiul emoției, uitaseră să aprindă torța. În întunericul cleios, rece, erau desenate cu claritate contururile celor pentru a căror apariție bezna este o condiție primară. Monștrii străluceau, se colorau, vădeau niște forme monstruoase. Himere cețoase se apropiau de mine urlând, mă înconjurau duhori și atingeri de reptilă, vocile țiuiau, bubuiau, vâjâiau și otrăveau aerul care devenise irespirabil. Mă sufocam. Mă cuprindea o panică de neînvins. Nu mă puteam orienta. Încercam să-mi reamintesc cotiturile

coridorului, dar nişte imbolduri străine, răuvoitoare mă îndrumau cu capul în zid, apoi, ameţit de lovitură, înapoi, în direcţia din care venisem, iar la urmă către un şir de trepte care duceau în adâncul beciului. Mă rostogolii în jos, lovindu-mă de fiecare piatră. A fost o căzătură îngrozitoare. Trupul muritor, craniul, spinarea lui Hans Burgner s-ar fi zdrobit mortal aici, dar rezistenţa şi elasticitatea teribilă, date de elixir mă făcură scăpat doar cu luxaţia unui picior. Şi zadarnic lucra în organismul meu forţa regeneratoare a reptilelor. Am devenit pentru câteva zile decisive un prizonier incapabil de a se mişca din loc. Astfel, prostia mea vanitoasă şi slăbiciunea firii mele, îmi veniseră de hac.

*

Poate niciodată un bolnav n-a fost tratat cu atâta grijă cum m-au tratat pe mine în casa primarului. Charlotte îmi schimba compresele. Fiul ei vitreg îmi citea versuri la căpătâi. Anton Brüggendorf îmi aşeza pe tavă gustările, iar mătuşa scotea oala de noapte. Odaia mea era mereu plină de vizitatori. Ştiam că până şi aceste lucruri se fac din răutatea batjocoritoare a demonilor. Era tot un miraj în care măşti de carnaval dansau în jurul meu, închizându-mă de fapt într-un inel compact, într-un cerc înlănţuit care nu permitea evadarea. Nu mă îndoiam nici o clipă de ceea ce urma să mi se întâmple. Auzeam sunetele furişate ale necazului care se apropia, umbra lui mă acoperise şi îi simţeam pumnii ridicaţi, gata de a mă lovi.

NUMELE MAGIC

În seara celei de-a treia zi, sosi caleaşca vicontelui de Brandemburg-Ausbach să mă ia, însoţit de o întreagă suită de onoare – o ceată de călăreţi înarmaţi. Cu caleaşca sosi şi un medic care, în ciuda împotrivirii mele, mai întâi îmi luă sânge. Anton Brüggendorf se arăta neconsolat, deşi trebuie să fi primit o sumă frumuşică de la viconte în schimbul extrădării mele. Vedeam prea bine că, dincolo de văicărelile sale prefăcute, răbufnea mereu o mulţumire tainică. Iată, proorocirea pe care i-am făcut-o se împlinise în dauna mea; dobândise bani, cinstire din partea unui superior şi nu lipsise mult să-i dăruiesc chiar şi un copil.

Vicontele era în drum către castelul său de vară din Dreisesselberg. Brüggendorf trebuia să fi trimis soli în întâmpinarea sa. Încheiase târgul privind persoana mea şi mă cedaseră, de parcă aş fi fost un obiect neînsufleţit sau un sclav cu pielea tuciurie. Eram neputincios. Piciorul mă durea, chinul mă săgeta ori de câte ori eram nevoit să-l mişc. Nici nu mă puteam gândi la fugă.

Când ne luarăm bun rămas, Charlotte îmi strecură în mână inimioara roşie agăţată de un mic lanţ. Mă răzbunai strecurând la rândul meu inimioara în mâna lui Brüggendorf.

În toată întâmplarea sordidă simţisem o singură mică bucurie la vederea tresăririi speriate a Charlottei şi a privirii nemăsurat de uimite a lui Brüggendorf. Poate că numai mătuşa cea slută, pe care o readusei la viaţă în laborator, scăpase lacrimi adevărate la plecarea mea.

Am fost transportat către caleaşcă în chip de moaşte sfinte. Îmi acoperiră genunchii cu o cuvertură grea de brocart, mă sprijiniră de o pernă de mătase cu blazon. Vicontele plecase înainte cu călăreţii săi. Doctorul chel, cu trăsături de vulpe, făcea tot ce putea să nu duc lipsă de nimic şi să-mi reducă, pe cât posibil, incomodităţile călătoriei. Mă proteja şi se temea de mine. O răspundere mult prea mare îi apăsa fiinţa jalnică de slugoi. Securitatea şi bunăstarea lui erau tot atât de nesigure ca şi ale celorlalţi paraziţi care mişunau prin curţile seniorilor. Cu toţii evoluau în jurul unui soare central plin de scăderi, capricios şi nestatornic, în care nu puteau avea o încredere la fel ca în peregrinii punctuali şi harnici ai Cosmosului. Regii, principii şi conţii regionali erau manipulaţi, ca nişte păpuşi, de pornirile, dispoziţiile şi stările lor, înăuntrul cercurilor mai largi sau mai înguste ale puterilor pe care le deţineau, iar gâzele care se prinseseră în hora luminii lor, îi ocoleau de teamă sau le imitau mişcările, până când aripile li se prăjeau în nucleul de foc al centrului.

*

Cetatea în care am fost adus fusese construită drept o fortăreaţă inexpugnabilă. Ferestrele cu gratii se deschideau din grosimea de un metru şi jumătate a zidurilor ca nişte fântâni adânci, iar dincolo de esplanada cu pereţii dantelaţi, împodobită de alei superb îngrijite, se căsca o prăpastie întunecată. Călătorirăm timp de o săptămână, schimbând

mereu caii, pe drumurile care urcau muntele în serpentină şi petrecurăm două nopţi sub cerul liber.

Această cetăţuie, tronând deasupra unor păduri dese, de un verde sălbatic, era reşedinţa de vară a vicontelui. Am fost cazat într-o odaie din vârful turnului lateral care împungea colţuros cerul. Din patul meu, prin fereastra înaltă şi largă, vedeam căsuţele ca de jucărie din vale, grădinile de zarzavat mult colorate, printre care râul şerpuia ca o panglică lucioasă de argint. Dimineţile, peisajul apărea dintr-un văl de ceaţă lăptos, iar serile dispărea într-o umbră adâncă, de parcă ar fi fost ascuns de mâna unui artist. Această detenţie neputincioasă îmi părea frumoasă şi înspăimântătoare, în cetatea situată la o înălţime ameţitoare, care păzea, ca un vultur bătrân şi rău, valea paşnică, însorită. Deocamdată nu m-a deranjat nimeni. Nu-i cunoşteam pe locuitorii cetăţii în afară de medic şi de slujitori. Atâta timp cât stăpânii mă ştiau bolnav, nu aveau ce face cu mine, deci nici nu existam pentru ei.

Am văzut şi am simţit din prima clipă că cetatea are o aură negativă. Era locuită de porniri întunecate, de temeri şi pulsiuni bolnave, împreună cu suita lacomă de demoni care le însoţesc. Stafii ale sângelui vărsat, ale tristeţii neconsolate, ale unor vaiete ignorate cu cinism – rătăceau noaptea prin odăi şi puterea le era aşa de mare, încât prezenţa lor nu era sesizată numai de ochii mei blestemaţi să vadă şi de sistemul meu nervos tensionat. Observam, din anumite semne, că slujitorii care îmi îngrijeau odaia, dar chiar şi doctorul – erau stăpâniţi de teamă. Mâncarea îmi era adusă de un bătrân cu ochii adânciţi în orbite. Avea o frunte teşită, ca de maimuţă, iar din urechi îi ieşeau smocuri de păr. Îmi dădeam seama că poate fi fioros la enervare. Degetele sale groase şi roşii

şi degetul mare care se îndoia mult îndărăt trădau o fire impulsivă, capabilă de crimă. Dar putea fi manipulat ca un animal. Iar băutura deschide chiar şi gurile cele mai încleştate. Acest monstru bătrân şi agresiv, sub efectul vinului pe care i-l dădeam, devenea un neisprăvit plângăcios. Îmi povesti istoriile cu stafii care îi ţineau sub teroare pe locuitorii cetăţii. Vorbea despre contese înzidite, despre schelete îmbrăţişate, despre dulapurile cu carii de pe coridoare, de unde, dintre hainele mâncate de molii, mirosind a mormânt, ieşeau stafiile cu trupuri reci de ceaţă.

Bătrânului îi era teamă de noapte. Camera lui se afla sub pod şi, deasupra lui, de câte ori era lună plină, se ţinea balul infernal al demonilor. Într-una din lăzile lui vechi locuia un monstru gelatinos cu multe braţe. Acesta era duşmanul său, înmormântat acum în cramă, sub al şaptelea butoi. Cât timp a trăit, – căci nu de mult încă trăia şi se afla în slujba vicontelui – era pivnicerul acestuia. Era un om frumos, gras şi gălăgios. Ironic. Se tot lega de el. Îl întreba câte amante avusese, dacă se uita vreodată în oglindă sau dacă nu-i era teamă să doarmă cu sine însuşi în pat. Odată, când au coborât împreună să aducă vin, l-a sugrumat chiar în timp ce râdea cu hohote, iar vocea lui bubuitoare se transformase rapid în hârâit. Asta îi căzuse atunci foarte bine. Dar după aceea a început să regrete, căci de atunci aude mereu din ladă hohotele de râs şi foşgăiala corpului umed al unei reptile, nişte sunete lipicioase şi plescăitoare.

– Şi nimeni nu şi-a dat seama că l-ai ucis? – îl întrebai eu uluit.

Îmi răspunse cu un râs urât, terminat brusc.

– El ştie... El a vrut-o...

– Cine?

– Preamilostivul nostru stăpân.

– Vicontele? Şi de ce? întrebai eu îngrozit.

– Pentru că pivnicerul... hihi... a rostit în prezenţa lui numele acela... Acela...

– Ce nume?

Pe obrazul pocit apăru o expresie de viclenie furişată.

– Îţi spun numele dacă faci ca din lada mea să nu se mai audă râsul. Tu eşti un vrăjitor. O ştiu...

Trebuia să pătrund înţelesul acestei idei fixe a vicontelui, pentru ca nu cumva să-i cad victimă şi eu.

– Perfect – i-am spus. Din lada ta n-o să se mai audă nici un hohot... Fii atent! Du lada în cramă, bagă resturile cadavrului în ea, şi aruncă totul în prăpastia de sub alee. Pentru ca să-l nimiceşti complet trebuie să arunci după el cuvinte-pietre. Te apleci deasupra prăpastiei în fiecare seară şi tărăgănat, silabisind, strigi aşa: am ucis hohotele de râs, şi nu le voi mai auzi!

– Am ucis hohotele de râs şi nu le voi mai auzi!... Înţeleg. Şi cât timp trebuie să fac asta?

– Depinde la ce interval după crimă ai auzit râsul pentru prima oară.

– Pentru prima oară? Anul trecut. Pe vremea asta.

– Atunci trebuie să repeţi cuvintele un an întreg. Ei bine, cum sună numele din cauza căruia vicontele te-a pus să-l ucizi pe pivnicer?

Bătrânul se apropie de mine.

– Solomon Trismosin, rosti el răspicat, cuprins de groază.

Într-adevăr. În numele acesta răsuna ceva ca un mister. O forţă, care stârni o învolburare nevăzută în liniştea stătută a cetăţii. Însă această groază nu era răspândită de numele lui Trismosin, renumitul alchimist nemuritor, ci de teama

vicontelui, care făcuse ca cetatea să devină un magnet pentru legiunile unor demoni ai fricii.

– L-ai cunoscut pe Trismosin? întrebai în şoaptă.

Afirmă din cap.

– A fost aici. În camera aceasta. Multă vreme. Prea milostivul nostru stăpân pusese să fie păzit. Voia ceva de la el... Voia şi aur dar... şi altele... otrăvuri de tot felul, care ucid la distanţă... Vicontele are mulţi duşmani. Trismosin a refuzat... A dispărut apoi din camera de tortură... A dispărut dintr-o dată, fără urmă... Cu propriul sânge scrisese pe pereţi că acel sânge îl va împiedica pe domnul nostru în săvârşirea păcatelor proiectate... Când se va gândi doar... da, când se va gândi numai la numele său... Oriunde s-ar afla... aici, sau în oraş... peste tot... Apoi făcuse un cerc în care şi-a înscris numele... Cu sânge... Dumnezeu să-l aibă în pază pe cel care pronunţă acest nume în faţa stăpânului nostru. Acela nu mai are mult de trăit. Noi am ras de pe perete urmele sângelui. Însă numele rostit este ca o uşă deschisă. Intră prin uşă El şi preia domnia. De aceea gura care îl pronunţă trebuie închisă. Pentru totdeauna.

– Ce folos dacă nimeni nu rosteşte numele, însă vicontele se gândeşte totuşi la el? În textul de pe perete stătea scris că ajunge ca el să se gândească.

Slujitorul strânse din ochi cu un râs diform.

– Ai să vezi ce haită de apucaţi îl urmează peste tot. Saltimbanci, muzicanţi, femei neruşinate, făcători de minuni; el cumpără până şi pitici numai ca să se distreze văzându-i. Doi derbedei iau leafă numai pentru ca să inventeze, clipă de clipă ceva din care să iasă o hărmălaie, capabilă să-l asurzească. Seara ia nişte fierturi concentrate, ameţitoare ca să nu viseze nimic, şi, pe lângă toate acestea, bea de stinge.

Doamne, Dumnezeule, toarnă vinul pe gât de te miri. Probabil că şi de la tine o să ceară leacuri care să-i şteargă din memorie ceea ce vrea să uite...

– Dar, de fapt, ce rău îi face numele acesta? Din cauza lui nu îndrăzneşte să facă ceva ce-ar vrea?

– Ba el le face... a mai făcut destule şi de-atunci încoace... dar aceste fapte nu-l mai slăbesc... Un domn atât de puternic... ştii tu cum merge treaba... îl face să dispară pe cel care l-a jignit, sau l-a ameninţat... acesta este un drept al lui de la Dumnezeu. El nu trebuie să dea socoteală în faţa niciunui muritor pentru faptul că executase o sentinţă. Şi totuşi... acest Trismosin i-a făcut farmece domnului nostru. Cei pe care i-a omorât, se înghesuie cu toţii în jurul său şi sunt mai vii şi mai neobrăzaţi decât înainte. Îl sperie, îl acuză, îl chinuie tot mereu, fără să mai poată fi pedepsiţi. Intră la el prin uşa numelui. De multe ori se opinteşte, gâfâie de efort ca să-i dea afară, pune stavile în faţa lor, dar uşa se deschide mereu şi mereu; nu s-a aflat nici unul care s-o poată închide. Ar trebui găsită cheia. Dacă ai noroc, tu vei fi cel care i-o va da şi atunci n-o să mai ai griji în viaţa ta...

Am aflat, în sfârşit, care va fi rolul meu în cetatea din Dreisesselberg. Şi am aflat, de asemenea, că aici, un nefericit asemănător mie, se prăjeşte în uleiul încins al fricii, fiind la fel de neputincios în faţa destinului său ca mine însumi.

CENTAURUL

În aspectul vicontelui de Brandenburg-Ausbach bătea la ochi cel mai mult forma craniului său, lățit în partea de sus și plat pe creștet, acoperit de un puf blond, rar. Bărbia i se ingusta trădând slăbiciune. Deasupra ochilor albaștri apoși, ieșiți în afară și depărtați unul de altul, se arcuiau niște pleoape mari, lipsite de gene. Nasul îi era fin și sensibil ca al unei femei, buza de sus îngustă și molatecă. Buza de jos, plină, era lăsată în jos și dădea feței sale o expresie stranie de bosumflare. Pielea îi era acoperită de pistrui. Impresia generală pe care o lăsa era bolnăvicioasă și astenică, a unui om în stare să dorească, din capriciu, un lucru, dar incapabil să-l obțină prin voință și dârzenie. Spre nenorocul său, avea puterea în mână, iar capriciile sale deveneau fapte prin slugi, începând cu clipa când le pronunța. Era slab pentru a face bine și chiar și pentru a face rău, și de multe ori își plângea victimele și se temea de ele, se îngrozea văzând că dorința i s-a împlinit, iar mustrarea de conștiință îl chinuia cumplit. Orice stare neplăcută pe care o simțea impunea găsirea unui țap ispășitor care să fie pedepsit pentru vina vicontelui. Numărul faptelor sale irevocabile creștea și creștea, precum datoriile celui falit, care umple golurile prin noi împrumuturi.

Astfel, Solomon Trismosin își înscrisese numele în locul cel mai potrivit. Acest centaur moale ca ceara era o pradă neputincioasă în bătălia pe care forțele întunecate și cele luminoase o duc din negura vremurilor, prin mijlocirea omenirii. El se prăjea în focul purgatoriului și ambele tabere așteptau friptura. Împotriva armatei de ispititori din lumea inferioară nu stătea altceva decât un nume înscris cu litere de sânge pe un perete, iar eu știusem, din clipa când dădusem ochii cu vicontele, un lucru pe care el încerca să-l ascundă cu disperare, anume că acel nume este mai puternic decât orice teroare întunecată.

*

Vicontele mă primi cu bunăvoință în odaia personală, unde un dresor de animale tocmai prezenta o nuntă. Mireasa, mirele și tot alaiul erau niște câini. Calcașca aurită, în care erau înhămați patru cățel negri, avea drept vizitiu o maimuță îmbrăcată pompos, care se hlizea mereu. Vicontele râdea ca un copil nevinovat.

– Vino, vino! Uită-te, Magister! întinse brațul către mine. Cât de drăgălași sunt!

Mireasa cățelușă cu voalul pe cap descoperi un coșuleț în care dormea dus un pui mic și alb, apoi își ridică o labă în fața ochilor în semn de rușine. Existența progeniturii îl șocase pe mire, care începu să alerge de colo-colo. Vicontele scoase cățelușul din coș și îl sărută alintându-l. Alaiul se retrase. Vicontele îi concedie pe toți și rămăseserăm numai noi doi. Cățelușul se întinse molatec în poala lui. Nesiguranța vicontelui se trăda și prin felul sacadat și nehotărât în care acest senior, cu puteri depline înăuntrul hotarelor feudei sale, a început convorbirea; dădea târcoale adevăratului subiect al discuției noastre care îl interesa totuși cel mai mult. Mă

întrebă de sănătate şi dacă nu mi-a lipsit ceva. După câteva cuvinte de recunoştinţă, cu apucai taurul de coarne:

– În această cetăţuie domneşte o atmosferă negativă, preamilostive domn, vorbii cu fără nici o introducere. Nişte forţe duşmănoase, întunecate vor pieirea cuiva.

Tresări. În jurul unuia dintre ochi pielea începu să vibreze.

– Da, cum... hm... ai observat?... Şi ce fel?... a cui pieire?... se bâlbâi el, roşind.

Am tăcut.

– Vorbeşte! izbucni el pe neaşteptate. Faţa îi deveni pământie, ochii i se adânciră în gropi albastre.

– Vor viaţa... preaînalta dumneavoastră viaţă... vor mântuirea şi pacea sufletului domniei voastre.

Se aplecă înainte.

– Cine? Despre cine vorbeşti?... Unde este?...

– Nu poate fi prins, nu are trup, nu poate fi exprimat, nici văzut, şi este prezent pretutindeni. Aduce moarte, dar e nemuritor.

Paloarea vicontelui deveni cadaverică. Faţa îi era o larvă a groazei, cu cei doi ochi aprinşi în paroxism. Credeam că va leşina. Umerii i se încovoiară, trupul i se prăbuşi, dispărând aproape în jilţul larg cu spătar înalt. Degetele sale cu unghii liliachii, tremurând, mai mângâiau spasmodic blana căţelului adormit. Dar tensiunile sale nu se dizolvară prin leşin, ci prin plâns. Începu să plângă, neferindu-se de mine, văicărindu-se şi smiorcăind, şi, înainte ca eu să înţeleg ce vrea şi înainte să-l fi putut opri, se aruncă în genunchi în faţa mea. Mâinile lui reci, tremurânde se agăţau de hainele mele ca mâinile unui înecat. De pe buze îi izbucneau implorări nebune, promisiuni demenţiale. Mult prea impresionat de

comportarea sa jalnică şi îngrozitoare, abia dacă ştiam cum să-l ridic şi cum să-l liniştesc.

– Nu... nu... lasă-mă aici jos! gâfâi el. Locul meu e pe jos, pe lângă viermi. Se chirci şi îmi respinse mâna. Tu nu ştii cine sunt eu! Ar trebui ca oamenii să vestească sosirea mea cu toaca, aşa cum o fac pentru a evita pe ciumaţi. Lasă-mă, sau ucide-mă cu vreun leac blestemat, ca să fiu nimicit pe vecie. Să nu mai fiu decât pulbere şi cenuşă! O, Dumnezeule milostiv! Misercordia! se lovea cu pumnii în piept. Privi către mine. Albul ochilor îi apăru în jurul irişilor, vocea i se frânse şi-mi şopti în faţă cel mai îngrozitor dintre secretele sale, lăsându-se în braţele mele, căci atunci eram deja şi eu îngenuncheat alături de el.

– Mi-e frică! Înţelegi?! Mi-e frică! Mi-e frică să trăiesc şi mi-e frică să... mor. E ceva îngrozitor! Mi-e frică să mor. Ştiu că cercul vrăjitoresc, şi descântecele, şi gloata asta de carnaval s-ar sfârşi cu moartea mea... Locul meu e pregătit de-acum în iadul celor blestemaţi... Am văzut... Eu singur am văzut iadul sub crucea întoarsă cu capul în jos, la slujba abatelui negru. Se aflau faţă în faţă cu mine toţi... toţi... pe care... eu... şi ei trăiesc totuşi. Vocea i se stinse în şoaptă. Ei trăiesc. Cei de pe care carnea a fost smulsă în fâşii la porunca mea... cei ale căror oase au fost zdrobite pe roată... vicontele se apropie de urechea mea, şoapta îi era doar un susur, din gură îi ieşea un iz stătut de alcool. Şi ei sunt aici... Tot mereu... În jurul meu... Îmi imită mişcările... mă ameninţă... În oglindă îmi acoperă faţa... şi în timpul slujbei divine... continua să mişte din buze nedesluşit.

L-am ajutat să se ridice. Se lăsa neputincios. În marea izbucnire îşi pierduse întreaga putere. Căzu înapoi în jilţ. Iar eu continuam să tac. Starea lui mă speriase şi-mi contaminase

nervii. Eu însumi eram un dement căzut sub stăpânirea fricii... ce i-aş fi putut spune? Ce aş fi putut face pentru el, de vreme ce nu mă puteam ajuta nici singur? Îşi ridică asupra mea ochii injectaţi de sânge.

– Trebuie să-l evoci pe el, spuse obosit. Trebuie să-l aduci încoace. Pe orice cale! Cu cât îi îngrop mai adânc numele, cu atât îl aud mai tare. El a învins. Sunt neputincios. Mă predau... Numai el îmi poate reda liniştea. Siguranţa sufletului... Ca să mă pot ruga în tihnă... Ca să mi se ierte păcatele... Numai el... Nici un preot nu este în stare... De aceea te-am adus aici. Calculează ceasul, iar eu mă supun în toate...

– Pe cine trebuie să chem? întrebai neliniştit, deşi ştiam la cine se gândea, totuşi speram să nu fi înţeles bine ceea ce-mi spusese.

– Pe el... tăcu, buzele i se mişcară, apoi îşi acoperi ochii. Am să scriu... pun să se scrie totul ca să înţelegi... Când vei fi pregătit, prezintă-te!

*

Să invoc pe cineva care trăieşte?

Să invoc pe cineva care este iniţiatul unor forţe care-l fac stăpân peste trei lumi? Să-l invoc pe Mag, posesorul Puterii, prin gura unui sclav ignorant, păcătos, nenorocit? Să strig comenzi şi porunci către paradis, de aici din iadul meu? Ce şanse aveam eu? Totuşi eram nevoit s-o fac din porunca vicontelui... şi pentru mine însumi... Nu aveam nici o îndoială despre ceea ce mă aştepta dacă refuzam experimentul. Viaţa mea tenace se va agăţa de mine chiar şi în camera de tortură, ca un lup de prada sa. Nu voi putea scăpa de suferinţă nici prin leşin şi – credeam pe atunci – nici prin moarte...

*

Vicontele îmi puse la dispoziţie biblioteca. În această sală prăfuită, rece, fiinţele astrale îşi exercitau domnia ca şi liliecii din turn. Prin rafturile până în tavan, prin dulapuri şi pe mese se aglomeraseră colecţii rare despre ocultism, manuscrise străvechi pe cale de destrămare, cărţi prohibite, despre magia neagră, despre alchimie şi kabbala, lucrări cu subiect religios şi scrieri profane, ale unor preoţi excomunicaţi.

În căminul afumat sfârâiau nişte butuci umezi care scoteau mai mult fum decât flăcări şi căldură. Fumul îmi chinuia plămânii, ochii mi se înroşiseră, iar vântul montan îngheţat, intrând prin crăpăturile zidului, mă bătea direct în spate. Abia dacă puteam silabisi manuscrisele cu litere şterse, nedesluşite în lumina torţelor prinse în suporţi din fier forjat. Mă simţeam bolnav şi mizer, iar vulturii infernului care se înghesuiau în jurul meu, fiind înlănţuiţi de cărţi prin formule magice, mai sporeau încă starea mea jalnică. Tema pe care o cercetam era din belşug reprezentată în aceste scrieri. Am găsit voluminoasa copie a „Clavicula Salomis", scrisă pe foi groase de pergament. Textul latinesc era plin de iniţiale şi figuri simbolice. Apăru şi lucrarea doctorului Carter „Cartea lui Raziel", împreună cu „Cartea practicilor străvechi" de Abraham von Worms. Zăcuseră paşnic pe sub un volum al Vechiului Testament cu colţari de aur şi coperte din ivoriu. Volumul terifiant şi renumit al lui Grimoir, „Cartea cu vrăji a lui Honorius" mi-a fost indicat de însuşi ciorchinele de monştri care îl înconjura. Tentaculele lor de caracatiţă, corpurile îngheţate de reptile, ghearele curbate, alcătuiau un inel monstruos în jurul cărţii. Când am luat-o, întregul roi izbucni în piuituri şi grohăituri speriate şi scandalizate,

stârnind zarva unui sabat vrăjitoresc, plin de teamă şi furie. Pe atunci înţelesesem deja că aceşti monştri nu-mi pot cauza moartea, ci vor să mă sperie şi să-mi atace nervii, ţinându-mă sub teroare, ameninţându-mă şi încurcându-mă în toate. Încercam să mă prefac că nu-i văd şi acest lucru îmi reuşea uneori. Astfel, între noi, se intercalau scurte armistiţii relative care m-au făcut să cad într-o eroare periculoasă: începeam să le subapreciez puterea.

Împreună cu cărţile şi cu alaiul groaznic care mă însoţea, m-am retras în odaia mea pentru a pregăti invocarea, după cum îmi poruncise vicontele. Nu intru în amănuntele temerilor mele, ale nopţilor de coşmar demenţial pe care le petreceam, decăzut printre vâltorile infernului terestru şi astral, claustrat în cercul de foc al unor formule ancestrale, cuvinte evocatoare de demoni, incantaţii îngrozitoare, de mare putere. Aspectul mi se schimbase într-atât în toiul acestor încercări incomparabile cu orice altceva, încât chiar şi vicontele se sperie de mine, atunci când mă revăzu. Slăbisem la os, ochii mi se retrăseseră în orbite. Prin teama vicontelui răzbătea acum o undă de respect şi de bucurie jinduitoare, dată de speranţa că voi ajunge la un rezultat.

– Văd că ai cutreierat locuri, Magister, unde trupul se stinge, iar sufletul se eliberează... Vorbeşte... Ce rezultate ai?

Îi comunicai că trebuie să se supună, împreună cu mine, unei perioade de pregătire de douăzeci şi una de zile. În afară de aceasta voi avea nevoie de meseriaşi şi de ţesătoare pentru a executa nişte obiecte şi a dota cu cele trebuincioase scena viitoarei invocări.

Din gura lui izbucniră porunci nerăbdătoare, descreierate şi totul în jur intră în mişcare.

Se arunca cu un zel orb în exerciţiile magice prescrise. Postea cu mare evlavie.

Respectarea numeroaselor prescripţii a constituit o evadare şi pentru mine. Evitam să mă gândesc la sfârşitul acestor pregătiri şi la experimentul care îmi apărea ca un tunel înspăimântător, cu o ieşire imposibil de prevăzut. Însă zilele nefaste pe care le înviem prin angoasele noastre aleargă către noi cu iuţeala unor cai scăpaţi din frâu.

INVOCAREA

Sosi şi ziua invocării. Totul era pregătit. Pe bolta cerească pură, atinsă de toamnă, printre stele mari, apropiate strălucea talerul cu lumină ascuţită al Lunii noi.

Fereastra camerei din turn, aleasă ca scenă a experimentului, privea spre răsărit. Pe cei patru pereţi atârnau, faţă în faţă patru oglinzi concave neînrămate. La peretele de la miazănoapte stătea marele altar din marmură albă, în jurul căruia şerpuia un lanţ din fier magnetic. Pe placa de marmură, semnul încrustat al pentagramei lumina cu o strălucire palidă, gălbuie. Pe blana de miel proaspăt jupuită pe care am întins-o în faţa altarului strălucea în diferite culori acelaşi semn. Pe altar era un trepied mic cu tipsie de alamă, plin cu bucăţele de cărbune şi cu foi de lauri uscate. Pe o măsuţă cu trei picioare pregătisem o tipsie asemănătoare.

Vicontele şi cu mine ne îmbrăcasem în hlamide lungi, largi, albe ca neaua, ţesute pentru această ocazie de femei. Ne împodobirăm capetele cu cununi de verbină, prinse cu lanţuri de aur. Am trasat pe trupul vicontelui liniile magnetice, pentru a-l cufunda în starea stranie a somnului lucid, în care ochiul poate sesiza lumina astrală. Marile orgii sabatice, despre care mulţi maeştri vrăjitori vorbiseră la interogatoriile

inchiziţiei, se săvârşeau în această stare de semiluciditate. Simţeam cum tremura de frică trupul vicontelui. Începusem să sper. Poate că va da înapoi. Poate că, în ultima clipă, el o va lua la fugă dinaintea marii încercări… Dar nu a fost aşa. Dorul lui de eliberare îi învinsese teama.

Despăturii pergamentul pe care erau înscrise cuvintele invocaţiei. Cu uneltele pregătite înteţii focul în ambele tigăi şi începui să citesc formulele mai întâi cu voce reţinută, întretăiată, apoi tot mai tare.

În tigăi focul începu să se încingă. Din ele se ridică un fum condimentat şi dens care se împrăştie lent în odaie. Din rădăcina vie a jăratecului ţâşniră acum flăcări ascuţite, nervoase, aruncând semne stranii, sălbatice pe pereţi; apoi, de parcă mâini nevăzute ar fi întins o pătură peste ele, limbile de foc se retraseră, incandescenţa se întunecă şi se estompă în aşteptarea tensionată până la refuz. Deasupra altarului de marmură se ridică un nor alb de fum şi simţii îngrozit cum, sub mine, podeaua camerei se cutremura ca în timpul marilor cataclisme. Legile ritualului, învăţate de mine pe de rost, mă obligară să pun din nou cărbune peste jăratec presărând şi mirodenii, după care m-am oprit în mijlocul unui cerc pe care îl desenasem cu creta între altar şi masa cu trei picioare. Cu ochii închişi, rostii răspicat de trei ori numele lui Solomon Trismosin. În ureche îmi răsuna lăuntric zvonul prelung şi grav al unui clopot. În piept inima îmi bătea sălbatec. Ochii mi se deschiseră involuntar. În corp mi se răspândi o senzaţie de ger neobişnuită. Tigăile se eliberaseră de sub apăsarea întunecată şi flăcările înviară, alungindu-se către tavan, cuprinse parcă de dor, luminând odaia cu licărirea roşiatică a unor vise apăsătoare. În această lumină apocaliptică văzui deodată figura supranatural de mare a unui bărbat

bătrân, a cărui imagine se răsfrângea în oglinzi de câte patru ori, în formă alungită, colorată verzui. Toate formele încremeniră. În prezența arătării, orice mișcare scăzu și orice sunet amuțise. Limbile de foc stăteau lungi, nemișcate, iar șleahta astrală aglomerată prin colțuri se micșorase de teama ființei titanice. Simțeam o liniște încremenită. Liniștea certitudinii și a sosirii. O astfel de liniște nu poate simți decât cel ce era de mult fugărit de mâna legii, și care după o prigoană îndelungată, terifiantă și lipsită de speranță, stă în sfârșit în fața judecății imuabile, reci. Intuiam că tot ceea ce se petrecuse constituia o înlănțuire de fapte, logică, dinainte hotărâtă, iar împrejurările nu fuseseră decât câinii de vânătoare ai destinului care m-au gonit până ce am intrat în acest cerc fermecat. Uitasem complet de viconte. Ochii îmi erau fixați cu atenție deplină în privirea de cristal înghețat a arătării. Cunoșteam această privire ațintită asupra mea. Mă temusem de ea și n-am înțeles-o nicicând. Amintirea ei nu mă părăsise nici pentru o secundă de atunci încoace... Ea trăia în mine larg deschisă, cu o liniște scrutătoare, dincolo de barierele pe care le adunasem ca să mă feresc de ea, și prin care seninătatea ei rece strălumina toate straturile materiale. Fața imensă se modifica, se preschimba lent. Nu era fața lui Rochard, îi semăna însă mult. Îl auzii pe viconte gâfâind estompat, dar nici un sentiment și nici un gând nu mă apropia de el. După ce figura lui Rochard începuse să trăiască în mine și să mă domine, fața căpătă forma acelei fețe pe care eu, în delirul unei clipe, o transformasem într-o masă de carne însângerată. În liniștea mortală a acestei totale înfrângeri și a acestui autoabandon, răsună în mine ca un cântec solitar ideea: cum să-l fi putut ucide pe cel care este veșnic? Distrugând forma, am distrus doar oglinda care îl reflectase pe cel indestructibil.

Nu știu dacă el mi s-a adresat într-un mod pe care să-l poată auzi și urechea fizică, sau poate vocea lui pătrundea în mine doar prin conductele creierului și ale nervilor, de undeva de dincolo, unde sensul este înșirat încă pe lanțul cuvintelor ce se succed. Înțelesei: era indiferent dacă în fața mea, încadrat de lumina flăcărilor încremenite, se afla Solomon Trismosin, Nicolas Flamel sau Eduard Anselmus Rochard. Ei sunt deja una, în urma marii Transmutații care sublima, din șoc, din elementul satanic ramificat în afară și destrămat, o singură esență divină.

Chemarea fusese lansată. Legătura cu sfera pământeană a inițierii divine terestre s-a realizat. Cuvântul care pătrunsese până în sfera lui Mercurius nu era cuvântul unui păcătos atras spre infern de balastul păcatelor sale și de trupul său dens, ci a fost chemarea EU-lui divin imuabil, ce trăiește în fiecare dintre ființe și care nu poate ucide și nu poate fi ucis.

Deasupra câmpurilor de bătălie ale vieților mele trecute și viitoare se aprinsese pentru o clipă discul solar al Spiritului. Peisajul rămase același. Urmele delirurilor, ale faptelor criminale, ale nimicirilor vandalice zăceau pietrificate în lumina nemiloasă, iar drumul viitorului, plin de hârtoape, mi se deschidea cu aceeași nesfârșire terifiantă. Discul solar luminos îmi arăta imperiul gigantic al sângelui coagulat, construit de mine prin destrucția comisă. De aceea, victimele pe care le-am ucis și care se hrăneau acum din sângele meu, s-au transformat în însoțitorii mei, în umbrele mele, pe care cu le uram și de care mă temeam. Lumina îmi arăta țesătura mocirloasă care mă lega de camerele mortuare ale lumii formelor, și cătușele atracțiilor care s-au creat prin respingerile egoismului.

Legea se afla aici, în fața mea. În fața mea? Nu! În mine!

Hieroglifa ochiului albstru-verzui, ațintit asupra mea, deveni incandescentă, se strălumină de demnitatea revelației și răsună astfel în mine:

– Eu te iert. Eu nu te pedepsesc. Tu însuți ești ucigașul și victima. În tine se află păcatul și mântuirea. Pământul este o imagine de umbre care se oglindește în oceanul astral. În această oglindă totul apare invers. Deci binele este rău, iar răul este bun. Distrugerea este construcție. Nașterea este moarte. Suferința este răscumpărare. Voluptatea e decădere. Acumularea e datorie. Martiriul este mântuire.

În cel mai adânc punct al celei mai profunde adâncimi îți poți găsi elanul către Țelul cel mai înalt. În pântecele celei mai întunecate dintre bezne dormitează nucleul Luminii Divine. Atunci când răsturnarea se realizează și sensurile se schimbă între ele, diferența încă nu poate fi sesizată. Dar ceea ce trebuie să se petreacă se poate petrece.

Amintește-ți: trebuie să-ți plătești datoria până la ultima centimă, iar suferința înseamnă răscumpărare. Cel mai mare dintre chinuri este punctul cel mai adânc... El este deci punctul de pornire către cea mai înaltă Țintă.

Auzii din nou geamătul de undeva de departe și mai târziu am înțeles că eu eram cel ce se situa departe de el, cufundat în mine însumi și ascultând vocea care mi se adresa. Încetul cu încetul, în conștiința mea pătrunseră cuvintele febrile, incoerente ale vicontelui:

– Numele tău... ia-ți numele de pe perete... din capul meu... din sufletul meu... Șterge-l, nu-l vreau... așa nu mai pot... Vai... părăsește-mă...

Flacăra începu să danseze neliniștit, iar vocea imensă se auzea de-acum în toate direcțiile, terifiantă, făcând ecouri.

– Sângele nu poate fi spălat decât cu sânge. Numele meu a fost scris cu sânge pe pereții tăi!

Prin odaie porni un vânt puternic. Figura dispăru. Din colț se propaga întunericul, căci flacăra murise în ambele tigăi, vărsând un fum gros, înecăcios, de parcă ar fi fost niște furnale uriașe. Auzeam gemetele din apropiere, apoi o bufnitură, urmată de zdrăngănit. Vicontele căzuse în nesimțire și trase cu el măsuța cu trei picioare, cu tigaie cu tot.

Amețit, abia știind ce fac, îmi întindeam mâinile după vătrai, dar fui cuprins de o slăbiciune mortală. Genunchii îmi tremurau. Trupul îmi era inundat de o transpirație rece, lipicioasă, pe sub hlamida lungă, albă. Am fost nevoit să mă așez. Pur și simplu nu puteam reveni printre realitățile vieții mele fizice. Conștiința mi se inunda tot mereu, ca o insuliță asaltată de furtună în oceanul imens și teribil al peisajului spiritual. Pe această insuliță zăcea vicontele – leșinat sau mort – într-o cameră din turn plină de fum înecăcios și cineva, nu departe de el, stătea pe un taburet, aplecat în față, îmbrăcat cu o hlamidă albă și cu o cunună de verbine ofilită pe frunte. Legăturile cu această imagine îmi erau întrerupte. Totul se îndepărta, se încețoșa și meleagurile biciuite de furtună se cufundară și ele în beznă. Nu știu cât timp a trecut în această stare irizantă, totuși nu total inconștientă, lipsită de interdependențe de gânduri și forme, care semăna – urma să aflu mai târziu când aveam deja experiența respectivă – cu starea dintre moarte și renaștere.

Prin geamlâcul strâmt pătrundea o dimineață foarte rece, de un cenușiu murdar. Lumina plumburie se scurgea vâscoasă pe altarul răcit, pe trepiedul răsturnat și pe trupul

căzut cu fața în jos, nemișcat, înfășurat în pânză albă de in. Cununa de flori căzuse de pe craniul cu formă bolnavă, iar mâna butucănoasă, cu degete firave zăcea întinsă lung pe podea.

Cineva bătea la ușă. Se auzea mormăitul unor voci tulburi. Îmi era imposibil să fac cea mai mică mișcare. Nu eram în stare nici să mă tem, nici să mă salvez din evenimentele care urmau.

Nu m-am mișcat nici când ușa fu deschisă cu forța.

Vicontele fu ridicat de pe jos și așezat într-un jilț. Medicul trebăluia în jurul său cu o mutră transpirată și speriată: îi lua sânge, îi dădea oțet și anason să le miroase. Preotul mohorât, negru, cu sutană, Frater Bertholdus, îi presăra apă sfințită pe față și pe piept. Vicontele deschise ochii. Privi în jur nedumerit, dar când dădu de mine, privirea i se umplu de o groază de nedescris. Frater Bertholdus îl întoarse cu forța către el și îi șoptea la ureche.

În acest timp ochii preotului rămaseră ațintiți asupra mea. Din expresia feței sale întunecate, batjocoritoare, arzătoare mi-am intuit viitorul.

„ÎN CEL MAI DE JOS PUNCT AL CELEI MAI MARI ADÂNCIMI"

M-am abandonat, amețit și neputincios, în voia unor mâini agresive și furioase.

Am fost târât spre catacombele de sub cetate pe niște trepte tocite de vreme și de uzură. Umezeala ieșea dintre pietrele zidului sub formă de pastă vâscoasă, verde. Credeam că ajunsesem la destinație, într-una din grotele lipsite de fereastră ale beciului, a cărei ușă se deschisese cu un vaiet ruginit, în lumina pâlpâitoare a torțelor – dar greșeam. În mijlocul celulei, din pământ ieșea un inel gros de fier. Prin acest inel au petrecut un lanț care a fost agățat apoi de un cârlig din tavan și trei oameni se opintiră să tragă de lanț. Piatra de formă circulară, cu o grosime de jumătate de metru, ieși din locașul ei cu zgomot răsunător. Din orificiul apărut se înălța miros de mucegai și putreziciune. Mi-au petrecut de mijloc o funie, apoi mă împinseră în cavitate. Luciditatea îngrozită a instinctului vital fizic mi-a revenit numai atunci când solul dispăru de sub tălpile mele. Am fost coborât într-un puț săpat în stâncă, îngust și cu pereții șiroind de apă. Pe când coboram spre adânc, lovindu-mă de pietrele ascuțite, julindu-mi pielea până la sânge cred că multe din

păcatele mele au fost răscumpărate. Din gâtlej îmi ieşea un urlet dement de teroare. Această coborâre în infern a durat mult – aparent o eternitate – până când picioarele mele se cufundară în apa îngheţată, inelul paralizant al căreia urcă iute până la genunchi, apoi până la mijloc, oprindu-se acolo. Atinsesem fundul puţului. Funia aruncată după mine îmi căzu în cap cu o plesnitură udă, dureroasă. Auzii cum bufneşte discul greu de piatră pe când îl aşezau la locul lui. Orificiul fu din nou închis.

Mâinile mele pipăiau în jur nişte pietre alunecoase, acoperite de alge. Vicontele îmi hărăzise un loc mai sigur decât lui Solomon Trismosin. De aici nimeni nu se putea salva. Mi-am pipăit pieptul. Caseta era la locul ei. Caseta... Elixirul... „Elixirul vieţii veşnice"...

Începusem să tremur. Cu o smucitură smulsei punga de piele atârnată de gât şi o aruncai în apă.

– Nu... dârdâiam... Dumnezeule, Creatorul meu... nu!... Doamne, nu mă părăsi... Doamne, iartă-mi păcatele... Un singur lucru nu...

Stăteam şi aşteptam îngrozit ceea ce urma să mi se întâmple. Eram înconjurat de beznă şi de duhoare. De pe pietrele fântânii apa picura clipocind rar, cu sunete egale. Nu aveam nici un sprijin pentru a aprecia trecerea timpului. Numărai un timp picăturile, apoi renunţai. Picioarele mele se îndoiau, cuprinse de o oboseală de plumb, întregul trup mă trăgea spre adânc.

Să dorm...

Să pier...

Să mor...

Dumnezeule! Să mor.

Linişte oarbă, inconştientă... pace... eliberare...

Eliberarea de sub teamă...

Inelul de apă urcă încet pe pieptul meu, pe gât, şi se închise deasupra capului. În gură şi în nas îmi pătrundea apă stătută. Sângele îmi bubuia vuind şi urlând în urechi.

Aşteptam.

Groaza mă catapultă la suprafaţă. Tensiunea din plămâni îmi provocase o durere insuportabilă, mă sufocam, hârâiam... şi trăiam.

Încercările de a mă sinucide se zădărniceau mereu prin rezistenţa trupului meu. Dădeam înapoi în faţa suferinţei pe care mi-o provocam. Nu reuşeam să distrug acest trup care, prin elixir, era blestemat să trăiască. Viaţa se agăţa de mine „ca o fiară încremenită cu prada între fălci".

Deci, trebuia să trăiesc. Să trăiesc chiar şi aici, în cavoul înzidit, lipsit de lumină, de hrană şi de speranţă, ani întregi, poate secole întregi, până când voi fi uitat.

„În cel mai de jos punct al celei mai profunde adâncimi."

Foamea îmi sfâşia măruntaiele. Plângeam. Urlam. Mă blestemam pe mine însumi şi pe Rochard. Îl blestemam pe Dumnezeu şi îmi blestemam viaţa. Apoi imploram milă.

Apa picura. O sută... o mie... zece mii... o sută de mii de picături...

Mă rugam către puterile întunericului şi către demoni.

Îmi izbeam pumnii de pietre până ce se umpleau de sânge. Îmi sfâşiam carnea de pe braţe în foamea care mă chinuia.

Apa picura. Număram picăturile.

O fi dimineaţă? O fi amiază? O fi seară?

Câte zile am petrecut aici?... Câţi ani?... De câte secole mă chinuiesc aici?!

Sute de mii, zeci de mii... sute de mii de picături...

Etapele de revoltă erau urmate de o nepăsare somnoroasă, apoi de noi crize de demenţă...

Însă stările de apatie deveneau tot mai lungi o dată cu slăbiciunea care-mi cuprindea întreaga fiinţă.

Mă cufundai într-un somn adânc, populat de imagini malefice. Picioarele nu-mi mai susţineau trupul. Muşchii, carnea, pielea, toate putreziră şi se scurseră de pe mine. Într-un morman de oase prăbuşite, flacăra vieţii mai pâlpâia încă.

Trupul meu fu cucerit de moarte în această totală nemişcare şi într-o deplină autoabandonare.

VALEA UMBRELOR

Multă vreme nu conştientizasem că mi-am părăsit trupul. Mai eram prizonierul gândului că mă aflu în fundul fântânii adânci, zăvorâtă cu o placă de piatră, printre gratiile de închisoare ale oaselor mele indestructibile.

Dar apoi, dintr-odată, scheletul pe cale de a se destrăma pluti pe sub mine în lumina fosforescentă a descompunerii. Mă atrăgea şi mă respingea. Fui cuprins de senzaţia chinuitoare a lipsei de contururi. Nu aveam centru de greutate. Nu aveam direcţie.

Brusc, mă antrenă în sine un flux astral fierbinte, sălbatic. Beciul dispăru. Undeva, în străfundul conştiinţei mele mai plutea cadavrul fosforescent, dar el dispărea treptat. Îmi revăzui demonii. Zburau alături de mine. Călcau peste mine, se loveau de mine, mă zgâlţâiau şi mă împingeau în şuvoiul nemilos al forţelor elementare. Plutirăm aşa, aidoma unui monstruos embrion, legaţi prin misterioase cordoane ombilicale. În luminiscenţa năucitoare înotam în compania altor umbre asemănătoare mie care, ca nişte sori întunecaţi, trăgeau după ele ciorchini de planete demonice şi zburătăceau ca nişte frunze uscate în uraganul de porniri ale pământului.

Voiam să scap de acolo. Jinduiam după lumină, libertate, linişte. Mă opinteam. Făceam eforturi pentru a ieşi la un

liman intuit şi dorit, la o suprafaţă pură, într-o atmosferă mai rarefiată, într-un domeniu de pace, senin şi încăpător, unde să mă pot odihni... dar era ca şi cum aş fi opus un fir de pai împotriva forţei oceanului. Rotirile, curgerea, sforţările şi căderile continuau. Această mişcare căpătă apoi, brusc, forma unor spire tot mai înguste. Pătrunsesem în vâltoarea unor voluptăţi stârnite în materia astrală de corpuri omeneşti în copulaţie. Haosul fu sfâşiat de un lung strigăt de voluptate. Nucleul vâltorii se deschise... şi mă atrase în sine cu o uriaşă smucitură.

Am eşuat pe un nou stâlp. Căzui prizonier.

Un fir lung, subţire dar puternic mă ţinea pe loc. Acest fir se întărea şi se scurta de la o lună la alta. Mă roteam în jurul unui corp material compact, în adâncul căruia fiinţe astrale zeloase construiau din sânge impur, din excrementele vieţii, din milioane de materii misterioase şi din propriile lor fiinţe, mica cetate a vieţii, noul meu refugiu.

PROFESORUL DIN MARBURG

M-am născut din nou la Marburg, în ziua de 2 decembrie, 1560, fiind al şaselea copil al unui olar sărac, de religie lutherană.

Mă numeam Heinz Knotek.

Tatăl meu aparţinea tagmei antipatice a polemiştilor religioşi, sălbatici şi beţivi. De pe buzele sale curgeau învinuiri şi cuvinte evlavioase despre harul divin, însă familia lui, sau oricare dintre semeni putea să crape sub ochii lui, fără să-i fi păsat deloc.

Mama era epuizată de munca animalică, de mizerie şi de naşterile repetate. Era o femeie tăcută, gata de sacrificii, însă avea atâta de lucru cu îngrijirea noastră trupească, încât nu-i rămânea nici o secundă pentru a afla cine erau cei ce se rupseseră din pântecele ei.

Al şaselea copil însemnă repetarea pentru a şasea oară a unui eveniment care a fost, poate, plăcut pentru prima oară, dar care nu mai constituia decât un surplus apăsător, greu suportat într-o familie unde pâinea era drămuită, iar pacea lipsea.

Din uterul obosit al mamei se născuse un bătrânel fără vârstă, cu obrajii scofâlciţi şi roşii. Înfăşurat în nişte zdrenţe

de cinci ori ponosite şi pornise neobservat către viaţa nouă – purtând însă întreaga amintire a vechilor sale poveri şi a groazei înscrisă cu foc în fiinţa lui.

Atâta timp cât el săvârşea funcţiunile instinctuale ale trupului de prunc şi de copil slăbuţ, nu m-am putut identifica cu el pe deplin. Heinz Knotek împlinise cinci ani când starea mea stranie, doar pe jumătate legată de trup, luă sfârşit.

În indiferenţa numeroasei familii rămâneau neobservaţi cei doi ochi larg deschişi către grozăviile celeilalte lumi, şi tăcerea copilului incolor, posac şi bătrâncios. Strigătele sale demenţiale ce răsunau nopţile nu trezeau curiozitatea nimănui. Vreunul dintre fraţi îi trăgea câte un ghiont, „trezind" acest suflet damnat, rătăcit prin trecut, în conştiinţa căruia timpul se învolbura, readucându-l în fundul fântânii din cetatea Dreisesselberg.

*

La vârsta de cinci ani, când am devenit una cu trupul lui Heinz Knotek, familia, înăbuşită în murdărie şi cârcoteli, îmi părea insuportabilă. Toată viaţa noastră se scurgea într-o bucătărie largă, cu pământ pe jos, condamnaţi toţi la apropierea înghesuită a nevoilor trupeşti, a muncii, lărmuirii şi mirosurilor fiecăruia. Din oalele ce fierbeau pe marele focar abureau mirosuri grele de mâncare, în albia de spălat erau muiate tot mereu mormane de rufe murdare. Ziua ne împrăştiam care încotro, băieţii mai mari învăţau meseria pe lângă tata, în atelierul de olărit. Cel mai vârstnic dintre fraţi era calfă la un bărbier şi acest lucru îl umplea de o mândrie caraghioasă. Manifesta faţă de întreaga familie un dispreţ suveran şi se exprima în cuvinte alese. Îl înnebunise faptul că, de dimineaţa până seara, stătea faţă în faţă cu sine însuşi, admirându-se într-o oglindă lată, aburită. Imaginea oglindită

prinsese o stranie viaţă independentă şi se părea că fiinţa în carne şi oase începuse să o maimuţărească. O soră mai mare era servitoare la soţia farmacistului, iar cea mai tânără păzea vacile morarului Hlavanek, cel bogat.

Serile se înghesuiau toţi în aburii înecăcioşi ai bucătăriei; până şi găinile îşi făceau acolo apariţia nedorită, umblând de colo-colo cu paşi prosteşti, panicaţi şi săreau la o parte, cârâind de sub picioarele noastre. Tata stătea sub lampă. Lumina îi desena obrazul prelung, scobit, mustăţile lungi, galbene, pleoştite, ochii de peşte, tulburi din cauza băuturii, gura subţire, cu colţuri ce coborau cu agresivitate dispreţuitoare gata de a porni o discuţie în contradictoriu. Era palid şi bolnăvicios, îl apucau mereu dureri la inimă, în braţul stâng şi în degetele de la mâini şi atunci nu putea munci. Dintre toţi fraţii, eu i-am moştenit organismul şubred, eu, ultimul copil, conceput la beţie.

Pe mama n-am văzut-o niciodată aşezată pe un scaun. Chiar şi mâncarea o consuma repede, stând în picioare, pe lângă alte preocupări mai importante. Tot timpul făcea câte ceva. Robotea tăcută, cu figura ei grea, cu oase mari. Nu explica şi nu întreba, doar uneori scotea un vaiet, când o apuca durerea de picioare. Chiar şi de această durere ştiam numai eu. Niciodată ceilalţi copii nu s-au interesat de binele ei. Când am întrebat-o dacă o durea ceva, ea se holbă la mine mirată, apoi zâmbi. Acest zâmbet o înfrumuseţa în mod miraculos şi dădea feţei sale o armonie fină, umilă.

– Mă doare piciorul... nu contează, Heinz.

– Ar trebui să te culci dacă te doare...

– Să mă culc? O... n-am timp eu de aşa ceva... Bine mi-ar şedea! Ce-ar zice taică-tu?... În coşciug, băiatul mamii.... Acolo o să am timp să mă odihnesc!

A fost singura noastră convorbire intimă, dar de atunci ea îmi zâmbea uneori şi acest lucru crea între noi o legătură mai puternică decât toate cuvintele. Ea nu-mi împărtăşea decât mie taina surâsului ei. Printre ceilalţi ea freca, spăla, gătea tăcută, cu faţa abrutizată şi suporta cu gura strânsă, împietrită, loviturile bărbatului ei, beat şi agresiv.

În schimb, tata vorbea întruna. Marca orice moment al vieţii sale cu sentinţele bombastice ale locurilor comune. Dacă era contrazis, se înfuria pe loc, ca un curcan şi începea să se certe brutal, cu lovituri sub centură. În clipa când o părere diferea măcar cu o iotă de părerea sa, de obiceiurile sale sau de preferinţele sale, trecea la atac şi încerca să modifice totul după gustul său diform. Era atât de sensibil că nu suporta nici jignirea unui presupus gând, dar el însuşi călca în picioare cele mai delicate sentimente ale celor din jur. Era vai de cel care îi tulbura somnul, dar dacă se trezea el, îi trezea pe toţi chiar şi în toiul nopţii. Când se îmbăta – şi acest lucru se repeta destul de des – elocvenţa sa lua proporţii teribile. Lua pe câte cineva în centrul tirului, copleşindu-l cu predici nesfârşite, pline de ură, punea întrebări în locul lui, răspundea la ele, îl învinuia de toate cele şapte păcate capitale şi îl destina direct iadului.

Îmi amintesc ce furie mocnită mă cuprinsese odată când am văzut-o pe mama în patru labe pe treptele largi cu dale de piatră ale intrării, spălând piatra cu o cârpă ţinută în mâinile ei umflate, roşii, crăpate de frigul dimineţii şi privind în sus la tata care stătea în faţa ei cu o mutră îngâmfată şi îi predica despre poruncile religiei. Aceste prevederi mama nu le putea urma cu exactitate din lipsă de timp. Tata ţinea ridicate două degete noduroase şi grosolane şi cu gura

încleştată împingea cuvinte după cuvinte, încruntând ameninţător din sprâncene:

– Nenorocito, nu-ţi periclita mântuirea sufletului. Crezi că religia noastră permite să cumperi mila lui Dumnezeu cu nişte fiţuici de absolvire a păcatelor?! Aici e nevoie de fapte! Diavolul stă la pândă neîncetat! Dacă ai neglijat o reculegere, el ţi-a şi deschis o uşă către iad! Acolo n-o să mai fiu alături de tine ca să am grijă! Leapădă din suflet oroarea lenei, căci în ultima dintre zile zadarnic îl vei chema pe Domnul, care îţi va spune: „Nu te cunosc!“

Cu o seară în urmă fusese adus de la cârciumă de doi prieteni. Îl trăgeau şi îl cărau ţinându-l de umeri şi de picioare pe drumul noroios, plin de băltoace împuţite. Mama l-a schimbat, l-a ajutat să vomite, l-a culcat. Dimineaţa, trezit din beţie, el găsise casa dereticată, iar micul dejun îl aştepta pe masă. Copiii erau cu toţii plecaţi la muncă, doar eu stăteam culcat pe burtă deasupra unui dulap mare, pentru ca nu cumva să mă observe şi să-şi verse asupra mea zeama tulbure a capului său ameţit. În afară de mama, nu i-a mai rămas altcineva asupra căruia să-şi descarce greaţa. S-a postat deci deasupra figurii ei încovoiate ca în jug şi nu i-a fost ruşine să-i ţină predici despre obligaţia omului de a munci.

*

Ori de câte ori puteam, o tuleam de acasă pe malul cu ierburi şi pietre al râului Lahm, care şerpuia cu luciri argintii. Casa noastră dărăpănată se afla pe malul stâng al râului, la o distanţă destul de mare de el, într-o uliţă cu miros de bălegar. Pe malul drept, în vârful unui deal cu panta mai întâi lină, împădurită, apoi ridicată brusc spre cer, străjuia un vechi castel. Îmi era groază de această clădire, căci poziţia

lui şi imaginea de smoală pe care o desena seara pe cer, îmi aminteau de castelul Dreisesselberg. Când priveam castelul, de mine se apropia scheletul putrezit din apa îngheţată a puţului cetăţii. Îl vedeam şi îl simţeam de parcă ar mai fi aparţinut încă de mine.

Stilul simplu şi nobil al bisericii gotice care purta numele Sfintei Elisabeta îmi amintea Nürnbergul, pe ale cărui străduţe abrupte şi înguste mă furişam cu paşi de câine hămesit, pe urmele lui Rochard.

Aveam cam nouă ani, când, cutreierând prin oraş, am zărit pe strada Universităţii figura uscăţivă, de cioară, a lui Amadeus Bahr, bibliotecarul contelui de Zollern. Ducea sub braţ o pâine albă neînvelită. Era el, fără nici o îndoială, prietenul lui Eduard Anselmus Rochard, mortul înviat, a cărui miraculoasă vindecare pornise tragedia mea.

Surpriza întâlnirii mă şocase într-atât că am uitat de orice precauţie. Nu mă gândisem că de la ultima noastră întâlnire încoace, aspectul meu exterior se schimbase total şi că acum fugeam de consecinţele ce mă hăituiau de aproape, sub aspectul unui pici murdar, copil al străzii. Orbit de bucurie, m-am apropiat de el, aşa cum un exilat singuratic, aflat printre străini, se bucură la vederea unui conaţional. I-am vorbit:

– Magister! Dumneavoastră… ce faceţi dumneavoastră aici?

Mă privi cu o uitătură distrată, pierdută mereu în speculaţii.

Ce… ce… ce zici?… Ce vrei băiete? Cine eşti tu?!

Cuvântul mi se opri în gât. Brusc, m-am uitat la mine însumi, apoi, tulburat, am luat-o la fugă. Îl auzeam că mă striga răguşit şi uimit:

– Aşteaptă!… Stai!… Hei! Nu fugi, nu-ţi fac nici un rău! De unde…

Dar eu fugeam tot mai repede, gâfâind, cât mă ţineau picioarele, trecând podul lung de lemn al Lahm-ului, alergând de-a lungul străzii umede şi alunecoase şi nu îndrăznii să mă opresc decât în ghereta de unelte din spatele casei noastre, a cărei uşă o închisei cu zăvorul pe dinăuntru.

„Cine eşti tu?“ răsuna în mine întrebarea lui Amadeus Bahr.

Ce-i puteam spune? Ce trebuia să răspund la o asemenea întrebare? Sunt Hans Burgner! Ucigaşul unui om bătrân, blajin, înţelept şi lipsit de apărare. L-am ucis pe Mag care ştia că îl voi ucide, dar nu mi s-a împotrivit. Îi era milă de mine. Victima îşi plângea călăul. O, acum ştiam de ce. Înţelegeam totul, pentru că, mai târziu, după multe suferinţe, el mi-a vorbit astfel în cercul de cretă fermecat:

„Pământul este o imagine întunecată, oglindită în oceanul astral. În această oglindă toate apar invers. Deci, răul este bun, iar binele este rău.“

Faptul că îl ştiam pe Amadeus Bahr aici în oraş nu-mi dădea pace. Eram plin de curiozitate avidă. Oare ce efect avusese Arcana teribilă asupra lui?! Devenise şi el prizonierul unor groaznice viziuni, cum am devenit eu? Şi dacă nu, de ce lucrurile se petrecuseră astfel? De ce în mine se prefăcuse în otravă un leac care altuia îi salvase viaţa? În plus – timidă şi tainică, fără a prinde conturul cuvintelor – trăia în mine speranţa că dacă îl abordez cumva, adormindu-i suspiciunile, şi el acceptă să stea de vorbă cu mine, poate va vorbi şi despre Rochard. Despre soarta lui Rochard şi despre evenimentele care au urmat fugii mele.

Teama că voi păți vreun rău fizic sau că voi fi recunoscut, mi se potolise. Mă aflam pe deplin apărat de justiția terestră în trupul lui Heinz Knotek. Nu mă gândeam la faptul că legile pământești sunt întotdeauna executorii legilor spirituale, chiar dacă, în aparența oferită de prezent, ele lovesc un nevinovat. Căci nu există om care ispășește fără a fi vinovat. Omul este ajuns din urmă întotdeauna de propriile lui păcate, zadarnic ar îmbrăca deghizarea câte unui trup nou, în timp ce fuge de la locul faptei.

*

Nu mi-a fost greu să aflu unde lucra Amadeus Bahr, căci nu existau decât două locuri în care cineva putea să exercite profesiunea lui: universitatea și castelul conților. Spre uimirea mea, el avea o catedră universitară, ca profesor de literatură germană. Purta un alt nume, lucru care nu mă miră defel. Probabil că, la ultima graniță a unei longevități normale, el și-a lepădat vechiul nume din prudență. Acum era un polemist religios de mare prestigiu, dotat cu minte ascuțită, de neînvins și acest lucru, în Marburg – care trăia încă în valurile fierbinți ale febrei polemicilor dintre Luther și Zwingli, din 1529 – îi adusese o recunoaștere plină de respect. Aceste polemici făcură din oraș un centru magic al luptelor spirituale și îl mențineau, chiar și după patruzeci de ani, într-o permanentă efervescență. Până și cel mai sărac dintre meseriași considera drept țel în viață să elucideze câte o teoremă religioasă abstractă, fiind în stare să-și apere până la sânge propria părere dacă își găsea vreun adversar care să-l contrazică.

Ființa lui Bahr era menită să înflorească într-o atmosferă ca aceasta. Nimeni nu putea întrece bogăția spiritului său, iuțeala fulgerătoare a argumentărilor sale și tensiunea înfierbântată cu care își apăra tezele. Contele era onorat să-l primească la masa lui, și, cu admirație față de inteligența lui, trecea peste scânteile de umor care săreau ca un joc de artificii din creierul său sarcastic, fără a ține cont de rang, prestigiu, obiceiuri și dogme. Dacă inchiziția ar fi pus mâna pe el, ar fi fost de mult ucis, dar el își găsise patria într-o epocă pe cale de a se naște, ale cărei credințe își pierduseră din rigoare și, chiar dacă nu se îndoia de Dumnezeu însuși, îndrăznea de-acum să-și manifeste îndoielile față de atotputernicia omenească.

Prietenul lui Rochard „făcuse carieră". Din șoarecele de bibliotecă obscur, el devenise un profesor universitar de mare prestigiu, ale cărui săgeți verbale erau repetate peste tot. Cei ce voiau să aducă vioiciune în conversațiile celor mai selecte societăți, reluau poantele sale. Se râdea, de aceste idei pline de spirit, ele stârneau mici șocuri, dar erau unanim admirate. Aspectul lui exterior nu se schimbase deloc. Părea că până și pelerina pe care o purta era aceeași cu care se acoperea în văgăuna de lângă atelierul de croitorie din Nürnberg. Părul său cenușiu îi flutura și acum până la ceafă, iar de pe unul din pantofi lipsea catarama învechită. Îmbrăcămintea îi era plină de pete și de puf, dar i se ierta totul, pentru că, prin cuvintele sale, își făcea uitat aspectul.

*

Atât m-am tot învârtit în jurul locuinței sale, până când am avut ocazia să-i fac câteva mici servicii. Locuia în odaia de sus a unui meșter cocător de turtă dulce. Fereastra lui se deschidea deasupra unei statui a Madonei, așezată într-o nișă în formă de semicerc pe frontonul clădirii. Când era vreme bună, de la capătul de sus al treptelor casei din față îi puteam vedea figura aplecată deasupra cărților. Uneori se ridica și

înconjura nehotărât odaia, se oprea, făcea un gest de nerăbdare sau de negare şi vorbea singur. Credeam atunci că şi el era speriat de gloata astrală a pornirilor. Vedeam cum monştrii îl înconjurau într-un cerc larg, dar nu înţelegeam cum de nu se apropiau mai mult de el. În jurul său era un spaţiu pur şi luminos, asemănător unui foc aprins într-o junglă, căruia fiarele îi dădeau târcoale mârâind, dar menţinându-se la distanţă. Mai târziu, când l-am cunoscut mai bine, am înţeles că el se războia cu lucruri mult mai abstracte în orele sale de solitudine; ducea lupte lăuntrice, în care adversarul era tot el, deci şi contraargumentele erau de temut.

Uneori se oprea la fereastră, cu ochii pierduţi, privind îndelung strada, fără să o vadă. Zadarnic săream în sus, fluieram şi strigam către el, nu reuşeam să-i atrag atenţia nici cât să mă pună la punct. Au trecut săptămâni întregi până am reuşit să-i atrag atenţia, dar chiar şi atunci se trezise din îngândurare printr-un impuls lăuntric. Scria. Cu o pană lungă, cenuşie la capăt înşira rânduri numeroase pe hârtie. Lucra de ore întregi. Nu mâncase nimic toată ziua şi stomacul îşi cerea drepturile. Dar se părea că nu ar fi vrut să se rupă de tema lui. Căutând neliniştit în jur, îşi scoase capul pe fereastră şi ochii lui dădură de mine. Se bucură la vederea mea şi, îmboldit probabil şi de oferta mea tăcută care îl aştepta, îmi strigă să-i aduc pâine şi lapte. Aruncă banii prin geam. Înţelesei atunci că omul îşi poate atinge orice ţel dacă ştie să aştepte cu voinţă şi răbdare.

*

Am urcat treptele largi de lemn cu inima strânsă de emoţie. Sub braţ aduceam o pâinică proaspătă cu coaja galbenă şi roşie, care mă încălzea plăcut, şi un ulcior cu

lapte cald şi înspumat. Fusese muls din ugerul vacii cu pete roşcate chiar sub ochii mei.

Ştiam că e momentul să realizez o relaţie mai apropiată între noi doi. Îmi făcusem şi un plan.

Am fost nevoit să bat la uşă, căci omuleţul meu plecase din nou în explorare pe calea lactee a ideilor. Întrebă cine bate, căci între timp uitase chiar şi faptul că eu existam şi că îmi dăduse o însărcinare. Când îşi aduse aminte despre ce era vorba, nu mai găsea cheia. În sfârşit, am intrat cu chiu cu vai în odaia lui, familiar şi sălbatic dezordonată, unde obiectele de uz cotidian se regăseau în cele mai uimitoare locuri, printre nenumăratele cărţi, manuscrise şi suluri de scrieri vechi. Căuta o lumânare sub pat, în timp ce mă încuraja cu multă amabilitate, boscorodind totuşi din cauza lumânării pe care nu o găsea.

– Oh... fire-ar... încotro s-o fi rostogolit mizerabila asta?... Imediat, copilul meu..., fac un pic de lumină... (Doamne, Dumnezeule... în acelaşi fel scosese lumânarea de sub pat şi în noaptea când i-am adus scrisoarea lui Rochard!)... îţi dau imediat ceva ca să te recompensez pentru oboseală...

Încetul cu încetul, ochii mei se obişnuiră cu semi-întunericul din odaie. În lumina semilunei care bătea acum prin fereastră îl vedeam cum ţine în mână şi cercetează uimit o beretă cu o jumătate de pană ornamentală, pe care o scosese tot de sub pat. Când şi-a dat seama ce avea în mână, o aruncă nerăbdător, gâfâind se aplecă din nou şi scoase în sfârşit lumânarea.

– Azi-noapte a căzut acolo... n-am avut încă timp s-o scot, explică el. Să-ţi dau bani, sau mai bine ceva dulce?... am şi aşa ceva pe undeva.

Gâtul mi se uscase de emoţie: acu-i acu!

– Nu vă cer nici bani, nici dulciuri, Magister... şi dacă îmi permiteţi... aş fi bucuros să vă aduc în fiecare zi pâine şi lapte. Aş face ordine şi prin casă. Aş face tot ce trebuie. Aş despica lemne, aş aduce apă...

Lumânarea se aprinse şi acum era ridicată deasupra capului meu. Profesorul o ţinea sus şi mă privea uimit. Ochii lui adânciţi în orbite, mici şi inteligenţi priveau scrutători faţa, figura, trăsăturile mele. Îngândurat, se apropie mai mult:

– Eu te-am mai văzut pe tine, nu-i aşa?

– Da – răspunsei eu reţinut. Pe strada Universităţii, aici în faţa casei...

– Desigur! Îmi aduc aminte... Ei bine, spune tot! Ce vrei?... Dar nu cumva să fugi!... Al cui copil eşti?

– Tatăl meu e meşter olar. Este beat tot timpul sau predică tot timpul. E mai suportabil când predică. Îl cheamă Stepan Knotek. Numele meu e Heinz Knotek. Am împlinit nouă ani. Mai am cinci fraţi. Cred că familia era prea mare şi înaintea naşterii mele. Poate că sună caraghios, din cauza împrejurărilor mele, dar eu aş vrea să învăţ. Aş vrea să fiu instruit de dumneavoastră, Magister. Din cauza asta vă dau târcoale de când am auzit că vă aflaţi în oraş.

Vorbeam astfel cu bună-ştiinţă, înşirând cuvintele într-un mod uimitor de matur pentru un copil de nouă ani.

Omuleţul rămase mut de mirare. Se tot uita la mine şi se gândea, dar nu ştia în ce categorie să mă pună. M-am apropiat de el rugător, pentru că observasem cum, în el, mila şi interesul se amestecau cu un fel de reţinere.

– Vă rog... Vă rog frumos, Magister, ocupaţi-vă de mine un pic... Ştiu să scriu şi să citesc...

– Cum de-ai învăţat?

– Dintr-o carte veche... pe ascuns... şi...

– Tu singur?

– Da... da... Vai, văd că nu mă credeţi!

– Nu, dar mă poţi convinge.

Încet, desprinzându-şi cu greu ochii de la mine, s-a întors, a depus lumânarea şi a scos la iveală o carte.

– Vino încoace! spuse. Deschise cartea la întâmplare. Stai jos şi citeşte! Vocea îi era solemnă şi severă.

Luai cartea şi trăsei lumânarea mai aproape. Amândoi eram solemni, de parcă am fi îndeplinit un ritual mistic. În tensiunea neverosimilă a situaţiei îmi priveam aproape uimit mâinile de copil, subţiri, verzui de slab ce eram, cu unghii murdare, în timp ce păstram în creier o conştiinţă bătrână, obosită. Băgându-mi degetul între filele deschise am întors cartea ca să-i văd titlul. Era al doilea volum al apocrifelor şi pseudoepigrafelor Vechiului Testament; un exemplar rar, legat în piele şi copiat manual. Fila aleasă conţinea o parte din prima viziune a lui Ezra. Am început să citesc încet, apăsat, urmărind cu degetul literele gotice înguste, pompoase. „Vor veni zile când locuitorii pământului vor fi cutremuraţi de o mare spaimă.

Domeniul Adevărului va rămâne tăinuit,
şi ţara credinţei nu va da rod.

Nedreptatea se va înmulţi mai mult decât o vezi astăzi şi mai mult decât ai auzit vreodată. Însă ţara pe care o vezi astăzi şi mai mult decât ai auzit vreodată. Însă ţara pe care o vezi astăzi domnind, va deveni atunci un pustiu nestrăbătut de drumuri. Dacă Cel PreaÎnalt îţi va permite să trăieşti, vei vedea după triplele vremuri, haosul.

Soarele va lumina brusc prin noapte.
Iar Luna va lumina în timpul zilei.
Din copaci va picura sânge,
iar pietrele se vor văita.
Popoarele se vor răscula
iar lucrurile nu vor arăta nici o ieșire.

Și va domni acela pe care locuitorii Pământului nu-l așteaptă (Antichristul)."

Vocea mea subțire de copil purta povara acestor cuvinte grave de parcă, firav cum eram, m-aș fi apucat să jonglez cu greutăți de câte o tonă. Profesorul îmi luă cartea fără vorbă, îmi puse în față hârtie, tuș și pană, apoi începu să dicteze. În timp ce scriam, îl simțeam cum se tot apleca asupra mea ca să vadă ce făceam.

„Păsările pleacă în stoluri. Marea Sodom leapădă pești, iar noaptea urlă cu o voce pe care mulți nu o pricep, dar toți o aud;

În multe locuri prăpăstiile se deschid
și focul țâșnește și arde multă vreme.

Fiarele își părăsesc văgăunile. Femei nasc monștri. În apa dulce se amestecă sare. Prietenii devin deodată dușmani.

Bunul-simț se ascunde
Înțelepciunea se refugiază în mormânt;
mulți Îl caută pe El și nu-l află."

Mâna neputincioasă, neexersată a lui Heinz Knotek readucea, mai întâi cu greu și ezitând, știința de carte a lui Hans Burgner, dar apoi se obișnui tot mai mult. Literele căpătară forme, iar ritmul se acceleră. Am scris textul, respectând distanța dintre rânduri și fără să fac greșeli. Deodată auzii vocea răgușită a profesorului:

– Ajunge, ajunge!

M-am uitat la el. Fața lui trăda emoție.

– Să te miluiască Dumnezeu, băiatul meu! Doresc ca această capacitate să-ți fi venit de la Domnul și nu de la cel rău, căci știința întunecată este mai rea decât orice ignoranță! Dar, oricum ar fi, mi-ai ieșit în cale, destinul mi te-a dăruit dintr-un motiv sau altul și eu te primesc. Mâine voi vorbi cu tatăl tău…

*

Astfel devenii slujitorul și, în același timp, elevul prietenului lui Rochard, eu, care eram ucigașul acestuia. – Sună teribil, nu-i așa? Profesorul își împărțea cu mine hrana, dormeam alături de camera lui și, cu toate că uneori se trezea în el un soi de antipatie din cauza manifestărilor mele stranii, bătrânicioase, îi era milă de mine și mă îndrăgi, cheltuind întregul surplus de simțăminte al vieții sale singuratice. Și totuși, caracterul ciudat al situației consta numai în faptul că *eu știam* cine eram și *îmi aduceam aminte*. În rest, milioane de oameni, fără a ști și fără a-și aduce aminte, se întâlnesc în trupuri noi, oameni care în viețile lor anterioare s-au jecmănit, s-au prigonit, s-au blestemat și s-au ucis reciproc. Mame își aduc pe lume cei mai mari dușmani și îi culcă în același pat cu frații care, poate, fuseseră ucigașii acestuia. Eu eram de-acum un tovarăș de drum mai puțin periculos decât vreun suflet apucat de amoc, care poartă răzbunarea și revanșa cuibărite în el, dar se trezește pe neașteptate, lovindu-l orbește pe cel care-i era dator. Eu n-aș mai fi fost în stare să ucid, pentru că, în mine, printr-o experiență îngrozitoare, Adevărul era viu, știind că prin crimă mă condamnasem singur la moarte. N-aș mai fi

putut fura, pentru că știam că, prin furt, m-aș fi sărăcit pe mine, fiind exclus din darurile blajine ale mersului normal al evoluției. Eu nu mai doream decât să mă eliberez, și încercam să aflu formula cu care m-aș fi putut mântui de infern.

MAGISTRUL ȘI INAMICUL SĂU

Tata nu ne-a făcut nici un fel de greutăți, ba chiar era mândru că fiul său fusese admis ca elev al renumitului profesor. Organismul meu era atât de șubred, expus bolilor și fragil, încât n-aș fi putut învăța o meserie. Iar mama săvârși minunea pe care Christos, după înmulțirea miraculoasă a celor cinci pești și două pâini, le-a lăsat-o moștenire mamelor cu mâinile bătătorite de muncă, cu spatele încovoiat și cu picioarele umflate. În mâinile acestor femei, din pâine se pot tăia mai multe felii, în adâncul sertarelor apar, ca prin farmec, de-ale gurii și haine, iar în fundul săculețelor pentru bani monezile fac pui. Astfel au fost împachetate și în lădița mea de lemn două rânduri de lenjerie și, printre ciorapii groși, tricotați de mână, chiar și ceva bani, atunci când îmi ocupam locul în cămăruța cu geamlâc piezis, de lângă odaia profesorului. Pe tăblia de lemn geluit al ferestrei, o gaură în formă de inimă permitea pătrunderea luminii, a vântului și a frigului, de aceea lipii peste ea o foaie de hârtie groasă. Era un locșor întunecat și neprietenos, cu grinzi înnegrite de fum care se înclinau deasupra patului meu, cu păianjeni grași care făceau acrobații pe firele lungi, și pe plasele lor de prin colțuri, pline de muște moarte, ce mi se lipeau de față, totuși

pentru mine acest cămin însemna un refugiu şi un punct de sprijin în urmărirea ţelului meu.

*

Dincolo de viaţa exterioară dezordonată, distrată şi delăsătoare a profesorului, exista o ordine lăuntrică de neclintit. Singura realitate a vieţii sale o constituiau studiile, notiţele şi cugetările sale. Tot ceea ce dă un conţinut existenţei omului de duzină – rangul, prestigiul, succesul, plăcerile, bogăţia – erau pentru el nişte condiţii auxiliare inutile, împovărătoare, rele inevitabile. Înţelesei mai târziu încă un lucru şi anume că între limba lui ascuţită, umorul său iute, sarcastic, şi natura lui plină de compasiune, care pătrundea uşor în suferinţele omeneşti, era o contradicţie uriaşă. Această dualitate stranie se lupta în el, de parcă ar fi avut două suflete. Ochii lui observau totul, lucrurile ascunse, diforme, prosteşti. În creierul său observaţiile se transformau imediat în flăcări vii de gând, iar izvorul nesecat al puterii sale creative dădea ideii forme irezistibile. Peste tot unde cădeau bombele dense ale cuvântului său, explozia se declanşa, iar fenomenul inform era nimicit. Însă nu-l făcea fericit succesul, nici aplauzele şi nici bucuria joasă a omului de rând, care se bucura de necazul altuia. Devenea neliniştit şi nemulţumit. În realitate, îl înţelegea şi îl compătimea pe adversar. Erupţia victorioasă a luptei îl îngreţoşa. Ştia că prostia este o boală care inspiră milă, iar răutatea nu-i decât un sindrom al molipsirii cu prostia oarbă. Ştia chiar că şi în sufletul omului aparent pierdut, Esenţa Divină îşi aşteaptă eliberarea şi că întreaga lume este populată de nişte fiinţe nefericite care bâjbâie, cuprinse de un somn greu.

– Iarăşi m-am luptat cu umbrele! spuse el odată obosit, revenind dintr-o astfel de „destrăbălare". Se întâlnise cu

colegii săi şi îl făcuse bucăţele pe profesorul de teologie, un ins dogmatic şi plin de ură, provocând deliciile societăţii prin victoria sa. Marele bărbat zăcea la picioarele lui, printre cadavrele ucise ale argumentelor sale, abia mai măcăind, cu o furie neputincioasă în inimă, şi nu se afla nici un om care să-l compătimească. Fiecare avusese deja de furcă cu eul său despotic, hipersensibil şi umflat până la refuz şi cu infatuarea sa jignitoare. Însă, brusc, profesorului i se făcu milă de el. Compasiunea îl copleşise în modul obişnuit, pe nesimţite, cu viclenie, ca o durere. Ochii înroşiţi de aburii ciudei, privirea pierdută, tremurul trădător al mâinilor colegului său, răsuflarea sa grea, şuierătoare îi evocau figura unui şobolan încolţit care-şi căuta scăparea, şi pe care el îl văzuse în copilărie, hăituit şi ucis cu pietre de alţi copii.

– Aşa arăta, zău că aşa arăta, crede-mă, Heinz! îmi spuse el, alergând de colo-colo în odaie. Chiar dacă e un caraghios şi un prostănac… nu contează nici că ideile şi cuvintele lui sunt nişte gângănii dăunătoare…. El nu înţelege lucrurile! De altceva el nu este în stare. Şi eu, care ştiu că starea sa nu e decât un fenomen trecător, iar prostia lui e un simptom care va dispărea, l-am chinuit, l-am ironizat, l-am hăituit de moarte! Râdeam de un orb pentru că se împiedica, îl speriam pe cel care oricum înnebunea de frică, mi-am bătut joc de un schilod! Vai! Dacă n-aş şti ce se ascunde dincolo de autoflagelări, m-aş biciui singur, dar mizerabilul meu corp şi-ar stoarce şi de acolo o altă plăcere! Christoase, de ce nu mă pot stăpâni ca să nu mai fiu aşa!

*

Era bun cu mine într-un mod nepriceput şi drăgăstos. Dacă îmi dădea de făcut ceva mai greu, de exemplu mă punea să aduc lemne pentru sobă sau să copiez vreo carte

rară, împrumutată din biblioteca universității, era vizibil cuprins de remuşcări şi încerca să mă răsplătească cu orice chip.

– Mănânci suficient, băiatul meu?! mă întreba adesea îngrijorat. Zi dacă ai nevoie de ceva, ştii, capul meu e plin de altele. Eşti palid. Şi ai cearcăne! O să pun o sobă în cămăruţa ta... Du-te şi cumpără nişte plăcintă proaspătă cu miere de la gazdă, o să-ţi facă bine la oase. Uite banii... Nu vrei să te joci puţin cu ceilalţi băieţi? Eu te las...

– Nu, Magister. Vă mulţumesc pentru bunătate. Vreau să rămân aici lângă dumneavoastră. Ceilalţi băieţi sunt proşti, sălbatici şi plictisitori. Cărţile sunt mult mai interesante, ele sunt tăcute şi prietenoase.

– Vorbeşti de parcă n-ai avea zece ani, ci o sută.

– Poate am chiar mai mulţi, Magister.

Ochii lui mă scrutară din nou cu uimire:

– Sigur că ai mai mulţi, dar de unde ştii tu asta, la vârsta ta? izbucni el. Eu alergam după fluturi la zece ani şi aş fi vrut să devin armurier, pentru că îl invidiam pe meşterul acela cu braţe vânjoase şi voce groasă. Este o lege a naturii ca în timpul cât trupul se clădeşte, sufletul să fie ca o oglindă aburită, prin care trec doar nişte reverberaţii ale umbrelor din trecut.

– Lege a naturii... repetai eu încet şi privii la el de pe scăunelul scund pe care şedeam în apropierea geamului, ţinând pe genunchi un teanc gros de manuscrise. Aveţi dreptate, Magister. Dar cine ar putea afirma că printre noi nu trăiesc şi fiinţe care au ieşit din această lege, fiind mult deasupra ei, sau mult sub ea; cei binecuvântaţi cu lumina pură a vederii sau cei blestemaţi cu o ştiinţă grea, întunecată?

Mă privi îngândurat şi serios. Vedeam cum neliniştea înstrăinării punea din nou stăpânire pe el.

– Heinz, Heinz, nu te înţeleg şi nu pot decât să mă îngrijorez pentru tine. Dintre noi doi tu ştii mai bine de ce eşti alături de mine. N-ai vrea să-mi spui mai multe? Cine eşti tu? Ce ştii despre adevărata ta fiinţă? Ce amintiri ai?

I-am dat un altfel de răspuns decât cel pe care l-aş fi vrut. Îi spusesem prea multe chiar şi până atunci, dar cu toate că ştiam că nu voi putea mărturisi adevărul în faţa lui, totuşi dorinţa de a mă dezlega trecea prin mine în valuri fierbinţi, dureroase. Din clipa excluderii mele, el a fost prima fiinţă care s-a îngrijit de mine, care m-a sprijinit fără egoism şi a încercat să mă ajute.

– Îmi amintesc multe lucruri de care aş dori să fi uitat şi păstrez imagini ale căror secrete nu le pot împărtăşi nimănui. Dacă aş putea vorbi, numai dumneavoastră vi le-aş spune, Magister, dar nu se poate. Cu toate că, probabil, simpla comunicare mi-ar uşura suferinţa...

Profesorul se aplecă spre mine. Din ochii şi vocea lui radia căldura unei înţelegeri profunde.

– Uşurează-ţi sufletul! Orice ai fi făcut, eu nu te voi condamna... nu există adâncime din care să nu poţi scăpa...

– Din infernul meu nici o cărare nu duce spre libertate, domine Bahr!

Ochii i se îngustară subit. Prin mine trecu un fior de teamă.

– Te-ai născut aici, la Marburg, nu-i aşa?

– Da – am răspuns foarte încet.

– Ai fost vreodată plecat din oraş... aş zice... mai departe... de exemplu la Nürnberg?

Tăceam dezorientat.

– Răspunde-mi, băiatul meu!

– Nu... n-am fost la Nürnberg, dar dumneavoastră sunteţi un om renumit, Magister. Când aţi venit în oraş toată lumea vorbea despre dumneavoastră... şi... bâiguiam eu pe negândite şi încurcat.

– Şi oamenii ziceau că numele meu la Nürnberg era Amadeus Bahr?

– Da! zisei eu repezit, dar dintr-odată trupul îmi încremeni de teamă. Înainte de a fi auzit răspunsul său, ştiam ce va spune.

– Amadeus Bahr, fiind urmărit de sfânta Inchiziţie, de frică, s-a înecat în râu. Acest lucru s-a constatat fără îndoială din hainele şi documentele sale lăsate la mal. Trupul i-a fost găsit la marginea unui sat din apropiere, aruncat la mal de ape. Mai multe persoane, printre care şi medicul contelui de Zollern, l-au recunoscut pe fostul bibliotecar. Iar nevasta unui croitor a depus jurământ solemn cum că mortul era însuşi bătrânul eretic. Aşa că el a fost declarat mort în urmă cu zece ani...

– Dar dumneavoastră..., dumneavoastră sunteţi totuşi Amadeus Bahr?

– Fără îndoială – se lăsă el pe spătarul scaunului. Dar acest lucru, în afară de mine şi de un bătrân prieten de la care mi-am moştenit noul nume şi documentele, şi care este mort şi el, nu are cum să-l ştie altcineva.... Tu m-ai numit totuşi cu numele bibliotecarului din Nürnberg, Heinz. Ia să vedem... S-a întâmplat, poate, că cineva, un cunoscut din Nürnberg, m-a văzut într-un fel şi a vorbit despre mine în prezenţa ta... aşa este?

– Aşa! – m-am grăbit eu să afirm. Proprietarul hanului Sebaldus, o cunoştinţă a părinţilor mei... El a trecut prin

Marburg, călătorind în legătură cu o moştenire... V-a văzut de departe pe stradă, Magister şi...

– Vorbeşti de Wilhelm Drumann?

– Da.

– E mort de doisprezece ani.

Prin ochii lui, două tentacule vii de interes mă pipăiau pe faţă. Ele pătrunseră în creier, cuibul secretului meu odios. Mă cuprinse o puternică emoţie, o dorinţă de a mă salva. M-am ridicat şi făcui un pas îndărăt.

– Opreşte-te, băiatul meu – spuse el cu o voce calmă, reţinută. Nu trebuie să te temi de mine. Presimt că te-ai apropiat de mine cu un scop hotărât. Ştiu că nu te pot aprecia cu măsura cu care îi apreciez pe ceilalţi. Tu vrei ceva de la mine, ceva ce nu poţi căpăta decât din partea mea... de ce nu eşti sincer? Ca să te pot ajuta, trebuie să-ţi cunosc problema. De unde ştiai cine sunt? Când ai fost prin Nürnberg? Cine erai şi cum te numeai pe atunci?

Îl priveam ţintă în ochi. Dorinţa de a-i vorbi îmi sfâşia interiorul, doream să obţin dezlegarea, dar rămăsei mut. Buzele mele erau pecetluite ca poarta unei temniţe, de frică, de neîncredere şi de groază faţă de propria mea faptă.

– Te apasă un păcat mult prea mare?

Îmi aplecai capul. Începui să plâng. Plângeam în hohote, ca într-o criză, înecându-mă, pradă disperării. Trupul de copil al lui Heiz Knotek era zguduit de plâns ca un vas fragil în care clocoteşte apa. Acest trup nu mai era protejat de rezistenţa tenace dată de elixir. În sistemul său nervos, prea delicat şi greu încărcat, şocul imens provocă un scurtcircuit, cauzat de tensiunea insuportabilă a fricii în faţa demascării şi a dorinţei de mărturisire absolvitoare.

Amadeus Bahr tropăia pe lângă mine, cuprins de o milă neputincioasă. Mă bătea pe umăr cu mâinile lui uscăţive şi reci, încerca să mă liniştească, mă consola:

– Stai, băiatul meu, stai… Pentru numele lui Dumnezeu, nu mai plânge… Dacă vrei, nu-ţi mai pun nici o întrebare… Nu plânge… Te îmbolnăveşti…

Voiam să încetez, dar nu reuşeam să pun capăt plânsului spasmodic. Începui să tremur din toate mădularele. Plânsul cu sughiţuri îmi provoca dureri în torace. De parcă întregul regret al vieţii tragice a lui Hans Burgner, întreaga lui durere lipsită de speranţă s-ar fi dizolvat în lacrimi în trupul plăpând al lui Heinz Knotek. Zvâcnind neputincios în febra unei crize de nervi, m-am lăsat dezbrăcat şi culcat pe pat de Magister, care îmi puse comprese reci pe inimă.

În conştiinţa mea evenimentele se încurcau în ameţeala delirantă a febrei. Năluca timpului mă ademenea spre trecut. Eram cu Rochard în şura dărăpănată cu acoperişul găurit. Stăteam în genunchi în faţa lui şi, nerăbdător şi agresiv, îl imploram să-mi dea elixirul, vorbind cu vocea subţire, tremurată a lui Heinz Knotek. Apoi, părea că nişte demoni ar fi învârtit manivela unei flaşnete infernale, şi amintirile reveneau clipă cu clipă, aşa cum s-au petrecut, iar după ultimul gest, totul începea de la cap.

…Când, la un moment dat, propriul meu strigăt mă readuse în prezent, văzui faţa palidă, îngrijorată a lui Amadeus Bahr în apropiere nemijlocită. Mă ţinea de ambele braţe, căci încercam să sar din pat… dar undele fierbinţi ale febrei mă împinseră înapoi în şura umedă, cu aer stătut, alături de masa întunecată a trupului lui Rochard. Cei doi ochi largi, cenuşii-verzui mă ţintuiau din faţa bătrână şi blajină, iar eu loveam punctul dintre cele două luminiţe, izbind cărămida cu

mecanicitatea nemiloasă a lucrurilor deja petrecute, până când faţa îmi era iarăşi inundată de pasta aceea roşie, caldă… şi totul începea iarăşi de la început. Spiritul meu se împotrivea disperat, îngrozit, delirând, îmi repudiam fapta din toată fiinţa, iar gâtlejul de copil al lui Heinz Knotek ţipa din răsputeri pe patul din cămăruţa cu tavan pieziş. Prin aerul roşu al febrei auzeam, venind din prăpastia adâncă a trecutului vocea subţiratică, răguşită:

– Nu… Nu vreau!… Vă rog, ajutor! Ajutor! Încetaţi!… Ţineţi-mi mâinile!… Mâinile trebuie imobilizate!… Nu vreau să-l ucid! Loviţi-mă pe mine!… Pe mine!… Loviţi-mă în cap, ca pe un câine turbat!… Nu înţelegeţi?… Să-şi închidă ochii… Rochard, ochii lui!… Să nu mă mai privească! Nu te uita aşa!… Flamel… Flamel nu trebuie să moară… iar eu… sunt nevoit… să ucid din nou şi din nou…. Doamne, nu mă părăsi, Doamne, nu mă lăsa! Doamne, nu vreau să ucid…. Doamne, nu-mi trebuie elixirul!… Nu în felul acesta!… Facă-se voia Ta… facă-se… Ajutor! Ajutor! Începe iar…

Când criza se potoli, forţa vitală a lui Heinz Knotek ajunse şi ea la capăt. Dar, în ceasurile dinainte de moarte conştiinţa îi reveni şi se agăţă cu disperare de firul destrămat prin care viaţa îşi mai menţinea pulsul şovăitor, pentru a primi şi sorbi cuvintele Magistrului. Înţeleptul bătrân veghea la căpătâiul copilului şi înţelese întreaga taină pe care, prin Heinz Knotek, o mărturisea Hans Burgner, ucigaşul lui Eduard Anselmus Rochard.

VACCINUL COSMIC

După încetarea febrei, când m-am regăsit zăcând în pat cu ochii deschişi, înconjuraţi de cearcăne întunecate, am avut imediat senzaţia că Magistrul ştia tot. Îi observasem starea de agitaţie.

– Vă rog să mă iertaţi... şoptii cu respiraţia întretăiată... Mă făcu să tac:

– Nu vorbi... Bietul meu băiat! Te înţeleg... n-am nimic să-ţi iert... Ceea ce trăieşte nu poate fi nimicit. Rochard trăieşte fără a se mai oglindi în materie. Tu însă ai căzut într-o capcană teribilă. Ai încercat să prinzi viaţa în mrejele tale şi te-ai rătăcit în mlaştina morţii. Ştiu de ce ai venit la mine. Acum o ştiu. Ştiu totul despre tine şi vreau să te ajut... În măsura în care un om îl poate ajuta pe celălalt. Îţi voi arăta începutul de drum, dar de pornit trebuie să porneşti tu singur. Îţi voi spune tot ce pot, fără a stârni alte primejdii...

Când văzu lucind în ochii mei bucuria recunoscătoare şi îmi observă strădania de a spune ceva, îşi aşeză mâna descărnată pe capul meu:

– Taci! Vom avea nevoie de puterile tale. De aceea nu-i voi chema nici pe părinţii tăi... Orice clipă e de mare preţ... sau poate vrei totuşi să trimit pe cineva după ei?

Negai din cap cu vehemenţă.

– În ordine. Vei înţelege că nu pot face decât aluzii. Lucrarea pe care va trebui s-o săvârşeşti nu va fi astfel mai uşoară... Elixirul, dobândit prin crimă, te-a înrobit în cel mai adânc punct al lumii pornirilor. Elixirul a devenit în tine o otravă mortală. Unicul leac al acestei otrăvi este transmutaţia. Trebuie să săvârşeşti transmutaţia pe toate cele trei planuri, simultan. Transmutaţia este mântuirea ta. Trebuie să te străduieşti, să înveţi şi să experimentezi, până ce vei afla taina celor trei chei care deschid în acelaşi timp cele trei planuri. Nimeni în locul tău nu poate efectua această operaţie. Fii atent! Trebuie să găseşti *Prima Materia!* Trebuie să descoperi singur care este materia primordială ce cuprinde în sine moartea, putrefacţia şi învierea. Trebuie să pătrunzi până în marele şi întunecatul pântec matern, din care izvorăşte viaţa. Acesta este cel mai adânc punct al planului material; iar legământul poate fi dezlegat numai în acest punct. Dezlegarea nu poate fi efectuată pe planurile mai înalte, pe cel astral, sau pe cel mental, căci atunci materia ar rămâne legată. În planurile astral şi mental, cel material nu este prezent, însă în planul material cel astral şi mental sunt prezente. Toate acestea nu sunt încă clare pentru tine, dar eu te vaccinez cu ele. Caută-le înţelesul! Întreaga ta existenţă şi toată experienţa ta stau chezaşe că, dincolo de toate, există un înţeles. Simultaneitatea dezlegării este posibilă numai în lumea tenebroasă a materiei. Într-o cameră se înalţă rugăciuni, în cealaltă se proferă blesteme. Într-una se săvârşeşte o crimă, în cealaltă se procreează; cei doi care seceră în lanul evanghelic dintre care unul va fi înălţat, iar celălalt părăsit... în lan, pe planul materiei, pot sta alături după legea trupului. Totul este posibil aici pe pământ; este posibilă decăderea în iad, dar şi învierea. *Echinocţiul spiritual al Cosmosului este*

omul. În el se intersectează liniile de hotar ale tuturor lucrurilor.

– Transmutaţia, deci, trebuie săvârşită în acelaşi timp pe cele trei planuri! Desfăşurarea operaţiei este o mişcare contrară dorinţei, procreării şi naşterii. Naşterea este o mişcare în direcţia materiei. Polul opus al naşterii este moartea. Înţelepţii şi filozofii bat cu toţii la poarta morţii, căci ştiu, presimt sau intuiesc că, dincolo de ea, se află dezlegarea tuturor tainelor, libertatea şi învierea. Adeptul alchimiei spune că, pentru ca ceva să poată învia, trebuie mai întâi să moară, să putrezească. Transmutaţia pe plan fizic este deci o mişcare opusă procreării şi naşterii, însă analogă cu acestea, dar în ordine inversă. Intervenţia principiului feminin şi masculin este la fel de necesară aici şi aceasta se numeşte *nuntire chimică.*

– La nuntirea chimică săvârşită în poala ancestrală a Primei Materii răsună Cuvântul irezistibil: Invocaţia care adună întreaga putere fizică şi astrală a Magului, formele materiale şi sentimentale create şi acelea care rătăcesc separate în chip de golemi şi acelea care odihnesc latent.

– Prima Materia este butelia în care, dacă transmutaţia a reuşit, Magul închide Spiritul cu puteri depline, întregul complex creativ, risipit în mai multe direcţii şi lipsit până atunci de o unică direcţionare. Iar acest Spirit îl va sluji de-acum pe el. Îi va împlini toate dorinţele. Forţele îi vor reveni şi el le va domina. Puterea lui va fi nelimitată. Însă condiţia preliminară a succesului experimentului era ca el să fi nimicit în sine setea de putere. Căci Piatra Filozofală nu poate fi creată decât de cineva care o va folosi cu adevărat pentru scopuri înţelepte şi care va vedea în ea şi cheia ce-i va deschide cele trei porţi ale eliberării.

Valul marelui ocean mă izbi din nou şi mă smulse de pe stâlpul mic şi şubred al trupului lui Heinz Knotek. Cămăruţa de la mansardă, binecuvântatul bătrân costeliv, care veghea lângă pat, rămaseră în urmă, în lumea celor trei dimensiuni. Într-un desiş astral murdar, negru-verzui, mă regăseam în chip de lup singuratic, exilat, cu gura spumegândă, înconjurat de o haită hămesită, înspăimântat şi înspăimântător. Ştiam deja că suita mea, monştrii apocaliptici şi figurile rău prevestitoare, toate – eram eu însumi. Îmi aparţineau. Erau creaturile mele. Erau forţele mele care mă dominau până ce nu voi dobândi eu dominaţia asupra lor. Uraganul sălbatic, de frică şi de furie, mă gonea, mă trăgea cu sine, iar ei erau luaţi împreună cu mine, legaţi de mine, prin nenumărate cordoane ombilicale, ce mă înlănţuiau şi pe mine de ei. Dacă oamenii ar înţelege şi ar trăi taina teribilă a naşterii, esenţei şi forţei vitale ale acestor forme bizare, uluitoare, înrăite şi josnice, nu ar ceda niciodată în faţa niciunei idei instinctive, voluptuoase sau impulsive, ci şi-ar sugruma pasiunile, aşa cum omul striveşte sub călcâi ouăle de cobră.

Actuala mea stare intermediară, dintre moarte şi viaţă, diferea de cea dinaintea naşterii lui Heinz Knotek, prin faptul că devenisem purtătorul unei idei. Măruntul sâmbure al ideii de transmutaţie încolţise în mine. În haosul ameţitor al sunetelor şi formelor, printre vâltorile magnetice agresive, acaparatoare, eu păstram cu disperare conştiinţa ţelului meu. Mă agăţam de el, ca de o baliză asaltată de furtună, revenind la suprafaţă mereu şi mereu de sub spumele murdare ale valurilor. Printre vârtejurile roşii de voluptate ce se învolburau deasupra trupurilor omeneşti în copulaţie, se găseau unele care mă atrăgeau cu sete şi eu mă şi vedeam acaparat către

portiţa întunecată şi îngustă, dar ideea, asupra căreia îmi concentrasem toată puterea şi toate gândurile căpătă în mine o formă specială, care nu permitea să trec de acele porţi. Ideea magică a transmutaţiei mă specializase. Îmi modificase compoziţia. Impunea alte condiţii.

Cu încărcătura spirituală pe care o purtam, nu mi-a fost deloc uşor să acostez undeva. Când găseam un uter matern care, prin vibraţiile sale nervoase, senzitive, bizare se înrudea cu mine şi reuşea să mă contacteze, nu izbutea să mă păstreze. Mă lepăda sau nu era capabil să adune suficientă forţă pentru a mă menţine în viaţă mai mult decât câteva ore după ce mă năşteа. Au fost tot atâtea încercări groaznice, epuizante, printre traumele concepţiei, evoluţiei intrauterine, ale naşterii şi ale morţii, până ce reuşii să dau de un sol rezistent, la Milano, la 26 decembrie 1616.

SOARELE ŞI LUNA

După tatăl meu care, pe vremea naşterii mele, era deja destul de vârstnic, căpătai numele de Giuseppe Francesco Borri. Borri figurează în istoria alchimiei sub numele de faimă rea, Burrhus. Partea aceea a vieţii mele care se desfăşura în lumea exterioară, constituia figura unei şarade a cărei dezlegare se afla în alt loc. Epitetele care au fost alăturate numelui lui Burrhus erau creaţii ale miopiei şi iritării resimţite de oameni mărginiţi în faţa unui fenomen neobişnuit şi de neînţeles. Burrhus nu era nicidecum „un escroc lipsit de conştiinţă pentru care orice mijloc părea potrivit în vederea scopului său, un trai îndestulat". Ce departe mă aflam eu pe atunci, de a mai dori simplul „trai îndestulat"! Dar, ce aş fi putut spune contemporanilor mei despre adevăratele mele scopuri? Cui i-aş fi putut permite să-mi cunoască cosmosul lăuntric, lovit de cataclisme şi de o nelinişte permanentă? Căruia dintre oameni i-aş fi putut vorbi despre bizarele mele legături şi alianţa mea tragică cu Homonculus?

*

Tatăl meu era medic şi alchimist amator. Firea lui blajină, temătoare de confruntări fugea de luptele pasionate din jurul alchimiei şi se mulţumea cu rezultate modeste,

parțiale. În ziua de azi, el și-ar petrece vremea, probabil, într-un laborator de biochimie, în vreun institut mic, fără renume. Mama era o ființă hipersensibilă, bolnăvicioasă, mult mai tânără decât soțul ei. Fusese adusă în casa lui în calitate de rudă săracă, îndepărtată, pentru a-i conduce menajul. În viața tatălui meu, o dată cu ea, se instaurase o voioșie senină. El o îndrăgi nespus pe copila grațioasă și fragilă, dar nici prin gând nu-i trecuse să o ia de soție. Mama a fost cea care dorise căsătoria. Toată lumea era de părere că ideea ei era un capriciu de neînțeles și o fereau să-și lege soarta de cea a unui bărbat cu douăzeci și cinci de ani mai vârstnic; mama însă rămăsese neclintită, uimindu-l, emoționându-l și punându-l în încurcătură pe alesul ei, care, la început, fusese și el șocat de a fi stârnit o asemenea furtună tomnatică. Nu prevedea că în destinul său s-ar mai putea ivi o asemenea posibilitate și nici nu o dorea. Îi plăceau reveriile vieții solitare și comoditatea bătrânească de a dormi singur în pat.

– Chiar dacă am căuta în toată lumea, argumenta mama, nu am mai găsi încă o pereche de oameni capabili să petreacă o întreagă viață în conversații atât de pașnice și prietenești. Eu sunt prea slabă pentru a suporta pasiunile brutale ale unui vlăjgan puternic, iar tu nu mai ești destul de tânăr ca să-ți găsești o parteneră care să te îngrijească cu de toate, care să-ți înțeleagă îndeletnicirile și nevoia de liniște, fără să-ți tulbure calmul prin instabilitățile ei prostești. Niciunuia dintre noi nu-i place singurătatea. Ne simțim excelent împreună. De ce să nu mă iei de nevastă? Pentru că lumea n-ar fi de acord? Pentru că ar fi ceva ieșit din comun? Nici tu, nici eu nu suntem oameni obișnuiți, supuși canoanelor generale, slavă Domnului! Totul depinde de curajul nostru

de a păși pe singura cale corectă, în ciuda părerii proștănacilor... de-a îndrăzni să fim fericiți în felul nostru!

Reținerile tatălui meu n-au fost învinse nu atât prin magia unui trup tânăr, cât mai ales prin personalitatea cuceritoare, generoasă, originală a mamei. Chiar și în prezența mea, ei continuau să glumească despre împrejurările căsătoriei lor, despre dinamismul tinerei fete, pasivă în orice altă problemă, cu care ea își impusese voința.

Căsnicia lor i-a dat dreptate mamei. Erau prietenoși unul față de altul și nespus de tandri, fără a fi pasionați. Amândoi aveau nevoie tocmai de ceea ce primeau de la celălalt. Misticismul mamei mele, halucinațiile și visurile ei, istorioarele stranii pe care le povestea cu un ton reținut, îl umpleau pe tata de admirație. El respecta în persoana ei un suflet posedat de sfințenie. O atrăgea în îndeletnicirile sale, îi cerea sfatul, credea orbește în tot ce spunea ea, îi înțelegea stările nervoase și suferea alături de ea când era chinuită de migrenă, de amețeli, sau de slăbiciuni femeiești. Iar mama era pe deplin satisfăcută prin credința necondiționată și prin admirația cu care soțul ei o înconjura și de rolul de conducere spirituală pe care îl avea. Caracterul lor, slăbiciunile și virtuțile lor se completau reciproc, ca linia capricioasă a spărturii dintre cele două cioburi ale unei farfurii de ceramică. Separat, amândoi puteau părea niște forme stranii, dar, potriviți la un loc, constituiau un rotund perfect.

Acesta a fost un sol perfect nimerit pentru mine. În sfârșit, am ajuns într-un mediu a cărui calitate bizară, ieșită din comun îmi semăna. Mă simțeam ca un animal ascuns și ocrotit, într-o perfectă asemănare cu mediul înconjurător. Nu eram nevoit să-mi maschez anxietățile, prezența permanentă a celeilalte lumi, căci tatăl meu credea cu convingere în

existenţa acelei lumi, iar mama îi intuia, şi uneori îi şi vedea prezenţa. Trupul ei subţiratic de fetiţă, sistemul ei nervos care vibra la orice impuls mărunt, constituiau doar o perdea uşoară, de voal în faţa celui de-al treilea ochi al ei, atent, deschis către imperiul spiritual; semăna cu un voal transparent pe o fereastră prin care, noaptea, se conturează formele grădinii argintate de Lună.

*

Când îmi amintesc de ei doi, nu-mi pot reţine emoţia: mă iubeau nespus de mult. Iubirea lor era nemărginită şi neobosită. De câte ori, începând cu pruncia mea, mă vegheaseră ei la căpătâi, abia răsuflând, ţinându-se de mână, cu ochii aţintiţi asupra mea, cu atenţie neclintită, pe când sufletul meu rătăcea prin labirintul lumii astrale sau când trupul meu de copil era scăldat în năduşeala amintirii trezite! Revenindu-mi din agitaţie, întâlneam mereu aceste două perechi de ochi blânzi, strălucind de tandreţe.

Mama intuia ce se petrecea cu mine şi ştia ce trebuia să facă. Ea a fost prima femeie din existenţa mea prin figura binecuvântată a căreia am înţeles cel mai profund mister al sexului ei. Dincolo de femelele efemere, lipsite de generozitate, lacome, egoiste, capricioase şi amatoare de plăceri, am văzut în ea contururile măreţe ale Marii Mame. Alături de ea, am fost captivat, pentru prima dată, de presimţirea că soluţia problemelor se află în această fiinţă feminină care ocroteşte, veghează, înţelege totul şi ştie să vindece.

Mama era singura care îi putea îndepărta pe torţionarii mei. De trei-patru ori îşi trecea mâinile prelungi şi subţiratice deasupra trupului meu. Mai văd şi azi în amintire expresia tensionată, atentă spre interior pe care o lua faţa ei în aceste momente; pleoapele mari, bombate, lucioase îi acopereau

ochii şi mie mi se părea că vedeam chiar şi prin ele ochii ei căprui, luminoşi, mângâietori. Îşi trecea încet mâinile deasupra trupului meu chircit în spasme, scăldat de năduşeală. Nu mă atingea; vedeam distanţa dintre palmele ei şi pielea mea, totuşi eram mângâiat de o atingere dulce, călduţă. Spasmul ceda. Apropierea astrală se dădea îndărăt. Duhoarea stătută a descompunerii se risipea şi plămânii mei se umpleau cu aer pur. Membrele mi se relaxau. Mă cuprindea o amorţeală obosită, binefăcătoare, de parcă aş fi fost mângâiat de o boare răcoritoare. Mi se făcea somn. O imagine care îmi revenea adesea mă trecea lin într-un somn senin, lipsit de vise: stau culcat, cu ochii pe jumătate închişi, într-o barcă ce pluteşte fără zgomot pe luciul transparent al unei ape limpezi. Cineva, îmbrăcat cu o pelerină lungă, cu glugă stă în picioare, cu spatele la mine la capătul bărcii şi vâsleşte cu mişcări uşoare, rare. Jur împrejur apă cristalină, aer îmbălsămat, cer curat, care, oglindit în apă, se închide în formă de cerc. Călătorim astfel împreună, în spaţiul infinit, până ce ameţeala luminii răcoroase, paşnice ne absoarbe…

*

Când era vorba de mine, inventivitatea mamei nu avea hotar. Ea îşi asalta lumea lăuntrică cu câte o cerere de ajutor, până când străpungea poarta secretelor. Singură, înaintea multora, fără ca cineva să-i fi vorbit vreodată despre ele, ea descoperise mistere adânci, metode ancestrale, păstrate sub pecetea unor tradiţii ascunse. Extrăgea din sine însăşi soluţii şi răspunsuri, cu acea solicitare îndreptată spre interior, care constituia adevărate chei. Astfel, când văzu că sunt prigonit şi trăiesc sub o permanentă teroare, dizolvată doar temporar prin practicile ei magice, ea făcu rost, cu ajutorul aparatului ultrasensibil al sufletului său, de undeva din Akasha, de

taina „mantiei ocrotitoare". Seară de seară, ea mă învăluia într-o mantie ocrotitoare invizibilă, țesută din concentrație.

– Acum te voi înveli, îmi spunea încet, cu o expresie serioasă, concentrată, stând lângă patul meu. Urma o scenă mirifică, de neînțeles. Simțeam cum trupul meu este învăluit de o țesătură moale, invizibilă, cu atingere răcoroasă; de douăsprezece ori în lat și de douăsprezece ori în lung. Era o atingere calmă, liniștitoare. Știam că zac într-un bandaj impenetrabil de mumie. Ghearele înfuriate ale lumii astrale nu-l puteau străpunge. El cursese din sufletul mamei mele, prin ochii ei: o pânză curată, deasă, mai tare decât orice păcat și orice pasiune, căci se țesea în jurul meu dintr-o îmbinare a iubirii biruitoare și a voinței invincibile.

*

Am tras odată cu urechea la o convorbire a lor despre mine. Aveam unsprezece ani. Deși am mărturisit multe, totuși n-am avut curajul să le vorbesc încă despre faptul că-mi amintesc de viețile mele anterioare, de numele și faptele mele de atunci. Nu-mi tăinuiam gândirea, mult mai matură decât cea potrivită vârstei, nici legătura mea întunecată cu cealaltă lume, dar mă temeam că, aflând de păcatul meu, s-ar fi îndepărtat îngroziți de mine. Conștiința paralizantă a identității nu mă părăsea nici o clipă. Nu-mi priveam trupul altfel decât ca pe o deghizare și mă știam în el ca fiind același Hans Burgner, ucigașul, care fuge de păcatul său. Omul care peregrinează lent între barierele timpului și spațiului, și care este atât de avid de a afla tainele ființei, nu poate aprecia pe deplin harul ce i se acordă prin lipsa amintirilor, prin *tabula rasa* pe care o primește la fiecare nouă naștere. Este imposibil să duci în același timp întreaga povară. Astăzi, medicii încearcă printr-o muncă migăloasă,

prevăzătoare să aducă la suprafață și să absolve traumele și micile păcate cufundate în inconștient în cursul unei singure vieți. Chiar și aceste pietricele mărunte, pierdute sub luciul apei, pot provoca mari dezordini în sistemul nervos, devenind adevărate piedici. Cum să suporte o unică viață de om, vulnerabilă, încărcată de spaime, făcând echilibristică pe firul subțire, tensionat, al ființei sale labile, precum și blocurile de plumb nemăsurat de grele ale unor serii de nașteri, ambiții și chinuri mortale?

Mama și tata stăteau în mica grădină interioară dreptunghiulară a casei. În această curte, pavată cu plăci de mozaic albe și negre, sălășluia o pace deosebită. În mijlocul ei, pe suprafața apei din bazin, vibra un voal ușor de praf. Pe marginea lui, pisica noastră cu pete roșcate torcea cu picioarele trase sub corp, pe sub un chiparos verde-cenușiu, cu plase de păianjen, care se înălța cu ramurile sale înclinate în sus dintr-un petec de pământ lăsat fără pavaj. Mama stătea și ea sub acest copac, în jilțul ei cu spătar rigid și broda flori din fire colorate pe o bucată de mătase cu luciu de lac. Ea se îmbrăca mereu în albastru. Din corsajul de catifea de culoare închisă, cu mâneci bufante apăreau mici ferestre de pânză azurie. Părul ei, de un blond cenușiu, prins în rotocoale mici era cuprins de o plasă albastră din mătase. Pe piept și în deget purta bijuterii din argint vechi, cu un desen straniu: într-un triunghi întors în sus, o femeie înaltă, slabă, cu pieptul plat, zdrobea capul unui șarpe. Moștenise aceste bijuterii de la o bătrână mătușă, călugăriță, moartă de pe vremea când ea era încă copil mic. Această fecioară de argint, gotică, cu veșmânt de smalț albastru, mă preocupa mult, dar mama nu voia să-mi deslușească înțelesul ei. Ori de câte ori o întrebam, ea se întrista și se neliniștea, iar cu

am înțeles doar mult mai târziu din ce motiv. Tata își odihnea piciorul pe un taburet – durerile lui trebuie să fi fost de natură reumatică – și, ținându-le departe de ochi, alegea fire de bumbac și culori pentru broderie. Era un om înalt și puternic, cu ochi albaștri, senini, de copil. Răspândea blândețea oamenilor voluminoși, bunăvoință și o predispoziție neîndemânatică de a-i ocroti pe alții.

În ziua aceea, am avut puțină febră și, după-amiaza, am dormit. Mama, inspirată, îmi preparase o băutură ușoară, acrișoară pentru a combate febra: suc de lămâie amestecat cu miere și apă. Când, trezindu-mă, m-am văzut singur în cameră, încălțat cu papucii cu talpa de pâslă, pornii către curtea unde îi găseam mereu pe părinții mei la acea oră. Eram gata să trag la o parte perdeaua ușii, când auzii vocea neliniștită a tatălui meu:

– Francesco?

– Da, răspunse mama. Francesco poartă rana unui mare păcat!

– De-aș ști de unde scoți asemenea idei, Marietta?!

– O simt.

– De data aceasta te înșeli, fetița mea. Francesco n-ar fi în stare să facă rău nici unei muște! Îți amintești cum o ruga pe bătrâna Lena să nu taie gâtul găinii?

– E o dovadă a aceluiași lucru. Copiii, în general, sunt nemiloși și avizi de sânge, căci au băut la naștere din apa uitării. Ei nu știu ce este dincolo de sânge și de strigătul mortal. Însă Francesco știe. Francesco își amintește. Dar nu îndrăznește să vorbească despre aceasta. Dacă ai reuși să-i simți măcar o dată suita nevăzută și dacă te-ai conecta la spaimele sale imense, mai profunde decât orice sperietură infantilă, ai pricepe despre ce vorbesc.

– Dar de ce se teme? Și ce-și amintește?!

– Ne va spune o dată, când va înțelege că pe noi nimic în lume nu ne va înstrăina de el.

– Dacă crezi că nu are curajul să ne mărturisească ceva anume, de ce nu-l încurajezi tu?

– Pentru că în același fel m-aș putea opri în fața unui pom cu muguri tineri primăvăratici și l-aș putea ruga să aducă în câteva ore roade roșii, pârguite. În Francesco încrederea trebuie să mai crească, pentru că el e singuratic și înspăimântat, așa cum sunt cei prigoniți în general...

– Marietta, Marietta! Mă tulburi și mă îngrijorezi! izbucni tatăl meu.

– Deja îmi pare rău că am făcut-o, Giuseppe, dar ce să fac? Nu pot purta singură povara tristeții și îngrijorării mele.

– Exagerezi, Marietta! De ce ar fi prigonit bietul nostru băiețel timid? Abia dacă părăsește grădina... crește aici, sub ochii noștri...

– Păcatul lui Francesco este un păcat vechi și el nu l-a săvârșit în această încarnare a sa...

– O, te gândeai la așa ceva?

– Da.

– Doamne Sfinte! Păi atunci ar trebui să căutăm un ucigaș dincolo de figura de înger a fiecărui copil.

Mama se aplecă înainte. O vedeam prin perdeaua camerei care se întuneca. Își așeză mâna pe mâna tatălui meu. Pe fruntea ei pură, înaltă se învolburau norii unei îngrijorări grave:

– Ascultă-mă și înțelege-mă în sfârșit pe deplin. Suferința lui Francesco e mai mare decât suferința oricărei alte ființe, căci el a adus cu sine amintirea faptei sale și în noua lui viață. Parcă unui om i s-ar tăia pleoapele și el ar fi nevoit

să vadă şi să privească cu ochii larg deschişi fără nici o clipă de odihnă. În acelaşi fel, este ocolit Francesco de orbirea odihnitoare a visului morţii, a inconştienţei naşterii şi pruncici, şi a petrecerii în superficialitate a anilor maturi. Dacă ai şti cât de obosit, de secătuit, cât de înfricoşat până la ultimele limite este copilul nostru! Şi eu nu-l pot ajuta! Nu pot face nimic pentru el! Uneori aş vrea să mă refugiez eu însămi în moarte, de groaza neputinţei şi a disperării mele! vocea i se crispă şi ea începu să plângă. Îşi acoperi faţa cu mâinile şi hohotea înfundat, deznădăjduit. Tata îşi întinse braţele şi o ridică în poala sa ca pe un copil. Grădina era deja cuprinsă de un amurg argintiu şi figurile lor dispăreau treptat în umbra densă a chiparosului. Din această penumbră cenuşie, perlată, se strecurau spre mine murmurele consolatoare ale tatălui meu:

– Linişteşte-te, draga mea... nu te chinui... Încetişor... încetişor... Ştiu că tu n-ai fugi în modul acesta păcătos de răspundere şi de suferinţă... Fierbem cu toţii în creuzetul sacru al lui Dumnezeu şi este fericit cel care arde în focul chinuitor şi purificator al iubirii... oare nu-l iubim pe Francesco mai presus de propriile noastre vieţi?... Cine l-ar înţelege, cine l-ar ocroti, cine l-ar mai consola, dacă noi am fugi? Vom trăi atâta timp cât Dumnezeu ne-o va permite şi vom rămâne aproape de el... Dacă e păcătos, noi vom asalta Cerul ca să-l ierte, dacă e obosit, îi pregătim un culcuş moale din tandreţea noastră, dacă e înspăimântat, facem zid în jurul său din trupurile şi sufletele noastre...

– Giuseppe, dragul meu!... auzeam vocea răguşită de plâns a mamei. Grădina era acoperită deja de întunericul serii. Sunt slabă ca Luna palidă, neputincioasă. Ce m-aş fi făcut eu fără energia ta solară statornică, dătătoare de viaţă!

– Aşa e bine, Marietta mea... Soarele şi Luna sunt o pereche mitică, măreaţă. Adevărata unire a două fiinţe se poate realiza numai acolo unde într-unul din suflete radiază însuşirile Soarelui, iar în celălalt însuşirile Lunii...

Mama se ridică. Capul ei ajunse în luminiscenţa semilunii. Îşi trecu mâna peste faţă.

– Cât de mult doarme Francesco astăzi...

– Din cauza febrei.

Când mama ajunse la patul meu purtând o lumânare, mă găsi culcat pe spate, cu ochii închişi. Auzeam foşnetul veşmintelor ei, în timp ce se apleca spre mine. Degetele ei uşoare îmi atinseră obrajii uzi.

– A plâns, zise ea în şoaptă către tata.

– În somn.

*

De ce mă prefăceam faţă de ei? De ce n-am ieşit în grădină? De ce n-am căzut în genunchi în faţa lor, plângând şi regretându-mi fapta? Ce mă reţinea? Neîncrederea? Nu. Ştiam că mă pot încrede în ei mai mult decât în mine însumi. Teama de a nu le pierde iubirea? Ştiam că iubirea lor era nemărginită şi necondiţionată. De ce mă culcasem totuşi în pat, cu ochii închişi, cu buzele strânse, mut şi mimând somnul, de vreme ce nu mi se mai ivise nici o altă ocazie care să mă fi chemat cu o astfel de atracţie a dragostei vii, vindecătoare!? Întreaga mea fiinţă lăuntrică, răscolită şi aprinsă, răspundea la chemare. Toate amintirile mele întunecate, teribile, pietrificate se porniră încercând să se elibereze, îmbulzindu-se către canalele cuvintelor, totuşi, eu rămasei tăcut. Eram paralizat de un simţământ cu totul nou: mila. Dacă m-aş fi gândit numai la mine, aş fi rostogolit asupra lor cu grabă avidă întreaga mea povară grea, dar,

pentru prima oară, de când îmi aminteam, mă cotropi o dorinţă dulce, delicată, copleşitoare: să-l cruţ pe celălalt! Faţă de Amadeus Bahr fusesem reţinut în mărturisiri din cauza fricii, a ruşinii, a prudenţei. De data aceasta însă voiam să port singur, numai eu, povara păcatului meu şi răspunderea pe care o implica. Presimţeam că, oricât de îngrijoraţi ar fi fost părinţii mei din cauza mea, totuşi le era mai uşor să suporte această stare, decât dacă ar fi cunoscut cu exactitate trecutul meu şi consecinţele lui.

Zile, săptămâni în şir s-au contrazis în mine dorinţa de a comunica şi considerentele altruiste. Mama, de parcă ar fi intuit zbuciumul meu lăuntric şi faptul că nu mai avea prea multe zile de trăit, îşi lepădă reţinerile şi mă imploră în lacrimi să-mi uşurez suferinţa. Când eram departe de ea, amintirea lacrimilor şi cuvintelor sale îmi zdruncina rezistenţa şi aş fi preferat să alerg către ea ca să mărturisesc totul. Însă atunci când o aveam în faţă, starea ei bolnăvicioasă, aspectul ei suferind îmi interziceau să vorbesc. Era din nou însărcinată. Slăbise îngrozitor. Stomacul ei nu suporta hrana, spatele o durea şi abia dacă avea forţa de a se mişca prin casă şi, în final, nu mai părăsea patul. Tata era şi el zdrobit de grijă.

Într-o noapte se petrecu ceea ce ne înspăimântase. Naşterea prematură se anunţă cu pierderi intense de sânge. Trupul firav al mamei trebuie să fi fost sfâşiat de dureri neomeneşti, căci izbucnea în strigăte nearticulate, urmând un ritm repetat, cu forţă intensificată sau oarecum potolită, ca ariile înfricoşătoare ale unui compozitor de operă nebun. Această voce cutremurătoare umplea casa de groază şi de disperare neputincioasă. Tremur şi acum la amintirea acelei totale confuzii sentimentale care mă făcea să rătăcesc încoace şi încolo prin odăile întunecate, pline de femei îngrozite,

curenţi de aer şuierători, murmure estompate, clipocit de apă şi mirosuri bolnave, umede. În mine dârdâia panica înstrăinării, a pierderii căminului, a dezorientării totale. Fugeam în cele mai îndepărtate încăperi ca să nu mai aud sunetele descompuse ale chinului, mă văitam bâlbâindu-mă, clănţănind din dinţi, strigam cuvinte fără legătură, mă rugam, blestemam, mă aruncam pe paturile slujnicelor care se adunaseră toate în jurul mamei, îmi băgam degetele în urechi şi mă revoltam:

– Nu! Nuuuu! Nu vreau! Ce lucru rău, josnic, murdar să o faci să sufere pe ea! Ea e bună! O ştii şi tu! Tu ştii că ea e mai bună şi mai delicată decât orice alt om! Nu chinui această biată femeie micuţă! Nu-i poţi face rău tocmai ei! Dumnezeule! Dumnezeule!! Salveaz-o imediat! Acum! Dar vocea ei răsuna neîntrerupt, mă lovea ca un bici şi mă gonea din casă în grădină, de unde grija mă aducea imediat înapoi.

Strigătele nu încetară. Timp de două zile şi două nopţi, ele ne-au biciuit cu şfichiuiri ascuţite, sufletele şi trupurile. Am văzut-o pe Maddalena, moaşa, conducându-l pe tata afară din camera lăuzei: îl sprijinea şi îl dirija ca pe un copil. Tata plângea şi implora cu faţa neacoperită.

– Să nu o lăsaţi pe fetiţa mea să moară, Maddalena!

Cămaşa lui cu mânecile suflecate se pătase de sânge.

– Pentru Dumnezeu, nu cumva s-o lăsaţi să-şi piardă tot sângele!

Mâinile îi tremurau şi se împleticea ca un om beat. Maddalena îl aşeză într-un jilţ.

– Lăsaţi totul în seama noastră, Messer Borri. Facem pentru ea tot ce e posibil. Dumneata nu mai eşti de ajutor. Eşti obosit mort.

– Nu, nu… trebuie să mă întorc acolo… trebuie să mă întorc… repeta maşinal bietul om. Pleoapele plumburii i se închideau. Timp de câteva clipe era doborât de somn, ca de un leşin, apoi, cu un salt, îşi recăpăta cunoştinţa, se ridica şi alerga înapoi în odaie.

Niciodată propriile mele suferinţe fizice, nici teama, ruşinea sau conştiinţa păcatului nu mă răniseră cu o durere atât de arzătoare cum m-a îndurerat mila pentru bieţii mei părinţi.

În cea de-a treia zi totul se linişti. Se anunţase dinainte din vocea subţiată, de copil, a mamei că forţele i-au secătuit. Liniştea care ne copleşise era mai îngrozitoare decât apogeul vaietelor. În odăile răscolite de o dezordine sălbatică, paralizate de umbrele amurgului şi ale morţii, încremenise orice semn de viaţă. Fiinţele zbuciumate, aflate până atunci într-o activitate neîncetată, amuţiră într-o renunţare mohorâtă a luptei pierdute. Apoi, porni o mişcare reţinută. Foarte bătrân şi gârbovit, tata se apropie de mine şi-mi luă mâna. Palma lui umedă era rece ca gheaţa. Mă conduse în dormitorul lor, unde pe patul răvăşit zăcea mama, victimă doborâtă a unei încleştări gigantice. Ne-am apropiat. Mă uimi expresia stranie de bucurie a feţei osoase, străine, sprijinită de perete. De parcă dincolo de ochii ei închişi, ar fi urmărit atentă nişte voci importante, dătătoare de speranţă care veneau de undeva de departe. Pe mâna ei străvezie, destinsă în nemişcare, lucea estompat argintul inelului, cu fecioara gotică ce strivea capul şarpelui, şi în clipa aceea în mine răsună vocea blândă, şoptitoare a mamei:

– Înţelegi acum?… N-ar fi trebuit să iubesc şi să nasc… Cea iniţiată trebuia să calce în picioare şarpele!… Astfel suna mesajul sosit prin Soror Beatrice, călugăriţa… către

veşnica preoteasă, decăzută, dar niciodată dezlegată de jurământul ei… Preotesele lui Isis sunt acum călugăriţele… O… Isis…Isis…

În spaţiul meu lăuntric, lipsit de orice gând, aceste fraze răsunară pe neaşteptate, ca un recitativ de sine stătător. Tresării şi mă aplecai mai aproape de mama să culeg de pe buzele ei continuarea, dar gura ei răcită era de-acum o poartă închisă pentru vecie, iar trupul o ruină din care viaţa se mutase. Şi totuşi… inima mea începu să tresalte… Sub o pleoapă a ei strălucea ceva. Dincolo de luciul sticlos al ochiului pe jumătate deschis, îmi trimitea un semn de bun rămas sufletul ce se îndepărta spre domenii mai pure, cu un surâs aproape voios, şăgalnic, de parcă m-ar fi încurajat: Francesco, eu trăiesc! Am trăit întotdeauna…. Şi voi trăi veşnic! Această încurajare eterică topi în mine groaza îngheţată. Se transformă într-o nădejde stranie, de neînţeles. Şi această bucurie transcendentală îmi porni în sfârşit lacrimile care în cele trei zile ale beznei nu putuseră izbucni.

LUMINISCENȚA

Clipa mărturisirii trecuse aşadar. Mama era moartă, iar tata, în urma acestei lovituri, devenise un moşneag bolnav şi plângăcios. Intelectul său se tulbură într-un mod jalnic. Faptul că mama murise îi scăpa mereu. Îl vedeam şi mi se strângea inima, când înainta de sub chiparos trăgându-şi piciorul beteag şi cu un surâs blajin, luminos îmi făcea semn prin geam:

– Grăbeşte-te, dragă Francesco, adu cheia! Mama ta va sosi curând de la biserică!

– Da, tată, o aduc! Îmi venea să urlu de disperare, într-atât bucuria lui era îngrijorătoare şi de plâns. Tata se impacienta.

– Vino te rog mai repede! Mama nu poate intra!

Când îi aduceam cheia cerută, o apuca avid şi şchiopăta către poartă, întorcea cheia în broască şi deschidea larg poarta, aşteptând. Uneori, cu un surâs tensionat, pregătit pentru clipa fericită îşi scotea capul, apoi ieşea pe stradă. Îl urmam întristat. Îmi zâmbea încurajator, dar deja cu o urmă de nesiguranţă:

– Acum va trece de colţul străzii... Dădea din cap, tremurând şi devenind confuz.

Stăteam alături amândoi, el sprijinindu-se cu tot mai multă greutate pe umărul meu din cauza piciorului bolnav şi a deznădejdii crescânde, într-o aşteptare inertă, lipsită de speranţă. Nu îndrăzneam să-i vorbesc, nici să-l chem, căci finalul acestor lapsusuri de memorie era mereu acelaşi. Surâsul cald, fericit, de copil se stingea şi trăsăturile sale se întunecau de o tristeţe lucidă, bătrânească.

– Să intrăm, zicea încet. Bietul meu băiat... Sprijinindu-se de mine fără putere, greoi, mă lăsa să-l conduc în grădină, sub chiparos şi să-l aşez acolo.

*

Maria Dora, o fată bătrână meticuloasă şi evlavioasă ne preluă menajul. Era mătuşa dinspre tată a mamei mele, un figurant tipic pe scena vieţii. Ea era cea care îi îngrijea pe bolnavii familiei până în ultimele lor clipe, ea îi dădăcea pe noii născuţi şi după ce copiii creşteau şi îşi luau zborul, ea se amăra de lipsa lor de recunoştinţă, din cauză că n-o mai făceau părtaşă la problemele lor şi îi refuzau orice amestec în treburile lor. Era bună şi altruistă, totuşi, în mod ciudat, recolta adesea doar iritare, devenind inutilă pentru cei pe care îi copleşise cu îngrijirile ei. Avea nevoie tot mereu de cineva pe care să-l dădăcească, pe care să-l îndemne să mănânce, să bea, să se odihnească atunci când omul nu avea nici un chef de aşa ceva. Cu un talent nefericit reuşea să fie nedelicată fără să o fi vrut şi fără să-şi fi dat seama. Cred că pe undeva lacrimile dulci-amare, autoflagelatoare, pe care le vărsa din cauza diferitelor nedreptăţi pe care le avea de suferit ca urmare a binefacerilor ei impuse cu forţa, deveniseră pentru ea o necesitate tainică, o satisfacţie, o pasiune.

Tata şi cu mine am apărut într-un moment potrivit în viaţa ei de profesionistă a doliului şi necazurilor. Plină de

elan și de încântare îi primi sub aripile ei pe bătrânul cu mintea slăbită și pe copilul firav, rămas fără mamă. Pe lângă recunoștința și considerația ce i le purtam, mă enerva la culme, nu numai prin prezența ei harnică, aderentă, ci și prin rigiditatea oarbă pe care o afișa față de tata. Maria Dora era de neclintit ca fierul în personalitatea ei închistată și plină de hachițe. Cum ar fi putut ea să-l urmeze și să-l înțeleagă pe tatăl meu, lovit de o durere insuportabilă, prin imperiile extreme ale renunțării lucide și ale speranței delirante? Cum să fi putut intui ea luptele lăuntrice cețoase, ilogice pe care le ducea el? Îi dădea să mănânce, să bea, îl îmbăia, îi punea comprese și împachetări, dar atunci când observa bâjbâiala incertă prin timp, răsfrângerile scurte, ireale ale bucuriei pe chipul lui, îl apostrofa suspinând și cu compasiunea răbdării angelice.

– Vai, Giuseppe! Știi prea bine că Marietta e moartă, a murit la naștere și nu vine acasă de la biserică. Liniștește-te, dragul meu! Ea nu va mai veni niciodată, niciodată! îl bătea pe umăr liniștitor cu mâna ei aspră și era mâhnită și îndurerată când pe bolnavul ei blajin și neputincios îl apuca o criză de plâns în urma încurajărilor ei și o gonea de lângă el cu o pornire neobișnuită:

– Pleacă de aici, dispari! Ești josnică! Nu o lași să vină la mine, o gonești din casă... Ea stă în fața porții... Îi este frig, e obosită... I-ai furat cheile, patul și dulapurile! Ajutor! Marietta, Marietta, draga mea!

Tata nu a mai trăit decât un an după pierderea mamei.

*

Tutorele meu desemnat, frate vitreg al tatălui meu, era un meșter țesător bătrân și supraaglomerat cu treburi, bucuros să mă lase pe deplin în grija Mariei Dora. Nu l-am văzut

decât scurtă vreme, după înmormântare. Era un om neliniștit, cu privirile goale, cu degete îngălbenite. Abia a avut răbdare până ce s-a dat citire testamentului, se mișca tot timpul și nu ascundea că evenimentul și sarcina încredințată îl împovărau nespus. După ce răsună ultimul cuvânt, el sări în sus și se apropie de noi. Maria Dora mă ținea îmbrățișat de umăr în chip de regină a doliului, satisfăcută și biruitoare. Mă ținea în fața ei ca pe un scut. Valurile-i negre și ochii înroșiți de plâns nu ascundeau solemnitatea ei lăuntrică și faptul că se afla în elementul ei. Tutorele meu mă privi îngândurat, de parcă aș fi fost o mâncare stricată pe care el era nevoit să o consume.

– Asta este, spuse el acru. Giuseppe a fost întotdeauna un ușuratic. Când era copil și-a dat bucata de plăcintă cu marmeladă în schimbul unei broscuțe verzi. Ce i-a trebuit lui însurătoare la bătrânețe?... Acum uite-l pe băiatul ăsta...

– Nu dumneata trebuie să ai grijă de el! Ai grijă să-și capete drepturile, restul mă privește! îl atacă Maria Dora turuind de zor și cu elan jignit, atât de viu, încât tutorele meu se dădu un pas îndărăt și începu să clipească des.

– Păi... da, desigur. Eu n-am nimic împotrivă. Și rămăseseră înțeleși. El își făcea datoria, noi primeam lunar banii expediați de el, dar nu l-am mai văzut niciodată.

Din fericire, Maria Dora îndrăgi casa noastră veche, încăpătoare și plăcută, așa că am putut rămâne acolo printre amintirile triste și frumoase. Nu ne zoreau griji materiale. Nevoile noastre modeste erau acoperite de arenda pe care o primeam după mica proprietate de pământ a părinților mei.

Niciodată n-am trăit o tinerețe atât de ocrotită și de interesantă ca cea petrecută la Milano, printre stafiile delicate și deloc supărătoare ale casei vechi din apropierea

canalului Catarana. Cu Maria Dora o scoteam ușor la capăt. I-am observat slăbiciunile și îi făceam pe plac. Credea că totul se petrecea după vrerea ei, în realitate dansa pe sforile mele și era mulțumită pentru prima oară în viața ei. Când mă gândesc ce idei își făcea ea despre mine în iubirea ei părtinitoare, mă simt rușinat. Era convinsă – pentru că eu o convinsesem – că sunt doldora de virtuți: bunătatea, recunoștința, evlavia, hărnicia fără preget mă țineau retras într-o sihăstrie plăcută, sub aripile ei ocrotitoare.

Mă privea ca pe o ființă superioară, mai ales de când îl auzise și pe Fra Niccolo, unul dintre călugării-profesori ai mănăstirii San Marco, pe care-l acceptasem drept educator în interesul liniștii mele. Călugărașul prea puțin isteț fu încântat de progresele mele în ale scrisului, cititului și socotitului. Cu o oră-două pe zi scăpam de el, iar restul timpului îmi aparținea pentru învățături adevărate, buchiseală prin cărți și experimente în micul laborator, slab dotat al tatălui meu.

Nu dispuneam de altceva la începutul studiilor, decât de o sârguință avidă, disperată. Înțelesei cu tristețe că eram total neștiutor. Nu știam de unde să încep și ce cale să apuc. Esența alchimiei îmi apărea ca un mare nod din fire încâlcite, al căror capăt mi se ascundea cu încăpățânare. Știam destule despre manifestările exterioare ale alchimiei, despre pantomima ei misterioasă. Îl cunoscusem pe Mag. Trăisem în apropierea lui și îl puteam observa zi de zi. Îl admirasem și în final îl ucisesem. I-am furat Marea Esență și am băut din ea. Ochii mei deveniseră văzători. Trăiam în două lumi simultan. Săvârșisem transmutația în atelierul unui alchimist diletant. În odaia din turn a cetățuii Dreisesselberg îl invocasem pe cel Inițiat între patru oglinzi verzui. Am trecut

de două ori, cu conștiința deplină, prin poarta morții și cea a vieții, dar nu știam nimic despre esența acestor lucruri. Le foloseam ca pe niște forțe imense, ermetice, așa cum astăzi omul se folosește de electricitate. Intuisem unele obiceiuri ale acestora, dar nu le cunoșteam regulile lăuntrice și nici pericolele, și din acest motiv ele reacționau mereu altfel decât mă așteptam, la fiecare dintre provocările pe care le lansam, se întorceau împotriva mea, mă zdrobeau și mă aruncau conform legilor necunoscute, ascunse în ele.

HOMONCULUS

Ar dura prea mult să povestesc cum am ajuns, prin strădanii susținute, printr-o sută de interpretări eronate, la dezlegarea parțială a limbajului simbolic al alchimiei. Spun parțială, căci mă aflam încă departe de a extrage din acest limbaj niște îndrumări concrete. Ori de câte ori credeam că am priceput ceva, experimentele mele, efectuate cu emoție și fără îndemânare, se încheiau cu insuccese jalnice. Nu e greu de imaginat cum mă țineam de cap descurajat atunci când singur și fără nici o îndrumare mă așezasem în fața cărții lui Raymundus Lullus, despre prepararea Pietrei Filozofale; aveam impresia că sub ochii mei dansau imaginile disparate ale unui coșmar și că de la un moment la altul înțelegeam tot mai puțin.

„Piatra se prepară – zicea Raymundus Lullus – adunând sucul ierbii și extrăgând sudația acesteia pe foc mic și slab, după care vei fi în posesia unuia dintre mercurii noștri, sub forma apei albe și lichidul ei, ceea ce este spălarea și purificarea pietrei noastre. Aceea este una dintre cele mai de seamă taine și prima dintre porți. În acest lichid este purificat și marele balaur, fiind exilat din marele deșert al Arabiei, căci ca urmare a poziției sale s-ar îneca nemijlocit și ar pieri

în marea moartă. Întoarce-l deci și trimite-l în regatul Aethiopiei, unde s-a născut după natura sa, căci noi spunem că dacă nu este întors și nu este așezat în pământul său, va pleca și se va așeza pe alt meleag. De aceea trebuie să știi cu certitudine, că orice alt climat și alt meleag aduce moartea pietrei noastre, fiind ascunsă de ochii celor ignoranți și de ai celor nepricepuți."

Basilius Valentinus trecea Leul Roșu în goană de trei ori prin lupul cenușiu.

Greutățile sporeau prin faptul că toți alchimiștii mari acopereau cu alte nume de animale și simboluri din natură numele substanțelor și proceselor chimice. Prima Materia avea și ca o sută de nume: „Leo viridis", „Venenum", „nutrix", „chaos", „Azoth", „Draco devorans caudam suam", ba chiar unii îi ziceau chiar „Mercuris Philosophorum". Cele mai clare trimiteri le-am găsit în lucrările lui Cornelius Agrippa von Nettesheim.

Am început prin întocmirea unui glosar și lângă câte un cuvânt notam expresiile de acoperire cu care lucrau Maeștrii. Astfel am dobândit cunoașterea proceselor de *cineratio*, *putrefactio*, *corruptio*, *ablificatio*, *resurrectio*, dar baza pe care aș fi putut construi, Prima Materia, nu am putut-o găsi.

Câți ani am tot alergat după năluca Primei Materia! În câte lucruri mi se părea că o descopăr: în sânge, în foc, în fecale, în apă, în spermă, în aer, și atunci când, cu ajutorul lui Homonculus, am descoperit în sfârșit simplitatea teribilă a soluției, cât de timpurie era încă bucuria sentimentului de triumf. „Terra virginea" – notam în glosarul meu, pe lângă celelalte numiri ale Primei Materia.

Sunt aproape de a mă simți descurajat atunci când trebuie să vorbesc despre una din cele mai ciudate și mai

nebuneşti aventuri ale vieţii mele. În ce mod să descriu această fantomă jalnică şi îngrozitoare, care a inspirat atâţia alchimişti posedaţi, pentru a face experimente nebuneşti şi a încărcat visurile atâtor organisme sensibile cu umbra sa îngheţată?! Dincolo de experimentele medievale rău famate cu omul artificial stătea chircită întotdeauna figura demonică a lui Homonculus; de la el emana voinţa găsirii unei căi de a-şi putea ocupa cu sila un trup, căci legile universale nu-i deschideau nici o poartă pentru a se naşte legal. Mediumurile lui însă nu puteau comunica cu el decât „prin zid", prin sugestiile imperfect preluate de simţurile omului obişnuit, în penumbra unor visuri neclare, a unor intuiţii tulburi. Nici unul dintre ei nu-l văzuse aievea. Cu niciunul nu vorbise şi cu niciunul nu încheiase un pact, decât cu mine.

El mă căutase milenii de-a rândul făcând nenumărate încercări până a dat de mine, celălalt prizonier, cu care a putut să comunice în sfârşit în mod nemijlocit şi de care s-a putut folosi în paralizia lui neputincioasă. Situaţia lui Homonculus semăna parţial cu situaţia mea, dar era mult mai dezavantajoasă. Eu căzusem prizonier în imperiul fizic şi astral, printre erupţiile vulcanice ale instinctelor, pornirilor, pasiunilor şi fricii, dar aceste erupţii, prin mişcările lor spiralate, mă împingeau tot mai departe, antrenându-mă, prin alternările vieţii şi ale morţii, prin suferinţele trăirilor, către apele mai line, mai răcoroase, mai libere ale consecinţelor. Însă Homonculus staţiona în lumea congelată a raţiunii sterile, lipsite de înţelepciune, dincolo de planul astral şi dincoace de cel mental, în imperiul tranzitiv al „beznei exterioare". Nu reuşea să se ataşeze nicăieri. Era secătuit şi lipsit de sentimente, aidoma unui sofism gol. Voluptatea nu-l atrăgea, iar pornirile îl ocoleau. Volbura astrală îl eliminase

ca pe un complex de forţe cu altă vibraţie, iar abstracţiunea însorită, măreaţă a planului mental nu-l putea admite din cauza imensei mase de litere, care era acumulată în el dezordonată şi nedigerată, constituind un uriaş balast de gheaţă în temperatura mereu sub punctul de îngheţ al izolării generalizante. El era un „nihil" pe tărâmul nimănui dintre fiinţă şi încremenirea latentă.

Pe când mai era om, pe vremea înfloririi unei cu totul altfel de culturi, aşa-numita cultură ancestrală „magică", el crease o capodoperă elaborând o teorie care părea zguduitor de adevărată şi de necombătut, şi care, prin deducţiile ce se îmbinau ca inelele unui lanţ, ajunsese la negarea propriului său spirit. Acest lucru s-a întâmplat în perioada întunecării celui de-al treilea ochi, adică a vederii spirituale, când în locul ochiului văzător al imaginilor şi cititor în simboluri se dezvoltă marele creier, asemănător degetelor pipăitoare ale orbului, cu care omul nu mai vedea adevărul în ansamblul şi în plasticitatea lui, ci doar în fragmente, prin etapele cauzalităţii, tatonând, cu ezitări, cu greşeli şi cu subiectivism. Homonculus sărbătorea întunecat înfăptuirea deplină a lumii orbilor prin construirea sinistrului edificiu al cauzalităţii care se contura labirintic şi ale cărui trasee îl conduceau pe omul căzut în această cursă până la sicriul din care nu exista resurecţie. Acea cultură decăzuse, de atunci, se cufundase, pierise în cataclisme, iar fiinţele care trăiseră pe vremea ei îşi făcuseră locaş pe alte planete, în condiţii materiale mai subtile sau mai grosiere. Dar Homonculus, în capcana spirituală a căruia căzuseră atâtea suflete-păsări mai slabe, exclus şi damnat, rămăsese în ficţiunea morţii.

Homonculus îşi congelase ideea fixă de a nega viaţa, transformând-o în convingere. El diseca şi măcina tot ce era

căldură, mişcare sau credinţă, fără să-şi fi căutat pentru sine un sprijin sau un refugiu în loc. Cu tenacitate şi genialitate unice, a ucis astfel în sine forţele planurilor fizic şi astral. Dacă în el ar fi rămas măcar o urmă a celor două planuri inferioare, ar fi decăzut desigur pe cea mai de jos treaptă a existenţei fizice, transformându-se în stâncă dură, nesimţitoare; dar acum, lipsit de umorile, forţele tensionate, pasiunile diriguitoare şi suferinţele acestor două planuri, el stagna excomunicat, semănând cu scheletul de sârmă al unui artefact, de pe care orice alt material se destrămase. El bântuia în faţa porţii închise a învierii spirituale.

În cursul întâlnirilor noastre stranii, terifiante, reuşisem să aflu de la el cum ajunsese de la eşecul trupului omenesc artificial la înţelegerea faptului că nici el nu avea alt mod de scăpare în afara transmutaţiei simultane pe cele trei planuri. Pricepuse, evident şi că acest mare experiment nu poate fi făcut decât de *om*, de Homonculus, fantoma paralizată, niciodată!

Acest damnat veşnic treaz fu atras către mine prin cugetările mele solitare şi prin cercul galben de lumină al lămpaşului cu ulei din atelierul alchimic prăfuit. Mă observase îndelung înainte de a încerca să creeze o legătură cu mine.

Şocul primei noastre întâlniri trăieşte şi astăzi viu în amintirea mea.

După luni întregi de strădanii ajunsesem la un nou eşec grav. Experimentasem cu sânge, învingându-mi repulsia şi expunându-mă noilor asalturi ale ambianţei mele teribile. Căci această legiune de porniri, aidoma focului înteţit cu ulei, deveni puternică, zgomotoasă şi turmentată în aburii invizibili ai sângelui. Strecurasem, încălzisem, condensasem, diluasem, congelasem, incinerasem, evaporasem sângele, dar

rezultatul n-a fost decât o legare şi mai strânsă ce mă imobiliza. Oboseala mă doborâse. Vidul nereuşitei mă întristă. Trecusem deja de revolte şi disperări. Căzusem într-o stare letargică. Curăţasem atelierul de eprubetele murdărite cu sânge ca să fiu lăsat în pace de haita astrală de lupi şi într-adevăr, în liniştea pustie a nopţii, în ambientul plumburiu, neprietenos, se potoliră şi ei pentru o vreme, ca nişte cheflii ai carnavalului în miercurea cenuşii. Mă simţeam bolnav. Cât timp a durat febra activităţii am nesocotit durerea de mijloc care mă chinuia şi ochii care-mi ardeau de nesomn şi de efort, dar acum toate mă copleşiră brusc. Mi-era frig. Vasele de sânge pe care le jecmănisem nu mă mai încălzeau, căci procurasem sângele mai ales din propriul meu trup. Această stare deteriorată, lipsită de pulsiuni şi simţăminte îi convenea cel mai mult lui Homonculus; în acest moment reuşi el să arunce către mine prima funie a punţii care urma să ia fiinţă între noi doi.

Era în jurul orei unu din noapte.

Totul începu prin întunecarea lămpaşului meu. Credeam că se terminase uleiul sau fitilul. O potrivii cu gesturi maşinale. Nu mai avea nici un rost să rămân treaz în această noapte, dar nu aveam nici măcar forţa de a mă retrage să dorm. Stăteam gârbovit de spate printre notiţele mele risipite. Cu ochii deschişi, dârdâind, într-o poziţie incomodă, mă cufundai într-un fel de reverie în care simţurile fizice paralizaseră, iar sufletul rătăcea neocrotit în marele imperiu întunecat al tranziţiei.

Ochii mei deschişi sesizară iarăşi că lampa se întunecă. Câteva gânduri, ca nişte pietricele, se rostogoliră în mine: am pus ulei în recipient... am tăiat partea arsă a fitilului...

totuşi lampa abia luminează, de parcă ar fi sugrumată de un obiect rece, umed...

Flacăra chinuită pâlpâia, sfârâia. Încet îmi dădeam seama că lumina ei nu se mai răspândeşte în cerc, ci, împotriva oricăror reguli ale fizicii, se întinde îngustată către colţul din stânga al odăii, sparge integritatea zidului, amestecându-l cu infinitul, iar la capătul razei galbene de lumină, la o depărtare teribilă, surdă, stă ceva... sau cineva.

Forma sub care Homonculus se arătă este greu de descris. Aproape imposibil. Existenţa lui era mai curând o existenţă negativă. Atât de densă şi mortal de neagră nu putea fi decât culoarea şi starea unor nebuloase cosmice stinse, a aşa-numitelor găuri negre. Atât de neagră, încât în masa lui nu puteai descoperi nici un contur, şi totuşi simţeai în ea prăpăstii ameninţătoare şi tunele fără de sfârşit către infern. Această negreală s-ar fi diferenţiat cu multe nuanţe şi tonalităţi vizibile de orice culoare neagră sesizabilă de ochiul omenesc. Dincolo de formele fizice şi astrale desfăcute inert, stătea Homonculus cu umbra lui imensă de culoarea tuşului. Era ca o intrare de tunel bizară, infernală, pictată de un artist chinez, dar contururile i se modificau necontenit; în alte şi alte locuri irupeau din el vârfuri ascuţite, noduri, crampoane şi tentacule acaparatoare mişcându-se spasmodic. Figura i se înălţa, se subţia, apoi spiralând în jos se acumula prăbuşindu-se. Acestea erau formele gândirii sale, activitatea fiinţei sale fantomatice, căci şi în el, ca în orice organism viu, exista mişcare. Fără vreun ecou lăuntric, mă cufundai inert în contemplarea apariţiei. După un timp, o intensificare imperativă, revendicativă mă îndemnă să fiu atent către mine însumi, sesizând o voce străină, zgomotoasă, agresivă care bubuia prin creierul meu.

– Mă vezi? auzeam cu putere, cu larg ecou, de parcă vocea ar fi răsunat într-o sală goală. Strigătul se auzea lăuntric, totuşi ştiam cu certitudine că îmi vorbea acel cineva titanic care se învolbura în depărtarea nemăsurată.

– Da!

Vocea mea stârni un mic ecou răguşit şi prozaic în liniştea prăfuită a atelierului meu şi distruse într-o clipă vraja. În jurul meu, gloata astrală începu să se agite ca un stol de păsări necrofage speriate. Inima mea făcu un salt şi începu să bubuie cu intermitenţe. Mă năpădi transpiraţia şi mă luă cu frig. Mă târâi până la patul meu şi mă strecurai îmbrăcat sub plăpumi.

Ce-a fost asta?

Tremuratul nu mă mai slăbea. Umbra depărtată, terifiantă a lui Homonculus mă şocase mai rău decât orice altă trăire de până atunci, căci el era opusul perfect al Luminii, din care câte o scânteie se ascundea chiar şi în cel mai înfiorător demon astral. Homonculus înghiţise lumina şi o sugrumase în sine. Homonculus era însuşi întunericul: era „dracul".

*

Trecură săptămâni până reuşi să mă contacteze din nou. Exercita asupra mea o permanentă presiune; voinţa lui imperioasă, nerăbdătoare, chemătoare trecea din nou şi din nou şuierând prin mine aşa cum printr-o cameră cu uşile şi ferestrele deschise trece un curent de ger tomnatic. Când mă temeam sau când eram obosit, senzaţia era mai puternică. Apelam aproape recunoscător la fiinţele astrale care mă fereau de el prin horele lor carnavaleşti.

Era decembrie. Zilele ce treceau repede, incolore, dispăreau cu grabă, cedând în faţa nopţilor lungi, mohorâte. Pereţii reci revărsau iarna. Jăratecul tigăilor cu mangal abia

dacă încălzeau la distanţă de un metru. Pe sală alerga un vânt pătrunzător şi vuia plângând în horn.

O răceală puternică mă ţintuise la pat. Cât timp febra mă ardea, nu s-a întâmplat nimic; dar apoi temperatura începu să-mi scadă. În trupul meu rece, slăbit de sudaţii se crease starea în care Homonculus îşi putea face din nou apariţia. Îl zării din nou la capătul liniei luminoase a lămpii. Vocea lui profundă şi gravă răsună în creierul meu ca într-o sală boltită:

– Mă vezi?!

– Da... răspunsei eu acum cu un gând sfios, dârdâit. Ce... doreşti?...

– Să mă aliez cu tine!

Din toate simţurile, instinctele şi sentimentele mele izbucniră unde vii de respingere, dar vocea poruncitoare a lui Homonculus opri năvala lor:

– Aşteaptă! Prostule! Crezi că poţi dobândi Prima Materia cu sânge şi cu fecale?! Tu singur n-ai s-o descoperi niciodată!... Numai cu Homonculus!

Puntea dintre noi se făurise. Focusul întregii mele fiinţe era această problemă. Orice altceva rămânea de o parte; dispărură teama, prudenţa, semnalele de alarmă ale repulsiei, singure cuvintele magice ardeau între noi cu o lumină cristalină orbitoare:

– *Prima Materia!*

Primul pas. Baza pe care se construieşte Templul Cosmic al transmutaţiei. Leagănul Marelui Magisteriu.

Sfântul uter matern în care eliberarea mea poate căpăta viaţă.

De data aceasta legătura ne-a fost zădărnicită de emoţia mea trezită, de dorinţa mea prea avidă. Alergam cu frenezie

după marea fiinţă a cărei vedere îmbrăţişează un orizont mai larg şi care posedă ştiinţa, în timp ce eu bâjbâiam doar ca orice vierme uman. El voia să mă ajute. Mi-a oferit alianţa. Eram alesul lui. Că alianţa îşi are preţul ei? Nu contează. Voi plăti!

Cu cât o doream mai mult, cu cât aşteptam mai nerăbdător o nouă întâlnire, cu atât mai puţin reuşeam s-o realizez. Începusem să bănuiesc că întâlnirea cu Homonculus se poate face numai într-o stare de calm răcoros, în care sentimentele, pulsiunile, forţele fizice sunt în repaos, îşi întrerup activitatea. Încercai să readuc acea stare de reverie în care îl văzusem pentru prima oară. Dar gândurile mele zbuciumate, împrăştiate, sentimentele mele cu suita lor isterică îmi atacară intenţia ca o haită de fiare înfuriate. Nu eram în stare să creez un spaţiu de vid lăuntric decât eventual pentru scurte momente. După multe strădanii, am reuşit să-l mai văd pe Homonculus pentru câteva clipe şi din cuvintele sale disparate am reconstituit sfaturile care mă ajutau ca, după preocupări grele, de luni întregi, să pot permanentiza comunicarea cu el.

A trebuit să învăţ un anume mod de a respira şi de a şedea, mai târziu foloseam şi ierburi aromatice, adunate după reţeta lui Homonculus. Cred că el însuşi făcea eforturi şi exerciţii; cu ocazia acestor întâlniri el mă întâmpina cam la jumătatea drumului, căci după ce legătura dintre noi se întrerupse, n-am mai reuşit să obţin clauzura care excludea din jurul nostru vuietul neliniştit al lumii fizice şi astrale.

*

Trecu aproape un an întreg până ce comunicarea dintre noi deveni permanentă.

Întâlnirile noastre tainice se petreceau de preferinţă în ceasurile liniştite cu lumini de opaiţ ale nopţii. Aceste seanse infernale porniseră în lumea gândurilor mele un ciudat proces de fermentaţie, aruncându-mi din nou existenţa în afara portului liniştit în care trăisem.

Homonculus avea asupra gândirii mele efectul unei pietre de şlefuit ce ascute o lamă. De la el am învăţat, pe lângă multe cunoştinţe parţiale, metoda speculaţiei abstracte ce pătrunde din strat în strat până la nucleul lucrurilor şi mirajul întrebărilor nimicitoare care neagă şi ucid totul, fără ca să-şi găsească un punct de echilibru undeva, în ceva. Homonculus nu-l nega pe Dumnezeu, ci dovedea că El nu există; la fel cum susţinea, prin argumente frapante, că viaţa veşnică ar fi o ficţiune. Şirul speculaţiilor sale era de neatacat, nu prezenta nici cea mai mică fisură; doar atât că el însuşi trăia în afara unui corp de milenii întregi, cu o conştiinţă neîntreruptă, în fundătura unei teorii perfecte şi totuşi total eronate, negată în mod mistic prin realitate. Duelurile noastre verbale erau nespus de stranii, deşi nu durau niciodată prea mult. Cu mecanismul său ideatic uriaş, care măcina în gol, îmi zdrobea argumentele, precum un leu înfometat un şoricel rătăcit prin cuşca lui. Crezusem mereu că vanitatea e o pasiune fierbinte, un simţământ astral care biciuieşte şi ucide. Dar în persoana lui Homonculus am cunoscut o formă a ei mult mai incredibilă: o mumie magică a vanităţii care fusese îmbălsămată pentru milenii împreună cu el şi bântuia cu figura ei uscată, dar rezistentă în intelectul lui magic. Acest monstru ideatic dorea să se manifeste. Dorea să-şi demonstreze performanţele înspăimântătoare şi nu accepta să rămână ascunsă. Homonculus nu tolera să nu fie pomenit

sau ca activitatea lui să-mi fie atribuită mie. *Eram obligat* să vorbesc despre el. Îmi cerea imperios să fac referiri la fiinţa lui. Altfel eu nu-aş fi scos un cuvânt despre el. Mă miram, văzând imensa, mohorâta satisfacţie ce-l umfla când declanşa fascinaţia şi uimirea unor prostănaci.

– Îi dispreţuiesc, îmi comunica el prin radiaţii. Dar am dreptul să fiu admirat de ei, aşa cum unui rege i se cuvin dările, deşi relaţia între suveran şi supus e ceva total nesemnificativ şi mărunt, în comparaţie cu relaţia dintre mine şi ei!

Conform teoriei sale, universul ar fi fost un trup stupid, greoi, pieritor, al cărui creier nu avea habar de celulele captive din corpul său, la fel ca şi creierul oricărui măgar terestru; diferenţa consta doar în faptul că viaţa universului este supusă altei măsuri temporale decât cea cunoscută de om. Acest titan neştiutor şi orb trebuia ucis pentru ca din închisoarea de trilioane de ani, consumaţi lent, şobolanii care sufereau să poată fi eliberaţi şi lăsaţi să se retragă în pacea neantului întunecat. Eliberatorul era Homonculus. Mântuitorul Morţii Veşnice. Pumnalul ucigaş ar fi fost transmutaţia. Magul alb, în posesia Marelui Magisteriu continua să zămislească viaţa, căci în trupul gigantic el se transformase într-o celulă mai subtilă – o celulă cerebrală – şi prin sine însuşi înălţase la rang de Dumnezeu centrul căruia îi dădea viaţă şi care se manifesta prin El. Însă puterea aflată pe mâna lui Homonculus va deschide artera principală, prin care sângele Macrocosmosului, neîndurător şi stupid se va revărsa. Titanul va muri. Mişcarea se va opri. Materia se va descompune şi, împreună cu ea, şi ficţiunea spiritului, emanaţie a materiei, rafinată până la starea de esenţă invizibilă.

*

Nimeni nu cunoştea mai bine decât el structura şi compoziţia lucrurilor; el era un adevărat anatomo-patolog, numai că diseca ceva mult mai subtil, până în profunzimile aproape nemăsurabile ale reducţiei. El despuia viaţa, începând cu funcţionarea corpului uman, tainele chimismului său, începând cu glandele endocrine până la circulaţia sanguină, începând cu genele până la structura de vibraţii, sensibilă şi genială, a corpului astral; şi mi-a deschis nişte orizonturi atunci, în 1633, de care medicina noastră actuală nu are nici acum habar.

Atunci când, în speculaţiile sale, a priceput că pentru săvârşirea marii acţiuni el trebuia să fie prezent pe toate cele trei planuri, începu o serie de experimente de Sisif, prin creierele câtorva alchimişti, pentru obţinerea omului artificial. Experienţele au eşuat, din cauza „filtrului impur şi de proastă calitate al acestor creiere", zicea el; acestea deformaseră directivele sale. Apoi renunţă definitiv la această idee căci, prin mine, i se oferea o soluţie mai simplă. Organismul meu era pregătit pe cele trei planuri, nu rămânea decât să se mute el acolo cu geniul său propriu, prin poarta pe care o deschisesem către cealaltă lume cu păcatul meu mistic. Între noi doi nu exista nici un zid. Îl vedeam, şi, cu ajutorul metodei elaborată în comun, reuşeam să menţinem o comunicare permanentă directă între noi.

Pentru a pune bazele lucrării, era nevoie, după părerea sa, ca eu să mai fiu „ajustat". El trebuia „să facă ordine" în creierul meu. Să elimine noţiunile neclare, impure şi să dea intelectului meu calităţile unei lame de cuţit perfect ascuţite şi imparabile. Convorbirile noastre în contradictoriu urmăreau acest scop. Dereticarea fu eficientă şi începu să influenţeze

viaţa mea din timpul zilei. Scepticismul destructiv ce mi-a fost inoculat şi prin care el dărâmase în capul meu edificiul de ipsos metafizic construit din sentimente neelucidate, din delicateţe şi timiditate, mă făcu îngâmfat, nerăbdător şi provocator. Nu mai putea fi vorba de toleranţă faţă de dogmatismul blajin al Mariei Dora. O contraziceam şi o ironizam. Fra Niccolo, blândul şi mărginitul călugăraş începu de-a dreptul să se teamă de mine. Întrebările mele cu privire la Dumnezeu, la creaţie, la păcat, la decădere, la liberul arbitru nu erau decât umbre ale întrebărilor lui Homonculus, totuşi îl făcură să transpire, apoi, după câteva argumente jalnice, abia bâiguite, el izbucni în strigătul „Apage Satanas!" – şi începu să-şi facă cruci. Aceleaşi întrebări au fost reluate apoi de materialismul antireligios din secolul al XIX-lea, ai cărui reprezentanţi credeau cu aceeaşi mândrie turmentată că reuşiseră să reteze toate capetele „hidrei metafizice", lucru despre care eram şi eu convins pe atunci. Fără îndoială, comportarea mea a fost lipsită de prevedere, dar eram subjugat de febra convingerilor mele. Această stare se instalează întotdeauna, în fiecare om atunci când este incendiat de un crez nou. Astăzi este evident că ateismul şi materialismul sunt tot nişte credinţe pasionate şi dogmatice ca şi opusul lor.

*

Transformarea mea era gata s-o bage în boală pe biata Maria Dora. Când Fra Niccolo îi spuse că nici pentru tot aurul din lume nu va mai accepta să-mi dea lecţii, ea mă rugă în lacrimi să revin la sentimente mai bune. Comportarea mea nu numai că-mi punea în pericol mântuirea sufletului, dar îmi primejduia şi integritatea corporală. În oraş circula vestea că-mi vândusem sufletul diavolului şi că târgul fusese mijlocit de mama mea defunctă care era vrăjitoare. Era

evident că pactul îmi impunea să mă opun cu orice ocazie învăţăturilor bisericii, să-i tulbur pe cei evlavioşi şi să abat cât mai mulţi miei din calea cea dreaptă. Această intenţie a mea era dovedită de întrebările de o satanică viclenie pe care le puneam şi care trebuie să fi fost născocite chiar în iad, altfel omul cu credinţă în Dumnezeu ar putea găsi răspunsul la ele. Singur diavolul era în stare să pregătească asemenea laţuri porumbeilor blajini ai Domnului.

Ştiam că această argumentaţie injurioasă, prostească şi josnică pornea şi se răspândea prin Milano în mare parte din mănăstirea San Marco şi conţinea primejdii serioase. Aş fi şters-o din loc cu dragă inimă, dar Homonculus îmi cerea să rămân, căci oricum peste puţin timp ar fi sosit vremea plecării. Atelierul tatălui meu era slab utilat şi sărăcăcios pentru desfăşurarea marelui eveniment, iar studiile mele erau încă incomplete. Nu trebuia să mă îngrijesc de bani sau de relaţii. Homonculus cunoştea manivele care porneau mecanismul prostiei şi credulităţii omeneşti.

*

.Evenimentele au luat totuşi un curs care m-a silit să plec mai curând decât ar fi vrut Homonculus. Procesul fu pornit de Maria Dora, care, în îngrijorarea ei plină de iubire, aşa cum se întâmpla de obicei în jurul ei, îi cauzase iarăşi neplăceri celui pe care ar fi vrut să-l salveze. Este neîndoios de pildă că, pe lângă Fra Niccolo, jignit în sentimentele sale religioase şi poate chiar şi mai mult în orgoliul său, Maria Dora însăşi era cea care plânsese pe umerii tuturor vecinelor din cauza ereziei mele, povestind despre ea unor babe, unor călugăriţe cu feţe ciupite de vărsat şi unor popi scandalizaţi. N-a durat prea mult până ce sentinţa a fost pronunţată: trebuie să fiu supus exorcizării!

Exorcizarea se face în cadrul unui ritual măreţ şi solemn. Poporul se înghesuie cu sfântă teamă şi curiozitate în jurul specialistului salarizat al raiului şi iadului, care cădelniţează, împrăştie picături de aghiazmă şi, cu sabia de foc a unor cuvinte sacre, duce lupta victorioasă împotriva celui rău.

Însă diavolul meu se dovedi încăpăţânat şi reticent. Aghiazma nu l-a făcut nici măcar să tresară, iar cădelniţa i-a provocat doar un strănut iritat. Femeile care se înghesuiau una în alta cu evlavioasă îngrozire, obrazul de maimuţoi întunecat şi prefăcut al lui Fra Niccolo, faţa Mariei Dora, devenită o umflătură roşie de atâta plâns şi prezenţa unui copil desculţ şi murdar, care cine ştie cum ajunsese acolo şi care-şi scobea nasul în tot cursul ritualului – avură asupra mea un efect hilar şi în acelaşi timp mă revoltau. Ei pătrunseră pe neaşteptate în atelierul liniştit. Îmi smulseră din mână cartea lui Trismosin: „Aureum Vellus", au cădelniţat-o repede şi au stropit-o cu aghiazmă, neascunzându-şi repulsia, de parcă ar fi avut în faţă un şobolan mort, apoi mă stropiră şi pe mine, dar fără rezultat. Diavolul meu nu se mişca din loc. Mai mult, începu să râdă şi să ironizeze înciudat, dar şi vesel, de parcă l-ar fi gâdilat cineva; se luă la harţă cu ei, mai viclean şi mai vioi decât oricând, şi sfârşi prin a goni din odaie toată şleahta.

Am avut noroc să scap doar cu exilul. Ce-i drept, pentru că, până să pună ei mâna pe mine, eu mă şi aflam departe de oraşul meu natal.

În ultimele ceasuri petrecute în bătrâna casă îndrăgită a ieşit în vileag că eram legat de acest loc prin mult mai multe fire decât o crezusem în starea mea spirituală febrilă de atunci. Figura blândă a mamei, îmbrăcată în albastru, trecea din odaie în odaie. În porii pereţilor se păstraseră şuşotelile

de odinioară, iar mobila cu luciu adormit din sufragerie reînvia curburile unor trupuri dispărute. În clipele cu gust de moarte ale bunului-rămas, multe amintiri transfigurate în prezent stăteau incerte în fața ușii și mi se părea că ar fi ajuns să spun o vorbă ca tatăl meu, cu privirea lui distrată, să intre șontâcăind și ținând între degetele îngălbenite de sulf o ulcică de lut cu o aromă puternică. Cuverturile din paturi se bombau de parcă sub ele cineva ar fi stat culcat. Strigătele din timpul nașterii însângerate, mișcările speriate, aburii bolnavi și curenții de aer șuierători bântuiau totul în jurul meu umplându-mă de singurătate, doliu și de nostalgie tandră. Obiectele îmi vorbeau și mă atingeau pentru că le dădeam viață prin sentimentele puternice și gândurile acumulate de-a lungul multor ani. Chiparosul prăfuit și dens, oglindit în apa micului bazin îmi comunica prin contururile sale largi niște lucruri inexprimabile. Nervurile dalelor albe și negre, sunetul cu ecou al pașilor mei, florile decolorate de soare din modelul perdelelor, picturile înnegrite de timp, parfumul din dulapurile de haine mă dureau fiecare cu durerile lor, de parcă ar fi fost părți ale trupului meu, legate de mine prin trasee nervoase.

Eram în 1636.

Se însera când am părăsit casa, îmbrăcat cu o pelerină neagră, purtându-mi în mână micul bagaj, petrecut de plânsul reținut al Mariei Dora și de propriile mele sentimente pustii. Multă vreme n-am avut curajul să privesc înapoi. Țintuiam cu ochii frunzele moarte, ude, care goneau, purtate de vânt, pe sub pașii mei. Sufla un vânt de octombrie, nervos, ca de fată bătrână, încrețind mărunt suprafața băltoacelor lăsate de ploaia căzută după-amiaza. Apa canalului era furioasă și răspândea duhori de putrefacție.

O clipă m-am gândit să vizitez mormântul părinților mei la cimitir, dar renunțai pe loc: la ce bun? Ei nu erau acolo. Mormintele acelea erau goale. În ele se destrămau niște deghizări trupești lepădate, simple ruine ca și bătrâna casă de pe lângă canalul Catarana. Apoi mă oprii pe Vialle Colli, Calea Colinelor și privii înapoi spre casă. Ea se înălța pe fundalul unui cer întunecat cu ferestrele stinse. Era bătrână și părăsită pentru totdeauna. Izbucnii în lacrimi. Certitudinea că fără mama sunt pierdut mă cuprinse cu asemenea forță încât o chemai pe nume, strigând.

*

Am petrecut anii următori ai exilului în peregrinări fără rost printr-o bună parte a Europei. A fost o perioadă aventuroasă, tulbure, cu mozaicuri hazlii sau triste, când am muncit prea puțin cu adevărat și am acumulat puține cunoștințe, cu toate că, prin complicitatea lui Homonculus îmi câștigam o faimă oarecare ca alchimist, maestru vrăjitor și doctor minune, fără să fi fost ajuns din urmă de consecințele amare ale acestui fel de nimb. Când locul mi se încingea pe sub tălpi, Homonculus îmi făcea semn de plecare și eu o luam din loc, pe jos, cu caleașca trasă de un cal sau chiar de patru cai, cu harnașament scump, ornamentat, după cât de darnică era victima pe care o jecmănisem. Homonculus era într-adevăr foarte priceput în fabricarea aurului, dar chiar și el îl transmuta deocamdată tot numai din prostia omenească.

Nici modul în care îi convingeam chiar și pe cei cinici și pe cei ce se îndoiau nu era pură escrocherie, ci se baza pe cunoașterea precisă a logicii evenimentelor, pe cercetarea minuțioasă a interacțiunilor ascunse și a legilor naturii. Aceste capacități nu le aveam desigur eu, ci Homonculus. El prevedea mersul fenomenelor meteorologice și mă punea să folosesc

știința lui sub formă de amenințări, știa când vor avea loc inundații, cutremure, ba chiar și tensiuni politice și războaie. Epidemiile și molimele printre animale se iveau și ele la datele prezise de Homonculus, ca și vindecarea sau înrăutățirea stării bolnavilor. Punea diagnoze fără greș. Nu se înșela niciodată în ceea ce privește data morții cuiva. Precum am spus-o, el era foarte mândru de performanțele sale în felul lui abstract, fantomatic, dar nu răbda ca eu să creez în jurul lor un mit: „Toate acestea sunt cunoștințe, deducții, capacități dobândite, acumulate prin observații milenare. Am reușit să surprind chiar și cele mai ascunse calități ale materiei, și anume nu cercetând-o pe specialități, ci pornind de la sinteza Macrocosmosului ca un tot unitar. De pildă știu că dacă în Soare apar pete, celulele piticilor tereștri vor prezenta o anumită reacție, așa cum un medic care se respectă trebuie să știe că proasta funcționare a rinichilor provoacă umflături la picioare".

*

Homonculus avea perfectă dreptate în tot ce se referea la lumea fizică, ba chiar și la componentele și funcționarea celor mai subtile materii, el greșea totuși fundamental în ceea ce privește esența. Zadarnic erau exacte toate calculele făcute de el. Matematica îi dădea dreptate, Viața mistică însă nu.

Dar despre acestea voi vorbi mai încolo.

BĂRBATA

Mi se deschise, în sfârșit, prilejul unor șederi mai îndelungate și al unor experimente mai temeinice, mai interesante, la Hasenburg, sub protecția Cristinei, regina Suediei.

Despre această ciudată femeie-bărbat s-a scris foarte mult și de atunci încoace. A fost prezentată ca o figură romanțioasă, tragică, genială, dementă, bolnavă, depravată și sfântă. De fapt nu era nici una din toate acestea, dar avea câte puțin din fiecare.

Era, fără îndoială, bărbat. Căzuse prizonier într-un trup feminin prin curiozitatea lui avidă, inteligentă și perversă. Adora cu atâta pasiune femeia încât a dorit să se unească cu ea; nu doar în inconștiența scurtă a voluptății, ci îndelung, cercetând taina specifică a nervilor, creierului, intuițiilor ei, ale sângelui și cărnii ei, observând organismul feminin dinspre înăuntru. Voia să treacă prin dispozițiile ei, prin visurile despre care ea nu vorbea, prin mișelia ei și bunătatea ei exaltată, așa cum un bărbat nu poate cunoaște femeia chiar dacă era rupt din uterul mamei sale, supsese sânii doicii și înlănțuise corpul iubitei, pătrunzând în poala ei. Celălalt pol rămânea totuși o planetă necunoscută, la o distanță de ani-lumină.

Din această dualitate venea natura ei ciudată, neînțeleasă din exterior. Lumea instinctelor sale născută din legile specifice ale psihicului masculin și trupului feminin era prezentă în ea în același timp, într-o luptă continuă și cu perioade de dominare alternante. În chip de bărbat, era chibzuit, dornic de cunoștințe, îndrăgostit de cărți, ascet sceptic, uneori autoflagelant, alteori poet subtil, amorez galant, adesea partener voios de chiolhanuri, sau degustător pasionat al mâncărurilor condimentate și al farmecelor feminine răscoapte. Ca femeie, era exaltată și capricioasă, alteori bisericoasă, tăcută și dedată rugăciunii, de cele mai multe ori însă isterică și imprevizibilă, cochetă, nemiloasă, o femelă de rând care ceda fără îngrădire oricărei pulsiuni ce irupea din trupul, din nervii, din unduirile simțămintelor sale. Cei din jurul ei se aflau într-o situație nemaipomenit de grea. Nimeni nu putea să prevadă care dintre toate aceste ființe se va ivi în clipa următoare. Ceea ce construise una, cealaltă distrugea. Ceea ce era pe placul uneia, cealaltă detesta. Ceea ce una ascunsese cu pudoare, era dat în vileag cu mândrie de cealaltă. N-am văzut o dualitate mai tragică – și o cădere mai certă decât căderea reginei Cristina.

Dorea puterea cu cea mai slabă dintre naturile ei, cu cea instinctuală și feminină. Pentru bărbatul din ea, puterea și răspunderea însemnau o corvoadă. Se simțea sugrumat de ea. Bărbatul era un răsculat și cerea libertate. Chiar și aurul îl voia femeia cea moale, superstițioasă și vanitoasă, pentru a-și cimenta dominația.

Cristina voia aur, Homonculus și cu mine voiam un atelier bine dotat, o bibliotecă uriașă și posibilitatea de a munci nederanjați. Astfel, Hasenburg deveni pentru multă vreme scena palpitantă a experimentelor noastre. Regina

s-a luptat mult pentru a ne crea condiții de muncă netulburate. Curtenii săi care își temeau pozițiile, cei pizmași și unii poate sincer binevoitori o sfătuiau pe bună dreptate să nu se lase influențată de mine. Însă Cristina, ca și mine de altfel, am fost cuceriți de febra bine cunoscută de toți cercetătorii care deschid un drum într-un domeniu virgin. Ea era ademenită de aur, însă se aprindea adesea față de laturile interesante ale experimentelor.

Eu, unul, mă luptam în interesul mântuirii mele și pentru ideea fixă a lui Homonculus. Aurul mă lăsa rece.

Am petrecut multe după-amiezi, seri și nopți împreună în sala imensă, pavată cu dale colorate, de pe tavanul căreia atârnau lămpi cu spirt costisitoare, răspândind o puternică lumină peste creuzetul din lut ars, ceaunul pentru apă, recipientele pentru pământ, malaxoarele, vătraiele pentru jăratec, recipientele pentru acizi, oalele pline cu pilitură de fier sau cinabru, alambicurile, suflantele, zăcând de-a valma pe masa lată din scânduri geluite și pe stelajele din jur.

Lucram cu mai multe cuptoare deodată, dintre cele ce se numeau „cu foc continuu" și nu foloseam focuri puternice, ci căldură constantă, uniformă. Utilizam și balega despre care (de la Valentinus încoace) se afirma că nu mai e de actualitate, pentru dezvoltarea căldurii rezultată din procesul de descompunere.

În creuzetele cuptoarelor largi, cu capace de fontă, clădite din cărămidă roșie, compoziția de sare de bucătărie, sulf și mercur, epurate prin procedee complicate, strecurate, rafinate și încorporate într-o masă de pământ virgin, se odihnea ca un făt în uterul matern.

Creuzetul era înconjurat de bălegar de vacă, menținut la o umiditate constantă și dedesubt printr-un perete de cărămizi

perforate, către „embrion“ urca strecurată căldura unui focar din jăratec de mangal; aşa cum căldura soarelui pătrunde până la bobul de grâu strecurată de stratul de pământ.

În fiecare cuptor şi în fiecare creuzet odihnea câte un material pregătit prin alte şi alte procedee, cu compoziţii diferite şi menţinut la altă temperatură, aşteptând să se nască după treisprezece luni.

Regina se dovedi un ucenic admirabil de impersonal şi tenace. Voia să participe la toate operaţiile, până şi la munca fizică, ridicând ciubere şi mânuind foalele. Îi făcea plăcere să-şi simtă forţa muşchilor şi îndemânarea pe care o dovedea, dar, în acelaşi timp, misterul cuptoarelor, al acestor „mame însărcinate“ îi trezea o emoţie aproape tandră, feminină, de parcă ea însăşi ar fi fost însărcinată cu un copil regal. Desigur, nu putea să vadă şi să afle decât atât cât îi părea util lui Homonculus, operaţiunile grosiere, care se petreceau pe plan fizic. Nu putea şti însă nimic de importanţa momentului când trebuia să aibă loc concepţia sub influenţele cosmice potrivite, sub anumite constelaţii.

Nu bănuia care era legătura între modul meu de viaţă ascetic, cu regim alimentar compus numai din vegetale şi operaţiune şi nu ştia nici de praxisurile mele de concentrare pe care le făceam în zori, în singurătatea camerei mele, sub conducerea lui Homonculus. Spiritul ei neliniştit intuise ceva din faptul că păstrez secrete faţă de ea, căci nu contenea cu întrebările. Răspunsurile mele n-o mulţumeau niciodată pe deplin, totuşi, se supunea disciplinată regulilor pe care le-am stabilit pentru participarea ei la experimente.

*

Câte speranţe porneau cu fiecare concepţie! Şi ce căldură a emoţiei se acumula timp de treisprezece luni în jurul

trupului roşu al cuptoarelor! Numai nenumăratele treburi mărunte din atelier, îngrijirea focului, a bălegarului, a suflantelor, îngrijirile ca de doică îndulceau emoţiile sufocante ale săptămânilor şi lunilor care abia înaintau.

După concepţie, se lasă liniştea şi inerţia.

Flăcările de spirt, foarte scumpe şi greu manevrabile se sting…

De deschizătura boltită, largă a ferestrei se lipeşte mătasea întunecată a cerului înstelat. Căldura care vine dinspre cuptoare se luptă cu răcoarea melancolică a Nordului şi pe scena ferestrei boltite apare Luna nouă. Începe să crească. Se întregeşte în Lună plină, regină a lichidelor tulburătoare a nervilor, apoi scade lent.

A trecut o lună.

*

În timpul experimentelor serioase, mari, mă molipsisem şi eu de încrederea lui Homonculus. Mi se părea imposibil ca într-unul din creuzete să nu se nască „copilul divin“, cum era cert că, după iarnă urmează primăvara. Homonculus calculase totul. El înconjură datele cu strategia lentă şi temeinică a vânătorului şi, aplicând principiul excluderii, îngustase aria posibilităţilor pe care le-a stabilit în număr de patru variante, iar acestea fermentau şi se modelau în cele patru cuptoare. Careva din ele era cea adevărată. Careva din ele era soluţia.

*

Deschiderea primului creuzet nu ne-a adus nici o dezamăgire. De ce să fi fost ascuns tocmai în primul?

După patru luni şi două zile, sterilitatea celui de-al doilea creuzet îmi provocă deja o strângere de inimă. Homonculus era neclintit.

– În întregul univers nu există nici un argument care să mă contrazică – radia el către mine cu certitudine mohorâtă. După patru sau opt luni ne vom atinge ţelul.

Nu era nici un argument în întregul univers care să-l fi contrazis pe Homonculus, dar transmutaţia nu se realiza, componentele nu se uneau şi nu se modelau aşa cum o făceau în cuptorul magic al naturii, clipă de clipă, fără nici un efort, ci rămâneau diferenţiate cu obstinaţie. Universul părea să nu fie construit doar prin teze, antiteze şi sinteze, nu doar din fapte cauzale, ci şi din altceva de care noi nu ţinusem seama.

Deocamdată însă, pe lângă amărăciunea decepţiilor suferite, totuşi nu putea fi vorba decât de o eroare, de un lucru pe care încă nu-l ştiam, dar pe care îl vom afla, căci îl vom căuta cu analize şi mai tenace şi mai penetrante, cu răbdare şi curaj. Nu poate lipsi decât o singură nuanţă, ceva nespus de mic şi totuşi înfiorător de important, ca de pildă un arc abia vizibil. Pierduserăm douăzeci şi patru de luni. Nu-i nimic! O luăm de la capăt.

Şi o luam de la capăt.

Experimentele costau, desigur, bani. Mulţi bani. Iar eşecul nu era însoţit de răbdare. Regina Cristina, dacă luăm în consideraţie crizele lăuntrice şi exterioare ce o mistuiau, rezistase destul de mult. În jurul ei foiau acuzatorii şi detractorii, intriganţii, duşmanii pe faţă şi cei ascunşi, cu care forţa sa virilă se lua la trântă, dar de care natura ei feminină se speriase şi începu să-i mituiască cu daruri consistente, nu prea chibzuite, pe cei duşmănoşi. Suveranul neclintit şi chibzuit nu o ajungea din urmă pe femeia zănatecă. Şi, cu toate că în jurul ei aveau loc războaie victorioase, iar ţara se îmbogăţise prin anexarea unor teritorii mănoase şi

tezaurul încasase despăgubiri de război consistente, aurul totuşi nu era decât un oaspete trecător în lada reginei. Pentru orice necaz, pentru dezechilibrul financiar care ameninţa, se găsea întotdeauna un ţap ispăşitor, rău famatul Burrhus, cu diavolul său captiv.

Sfatul ţării cerea de urgenţă să se ia o atitudine decisivă şi, ca revendicarea să ajungă la regină, se folosi de materia primă modelabilă a poporului: „Afară cu vrăjitorul!" cerea poporul răsculat.

Lupta între Oxenstierna, popor şi regină dură ani de zile. Până la urmă, împotrivirea şi ura deveniră atât de sufocante, încât Homonculus consideră sosită vremea pentru plecare, altfel aş fi fost ameninţat de agresiune.

Regina, cu toate că mă acuza în izbucnirile ei amare că am prădat-o şi am părăsit-o, se bucura, de fapt, că lupta din care nu vedea nici o ieşire, se va sfârşi. Ar fi vrut să înceteze de mult, dar nu ştia cum să dea îndărăt fără a-şi leza vanitatea. Îşi pierduse elanul. Creuzetele ne înşelară din nou. În nucleele lor nu se zămislea mântuirea, ci doar neîncrederea. La Hasenburg nici un proces nu pornise, n-am reuşit nici măcar să realizăm corpul negru din prima fază, aşa-numitul „caput corvi".

– Aerul Suediei răceşte şi dezarmează. E plin de oprelişti şi radiaţii antiastrale, îşi comunică convingerea sa sugestivă Homonculus. Plecăm în altă parte. Cercul se îngustează tot mai mult. Avem nevoie de condiţii perfecţionate. Vom încerca adăugând salpetru şi piatră acră. Vom aplica alt fel de sublimare. Nu vom renunţa nici la plăcuţele subţiri de aur purificate. Şi avem nevoie de un protector suficient de bogat şi de puternic, pentru a ne asigura o apărare deplină. Deci,

de un bărbat în corp de bărbat. Este important să obţinem credinţa lui oarbă, supusă şi tenace, care să nu cedeze prin nerăbdare sau neîncredere, dacă rezultatele vor întârzia.

Toate aceste condiţii le-am găsit în regele danez Frederic al III-lea.

PRIETENUL REGELUI

Solul era bine pregătit prin plecarea mea asemănătoare cu o fugă din curtea regală suedeză. Pentru danezii încurcaţi în nişte războaie veşnice cu Suedia, care luau întorsături tot mai nenorocoase în ultima vreme, chiar şi atât era de ajuns ca să mă primească. În Europa se vorbea de multă vreme despre relaţia mea cu Regina Cristina; relaţia simplă şi impersonală fu dotată cu un colorit bogat, gurile rele o umflaseră, adăugându-i presupuneri scandaloase şi inventând multe detalii murdare. În danezii învinşi – care în pactele de la Roeskielde şi de la Copenhaga fură nevoiţi să cedeze Suediei toate domeniile lor de dincolo de Sund – dospeau toate pornirile neputincioase ale celor rămaşi cu buzele umflate. Nu erau în stare să câştige, deci complotau, pregăteau intrigi şi acuzaţii şi forţa lor de acţiune se consuma într-o neputincioasă hârjoană lăuntrică. Ca semn specific al decăderii, ţara se destrăma în clici mai mari sau mai nesemnificative care se luptau între ele. Se creau societăţi secrete împotriva germanilor, ca urmare a pierderii Schleswigului. Trăiau permanent în incandescenţa urii împotriva suedezilor, în acelaşi timp însă, în chip de ciudată, specifică perversiune, nobilimea şi mai ales generaţia tânără,

maimuţărea moda suedeză, trâmbiţa idei cosmopolite şi promova libertatea individuală supranaţională care, în acest caz, însemna să refuze orice sacrificiu pentru binele public, să-l ironizeze pe rege, dar să se şi autoironizeze; să-şi consume neliniştea lăuntrică prin chefuri nefireşti sau printr-o asceză fără rost şi exagerări religioase, provocând scandalizarea burghezimii şi a clerului.

Această revoltă unitară duse în sfârşit la consens şi la fapte. Legea regală din 14 noiembrie 1665, „Lex regia" proclamă îndatorirea regelui nenorocos, sub domnia căruia imperiul danez se destrămase, de a urma prevederile religiei evanghelice, de a menţine unitatea ţării şi a face respectate legile; în rest el era dator să dea socoteală pentru faptele sale numai în faţa lui Dumnezeu. Consiliul imperial fu dizolvat. Sprijinitori ai monarhiei absolute au fost proclamate ierarhia birocratică dependentă de guvern şi armata demnă de încredere.

Iar monarhul absolut al monarhiei absolute era Frederic al III-lea. Care pentru faptele sale nu-i datora răspundere decât lui Dumnezeu.

*

De multe ori el îmi făcea impresia unui actor de ultimă calitate, dar cu protectori puternici care joacă un rol principal, spre marea supărare a tuturor şi a sa proprie, într-o dramă gravă, unde se fâţâie într-o costumaţie bogată, supradimensionată, transpiră, nu găseşte tonul potrivit şi nu crede în sine însuşi. Chiar şi un om de rând cu caracter incert suferă când i se cer decizii prompte şi definitive. Frederic al III-lea trebuia să ia decizii tot mereu şi nu o putea face, căci el era paralizat de o mie de scrupule, chiar şi atunci când

trebuia să-şi aleagă costumul pe care urma să-l îmbrace. Nu-i era de folos nici faptul că era influenţabil. În jurul lui roiau consilieri, favoriţi, astronomi, filozofi itineranţi, escroci şi savanţi adevăraţi; el îi asculta pe toţi, dar nu se putea linişti cu nici unul dintre sfaturi. Avea un caracter nefericit, zbuciumat, în care îndoiala faţă de sine şi faţă de toate lucrurile se însoţea cu o ambiţie nemăsurată şi cu o sensibilitate maladivă. Era numai răni şi traume lăuntrice tăinuite, chiar şi în lipsa eşecurilor sale, iar umilirile în serie pe care le trăia îl făcuseră aproape maniac. I se părea că fiecare cuvânt ascunde o aluzie ironică la adresa lui, orice surâs i se părea o grimasă de dispreţ jignitor şi, pentru a preîntâmpina ironia, el era primul care o pronunţa. Îi băga în disperare pe cei din anturajul său prin faptul că tot timpul vorbea în locul altora. Pronunţa cu voce tare presupusele gânduri depreciative adresate lui. Protestele celor în cauză erau în mod natural exagerate sau bâlbâite şi încurcate, ceea ce îl făcea şi mai bănuitor. Avea o mie de ochi care fulgerau în o mie de direcţii. Combina păreri din semne mărunte, abia percepute. Uneori observaţiile lui erau uimitor de precise şi de clare. Astfel, el urmărea neîncetat armele care îl răneau la sânge pe el însuşi şi rănile acestea nu se vindecau niciodată. Prin privirea oricui el dorea să-şi contemple, scârbit şi îndurerat, propria figură monstruoasă, deformată, cu care se afla în acelaşi timp într-o luptă acerbă. În anturajul lui nu se găsea nici o fiinţă care să nu-i fi fost „datornică". Iar comunitatea, masa de oameni contopită în figura unui titan ceţos, urma să capete o revanşă de Cimborasso care va trebui să anuleze şi să schimbe dintr-o lovitură toate părerile depreciative. El voia desigur să fie cel mai puternic şi cel mai bogat dintre regi: cuceritorul, renumitul şi teribilul. Înspăi-

mântător, mohorât şi violent. Un uriaş făuritor de istorie, pe care să-l cânte legendele. Frederic al III-lea nu voia doar aur, ci şi puterea Magului. Traumele şi eşecurile căpătate în ciocnirile sale cu realitatea îl îndepărtaseră treptat de pământ, către planul fanteziei. Este de înţeles că Homonculus îl alesese drept victimă şi protector, dar poate cel mai mult drept pacient, căci din unirea noastră nu am profitat singuri. Regele îşi construi prin noi un ţel. Viaţa lui, insuportabilă până atunci, se normaliză şi ceea ce nu-i reuşea înainte: el se încredea, spera şi îşi păstra credinţa acum, până la sfârşitul vieţii.

*

Toţi trei luam în serios ceea ce făceam. Nu voiam să ne înşelăm reciproc. I-am hărăzit multe ceasuri nepreţuite regelui, acestui biet nebun nefericit, atât de chinuit lăuntric, bucurii care l-au făcut să-şi uite starea lui dureroasă. Homonculus îi comunica mult mai multe din secretele sale decât reginei Cristina, ba, o dată, după pregătiri îndelungi, i-a permis să-l şi vadă. Experienţa trăită îl îmbolnăvi pe rege, dar convingerea lui fu totală. El se încredea orbeşte în noi şi în reuşita cauzei noastre. Cu mulţi ani mai târziu mi-am dat seama ce anume îl impresionase cu atâta forţă în fiinţa lui Homonculus. Într-un mod palid, molatec, ca o umbră, el însuşi semăna cu acesta. Pe dinăuntru erau de acelaşi chip. Intelectul regelui urma aceeaşi spiră coborândă ca şi a lui Homonculus. Şi în el îndoiala pierdută în nihilism steril dezghioca totul, nega totul şi nu afirma nimic, jupuia lucrurile până la ultimul strat când acestea dispăreau definitiv din faţa lui. În acest mod măcinase regele totul în jurul său: prieteni, iubiri, legături de rudenie, devotamentul supuşilor. Le inocula propria lui otravă, reaua-credinţa bănuitoare, după care îi acuza pe cei deveniţi

sceptici: „Aşa eşti! Atâta valorezi!". Până la urmă, „nu-i rămăsese din lume nimic altceva decât diavolul", adică Homonculus.

*

Cea mai frapantă caracterizare a regelui o făcu un bătrân escroc cu obiceiuri impure, care îşi dăduse numele de Hyacinthus. Hyacinthus fusese declarat persona non grata în toate ţările mai importante din Europa. Cunoscuse pe dinăuntru cam o duzină de închisori, condamnat pentru furt, proxenetism, perversiuni sexuale diverse, colportarea de imagini pornografice şi calomnie, dar Frederic al III-lea, cu malițiozitatea lui, îndreptată împotriva altora şi a propriei persoane, îi acordă azil, pentru că, Hyacinthus, folosind un limbaj neînchipuit de spurcat îi aducea bârfe despre slăbiciunile mai marilor Europei, despre secretele de alcov ale acestora, despre viaţa lor particulară şi era atât de putred în toată fiinţa lui, încât era ca o răscumpărare în ochii regelui.

Hyacinthus se pretindea prezicător şi filozof. Aveam o bănuială că nu cunoştea bine nici măcar literele. Îşi purta operele „în cap, într-un singur exemplar". Era un bărbat grăsun, cu pielea uleioasă şi murdară, de statură mijlocie, cu piept molatec, ca de femeie. Vorbea într-un ton de falset subţiratic. Pe craniul său turtit, strâmb zburătăcea un păr rar. Pe sub ochii galbeni, injectaţi cu roşu, se umflau pungi violacee, cauzate de o concupiscenţă dusă la extrem. Urma apoasă a mâinilor sale rămânea peste tot unde ajungea. Obrăznicia lui nu cunoştea margini, dar uneori mă şoca prin originalitate.

Hyacinthus, fiind din instinct cunoscător de oameni îl ironiza pe faţă pe rege. Ştia că în acest mod se va situa deasupra celorlalţi curteni timoraţi şi plini de tact. Ştia că o

poate face. În sufletul lui jalnic şi înfricoşător, regele le cerea acelaşi lucru şi celorlalţi supuşi, dar oamenii nu credeau că ar vrea cu adevărat să audă aşa ceva din gura lor, şi aveau şi ei dreptate. Regele ar fi dorit să-l convingă cineva că greşeşte, dar proceda ca un nebun gelos care o supune pe iubita-i adorată tuturor supliciilor, cerându-i să mărturisească numele rivalului său norocos, temându-se în taină că ea va vorbi.

Hyacinthus vorbea şi regele îl ura cu disperare din acest motiv, păstrându-l la curte şi răsplătindu-l din plin după fiecare josnicie comisă.

Hyacinthus răspândise despre rege că acesta nu mai sărută nici o femeie din cauză că prima închisese ochii în timpul sărutului, fiindu-i silă, a doua şi-i deschisese ca să vadă cât de dezgustător şi caraghios era, iar a treia îşi strânse genele din cauza ororii; dar toate trei au afirmat că sărutul le căzuse bine. Toate trei femeile îl iubiseră pe rege, dar acesta le-a tot supus întrebărilor zi şi noapte până ce, răpuse de oboseală, au afirmat tot ce voise el. După care regele începu să plângă şi să facă crize, le goni şi declară că şi-a pierdut pentru totdeauna încrederea în femei.

Această mică poveste, Hyacinthus o debită şi în faţa regelui, care râse cu o voce dogită, forţată şi o făcea pe veselul cu mult zgomot.

– Excelent! Foarte bine! De-aş şti măcar care dintre mironosiţe te-a plătit mai bine dintre cele trei ca să o aperi în faţa mea. Sau poate iei mită de la fiecare, proxenet bătrân ce eşti?!

– Cam ăsta-i adevărul, maiestate! îl privi în faţă Hyacinthus.

În sală se făcu linişte. Aerul se răcise şi părea umed din cauza atmosferei tensionate. Toată lumea le cunoştea pe

doamnele despre care era vorba şi care, câte o perioadă mai scurtă sau mai lungă, se bucuraseră de atenţia galantă a regelui, dar au dispărut apoi în cimitirul elefanţilor, lipsit de ieşire la suprafaţă.

– Departe de mine să scandalizez pe cineva dintre doamnele sau domnii de faţă, se întoarse el către societatea înmărmurită într-o tăcere ostilă care, de şocată ce era, nu recurse nici măcar la aparenţa unei discuţii murmurate.

– Cele trei doamne despre care vorbeam sunt numai în aparenţă cele trei persoane cunoscute, continuă Hyacinthus netulburat. În realitate, ele sunt doar trei variante, trei deghizări ale preailustrului nostru domnitor... Da! Da! Veţi înţelege imediat la ce anume mă gândeam. Regele nostru milostiv, care nu e supus decât lui Dumnezeu, este asemănător unui spirit unic, măreţ, care umple nu numai ţara sa întreagă ci, câte unul, pe toţi supuşii, toţi admiratorii, toate iubitele şi toţi prietenii. Prin ochii fiecăruia dintre oameni el se contemplă pe sine însuşi. În creierul fiecăruia el se gândeşte pe sine, iar noi, viermi orbi ce suntem, degeaba am afirma orice, el ne vede măruntaiele, se află înăuntrul nostru şi ne obligă spiritul să iasă la lumină; altfel cum ar putea fi posibil ca el să vorbească în locul nostru, să ne nege laudele, fidelitatea şi iubirea şi să exprime ceea ce gândeşte, simte şi vede el prin trupul, ochii şi sufletul nostru? Doamnele acelea îl iubiseră şi îl doriseră pe rege dar preamilostivul nostru stăpân, privindu-se prin ochii iubitelor sale, nu se iubea şi nu se dorea pe sine, căci regele are un singur rival primejdios, o singură amantă necredincioasă, un singur prieten trădător: el însuşi. Şi zadarnic aş nega că domnitorul nostru măreţ, înţelept şi puternic nu este doar discul solar dătător de viaţă al bunăstării mele spirituale, dar şi cel al bunăstării materiale

și să-i dea Dumnezeu viață veșnică spre binele nostru al tuturor, își termină el uluitoarea tiradă în modul acesta onctuos.

*

Munca mergea lent, temeinic și cu cheltuială multă, dar nu trebuia să ne temem că vom avea de suferit din cauza ei. Regele plătea totul cu generozitate. Noi devenirăm centrul vieții lui. Homonculus îi arunca mereu câte o jucărie, ceva strălucitor, apt să-l distreze de-a lungul perioadelor nesfârșite prin care copiam lungile procese pe care le observasem în natură. Dormitorul său, cabinetul său de lucru erau pline de inscripții cu litere mari, agresive, în care urlau propoziții sugestive:

„Nu te privi pe dinafară,
ci privește dinăuntru înspre afară!"

„Părerea oamenilor este lipsită de valoare!"

„Cel care vrea să se înalțe deasupra tuturor,
acela va fi singur,
și va fi fidel numai sieși.
Se va folosi de fiecare,
Dar nu se va încrede în nimeni!"

Lozinci dintre acestea și altele asemănătoare erau menite să-l întărească, aidoma unor fire de sârmă care refac integritatea unui ulcior spart, gata să se destrame. Regele petrecea ore întregi sub ochii noștri, încruntat, cu buzele strânse, cu pumnii încleștați pe rezemătoarele jilțului său; după aceea era atât de obosit, de parcă ar fi spart pietre.

Adesea adormea în fața lozincilor și mă obliga apoi să-i tălmăcesc visul. În aceste vise era mereu urmărit, se ascundea pe sub bolta unor porticuri, alerga în sus pe scări în spirală interminabile, se agăța de interiorul unor hornuri pline de funingine, în timp ce sub el se făcea focul. Avea un singur vis plăcut, repetat, leagănul în care zăcea ca un prunc neputincios, pe jumătate adormit. Era legănat de o femeie cu haine întunecate, mirosind a lapte, cu pieptul generos, care se apleca uneori peste el și îi potrivea plăpumioara căzută.

Numai forțele făuritoare de destin puteau ști de ce-l făcuseră rege pe acest biet om slab și mediocru. Sarcinile sale îi depășeau capacitățile. Până când Homonculus și cu mine nu am apărut în apropierea sa, el suferise nespus din cauza îndoielilor. Se afla pe calea cea mai directă către sminteală și sinucidere. Noi i-am canalizat tensiunile, i-am redat parțial încrederea în sine, l-am narcotizat, dăruindu-i balsamul unei superiorități spirituale. El nu cunoscuse nicicând fericirea prin femei, prieteni, rude sau copii. S-a războit toată viața cu propriile sale sentimente de inferioritate. Numai noi doi am reușit să-l facem fericit pentru câteva clipe, ceasuri, sau chiar săptămâni, cu câte o experiență specială pe care i-o încredințam, cu un studiu sau o lucrare manuală pe care „nimeni altul" n-ar fi putut s-o realizeze. Și în timp ce se îndeletnicea cu acestea, el uita de sine însuși, de rănile care-l acopereau și se cufunda în nirvana impersonalității vindecătoare, eliberatoare.

Homonculus a considerat nimerit ca atelierul unde lucram să fie situat la o distanță considerabilă de palat, într-o casă înconjurată cu un zid înalt de patru metri, de lățimea unui om culcat, într-o casă destul de incomodă. Însă am reușit să-i dotăm pivnița și parterul mai bine decât oricând, prin

mărinimia regelui, care ne-a pus la dispoziţie o sumă imensă şi nenumăraţi lucrători. Pe baza experienţei noastre, în primii ani eu mă abţineam să mă arăt pe la palat, cu excepţia momentelor când regele mă chema sau când el era bolnav. Voiam să mă feresc de ochii scrutători, bănuitori, invidioşi şi plini de ură. Mai târziu, acest lucru a devenit tot mai greu, căci regele nu putea să stea fără mine şi mă amesteca tot mai mult în problemele-i cotidiene.

*

În primii trei ani ai şederii noastre acolo am trăit o viaţă plăcută şi izolată cu Homonculus, în mica noastră fortăreaţă, departe de palat şi de oraş. Numai regele avea intrare liberă la noi. De obicei, sosea către amurg cu caleaşca lui şi îşi lăsa suita în afara pereţilor, în ciuda oricăror rugăminţi şi opoziţii. Din propriul său personal, alese pentru slujirea mea un cuplu de oameni bătrâni, care-şi vedeau de treabă cu figuri nepăsătoare, ca prin somn şi nu se vădeau curioşi nici cât pietrele din curte.

Apartamentul meu fu instalat în odăile înalte, reci, pustii ale etajului; mobila regală, covoarele, argintăria şi tablourile întregeau această pompă cu tonalităţi întunecate şi nu îndulceau cu nimic atmosfera mohorâtă a apartamentului. Căminul în sine era cât o sală mai mică. Zadarnic ardea în el o stivă imensă de lemne cu flacără înaltă, căci vântul scotea căldura prin hornul mare, cu gâtlejul larg. De la ferestrele mele, care, prin graţie regală, au fost executate din sticlă de plumb costisitoare, încadrată în rame de fier forjat, vedeam un parc lăsat în paragină. Servitorii mei bătrâni nu se pricepeau la grădinărit, iar eu nu doream şi alţi ochi curioşi în jurul atelierului. Pe solul umed, iarba creştea verde-întunecată, bătrânii copaci cu trunchiuri zbârcite se

aplecau deasupra unor alei năpădite de bălării. Pe atunci începusem să observ analogia dintre formele încremenite şi liniile mişcătoare, fluide ale lumii astrale. Am înţeles că aceste hieroglife sunt profund prezente şi în viaţa noastră fizică, numai că nu le putem citi înţelesul. În rămurişul copacilor, în trunchiul lor aplecat observam aceleaşi porniri, pasiuni, strigăte mute de implorare ca şi în zguduirile frenetice ale mediului meu astral, doar că acelea erau încremenite în mod misterios, aici pe pământ. Stăteau blestemate în subjugarea densă a existenţei fizice, în prizonieratul vrăjii timpului şi spaţiului, pentru ca apoi, după trecerea timpului lor, să-şi continue mişcarea învolburată. De atunci şi natura mută a planului fizic a devenit pentru mine zgomotoasă; de atunci înţeleg copacii. Există printre ei tineri răsculaţi, vajnici, sunt alţii care se bucură peste măsură şi înalţă ode către Soare într-o singură, nesfârşită exultare. Există pomi slabi, cu conştiinţa neclară, şovăitori, şi pomi cerşetori care-şi întind palmele-frunze după pomana luminii. Alţii sunt nişte intriganţi ascunşi, întortocheaţi şi răuvoitori, sau boieri care se întind peste trupul altora, sau puritani încăpăţânaţi şi vanitoşi şi copaci materni, blânzi, ocrotitori. Există pustnici care şi-au lepădat podoabele şi ispăşesc noduroşi şi uscăţivi. Există copaci îndrăgostiţi, jucăuşi, poetici şi înţelepţi, care strălucesc paşnic, înţeleg totul şi zâmbesc văzând orice. Sunt femei burgheze, greoaie, cu mult rod şi ţărani puternici sau genii masculine care filozofează solitari. Dar înţeleg şi expresiile milioanelor de feţe ale florilor, apele, văgăunile, pietrele supărate, nefericite, răuvoitoare, care zac la marginile de drum, şi dezvăluirile cristalelor care se desprind sub formă de figuri oculte. La văd liniile şi toate îmi vorbesc prin aceste linii. Îşi povestesc esenţa, natura, starea,

suferinţele, aşa cum astăzi în faţa unui grafolog probele de scris cu liniile lor mute îşi dezvăluie adevărurile.

*

Atelierul excelent echipat devenise din nou scena unor serii de eşecuri. A fost nevoie de ideea fixă milenară a lui Homonculus, densificată în esenţă şi în obstinaţie, pentru a menţine şi stăruinţa mea. Dar nu stăruinţa era esenţialul. În mine începuse să se coacă şi să se amplifice presupunerea că Homonculus stagnează într-o fundătură. Că pe această cale nu vom ajunge la nici un rezultat. Nu aveam argumente împotriva aliatului meu puternic şi invincibil de inteligent. Căci şi eu nu făceam decât să presimt – azi aş numi-o intuiţie – deci m-aş fi putut referi numai la lucruri pe care Homonculus, cu firea lui uscată, consecventă, le nega cu cerbicie.

Continuam lucrul după indicaţiile lui. Realizam cu exactitate totul, cu tot mai puţină încredere, şi cu certitudinea tot mai vie că lucrez degeaba, irosesc timpul şi transform în fum banii regelui, lăsându-i să evadeze prin horn. Trupul meu începu şi el să se revolte împotriva frigului umed, inuman al locuinţei mele. Răcisem. Mă chinuiau reumatismul şi bronşita. Trecusem de cincizeci şi patru de ani. Nici regele nu mai era tânăr. Statornicia lui neclintită mă înduioşa. Prietenia sa nu mai depindea de aurul, pe care nu reuşeam să-l fabric cu nici un chip. Avea nevoie de mine, se încredea în mine şi-mi era recunoscător pentru relativa sa vindecare. Ştia că aceasta se datorează în mare parte lui Homonculus, dar faţă de el nutrea numai teamă; la mine ţinea. Îi răspundeam cu sinceritate la sentimentele sale de prietenie. Îmi era milă de el şi de tragica lui solitudine.

Boala mea îl sperie pe rege. Mă rugă cu stângăcie să mă îngrijesc. Cu un semn sinistru şi totuşi drăgălaş, îmi dădu de înţeles, strângând din pleoape, că el vrea să moară primul. Nu se clinti de lângă căpătâiul meu şi când, alături de căminul în care ardea un rug de lemne, începu să strănute, având nasul înroşit şi picioarele bocnă, l-am rugat să se salveze de acolo, ca nu cumva să-mi împărtăşească soarta în acest gheţar blestemat. Atunci înţelese realitatea. Se acuza că era de vină pentru boala mea şi luă imediat măsuri.

A fost un caz arhicunoscut şi de proastă faimă. Homonculus ar fi acceptat mutarea noastră numai dacă atelierul ar fi rămas neatins şi s-ar fi păstrat identic. Şi atunci regele a dispus literalmente ridicarea întregii părţi respective a casei şi mutarea ei, cu ajutorul unor mecanisme, într-un loc nou, mai apropiat de palat, unde eu puteam locui într-un apartament comod şi bine încălzit. Aceste camere erau legate de laborator printr-un coridor. Mutarea a dat de lucru unei armate de meseriaşi şi mai multor constructori şi a consumat o întreagă avere. Nu era greu de ghicit ce părere aveau despre toate acestea nobilimea daneză, duşmănoasă şi suspicioasă, burghezia puritană şi preoţimea îngrozită. În curţile regale din Europa se râdea copios pe această temă, iar prin popor circulau pamflete. Eu uram toată comedia. Mi-era ruşine în locul regelui şi aş fi preferat să fug, dar nu voiam să-l părăsesc pe omul care – deşi se temea cel mai mult că ar putea stârni ilaritate – s-a expus în felul acesta, numai ca să ne facă pe plac.

Cei câţiva ani pe care i-am mai petrecut alături de acest om drag şi nefericit au fost o slujire impusă de compasiune. Rolul meu la Copenhaga se termină cu ultima suflare a regelui.

Pornii spre asfinţit ca şi atunci, din Milano, şi eram nevoit să fug şi acum. Timpul, cu magia veşnicelor reveniri, alesese o zi de la sfârşitul lui octombrie, evocând amintirea zilei când îmi părăsisem oraşul natal. Cădea o ploaie măruntă, şi acolo, în Nord, zilele ploioase de toamnă răspândesc atâta proastă dispoziţie şi lipsă de speranţă! Cu câteva ore în urmă, pe braţul meu simţeam încă mişcarea fără de putere a unghiilor regelui care cu ochii febrili, înecaţi de umezeală, îmi cerea să-l salvez de mai marii curţii regale care înghesuiţi cu toţii în jurul său, îi aşteptau moartea: demnitari şi membrii ai familiei.

– Să nu... cumva să-i faceţi... vreun rău. Pentru mine el... e totul... mai mult decât atât... Nu vreau... vă interzic... vă poruncesc... spunea regele cu respiraţia întretăiată. Bietul de el nu fusese luat în serios nici când era sănătos.

Rubedeniile şi elita invitată îi observau, cu elegantă curiozitate, ultimele zvârcoliri, faţa desfigurată, transpirată. Ascultau zgomotele chinuite ale respiraţiei sale, încercând să calculeze cât de aproape era clipa când medicul va pronunţa textul obligatoriu în asemenea împrejurări.

Nimeni nu-l compătimea şi nu-l iubea pe rege. El era de acum inutil. Privirile treceau peste el, către noul deţinător al puterii. Odaia era plină de oameni, dar el ştia că se afla singur cu mine. Se întoarse de la feţele înrăite, nemiloase, închise, numai către mine care îl compătimeam, îl înţelegeam şi îl iubeam. Abia i se mai auzea vocea. Citii de pe buzele sale lipsite de vlagă câteva cuvinte pronunţate cu greu:

„Du-te... salvează-te... eu nu te mai pot proteja... repede!"

În ochii săi larg deschişi apăru o expresie străină, profundă; astfel el menţinea în captivitate privirea mea. Mă

scrută până în adânc, până în prăpăstiile şi infernul de acolo, mă observă cu o privire pură, văzătoare şi îmi vorbi pe un ton tăios, înalt, pentru ultima oară:

„Părăseşte-l! *Părăseşte-l!... Află-i numele! Pe cel adevărat!* Dumnezeu să te aibă în pază!"

*

Duceam cu mine această frază şi această imagine, pe strada udă, alunecoasă, în ploaia peste care cobora înserarea.

Prin salvarea mea, cei doi slujitori umili îi făcură ultimul serviciu stăpânului lor mort. La intrarea principală a palatului, la nenumăratele ieşiri laterale şi la intrarea în laborator eram aşteptat de cei care consideraseră că o cameră mortuară nu este totuşi un loc potrivit pentru a aresta pe cineva. Ştiam acest lucru, dar eram indiferent. Şocul produs de moartea regelui şi cuvintele sale de adio îmi anulară orice interes faţă de soarta mea ulterioară. Eram vârstnic şi obosit. Îmi irosisem întreaga viaţă în eforturi zadarnice, nu mă apropiasem de scopul meu, ba mă aflam la o depărtare şi mai mare de el. Simţeam că pentru o nouă pornire trupul lui Francesco Borri era prea uzat. Ştiam acum şi că alianţa mea cu Homonculus era un balast teribil pe umerii mei. Cu el alături nu puteam face nici un pas înainte. Cuvintele regelui îl vizaseră pe el. Eram încredinţat de acest lucru. Dar cum era să-l părăsesc, dacă el nu o voia? El avea nevoie de mine. Mă modelase drept unealtă a sa. Puntea dintre noi fusese consolidată. Îi eram slujitor, posedat, prizonier.

„Află-i numele! Pe cel adevărat!"

Dar îi ştiam numele. Ce alt nume ar putea să aibă decât... De lângă prima coloană a colonadei se desprinse o figură gârbovită şi slabă şi-mi făcu semn. Am urmat-o. Coborârăm în lumea de sub palat. Trecurăm prin coridorul

închisorii, unde duşmanii mei se pregătiseră să mă aducă în alt mod. Aerul mucegăit, zgomotul ce se auzea printre pietrele umede, unde se furişau şobolanii, îmi evocau o altă închisoare...

Când am ieşit la aer liber în apropierea periferiei oraşului, părăsind catacombele palatului, m-am bucurat pentru o clipă chiar şi de ploaia care-mi şiroia pe obraz.

„CASA CARE NU ARE POARTĂ"

Aş fi vrut să ajung în Turcia – tot sub îndrumarea lui Homonculus. Aveam bani destui; am putut lua cu mine o sumă mai mare din donaţia regelui. Între timp însă se ivi o piedică supărătoare care îmi modifică ruta. În apropierea Vienei am fost atins de valul de suspiciuni stârnit de complotul Nádasdy–Frangepan. Pe atunci toată lumea era suspectă, mai ales un „călător străin", căci cazul tragic atrăsese mulţi adepţi: patrioţi înflăcăraţi, credincioşi, fantezişti şi posedaţi dornici de aventură. Se bănuia că aş fi fost un spion aducător de veşti şi am fost escortat de o pază armată până la Viena. Percheziţia şi interogatoriul se terminară cu nişte scuze rostite cu jumătate de gură, iar Homonculus reuşi altă lovitură de maestru. Mi-a atras atenţia asupra ministrului de finanţe, contele Sinzendorf, care, în taină era un fanatic al alchimiei. Reuşii să obţin o audienţă şi să fiu angajat în slujba contelui.

Homonculus era mulţumit de această nouă situaţie, eu însă nu. Îmi era silă de uneltele din laborator, de reluarea experimentelor sterile, la care eram asistat de un senior avid de bani şi de o fantomă cu idei fixe. Ajunsesem la capătul răbdării! Eram cuprins de disperare. Cum să scap din această capcană? Nici moartea nu mă putea mântui de Homonculus. Trebuia să găsesc un alt mod de a mă salva.

Homonculus mă urmărea vigilent. Vedea ce se petrece în sufletul meu, dar revolta mea sau faptul că îmi pierdusem speranţa nu-l interesau. Era sigur că mă ţine sub stăpânire.

Munceam cu greu, fără tragere de inimă şi când el mă zorea, îl contraziceam. M-a ameninţat.

– Dar dacă încetez cu totul? Ce va fi atunci? am izbucnit eu cu disperare.

– Atunci treci şi tu aici, unde mă aflu eu – sugeră el. Forţa mea e mai mare decât cea a gloatei astrale din jurul tău. Eşti creatura mea. Intelectul tău, noţiunile tale sunt create de mine. Sunt ale mele. Cârligul s-a înfipt în tine prea adânc. Legământul e valabil; iar dacă trupul ţi se va destrăma, eu voi trage de sfoară. Vei fi prizonier alături de mine… până în vecii vecilor.

Îmi înţelesei întreaga nenorocire.

După ce îmi comunicase toate acestea, Homonculus se retrase, mă lăsă singur cu lovitura primită, pentru ca să-i devin pe deplin aservit. Voia ca eu să înţeleg că nu aveam nici o cale de scăpare. Părăsisem malul şi acum trebuia să înot până dincolo sau să mă înec în fluviul întunecat al misterelor.

*

În această stare sufletească tulburată, lipsită de speranţă mă atinse schimbarea care intervenea din nou din exterior şi care anula calculele de mare precizie ale lui Homonculus, aşa cum mereu acest factor, negat de el, invizibil şi imposibil de cuprins într-un lanţ de idei logice, fusese cel care îi zădărnicea genialitatea cea inatacabilă cu argumente.

*

Roma îmi urmărea de multă vreme activitatea, dar până atunci nu intrasem în raza ei de influenţă. La Viena m-au prins în sfârşit.

Contele Sinzendorf se luptă în apărarea mea aproape un an întreg, dar până la urmă, la intervenţia nunţiului papal, am fost extrădat.

Drumul până la Roma l-am făcut sub o puternică pază armată.

Nu mă aşteptam la nimic bun, dar nici nu mă temeam. Eram un om bătrân, epuizat şi nespus de nenorocit. Ameninţarea temniţei, a supliciilor, a execuţiei, toate păleau pe lângă umbra lui Homonculus, care plana deasupra mea.

Am fost întemniţat în Cetatea Îngerilor. Deocamdată nu mă interogau. Cunoscând din auzite obiceiurile de acolo, eram pregătit pentru o aşteptare îndelungată, monotonă. Inactivitatea impusă îmi era pe plac, cu toate că solitudinea celulei întunecate a permis iarăşi celeilalte lumi să se apropie mult de mine. Petreceam astfel zile şi săptămâni în vârtejurile unui coşmar apăsător, printre chipuri descompuse, figuri ameninţătoare, monştri apocaliptici şi trupuri pulsionale desfrânate. Dorinţa mea de a fugi de Homonculus slăbise treptat digurile pe care le ridicasem împotriva lor cu ajutorul aliatului meu şi acum, mulţimea lor impură obturase, la rândul ei, puntea dintre mine şi Homonculus. Figura lui întunecată nu reuşea să pătrundă decât arareori şi doar pentru câteva clipe prin spuma astrală murdară. El mă chema, îmi poruncea, dar eu refuzam să fac exerciţiile care ar fi putut întări din nou legătura noastră. Atunci începu el să se apropie de mine, apelând la întreaga sa forţă şi îl simţeam înaintând, intuiam cum fiinţa lui fascinantă reducea la tăcere, zdrobea şi îndepărta laţul fierbinte de pulsiuni care se învolbura în jurul meu.

Am cedat. Bine. Să continuăm experimentele. Dar unde? Eram privat de libertate şi dacă procesul meu va intra pe rol, poate îmi voi pierde şi viaţa.

În această privință el mă liniștea. Și curând am și constatat că nu stătuse inactiv.

Cineva mă vizită într-o noapte. Când își dădu pe spate gluga neagră, văzui că era un prelat distins. Numele său nu-mi suna necunoscut. Avea faima de a fi fost cel mai dibaci dintre diplomații curții papale. Era unul din intelectele dotate cu o curiozitate prevăzătoare. Tatonând în toate direcțiile, era acoperit din orice parte. Cuvântările sale îi uluiau pe oameni, deși, ulterior erau nevoiți să constate că, sub pompa ornamentelor verbale, el nu le comunicase decât nimicul. Nu se alia cu nimeni pe deplin, dar știa să se plieze nelimitat. Șerpuia ca o anghilă lunecoasă, flexibilă printre lucrurile colțuroase, dense, determinate, în primejdioasele ape adânci ale tendințelor politicii.

Acest om inteligent, rece în egoismul său, dar în fond lipsit de valoare, devenise noul meu protector, dar așa cum am putut extrage din gândurile-i tăinuite, el nu era mânat de propriul său interes, ci de al altcuiva, mult superior lui. Altfel eu nu m-aș fi putut bucura de atâtea înlesniri în această închisoare de proastă faimă. Aveam un pat comod, hrană abundentă, mă mișcam liber și mi se puse la dispoziție un laborator: un atelier de alchimie dotat cu pricepere temeinică și fără economie.

Porni iarăși procesul cunoscut care mă umplea în ultimii ani de o nepăsare totală. Executam mașinal operațiunile cerute de Homonculus. Pregăteam substanțele în alte și alte variante, întrețineam focul sub ficțiunea uterului matern și știam dinainte că în aceste matrice concepția nu se va realiza nici acum.

Totuși, eliberarea mea din mrejele lui Homonculus s-a realizat prin protectorul ales de el și prin noul atelier.

Libertatea s-a apropiat de mine încet, pe neobservate, așa cum lucrurile mărețe se ridică mereu din tresăriri mici, cât firul de praf, până devin tălăzuiri ce acoperă totul.

Slujitorul – care aducea lemne și cărbuni, spăla vasele, mătura și se îngrijea de lămpi – avea o fetiță de treisprezece ani. Lumea n-o considera în toate mințile pe această fată bolnăvicioasă, dar era lumina ochilor lui Alessandro. Mama fetiței murise la naștere. Se întâmpla adesea ca experimentele mele să dureze de la asfințit până noaptea târziu, iar Alessandro trebuia să rămână prin preajmă ca să-mi îndeplinească eventualele cereri. În aceste zile mica Marietta îi aducea cina. Intra tiptil ca un șoricel. Multă vreme nu știusem de existența ei, căci Alessandro nu avea voie să stea în atelier în timpul experimentelor. El îmi aștepta poruncile în depozit.

Într-una din seri – să fi fost ora zece – Marietta intră la mine în atelier. Credeam că o adusese curiozitatea. Pe pereți, flăcări roșii dansau demonic. Eu evaporam apa pe lampa de spirt de pe nisipul spălat de douăsprezece ori. Nu observasem pe loc intrarea ei. Stătea în ușă tăcută, cu ochii larg deschiși și mă urmărea. După ce mâncase, Alessandro adormi, iar eu uitasem ușa deschisă; astfel s-a întâmplat că fetița a putut intra în încăperea interzisă. Vocea ei subțire, blândă, căutătoare mă trezi din preocuparea mea:

– Nu-i așa, messer Burrhus că aici e iadul?

Părul împletit în două codițe întunecate îi ajungea până la umeri. Rochia ei albastră, lungă nu ascundea slăbiciunea scheletică a trupului nedezvoltat, pitic. Fața îi era suptă și bătrânicioasă, ochii deosebit de mari, albaștri, cu lumini

febrile. Își împreună pe piept mâinile gălbui, așteptând răspunsul meu. Pusei la o parte creuzetul și îndreptai către ea lumina flăcării spirtierei.

– Cine ești tu? Cum ai intrat aici?

– Eu sunt Marietta. Marietta lui Alessandro Combatti. El e slujitorul tău.

– O, ești fetița lui Alessandro?

– Da. Eu i-am adus cina. De mult mă pregăteam să intru aici la tine, pentru că trebuia să-ți vorbesc, dar când tata e treaz, nu-mi dă voie. Acuma doarme.

M-am apropiat de ea, m-am așezat și am atras-o spre mine pentru ca lumina să bată înspre fața ei deosebită. Nu s-a împotrivit. Fără surâs, cu o privire neliniștitoare, stătea între genunchii mei și se uita la mine.

Marietta...

Acest nume mă atinse la inimă; numele mamei mele începu să sângereze în mine ca o rană deschisă. Această fetiță nu semăna cu ea deloc, doar numele era același; totuși, amintirea mamei îmi inundă sufletul, cu tristețe și dor după figura ei pură.

– Da... am spus reținut. Ai dreptate, Marietta. Aici e iadul... Despre ce vrei să-mi vorbești?

– Aici nu se poate... E un mesaj. E cea mai puternică dintre voci, de când tu te afli aici.

– Ce fel de voci?

– Pe care le aud, spuse ea serioasă, pe un ton natural. O Madonnă mi-a cerut să-i aduc mesajul lui Messer Francesco Borri, care acum se numește Burrhus. Dar nu în apropierea iadului, căci putem avea necazuri amândoi din partea unui diavol foarte puternic care nu vrea ca tu să scapi din robia lui...

Alessandro, cu o față speriată, implorând iertare apăru în deschizătura ușii. O trase pe fetiță de lângă mine.

– Marietta! Marietta! Nu ți-am interzis să intri aici?... Vă cer iertare, Messer!... Vă jur pe Sfânta Fecioară că nu se va repeta... Biata mea Marietta nu-i în toate mințile... Nu știe ce vorbește...

– Totul e în regulă, Alessandro... Nu te mai văita! Nu știam că ai o fetiță atât de drăguță. Ne înțelegem foarte bine. Du-te și dormi liniștit... vorbii eu pe un ton glumeț, dar pe dinăuntru ardeam de nerăbdare și de îngrijorare ca nu cumva ceva sau cineva să împiedice ca mesajul, a cărui importanță îmi cutremurase întreaga ființă, să-mi fie predat. Auzeam din depărtare șoaptele mamei mele, ale mamei care nu se putea apropia nemijlocit de mine – așa cum aburul ușor nu se poate infiltra sub un strat gros de pământ – și totuși încerca să mă ajute... să mă salveze din prăpastia îngrozitoare cu miros de pucioasă în care căzusem. A fost nevoie de trupul străveziu, slab și pur al micuței Marietta, ca de un instrument, prin care ea îmi putea vorbi... Câtă strădanie, câtă iubire arzătoare pentru a descoperi și a străbate drumul până aici.

Alessandro plecă, iar eu am luat fetița de mână:

– Să ieșim de aici, Marietta... trebuie să-mi spui acum ceea ce știi, altfel nu vei mai avea ocazia.

Lumina lămpii deveni galbenă, iar aerul din atelier, în ciuda flăcărilor din cuptoare, se răci ca în toiul iernii. Vedeam raza care se prelungea către un colț, simțeam în întregul trup și suflet prezența agresivă, apropiată a monstrului. Mâna subțire a Mariettei tremura în mâna mea. Deschisei ușa către curte...

Era o curticică rotundă, pietruită, cu un havuz pe care apăreau în relief figuri de copii în joacă. Afară era o noapte

luminoasă şi pură. Lumina clară a Lunii ne desena umbrele în faţa picioarelor. O simţeam pe Marietta tremurând. Ridicai cu grijă corpul ei lipsit de greutate, pentru ca buzele sale să ajungă la înălţimea urechii mele:

– Spune acum, nu te teme, draga mea... Madonna te păzeşte...

... Iar Marietta îmi şopti la ureche mesajul mamei...

*

Îl trimisei acasă pe Alessandro cu fetiţa lui şi mă întorsei în atelier.

În sufletul meu răsuna vocea blândă a mamei mele, venind de dincolo de mormânt, aducând lumină şi rugăciune; ea mă învăluia într-o vrajă, îmi dădea putere să intru în încăperea tăcută, plină de umbre roşii şi negre, în care figura de monstru a lui Homonculus, încremenită în furie ucigaşă, mă aştepta pentru a ne încheia socotelile. Prezenţa lui făcea aerul să fie lipicios şi umed. Panica îşi întindea către mine ghearele ascuţite, ale căror atingere, dacă îl ajunge pe omul bolnav în visele lui anxioase, sau în presimţirile-i bolnave, muritorul este zdrobit.

Homonculus îşi concentră întreaga putere ca să mă răpună, nimicindu-mă cu barosul ştiinţei sale întunecate. Focurile scânteietoare ale cuptoarelor se întunecaseră, se îngustară, vărsând un fum negru cu miros de pucioasă. Afară, noaptea era călduţă, dar în atelierul încălzit se instală un ger mirosind a cavou, venind de undeva dintr-un centru de frig cadaveric; se propaga tot mai îngheţat, ca un corp de reptilă, mă înconjura în spirală, şerpuia în jurul meu, mi se lipea de faţă, se strecura pe sub haine, îmi străbătea pielea şi-mi ataca oasele. Mi se părea că voi îngheţa pe de-a-ntregul, căci frigul pătrundea tot mai adânc, ameninţând flacăra

aprinsă în mine de mesajul mamei; şi dacă acest punct de foc luminos s-ar fi stins în sufletul meu, panica m-ar fi doborât. Ştiam că trebuie să mă împotrivesc cu întreaga mea credinţă, cu toate amintirile mele...

Sprijinit de masă, m-am aplecat înainte. De-a lungul liniei infinite a luminii, vocea mea răsuna cu o energie străină, reflectată de pereţi:

– Te cunosc! Nu-mi poţi face rău, pentru că nu mă tem de tine!

În sală vui straniul zvon al uraganului, vestitor de primejdii. Sfera de cristal a spirtierei crăpă cu un pocnet asurzitor, iar cioburile căzură pe dalele de piatră cu zgomot sălbatic. Pe etajere, creuzetele se balansară şi se loveau unele de altele, mişcându-se pe loc, de parcă ar fi vrut s-o pornească la drum. Dintr-unul din cuptoare se auzi un pufăit estompat şi o masă de funingine explodă în aer. Mâinile, faţa, hainele mi se înnegriră, ochii mi se împăienjeniră, în gură simţeam gustul păstos, respingător al funinginei. Starea mea fizică era epuizată, mizeră, hăituită, dar, ca un animal aflat în pericol de moarte, mă întorsei împotriva adversarului meu şi, orbit, asurzit cum eram, izbucnii:

– Îţi ştiu numele! Tu eşti casa care nu are poartă! Nimic nu mă mai leagă de tine! Am tăiat legământul, am anulat atracţia! Piei din ochii mei, Leviathan, dispari pentru vecie, ţi-o poruncesc!

Atât de puternic şi atât de sălbatic mi-a fost strigătul, în timp ce stăteam aplecat înainte, agăţat cu mâinile de masă, încât, după aceea, mă cuprinse o slăbiciune amorţită. Începui să transpir. Genunchii îmi cedară şi, tremurând din tot trupul, m-am lăsat pe pământ alături de masă.

Dansul panicat al membrelor mele încetă lent. Nervii îmi erau străfulgeraţi de groază din nou şi din nou. Nu ştiu cât timp a durat această stare de secătuire inconştientă. Când tremuratul cedă oarecum, iar funinginea din ochi fu spălată de lacrimi, am simţit în atelier o ciudată schimbare de atmosferă. Eram mângâiat de o căldură plăcută, senină. Flacăra spirtierei ardea cu pâlpâiri albe, bine conturate şi se îndrepta în sus cu un zumzăit voios. Cuptoarele erau incandescente. Prin geam, din noaptea stropită cu praf stelar, unduia somnoros cântecul de leagăn al greierilor; şi atunci, acolo, pentru scurtă vreme, murdar de funingine, aruncat la pământ de slăbiciune, de groaza trăită, cum eram, gustai o bucurie cum nu mai cunoscusem până atunci. Aş fi vrut să râd, să strig, plângeam şi, bâlbâindu-mă, spuneam rugăciuni. Mă ridicai în genunchi, apoi în picioare şi şopteam cuvinte fără legătură despre Dumnezeu, despre mama; le mulţumeam şi rosteam făgăduieli, înconjuram ameţit atelierul, apoi mă aplecai afară pe geam şi binecuvântai greierii.

Eram liber. Dar ce însemna acest cuvânt? Poate condamnatul la moarte, graţiat în ultima clipă, ar fi simţit o palidă umbră din ceea ce simţeam eu atunci când perdeaua mistică se coborî între mine şi Homonculus, despărţindu-ne. Actul brutal al unei execuţii s-ar fi eclipsat însă total alături de mizeria neînţeleasă, veşnică şi lipsită de speranţă a unui destin împărţit cu Homonculus, căci din orice moarte fizică se iveşte în final învierea şi mântuirea.

Închisoarea lui Homonculus se zăvorâse din nou şi el rămase singur pentru alte milenii cu infructuoasa lui idee fixă. Eram atât de scârbit de el, încât atunci nici nu-l mai compătimeam. Azi îmi este milă de el.

*

Astfel de clipe, dăruite cu multă zgârcenie, sunt cele care inoculează, chiar şi în cea mai mizeră dintre fiinţe, o speranţă veşnic vie, o amintire de neşters despre existenţa unei sosiri definitive, plină de fericire. Aceste arome nu pier niciodată. Ca firul de nisip în scoică, ele se incorporează în interiorul cărnii şi sângelui, sub crusta cea mai dură şi se transformă, prin lacrimi şi chin în perlă. Nu contează în câte vieţi. Nu contează sub acoperirea căror nume, amintiri sau etichete trecătoare. Din clipa când trăirea s-a săvârşit, a avut loc şi concepţiunea, iar după aceasta, toate trupurile şi toate condiţiile vor deveni pavezele, ocrotitoarele, ajutătoarele acestei fiinţe măreţe în micimea ei: totul se transformă într-un cuptor alchimic, pentru ca ea să poată lua fiinţă.

*

După ruptura mea cu Homonculus nu mi-au mai rămas multe zile de trăit. Moartea detestatului Burrhus fu grăbită de această ultimă mare încercare. Nu mai aveam putere să-mi fac plimbarea zilnică pe bastion; nu aveam voie să părăsesc cetatea. În rest, eram înconjurat de atenţie şi bunăstare.

Primeam tot ce doream. Aveam dreptul la vizite. Nu doream să uzez de acest drept, cu toate că persoana mea devenise cunoscută şi stârnea interes prin lunga mea viaţă aventuroasă, care atrăgea mulţi curioşi. Protectorul meu mă vizita adesea. Nu-i ascundeam că am eşuat. Nu mai aveam nici poftă, nici putere să mint. Îmi făcea reproşuri, se arăta nemulţumit şi poate că aş fi sfârşit prost, dacă nu reuşeam să vindec un potentat superior lui dintr-o boală digestivă, recomandându-i o fiertură cu efect salutar şi un regim alimentar potrivit. Astfel n-am mai fost deranjat şi, încetul

cu încetul, spre marea mea mulțumire, fui dat uitării. Numai Alessandro și Marietta mi-au rămas credincioși. După ce căzui la pat, slujitorul mă îngrijea, iar Marietta, cu prezența ei drăgălașă și stranie, rupea pentru câteva ceasuri cercul vrăjitoresc care se strânsese din nou în jurul meu.

Marietta ținea la mine într-un mod înduioșător. Am îndrăgit-o și eu foarte mult și vizitele ei mă bucurau, deși ea n-a mai auzit niciodată vocea mamei mele. În tumultul bogat de voci care o înconjura mereu, această strună amuțise. Marietta nu *vedea,* ci *auzea* numai. În lumea ei stranie pătrundeau suflete tranzitive, incerte, altele care puneau întrebări șovăitoare către lumea cărnii, sau altele care prevedeau pericole și nu aveau puterea să vină în ajutor; îi șopteau la ureche sau o strigau de departe, o rugau, trimiteau mesaje, plângeau, se văitau, apoi dispăreau într-o încâlceală estompată. Vocile se îndepărtau, amuțeau, în timp ce își continuau înaintarea pe traseul stabilit al destinului și lăsau loc celor următori.

Ce locșor neînsemnat era, printre somnambulii cărnii, o astfel de ferestruică deschisă în zidul gros al celeilalte lumi! Nu se oprea nimeni să privească prin ea. Treceau toți cu capul întors în altă parte; orbi și surzi, în timp ce, de dincolo de fereastră, sufletele celor iubiți îi strigau, îi avertizau, plângând sau implorând.

Marietta era considerată smintită, numai Alessandro, care trăia alături de ea bănuia că este o aleasă. Dar nu vorbea despre acest lucru, de teamă ca nu cumva fetița să fie acuzată de vrăjitorie și să fie judecată. Prefera să răspândească povestea despre sminteala blajină a fiicei sale și s-o izoleze cât mai mult de lumea exterioară. De mine nu se mai temea. Era fericit că se găsise un protector plin de înțele-

gere față de capacitățile deosebite ale copilului singuratic, ironizat de alții.

*

Ascultam convorbiri jalnice, zguduitoare prin vocea Mariettei. Se întâmpla uneori să repete cu greu, urmărind sunetele auzite cu întreaga concentrare cuvintele unor limbi ciudate, pe care nu le înțelegeam – altă dată îmi transmitea strigătele agitate, sălbatice ale mediului meu astral, învinuirile și revendicările lor, care o nelinișteau.

– Sunt răi și te chinuie, Messer Burrhus… de ce nu-i gonești de lângă tine?

Recunoșteam cu amărăciune că eram neputincios față de ei și o rugam să încerce să-mi vină în ajutor. Poate va auzi o voce care m-ar îndruma. Dar nu sosi nici un răspuns la rugămintea mea. De unde să fi venit? Din exterior? Tot ceea ce mi se permitea să aflu din afara mea, aflasem deja de la Amadeus Bahr. Dar eu, alături de Marietta, mai nutream speranța să pot primi taina transmutației cumva de-a gata, ca pe un „har" special. Prima mea decepție în legătură cu aceasta mi-a fost adusă de Homonculus care asalta problema pe planul fizic. A doua – oricât de mult o îndrăgeam și oricât de recunoscător să-i fi fost, era Marietta, deși ea deschidea doar o lungă serie de încercări și experimente pe care le-am făcut ulterior în imperiul astral fanatic, fascinant, tulbure și periculos al presimțirilor, viziunilor, profețiilor și mistificărilor.

Fără îndoială, Marietta a fost cea care îmi oferise speranța și curiozitatea palpitantă a unei posibilități noi. Din viața lungă, plină de lupte și de ciudățenie a lui Giuseppe Francesco Borri, care luă sfârșit după câteva săptămâni de boală, darul Mariettei a fost zestrea pe care o luam cu mine.

Am petrecut şaptezeci şi nouă de ani în acel corp epuizat. Îl simţeam cum se transforma într-un cadavru tot mai inert, tot mai îngheţat; eliberarea din acest trup era o mântuire.

Banii şi cele câteva giuvaeruri primite cadou de la Frederic al III-lea le-am lăsat lui Alessandro şi Mariettei. Ştiu că ei m-au jelit cu sinceritate. Erau nişte insulari timizi şi blajini care trăiau izolaţi în oceanul vulgului, fiind prea diferiţi de ceilalţi oameni. Când destinul le apropie, astfel de fiinţe însemnate se recunosc şi se salută ca nişte fraţi.

Alessandro şi Marietta îl jeleau în mine pe fratele lor de acelaşi chip.

*

Înainte de a mă rupe din umbra fantomatică a Cetăţii Îngerilor, am adăstat un timp pe lângă luminiţa de semnalizare a sufletului larg deschis al micuţei Marietta. În jurul acestui refugiu calm, senin se înghesuiau nişte suflete lipsite de corp care aveau de trimis către celălalt mal mesaje, strigăte, blesteme adresate celor iubiţi sau unor duşmani.

Însă azi această lumină mă chema pe mine. Chemarea delicată, imaterială a Mariettei mă invoca, îmi rostea numele. Nu pe acela cu care mă numise în viaţa mea terestră, ci numele care, dintre toate fiinţele, mă numeşte numai pe mine. Nu ştiam de unde îşi dobândise ea iniţierea, dar, odată cu moartea mea, devenise iniţiată. Dobândise putere asupra nucleului interior al personalităţii mele şi exercita o atracţie irezistibilă asupra mea.

Nu voia să mă reţină mult, decât pentru un scurt bun-rămas, apoi îmi urmai calea…Dumnezeu le comunică aceste taine numai celor care nu abuzează de ele...

CARTEA A DOUA

CREUZETUL ÎN FOC

„Vai, cum rătăcesc în infinitul universului şi cum se rotesc
în vârtejuri şi cum se caută unii pe alţii cei care
s-au revărsat din marele Suflet al Lumii! Cad de pe
o planetă pe alta şi jelesc în adâncuri căminul pierdut.

Acestea sunt lacrimile tale, o, Dionysos...
O, Spirit Măreţ! O, salvator divin!,
Ridică-ţi fiicele din nou în poala luminilor tale!"

(Fragment orfic)

LOUIS DE TOURZEL

Noua mea naştere a avut loc în pragul secolului al XVIII-lea. Întâlnirea cu Marietta mi-a îndreptat paşii către legături şi mai neobişnuite, şi mai complicate. După săvârşirea mea din viaţă, în 1695, am avut nevoie de cinci ani pentru a-mi construi un trup viabil. Experimentele mele au fost plătite prin chinuri de către femeia care m-a adus pe lume şi care m-a crescut timp de câţiva ani, înainte ca mintea să i se fi întunecat definitiv. Nefericita m-a avortat de trei ori, a patra oară, în şocul facerii, legătura dintre mine şi mica cetate însângerată a trupului de copil s-a întrerupt şi ea a născut un făt mort; până la urmă, am reuşit să rămân al ei, împreună cu grijile grave pe care i le cauzam.

Această biată femeie cu nervii zdruncinaţi era bolnavă de teamă şi de nenumărate presimţiri funeste. Se zbătea în plasa unor superstiţii ce-i înrobeau fiece clipă, până când, în final, căzu într-o stare maniacală.

Trăiam într-un orăşel francez de câmpie, unde viaţa înainta molcom, Varennes, localitate care şi-a dobândit renumele tragic când cu fuga lui Ludovic al XVI-lea.

Bunicul meu, pe care nu l-am cunoscut, se numea David Pétion. Era fiul nelegitim al unui nobil şi al fiicei unui

funcţionar din urbe, un nimeni, un dezrădăcinat care nu aparţinea nici unei caste, lucru sinonim pe atunci, în epoca segregaţiei rigide dintre clasele sociale, cu o excludere totală. Nu avea legături de familie şi nici cunoştinţe. Mama lui îl dăduse spre creştere unor ţărani de lângă Varennes, într-o gospodărie unde se muncea din greu şi unde el înţelese curând natura tulbure a situaţiei sale. Era nevoit să sesizeze că ţăranii nu văd în el decât un venetic iar cei bogaţi nu-l acceptă. Pétion era un tip viclean, egoist şi inventiv. A priceput că va fi nevoit să aleagă, altminteri nu-şi va găsi niciodată locul sub cerul Franţei. Viaţa rustică îi trezi legătura strămoşească cu pământul. Îndrăgea această muncă, una dintre cele mai grele şi mai binecuvântate şi se pricepea la ea. Între timp, mama lui încheiase o căsătorie avantajoasă şi, atunci când fiul ei atinse majoratul, îi făcu să-i parvină o sumă respectabilă. Pétion s-a decis: va deveni agricultor. N-a uitat însă că persoana tatălui său îi conferea anumite privilegii. De pildă, fiind recunoscut legal, el putea să cumpere oricât pământ. Porni o luptă nemiloasă şi tenace pentru a fi recunoscut ca fiu legitim de către tatăl său, aflat într-o situaţie delicată şi trăind într-o căsnicie în care decizia nu-i aparţinea. L-a ameninţat şi l-a şantajat până ce tatăl acceptă să-l legitimeze, cu condiţia ca în public să nu-şi folosească deloc numele şi rangul nobiliar, având în vedere că fiul său legitim, născut din căsătorie se logodise tocmai atunci cu o principesă. Pétion s-a angajat să respecte condiţia. Numele şi rangul nu-l interesau. Voia pământ. Îşi cumpără o proprietate nu prea mare în Varennes. Era un gospodar excelent şi îşi sporea frumuşel averea, chiar dacă nu întotdeauna cu respectarea legilor şi a eticii. Era o fire de mizantrop ciudat şi un acaparator fără pereche. În clipa când afla că echilibrul

financiar al vreunui nobil împovărat de datorii e pe cale de a se zdruncina, punea mâna fără întârziere pe averea acestuia şi trăgea foloase temeinice din strâmtorarea lui. Astfel şi-a dobândit fabrica de cherestea şi ferma cu vaci de rasă. Se folosea cu pricepere de avantajul că, în calitate de fiu de nobil, era scutit de diferitele biruri şi dări, în timp ce ţăranii, clocotind de ură, în mulţimea cărora ideea revoluţiei se răspândise deja, îşi părăseau cu sutele satele şi gospodăriile, spre a-şi duce mai departe traiul mizer în afara legii, ca braconieri, traficanţi de sare sau cerşetori. David Pétion însă prospera.

A avut două căsătorii. Mama mea era fiica celei de-a doua neveste. Fusese o fetiţă firavă, bolnăvicioasă şi visătoare. Tatăl ei nu-i dădea nici o atenţie. Încheiase a doua căsătorie din pur interes şi soţia i-a adus o avere mare. O fiinţă căreia zestrea bogată îi era necesară pentru a fi, în sfârşit, luată de cineva. Era trecută de tinereţe, urâtă, suspicioasă şi isterică.

Când mama mea, Sophie Pétion împlinea optsprezece ani, la Varennes sosi Louis de la Tourzel. Descins, nu fără motive întemeiate, direct din Paris, se aciui la casa unor rude. Fusese nevoit să părăsească oraşul din cauza datoriilor acumulate şi a unui scandal murdar, iscat la jocul de cărţi. Unii afirmau că scăpase cu simpla expulzare, fiind rudă îndepărtată a puternicei familii Soubis. În afara mantalei sale romantice din velur, a costumului de mătase, a botinelor cu cataramă de argint şi jabourilor de dantelă nu aduse cu sine nimic altceva. Rudele îl detestau tot atât cât detesta el plictiseala nesfârşită din Varennes. În jurul figurii sale circulau zvonuri incitante. Proprietarii din vecinătate – temându-se pentru moravurile fiicelor şi soţiilor – îi închideau poarta în nas. Mătuşa şi unchiul care îl găzduiau îi dăduseră de înţeles

fără echivoc că îl tolerează în casa lor şi îi asigură mâncarea şi băutura, însă ar dori să dea ochii cu el cât mai rar. Aşa că fostul craidon, deşirat, cu nasul coroiat, cu faţa îngălbenită de desfrâu, îşi petrecea mare parte din zi la hanul local „Bunul suveran". Avea un noroc bătător la ochi la jocul de cărţi, jecmănindu-şi partenerii proveniţi din rândul samsarilor de cai în trecere prin oraş, sau al comercianţilor şi meseriaşilor din localitate.

De la Tourzel îşi considera şederea la Varennes drept un episod trecător. Numai „intrigile duşmanilor" îl aduseră în situaţia respectivă. Povestea cu lux de amănunte tuturor vizitatorilor hanului despre felul cum trăia el la Paris, câţi bani cheltuia, ce dueluri avusese, cum se numeau amantele sale, trecând sub tăcere numai cazul fatidic care-l aruncase în apele molcome de la Varennes. Era gălăgios, arogant, uşuratic, fermecător şi libidinos ca un satir. Femeile înnebuneau după el, bărbaţii îl detestau. Puţine ţărănci i-au scăpat şi ar fi putut avea chiar mai multe dacă s-ar fi deranjat să le caute. Faima firii sale violente şi sălbatice se răspândea pe şoptite şi dădea emoţii femeilor din împrejurimi.

Sophie Pétion, sentimentală şi nervoasă, total însingurată după moartea mamei sale, era atrasă precum fluturele de lampă de acest „cavaler nobil, palid la faţă, exilat". Pe atunci era o fată subţirică şi blondă, cu sâni neobişnuiţi de bogaţi, deasupra taliei înguste. Bărbia ei, în formă de inimă, se arcuia drăgălaş, în timp ce pe sub ochii întunecaţi, alungiţi şi oblici pomeţii se lăţeau ca la femeile slave. În aceşti doi ochi pâlpâia lumina umedă, exaltată a emotivităţii romanţioase. N-a durat mult şi cele două pasiuni fără stăpân s-au găsit, rupând zăgazurile şi anulând orice convenienţă.

Sophie ardea ca o făclie. Trăgea ca o posedată la jugul dulce al iubirii sufocante. Chiar şi erotomania libertină a lui Tourzel fu captată pentru o vreme de dăruirea necondiţionată, admiraţia şi adaptarea tandră cu care îl urma ca o oarbă în desfrâul său. Sophie se supunea perversiunilor lui cu o inocenţă încântată şi o sete de a învăţa, dictată de instinct, oferindu-se oricărei dorinţe a lui.

– Sophie, eşti o puicuţă pe cinste! râdea Tourzel, după îmbrăţişări, cu un râs larg, de satir. Nici măcar în institutul de artă al Madamei Pérault nu există vreo amantă ca tine.

Când Sophie, neliniştită, întrebă ce fel de institut de artă are acea doamnă, Tourzel, amuzat şi insolent îi răspunse că Madame le-a adunat în jurul ei pe cele mai frumoase şi mai nobile domnişoare din Paris, pentru a le învăţa arta căsătoriei.

După câteva luni, Sophie rămase însărcinată. Acest fapt brutal schimbă dintr-odată toată situaţia. Fata pricepu, panicată de stările de rău fizic ce-o străpungeau ca nişte pumnale, că fapta ei comporta primejdii. Forţa străină care îi invadase trupul odată cu trezirea pasiunii, dispăru ca ceaţa. Avea o fire fricoasă şi lipsită de putere. În sufletul ei, prejudecăţile inoculate de educaţie, dogmele morale ale oraşelului, se alcătuiseră într-un tribunal sever şi o condamnau fără milă. Slăbise. Faţa i se alungise, tenul îi deveni palid, iar ochii înroşiţi şi umflaţi de plâns. La întâlnirile lor, pândite de nenumărate primejdii, printre trunchiurile pline de muşchi ale pădurii bătrâne sau în coliba unui paznic de câmp, Tourzel nu mai era întâmpinat cu sărutări şi bâlbâieli extatice, ci de reproşuri, pretenţii şi izbucniri capricioase, necontrolate. Bărbatul îşi schimbă şi el tonul, devenind brutal şi nemilos, ca, la urmă, să nici nu mai apară la întâlniri.

Înțelegând ce necaz dăduse peste ea, Sophie își pierdu capul. În starea ei disperată, hăituită și lipsită de sprijin, se hotărî să se sinucidă. Pregătise totul. Plănuia să se înjunghie în inimă cu stiletul lui Tourzel și această decizie unea plăcerea autopedepsirii cu răzbunarea împotriva bărbatului asupra căruia încerca astfel să arunce o bănuială și pe care – în speranța ei romanțioasă – l-ar fi putut încărca cu un amar și tardiv regret după ea. Stiletul îl luase de la el, și îl ascunse sub jartieră. Plănuia să meargă în pădure, în locul întâlnirilor amoroase, într-un luminiș vegheat de copacii cu obrazuri de bufniță, unde, pe covorul moale al acelor de pin, cunoscuse „păcatul".

În ultima clipă ar fi vrut să-și ia rămas bun de la cineva. Se gândi la confesorul căruia încă nu îndrăznise să-i mărturisească fapta, dar, evocând fața cu trăsături severe, ironice, pătrate ale preotului, curajul îi pieri. Nu. N-ar putea face asta. Apoi își aduse aminte de tatăl ei, Pétion cel avar, egoist și taciturn, pe care nu-l vedea zile întregi și care duminicile o conducea la braț către biserică, aidoma unui lunatic cu fața înlemnită. Nu conta. Era tatăl ei. Sângele ei. Singurul om de care aparținea cu adevărat.

Se îndreptă deci spre aripa locuită de el, strict separată de restul casei, în cealaltă latură a sa. Purta în inimă o dorință sfielnică de iubire, lipsită totuși de speranță. Nu-și amintea când mai trecuse acel prag. De mică învățase că nu avea ce căuta acolo, că nu era așteptată și nu i se tolera prezența. Atâta timp cât viața ei, lipsită de evenimente, se scursese ca printr-un vis plăcut, nici ea nu simțise nevoia unei legături mai strânse cu tatăl ei. Dar acum, sub povara problemei grave ce o copleșea, nu mai putea renunța la el. N-avea de gând să-i sugereze nimic despre decizia pe care

o luase. Va intra numai, îl va saluta, îi va spune câteva cuvinte drăgăstoase, îl va întreba dacă n-are nevoie de ceva și... îl va ruga să se ocupe puțin și de ea, căci se simte tare singură. Nu... ar însemna că-i face un fel de reproș, poate că l-ar și enerva. Mai bine îi va promite ea că de-acum vrea să fie cuminte și chiar dacă nu i-a arătat-o, îl iubește totuși mult. Desigur, era ușor să gândești toate acestea, dar mult mai greu să-i oferi asemenea cuvinte, niciodată rostite, lipsite de orice temei, unui om care de-a lungul întregii vieți nu făcuse nici măcar un pas către ea, în afară de faptul că o procrease... Să-i vorbești despre dragoste acestui om cu ochi mărunți, cenușii, de maimuță, încadrați de riduri grosolane, cu fruntea îngustă, cu o gură care, umbrită de mustața albă pleoștită se strâmba într-un refuz înciudat...

O izbi mirosul stătut de tutun care umplea coridorul pavat cu dale. Momente intense de teamă din copilărie, refuzuri rigide, nemiloase i se învolburau în memorie, totuși merse mai departe.

Era spre asfințit.

Bătrânul nu aprinsese încă lampa; i se părea că orice picătură de ulei economisită se transformă în sânge în venele sale.

Camera lui era un mare depozit, dezordonat, ca atelierul unui meșter pentru toate. Repara singur mobilierul, șeile, uneltele, ba își pingelea și cizmele. Aplica cu mare artă petece abia vizibile pe hainele rupte. Nu arunca nici un capăt de ață, nici o bucățică de scândură, de fier sau de piele. Pe sub patul lui, pe dulapuri, pe masă și jur-împrejur, pe jos, zăceau grămadă cutii, scule, șei, scaune șchioape, roți de căruță, vase dogite, bucăți de lemn, cutii cu lipici, emanând mirosuri compacte, neplăcute. Aici trăia, mânca, dormea și

muncea Pétion de-a lungul iernii, când era nevoit să rămână în casă. Primăvara şi vara, după ce începea slujirea grea a pământului, el îşi petrecea cele mai multe nopţi în aer liber.

În această zi de toamnă târzie era acasă. Când Sophie, timidă, intră la el, bătrânul şedea în faţa căminului întunecat şi rece, rezemat în fotoliul său cu spătar drept. Camera era plină de o răcoare umedă. Fereastra mică, la înălţimea unei staturi de om, abia dacă lăsa să pătrundă puţină lumină, şi, pe când dincolo de fereastră licărea încă cenuşiul opalin al asfinţitului, înăuntru se instalase deja un întuneric aproape total.

Sophie se apropie. Figura mută, nemişcată din faţa căminului care se căsca gol, o umplea de nelinişte. După mai multe sforţări, îndrăzni să-i vorbească, dar chiar şi atunci vocea i se frânse ca un picior cu călcătură nesigură.

– Bună seara... tată...

Dinspre fotoliu nu veni nici un răspuns. Sophie era gata să plece, cu inima uşurată că tatăl ei doarme şi deci nu va fi nevoită să-i asalteze indiferenţa îngheţată. Dar prezenţa morţii o înconjură subit ca o reptilă elastică, înspăimântătoare.

*

Este posibil, ba chiar verosimil ca egoismul pietrificat al bătrânului Pétion să fi respins şi ultima încercare de apropiere a Sophiei, dar acum, când el era mort, fata nervoasă şi nefericită se chinuia pe sine aidoma unui torţionar, cu gândul că săvârşise un păcat de neiertat. În ea sălăşluia un duşman cumplit, o altă fire nemiloasă şi poruncitoare, care nu se sătura nicicând de autoînvinuiri, de prevestiri rele, de teamă şi de şuvoaiele lacrimilor amare. Din clipa morţii tatălui, ea îl înălţase, îi înfrumuseţase figura, numai pentru a se umili pe sine şi mai mult şi pentru a se acuza şi mai

dureros. Ea era cea care ar fi trebuit să facă primul pas de apropiere. Bătrânul era însingurat şi dornic de iubire. Trăia în văgăuna lui ca un animal în grajd. Renunţase la tot, pentru ca ea să aibă mai mult. În timp ce ea, fiinţă nerecunoscătoare, egoistă şi destrăbălată se tăvălea în pădure cu ibovnicul, tatăl ei murea, cu încetul de o boală tainică. Cât trebuie să fi suferit, ce dureri trebuie să fi suportat fiind mereu singur! Nu s-a plâns nimănui. N-avea cine să-i dea un pahar cu apă. Nu s-a găsit nimeni în apropiere să cheme un preot în ceasul când l-au înconjurat umbrele morţii. A murit singur. A murit singur şi şi-a pierdut mântuirea sufletului, din cauza fiicei sale!

Ea postea, se ruga, plătea slujbe, îşi impunea penitenţe, învinuindu-se şi acuzându-se neîncetat.

*

Averea lăsată de bătrânul Pétion era mult mai mare decât şi-ar fi imaginat fiica sau vecinii lui. În afara pământurilor grase şi darnice, a morii şi a fermei de vaci, au ieşit la iveală mulţi bani, depozitaţi sub pardoseala odăii sale, în lăzi ferecate şi prevăzute cu încuietori meşteşugite. Acest om bănuitor şi rigid nu-şi încredinţase averea vreunui bancher şi nu credea nici în hârţoage. În închisoarea lor, monezile galbene de aur stăteau ordonate în fişicuri înfăşurate în foi de pergament numerotate. O adevărată comoară din poveşti.

În jurul Sophei, unică moştenitoare, se transformă întreaga lume. Nici chiar tinerii nobili de prin împrejurimi, strânşi cu uşa de creditori nu se sfiau s-o asedieze cu cereri în căsătorie pe fata zăpăcită, stângace, ameţită de atâtea noutăţi, mai ales pentru că circulau legende despre adevărata obârşie a lui Pétion. Mulţi sperau că prin oarecare cercetări

temeinice ar fi putut asigura un fundal blazonat galbenilor abia iviți.

Vestea ajunse neîntârziat la Tourzel, care înțelese pe dată că vremea lui a sosit. La câteva săptămâni după înmormântare, își făcu apariția în casa îndoliată și ocupă locul unui membru de familie energic și rezistent la orice împotrivire, loc cuvenit logodnicului și viitorului cap al familiei.

Sophie rămase perplexă, protestă, plânse, se înverșună. Dar cinicul și puternicul braț de faun al lui Tourzel o supuse din nou și o învinse.

– De ce faci pe nebuna? o întrebă el după îmbrățișare pe fata care plângea în hohote, rușinându-se de sine însăși. Te-ai tot lamentat că nu vreau să mă însor cu tine, după ce te-am lăsat grea. Iar acum, când mă declar gata să te transform în Madame Louis de la Tourzel, te prefaci că nu-ți convine!

– Da, mă iei acum. Dar cu ce preț! izbucni Sophie.

– Un nobil de teapa mea nu-și poate urma numai inima, drăguțo! Acum mă pot însura cu o fată care corespunde atât inimii cât și situației mele. Peste câteva luni se va naște copilul. Trebuie să-i dăm un nume. Dacă ne cununăm într-o săptămână, mai poate fi privit ca născut prematur. Cu burta la gură nu te-ar mai lua decât vreun aventurier aflat la ananghie, care te-ar trata cu dispreț toată viața. Figura lui Tourzel se lăți într-un zâmbet meschin, libidinos. Măcar eu te iubesc, Sophie și am toate dovezile că am fost primul, iar copilul este al meu!

Acestea au fost preliminariile măritișului mamei mele. Mi le povestea fără nici o pudoare pe când începuse să i se destrame mintea, subliniind cu teribile detalii toate amănuntele, parcă pentru a-și ispăși păcatele și pe această cale.

Înfrântă și cu inima îndoită deveni soția lui Tourzel, având încă simțurile înfometate și excitate și, în același timp, detestându-se cu sălbăticie. Conviețuirea lor – dacă merita acest nume – nu i-a adus decât griji, rușine, regrete amarnice și gelozia care o măcina neîntrerupt. Previziunile-i funeste legate de Tourzel se adeveriră pe rând. La numai câteva zile după cununie, proaspătul soț plecă la Paris. Își achită datoriile murdare din sipetele bătrânului Pétion, închirie un palat, își cumpără o trăsură și reveni în vizită pentru o săptămână. Nu făcu nici o aluzie că ar avea de gând s-o ia la Paris și pe Sophie. Când femeia îi făcu reproșuri, îi aminti de starea ei.

– Tocmai de aceea, izbucni Sophie. Rămâi lângă mine. Am momente foarte grele și mi-e teamă să stau singură în casa asta goală.

– Draga mea, trebuie să înțelegi situația în care mă aflu! spuse Tourzel infatuat. Mândria nu-mi permite să trăiesc numai din banii tăi. Acum, că mi-am reglat conturile în capitală, pot face rost de o funcție înaltă, demnă de mine. Dar pentru asta e nevoie să mă învârt mereu acolo unde se împart onorurile.

Mai târziu renunță la „draga mea“ și „trebuie să înțelegi“. Dar argumente identice reveneau mereu, la fiecare scurtă vizită a lui Tourzel. Aceste vizite aveau același scop jignitor, abia mascat; Tourzel nu putea ridica sume mai mari fără semnătura Sophiei... Înalta funcție se mai lăsa așteptată. De-a lungul lunilor și anilor, Tourzel a fost mereu la un pas de marea demnitate. O pândea mereu, gata pregătit, la curte, în cluburi, prin sălile de joc și prin „saloanele protipendadei“. Se afla antrenat în circulația sângelui fierbinte al capitalei, pulsa împreună cu inima ei! Trebuia să fie prezent peste tot.

În a patra lună a căsniciei sale, Sophie își lepădă copilul. Un călăreț duse vestea la Paris, dar Tourzel, deși regreta, nu putea să vină, căci în lipsa lui ar fi ratat prezența unei mari personalități aflată în trecere, de care depindea întregul lui viitor – și desigur și viitorul Sophiei.

Sosi totuși peste șase săptămâni. Excitat de o masă copioasă, o lăsă din nou însărcinată pe femeia amețită, anemică, abia revenită după boală, o stoarse de o sumă de bani mai mare și se întoarse în capitală. Ce anume s-a întâmplat cu personalitatea de vază din cauza căreia n-a putut fi prezent la căpătâiul soției sale? Un stupid ghinion făcu să nu-l poată întâlni și, când l-a găsit în sfârșit, acesta recomandase deja pe altcineva pentru înalta demnitate. Dar tot răul spre bine! Ar fi avut ce regreta dacă atunci s-ar fi grăbit, căci perspectiva ce se arăta acum depășea orice șansă ivită anterior. Tourzel înfățișa în fața Sophiei, cu bogate amănunte, toate eforturile pe care protectorii săi le făceau în interesul lui și excelentele păreri pe care aceștia le aveau despre el. Vorbea despre o întreagă rețea de interese în care mâini harnice urzeau fără încetare succesul lui viitor. Desigur, aceste mâini trebuiau „unse", cointeresate. Din acest motiv, prezența lui și banii Sophiei erau de neînlocuit, dar femeia va fi răsplătită cu vârf și îndesat, atunci când el va obține funcția, iar ea se va muta la Paris. O va prezenta la curtea regală. Vor duce un trai strălucit. Sophie va fi absolut indispensabilă acolo, dar până atunci n-avea rost să vină cu el. El alerga de dimineața până seara și de multe ori era nevoit să plece din capitală pe domeniul vreunuia dintre seniorii de a cărui protecție depindea câte ceva. Atunci, la o masă îmbelșugată, cu vinuri alese, cu glume piperate, bărbătești, într-o atmosferă de tovărășie relaxată putea să discute mai ușor despre problemele lui. Înșira multe nume și titulaturi de prestigiu, până ce capul bietei Sophie începea să vâjâie în potopul de vorbe, care se sfârșea cu sentimentalul: „Trebuie să înțelegi...".

...Și, peste câțiva ani, Sophie înțelese totul foarte bine.

*

Aveam zece ani când tatăl meu muri. A avut o moarte demnă de viața pe care o dusese. Fu ucis într-un bordel, în învălmășeala unei încăierări. Au fost bănuiți mai mulți dintre prietenii săi. Cercetările prelungite au dat în vileag nu numai traiul netrebnic și murdar al lui Tourzel ci și că nu se putea afla cu exactitate cine fusese de fapt ucigașul. Cu toții erau beți până la delir. Cuțitul rămas în rană fu recunoscut ca aparținând lui Tourzel. Mai mulți dintre cei prezenți purtau răni de cuțit și în învălmășeala nebună fiecare lovise și fusese lovit. Bătaia a început din cauza unei fete cu numele de Lolette. Era sosită de curând în casa aceea și Tourzel pusese stăpânire exclusivă pe ea, așa cum proceda cu orice „prospătură". Mai mulți dintre fanți încercară să se înfrupte și ei, ceea ce nu-i plăcu lui Tourzel. Toată șleahta – vreo opt inși, toți niște oi negre provenind din familii nobiliare, trântori ce o apucaseră pe drumuri greșite – fu condamnată pe viață la galere de către Parlament pe toată durata vieții. Groaznică și întunecată soartă, dar unica posibilitate de a fi salvați de propria lor degradare. Poate că trupurile lor s-au distrus astfel, sufletele lor însă făcură primii pași către viață.

*

Îl văzusem pe tatăl meu doar cu ocazia câtorva scurte vizite. Pe atunci, viața nesănătoasă, desfrânată pe care o ducea îi subminase deja organismul. Pleoape înroșite îi

încadrau ochii umezi, inflamaţi, ieşiţi din orbite pe o faţă cu riduri flasce. Obrajii şi nasul său mare, coroiat, cu nări largi erau străbătuţi de reţeaua vinişoarelor liliachii. Avea o voce răguşită, brutală, plină de ură sastisită. Sosea acasă mereu matol, după beţii, şi revărsa peste noi întreaga silă a răului din trupul lui. Pe atunci deja avea nevoie de prea puţin alcool pentru a trece la o stare de amabilă împăcare imbecilizată, care apoi, în orele târzii, se transforma în teribile crize de furie şi în dorinţa de a sparge şi a distruge totul în jur. Chiar dacă n-ar fi fost ucis, ar fi murit curând, căci măruntaiele şi nervii săi erau într-o stare jalnică.

Mama îl primea mereu ca pe un blestem meritat. Nu se plângea şi nu se împotrivea deloc. Dar nu-i dădea nicicând atâţia bani câţi cerea el. În zadar o ameninţa, mama era fermă pe poziţie:

– Banii sunt ai fiului tău! Nu va ajunge el să cerşească pentru că are un tată pierde-vară şi beţiv!

– Mie-mi vorbeşti aşa? Mie?! urletele lui trezeau toată casa.

Îmi amintesc că atunci când am auzit, dincolo de uşa închisă, sunetul surd al unor lovituri, mă cuprinsese un rău ca o greaţă. După loviri s-a aşternut liniştea. Mama n-a scos nici un vaiet. Peste câteva clipe deschise uşa cu faţa liniştită, încremenită şi mă lua de mână.

– Vino...

Tremuram. Mi-am proptit micul trup de băiat de marginea mesei şi am izbucnit.

– Nu vreau să te mai lovească! Te-a bătut! Am auzit! Eu... eu... îl omor!

Obrazul ei împietrit se lumină.

– Parcă-ai fi un bătrânel!

– Dă-l afară! Să plece de aici! Ce caută el la noi?!

– Îl fac să plece, tocmai asta vreau!

Mă conduse în dormitorul ei. Opintindu-se, trase la o parte măsuţa cu placă de marmură, în spatele căreia pusese să se facă o nişă pentru bani. Numără din ladă o sumă. Ştia că în momentul când da de bani, tata va pleca din casă.

Scoaterea banilor nu se petrecea fără anumite ceremonii. Mama era prizoniera nenumăratelor legăminte şi condiţionări superstiţioase, fără de care nu se atingea de banii ei. Dar proceda la fel şi înaintea tuturor celorlalte activităţi zilnice. Avea grijă să nu coboare cu stângul din pat, să nu-şi pună mai întâi papucul stâng şi să nu apuce clanţa uşii cu mâna stângă. Era îngrijorată toată ziua dacă, privind dimineaţa pe geam, primul lucru pe care-l vedea ar fi fost un câine negru, un om cu o scară, o femeie însărcinată, un copil cu părul roşu sau un infirm. Înainte să-şi deschidă sipetul cu bani, scuipa mărunt în jurul lui şi aceeaşi soartă o avea şi primul galben care-i cădea în mână: „Înmulţeşte-te şi vino înapoi!“

– De ce faci aşa? o întrebam curios.

– Să-l leg şi să-l chem înapoi.

Culcarea şi scularea mea din pat prilejuiau de asemenea ritualuri ciudate. Seara, mama îmi punea la cele două laturi ale patului câte un vas de lut cu apă, apoi aducea într-o tigaie de fier doi tăciuni încinşi pe care îi arunca în cele două vase. Când tăciunii se stingeau sfârâind în apă, mama striga: „Tot aşa să-şi piardă puterea orice blestem!“.

Apoi se posta lângă capul meu şi începea un lamento plângăcios:

– Nici nu mai trăieşte, nu vedeţi? A murit! E mort! Îngeri cu aripi grăbite i-au luat sufletul! Aici totul e gol! Nu e nici un zgomot! Plecaţi! Plecaţi de aici!

Apoi presăra făină albă în jurul patului meu, în formă de cerc, însă în sufletul ei domnea atâta teamă şi tulburare, încât umbrele hrănite de neliniştea ei rămâneau învălmăşindu-se înăuntrul cercului. În ajunul sărbătorii Sfintei Lucia golea la pragul meu un sac întreg de mac, căci, după credinţa ei, vrăjitoarele n-ar fi putut intra la mine decât după ce ar fi cules bob cu bob tot macul. Biata de ea, nu mă putea ocroti. Tot ceea ce făcea era, de fapt, magie neagră involuntară şi neştiută, prin care nu numai că nu le gonea, dar atrăgea către sine tot mai mult forţele întunericului. Aceste forţe puseseră stăpânire pe ea fără nici un frâu, căci se temea de ele şi nu le cunoştea adevăratul nume.

Mi-era milă de ea. Îi nutream o dragoste plină de milă şi de neputinţă. Ea mă iubea cu disperare, cu orbire şi se temea pentru mine, totuşi sentimentele ei nu conţineau nici o urmă a acelei iubiri clare, înţelepte şi constructive cu care mă înconjurase în viaţa mea prealabilă, Marietta, milaneza.

Pe Sophie de la Tourzel o măcina şi o înnebunea maternitatea ei plină de tensiuni şi de sentimente de vinovăţie. Nici nu mă puteam gândi să-i împărtăşesc ceva din secretul meu, căci ea s-ar fi prăbuşit sub povara acestuia de vreme ce chiar şi puţinul pe care îl intuise o făcea să mă numească „micuţul ei bătrânel" şi nu prididea să-l îmbuneze pe Dumnezeu şi pe toţi diavolii infernului, ca nu cumva, însuşirile mele neobişnuite să trezească invidia acestora şi să fiu răpit de lângă ea.

*

Nu mă puteam apropia de sufletul ei pentru a o scoate din labirintul sinuos şi coborâtor al superstiţiilor. Porunci lăuntrice tot mai imperioase o sileau la acţiuni lipsite de orice raţiune. Mintea ei era mult prea slabă pentru a se

angaja în luptă cu cei doi duşmani lăuntrici: instinctele-i rebele care au condus-o spre decădere, spre desfrâul simţurilor cu Tourzel, şi catolicismul cu judecata sa riguroasă, care nu înţelegea şi nu ierta nimic.

După ruşinoasa moarte a tatălui meu, ea începu „să vadă". Zadarnic îi explicam că ea însăşi zămislise aceste viziuni din materia propriilor ei forţe astrale, din teamă concentrată şi din autoacuzare neîntemeiată. Nu mă înţelegea.

Primul care-i apăru fu bunicul, bătrânul Pétion. Se ivi într-o seară, înainte de aprinderea lumânărilor, pe coridorul către bucătărie în cămaşa lungă, albă de mort. Înainta sprijinindu-se cu o mână de zid, de parcă ar fi fost bolnav. La uşa bucătăriei se întoarse şi o privi pe mama. Avea o faţă severă, alungită, galbenă ca şofranul.

– Roagă-te pentru păcatele tale! – îi spuse cu o voce răguşită de mormânt acest bătrân păcătos, care, după mine, ar fi avut mai multe motive să se roage pentru propriile-i păcate. Apoi dispăru. Mama fu readusă în simţiri de servitoare, acolo pe coridor. Când îşi reveni, îmi povesti vedenia.

Eram plin de ciudă şi de disperare. Cum s-o lămuresc? De parcă n-ar fi ţinut şi aşa destule posturi şi ispăşiri, şi nu s-ar fi tot rugat. Acum dăduse formă dogmei nemiloase în figura bătrânului Pétion, o proiectase din ea însăşi pentru a-şi mai spori suferinţa.

Explicaţiile mele o supărară şi o umplură de teamă superstiţioasă.

– Taci! Taci! Degeaba vorbeşti, eu l-am văzut! Mi-a vorbit! Ştiu că şi el suferă şi e neliniştit din cauza păcatelor mele!

– Nu-i aşa, mamă! Are el motive de nelinişte pentru propriile sale nelegiuiri! Chiar tu mi-ai povestit cu ce mijloace

şi-a agonisit averea şi cât de rău se purta cu bunica mea până la moartea ei timpurie!

– Linişte! Pentru Dumnezeu! Morţii aud când îi vorbim de rău şi se răzbună!

Îngălbenind, începu să scuipe în jur, apoi îşi începu obişnuita litanie.

– O, suflete albe şi negre, ale morţilor care bântuiţi pe aici, copilul acesta e slab de minte, nu ştie ce vorbeşte! E un mic idiot, nu merită să-l ascultaţi, râdeţi şi voi de el, fie-vă milă de bietul nebun şi plecaţi în grabă de aici! Eu, mama lui, vă asigur partea cuvenită! Voi face totul şi chiar mai mult!

Eram neputincios.

După apariţia bătrânului Pétion ea începu să se flageleze. Se încuia în odaia ei şi îşi biciuia trupul gol. Pe sub haine purta un brâu cu ţinte. Postea mult şi slăbise până devenei propria-i umbră. Nicicând pentru Pétion nu se rostiseră atâtea rugăciuni şi slujbe. Dar bătrânul nu ceda. Ne vizita casa tot mai des şi aduse cu sine şi un musafir, printr-o ciudată inconsecvenţă, tocmai pe tatăl meu înjunghiat la bordel care, pentru faptele sale, s-ar fi cuvenit să fiarbă în smoală, în iad şi pe care cât a trăit, bunicul nici nu-l cunoscuse.

Făceau o echipă reuşită amândoi. Izbutiră s-o scoată pe mama chiar şi din minţile-i slăbite. Puseră stăpânire pe odăi. Se lăfăiau chiar şi în miez de zi prin fotolii, în colţuri de dulap, pe coridoare, mereu sub ochii mamei. Îi dădeau porunci pe un ton tot mai sever. Până şi Tourzel devenise un moralist neclintit de când cuţitul îl expediase din lume din cauza Lolettei. Niciodată nu-i ajungeau rugăciunile şi ispăşirile bietei văduve, pe care o mai şi ameninţa cu flăcările

iadului. Cât a trăit, fusese un personaj antipatic şi devenise una dintre cele mai respingătoare stafii după moarte.

Priveam cu mâinile încrucişate cum biata mea mamă se distruge, cum slăbeşte, cum se sminteşte sub teroarea creaturilor ivite din propria ei imaginaţie. Dar oare situaţia mea nu se asemăna cu a ei, chiar dacă eu ştiam de-acum ce anume se petrece? Nici eu însumi nu eram stăpân pe propriile-mi forţe răsculate.

*

Cu încetul situaţia deveni insuportabilă, şi într-o zi tragedia explodă. Pe atunci mama devenise deja o ruină jalnică. Vorbea şi striga singură, se uita în jur cu privirea unui animal hăituit de sub suviţele încurcate ale părului ce-i cădea pe faţă, dădea din cap şi din mâini, gonind de pe mobilă puzderia de drăcuşori care – invitaţi probabil de cele două stafii ale casei – invadaseră odăile. Îmi spunea că aceşti pui de diavol n-o lăsau nici să mănânce. Îi spurcau mâncarea şi când se biciuia dezbrăcată îi strigau cuvinte obscene de nesuportat, întrerupându-i rugăciunile.

Într-o zi, în zori, o zbughi din odaia ei şi în înspăimântătoarea-i goliciune, cu părul desfăcut fluturând în jur, alergă în drum cu strigăte ascuţite. Totul se petrecu atât de repede, încât n-am putut s-o reţin. Îmbrăcat cu ce mi-a venit la îndemână, am alergat după ea şi mi-am dat seama după direcţia din care i se auzeau strigătele şi din figurile oamenilor care, curioşi şi scandalizaţi, priveau de la ferestre că alerga spre biserică. Fugeam cât mă ţineau picioarele. Am ajuns-o la poarta bisericii. Voia să intre acolo în toiul slujbei de dimineaţă. O apariţie dezumanizată, jalnică cu trupul ei cenuşiu şi plin de răni. Am încercat s-o înfăşor într-o pătură aruncată de la un geam, dar nu s-a lăsat. Se împotrivea, mă

zgâria, mă muşca şi mă izbea cu biciul cu care îşi executa ispăşirile. Eram epuizat când le-a dat prin minte câtorva oameni să mă ajute. Cu mare greutate, trei inşi am imobilizat-o, am înfăşurat-o cu pledul şi am ridicat-o. Se zbătea şi se încolăcea în strânsoarea noastră, aidoma unui şarpe. Membrele îi erau contorsionate de o forţă bolnavă, demonică şi nu înceta să strige, să suduie şi să se vaite. Ne petrecu până acasă o întreagă procesiune printre care preotul care terminase slujba, notarul, nevasta primarului, umflată în pene din cauza evenimentului senzaţional, farmacistul băgăcios, un anume Bayon, despre care voi mai vorbi.

Între timp, mama se mai linişti. Întinsă cât era de lungă ne lăsă s-o ducem şi, după ce am culcat-o în pat, rămase dreaptă, rigidă, cu ochii în tavan, palidă de moarte şi nemişcată. Credeam că murise. Cu greu am dat de doctor. Constată că pielea era insensibilă, corpul şi pupilele rigidizate, dar că inima mai bătea încet. Mama trăia, spre nenorocul ei. Starea sa deveni publică şi, din acel moment începu lupta mea deznădăjduită cu autorităţile. Unii ar fi atribuit totul exclusiv diavolului şi, prin manipulări exorciste, ar fi înnebunit-o şi mai rău, ceilalţi erau de părere că trebuie internată la Salpêtrière. Autorităţile învinseră. În 1718, mama, care se zbătea în crize tot mai frecvente fu transportată cu forţa, legată fedeleş, la Salpêtrière.

MONSIEUR BAYON

Când am rămas singur în casa din Varennes, cu câţiva servitori răsfăţaţi şi indolenţi, aveam şaptesprezece ani.

Deşi purtam numele sonor de Louis de la Tourzel, rubedeniile nu mă acceptau, dorind desigur ca tatăl meu să nu fi lăsat urmaşi. Căpeteniile oraşului nici nu se gândeau să mă lase în pace. Se ocupau de mine într-un mod împovărător. Bayon, farmacistul, acceptase cu mărinimie tutela mea, grija bunăstării mele trupeşti şi sufleteşti, şi administrarea averii până la majorat. De fapt, am avut de câştigat din felul cum îmi administra averea, căci era un snob hazliu al onoarei, care trăia într-un permanent delir al propriei sale înălţări morale şi săvârşea orice gest parcă pe o scenă imaginară, în faţa unui public, invizibil, dar total încântat.

Casa Pétion fu închisă, slugile concediate fără ca eu să fi simţit vreun regret. Nici o amintire plăcută nu mă lega de această căsoaie incomodă şi neprimitoare. Nu mă prea bucura nici mutarea la familia Bayon, într-o odaie supraîncărcată, cu pereţii plini de icoane, unde, iernile, soba scotea fum, iar geamurile nu se închideau bine; ştiam însă că trebuie să-mi aştept eliberarea cu multă răbdare. Trecusem prin destule

pentru a aprecia valoarea unor metode ordonate, amiabile, de natură să mascheze măcar parţial destinul meu ciudat, mult prea diferit de tiparele obişnuite. Puteam aştepta. Aveam timp berechet.

În casa lui Bayon am savurat din plin comedia hazlie a unui tiran familial plin de sine şi stupid, şi a vieţii intime a apropiaţilor săi. Mi-am dat seama că un om care se străduieşte cu disperare să fie respectat şi recunoscut, îşi pierde inevitabil prestigiul, devenind ţinta unei ironii înciudate până şi în anturajul cel mai apropiat.

Bayon avea o soţie deosebit de urâtă care, în aparenţă, îl slujea şi îl adora ca pe un idol. În seara mutării mele, unicul lor fiu, Étienne sorbea cuvintele de pe buzele tatălui său pălind parcă de o emoţie plină de respect, în timp ce acesta interpretă în faţa mea pentru prima oară marea sa arie de autotămâiere. Fiul rosti cuvintele rugăciunii împreună cu tatăl şi nu avea alte replici în faţa lui decât „Da, părintele meu!", „Mulţumesc, bunul meu părinte!". Văzând atâta perfecţiune, mă treceau fiori. Servitorii îşi slujeau stăpânul cu o supunere plină de admiraţie. Masa era acoperită cu o pânză scânteietor de albă şi şeful familiei binecuvântă pâinea. În general, binecuvânta orice lucru ce-i cădea sub ochi, fără nici o reţinere, folosind expresii bombastice şi lăcrimând cu uşurinţă. Soţia lui cea pocită, cu bărbie ascuţită, ştirbă şi fonfăită, îl aproba, dând din cap, îşi aşeza mâinile pe mâna lui şi părea să-i mulţumească pentru că exista. Étienne, ca un personaj teatral însărcinat să spună la timp replicile, sonoriza câte un „Da, părintele meu!" iar eu, în sinea mea, mă întrebam contrariat: „Isuse, pentru ce tocmai *părinte?*". Dintr-odată surprinsei o privire piezişă a lui Etienne şi mi se păru că nu văd bine. În absenţa lui, toată casa râdea de

Bayon şi îl bârfea din plin. Servitorii îi imitau gesturile fizice neatractive, Étienne, cu doi ani mai tânăr decât mine, îmi mărturisi a doua zi că-l surprinsese pe taică-său pe coridorul întunecos, râzând piţigăiat şi cotrobăind pe sub fustele cameristei. Nici unul din ei n-a adus vorba de întâmplare, dar, de atunci, „babacul nu se mai dă mare în faţa mea". Madame Bayon era atât de plină de fiere şi de revendicări încât, la prima atingere ţâşnea din ea un adevărat potop de ironii şi critici. Bayon, de când se ştie, n-a fost decât un pierde-vară, un coate-goale. Madame Bayon adusese în casă banii, ordinea şi bunăstarea; cu toate acestea, chiar a treia zi după nuntă îşi prinsese bărbatul pe după şură cu o ţigancă îngălată. Imaginaţi-vă chinurile tinerei femei atât de brutal umilită! Ăsta fuge după orice fustă, iar acasă are obrazul să ţină, predici despre moralitate. Predică până şi stând pe oala de noapte. Tare ar fi vrut doamna să ştie ce-i spunea el confesorului? Probabil că-l minţea şi pe acela şi se lăuda pe sine, până când preotul îl absolvea de toate păcatele, foste şi viitoare, numai ca să scape de el. Nu făcea aproape nimic în farmacie şi n-avea grijă de treburi. Dacă ea nu s-ar fi ocupat de afaceri, ar fi murit cu toţii de foame. Bayon alerga mereu prin vecini şi vorbea fără să se oprească. Oamenii au şi început să fugă de el, de teamă să nu se înece în zeama apoasă care-i curgea din gură... spunea Madame Bayon, animată de o ură sistematizată, dând în vileag toate amănuntele, ca într-o vitrină.

O dată pe săptămână, Madame Bayon îşi invita prietenele la o mică petrecere. Consumau cantităţi uriaşe de cozonac, lapte îndulcit, plăcintă cu mere şi nu încetau să-l bârfească pe Bayon. Îi evocau cuvintele, îi imitau mişcările şi râdeau de el fără menajamente. Bayon habar n-avea de toate acestea,

şi nici nu dorea să le afle. Dacă, din întâmplare, ironiile izbucneau cumva în prezenţa sa, el nu băga de seamă, căci era total lipsit de simţul umorului. Étienne, precum mi-a mărturisit, îl numea „bunul meu părinte“ din insolenţă tocmai de când îl prinsese cu camerista. Taică-său acceptase fără obiecţie această titulatură şi, mai târziu, după cină, analiză în faţa familiei, cu mult patos oratoric, adevăratul înţeles al cuvântului, precum şi faptul că lui i se cuvine din plin acest sfânt şi patriarhal nume. Multă vreme n-am înţeles ce-i determina pe membrii familiei Bayon să joace în jurul acestuia dansul de derviş al admiraţiei, de vreme ce chiar şi banii fuseseră aduşi în căsnicie de către femeie. Mai târziu mi-am dat seama: Bayon ştia să fie teribil dacă ceremonialul din jurul persoanei sale lăsa de dorit, când disciplina scădea iar el era nevoit să arunce o privire în prăpastia ce despărţea realitatea de comedie.

Ţin minte că m-am îmbogăţit atunci cu experienţa care m-a învăţat să nu privesc doar două laturi ale comportamentului omenesc; nu contau doar poticnirile lor fizice mincinoase, mascate, şi nu doar densitatea astrală a pornirilor care se contura în spatele acestora, căci cu atât ei nu mi-ar fi stârnit decât dispreţul. Am înţeles că trebuie să fiu atent şi la al treilea plan care se reverberează dincolo de primele două, în care se ascunde sensul şi soluţia tuturor lucrurilor şi prin care învăţam să-l compătimesc şi pe prostănacul de Bayon.

Într-o zi, acesta fu martorul involuntar al unor remarci vitriolate făcute despre persoana lui la una din reuniunile de doamne ale soţiei sale. Uitase cheia casei de bani şi venise după ea chiar el, în loc să-l fi trimis, ca de obicei, pe asistent.

Dacă ar fi procedat şi atunci aşa, nimic nu s-ar fi întâmplat. Dar, din nefericire, cu puţin timp înainte, avusese o altercaţie cu asistentul şi n-a vrut să-i ceară chiar atunci un serviciu. Ce anume auzise Bayon despre propria sa persoană nu ştiu, dar n-ar fi greu de imaginat. N-am aflat despre scandal decât ulterior. Omul apăru dintr-odată printre femeile care trăncăneau. Era alb ca varul, gura i se crispa spasmodic. Urlând, începu să le lovească cu pumnii şi cu picioarele, să le împingă spre uşă pe femeile care ţipau ca din gură de şarpe. Pe lunganul şi costelivul de Étienne îl pocni peste obraz de-a rămas umflat pe o parte, însă cea care a încasat-o cel mai temeinic a fost nevastă-sa. Au luat-o pe cocoaşă şi servitoarele care încercau s-o salveze pe stăpână. Acest ipocrit rizibil, care dorea tot timpul să se impună prin virtuţile sale, devenise cu adevărat impunător şi teribil prin răutatea care explodase cu forţă elementară de sub măştile-i duioase. În timpul căsniciei sale n-a avut decât trei asemenea ieşiri, dar aceste crize i-au asigurat respectul care-i obliga pe ai săi să menţină măcar aparenţele. Vedeau în Bayon un piton uriaş, sătul, surd şi orb, în jurul căruia ei săreau şi făceau giumbuşlucuri aidoma unor maimuţe, bătându-şi joc de el de la o distanţă respectabilă, în timp ce dincolo de obrăznicia lor stătea pitulată frica; vai de pielea noastră dacă s-ar trezi totuşi.

După marele eveniment, casa fu cuprinsă de o tăcere sumbră, dar observam în ochii şaşii ai doamnei Bayon, de câte ori privea la bărbatul ei, un fel de tandreţe timidă şi o admiraţie mută. De data aceasta nu se mai prefăcea deloc. Nici expresia lui Étienne, pus pe gânduri şi concentrat, nu trăda prezenţa vreunui satir ironic, iar servitorii trebăluiau în jurul stăpânului cu o umilinţă sârguincioasă şi neprefăcută.

Bayon câştigase bătălia atunci când o crezuse definitiv pierdută. Totuşi, ulterior, el îşi regretă fapta lui în mod înduioşător. Se ruşina. Nu mai vorbea cu nimeni, slăbea, se îngălbenea de căinţă. Se furişa pe stradă, pe lângă case ca un hoţ dovedit. Cea mai acută suferinţă i-o cauza faptul că îşi pierduse masca în proprii săi ochi. Dorea ca rolul interpretat să fi fost cu adevărat personalitatea sa; îl admirase şi îl alintase în sine. Dorea fierbinte să se unească cu acest rol. Dorea să fie cu adevărat măreţ, impunător şi plin de virtuţi, dar nu realiza decât o copie imperfectă şi superficială a idealului său. În mod evident, acest ideal i se implantase în suflet. În decursul următoarelor sale încarnări, destinul îl va îndruma spre acest ţel şi, după nenumărate suferinţe, el va atinge punctul spre care tinde cu ardoare. Modelul său gravându-i-se arzător în suflet, prin piele, carne, sânge şi nervi, prin masca superficială pe care şi-a ales-o, îi va transforma caracterul. Iar radiaţiile magice ale măreţiei lăuntrice, singurele capabile să-i confere respectabilitatea dorită îi vor dărui virtutea dorită atunci când aceasta nu va mai avea nici o importanţă pentru el.

SPIRITUL LUI JOSÉ DE ASSIS

În 1724 m-am putut muta în sfârşit la Paris, în propria mea casă. Majoratul mi-a adus independenţa materială. Spre marea contrariere a lui Bayon, mi-am vândut toate proprietăţile, rupând orice fir care mă lega de Varennes. Mama nu mai trăia. Printre cele mai întunecate amintiri păstrez ultima întâlnire cu ea înainte de moartea ei iminentă.

Reuşisem să obţin autorizaţia de a vizita Salpétrière, instituţie ai cărei nefericiţi bolnavi au scăpat de cătuşe datorită lui Pinel, doar cu o sută de ani mai târziu. Istoria psihiatriei se ocupă în mod destul de detaliat de acest ruşinos capitol, dar eu, în calitate de martor ocular, pot afirma că realitatea depăşea orice consemnare, Salpétrière se numea pe atunci Hospice de la Vieillesse. În jurul unei biserici cu turlă înaltă se înşirau aproximativ patruzeci sau patruzeci şi cinci de clădiri. Dintre curţile sale imense, cele exterioare arătau îngrijit, cu porţiuni ordonate de peluză şi arbori frumoşi, dar când pătrundeai mai în interior, armonia plăcută a grădinilor era tulburată de tot mai multe ciudate şi respingătoare artefacte destinate tratamentelor. Un mic lac artificial, cu o punte boltită era prevăzută cu o mică pagodă culisantă, unde bolnavii de negativism erau cufundaţi brusc în apă, urmând

să se vindece cu ajutorul spaimei extreme. Scaune rotative unde nişte nefericiţi care urlau ca animalele erau centrifugaţi, cu intenţia de a goni din capetele lor perceptele tulburătoare, ei scăpau însă doar de conţinutul stomacurilor pe care-l împrăştiau jur-împrejur ca urmare a teribilei torturi. Morişti cu pedale, scrâncioabe în formă de roţi uriaşe, cu care se urmărea înviorarea bolnavilor melancolici, şi multe alte construcţii hibride, create de către incapacitatea lipsită de soluţii. Totul semăna cu arena circarilor din vreun târg de provincie.

În saloanele comune ale clădirilor erau înghesuiţi aşa zişii suferinzi de afecţiuni mai uşoare. Neliniştea lor maladivă exploda în orice moment în ţipete sălbatice şi încăierări de nedescris. Personalul suprasolicitat, molipsit la rândul său de permanenta tensiune nervoasă, nu mai prididea să facă ordine. Erau în majoritate femei abrutizate de această muncă, neştiutoare şi obosite, care îşi răzbunau furiile cauzate de epuizare, lovind bolnavii sau, pur şi simplu, neintervenind la timp. Bolnavii se încăierau adesea, se răneau grav şi se murdăreau reciproc în mod respingător. Exploziile lor sexuale spontane se realizau în public şi se transformau în bachanalii infernale, în care se antrenau cu toţii. Situaţia era agravată încă de prezenţa unor copii cu boli mintale, care îşi duceau acolo zilele.

Am găsit-o pe mama într-o celulă fără fereastră, lungă şi lată de câte doi paşi, într-o duhoare pestilenţială. Braţele-i desfăcute erau fixate cu lanţuri de pereţi, picioarele de podea, la brâu o încingeau alte lanţuri lungi, suspendate în tavan. Şedea pe o bancă de lemn fixată în podea. Din gura ei ieşea partea mai ascuţită a sinistrului instrument numit

„pară bucală". Tânărul medic plin de importanţă care mă însoţea îmi şopti cu prefăcută compasiune că starea ei era gravă, foarte gravă, crizele se succedau una după alta, ceea ce explica aplicarea „acestor ultime măsuri regretabile". Mi se strânse inima. Eram îngrozit şi scârbit şi aş fi vrut să-i bag capul gras, roşu şi stupid în murdăria nefericitei bolnave care îi macerase pielea pe corpul scheletic. Am izbucnit de furie şi de milă. Imploram să i se dea drumul. O iau acasă la mine, o ţin în curăţenie şi o îngrijesc. Orice răufăcător este mai bine tratat decât această biată femeie, care nu are altă vină în afară de boala ei!

S-au simţit ofensaţi. Toate rugăminţile, cererile, reproşurile mele îi întărâtau şi mai rău, ca, până la urmă, să fiu net refuzat şi scos cu forţa de pe teritoriul spitalului.

Ani de zile, imaginea pe care am adus-o din celula mamei mă îmbolnăvea. Braţele scheletice desfăcute, pielea cenuşie, rănită, care apărea de sub hainele rupte, obrazul de muribund şi ochii plini de groază mă împiedicau să dorm şi îmi luau pofta de mâncare. Am simţit o uşurare, aflând vestea morţii ei. De parcă propriul meu trup încătuşat şi plin de mizerie ar fi fost cel ce scăpa din celula sordidă, pentru a fi întins, în sfârşit, pe catafalc.

*

Parisul anului 1724 aştepta într-o stare de incertă nelinişte. Regele Soare, mort în 1715, a acumulat prea mult exploziv în atmosfera imperiului, iar în timp ce Ludovic al XV-lea era încă minor, regenţa Ducelui Filip de Orleans, cu decăderea ei morală şi cu legile-i financiare neinspirate zdruncinase şi mai mult răbdarea poporului. Pornirea promiţătoare a tânărului rege fu întâmpinată cu neîncredere,

deşi chestiunile de stat încăpuseră pe mâinile cardinalului Fleury, care ducea o politică paşnică înţeleaptă şi gata de compromisuri. Însă, aparţinând el însuşi lumii vechi şi încercând cel mult să mascheze problemele la suprafaţă, nici el n-a reuşit să vindece regimul putred până în rădăcini, în timp ce în adâncuri mocnea antitoxina înspăimântătoare – revoluţia, care nu voia compromisuri, ci destrucţia, pentru ca din pieire să apară o viaţă nouă. Cardinalul Fleury a câştigat ceva timp pentru Bourboni. El prelungi agonia bolnavului şi, cu ajutorul pudrei şi fardurilor epocii rococo, aduse iluzia sănătăţii pe obrajii săi mortificaţi.

Personalitatea tânărului rege nu se conturase încă cu destulă claritate. Lascivitatea sa leneşă şi iresponsabilă, nepăsarea faţă de problemele imperioase, comoditatea-i oarbă şi trufia cu care se claustra în spaţiul vid al monarhului absolut – toate acestea erau încă ascunse în ceara maleabilă şi moale a tinereţii, mascate în spatele figurii isteţe şi hotărâte a lui Fleury. Speranţa nu moare niciodată, şi atâta timp cât un suveran nu dovedeşte că nu-i cu nimic mai presus de predecesorul său tiranic, poporul ţese în jurul său ghirlande de legende, ce-l înfrumuseţează dar care îi aduc şi lui însuşi alinarea. Niciodată un reformator nu a fost aşteptat cu atâta intensitate. Ca urmare, câţiva dintre entuziaşti imaginară pentru tânărul Ludovic al XV-lea calităţile unui reformator decis şi înţelepciunea unui umanist, sperând că el va modifica şi va echilibra jignitoarele şi intolerabilele inegalităţi proprii societăţii franceze. Totuşi, majoritatea urmărea cu neîncredere suspicioasă, îmbulzeala din jurul curţii regale şi vânătoarea de funcţii bănoase, venituri şi distincţii care li se acordau numai celor „aleşi de Dumnezeu", pe baza drepturilor înnăscute, fără luarea în considerare a meritelor sau a priceperii.

*

Cumpărasem de la moştenitorii unui portughez excentric numit José de Assis, o casă cam ciudată, împreună cu întregul mobilier, într-o mică fundătură care de atunci s-a dizolvat pe de-a întregul în timp în Faubourg St. Germanin.

Clădirea din cărămidă roşie, ascunsă în spatele unui zid de piatră acoperit de iederă şi al unor copaci înalţi mi se oferea prietenoasă chiar din clipa în care am văzut-o pentru prima oară, căci coardele sensibile ale sufletului pot fi atinse nu numai de trecut, ci şi de o scenă a viitorului care stă gata schiţat împreună cu culisele unor evenimente ce se vor derula acolo în mod necesar.

Patrimoniul cumpărat includea şi un servitor bătrân, pe Maurice, cel cu purtări rezervate şi plin de ciudăţenii. Se identificase cu odăile lambrisate cu lemn de nuc, mobilate cu puţine piese şi cu atmosfera specifică ce se ţesuse în aceste interioare. Maurice se îngrijea cu gelozie ca nu cumva să mut vreun obiect de la locul său obişnuit. Când, din nebăgare de seamă, puneam vreo carte pe alt raft al bibliotecii ce acoperea întregul perete, a doua zi o găseam reaşezată în vechiul mod. Începu între noi o luptă mută, obstinată care se încheie însă curând cu victoria lui Maurice. Îmi lipseau deja atât forţa cât şi convingerea pentru astfel de lupte, pe care le duc doar oamenii clipei, cheltuind astfel multă tenacitate aferentă. N-aş fi schimbat orânduirea nici vreunei camere de hotel, ştiind că a doua zi sau peste o săptămână aş fi părăsit-o. M-am resemnat deci, cu prietenoasă indulgenţă, şi mă îngrijeam să nu jignesc în persoana lui Maurice „dogma de Assis". Timp de treizeci de ani îl slujise cu credinţă pe stăpânul său, care-i inoculase convingerea superstiţioasă că va continua să trăiască cu întreaga conştiinţă chiar şi după

moartea trupului şi că va reveni ca să-i dea un semn lui Maurice. Bătrânul servitor nu-mi vorbea niciodată despre aceste lucruri. El era personificarea fidelităţii şi a bunului-simţ. Eu însumi am reconstituit trăsăturile caracteriale ale fostului proprietar din însemnările marginale lăsate de mâna lui prin cărţile pe care le-am răsfoit în timp ce inventariam biblioteca.

Era o bibliotecă interesantă, adunată în mod ciudat din lucrări de ocultism şi de teologie. Pe lângă o serie erotică, am fost surprins de marele număr al lucrărilor despre inchiziţie. Cartea lui Sencia, scrisă despre Fra Giorgio da Casale, inchizitorul papei Iuliu al II-lea, era marcată, aproape până la sfârşit, de linii groase de tuş, iar pe margini zburătăceau cu zecile semne de exclamare. În unele locuri, alături de rândurile tipărite, erau înghesuite cuvinte aruncate cu grabă febrilă; fragmentele unui şuvoi de idei dezlănţuite, pe care imaginaţia, intuiţia le puteau întregi, evocând astfel universul lăuntric al unui creier original, dar bolnav. Pe prima pagină a cărţii se afla portretul lui Casale, lucrare a unui pictor necunoscut. Înfăţişa un bătrân palid, cu pleoape îngroşate, cu gura rea, iar dedesubt dansau cuvintele lui Assis: „Da! Este el. Aşa ne-am privit faţă în faţă prin oglindă! Îmi amintesc şi îmi voi aminti tot mai clar după ce voi fi deschis pe de-a-ntregul poarta!“ Mai încolo, la descrierea anilor de tinereţe ai lui Casale: „Eroare! Cât de puţin înţelegem noi oamenii cauzele faptelor! Giorgio acţiona pentru că se temea să nu acţioneze. Era laş şi a devenit nemilos din frică. Dumnezeule, Doamne! Copacii primăvăratici din Verona. Pe drumul gălbui între şirurile arborilor albaştri compacţi se apropie o femeie. Pe trup i se înfăşoară catifeaua grea a rochiei, sânii i se bombează din decolteul larg, acoperit cu

voal. Giorgio! Giorgio! – vocea ei doare ca o lamă implantată în coapsă şi totuşi... vai... obrazul de adolescent plin de bube... şi printre rândurile lejere ale rugăciunii pătrund imagini sălbatice... Tabloul acesta este cert... clar... distinct. Dalele mari, roşii, din pardoseala coridorului mânăstirii şi, pe peretele celulei, obrazul îndurerat, maroniu al Mântuitorului crucificat... da, sigur, fără nici o îndoială!“

De Assis lupta deci pentru recuperarea unor amintiri îndepărtate care revin în creierele celor mai mulţi oameni doar pentru imperceptibile fracţiuni de secundă. El asedia lăuntric tainica poartă interzisă care închide trecutul. Poate că trăise străpungeri deosebit de puternice, sau poate că l-au antrenat unele descoperiri aproape de neocolit ale oricărui om solitar, atent şi gânditor; căci lucrurile *există* în noi şi în jurul nostru şi noi nu trebuie decât să le urmărim cu sensibilitate, cu intelectul deschis, fără prejudecăţi. Trebuie doar să le întrebăm şi ele ne vor răspunde.

Într-un album erotic, alcătuit din desene primitive, pe o poză înfăţişând o femeie nurlie, lascivă care se privea în oglindă, se înşirau rânduri inegale ce străbăteau imaginea: „...Carnea femeilor decăzute e răcoroasă şi miroase a fragi de pădure... Ele, care mă vizitau doar în vis şi-mi jefuiau puterile bărbăteşti... Succube cu pielea alunecoasă... cele mai frumoase, cele mai înspăimântătoare... îmi amintesc...“

Pe ultima filă a marii Biblii, cu foi de pergament şi tăblii de ivoriu, am găsit următoarea însemnare, scrisă din vreun capriciu copilăresc prin oglindă:

„Maurice va aştepta... Lui Maurice îi voi transmite un semn după ce eu... când vremea va sosi... Şi la Verona, Maurice... Atunci...“

*

Primul meu cunoscut parizian fu doctorul Péloc, pe care îl chemasem spre a-l consulta pe Maurice care respira greu, cu toate că acesta se împotrivise vehement. Péloc era un omuleţ cu aspect neîngrijit, care nu părea stingherit din cauza uzurii vizibile a fracului său de catifea albastră, a petelor de mâncare de pe jabou, a găurilor mai mici sau mai mari din ciorapi. Oriunde ar fi apărut figura-i vioaie aducea o atmosferă de prospeţime şi de amabilitate. Mâinile-i erau înroşite, cu pielea uscată şi crăpată din cauza necontenitei spălări, dar şi le freca cu atâta hotărâre şi dorinţă de acţiune, încât bolnavul doborât de suferinţă presimţea că acest micuţ David va învinge Goliatul oricărei boli, cât de gravă ar fi fost. Maurice fu şi el cucerit pe loc, nu numai prin uşurarea imediată adusă de fumul inhalat al amestecului de plante al doctorului, ci pentru că Péloc trebuia iubit pur şi simplu. Era perfect impersonal. Exista numai prin problemele, bucuriile şi necazurile altora. A lua masa, a dormi, a bea pentru el nu erau decât acţiuni grăbite, fără prea mare importanţă. Nu purta manta nici iarna, decât dacă cineva îl îmbrăca cu sila. Mă uimea cum de face faţă muncii lui imense. Oamenii intuiau în el pe slujitorul lui Dumnezeu, pe cel gata să preia grijile altuia, şi îi ascultă cu drag pe toţi, şi îl întâmpinau cu plângerile lor. Apelau la el ziua şi noaptea, de multe ori fără să-l plătească. Pacienţii mai bogaţi îi asigurau onorarii substanţiale – acesta era şi cazul meu – dar banii nu rămâneau în buzunarele lui. Îi primea aici, iar în alt loc, unde vedea că sunt necesari, îi dădea. Un astfel de om devine neapărat un centru magic, mai ales că nu sunt prea mulţi ca el. Oamenii sunt în general atât de plini de sine încât în ei nu mai rămâne loc nici pentru un dram din vieţile semenilor.

Persoana lui Péloc constituia primul fir cu ajutorul căruia am scos la suprafaţă, de sub întunecata oglindă de ape a viitorului meu, o ţesătură bogată de alge – materia experimentală a noii mele vieţi.

Mica siluetă ponosită a lui Péloc străbătea cu bunătatea sa plină de interes uman sălile interioare ale multor destine; azilurile săracilor, cotidianul vetust al locuinţelor burgheze, popasurile vremelnice ale unor artişti, ale unor visători, escroci sau prostituate, palatele cu pereţi de oglindă, cu atmosfera parcă eterizată, a prelaţilor şi nobililor. El rămânea acelaşi în orice relaţie; în faţa ochilor săi scrutători decorul exterior se topea şi rămânea doar omul cu rănile sale trupeşti sau sufleteşti dezvelindu-se. Îi lipsea cu desăvârşire şi orgoliul revoluţionarului salvator; îl compătimea şi îl ajuta pe bogătaş, pe cel sus-pus în aceeaşi măsură ca pe cerşetorul sărac lipit. În faţa lui toţi erau egali în înţelesul cel mai adevărat al cuvântului. Poate că tocmai această profundă angajare a sa, faptul că era încărcat de grijile altora până dincolo de puterea unui om, m-a oprit de a dezvolta prietenia lui cu adevărat valoroasă până la o sinceritate deplină. Mă feream să-i arunc în cârcă stânca grea ce mă apăsa. Când uneori se mai odihnea câte o jumătate de ceas la focul căminului meu părea atât de obosit! Ochii aprinşi de nesomn i se tot închideau dar tresărea imediat cu mici horcăieli pe care le scotea adormind, apoi se disculpa cu un zâmbet jenat.

– Biata doamnă Lacroix, nevasta brutarului, ştiţi, despre care v-am mai vorbit, a născut doi gemeni azi-noapte. Travaliile au început la şapte seara, iar în zori a fost nevoie ca ambii micuţi morţi să fie îndepărtaţi prin operaţie. Biata îmi vorbise mult despre ei... Îi aştepta. Trebuie să trecem cumva prin perioada asta grea, până ce va putea deveni din

nou mamă. Sânii îi crapă de atâta lapte, iar leagănul e gol, acoperit cu atlasuri frumoase, brodate de mâna ei.... Femeile suferă mult în asemenea situaţii... Ce credeţi, Monsieur de la Tourzel... dacă i-aş aduce în dar de undeva nişte pisicuţe?... Da... da... cred că n-ar fi rău! – şi îl copleşea din nou grija şi compasiunea, dând la o parte propria oboseală.

Se interesa profund de figura ciudată, dispărută, a lui de Assis; regreta că nu avea destul timp pentru a o studia. Citea mult, dacă nu altfel, sacrificând orele nopţii. În creierul său organizat şi încăpător în orice domeniu, se conturau sinteze. Avea o viziune clară despre alchimie; cu mână sigură scotea la iveală valoarea reală din mocirla înşelăciunii şi a fantasmagoriilor. Cunoştea importanţa lui Paracelsus şi vindeca cu rezultate excelente cu metodele lui.

L-am întrebat odată dacă crede că de Assis i-a dat deja vreun semn lui Maurice? Eu nu voiam să-l întreb pe bătrân, nu cumva să-l îndepărtez de mine, căci nu bănuia că ştiam despre această promisiune transcendentă.

– Încă nu s-a prezentat, răspunse Péloc.

– De unde ştiţi? m-am mirat eu.

– Mi-a spus Maurice.

Pentru o clipă simţii o umbră de înciudare, care apoi dispăru. Sigur că da. Un bloc întunecat de probleme cum sunt eu, ar încerca zadarnic să pătrundă în intimitatea cuiva. Bătrânul, închistatul Maurice îi împărtăşeşte lui Péloc secretul său, căci Péloc este ca o cheie universală, deschide orice suflet.

Maurice îl hrănea pe doctorul Péloc ca o mamă. Apărea pe neaşteptate cu câte o tavă plină de bunătăţi şi bodogănea dacă din ele rămânea ceva neconsumat.

– Sigur, domnul doctor s-a dezobişnuit să mai mănânce, nici nu-i mai încape totul în stomac. Uite, supa asta de legume e un izvor de putere, n-o lăsaţi aici! Aş vrea să ştiu cine-i vindecă pe doctori când se îmbolnăvesc...?

Maurice se îngrijea şi de mine şi mă şi avea la inimă în felul lui, dar păstra cu multă severitate distanţa cuvenită. În schimb îl adora pe doctor! Faţă de Péloc de altfel nimeni nu se purta reverenţios. În prezenţa lui dispărea orice urmă de ceremonie, oamenii îi înfăţişau fără mască sufletele lor de copil, tăinuite până atunci.

Cu ocazia unei vizite, Péloc arătă către un tablou agăţat deasupra vitrinei. Pictura care înfăţişa un frumos peisaj însorit din Italia părea să fi fost aşezată cu bună-ştiinţă în acest colţ umbrit, neavantajos. Încercasem s-o mut odată în alt loc, deasupra unei măsuţe cu bibelouri, graţioasă şi poleită cu aur, unde lumina cădea din belşug dinspre stânga, dar a doua zi am regăsit-o acoperită iarăşi de penumbra geloasă, deasupra vitrinei.

– Ce înfăţişează acest tablou?... Nu-l văd destul de bine! întrebă Péloc.

– Un peisaj din Verona, Monsieur, răspunse Maurice.

– Şi-a avut locul mereu aici? am întrebat eu în treacăt.

– Nu, era agăţat pe cealaltă latură, deasupra măsuţei cu bibelouri.

– Păi atunci pentru ce... începui eu, dar l-am privit pe Maurice şi am tăcut. Gura bătrânului se închise într-un refuz rigid. Maurice a mai aşteptat puţin, apoi ieşi fără zgomot.

*

La începutul secolului al XVIII-lea alchimia prezenta deja semnele unei decăderi totale. Tot ceea ce în aspectul ei prezenta semne de neclaritate, eroare, ignoranţă hapsână şi

avidă de câştig, depunea mărturie împotriva ei. Cei cuprinşi de beţia noului curent de „iluminare" care nu aveau nici cea mai vagă cunoştinţă despre esenţa tainică lăuntrică şi despre adevărurile acestei ştiinţe multimilenare, triumfau prin victoriile parţiale, cu adevărat frapante, ale descoperirilor care au reuşit să anuleze primele două litere ale străvechiului cuvânt. Tânăra chimie luase fiinţă. Începu descoperirea corpurilor simple, imposibil de descompus şi recunoaşterea acestora drept elemente. În faţa realităţilor experimentate se destrămă atât concepţia veche aristotelică care considera că materia de bază a tuturor corpurilor o constituie pământul, apa, aerul şi focul, precum şi principiul alchimist de dată mai recentă cum că orice corp se compune din mercur, sulf şi sare. Se constată că atât aerul cât şi apa sunt compuse din mai multe elemente şi se determină chiar cantitatea relativă a componentelor lor. Prin perfecţionarea procedeelor de analiză chimică se puteau distinge cu exactitate aurul şi argintul de orice aliaje cu culori asemănătoare şi astfel nu mai puteau fi admise înşelăciunile sau erorile de bună-credinţă, bazate pe asemănarea unor proprietăţi exterioare. Dar printre groparii alchimiei nu se numărau doar progresele ştiinţifice şi dovezile experimentale. Mulţi s-au angajat să descopere şi dedesubturile istorice ale problemei. Aveau de gând să dezgroape chiar şi rădăcinile „copacului putred" al alchimiei. Un potop de ironii dispreţuitoare cădeau asupra figurilor titanice, invadate de timp, ale lui Hermes Trismegistos, Geber, Basilius Valentinus, Paracelsus şi ale altor alchimişti. Tinerii luptători victorioşi, îmbătaţi de succes crezură în final că sursele magice de lumină fuseseră anulate definitiv, deşi nu erau în altă situaţie decât omul orbit care

şi-a ridicat mâna în faţa ochilor, imaginându-şi că a stins astfel discul solar.

Doctorul Péloc urmărea cu îndoială vânzoleala din lumea ştiinţifică, nerăbdarea zgomotoasă a noii religii care nu mai recunoştea nimic din ceea ce era vechi. Am avut multe conversaţii despre această revoluţie spirituală, noi doi, spectatori pasivi ai marii scene pe care se desfăşurau preliminariile unui sângeros spectacol de transformări sociale şi spirituale.

– Nu condamn nici munca, nici descoperirile lor, spunea Péloc. Eu însumi am trăit măreţia experimentelor chimice şi înţeleg importanţa lor. Ştiu că chimia va lărgi şi va transforma întreaga imagine a lumii. Mă supără doar suficienţa tinerilor şi teoriile lor încropite în grabă care neagă totul. Ei se află la începutul unei etape dar se erijează în pozele celor ajunşi la un rezultat final. Îşi imaginează că dacă au aşezat pietrele fundamentului unui domeniu nou, au dreptul să dărâme cu ură capodoperele clasice ale trecutului, cu toate că n-au pătruns nicicând în tainele şi înţelepciunea acestora. Un prezent sănătos nu se poate ivi decât din trecut, aidoma copilului din trupul născătoarei. Chimia prezintă acum tendinţe patricide. Au existat întotdeauna epoci care, sub imperiul unor factori revoluţionari exteriori sau interiori, şi-au renegat şi şi-au pierdut trecutul. Culturi măreţe, larg dezvoltate au fost distruse, îngropate, acoperite de uitare prin cataclisme fizice sau spirituale. Supravieţuitorii şi nou-sosiţii au recăzut atunci în întunecimea primitivă a începuturilor. Ce mai ştim noi azi despre ştiinţa astronomică sau din matematica superioară a Chaldeei şi Egiptului, despre tradiţiile lor mistice cuprinse în hieroglife şi în simboluri tainice, despre filozofia lor fascinantă? Suntem orbiţi de suprafaţa

scânteietoare a spiritualităţii greceşti, atât de pură şi de încărcată de frumuseţe, dar cunoaştem oare ceva din profunzimile ei, din trăirea şi înţelegerea misterelor eleusine, ale lui Orfeu şi Pitagora? Adevărata vocaţie a alchimiei este păstrarea tradiţiilor ezoterice, iar penumbra artificială din jurul ei nu este altceva decât monstrul care apare în sanctuar. Nimeni nu-i poate învinui pentru aceasta pe Adepţi. Destule exemple din istoria ideilor preconcepute ale omenirii demonstrează mulţimea primejdiilor mortale cărora au fost nevoiţi să le facă faţă. Incendierea Bibliotecii din Alexandria şi vandalismul fanatic al lui Savonarola arată cu pregnanţă că duşmanul cel mai distrugător al tradiţiilor de valoare şi de valabilitate veşnică este mereu fanatismul; indiferent dacă e un fanatism religios sau de-al ştiinţei. În realitate opoziţia dintre ştiinţă şi tradiţie nu poate fi decât vremelnică, ea dispare când, în numele lor, apar faţă în faţă nişte sacerdoţi adevăraţi, lipsiţi de orice prejudecată. Slujitorul corect al ştiinţei care străbate fără compromisuri căile ei, s-ar putea să facă un ocoliş mai larg până la înţelegerea faptului că toate căile conduc de fapt spre misterul Spiritului Creator. Iniţiatul tradiţiilor porneşte de la acest adevăr. Ştiinţa are datoria să transfigureze mai întâi materia densă în subtilă, reducând apoi materia subtilă până ce se transformă în principiu spiritual. Chimia de astăzi a început acest proces şi, deocamdată, dăruieşte nişte denumiri populare, pe înţelesul tuturora, însuşirilor materiei, cunoscută la fel de bine şi chiar mai profund de adevărata alchimie, care însă le-a îmbrăcat într-un limbaj tainic, figurat. Chimia îşi realizează succesele cu ajutorul metodelor sale lente, experimentale, care înaintează tatonând în lumea efectelor. Marile analogii ale alchimiei conţin cauzele. Nu e nevoie de nici o premoniţie

pentru ca să prevezi că chimia, cu descoperirile sale, cu adevărat importante şi de larg interes, nu va reuşi încă timp de decenii sau poate chiar secole întregi să vindece bolnavii cu atâta succes ca Paracelsus, alchimistul, care îndepărta cauzele, luând în considerare întregul organism şi întreaga structură fizică şi sufletească a omului. Chimia noastră va zămisli încă multă vreme specialişti, adresând medicamentele sale complexe câte unui singur organ, nesocotind faptul că ele vor otrăvi eventual alte organe.

– Deci dumneavoastră, doctore Péloc, nu credeţi decât în Doctor Universalis?

– Fără discuţie! Şi cred cu tărie că chimia şi ştiinţa medicală care se va baza pe ea, va reveni odată tot la Paracelsus şi prin el la preţuirea milenarelor şi înţeleptelor tradiţii.

AMBASADORUL „MIEILOR"

Pe Jean Lepitre mi l-a adus doctorul Péloc. Bietul de el n-ar fi vrut să-l aducă, nici prin gând nu-i trecuse, dar nu l-a putut refuza. Plin de căință, bâlbâindu-se, îmi mărturisi că Lepitre era extrem de curios să vadă casa ciudată și biblioteca mea și vrea să mă viziteze cu orice preț. Doctorul încercase să-l descurajeze, dar Lepitre nu e un om care să se lase cu una cu două. L-a silit să-i promită că măcar va vorbi despre dorința lui în fața mea.

– Ce fel de om e acest Jean Lepitre? am întrebat eu, ocolind un răspuns clar.

– Păi... e cam ciudat, dar... în general e băiat de treabă. Poate că are ceva mai multe idei fixe decât au oamenii în general. E proprietarul unui mic magazin de obiecte de cult pe Rue Saint Honoré. Vinde și cărți și manuscrise vechi. Locuiește împreună cu o femeie mult mai vârstnică decât el. Trăiesc într-o așa-zisă uniune spirituală, căci nu au legături trupești. Se roagă enorm de mult. Au fondat câteva societăți pentru studierea Bibliei, unde țin prelegeri, aleargă de dimineață până seara să rezolve treburile altora, își zic între ei „frate", nu se preocupă de aspectul lor exterior, carne nu mănâncă, plutesc tot timpul în starea unei beatitudini elevate

și au credința că trec treptat prin cele două gradații ale sfințirii sufletului.

– Vai... sună cam complicat!

– Aș vrea să nu vă speriați de ei. Realitatea este oricum alta decât viziunea extatică, pe care și-au creat-o în imaginație. Tratez boala de plămâni a lui Lepitre. După părerea mea, din năzuințele cu adevărat frumoase și respectabile ale acestei perechi ciudate lipsesc simțul măsurii și sinceritatea. Ei se înșeală în primul rând singuri, apoi unul pe altul și în final înșeală întregul cerc al acoliților. Măreția superioară a sfințirii sufletului cere un alt fel de extaz. Jean Lepitre și Rosalie Bault sunt mult prea pasionați, dar nu vor să știe de asta. Este foarte periculos să împingi în spate, negându-le, fiarele cu puteri incontestabile ale lumii instinctelor și ale trupului bicisnic. Rosalie Bault fusese îndrăgostită mortal de tânărul și ofticosul Lepitre și numai ulterior s-a transformat din femeie cu simțurile înfometate în elevă înflăcărată, supusă unor idealuri. Lepitre este încălzit de febrilitatea frisonantă a ofticii. Ambii au obturat cu forță niște focuri subterane și mi-e teamă că explozia va izbucni.

Am râs.

– Ați reușit un lucru, domnule doctor. M-ați făcut curios, deși bănuiesc că vor încerca să mă convertească... Când să-i aștept în vizită?

– Duminică...

*

După spusele lui Péloc am considerat de la sine înțeles că duminică după-amiază, împreună cu Lepitre să apară în casa mea și Rosalie Bault. Nu încape îndoială că formau o pereche neobișnuită. Pe talia înaltă și încovoiată a lui Lepitre atârna o haină de postav demodată și popească. Subțirimea

jalnică a picioarelor sale abia dacă era mascată de pantalonii bufanţi şi de ciorapii negri care se încreţeau ca burduful. Părul lui des, sârmos, negru-albăstrui, care se ridica sălbatic în sus şi alcătuia parcă un singur bloc întunecat, părea să nu fi cunoscut pieptenele. Pe obrazul lui îngust, cenuşiu, unsuros, în dreptul pomeţilor ardeau petele roşii ale febrei. Avea nasul mare, cărnos, deformat de o fractură, şi gura plată, fără contur, care tremura tot timpul într-un surâs extatic. Îşi ţinea capul dat pe spate, cu ochii aproape ascunşi sub pleoapele mari şi bombate, ca în autodăruirea unei voluptăţi spirituale. Pe faţa Rosaliei Bault strălucea oglindirea aceleiaşi expresii. Rar am mai văzut altă femeie cu aspect atât de neglijent, deşi am înţeles mai târziu că era mult mai cultă decât Lepitre. În lumina clară a zilei, părul ei cenuşiu dezordonat, faţa buboasă, cu carne flască, ochii inundaţi de o lumină bolnavă, gura decolorată şi îmbrăcămintea ruptă şi murdară ofereau un spectacol respingător. Poate că aş fi putut s-o respect pentru această ţinută dacă o vedeam în peştera unei păduri neumblate de oameni, dar în mijlocul Parisului toate acestea îmi apăreau ca ceva suspect; bizareriile exteriorului apar întotdeauna din dorinţa de a ieşi în evidenţă, fie că tind spre un lux exagerat, fie spre opusul acestuia.

Lepitre mă apucă de mână, mi-o trase către el şi o strânse îndelung cu o expresie atât de glorificată de parcă vederea mea l-ar fi răpit în ceruri. Vorbea încet, cu voce estompată, aproape şuşotind. Dorise în mod deosebit să mă cunoască şi bucuria lui este excepţională acum când mă poate vedea aici în casa mea.

Acest soi de comportament are darul de a te mira şi tulbura. Într-un fel mă ruşinam în locul lui şi mă prefăceam că nu se petrecea nimic ieşit din comun. Aş fi dorit să înceteze şi cu strângerile de mână, căci palma lui era lipicioasă şi năduşită. Din gură îi adia un miros febril, impur. Pentru o clipă am avut bănuiala teribilă că are de gând să mă onoreze cu un fierbinte sărut frăţesc, dar spre norocul meu, n-a făcut aşa ceva. În orice caz, echilibrul meu sufletesc era un pic zdruncinat, când i-am poftit în salon şi mă gândeam cu ciudă la Péloc care a permis ca astfel de oameni să vină la mine. Mai târziu am înţeles că Péloc fusese doar un instrument momentan în chemarea direcţionată spre mine, care, în lipsa lui, s-ar fi realizat pe altă cale.

*

După primele cuvinte Lepitre mi-a declarat solemn că suntem cu toţii copiii lui Dumnezeu, şi prin urmare suntem fraţi. În fond nu eram de altă părere dar revelaţiile sale împodobite cu comparaţii edulcorate, înflorite, forţate trezeau în mine instinctul contrazicerii. Simţeam de fiecare dată un fel de ruşine şi repulsie când cineva cu voce ridicată, plină de sentimentalism, începea să vorbească despre ceva ca „dulcele nostru Părinte ceresc cel plin de haruri" sau despre „cugetarea preţiosului sânge al lui Crist, parfumat de balsamul bunătăţii", deşi Christos îmi era foarte apropiat şi respectam adânc rugăciunea simplă rostită în singurătate. Lepitre şi Rosalie gângureau cu atâta încinsă pasiune cele mai exagerate mărturii de credinţă, de parcă ar fi avut în gură nişte îmbucături delicioase. Pe faţa şi gâtul ofilit al Rosaliei apăreau pete zmeurii, buzele-i străluceau de salivă, ochii îi lăcrimau, vocea i se frângea. Lepitre făcea declaraţii din ce în ce mai intime. Îmi mărturisi că trăieşte cu Rosalie într-o comuniune feciorelnică, şi doar sufletele li se unesc în extaze care durează uneori ore întregi.

– Foarte interesant, zisei cu scârbă mocnită. Şi cum realizezi această... unire?

Lepitre era gata să dea detalii. Paturile lor se află la cei doi pereţi opuşi ai camerei, departe unul de altul, separate prin perdele. Seara, când se culcă, sting lumina, se întorc cu faţa în sus şi se gândesc unul la altul cu fierbinte şi evlavioasă iubire, până ce îi cuprind frisoanele unei voluptăţi cereşti. Această nuntire spirituală se intensifică uneori atât de mult încât încep să strige, să plângă, să râdă şi să se roage de fericire.

Privi către Péloc. Acesta îşi lăsase ochii în jos şi avea figura cuiva care se aşezase într-un cui ascuţit, şi n-ar fi avut curajul să repare situaţia.

Rosalie se apropie fulgerător şi aşeză pe mâna mea palma ei rece şi bătucită.

– Trebuie să veniţi, spuse. Trebuie să veniţi la întâlnirile noastre. Poate că sunteţi de-al nostru fără să o ştiţi încă. Domnul îşi adună mieii pentru viaţa veşnică şi îi lasă în voia pieirii pe lupi. Porţile iadului vor fi deschise de ploi de foc, ciumă, chinuri mortale, cutremure. Cei dedaţi la preacurvie, cei orgolioşi de inteligenţa lor, practicienii noii ştiinţe, cei reci, cei ironici, cei ce neglijează a se ruga, blasfemiatorii, beţivanii şi hrăpăreţii, popii care tăgăduiesc, păgânii, ereticii şi jidanii, cu toţii vor cădea sub marea roată care le va măcina carnea plină de păcate şi coapsa înfierbântată într-o singură masă însângerată. Astfel vor fi bătuţi în piuă până la sfârşitul vremurilor devenind hrana Satanei, o masă vie, fremătândă, străbătută de chin, urlând de durere, fără de moarte şi fără de izbăvire.

Vocea Rosaliei tremura, trădând o voluptate respingătoare. Colţurile gurii i se trăgeau în jos, buzele i se ţuguiau

fremătând. Petele de pe faţa şi gâtul ei veştejit ardeau întunecate. Era înfricoşătoare şi antipatică.

– Noi v-am avertizat... ne-am făcut datoria... , interveni în surdină, cu un zâmbet lipicios, celălalt membru al duetului, Lepitre. Mieii vă aşteaptă...

– Bună treabă! gândii eu.

Lepitre lăsă pe masă un bileţel cu adresa exactă.

– Desigur... o să vin... sigur că da... la un moment dat... da...

Abia aşteptam să-i văd ieşiţi pe uşă. Îşi luară rămas bun de parcă ar fi fost unşi cu lipici din cap până-n picioare, îşi smulgeau din preajma mea pe rând şi câte una fiecare parte a corpului.

– Vă rog să mă iertaţi! îmi şopti Péloc, nefericit.

– Niciodată! i-am răspuns eu şoptit, dar cu zâmbetul pe buze.

*

În acel moment nici măcar nu visam că voi merge totuşi la palatul marchizei Danjou, reşedinţa principală a „mieilor".

– Cum îi puteţi suporta? l-am întrebat a doua zi pe Péloc care îşi făcu apariţia la ora obişnuită din seară. Pe dumneavoastră nu v-au băgat în turmă?

– Le-am cerut un răgaz şi, în mod excepţional, mi l-au acordat, răspunse el cu un surâs de impostor ce i se lăţea pe faţă în mii de mici zbârcituri. Le-am promis că în ultima clipă voi cere refugiu în barca lor salvatoare de suflete, acum, însă, timpul nu-mi permite. Bănuiesc că Lepitre şi Rosalie şi-au asumat pe tăcute să intervină pentru mine la stăpânul lor sever şi sângeros şi fac multe rugăciuni în folosul meu. Vă rog să mă credeţi, ei nu sunt nişte monştri chiar atât de irecuperabili cum s-au prezentat aici. În credinţa lor există ceva zguduitor şi în acelaşi timp lamentabil. Ei vor

cu adevărat binele şi se tem şi de cea mai mică greşeală. Şi-au ridicat deasupra capetelor un suveran extrem de pisălog şi total neînţelegător. Acesta îi ţine mereu cu frica în sân, trece distrat pe lângă virtuţile lor şi nu ţine seama decât de slăbiciuni. În acelaşi timp îi menţine într-o stare de nesiguranţă, creând totuşi în grupul numeros al învăţăceilor lor convingerea că ei singuri se află în posesia adevărului, pe când celălalt grup cade vertiginos către fundul iadului din cauza unor informaţii false. Neînţelegerile dintre ei se ţin lanţ. Discuţiile lor în contradictoriu sunt aproape la fel de pasionate ca şi cele din sinoduri. O mare amărăciune pentru Lepitre şi poate şi mai mare pentru Rosalie este faptul că grupările mişcării iniţiate de ei şi-au ales fiecare câte un şef şi predicator cu păreri proprii care interpretează Biblia în mod cu totul arbitrar. Unii pun la îndoială vocaţia lui Lepitre şi maculează cu bănuieli josnice convieţuirea sa cu Rosalie. Sunt alţii care nu cred în imaculata concepţiune, iar alţii neagă învierea din morţi a trupului. E o încurcătură de limbi babeliană, cauzată de nişte creiere primitive însă mereu active. Nu pot ajunge la numitor comun în nici o privinţă, mai ales pentru că urăsc cu o ură încăpăţânată intelectul şi cred numai în simţăminte. S-au revoltat împotriva minţii, căpitanul corabiei, l-au aruncat în mare şi pe cârmaci şi şi-au încredinţat soarta capriciilor vântului. Prin vara tropicală a evlaviei lor incandescente revin mereu taifunurile erotismului şi ale pulsiunilor. Din vârful de turn al unui val de sacrificiu plin de dăruire, cad vertiginos în hăurile bicisniciei, şi peste o clipă se şi încaieră, ponegrindu-se reciproc. Se entuziasmează până la lacrimi şi cad în crize teribile de furie din cauza câte unui cuvânt. Nu încetează să-şi spioneze reciproc vieţile, se pun la îndoială şi se critică reciproc. Stau mereu

gata să intervină cu biciul arzător al predicilor, însă fratele pe care l-au pleznit răspunde şi el cu un contraatac, aidoma unei fortăreţe plină de tunuri. Astfel, ei se plimbă de colo-colo în acelaşi „staul", ca nişte profeţi jigniţi, ca victime ale unor prigoane nedrepte, pregătiţi totuşi de filipice pasionate pentru salvarea sufletelor gata de pieire ale celorlalţi.

Râsul meu i-a oprit tirada şi l-a făcut şi pe el să râdă.

– Chiar dacă râd, n-aş spune că problema lor este de râs! reveni el imediat. Imaginaţi-vă ce greutăţi îi creează ei lui Dumnezeu. Poate că acest caz al lor e cel mai insolubil din întreaga creaţie. Necredincioşii, prin negarea lor îl afirmă pe Dumnezeu, cei ce se îndoiesc, îl evocă prin tenacitatea lor, cei simpli, cu supunerea lor, ajung în final la El, dar nici unul dintre ei nu-l descrie, ca alde Lepitre, sub forma unui monstru antropomorf. De mult nutresc credinţa că cei sceptici vor vedea mai curând împărăţia lui Dumnezeu decât aceşti vânzători guralivi care adună lumea în jurul lor, în speranţa unor dividende grase, dar ulterior se constată că mulţi au cumpărat mărfuri diavoleşti. Să nu credeţi că enunţ sofisme gratuite. Sufletul sectanţilor este un spaţiu îngust, plin până la refuz de idoli, aidoma unor dughene de antichităţi. Numai spiritul şi adevărul, deci numai Dumnezeu nu are loc acolo.

L-am privit cu atenţie. Tovărăşia lui Péloc îmi părea nespus de captivantă şi distractivă. M-am hotărât să scot de la el o mărturisire privind acest secret final şi intim al omului care, cu cât e mai comun, cu atât devine mai mult o chestiune personală.

– Dumnezeu... Vorbiţi cu atâta hotărâre şi atâta zel despre El. Mă faceţi invidios. În faţa puterii aluziilor dumneavoastră eu mă simt sărac şi nesigur.

– Cred că e mai uşor să vorbeşti despre orice altă relaţie decât despre legătura cu El, răspunse Péloc, privind în gol. Cred că eu nici n-am mai vorbit despre asta, mai ales pentru că în mine noţiunea respectivă se află într-o permanentă transformare. Dumnezeul meu, într-o copilărie îndepărtată locuia dincolo de nişte culise înstelate, atârnate deasupra Pământului. Avea o barbă lungă, vătuită şi şedea pe tron. Îmi apărea ca un domn bătrân, îndepărtat şi plicticos, cu care, odată când voi muri voi avea unele lucruri de reglat din cauza păcatelor mele. Apoi, într-unul din ceasurile grave ale adolescenţei, El s-a apropiat de mine ca într-o explozie; se transformase într-un acuzator întunecat, fără să-mi arate nici o cale de scăpare. Am biruit criza şi Dumnezeu s-a micşorat, devenind complet nesemnificativ, ca o vechitură prăfuită în pod. Într-una din înflăcărările mele poetice, L-am scos din nou la lumină. L-am înzestrat cu diferite însuşiri. Mi-am făcut din El un fetiş. Îl adulam pentru că era vanitos şi mă rugam la El pentru a-L mitui, dar rămăsese şi pe mai departe o notabilitate izolată din afara mea, căruia îi făceam scurte vizite de reverenţă. Tânăr bărbat fiind, a început să mă incite adevărata Lui identitate. L-am pipăit, L-am cântărit, L-am privit în faţă. Am descoperit că-mi seamănă. Era imperfect, pieritor şi neputincios ca şi mine. Atunci L-am ucis. Multă vreme a fost mort. Acum e o stafie. Nu mai există pe dinafară. Bântuie undeva pe dinăuntru, în adâncimi fără contururi, intangibil. Nu are glas, ci doar impulsuri care pătrund până în pragul ideilor, totuşi înseamnă mai mult decât orice idee şi cuvânt, mai mult decât lumea vizibilă a formelor care mă înconjoară, e mai mult decât mirajele, durerile, teama şi moartea. E mai mult decât orice din câte cunosc şi din câte pot fi cunoscute.

Se lăsă tăcerea. Ultimele sale cuvinte estompate făceau ecou în mine şi mi-l evocau pe mortul meu, exterminat cu instrumentele de precizie ale lui Homonculus. Remodelările sale ciudate din propriul meu suflet îmi păreau asemănătoare cu cele descrise de Péloc. În mod inexplicabil învolburările neverosimile ale condiţiilor mele exterioare mi-ar fi permis totuşi să-mi formulez relaţia lăuntrică determinantă cu Dumnezeu cu aceleaşi cuvinte ale lui Péloc.

O mică tăcere tulbure adăsta între noi. Căutam, ameţiţi, calea de întoarcere de pe puntea ce sălta către invizibil şi de pe care paşii omeneşti nu ar mai putea înainta.

– Să nu uit... cine este această marchiză Danjou la care m-a invitat Lepitre? am întrebat.

– Vreţi să o vizitaţi?

– Ferească sfântul... Dar figurile ciudate m-au interesat mereu.

– O, marchiza Danjou este cu totul altfel decât acest cuplu care v-a contrariat într-atât. Este o doamnă cultă şi îngrijită. E văduvă. A ajuns printre miei în urma morţii soţului ei. Până atunci viaţa ei n-a fost diferită de cea a altor doamne din casta ei, decât poate prin faptul că trăise o iubire, după părerile de la curtea regală, revoltător de mare şi fidelă, cu soţul ei, timp de zece ani până la moartea timpurie a acestuia. După tragedie, încercase să-l urmeze pe cel iubit, care luase cu sine întreaga ei poftă de viaţă. Numai adânca ei evlavie a reţinut-o de la sinucidere, deşi unele fapte ale sale egalau suicidul. Se lăsa cuprinsă de vântul îngheţat al iernii după câte o baie fierbinte. Vizita bolnavi contagioşi şi căuta pe ascuns locul buzelor acestora pe ceaşca din care băuseră, dar moartea nu se apropia de ea nici măcar sub forma unei răceli uşoare sau a unei banale infecţii. A rămas

sănătoasă şi puternică. Un vis o convinse în final că planul ei este eronat, şi că trebuie să trăiască pentru cei doi copii ai ei şi pentru o chemare pe care n-o cunoştea încă, dar care i se va arăta. Cu puţin timp după acestea, împreună cu copiii ei şi cu Jeanne Girard, educatoarea acestora, a fost nevoită să intre, din cauza ploii, în micul magazin de pe Rue Saint Honoré. De altfel cea care avusese acel vis important era Jeanne Girard. Lepitre, printre obiectele sale de cult, se apucă imediat de pescuit suflete şi reuşi să captureze cel mai mare peşte. Ce-i drept, cu ajutorul Jeannei Girard, visătoare şi băgăcioasă în toate. Marchiza Danjou deveni protectoarea şi baza materială a mieilor. Puţin mirată, puţin rezervată, îi slujeşte totuşi cu obedienţă recunoscătoare, pentru că îşi imaginează că şi-a găsit un scop util, care place lui Dumnezeu. Îl consideră drept penitenţă prin care, mai apoi, se va putea uni pentru vecie cu iubitul ei.

– Destinul marchizei mă înduioşează cu adevărat, îi spusei lui Péloc. Dar nu pot înţelege cum a putut fi influenţată o doamnă cultă şi distinsă de clevetirile exaltate sau interesate ale unei servitoare?

– După spusele marchizei, visul conţinea indicii atât de intime, încât părea evident că reprezenta un mesaj al soţului, transmis prin visul Jeannei. Erau lucruri pe care nu le ştiau decât ea şi soţul ei.

– Un slujitor isteţ poate afla multe, dacă vrea.

– Desigur, însă Jeanne sosise în casă doar cu cinci ani în urmă, după moartea marchizului. Nu-l cunoscuse niciodată pe soţul stăpânei. În visul ei, marchizul Danjou purta un anumit frac verde întunecat, purtat de el la o recepţie de la Versailles în ziua primei lor întâlniri şi a izbucnirii iubirii lor. Acest frac s-a pierdut cu ocazia unei călătorii, împreună

cu alte lucruri, încă dinainte de căsătoria lor. Lada în care fusese împachetat se desprinsese pe neobservate de pe caleaşcă şi căzuse de pe un pod avariat în apele repezi ale unui râu. Fracul nu apărea în nici un portret al marchizului. Nu era un obiect vestimentar caracteristic pentru marchiz. Nici culoarea şi nici croiala nu erau cele îndrăgite în mod special de el însă marchiza în mod natural, îi păstrase amintirea pentru totdeauna. Jeanne descrisese culoarea şi formatul nasturilor, modelul brocartului din care era confecţionată jiletca, ţesătura dantelei de pe jabou şi cu toată precizia întregul frac. Marchizul stătea rezemat de marginea unui havuz, ţinând o mână pe sabie, cu picioarele încrucişate, pe care şi le mişca nervos. Era în aşteptarea cuiva. Mişcarea nervoasă a labei piciorului era un obicei caracteristic al marchizului dar, după moartea lui, niciodată nu mai venise vorba despre aceasta. În continuarea visului, Jeanne văzu apa din bazinul havuzului, pe suprafaţa căreia plutea un vaporaş galben de hârtie. Marchizul, aşteptând, aduna de pe jos pietricele mărunte şi le arunca în vaporaş până ce acesta se cufundă. Acest vis era o copie fidelă a realităţii. Totul se petrecuse la fel, la vremea respectivă. La această întâlnire, care a urmat numai cu două zile după ce făcuseră cunoştinţă, şi-au mărturisit ei iubirea izbucnită fără veste şi care nimici în ei toate prescripţiile codului de maniere elegante. Şi această iubire dura cu adevărat şi dincolo de mormânt. În vis, Jeanne fu cea care s-a apropiat de marchizul vizibil decepţionat de apariţia ei, Jeanne fiind o femeiuşcă grasă, micuţă şi cu ochi de purcel. Marchizul sări nervos în picioare şi făcu un gest de descurajare. „Ea n-a venit! Ea n-a venit nici acum! Te rog, pentru numele lui Dumnezeu, spune-i să nu mai plângă atât. Nu mă pot apropia de ea din cauza

acestei disperări!". Şi în continuare îi comunică tot ce v-am spus mai înainte.

– În orice caz... e interesant.

– Da. Însă dacă aţi cunoaşte-o pe Jeanne...

– Ei bine?

– Aş imagina o cutie poştală mai de soi pentru un mesaj de pe altă lume... însă omul e miop şi căile Domnului sunt necunoscute. Marchiza Danjou crede orbeşte în servitoarea ei vizionară, o consultă în toate problemele, o descoase despre visele ei şi o copleşeşte cu daruri. Cu toate că Jeanne, în afara ciudatelor visări şi a intuiţiilor ei, nu e decât o servitoare şireată, egoistă şi prostesc de vanitoasă care profită din plin de situaţia ei avantajoasă. Solicită imperios ca şi o balerină aplauzele spectatorilor ei şi ceea ce face capătă tot mai mult un caracter artificial, cu mici rezonanţe suspecte.

– Recunoaşteţi că o consideraţi de fapt o escroacă?

– Nuuu... adică doar pe jumătate. E un teren confuz, unde graniţele se pierd. Jeanne dispune de însuşiri interesante şi are vise demne de atenţie dar... de fapt toate caracterele de acest soi au de pierdut tocmai aici... aceste însuşiri se manifestă rar şi pe neaşteptate. Nu pot fi nici comandate şi nici direcţionate. Zeloasa Jeanne însă umple golurile din vanitate sau din interes şi încropeşte mici istorioare pe baza unei şiretenii primitive, asigurându-şi frumoase succese în faţa baroanei şi a mieilor, căci după cum prea bine ştim, numărul escrocilor este întrecut numai de numărul celor creduli. „Vocea lăuntrică" din visele Jeannei face adevărate ravagii, ea este adulată de o întreagă curte. Un anume Cortey, membru al consiliului regional crede în Jeanne şi în vocaţia sa divină mai presus de orice. Este un nebunatic fără astâmpăr care o urmează pe primadonă ca un câine vrăjit.

Dar ea mai are în lesă nenumăraţi oameni. Credincioşii ei nu fac nici o mişcare fără să ceară sfaturile ei dodonice, iar marchiza Danjou o păzeşte cu gelozie şi o alintă ca pe o maimuţă minune.

– Şi cine se ocupă între timp de copii?

– Corinna are deja cincisprezece ani. În marea zăpăceală din palat e singura care se îngrijeşte de frăţiorul ei de şase ani.

Am râs.

– Nici nu mai e nevoie să mă duc până acolo, Péloc. Mi-aţi înfăţişat despre ei un tablou atât de viu încât nu le-aş putea descoperi trăsături mai caracteristice nici dacă i-aş frecventa ani de zile.

– Am îndoieli serioase în această privinţă. Uitaţi că imaginile care înfăţişează femei sunt întotdeauna incomplete, căci ele sunt de atâtea feluri în câţi oameni se oglindesc.

– Vă pricepeţi şi la femei, doctore Péloc? Nu vă cunoşteam această latură.

Obrazul lui slab, inteligent şi impersonal se lumină de un zâmbet de ironie blajină.

– Apage Satanas! Ştiu despre femei că e bine să te ţii departe de ele. Le sunt prieten, cunosc secretele jalnice şi uneori cutremurătoare ale dormitoarelor lor, le compătimesc şi le vindec, dar în rest... există otrăvuri pe care e mai bine să le ţii în sticle pecetluite şi etichetate cu un cap de mort.

– O astfel de părere nimicitoare despre femei nu poate veni, doctore, decât de la cineva care şi-a dobândit o imensă experienţă din trăiri reale.

– Eu nu vă voi furniza nici o poveste picantă, prietene! În această privinţă, am aceleaşi păreri despre femei ca şi despre bărbaţi. Toată afacerea este extrem de sărăcăcioasă şi

inestetică dacă beţia codoaşă a naturii nu intervine, iar eu, printr-o eroare oarecare, nu m-am împărtăşit din această licoare universală. Mă uit cu oarecare mirare la cei care îmbătaţi de ea cântă din toţi bojocii, cu obrajii înflăcăraţi dar le înţeleg starea specială şi când vine vremea greţurilor, îi ţin de cap, până vomită. Atâta tot.

Se auziră paşii târşâiţi ai lui Maurice. Obrazul lui supt şi brăzdat apăru în cercul unei lumânări. Aprinse pe rând lumânările din birou până ce curburile mobilei şi poleiala cărţilor începură să lucească. Péloc căscă şi se lovi uşor peste gură cu palma.

– O compătimesc totuşi pe marchiza Danjou.

– E o femeie frumoasă?

– Frumoasă? Nu ştiu. E mai mult maternă şi liniştitoare. În schimb fiică-sa...

– Ei?

– O ciudată compoziţie a lui Eros. Deocamdată nu e decât o schiţă incitatoare, dar cred că mai târziu va cauza nişte încurcături de toată frumuseţea...

După plecarea lui Péloc gândurile mi-au mai rămas la marchiza văduvă, la vizionara Jeanne şi la Corinna, care promitea să provoace încurcături de toată frumuseţea. Dar nu puteam bănui că ea îşi va începe promiţătoarea ascensiune tocmai în viaţa mea...

UNDE ASTRALE

De cum păşi în cameră, văzui că Péloc are ceva de spus. Avea un aer neliniştit, agitat, îşi dregea vocea, umbla de colo colo şi se vedea că nu ştie cum să înceapă a vorbi. Mi s-a făcut milă de el.

– Începeţi doctore, vorbiţi, apoi totul va fi mai uşor.

Se opri holbându-se la mine.

– De ce credeţi că...

– Nu-i totuna?

– Nu... adică... se opri, copleşit de vinovăţie. Zău că n-am vrut să vă amestec! Le-am şi spus că nu voi face pe mediatorul...

Îl privi dintr-o parte, zâmbind bănuitor.

– Lepitre?

– Nu, nu! dădea el din cap pentru a-şi sublinia negarea. Jeanne. Ea a visat ceva. Mă simt atât de jenat!

Am izbucnit în râs.

– Nici o problemă. În fond, omul nu-şi poate dirija visele!

Făcu o grimasă.

– Ei bine, Jeanne are o cârmă specială pentru aşa ceva!

Toate acestea stârniră în mine un început de curiozitate.

– N-ați vrea să-mi spuneți în sfârșit ce anume a visat?!

– Credeți-mă, nu e ușor. Cele mai multe vise ale Jeannei seamănă cu o oală plină cu sirop, din care ar trebui să scoți două cireșe... Ea a văzut un port marin și două vase care se pregăteau de plecare. Natural, un vas era alb, celălalt negru. Pe ambele vase era multă vânzoleală. Din cala vasului negru se iveau draci negri și păroși – Jeanne are o imaginație foarte vie – ținând în brațe femei goale, care râdeau pițigăiat și ale căror trupuri te orbeau cu păcătoasa lor albeață. Pe nava albă stătea un grup de miei în hlamide albe. O recunoscu cu claritate în fruntea grupului pe marchiza Danjou, ca pe cineva căreia acest loc i se cuvine și după ordinea socială a paradisului. Mieii priveau îngrijorați către mal și de pe ambele nave se auzeau strigăte repetate: „Louis... Louis de la Tourzel!" (Ca nu cumva să încapă vreo îndoială!) „Louis, încoace, încoace!". Pe mal stătea un bărbat înalt și subțire care oscila nehotărât între cele două nave. Atunci se ivi lângă el o figură de femeie îmbrăcată în mătase azurie. Fața nu i se vedea. Îl apucă de braț și arătă către nava albă. Lui Jeanne i se păru că aude cuvintele femeii: „De ce fugi din fața destinului tău?". „Ah", spuse bărbatul uimit, „eu așteptam o altă navă, una albastră, dar dacă tu mi-o spui, mesageră cerească..."

Péloc mă privi și observă că mă pufnește râsul. Interpretase cu umor irezistibil această istorie bombastică.

– Vă rog, așteptați, e o scenă foarte înduioșătoare și încă nu s-a terminat. Bărbatul înalt se lăsă condus către nava albă, aidoma unui copil ascultător. De acolo se înălțară acordurile unui psalm curat de bucurie, iar de pe nava neagră răsunară sudălmi răgușite și un potop de blesteme. Cum sosi bărbatul înalt, nava albă porni în grabă, dar nu rămase decât

puțină vreme pe suprafața apei, căci se ridică în slava cerului, desfăcu niște aripi largi și pluti în aer ca o pasăre uriașă. Nava neagră acoperită de fum și flăcări începu să se scufunde, apoi fu înghițită de adâncuri lăsând în urmă bulboane întunecate și vaietele disperate ale ocupanților.

– O imagine demnă de pana unui pictor bisericesc evlavios și fericit în naivitatea sa! am aprobat eu cu toată sinceritatea. Precum observ, pe Jeanne Lepitre a-ți informat-o pe larg despre starea mea fizică și sufletească.

– Ba, mai curând trebuie să-i fi vorbit despre starea dumneavoastră socială și financiară. Jeanne are o slăbiciune pentru nobilime, mai ales cea care nu și-a pierdut poleiala de aur. Ea îi servește doar pe nobili cu zel adevărat, visează pentru ei cu predilecție, iar pe cei din vulg și pe burghezi îi folosește doar ca instrumente. Cred că nutrește niște speranțe tainice gândindu-se la posibilitatea că vreun admirator mai răsărit ar putea fi atras, de pe tărâmurile abstracte, pe altele mai practice iar prezența ei pe scena claselor sus-puse, unde acum joacă doar în deplasare, ar putea fi permanentizată cu ajutorul unui contract de căsătorie. În orice caz, în jurul ei oamenii sunt atât de orbiți, încât perspectivele ei sunt reale. Cortey plutește în stare eterică și ar prefera s-o aibă în exclusivitate ca oracol personal. Abia crăpa de ziuă când sta deja așezat pe marginea patului ei, ca să audă primul cele mai proaspete revelații. Ei bine, Jeanne este destul de dibace să anuleze mica distanță de la marginea patului până în pat și să dirijeze între niște maluri potrivite acest extaz, al cărei obiect și sursă este ea; după aceea, n-ar mai fi o problemă să-l aducă pe bietul Iosif cel pățit, până la soluția atoatesalvatoare. Dar, mai e ceva! Am uitat să amintesc o parte din vis. Când nava albă plecase în zbor, iar cea neagră

era de-acum scufundată, femeia în mătase azurie își aruncă gluga de pe cap și Jeanne o recunoscu în ea pe eleva ei, fiica marchizei Danjou. Alergă către ea și-i vorbi:

– Corinna!... Cum ai ajuns aici, draga mea? E târziu. Vino, te conduc acasă!

Corinna o privi ca pe o străină și îi spuse mirată:

– Nu știu cine ești dumneata... nu te-am văzut niciodată... Numele meu nu e Corinna. Pe mine mă cheamă Marietta! Apoi se întoarse și se îndepărtă pe mal.

*

Nu-i greu de imaginat ce valuri de emoție, bucurie, îndoială, speranță și tulburare mă cuprinseră. Nu înțelegeam cum de s-a putut amesteca într-o țesătură atât de respingătoare și plină de minciuni strigătoare la cer numele acelei femei care mi-a fost mamă și salvatoare, pe care o simțeam mai apropiată decât orice altă ființă din lume și pe care o credeam singura soluție a existenței mele. Jeanne o văzuse îmbrăcată în mătase azurie, în culoarea pură a spiritului, și această culoare o reprezenta... dar de ce îmi dăduse un semn tocmai prin visul acestui suflet de slujnică, gata de înșelăciune, mânată de interes?! În ce măsură Jeanne ar fi fost un instrument mai potrivit pentru aceasta decât sufletul meu plin de dor? Nu înțelegeam nimic, dar simții în mine vibrațiile largi ale unor clopote de bucurie.

Corinna... Marietta...

Marietta... Corinna...

*

Vineri am fost primit de Marchiza Danjou. Palatul Danjou, construit cu numai cincisprezece ani în urmă, oglindea stilul supraîncărcat și bogat al epocii sale. Era

pompos, compact și fermecător, arăta ca o damă rococo cu aspect regesc, învăluită în mătăsuri, strălucind de bijuterii, care pe sub peruca și dantelele sale rămăsese nespălată. Avea săli de câte douăzeci de metri, pline de oglinzi, cu parchet din diferite esențe, cu goblenuri uimitor de frumoase, cu vaze chinezești de statura unui om, de o subțirime străvezie, cu berjere înguste în formă de pișcot, măsuțe lucrate în argint curat, scaune cu spătare în forma lăutei, cu taburete de mătase, cămine de porțelan pictat, candelabre înalte, elegante, din argint, dar în întregul palat nu exista nici o cameră de baie. După cum am aflat, singură Corinna își revendicase o cadă de baie, ascunsă sub o cuvertură grea în budoarul ei, fiind cel mai indecent obiect din casă, despre care nu era de bon ton să aduci vorba. În schimb, oala de noapte grațioasă și plină de podoabe nu era acoperită cu nimic.

Mieii se adunaseră într-o sală tapițată cu mătase ivorie. Când am intrat împreună cu Péloc, sala nu era plină, dar numeroasele scaune cu picioare grațioase și spătare fragile așezate în șiruri, arătau că sunt așteptate multe persoane. Cântărindu-i pe cei sosiți, am văzut în ei, conform așteptărilor mele, o societate amestecată și ciudată. Stăteau de vorbă adunați în grupuri mici, vociferând sau vorbind în surdină. Ochii lor întorși către ușa cu amorași rămaseră pironiți, văzându-mă pe mine, „noul suflet". Timp de câteva clipe conversația fu suspendată. Semnele de întrebare necunoscute mie, îi făcură loc și figura extaziată a lui Lepitre pluti spre mine pe covorul moale. Își aduna mâinile popește în dreptul toracelui, își ridica bărbia și își înclina capul într-o parte cu evlavie. Îl urma, beatificată în zdrențele ei, Rosalie, aidoma

unei rezerve gata de luptă. Aş fi vrut să mă salvez, dar era prea târziu.

– Fratele nostru drag! În sfârşit! În sfârşit!

Faţă de această voce care tresălta lipicios de dulceagă, faptul că Lepitre se poticni de marginea covorului şi fu nevoit să execute câteva mişcări sălbatice de reechilibrare, desfăcându-şi mâinile împreunate şi scăpând evlavia de pe obraz, n-a însemnat pentru mine decât o consolare măruntă. Pentru o scurtă clipă el deveni perfect uman şi stacojiu la faţă, până ce reuşi să-şi compună la loc elementele onctuozităţii explodate. Am trecut cu chiu cu vai prin salutul, întrebările şi prezentările făcute către adunare care se prelingeau pe mine ca un sos consistent pe friptura de iepure. Am fost lăudat, ridicat în slăvi, mi se atribuiră intenţii surprinzătoare în legătură cu viitorul mişcării mieilor, apoi, după ce mi s-au transmis şi salutările dumnezeului lor, mi-a fost permis să mă retrag într-o nişă de fereastră cu Péloc care râdea de mine fără nici o reţinere.

– Mie mi-ar fi mai degrabă ruşine! i-am şoptit. Oricum nu scapi de flăcările iadului ca pedeapsă pentru toate acestea!

– S-ar putea. Dar accept să mă prăjesc puţin în iad în schimbul imaginii dumitale în timpul cuvântării lui Lepitre.

– Unde sunt stăpâna casei, Jeanne vizionara şi Mademoiselle Corinna?

– Ele apar mai târziu, când adunarea va fi completă. Mai bine-zis, Corinna nu participă deloc la aceste întruniri, iar Jeanne şi Marchiza o scuză spunând că e încă o copilă, dar după câte ştiu eu, pe ea aceşti oameni o plictisesc şi îşi caută alt fel de distracţii.

Eram decepţionat. Credeam că o voi vedea imediat pe Corinna, voi sta de vorbă cu ea şi... dar cuvintele lui Péloc

nu numai că îmi risipiră această speranţă însă mi-au sporit şi tulburarea. Ceea ce Péloc mă lăsase să înţeleg în legătură cu micuţa Corinna, nu se potrivea nicicum cu imaginea păstrată de mine despre o Mariettă tandră şi pură... Nu conta! Trebuia să aflu ce anume se ascundea în spatele mirajului care mă ademenise în această casă.

– Totuşi, eu aş vrea s-o cunosc pe Corinna... pentru asta am venit, am spus subit.

În ochii lui Péloc luci mirarea, dând însă imediat locul politeţii neutre.

– Vă rog, nici o problemă. Aceste schimburi de păreri au întotdeauna un punct culminant, când poţi părăsi pe nesimţite sala. Ba, este chiar recomandabil să te salvezi. Corinna se bucură când o vizitez şi, împreună cu mine, vă va primi cu dragă inimă şi pe dumneavoastră...

Izbucnii în râs văzând privirea lui scrutătoare.

– Nu, dragul meu Péloc, nu sunt un pedofil lipsit de scrupule, şi nici vreun postănac sentimental. Corinna mă interesează numai şi numai din cauza visului Jeannei. Dumneavoastră mi-aţi scos cu adevărat cele două cireşe din oala de sirop. Visul a avut două momente care mi-au trezit interesul faţă de femeia cu capă azurie în care Jeanne o recunoscuse pe Corinna.

Péloc mormăi nemulţumit:

– Această Jeanne mă pune mereu în încurcătură. Când mă liniştesc cu gândul că e o escroacă, produce dintr-odată un fenomen inexplicabil, pentru ca apoi să se afunde din nou în mocirla minciunilor.

Pe uşă intra un bărbat înalt, cu aspect ascetic, cu o coamă de păr alb încurcat, ce-i cădea pe umeri.

– Fiţi atent, şopti Péloc. Acesta este unul din contra-profeţi. Frédéric Boisson, pictor. Lepitre şi Rosalie îl numesc simplu spionul lui Anticrist şi încearcă pe orice cale să-l excludă din rândul mieilor, însă Boisson are o tabără puternică. Vorbeşte mult mai frumos decât Lepitre şi trăieşte singur, într-o mizerie puritană greu de imaginat. Este un artist talentat, deci ştie să-şi prezinte ideile fixe cu mai mult talent. Marchiza Danjou şi Jeanne îl agreează, deci este inatacabil.

– Dar de ce îl urăşte Lepitre atât de mult?

Îl urmării pe Boisson, tras la faţă, cu fruntea teşită, apropiindu-se de un grup numeros. Acoliţii săi îl înconjurară.

– Boisson scrie cărţi despre facerea lumii, despre apocalipsa lui Ioan, despre sfârşitul lumii şi prezintă toate acestea însoţite de explicitări destul de fanteziste şi arbitrare, care contrazic în mod direct explicitările tot atât de fanteziste şi arbitrare ale lui Lepitre. Vă asigur că ei amândoi improvizează scene foarte interesante. În realitate, trăiesc unul pentru celălalt, ca marii îndrăgostiţi. Învaţă unul pentru altul, citesc, scriu, vorbesc, cuprinşi de voluptatea sălbatică a contradicţiei.

Sosiră grupuri noi.

– Iată-l pe Georges Duflin cu acoliţii săi, îşi continua informarea Péloc. Ei neagă imaculata concepţiune, motiv pentru care Lepitre se simte atât de jignit şi de supărat, de parcă ar răspândi bârfe urâte despre propriile lui moravuri. De altfel nu se abţin nici de la aceasta.

În sală intră un om mic de statură, burtos şi gros în ceafă, păşind lătăreţ. Era blond, aproape un albinos. Nasul său grosolan, zâmbetul dulceag, obrazul roşu cu vinişoare, se deosebea cu stridenţă rustică de feţele palide şi bolnăvicioase

ale celorlalţi. Mai târziu l-am văzut cum se înfuria într-o clipită. Vorbea cu gura largă, sâsâind şi-şi freca cele două palme ca negustorul după o afacere reuşită. În urma lui venea răsuflând uriaşa-i soţie asemănătoare cu un leu de mare, care-i născuse zece copii. Aceşti oameni erau deci în posesia tuturor datelor privind imaculata concepţiune. Urmau două fete mari şi informe, cei mai în vârstă dintre copiii lor, care îşi purtau stingherite şi terorizate picioarele uriaşe şi mâinile cât nişte lopeţi. Duflin era un argintar înstărit, membru al celui de-al treilea ordin, steaua căruia se afla în ascensiune, burghez din epoca lui Ludovic al XV-lea, care trecuse prin universitate, o făcea pe mecena, cumpăra cărţi şi îşi agonisise o avere respectabilă prin comerţ şi industrie. El era acel *bourgeois gentilhomme* pe care mai târziu Moliére l-a imortalizat în figura schiţată cu umor vitriolat a lui Monsieur Jourdain. După părerea lui Péloc, Duflin era atras în saloanele marchizei Danjou de jinduirea după aristocraţie precum şi de faptul că orgoliul său bolnav de atotştiutor îşi găsise un sol deosebit de fertil în societatea densă şi impură a mieilor. Descoperi în sine calităţi de predicator, mai cult decât alţii, un gurmand al cuvintelor pompoase şi superficiale, un pisălog înnăscut. Mugurii intelectului său mărginit plezneau nervos şi primăvăratic în convingerea lipsită de orice inhibiţii cum că era născut pentru a fi un învăţător al omenirii. Temperamentul său de luptător primea contraargumentele cu atâta plăcere febrilă ca un căţelandru prilejul de a se hârâi cu alţi câini. Pentru el, raiul constituia o investiţie grasă, ale cărei dobânzi era hotărât să le savureze aici pe pământ. Nici nu s-ar fi putut imagina un contrast mai puternic decât cel dintre Duflin şi Lepitre cu a lui Rosalie. Cei doi se şi

încăierau de câte ori se putea, Duflin roşu şi înfuriat ca un curcan, aruncând adesea ironii nimicitoare, Lepitre cu schimbări de culoare ofticoase, cu ţipete ascuţite de femeie, scăldat într-o sudoare cu miros înţepător. În acele momente Boisson se retrăgea în automulţumirea batjocoritoare a unei superiorităţi neutre, pentru ca, în clipa următoare, atins de un cuvânt sfârâitor ce-i biciuise demnitatea să se transforme subit în sabia încinsă a arhanghelului.

Pe uşă intră apoi un bărbat cu figură negricioasă şi ten uleios de ţigan. Deasupra buzelor sale albăstrii şi crăpate mustaţa tunsă arunca o umbră întunecată. Pe bărbie şi pe frunte avea coşuri inflamate. Avea mâini roşietice, cu degete ascuţite şi nişte picioare surprinzător de mici.

– Martin Allais, spuse Péloc. E fiul unei spanioloaice. O existenţă foarte dubioasă. E sosit de curând la Paris. Afirmă că ar fi medic. Se spune despre el că s-ar fi pregătit pentru preoţie dar că înainte de a fi hirotonisit, în urma unui scandal de natură sexuală care n-a putut fi tăinuit, a fost nevoit să se despartă de anteriu. În orice caz, e un teolog calificat. Diploma de medic nu i-a văzut-o încă nimeni. Trăieşte în celibat, în jurul căruia face sublinieri zgomotoase, totuşi este înconjurat mereu de femei, a căror compasiune o forţează prin poveşti sentimentale, cum că ar fi cardiac şi ar avea zilele numărate, iar el ar întâmpina moartea cu superioritate senină. În rest, e probabil singurul creier conştient, plin de şiretenie inteligentă şi malefică, din toată societatea. După toate probabilităţile nu este decât un şarlatan care şi-a găsit în saloanele marchizei Danjou un teren de vânătoare liberă. Are mulţi credincioşi pe care-i tratează trupeşte şi sufleteşte, dar în realitate îi zăpăceşte complet şi trăieşte foarte bine de pe urma lor.

Mişcările lui Allais trădau educaţia sa popească.

– De ce nu-l eliminaţi de aici? am întrebat.

– Din mai multe motive. În primul rând, sunt şi eu medic şi s-ar crede că e vorba de invidie profesională. În al doilea rând, îi cunosc pe aceşti oameni. Argumentele raţionale sunt la fel de ineficiente în faţa lor ca săgeţile împotriva unor pereţi de stâncă. Ei nu văd decât ceea ce vor să vadă şi cred mai puţin ochilor decât sentimentelor. După părerea lor Allais este un om minunat, vorbeşte frumos, vindecă cu metode originale aşa cum i se cere. Cu toţii trăiesc în lumea simţurilor ca pe un teren mocirlos lipsit de precizie şi de contururi, se cufundă tot mai adânc în beţia emanaţiilor voluptuoase ale sentimentelor, şi refuză jigniţi mâna care încearcă să-i scoată de acolo. Iar eu, de-a lungul vieţii mele lungi şi pline de experienţe am învăţat să-i las pe oameni să-şi trăiască viaţa în felul lor. Ar fi un efort zadarnic şi eronat să încerc a-i feri de ceea ce experienţa vieţii le oferă căci, oricum, ar găsi pe altă cale aceeaşi situaţie. Desigur, e nevoie de foarte multă autodisciplină să te uiţi cu mâinile încrucişate la cineva care aleargă cu ochii deschişi spre propria-i pieire, în ciuda oricăror atenţionări... dar cu timpul te înveţi şi cu asta.

Grupurile s-au alcătuit. Mi-a atras atenţia ţinuta şi expresia exaltată şi tulbure a bărbaţilor şi femeilor masaţi în jurul lui Lepitre. Exprimau aproape aceeaşi stare de spirit şi aceasta îi prefăcea parcă în nişte fraţi gemeni. Chiar şi îmbrăcămintea lor de culoare închisă, neglijată şi mohorâtă îi asemăna între ei, ca uniforma unui ordin călugăresc necunoscut. Îi urmăream cum vorbeau şi şuşoteau între ei, cu apropieri lipicioase. Mâinile li se uneau, ochii şi buzele

se luminau umed de prea-plinul sufletului, ca cei ai unor adolescenţi puberi în pragul unor voluptăţi tainice.

Grupul lui Boisson, deşi numeros, era totuşi mai mic şi mai colorat, mai grotesc. Printre ei apărea o damă mai vârstnică, îmbrăcată cu simplitate elegantă, cu faţa marcată de urmele lacrimilor cu care-şi plângea un defunct, un ucenic artist cu părul lung îmbrăcat excentric, cu semnele desfrâului pe faţa-i de copil nevinovat, un model, cu trup statuar, cu faţa fardată şi cu trăsături dure, care trebuie să se fi convertit goală-puşcă sub influenţa puritanului pictor, o tânără fată cu ochi uimiţi, secondată de o mamă severă, un excentric cu barbă de Crist şi cu sandale în picioare, de asemenea model permanent al lui Boisson, pe care acest rol îl împingea încet în robia unei idei fixe, o bătrână care plângea şi râdea, un sculptor nebun, al cărui cap tremura necontenit, despre care se spunea că de când se ştie lucrează la o singură statuie pe care n-a arătat-o încă nimănui.

În jurul lui Duflin vociferau cu totul altfel de oameni. Aceştia păreau nişte maeştri ai compromisului între trup şi suflet, care se lăfăiau cu respiraţia ghiftuită pe balcon, privind întrecerile asceţilor cu plăcuta convingere că îşi au şi ei partea lor din efort, oarecum la fel cu proprietarii cailor de curse şi, luând în considerare rezultatele palpabile, într-adevăr tot ei vor ajunge primii la capăt, căci erau convinşi că harul divin le va acorda lor marele premiu al raiului. Femei burgheze, grase şi parvenite, proaste ca nişte găini, îmbrăcate strident în parodii ale toaletelor femeilor aristocrate, râzând şi transpirând prin porii astupaţi din belşug cu pudră grăsimea unor mâncăruri consistente, îl înconjurau pe victoriosul Duflin. Madame Duflin se ancorase alături de el ca un turn impozant de cărnuri; faţa ei cu zâmbet gol, nemişcat avea o expresie

bovină. În grupul lui Duflin bărbaţii semănau sau doreau să semene cu acesta, fiind proveniţi mai ales din turma supusă a angajaţilor săi, încovoiaţi sub prestigiul maistrului lor şi sub splendoarea şi mărimea ambientului. Cele două domnişoare Duflin, semănând cu doi hipopotami trişti, ocupau o bergera filigranată care pocnea din încheieturi sub povara lor, sporindu-le jena până la delir. Presimţeam că vor cădea pe jos şi aşteptam evenimentul cu un fel de speranţă răutăcioasă, deşi le compătimeam pentru tonajul imposibil al fizicului şi pentru incertitudinea cauzată de pubertate.

Noi participanţi soseau necontenit. Aerul răsuna de murmurul vocilor, de zgomotul scaunelor împinse, de tuse, larma uniformă a mulţimii având ceva ameţitor. Printre cei nou-sosiţi îmi atrase atenţia un ins bărbos, cu faţa îngustă şi întunecată. În hainele lui de pânză cafenie, cu sandalele-i legate cu sfoară părea un penitent indic. Aflai de la Péloc că are un atelier de tâmplărie pe lângă Pont St. Michel şi că-l cheamă Charles Banet. Era şi el un personaj marcant printre miei. Îi silea pe adepţii lui să postească şi le îngăduia numai hrană fără sare şi fără carne, căci sarea este substanţa diavolului. Dacă organismul elimină toată sarea, sufletul se curăţă de păcate şi se transformă din nou în înger. Polul opus al acestui profet era mai curând Duflin decât Lepitre. Banet şi ai lui îi batjocoreau pe cei din gaşca Duflin drept mâncători de hoituri, pilaţi şi farisei, iar aceştia îl acuzau în schimb pe Banet că acasă la el se ghiftuie cu cârnaţi piperaţi, că pipăie femeile pe străzile întunecoase şi că se îmbată adesea.

Începusem să mă simt ameţit de atâtea impresii noi, de fluxurile de forţe contrare ce mă înconjurau, de vibraţiile atâtor porniri. Mă dezobişnuisem să mă lupt cu atmosfera agresivă, turbulentă a atâtor oameni.

La capătul sălii uşa largă prin care nu trecuse nimeni până atunci se deschise în sfârşit. Îşi făcu apariţia o doamnă înaltă, cu umeri rotunzi, cu pieptul cam prea plin, îmbrăcată în culori închise, sprijinită de braţul unei femei scunde, bondoace şi cu trăsături dure: Marchiza Danjou şi oracolul ei în vogă, Jeanne Girard. Alături de Jeanne venea, încovoiat spre ea parcă într-o poză ocrotitoare gelos-posesivă un bărbat înalt, osos, în jur de cincizeci de ani, cu peruca deplasată pe frunte şi cu o expresie de parcă ar fi alintat gângurind cu buzele ţuguiate pe cineva. Acesta nu putea fi decât Cortey, mieluşelul subjugat de Jeanne, membru al consiliului regional, eterizat prin adoraţie. Se afirma că visele Jeannei îl vindecaseră de o boală foarte neplăcută. Péloc mi-a şoptit că insul scria despre noua Pithie o carte, pe care o va tipări pe cheltuială proprie.

Marchiza Danjou era încă frumoasă, cu un ten măsliniu bine îngrijit, cu un obraz în formă de inimă, plin de seninătate, cu buze cărnoase, sensibile şi senzuale, cu ochi mari, cafenii de căprioară şi cu o voce incoloră, tărăgănată. Radia bunăvoinţă şi influenţabilitate şi era marcată de urmele unor mari suferinţe sufleteşti. Părea cam neajutorată în felul acelora care se oferă cu umilinţă oricărei personalităţi mai puternice: vino, decide, exercită-ţi voinţa în locul meu. Fiinţa ambiţioasă a Jeannei Girard înţelesese perfect acest îndemn.

Mieii o înconjurară pe stăpâna casei cu admiraţie şi cu cleioase linguşeli, dar adulaţia lor era adresată cam în aceeaşi măsură şi favoritei Jeanne. Cortey se oţăra în jurul Jeannei cu o expresie de refuz gelos, aidoma unui copil idiot îmbufnat. O apăra cu îndărătnicie, ca nu cumva să fie atinsă de cei prezenţi „obosind sufletul sensibil al vizionarei cu emanaţiile lor negative diminuându-i preţioasa putere prin dorinţele lor

aprinse". Omul întrunea calităţile unui nebun arţăgos, dar adoraţia sa lipsită de speranţă şi irosită la picioarele unei persoane nedemne avea şi ceva înduioşător.

Lepitre atrase atenţia marchizei asupra mea. Grupul se despărţi şi-mi deschise calea către ea. M-am aplecat asupra mâinii ei. Din apropiere imediată observai pe faţa ei urmele vieţii singuratice. Părea mai în vârstă decât mi se păruse la început. Răspunse cu un zâmbet prietenos şi matern cuvintelor mele politicoase. Mă invită să fiu oaspetele permanent al întrunirilor. Dincolo de privirea ei intuiam ceţurile incertitudinii femeilor ce trăiesc prin imaginaţie şi rătăcesc printre amintiri. Uneori tresărea la realitate de parcă s-ar fi trezit din somn.

Jeanne pândea nerăbdătoare clipa când să mă acapareze, şi oricât de mult m-ar fi respins aspectul ei şi emanaţia personalităţii sale, aşteptam şi eu să-i vorbesc. Era topită toată când i-am sărutat mâna, de parcă ar fi fost şi ea o doamnă sus-pusă. Nu reuşi să anuleze reflexele unui râs prostesc, nici îmbujorarea feţei sau o mişcare inutilă prin care şi-a scuturat braţele. Dar apoi stilul ei insolent îşi intră în drepturi. Ridicându-şi mult bărbia, începu să-mi cerceteze faţa, apoi îşi luă o expresie ce nu admitea contrazicere, dar conţinea şi o doză de elevare, pentru a declara sus şi tare:

– Da... Da... Pe dânsul l-am văzut. El este! Louis de la Tourzel!

Cuvintele ei fură urmate de un murmur siderat. Ochii lui Cortey se înceţoşară, apoi începură să strălucească. Cu repulsie tulbure văzui pe faţa lui două lacrimi.

Ochii mărunţi ai Jeannei, ca şi întreaga adunare, aşteptau din partea mea dovezile convertirii admirative. Simţeam că dacă m-aş fi eschivat sau m-aş fi retras pe cărarea de aur a

diplomației rezervate, așteptările lor s-ar fi transformat în furie și riscam să-mi scuip câțiva dinți prin intervenția domnului Cortey. În fața unor fanatici nu puteam fi suficient de prevăzători. Nu este vina blândului Christos că în sinoduri se sparg atâtea capete în apărarea Cuvântului. Aveam ciolanul în mâna mea și îl aruncai turmei înfometate. Mă aplecai festiv în fața Jeannei.

– Recunosc, Mademoiselle, că visul dumneavoastră m-a tulburat profund și mi-a schimbat întreaga viață. Sper că, în cazul când Marchiza Danjou îmi va onora casa cu vizita ei, să vă pot saluta și pe dumneavoastră sub acoperișul meu modest.

Răspunsul ei fu pripit, zelos și vulgar.

– Fără îndoială! Fără îndoială! Vom veni, Monsieur de la Tourzel. Am auzit multe despre casa dumneavoastră ciudată, despre biblioteca și despre lacheul dumneavoastră... haha...

Era ceva caracteristic pentru ea să facă promisiuni fără consultarea marchizei, care îi aproba cuvintele în stilul ei amorțit.

Cele două femei trecură mai departe sub pavăza trupului lui Cortey și luară loc pe estradă, unde le aștepta Lepitre. În primul rând, ochi în ochi cu el, ardea unsuroasă fața roșie, flască a Rosaliei. Sub globii ochilor umezeala se adunase și stătea gata să se prelingă. Fața ei era acum oglinda fidelă a expresiei lui Lepitre. Idolul ei, cu capul înălțat și ochii pe jumătate închiși, privi spre adunare care se așeza pe scaune cu zgomot intens și murmur neîncetat. Doctorul Péloc și cu mine ne-am așezat în apropierea ieșirii. Pe lângă Rosalie luară loc lepitre-iștii, soioși, rupți, cu zâmbete imbecilizate.

Două rânduri din spatele lor erau ocupate de Frederic Boisson și turma sa tărcată. Boisson se apleca pe rând către acoliții săi purtând deja pe figură o expresie ironică și de negare. După o remarcă auzită de ea, Rosalie se întoarse brusc și făcu „ssss“ cu expresia cumplită a unei păsări carnivore. Dar în clipa când reveni cu fața înainte își recăpătă imediat lumina glorificată. În spatele grupului lui Boisson urma cel al lui Duflin. Scaunele gracile, mici, scârțâiau amarnic sub trupurile lor care se bombau pe două laturi. Martin Allais, era înconjurat de un inel compact de femei. Toate se aplecau către el și-i sorbeau cuvintele de pe buzele late, albăstrii. Charles Banet lăsă scaunul neocupat și se așeză pe podea. Acoliții săi îi urmară exemplul. Stăteau acolo mohorâți, mândri și caraghioși, în poziții cât se poate de incomode.

În sfârșit Lepitre sună dintr-un clopoțel de argint. La acest semnal toată adunarea se ridică brusc în picioare. Se făcu o liniște de mormânt. Lepitre așeză cu grijă clopoțelul pe masă și atinse între ele vârfurile degetelor celor două mâini.

– Să-l preamărim pe Dumnezeu! spuse el pe un ton surd, estompat apoi își întinse gâtul, strâmbându-l, ca un cocoș care se pregătește de cântat și începu să cânte într-un falset.

„Tată al Trinității,
Părinte iubit,
Dumnezeu glorios, puternic în mânie,
Aleluia!

Adunarea acompania vocea care răsunase stingheră și „Aleluia“ fu intonată cu atâta frenezie sonoră încât mă trecu un fior. Suna ca amenințarea unui urlet de luptă. Urmară aproximativ zece strofe laudative și mieroase la adresa lui

Dumnezeu şi foarte sângeroase la adresa oamenilor păcătoşi. În acest cântec, cei din sală se contopiră într-o unitate deplină, gata să se lichefieze de atâta evlavie. Priveam feţele fericite, strălucitoare, pline de autodăruire. Era un spectacol înduioşător, pueril, arzător şi naiv. Oamenii aceştia se încaieră între ei? În timpul psalmului ce răsuna cu pasiune cerească n-aş fi putut să-mi imaginez aşa ceva. Dar ceea ce a urmat îmi depăşea cu adevărat orice închipuire.

Lepitre începu să vorbească, prezentând obişnuita dare de seamă lunară, din care aflai că „au trecut de-acum patru ani de când Domnul îi aduna în acest staul drag pe mieii săi". Privii pe furiş la marchiză, ca să văd ce părere are despre expresia „staul", însă ea continua să zâmbească paşnic. Privirea ei trăda că, în realitate, nu era prezentă acolo, ci adăsta la o tainică întâlnire de pe altă lume cu iubitul ei defunct. Tabloul idilic al adunării, peste care vocea voalată a lui Lepitre cernea o ceaţă cenuşie, adormitoare, fu răsturnat cu o bruscheţe ce zgudui întreaga sală în urlete, ţipete şi răgete cacofonice cum până atunci nu întâlnisem decât la lumea astrală. În prealabil aţipisem şi acum nu înţelegeam din ce se iscase tămbălăul. Fui cuprins de panică şi mă ridicai să fug, dar îl văzui pe Péloc zâmbind netulburat. El îmi făcu un semn liniştitor din ochi. M-am aşezat la loc.

– Ce se petrece? întrebai urlând, căci în hărmălaia generală nu m-ar fi auzit altfel.

– Nimic deosebit, răspunse el. Lepitre s-a apucat să spună că Sfântul Duh îi comunicase prin intermediul Rosaliei cele şapte adevăruri ale sanctificării. Duflin a intervenit atunci spunând că probabil la proxima ocazie, Lepitre o va prezenta pe Rosalie drept profetul Isaia. La care Boisson sări ca ars, pentru că, de la o vreme, acoliţii săi şuşoteau despre

faptul că, chiar maestrul lor ar fi încarnarea actuală a acelui profet. Şi atunci...

M-am apucat de cap.

Deasupra feţelor descompuse de urlete şi de pasiuni apăru deodată capul de gorgonă ameţită a Rosaliei. Striga ceva dar nu se înţelegea ce anume. De parcă ar fi tras-o cineva, căzu brusc la locul ei. Lepitre striga şi el, stacojiu la faţă, cu braţele date în lături, apoi agită clopoţelul, ceea ce nu făcu decât să sporească larma. Basul profund al lui Boisson sfredeli ca un baros marea densă a vocilor.

– Voi l-aţi văzut şi nu aţi crezut în el! Vai vouă, farisei făţarnici!

– Pe cine?

– Pe cine am văzut?

– În cine n-am crezut?

Figura costelivă a lui Boisson se îndreptă. Obrazul i se crispă în expresia unui orgoliu maniacal şi a unui extaz nestăpânit.

– În Isaia! – urlă el.

O clipă se făcu linişte, apoi se auzi orăcăitul indignat al Rosaliei.

– Păi aşa ceva... aşa ceva... nu s-a mai pomenit!

Din grupul Duflin răsună un cor gros de hohote.

– Soseşte către voi ceasul vostru cel greu, aşa-mi vorbi Domnul. Reculegeţi-vă, căci surlele şi trâmbiţele Judecăţii de apoi au început să răsune şi se deschid porţile cerurilor şi ale infernului...

– Ajunge! Gata! Ajunge! Atât! Gata! Gata!

Grupul lui Banet dădea din picioare de duduia parchetul. Am aflat mai târziu că Banet se credea Ioan Botezătorul şi era gelos de apariţia oricărui alt profet.

– E Anticristul! Jos cu el! Alungați lupul din mijlocul mieilor! Să nu mai răbdăm iarba rea!...

O bătrână îmbrăcată în haine negre, cu mâinile ridicate implora:

– Pace, fraților! Oare mieii se sfâșie între ei?!

– Domnul a luat și el biciul ca să-i gonească din templu pe negustători! urla Duflin.

– E ceva uluitor felul rapid în care fiecare găsește acest citat din Evanghelie! dădu din cap Péloc.

L-am înțeles. Ne ridicarăm și ne furișarăm afară.

ÎNTUNECATUL EROS

Pe coridoarele largi, împodobite cu oglinzi zgomotele din sală ne mai urmăriră un timp, dar tot mai estompat, iar când intrarăm în salonașul vernil, nu mai sunau decât ca zumzetul unui stup.

Soarele dispăruse deja. Prin geamul imens ne privea un amurg argintiu, colorat de tenta rozalie a amintirilor deasupra parcului îngrijit unde se plictiseau arborii tunși în formă de sferă purtând încă goliciunea lor iernatică.

Corinna stătea cu genunchii îndoiți pe sofaua în formă de gondolă, cu un caiet de desen și cretă în mână. Lungit pe burtă pe covor micul Christian răsfoia un album mare, în culori.

Deasupra sofalei pe care stătea Corinna un goblen în culori vii o înfățișa pe Diana nudă și subțirică, la vânătoare.

La intrarea noastră cei doi copii își ridicară capetele cu bucurie și numai atunci li se ivi în ochi timiditatea ființelor tinere când mă zăriră și pe mine în spatele lui Péloc.

Îmi este greu să evoc clipa în care o văzui pe Corinna pentru întâia oară. Această „întâia oară" nici nu acoperă realitatea. Toate trăsăturile ei, unduirile tulburătoare ale trupului său subțiratic, băiețos, cam colțuros și neîndemânatic,

totuşi cochet şi decadent, mă impresionară printr-o senzaţie de recunoaştere ca şi cum o neştiută dar puternică senzaţie de gol şi-ar fi găsit pe neaşteptate împlinirea. Pentru mine de-a lungul întregii mele treceri conştiente prin infern, dragostea n-a însemnat mare lucru. Episodul cu Charlotte Brüggendorff, lipsit de satisfacţie dar încheiat totuşi prin greaţă, mă convinsese că trebuie să mă ţin departe de mocirla astrală a simţurilor. Am fost mereu un lup gonit, un singuratic. Desperecheat, îmi purtasem singur şi mohorât ambiţiile transcendente, iar mai apoi taina vinovăţiei. Goana mea înfometată după elixir, iar mai târziu sterilele-mi căutări după o cale de refugiu îmi consumau întreaga putere; nu mai aveam forţe pentru jocuri voluptuoase cu muieri. Acest domeniu dormita latent în mine; era o pată albă pe harta mea lăuntrică. Nu cunoşteam autodăruirea nebună a dorinţei ce te îndeamnă să te dizolvi în celălalt, nu cunoşteam gelozia usturătoare, nici umilinţa ce-ţi anulează autopreţuirea, şi nici pasiunea asemănătoare cu ura. Nu cunoşteam dorinţa de a-ţi devora partenerul, lupta disperată de a te uni cu cineva care rămâne totuşi de neînţeles şi dureros de străin, deşi ai muri fără el. Nu cunoşteam miile de feţe ale tandreţei, nici focurile de artificii ale narcozei dorului care preschimba lucrurile cotidiene în frumuseţi uluitoare, stârnitoare de febră sau în chinuri de nesuportat, toate acestea nu le-am trăit până când am întâlnit-o pe Corinna, acest instrument al Erosului întunecat, această Corinna rea în frumuseţe, inconştientă în răutate, iresponsabilă în minciună, decăzută şi naivă în acelaşi timp.

Când se îndreptă pe sofa şi îmi surâse cu zâmbetul ei timid, totuşi cochet, o tulburare sălbatică îmi trecu prin fiinţă. Mă simţeam un băieţandru neştiutor în faţa ei, care

era încă ca un fruct necopt, ca un încântător adolescent malaiez, cu membre lungi, mijloc subţire, umeri largi şi ten creol, catifelat. Părul ei întunecat, des, legat cu o panglică verde, îi încadra în bucle strălucitoare faţa îngustă, cu farmec ciudat. Pe sub sprâncenele-i subţiri cu desen oriental, strălucea la umbra mătăsoasă a genelor o pereche de ochi oblici cu lumini verzui. Privirea ei avea o expresie plină de dor nespus şi de tandreţe, cu lumini dulci, care cereau plăcerea şi dădeau celui atins de ea impresia unei mângâieri electrizante. Pomeţii îi erau ceva mai largi, nasul scurt, dar cu desen îndrăzneţ, cu suprafeţe fine ca ale unei bijuterii. Linia buzelor pline, umflate, roşii cobora puţin pe la colţuri, ceea ce dădea feţei sale o expresie dureroasă în momentele de seriozitate. Când râdea, apăreau şirurile dinţilor de animal răpitor, strălucitor de albi şi puţin zimţaţi, iar expresia feţei sale căpăta ceva batjocoritor, ca o insolenţă impudică. Între acest râs sălbatic de femeie decăzută şi masca tragică cu gura tristă avea şi un surâs foarte atrăgător de fetiţă, când pe obraji îi apăreau umbrele infantile ale unor gropiţe mici... dar ea avea încă multe alte expresii, la fel cum avea mii de feţe şi natura ademenitoare, care te îndeamnă la amor. Şi cât era de flămândă! Ce foame insaţiabilă de dragoste, de îmbrăţişări interminabile şi de joacă în jurul acestora. Ce înspăimântător de uşor a învăţat ea amorul, ce inventivă, cât de misterioasă şi nebunesc de curajoasă era! Nu cunoştea oprelişti sau limite. Nicicând sufletul nu se umbrea de sentimentul vinei. Se juca şi se bucura. Îi era indiferent cine va lua foc sub privirile ei şi ce incendii, necazuri şi nenorociri vor provoca. În această nesimţire a simţurilor, în râsul ei gâdilat, care răzbătea sonor prin orice încurcătură era ceva înspăimântător, ceva neomenesc. Nimfele care se zbenguie în

crângurile erotice ale planului astral, inspiratoare demonice ale femeilor nimfomane ale Terrei, care maculează figura blândă, albă a mamei Isis şi a urmaşelor ei, femeile credincioase, luptătoare, născătoarele nemuritoare ale bărbaţilor, dădacele şi tovarăşele lor, cu care îşi împart durerile. Cele dintâi ridică curtezanele la rang de cuceritoare triumfătoare, căci sunt în posesia unei chei teribile, iar etica, mila şi înţelegerea nu le apasă şi nu le temperează. Ele slujesc necontenit voluptatea impersonală şi niciodată nu-l slujesc pe om. Şi cu toate acestea, dincolo de intenţiile lor, sunt şi ele nişte învăţătoare, ca orice lucru care îţi oferă satisfacţii mari şi chinuri uriaşe. Astfel deveni Corinna învăţătoarea mea.

O bucată de vreme pe Christian nici nu-l luai în seamă. În general, din clipa în care o cunoscui pe Corinna lucrurile şi oamenii din jurul ei se înecară într-o ceaţă tulbure, timp de săptămâni nemăsurat de lungi, până ce nişte zguduiri brutale nu mi-au redat vederea plastică. Ulterior am fixat imaginea lui Christian ca a unui copil bătrânicios, cu faţa serioasă, şi mă gândeam că mama lui îl purtase în pântece pe când, prin pierderea soţului, suportase cele mai grele lovituri...

Continuam să caut cuvintele potrivite în creierul meu dintr-odată golit, când în Corinna timiditatea primelor clipe fu înlocuită de bucuria incitatoare a apariţiei bărbatului. Mai târziu îmi mărturisi că s-a îndrăgostit de mine pe loc şi eu jubilasem atunci în vanitatea mea prostească. Încă nu ştiam cât de profund şi sincer ştie ea să se dăruiască dorinţei care însă durează prea puţin şi se aprinde mereu pentru altul. Dacă mă gândesc la aventurile ei de mai târziu, trebuie să recunosc că a rămas cu mine vreme uimitor de îndelungată

şi, chiar după ce călcase alături, revenea de fiecare dată tot la mine. Însemnam pentru ea mai mult decât bărbaţii pe care îi distrusese, dar acest lucru nu constituia pentru mine o consolare.

Corinna, curioasă, incitantă şi totuşi nesigură îmi vorbi prima:

– Louis de la Tourzel, nu-i aşa?

Mă înclinai în tăcere şi-i luai mâna fină, îngustă. Corinna izbucni în râs.

– Mult a mai avut de lucru biata Jeanne, până te-a vrăjit să vii! Mi te-a descris destul de bine după visul ei: „un tânăr înalt, palid, cu aspect romantic"... – vocea îi suna ironic şi provocator.

– Mademoiselle mă flatează afirmând că aţi vorbit despre mine!

Corinna strânse pleoapele cu o privire complice.

– Tare mai eram curioasă să te văd! spuse ea spontan, cu sinceritate copilărească.

Credeam că nu voi putea scoate nici o vorbă, atât de tare îmi bătea inima.

– De ce?

– Doctorul Péloc a cântat osanale despre dumneata...

– Pardon, Mademoiselle mă îndemna să vorbesc! interveni Péloc încurcat, eu însă aş fi vrut să-l îmbrăţişez pentru că a reuşit să atragă interesul Corinnei asupra persoanei mele.

Corinna mă privi cu capul înclinat şi cu o cochetărie incitatoare.

– Nu-i aşa că-mi arăţi şi mie casa aceea frumoasă şi veche, şi cărţile şi lacheul dumitale şi tot? spuse ea cu voce cântătoare, cum cer de obicei copiii. Arcul trupului ei se îndoi către mine ca al unei pisici care se alintă. Bâlbâindu-mă

o asigurai că toată casa mea îi stă la dispoziție și voi fi fericit dacă mă va vizita împreună cu mama ei și cu Jeanne. Când am întins mâna după desenul de care se ocupa în momentul intrării noastre, ea îl ascunse la spate, scuzându-se.

– Nu, nu... e un desen prost și în nici un caz... dar apoi îl scoase brusc și mi-l arătă. Era imaginea puerilă a unei femei goale, cu sâni mari, care, dezvelită, stătea culcată în patul ei, iar un bărbat cu profil lung de cal se apleca asupra ei.

– O recunoști? întrebă ea. Când dădui din cap nedumerit, ea scrise sub desen, cu litere mari, dezordonate, numele personajelor: „Jeanne și Cortey". Apoi izbucni într-un râs răutăcios de faun și înconjură masa dansând.

*

Întâlnirea cu Corinna a stârnit și în mine niște unde concentrice la fel de intense ca și în orice alt îndrăgostit fără minte. Privii în oglindă îngândurat, nesigur și plin de speranțe imaginea deșirată a lui Louis de la Tourzel, cu figura palidă moștenită de la tatăl meu. Dar în învelișul fizic se ascundea și sentimentalismul senzual al Sophiei Pétion. Trupul meu era o umbră dușmană care aluneca de secole întregi peste planul lucitor al diverselor oglinzi; conștientul meu nu urmărise altceva decât lăuntrica mea cameră de tortură, până ce descoperii trupul lui Louis de la Tourzel, ca instrument al extazului sentimental, al cochetăriei vane și al voluptăților sporite până la durere.

Mi-am comandat haine la modă, peruca mea provenea de la coaforul curții regale, îmi cumpărai o caleașcă nouă, pompoasă și cai pur sânge arabi, ba învățam să și călăresc. Trecură astfel câteva săptămâni. În acest timp între mine și Corinna, deși comunicam doar cu ocazia unor întâlniri scurte, pasagere, țesătura din fire magice a dorinței devenise tot mai

densă. Îi trimiteam în secret versuri și flori, iar ea, pe când ceasuri întregi rătăceam pe sub geamurile ei, schița către mine câte un salut de după perdea. Marchiza Danjou, adică Jeanne, se hotărâră în sfârșit să-mi facă o vizită. Am obținut cu destulă ușurință s-o aducă cu ele și pe Corinna. Îmi alcătuisem planul. Știam că sentimentele Corinnei îmi sunt favorabile și nu trebuia să-mi asigur decât ajutorul Jeannei prin cadouri, bani și lingușeli – pentru ca ea să viseze cu eficiență în favoarea căsătoriei noastre.

*

Era o zi ciudată la sfârșit de aprilie, o după-amiază de miercuri neliniștită, febrilă, plină de frânturi de melodii. Pe cer alergau nori pufoși, învăluind soarele într-un dans al umbrelor primăvăratice întunecate și al luminii strălucitoare. Sufla vântul. Stârnea praf și parfum îndepărtat de flori, dar aducea și o atingere de gheață.

În odăile mele împodobite, pregătite pentru un ospăț regesc, soarele se unduia aruncând sulițe înstelate cu aur pe trandafirii cu tije lungi, care ardeau în vaze de cristal. Am dat o avere pe acești trandafiri procurați dintr-o seră. Maurice pregătea totul cu precizie calmă și dirija personalul ajutător afișând o pedanterie disprețuitoare.

Marchiza Danjou, cu copiii ei și cu Jeanne, sosi pe la ora șase într-un landou mare, elegant, albastru închis, pe laturile căruia strălucea blazonul auriu al casei Danjou, iar pe dinăuntru avea o tapițerie de brocart greu, galben-verzui.

Marchiza Danjou își conducea fiul bătrânicios și serios și se disculpa de a-l fi adus: Christian a plâns, a făcut scene, vrând neapărat să vină și el. Am liniștit-o: mă bucur nespus și nici nu mă gândisem că ar fi putut veni fără băiețel. Da... mă bucuram nespus de totul, ca un bețiv sau ca un dement,

de vreme ce căpşorul superb, cizelat de cobră al Corinnei strălucea în apropiere, ochii ei catifelaţi, plini de dor îşi adânceau în ochii mei privirea migdalată, şi îmi trimitea zâmbetul ei cu gropiţe, care în acele clipe o transforma într-o fiinţă angelică. Trupul ei subţire, mlădios se unduia cu graţie căutată în rochia de catifea roşie, împodobită cu dantele. În cupa crinului de aur prins pe corsajul ei strălucea lacrima de rouă a unei perle veritabile. De pe bereta-i graţioasă, purtată pe o ureche, îi cădea pe umăr o pană de struţ vopsită în roşu. O vedeam atât de frumoasă, misterioasă şi intangibilă şi o doream atât de mult, încât eram scuturat de tremurături interioare, abia putând să-mi stăpânesc tremurul degetelor când mă aplecai asupra mâinilor vizitatoarelor mele. În timp ce buzele mele fierbinţi pecetluiră încheietura Corinnei, văzui cum braţul ei se înfioră uşor ca pielea găinii.

Doctorul Péloc, dragul de el, îmi veni în ajutor în starea mea stingherită. Se smulsese din miile de îndeletniciri pentru a fi prezent la recepţia mea. Îmi cunoştea sentimentele pentru Corinna şi intenţia mea serioasă de a o lua în căsătorie cât mai curând posibil. În ameţeala mea nu dădeam atenţie mormăielilor sale şi nici avertismentelor indirecte, aluziilor timide prin care încerca să-mi semnaleze îngrijorarea sa. „Pentru nimic în lume n-ar vrea să se amestece în treburile mele" – spunea – mă ruga doar să analizez mai bine acest pas important cercetând mai minuţios, cu capacitatea mea de observaţie remarcată de el, obiectul sentimentelor mele. Nu e rău – căuta el cuvintele – dacă îndrăgostitul îşi cunoaşte bine partenerul înainte de a încheia căsătoria. Însuşirile câte unui om pot fi minunate în sine, el fiind totuşi incapabil de a se mula în mod corespunzător după un alt caracter. Dorinţa sexuală nu are nici o greutate decât cel mult la început.

Cuvintele sale se scurgeau de pe mine ca apa de pe o piele dată cu ulei. Sfârşii prin a mă simţi enervat de tenacitatea neobişnuită cu care, – chiar dacă o făcea cu menajamente – încerca, totuşi să mă îndepărteze de Corinna.

– Dar pentru Dumnezeu, doctore, ce aveţi împotriva Corinnei?! E o domnişoară distinsă şi bine educată şi nici măcar un nou-născut n-ar putea fi mai nevinovat şi mai lipsit de experienţă decât ea! am izbucnit eu în sfârşit.

– Dumneavoastră îmi spuneţi toate acestea, Monsieur? mă privi el cu surâsu-i sceptic. Chiar dacă în alt fel, totuşi eu am cunoscut-o şi am iubit-o pe Corinna înainte de a vă cunoaşte pe dumneavoastră. Pot să spun că am cunoscut-o şi am compătimit-o. Şi nici azi nu pot decât să mă îngrijorez pentru ea, mai ales... din cauza ei însăşi. Ei bine, ca să fiu perfect sincer, aşa cum o merită prietenia noastră... mă tem şi pentru dumneavoastră şi v-aş feri de ea, de această copilă care azi este încă nevinovată.

– Dar pentru ce? Pentru ce?!

– Amintiţi-vă ce v-am spus despre ea din prima clipă. Vă promit că aduc vorba despre aşa ceva pentru ultima oară. N-am să vă mai inoportunez, dar mă simt dator faţă de mine însumi să vă arăt pericolul şi nefericirea legate de posesiunea Corinnei. Corinna nu poate fi acaparată. Corinna este însăşi aventura palpitantă, clipa de voluptate, plăcerea iresponsabilă. Ea nu va fi fidelă decât clipei şi sieşi. Dorinţele Corinnei sunt efemere, mor şi renasc în fiece clipă. Toate jucăriile, ideile, mişcările, înflăcărările ei oglindesc acea scânteiere capricioasă care incendiază totul, apoi se stinge, pentru a se aprinde în altă direcţie. Corinna este azi un copil, dar în ambalajul deosebit de atractiv al trupului său păstrează o ispită magică, ancestrală, o decadenţă inconştientă, un element

satanic care stârneşte în jur distrugere şi tragedii. Cel care este antrenat în vârtejul ameţitor al bulboanei ce trage în adânc, va fi rănit sau nimicit, în timp ce ea, bulboana mereu întunecată, mereu înfometată, va funcţiona fără oprire şi fără răspundere, până când un cataclism o va anula.

Cuvintele lui Péloc avură un efect ciudat asupra mea. De parcă focul din mine ar fi fost alimentat, cu nişte foale, aluziile sale întunecate deveneau bice care-mi atingeau şfichiuitoare simţurile.

– O iubesc, repetam cu obstinaţie, şi chiar dacă aş şti că mâine voi fi tras în ţeapă din cauza ei, totuşi aş iubi-o. Dumneavoastră aţi devenit poet din cauza Corinnei, ardeţi în flăcări ca profetul Ieremia. Poate că din gura dumneavoastră vorbeşte Domnul, dar poate că nu el ci altcineva, exilat şi trimis în iad pentru veşnicie. Nu contează. Poate că mă învârtesc deja în jurul întunecatei bulboane şi, dacă ea mă va absorbi, o să pier. Dar trebuie să intru în ea, trebuie să ard prin ea, nu pot face cale întoarsă. Din clipa când am văzut-o pe Corinna, ştiam că nu pot evada din faţa destinului meu.

Ne privirăm cu mirare. Amândoi ne gândeam la visul Jeannei în care femeia cu capă azurie pronunţase aceleaşi cuvinte.

Dar care-i legătura între eterica Marietta şi Corinna? Ce joc înşelător, ce mister profund le-a identificat figurile în semnul care mi-a parvenit?

Înciudat şi trist, Péloc îşi întoarse privirea, apoi după o mică pauză, căutându-şi cuvintele, spuse încet:

– Desigur... Toate acestea... arată altfel acum... Şi atunci eu... nu pot avea alt rol decât să vă ajut... dacă acceptaţi... să vă stau la dispoziţie cu toată puterea... cu condiţia să...

Îl asigurai că voi apela la el, îmi exprimai recunoştinţa pentru sfaturile bune şi îl rugai să nu se supere căci nu le voi urma.

*

Oglinzile şlefuite ale salonului reflectau flăcările lumânărilor din candelabrele mari de argint. Pâlpâirea neliniştită a limbilor de foc se oglindea în ochii Corinnei, înceţoşaţi de vinul greu. Marchiza Danjou şi Jeanne Girard făceau haz de cuvintele lui Péloc care se străduia din răsputeri să mă elibereze ca să pot conversa în linişte cu Corinna. Christian se distra cu jocul meu de şah din ivoriu indic.

Corinna şi cu mine jucarăm tot timpul un joc secret. Îi arătam desene, gravuri, cărţi numai ca să mă pot apleca asupra ei şi s-o pot atinge. Îmi venea în întâmpinare, mă ajuta în toate încercările. Stând la masă simţii, cutremurat în toată fiinţa, atingerea piciorului ei lung, care se lipise de al meu. Când trecurăm în salon, ea se ridică brusc şi cu o voce capricioasă, declară că vrea să mai audă o dată menuetul orologiului meu muzical din sufragerie, căci i-a uitat melodia. O urmai docil, cu genunchii tremurând. Pe coridorul întunecat, ea se lipi de mine, îmbrăţişându-mă ca o iederă. Strânsei în braţe corpul ei elastic care adera cu impudică orbire la toate formele trupului meu şi i-am sărutat gura oferită care se întredeschidea fierbinte. Gemui înfundat, căci nu mai suportam tensiunea simţurilor care-mi cauzau o durere ascuţită.

– Tu, tu... bâlbâiam... fugi de mine... am să-ţi fac rău... Corinna, Corinna... tu nu ştii încă...

Se încleştă de gâtul meu.

– Sărută-mă... încă... încă... încă... vocea ei era şoptită, gâfâită, imperioasă.

Căzui într-o vâltoare purpurie, eram orbit. O sărutam pe gura tot mai avidă, pe gât, pe umerii de pe care rochia alunecase. Am tresărit, auzind o uşă trântită. Intrarăm repede în sufragerie şi pornii mecanismul muzical al orologiului.

Cu mâini îndemânatice, Corinna îşi îndreptă îmbrăcămintea şi îşi netezi părul, iar obrazul i se transformă subit într-o mască plină de calm, în timp ce eu eram scuturat şi pe mai departe de curentul arzător. M-am oprit în spatele ei şi cu mâini tremurânde i-am mângâiat gâtul, umerii, mijlocul:

– Corinna... Te iubesc... Te iubesc...

Îşi lăsă capul pe spate.

– Da, spuse în şoaptă. Şi eu. Din clipa când te-am văzut mi-am dorit să mă săruţi...

Întorcându-ne în salon, Corinna atrase asupra ei privirile tuturor începând să cânte cu voce cristalină menuetul.

– În sfârşit l-am învăţat, spuse continuând să cânte.

Eu mă retrăsesem în nişa unei ferestre ca să-mi ascund tulburarea. Dincolo de geam sufla vântul de seară intens, aruncând mici pietricele către suprafaţa de cristal. Îl sunai pe Maurice ca să tragă perdelele. În timp ce faţa lui trecu prin lumina puternică a sfeşnicelor cu şapte braţe, pentru o clipă observai cât era de obosit şi de palid. Bietul bătrân – gândii cu compătimire. Seara asta trebuie să fi fost o solicitare prea mare pentru el...

Vocea subţire de copil a lui Christian răsună brusc în liniştea cauzată de intrarea lui Maurice.

– Nu-i aşa, Maman, că nu moare toată lumea decât numai cei care o vor?

Această surprinzătoare întrebare nu fu urmată de nici un răspuns timp de câteva lungi secunde. Maurice, care stătea

la geam cu spatele către societate, se întoarse cu o mişcare bruscă. Odaia se umplu de o ciudată tensiune. Privii faţa lunguiaţă, creolă a copilului, şi ochii lui întunecaţi cu lumini adânci, de parcă l-aş fi văzut pentru întâia oară. Acest obraz nu avea vârstă. Era serios, aproape mohorât.

– De unde îţi veni ideea asta, dragul meu? izbucni vocea speriată a marchizei Danjou.

Jeanne Girard interveni cu onctuoasă importanţă.

– Murim toţi, Christian, dar sufletele curate vor învia.

În ochii şi pe faţa lui Christian se statornici o expresie îndărătnică:

– Eu nu vreau să mor, Maman, eu n-o să mor... îşi ridică ochii şi crezui că priveşte la Maurice, dar mi-am dat seama că îşi ţintise ochii deasupra capului acestuia. Urmai direcţia privirii sale şi mă opri la peisajul agăţat deasupra vitrinei.

– Eu am trăit întotdeauna, murmură Christian cu obstinaţie.

– Copilul acesta mă sperie, se ridică brusc marchiza Danjou.

Căutam cuvinte liniştitoare, dar eram şi eu subjugat de tensiunea indicibilă a atmosferei.

– Dumneavoastră vorbiţi adesea despre moarte, marchiză...

– Dar ce înţelege din toate acestea un băieţel, Monsieur de la Tourzel?

Marchiza Danjou îl luă de mână pe Christian pentru a-l duce cu ea, dar copilul se înţepeni în acelaşi loc.

– Maman, ridică lumânarea, vreau să văd tabloul acela! spuse el pe un ton încăpăţânat.

– Christian! Ai promis că dacă te aduc la Monsieur de la Tourzel te vei juca liniştit în timpul întregii vizite.

Cu paşi târşiţi, greoi, Maurice avansa rezemându-se cu degetele de mobilă şi ridică cu braţele sale bătrâne, nesigure sfeşnicul greu.

Christian râse pe neaşteptate şi arătă cu un ţipăt ascuţit către pictura care acum, în lumina neliniştită a lumânărilor părea vie.

– Corinna! Priveşte! Primăvara la Verona... Da, îmi amintesc... este tocmai ceea ce...

Se auzi un zgomot de prăbuşire. Maurice căzu cu faţa înainte pe covor. Scăpă sfeşnicul cu zgomot intens, iar flăcările începură să se prelingă flămânde pe covor. Cu un salt, Péloc se apropie de Maurice şi-l întoarse pe spate. Eu, împreună cu Jeanne cea practică stingeam focul călcând peste micile flăcări, în timp ce marchiza Danjou şi Corinna stăteau încremenite. Apoi răsună plânsul speriat al lui Christian.

– Maman... Maman...

Péloc se ridică de lângă corpul inert.

– Scoateţi copilul de aici, spuse el încet şi calm.

– Trăieşte? întrebai eu în şoaptă.

Péloc negă cu un gest al capului.

*

Aflai de la Corinna că o copie în culori a acestei picturi se afla în albumul la care Christian se uita adesea. Corinna avea obiceiul de a-i citi şi titlurile tablourilor. Explicaţia era logică, totuşi înlănţuirea verigilor care au făcut ca un bătrân şi obosit servitor să primească mesajul stăpânului său mort însemna, în ochii celor care aveau ochi să vadă, mai mult decât simplă întâmplare. Nu ştiu sigur dacă în trupul lui

Christian fusese prezent însuşi de Assis, străpungând pentru o clipă inconştienţa oarbă a copilăriei, sau i se alăturase numai spiritul său, dirijându-i personalitatea moale ca o ceară, sistemul nervos instabil... nu conta. În clipa fatală aura lui Christian lumina cu incandescenţă ocultă, copilul fiind umbrit de figura unei fiinţe uriaşe care depăşea contururile trupului mărunt, aidoma micii butelii din care irumpe stafia captivă. Maurice înţelesese mesajul pe care îl aştepta şi, nemaiavând ce să aştepte, muri.

*

L-am plâns pe slujitorul meu ciudat, care cu excentricităţile sale cu tot, mi se apropiase de suflet. Urmând legea similitudinii, eram atras mereu de oameni neobişnuiţi, închişi în sine, taciturni. Oamenii vulgului îmi erau mai străini decât peştii sau insectele.

Cu toate acestea, moartea lui Maurice mă scăpă de o grijă destul de delicată. Mă pregăteam de însurătoare şi ştiam că în lumina fiinţei opulente a Corinnei, Maurice ar fi apărut ca un vultur bătrân cu aripile roase de molii şi nu mi-l puteam imagina sub formă de comandant al cameristelor cu mişcări iuţi şi cu feţe picante. Era ciudat că mă condusese exact până la prag, atunci când mă pregăteam să-mi părăsesc celula singurătăţii.

*

Mintea de servitoare vicleană a Jeannei intuise curând intenţia mea care – acum mi se pare destul de verosimil – fusese mai întâi intenţia ei. Puternic inspirată prin cadourile primite de la mine fu năpădită de vise frumos colorate. În urma brocartului şi inelelor pe care i le-am trimis şi atunci când îi strecurai în mână un şirag dublu de mărgăritare, visă în sfârşit şi acordul marchizei Danjou la căsătoria noastră.

Recursesem la ajutorul ei deşi complicitatea ei mincinoasă şi josnică îmi făcea silă. Ştiam şi ceea ce ea nu bănuia, că se juca cu nişte forţe care se vor întoarce împotriva ei, dar în pasiunea mea oarbă nu mă mai sinchiseam de nimic. Întâlnirile scurte, clandestine îmi sporeau de la o zi la alta dorul de Corinna şi îmi estompau vocea conştiinţei.

*

Am serbat logodna noastră care, la cererea mea, precedase numai cu o lună cununia, în palatul marchizei Danjou, în linişte, în prezenţa membrilor familiei şi a câtorva prieteni printre care îl amintesc în primul rând pe doctorul Péloc. Era prezent, desigur, şi Cortey. Dintre miei ar fi trebuit să-i invităm fie pe toţi căpitanii, fie pe nici unul, căci altfel am fi iscat o adevărată revoluţie. Jeanne rezolvă cu iscusinţă problema, prin faptul că invitase întreaga adunare la nuntă pentru a „sfinţi şi a binecuvânta căsătoria născută din sfântul şi etericul vis". Această definiţie oglindea perfect relaţia lor cu realitatea: îi despărţea de ea o prăpastie la fel de profundă ca cea care se căsca între căsătoria noastră şi noţiunea de sfinţenie eterică.

*

Mi-am transformat întreaga casă. Spiritul lui de Assis plecase din ea – cu excepţia bibliotecii – şi îi luase locul Parisul lejer, uşor şi graţios. Parisul bolnav, putred, desfrânat al lui Louis al XV-lea. Pereţii odăilor mele erau acoperiţi, în locul lambriurilor mohorâte, de brocarturi în creţuri largi, strălucitoare şi de oglinzi cu lumini argintii. Corinna, infailibilă, alese pentru frumuseţea-i creolă un cadru de verde pastel şi de galben solar. Făcea cumpărături fără încetare şi eram fericit, putând să-i împlinesc toate capriciile. Cumpărase salonul din argint bătut şi caleştile unui aristocrat

exilat. Trimise în casa mea goblenuri, vase, covoare scumpe, statuete, ţesături grele, lenjerie de corp din dantelă de mână, potrivite unor hetaire, botine ascuţite, ornate cu pietre preţioase, peruci monstruoase, lucrate de diverşi peruchieri la modă, furnizori ai casei regale, sipete pentru bijuterii, cutiuţe pentru balsamuri, sfeşnice şi parfumuri; se lăfăia copilăreşte printre mărfurile oferite fără un anume plan, şi pe când mama ei virtuoasă şi distantă îi pregătea acasă un trusou distins şi sobru, ea colinda magazinele cu complicitatea Jeannei ca un afemeiat bordelurile. Această pasiune tăinuită o îndepărta momentan de aviditatea-i amoroasă; abia dacă mai avea timp şi pentru mine.

Nu voiam ca anxietatea unei presimţiri rele să mă poată birui; îmi ascundeam cu alte şi alte cuvinte neliniştea şi amintirea avertismentelor lui Péloc.

– E doar un copil, mă apăram eu. Corpul îi este matur, dar spiritul mai doarme în ea. Îmi revine sarcina să-l trezesc. Mai târziu, când primul incendiu se va domoli între noi, atunci când... dar nu reuşeam să trec cu gândul dincolo de acest incendiu, căci flăcările mă cuprindeau. Nimic altceva nu exista în mine.

*

Acea lună agitată, plină de treburi de rezolvat, trecu repede. Deoarece marchiza Danjou se retrăsese complet din viaţa de societate după moartea soţului ei, nu se vedea cu alte familii aristocratice şi se ţinea departe şi de curtea regală, la nunta noastră numai mieii au defilat în număr complet. Ei umplură micuţa capelă din Rue St. Michel, apoi, în caleşti şi pe jos, trecură în palatul marchizei Danjou, unde erau aşteptaţi cu un prânz copios. Păstrez întregul tablou învăluit în ceaţa limitei dintre vis şi trezire. Nu reuşeam să

fiu prezent cu adevărat. Imaginile se învăluiau în ameţitoare unde de febră vecine cu irealitatea, se îndepărtau şi se apropiau ca formele lumii astrale. Câte o figură din turma tărcată, ţipătoare sau neîngrijită a mieilor apărea din ceaţă, simţeam pe braţ atingerea uşoară a degetelor Corinnei, îmbrăcate în mănuşi albe, priveam profilul ei incitant şi îndrăzneţ care îmi apărea pentru câte o clipă îngrozitor de îndepărtat şi străin. Apoi îmi străfulgera prin minte gândul că, la noapte, o voi avea nudă în braţele mele şi acest gând, în vibraţiile sărbătoreşti ale orgii, îmi părea groaznic de păcătos dar în acelaşi timp nimicitor de pasionant. Simţeam pe faţă sărutările materne, umede de lacrimi, ale marchizei Danjou, mieii se îmbulzeau către mine şi mâna mea atingea alte mâini, dure, umede sau moi. Corinna mă strânse de braţ şi se aplecă spre mine.

– Rosalie este mai transpirată astăzi decât altă dată şi, din păcate, mă va săruta. Ce crezi, alde Lepitre obişnuiesc să se sărute între ei?

Îmi venea să râd dar m-am abţinut.

– Numai sufletele li se sărută, am şoptit.

Corinna făcu o mică grimasă.

– Sunt curioasă dacă Rosalie ar fi ceva mai drăguţă... îşi întinse fruntea cu o expresie angelică spre Rosalie, care se apropiase cu capul ei cenuşiu şi unsuros de gorgonă şi o „unse" pe Corinna cu buzele ei ca nişte frunze moarte. Lepitre se apropia de mine supărător de elevat, dar am reuşit să-l trag la timp între noi pe Péloc, care încasă astfel pe obrazul stâng sărutul fierbinte a cărui ţintă fusesem eu. Corinna râdea în batista ei de voal iar Jeanne o îmbrăţişă cu compasiune.

– Plângi, plângi sufleţelul meu... o mireasă care plânge înseamnă o viitoare femeie fericită.

Cuvintele ei o făcură pe Corinna să sughită. Faţa i se deformă de parcă ar fi râs forţat. Din ochi şi din nas îi ţâşniră şuvoaie de lacrimi şi scotea sunete subţiri, mieunate.

Tot corpul i se zguduia, căzu în braţele Jeannei şi se îneca de râs. Iar când îşi ridică obrazul plin de lacrimi şi înroşit, părea că ar fi plâns cu adevărat.

Mai târziu, în palat, mieii cântară psalmi şi înghiţiră cu îmbucături mari, repezi mâncărurile fine, mimând grimase de refuz şi de reţinere. Şi în timp ce înfulecau cu plăcere, îi urmăreau avizi pe ceilalţi: ce şi cât mănâncă fiecare, ca să le poată reproşa apoi cât sunt de aserviţi materiei. Jeanne organiză astfel lucrurile încât nici unul din şefii mieilor nu rosti nici un discurs, ceea ce ar fi dus la bătaie. Osteneala ei rămase totuşi infructuoasă, căci şefii se încăierară şi fără discursuri. Şampania pe care o înghiţiseră cu toţii, ascunşi prin nişele de la ferestre, sau ieşind în grabă pe coridoare, îi aprinsese suficient de mult. Numai Duflin, cu soţia şi cele două fiice mâncau şi beau liniştiţi şi fără odihnă. Cu o activitate comună bine organizată făcură să dispară cantităţi uimitoare de bucate. Fetele erau presate în toalete de domnişoare de onoare. Ochii le ieşeau din orbite din cauza corsetelor strânse. Feţele lor pudrate, pline de coşuri, erau încadrate de norii unor peruci albe, presărate cu boboci de trandafir. Corsajele de mătase stau să crape pe mijlocul lor lat – totuşi ele se ghiftuiau fără măsură şi astfel se întâmplă că atunci când Duflin, aplecat către soaţa şi fiicele sale, făcu o remarcă ironică la adresa lui Banet, din cauza râsului izbucnit, rochia uneia din fete explodă cu un sunet de sfâşiere. Cele două părţi rupte săriră imediat atât de departe

una de alta, încât era de mirare că putuseră cândva să fie unite. Trupul chinuit al fetei se eliberă cu fericire molatecă, se scurgea și apărea prin breșe ca un râu umflat, scăpat dintre maluri. Țipetele și râsetele de malițiozitate și de compasiune se amestecară într-o hărmălaie sălbatică. Madame Duflin o îmbrățișă cu brațele-i groase și o scoase într-o fugă poticnită pe fiica ei rușinată și încerca să țină la un loc fără succes nurii ei umflați, uriași. Criza de râs a Corinnei nu se mai termina. Am condus-o în salonul galben. Se sprijini de mine, mă îmbrățișă și râse, râse, râse, iar eu începui s-o sărut și o sărutai până ce, devenind serioasă, înecându-se, fără voce începu să se roage de mine.

– Vino... să plecăm de aici... să ne ducem acasă... la tine!

*

Ceea ce mă lega de Corinna, ceea ce mă făcu robul ei și posedatul ei, fu genialitatea, ce nu cunoștea nici o clipă de eroare sau neîndemânare în amor. N-am întâlnit încă îndrăgostiți care, într-o clipă de totală încredere, să nu fi recunoscut că pentru ei, prima noapte așteptată cu dorință însetată – dacă au fost cu adevărat primii în viața partenerului – nu a adus decât durere, încercări nereușite și scăderea decepționată a febrei. La Corinna, voluptatea întrecuse durerea, chiar din prima clipă și inventivitatea sa prelungea timp de ore întregi clipele pasiunii. Era preoteasa întunecată a plăcerii, ambasadoarea unei religii astrale a erotismului, care adusese de-a gata învățăturile sale. Când, după noaptea nunții a doua zi s-a aruncat asupra colecției pornografice a lui de Assis, citind despre obiceiurile erotice ale tuturor raselor umane de pe pământ, se manifesta ca cineva care își regăsește patria și psalmii mult doriți ai acesteia. Fiindcă eu

am fost cel care a spart pecetea acestui trup superb, încărcat cu primejdii, deschizând astfel poarta demonului care se manifesta prin ea, tot eu am ajuns apoi și cel care am avut cel mai mult și în modul cel mai amarnic de ispășit în densitatea astrală a pasiunii. Eu am fost instrumentul cu care ea își ascuțea armele, cu care își perfecționa practicile, ea devenise maestra mea, eu fiind marioneta acestei magii sexuale în plină desfășurare.

Farmecul adolescentin al băiatului malaiez dispăru, lăsând locul femeii imperioase, solicitante, înfometate, care nu cunoștea limite și al cărei trup, cu fiecare cută a sa era ca un arc tensionat pentru amor și ca o promisiune erotică. Își îngrijea frumusețea cu atâta preocupată iubire ca cele mai mari hetaire. Spre stupoarea personalului, făcea zilnic două băi, își îmbiba trupul cu parfumuri și presăra pe pielea curată, netedă, aburindă de prospețime un strat de pudră lunecoasă. Părul ei era un cort ușor, frumos mirositor; nu-și punea peruci decât pentru teatru sau baluri iar mai târziu, pentru evadările nocturne tainice din palatul adormit.

Corinna adora măștile. Își adunase o adevărată colecție și se folosea de orice ocazie pentru a și le pune. Îi plăcea să apară seara în odaia mea în nuditatea-i strălucitoare, cu o mască dantelată, albă sau neagră, pe față. Aducea în mâna ridicată o lumânare aprinsă. Mă saluta cu o voce străină, de parcă nu ne-am fi cunoscut. Venea ca o femeie prigonită care cerea refugiu:

– Pentru Dumnezeu Monsieur...! Iertați-mă că am pătruns așa, dar n-am putut face altfel... ascundeți-mă, ascundeți-mă, vă implor. Sunt urmărită... șoptea ea în culmea groazei.

– Dar cine sunteți, Madame,... și cum de ați ajuns aici, în odaia mea, îmbrăcată numai cu masca?... intrai și eu în joc.

– Nu mă întrebaţi... nu vă pot spune mai multe... aud paşi... urmăritorii vin... unde să mă ascund?

– Aici, în patul meu dacă vreţi!

– Nu contează! şi cu un salt era lângă mine prefăcându-se că se retrage înfricoşată, dar arcuirea nudă a spatelui şi coapselor sale mi se oferea şi mi se dăruia astfel, în fiecare noapte în alt rol, cu o pasiune de altă savoare, cu o mască şi cu o minciună nouă.

Trupul ei tânăr, flămând şi sterp nu obosea în îmbrăţişare, eu însă, incendiat mereu şi mereu, antrenat în avântul ei şi stors fără milă, începui să mă prăbuşesc sub pasiunea Messalinei mele.

Slăbisem mult, simţeam înţepături în spate, mă treceau apele, tuşeam şi, în timpul mersului, mă apucau ameţeli. Dacă Péloc nu s-ar fi amestecat, starea mea ar fi devenit curând foarte gravă.

La început, nici nu voiam să aud de o despărţire de Corinna. După ce Péloc îi vorbise, ea se freca de mine cu expresia unei fetiţe speriate şi amărâte şi mă întreba implorându-mă dacă e adevărat că mă îmbolnăvise cu iubirea ei. Ce-i puteam răspunde? Negai totul şi o asigurai că pentru mine ea este sănătatea, fericirea şi viaţa. Se linişti repede şi uşor şi continuă să extragă din mine raţia de voluptate dorită de ea, ca şi mai înainte. Apoi, după ce odată am leşinat, începu ea însăşi să-mi grăbească plecarea la mare. Cu multă seriozitate îl cita pe Péloc, ba s-au apucat amândoi în duet să mă ia cu asalt. Péloc enumera toate argumentele împotriva mea: tocmai pentru că o iubeam pe Corinna şi voiam să mai fiu fericit cu ea mulţi ani, trebuia să mă vindec de oftica incipientă pe care o constatase. Îi eram dator Corinnei cu această măsură. Corinna i se ralia cu frenezie. Ea n-ar fi

supravieţuit nici o clipă dacă eu aş fi murit. Plânse, mă imploră, mă asigură că din partea ei despărţirea de mine pentru câteva luni e un sacrificiu imens, totuşi era mai de acceptat decât o despărţire definitivă. Văzui cu inima strânsă în aura ei că mă minţea, dar crezui că Péloc o speriase într-atâta încât nu îndrăzneşte să-mi spună adevărul crud despre boala mea. Prin învolburarea tulbure a emanaţiilor sale, treceau unde stacojii de erotism şi îmi plăcea să cred că acestea erau stârnite de persoana mea. Îmi amintea soarta amară a mamei sale, şi mă ruga să n-o condamn la o văduvie timpurie. Mă înduioşă, mă încântă, mă birui şi mă convinse. În aceea clipă nu-mi imaginam că prelungirea vieţii mele i se datora unui băiat de la grajduri, arătos, cu plete creţe şi cu un fizic grandios, pe care Corinna îl angajase de curând, şi care aducea cu sine, din lumea interlopă a Parisului, o lascivitate cinică şi brutală, împreună cu o experienţă erotică uluitoare. Tânărul avea un nas acvilin îndrăzneţ şi nişte buze pline, de femeie. Din privirea lui pândea imbecilitatea tulbure a spiritului încă adormit, şi depravarea laşă a şantajistului de mai târziu. Corinna însă avea alte criterii pentru categorisirea oamenilor. Marcel însemna pentru ea o altă variantă a plăcerilor iar sănătatea robustă a acestui mascul frumos făcea faţă cu forţă impunătoare luptelor amoroase.

Nici o clipă, conştiinţa Corinnei nu fu umbrită de îndoială sau de căinţă. Ea se cupla în mod inconştient, cu naturaleţea unui animal tânăr, cu oricine pe care îl poftea în apetitul ei neostoit, şi când o luam la întrebări, mă minţea cu încăpăţânare rezistentă la orice argument, numai pentru a mă linişti ca pe un copil ale cărui pretenţii imposibile le anulezi cu poveşti. Urmărea aproape cu mirare crizele mele de furie. Ce voiam? Doar nu mi-am imaginat că se va mulţumi numai

cu mine? Ea mă iubea, îi eram un sprijin important, dar rămăsesem înfrânt în duelul dragostei. Dorurile trupului său, frumusețea care străbătea fierbinte prin îmbrăcăminte, arta ei în amor, cereau instrumente noi, noi admiratori și o varietate nesfârșită. Acestea erau hrana ei, condițiile ei de supraviețuire, aerul ei. Putea fi posedată, putea fi savurată, dar niciodată expropriată. Voluptatea personificată pe care legiunea de demoni astrali ahtiați de plăceri și-au materializat-o spre a fi mașina satisfacerii dorurilor, nu putea fi țintuită în spatele unui cordon moral, căci esența ei era lipsa de limitări și domnia triumfală a instinctului. Cam acestea erau cuprinse în atitudinea ei, lăuntrică, neformulată nici ca idei, în timp ce mă mințea neted, egal, fără a clipi, repetând locuri comune despre fidelitatea ei și cerându-mi să fiu convins de nevinovăția ei, să am încredere în ea chiar și atunci când aparențele ar fi împotriva ei. Era lunecoasă ca un țipar, îndemânatică, puternică, intangibilă și de neclintit.

*

După un an de căsătorie o părăseam pentru întâia oară aflându-mă într-o stare sufletească și trupească de toată jalea. Plecai în Corsica. Am închiriat o casă țărănească în apropiere de Porto Vecchio, pe malul stâncos, galben și uscat de soare al mării, pentru ca razele fierbinți să topească în mine boala. Dacă n-aș fi trăit tras în țeapa pasiunii, aș fi putut petrece aici o perioadă frumoasă și fericită. Dormeam pe o verandă deschisă pentru a-mi spăla plămânii și porii de aerul stătut și încărcat de duhori al orașului. Aceasta era o metodă a lui Homonculus, mi-o aminteam.

Niciodată nu mă săturam de joaca mirabilă a mării și a cerului, de capodoperele mereu schimbătoare și mereu renăscânde ale acestor doi imenși și capricioși artiști. Barca

regală a discului solar apărea zilnic cu alt cortegiu de culori, de după perdeaua zorilor alcătuită din aburi ușori, de culoare cenușie perlată și se transforma sub ochii mei din uriaș lampion sângeriu, într-un îndepărtat bulb de lumină de incandescență albă, care încălzea aerul ca un cuptor încins, iar oglinda desfășurată a mării reflecta acest mister ceresc ca un imens ochi de femeie. Asfințitul aducea răcoarea, din clipa când soarele pâlpâia pentru ultima oară, iar din părul norilor cădeau podoabele de împrumut ale culorilor aurii, roșii și liliachii. Dinspre mare adia o briză răcoroasă, iar apa se neliniștea într-o culoare verde întunecată, mohorâtă, emanând mirosuri tăioase, sărate. Ființele leșinate de căldură începeau să prindă viață. Pe cerul de culoare lapis-lazuli se aprindeau stelele, în bucătărie Clara, țăranca blândă, cu privirea bovină care îngrijea de gospodăria mea începea să cânte. Cânta o melodie dulce de dragoste, interpretând-o cu precizie, cu un fin simț muzical; era un cântec dintre cele care se nasc numai acolo, pe meleagurile mediterane. La această oră în trupul meu febra se făcea simțită cu frisoane reci și-mi aducea în patul transpirat amintirea Corinnei. Fantoma acestui trup, dorit cu atâta chin, semăna în brațele mele, cu o succubă dătătoare de voluptăți blestemate. Mă epuiza, îmi storcea puterile. Zadarnic mă despărțisem de ea căci, continua să-mi fie alături. Îi scriam scrisori lungi, pline de dor, la care răspundea cu niște misive scurte, scrise cu litere copilărești, în stilul naiv al unei școlărițe ascultătoare. Scrisorile ne erau duse și aduse de un mesager. Nu mă uitam la bani, înnebuneam de nerăbdare din cauza încetinelii corespondenței. Îl însărcinasem pe mesager – un ins stupid, umflat în pene, cu mutră de pavian, pe nume Vernier, fiul netrebnic al unui pantofar parizian – să fie atent la toate:

dacă Madame pare sănătoasă, ce spune, ce vorbă îmi trimite, cum era îmbrăcată, ce mai zic servitorii, dacă ea nu stă tristă și singură? Prostănacul se strădui să merite banii primiți și mă liniștea cu un zâmbet larg: Corinna arăta superb, pleca adesea de acasă, se îmbrăca foarte frumos, ieșea și serile, dar și după-amiezile, însoțită de Jeanne Girard, nu sta tristă, ci cânta. Râdea de nu mai putea cu camerista ei Josette, cea drăguță și cochetă. Oricât de târziu s-ar fi culcat, dimineața în zori pleca la călărie cu Marcel, noul grăjdar. Nu-mi transmitea prin viu grai decât să am grijă de mine, să nu mă grăbesc și să mă vindec complet, de dragul ei.

În ciuda chinurilor iubirii nefericite, aerul curat și soarele îmi stinseră cu încetul pălălaia din sânge. Băile marine și înotul mă oboseau în mod plăcut și-mi dădeau poftă de mâncare. Cu bucatele simple, gustoase ale Clarei, membrele mele uscate începură să se împlinească. Soarele și vântul îmi căliră pielea în culorile bronzului. Făceam plimbări lungi și înotam tot mai adânc în mare. Sănătatea recăpătată, echilibrul trupesc, îmi dădeau un sentiment de siguranță. De patru luni eram departe de Corinna, și cu toate că o iubeam cu pasiune și o doream imperios, totuși nu mă mai domina tensiunea insuportabilă de la început. Un om odihnit cu poftă de mâncare, cu somn liniștit scapă mai ușor de coșmarurile geloziei decât unul slăbit și surescitat. Paralel cu această îmbunătățire, observai însă o ciudată schimbare în comportamentul ambientului meu astral. Multă vreme n-am vrut să o iau în seamă, și, atunci când mi se înfățișa în pragul conștientului sub forma unei neliniști sperioase și iritante, mă retrăgeam în grabă... Călăii mei se retrăgeau și ei, se îndepărtau, urmărindu-mă cu respirația reținută dinaintea unui hohot de râs ironic, și ascultând împreună cu mine

apropierea unui „ce“, la fel ca în Straubing, atunci când vanitatea mă captivase ca pe un prost, în mrejele lui Anton Brüggendorf. Această ciudată duplicitate mă reținea să nu plec încă acasă. Oscilam. Tremuram de dor la gândul că o voi îmbrățișa pe Corinna cu puteri refăcute, și în același timp mă și temeam. Mă inunda frica. Nu îndrăzneam să risc nimic, nu voiam să știu nimic sigur și preferam să-l trimit pe Vernier înainte cu vestea sosirii mele.

Cu toate acestea, sosii acasă cu totul pe neașteptate înaintea lui Vernier. În drum Vernier fusese atacat și rănit. Adus la spital în stare inconștientă, săptămâni întregi se află între viață și moarte și nu avea cum să transmită mesajul meu.

Fusese o încercare prostească, infantilă, de a scăpa de un lucru pe care destinul îl îndreptase către mine. Dacă Vernier ar fi sosit înaintea mea la Paris, aș fi aflat cu câteva zile mai târziu ceva ce nici nu mi se ascundea cu prea multă grijă. O, nu aventura cu Marcel! La ora aceea Marcel turba deja de mânie împotriva Corinnei, ca un câine bătut și gonit. Trăia la un azil, trimitea scrisori de amenințare, iar când Corinna le arunca râzând în foc, omul mi se adresă mie, mai întâi în scris, apoi personal.

Acest șantajist nu era îndemnat numai de cupiditate. Îmi dezvăluia amănunțit relația sa cu Corinna, insațiabilitatea și josnicia ei perversă, mânat și de răzbunarea geloasă a masculului jignit, distrus, rănit. Din apropierea Corinnei nici un bărbat nu scăpa fără a fi rănit mortal. Pentru o clipă, mă satisfăcu aspectul de acum al „frumosului“ Marcel, cinic, doldora de mușchi și puțind a parfumuri. Ochii-i încercănați, nasul umflat, mâinile tremurate și vocea răgușită mărturiseau multe nopți petrecute în desfrâu și în beție. Se consola și el cu drogul omului primitiv, alcoolul, cu care încerca să spele,

să extermine, să nimicească în simțurile sale amintirea nudității, parfumului, gângurelilor amoroase și îndemnurilor isterice ale Corinnei. Pe trupul său încovoiat, slăbit, atârnau niște haine murdare, emanând mirosuri stătute. Și acest bărbat fusese jucăria Corinnei numai timp de câteva săptămâni! Fără a ezita, îl respinsei, iar când deveni violent, pusei să fie azvârlit din casă. Am auzit apoi de el. Decăzuse total, trăia din jafuri, apoi comise o omucidere plătită și fu condamnat la moarte.

Mă miram că acest apaș, depravat până în măduva oaselor, gelos și dornic de răzbunare nu-i făcuse totuși nici un rău Corinnei, cauza inițială a totalei sale decăderi. Cu toate că luni de-a rândul o pândise, bântuind în jurul ei, pe când ea ieșea afară fără nici o grijă la călărie sau la plimbare în caleașcă, ba o urmărea chiar și în escapadele sale nocturne mascate. Dar n-a îndrăznit să i se adreseze niciodată. La un moment dat, apăruse în fața ei dintre copacii din Bois de Boulogne, împleticit de beție, dar atunci când Corinna, privindu-l calm în ochi îl întrebă râzând ce vrea, n-a putut scoate nici un cuvânt și plecă aidoma unei fiare hipnotizate.

*

Ajungând acasă din Corsica într-o noapte de octombrie neobișnuit de călduroasă, în patul larg al dormitorului nostru conjugal pe locul meu nu se lăfăia deci Marcel, ci un actor de teatru de mâna a șasea, Alfred le Coeur, un maimuțoi isteric, cu membre netezi, cu piele rozalie, care era gata să leșine când mă văzu, și alerga prin cameră de colo-colo ținându-și în față pantalonii roșii de mătase, fără a găsi ușa. Cred că eu însumi eram și mai încurcat decât el. Amețit și mut, capul îmi era gol până la inconștiență și nu știam deloc ce ar trebui să fac. Corinna singură își păstrase sângele rece.

Îi strigă iritată amantului care scâncea că ușa e la dreapta și să se ducă odată la dracu, până nu va fi ucis – apoi se ridică din pat fără să-și pună măcar un halat peste trupul gol, se apropie de mine, și mă întrebă cu o voce calmă, aproape provocatoare:

– Desigur, tu crezi acum că te-am înșelat?! Te-ai furișat noaptea în casă, ca un laș ca să mă pândești, ca să aduni dovezi împotriva mea, în loc să stai lângă mine, așa cum orice bărbat îndrăgostit stă lângă soția lui, și o apără de ispite, o strânge în brațele lui puternice când dorește îmbrățișarea, îi închide gura cu sărutări, pentru ca alt bărbat să nu se poată apropia de ea, și n-o lasă singură într-un pat înghețat, muncită de gânduri fierbinți! O, taci! Ai fi putut veni de mult – vocea i se ridică tot mai acuzatoare, mai tăioasă. Ești puternic și sănătos, totuși ai rămas departe săptămâni și luni întregi și eu mă topeam de dorul tău... acum vorbea din nou încet și se apropia de mine. Mi-era foame de tine – am retrăit fiecare clipă petrecută în brațele tale, dar tu nu veneai, nu veneai... Bărbații care-mi urmăreau pașii, îmi murmurau în urechi... n-am mai suportat! Uite măscăriciul acesta de ceară, molâul acesta... care nici nu e bărbat, de parcă ar fi scopit, m-am hotărât să-l înnebunesc cu nuditatea mea, cu apropierea mea, cu refuzul de a mă dărui... i-am citit din cărțile acelea... s-a culcat lângă mine și atunci,... fără să fi săvârșit păcatul... prin chinurile lui... m-am simțit satisfăcută... și nu te-am înșelat și...

I-am tras o palmă. Nu-mi dădusem seama ce fac decât în clipa când mâna îmi tresăltă ca un bici. Apoi, copleșit de silă și de disperare, alergai la ușă să fug departe de acest dormitor întinat mirosind a viciu, departe de suita mea astrală satisfăcută, hohotind de ironie paroxistică... dar brațul

gol al Corinnei se încolăci în jurul meu, aidoma lianelor rezistente din adâncul mocirlei şi m-a oprit. Strigând de furie şi blestemând rupeam de pe mine braţele ei, coapsele care mă strângeau, dar ea se înlănţuise în jurul trupului meu cu o forţă teribilă, mă muşcă de umăr şi mă copleşi cu vraja cuvintelor sale gâfâite.

– Te iubesc... te iubesc... iubesc mâna ta care m-a lovit... Numai pe tine... Ce puternic eşti... Ai pielea brună şi netedă... Niciodată încă... nu te-am dorit atât... nu... nu-ţi dau drumul... O, vino, vino... tu eşti primul... tu eşti singurul...

Priveam fără amăgire lumea subterană irecuperabilă a personalităţii sale, ştiam că minte, ştiam până în ce adâncuri mă va coborî, totuşi pasiunea ei violentă întrecea vocea demnităţii, a silei, a şocului moral pe care-l trăisem şi mă incendie din nou. Căzurăm pe pat. M-am lăsat dus de vârtejul roşu, adânc, adânc în poala sa care mă absorbea cu un vuiet asurzitor, orbitor şi mă pierdea cu totul.

*

Trebuia să o fi gonit pe Corinna. Oricine care nu ar fi cunoscut această ciumă a simţurilor, m-ar fi întrebat cu mirare şi revoltă de ce o mai rabd alături de mine; jinduia după libertate şi partea mai bună a eului meu scindat în două, cealaltă parte însă era captivă. Eul meu astral acoperit de petele usturătoare ale pasiunii ce-mi îndoia genunchii şi-mi înfiora trupul, subjugat de amintirile obiceiurilor voluptoase şi lascive, rămase prizonierul planului astral, prin legătura corpului de vrăjitoare al Corinnei, la fel ca în viaţa mea anterioară când Giuseppe Borri căzuse prizonier pe planul cel mai profund al materiei prin complicitatea satanică a lui Homonculus.

*

Nu aveam nici măcar scuza că soţia mea ar fi reuşit să mă convingă despre nevinovăţia ei, ceea ce ar fi justificat faptul că am interpretat alături de ea comedia maimuţărească a împăcării, dramatizată cu făgăduieli şi lacrimi. Nu! O vedeam şi o înţelegeam cu claritate. Ştiam tot ce se întâmpla înăuntrul şi în jurul ei. Îmi inspira silă şi o uram. Nu m-am mai putut abţine de a ridica mâna din nou, mereu şi mereu, asupra ei, împins de revoltă şi de neputinţă. O loveam, o apucam de păr şi o împingeam din odaie în odaie, deşi înainte n-aş fi conceput ca un bărbat să lovească o femeie. Dar cu cât o maltratam mai brutal, Corinna cu atât mai umilă se întorcea la mine şi cu atât mai puternic mă biruia prin ispita irezistibilă a trupului ei. Nimic nu-i provoca plăcere mai mare decât a fi posedată de un bărbat în ciuda voinţei acestuia, de un bărbat care blestema şi spumega de ură în pornirea oarbă a furiei şi a voluptăţii. Simţurile ei erau tot mai mult sub dominaţia magiei Erosului negru. Nu mai căuta trupurile simple, tinere, sănătoase, vraja primitivă şi potenţa naturală a primăverii. Se simţea excitată de tot ceea ce era decadent, bizar, putred şi pervers; de tot ce era tragic şi periculos.

Vedeam încotro se îndreaptă şi nu o puteam salva. Trăiam într-o permanentă stare de stupoare şi groază din cauza Corinnei şi din cauza mea, în cataclismele tot mai frecvente ale bătăilor şi împăcărilor.

Plecam de la ea şi mă întorceam la ea. Fugeam de acasă, vizitam bordeluri ca să obturez cu trupul altor femei amintirea trupului ei, dar în clipa împlinirii strigam totuşi numele ei. Eram impregnat de parfumul ei, de nuanţele vocii sale, de culoarea, forma, elasticitatea corpului ei, de biciul

multicolor şi fierbinte al râsului ei. Simţurile mele se înfierbântau numai prin cuvântul magic al trupului ei şi al amintirii acestuia, atrăgându-mă tot mereu în infernul concupiscenţei.

Cu cât mai des şi cu cât mai profund eşuam astfel, după ce descoperisem josnicia şi depravarea ei, cu atât demonul ei devenea mai viu şi mai indestructibil, nu numai în realitatea sa fizică în care palpita sângele, ci şi în ambientul meu astral, în care o creasem prin pasiunea mea şi o împuternicisem cu cele mai depline puteri. Dar complexul care îşi storsese viaţa şi se umflase acolo, în lumea aceea de dincolo de prag, nu semăna cu acea deghizare mincinoasă de frumuseţe pe care o purta Corinna, ci avea forma unei reptile unsuroase şi moi, cu pântece flasc, cu buze fleşcăite, îmbrăcată în lascivitatea voluptăţii ca scop în sine şi pe care numai perversiunea excitaţiei erotice o putea transforma pentru câteva clipe într-o apariţie atractivă. Consistenţa monstrului nesătul, cu tentacule ce căutau neîncetat un obiect al plăcerii era hrănită de potopul de spermă şi de sânge putred din care nu putea să răsară un trup omenesc şi care nu putea zămisli viaţă în uterul sterp al Corinnei. Oamenii nu ştiu prea multe despre misterul sângelui şi al spermei. Ei cred că teribilul ulei al concupiscenţei neroditoare, devenită pasiune devorantă, se pierde fără a lăsa urmări înăuntrul cercului vrăjitoresc al celor doi, uniţi în copulaţie. Şi totuşi, din orice extaz întunecat se naşte o viaţă întunecată, din coapsele întinate, josnice se zămislesc succubi şi incubi, vampiri elementali ai lumii astrale, care vizitează dormitoare singuratice, storc în timpul nopţii în clipele ispititoare ale somnului sau ale solitudinii, puterile adolescenţilor cu coşuri pe faţă, ale fecioarelor înfiorate, ale văduvelor cu vise fierbinţi şi ale ruşinoşilor cu

înclinaţii bolnăvicioase şi – îşi transformă victimele în epave cu mâini tremurătoare, cu şira spinării golită, cu ochii adânciţi în orbite în urma copulaţiilor perverse în care le antrenează... Preoţii satanici ai meselor negre cunoşteau acest secret. Pe vremuri se şuşotea că la renumita Diane de Poitiers „ceremonia spermei" era celebrată de un abate, iar demonul spermei, subjugat prin vrăjile îngrozitorului ritual, era obligat să urmeze poruncile invocatorului şi zămislitorului său după legea evocării. Această vrajă amoroasă părea să fi fost cheia pasiunii regelui Henric al II-lea, care iubise o femeie de vârsta mamei lui.

*

Josette, prima cameristă a Corinnei se mărită. Corinna angajă o femeie înaltă, osoasă, cu pilozităţi pe bărbie şi cu aere de comandant. Întâlnise această femeie într-o speluncă ilegală unde se jucau cărţi şi unde Corinna apărea adesea fără ştirea mea.

Germaine Régnier dobândise nu atribuţiile unei cameriste ci pe cele ale unei prietene şi complice intime. Pe un ton superior strecura aluzii neclare despre originea sa sus-pusă, pe care era nevoită s-o tăinuiască, „din motive bine întemeiate". Vorbea despre legături cu cercuri aristocrate şi clericale şi afirma că se afla în posesia unor cunoştinţe cu care „ar putea pune în încurcătură până şi casa regală". Era o escroacă conştientă şi decisă, având şi talentul necesar. Ştiuse să introducă o anumită „organizare" în depravarea tulbure, instinctuală a Corinnei.

Adevăratele înclinaţii ale Germainei erau trădate de însuşi aspectul ei, de stilul ei viril, de îmbrăcămintea ciudată cu tentă bărbătească ce-mi amintea felul insolit de a se îmbrăca al Reginei suedeze Cristina.

Deveni sclava şi în acelaşi timp suverana dormitorului Corinnei, din care eu fui exclus cu diferite pretexte meşteşugite. Urlai, ameninţai, demascai adevărata identitate a Germainei, scopurile ei, şi ceream s-o îndepărteze imediat din casa mea, căci nu voiam să mă încornoreze, după un şir de bărbaţi acum şi cu femei. Dar Corinna rămase neclintită. Plânse. Îmi surâse apoi cu zâmbetul ei de copil nevinovat, mă acuză că o terorizez cu lucruri pe care nici nu le poate pricepe. Germaine era o femeie distinsă, fără avere, care o considera salvatoarea ei. Prefera să o urmeze în mizerie şi decădere decât s-o gonească din casă. Eu nu făceam decât să văd monştri peste tot şi în toţi oamenii, îi transformam viaţa într-un adevărat infern cu gelozia mea, care a îmbolnăvit-o sufleteşte. Cu cât o dorise mai mult în trecut, cu atât se îngrozeşte acum de convieţuirea cu mine. Nu de mult îl visase pe tatăl ei, care a sfătuit-o să se retragă la mănăstire. A făcut-o să promită că timp de două luni, va păstra curăţia trupului şi va merge la biserică. Acesta era adevăratul motiv pentru care mi-a interzis accesul în dormitorul ei. Era o elevă talentată a Jeannei Girard. Învăţase de la ea să şi viseze dacă scopul o cerea. O clipă fui năpădit de o asemenea furie, încât crezui că am să-i sparg ţeasta. Speriat de propria mea pornire, fugii din odaie. Când m-am întors, găsii uşa încuiată iar Corinna, cu un ton rugător îmi spuse să o las în pace, căci moare din cauza unei migrene. Ştiam că Germaine stă culată cu ea în pat. Trăsei un picior în uşă şi, neputincios le lăsai în plata Domnului.

Péloc încerca să mă ajute din toate puterile sale. Era singurul în faţa căruia îmi dezvelii rănile, sila de mine însumi şi neputinţa. Îmi dădu sfaturi surprinzător de înţelepte pentru felul cum aş putea să mă eliberez din sclavia-mi

sentimentală şi să transform starea închistată, aprinsă, în indiferenţă rece, prin metoda conştientă a demitizării. Mă învăţă să caut cu grijă tot ce era antipatic la Corinna concentrându-mă cu tenacitate asupra a tot ce, în trupul omenesc, este respingător, să evoc învăţătura indică cum că „femeia nu-i altceva decât un vas plin cu urină şi cu fecale", – dar când încercai să aplic această metodă, înţelesei că nu eram în stare. Tot ce, în sine, îmi părea respingător, îşi pierdea această calitate în legătură cu Corinna şi nu reuşeam să leg de figura ei nimic dezgustător.

*

Germaine o servea pe stăpâna ei nesătulă cu toate soiurile de voluptate şi de viciu. Ambientul astral al Corinnei devenea tot mai încins şi mai aglomerat. Prin fiecare act de desfrâu, legiunea demonilor ei se înmulţea cu încă un demon, sporind această armată înfometată a depravării. Ea gustase deja şi aromele infernale ale ritualurilor satanice. Avea douăzeci şi cinci de ani, şi de cinci ani îngrozitori era soţia mea, când Jeanne reuşi, în sfârşit, să-l înhame pe Cortey la atelajul căsniciei.

*

La nunta Jeannei i-am revăzut pe Lepitre şi pe Rosalie. Lepitre era acum şi mai slab, şi mai încovoiat şi mai flamboaiant, iar Rosalie mai exaltată, mai urâtă şi mai neîngrijită ca oricând. Observai atunci că imaginaţia perversă a Corinnei se îndreptase către profetul ofticos, consumat pe rugul unui erotism niciodată împlinit, radiind din toţi porii foamea ucigătoare a unei asceze fără de speranţă. Corinna şi ambientul ei invizibil fură izbiţi şi excitaţi de această pradă neştiutoare, de această energie sexuală refulată, obturată şi îmbălsămată în penitenţe. Şi mai era acolo şi Rosalie, bătrâna

furie îndrăgostită; nebuna care se crampona cu gheare de vultur de Lepitre şi căreia îi putea fi răpit unicul ei dumnezeu. Ce nuanţe de voluptate sadică şi masochistă, de pericol şi de tragedie. Îl şi vedeam pe Lepitre pierdut. Nu avea nici o scăpare, de vreme ce magia sexuală a Corinnei îl ţintise. Dacă ar fi fost cu adevărat curat şi sfânt, ispita s-ar fi desprins de pe el ca săgeata unui copil de pe un zid. Dar Lepitre în planul astral era contaminat. Relaţia lui neclară, tulbure cu Rosalie îi menţinea simţurile într-o permanentă tensiune. Senzualitatea-i febrilă se zbătea neîncetat între extreme.

Nunta ciudată, tragicomică a Jeannei Girard îmi readuse amintirea propriei mele nunţi, cu o Corinnă încununată cu lămâiţă şi cu gloriola voalurilor albe. În ce capcană teribilă, şi în ce adâncimi m-a coborât această fecioară diabolică cu zâmbet de copil, prin care visam să îmbrăţişez paradisul!

Faţa plată, pudrată a Jeannei părea acum şi mai necioplită, şi mai trivială. Peruca albă, înaltă îi sublinia pielea flască şi grosolănia trăsăturilor. Bijuteriile valoroase, adunate ca preţ al „viselor", păreau nişte imitaţii ieftine, de recuzită pe degetele, pe gâtul şi pe bustul ei umflat, înroşit. Comportamentul ei inegal, în care se amesteca umilinţa de slugă cu insolenţa unei servitoare aflată în graţii, începu să se modifice, dând loc reţinerii îngăduitoare a femeii parvenite. După ce, ani lungi trecuse prin furci caudine, dând din coate, minţind şi frământându-se nervos, îşi atinsese în sfârşit ţelul. Acum se simţea oarecum ameţită, uimită, golită şi obosită ca, în clipa reuşitei, orice om care s-a dat peste cap pentru nişte rezultate materiale. O asemenea bucurie este diminuată întotdeauna după stingerea artificiilor triumfului şi bucuriei lăsând loc decepţiei şi resemnării, intuiţiei inconştiente a

faptului că ceva s-a împlinit şi a murit. A murit însuşi scopul care încurajase şi conferise conţinut eforturilor.

Pe obrazul plângăcios, dizolvat de evlavie, al lui Cortey strălucea simplitatea unui copil idiot. Cortey era fericit – şi era fericită şi Jeanne. Acelaşi cuvânt acoperea la cei doi oameni nişte extreme de neîmpăcat. Nicicând n-am pătruns mai adânc inexpresivitatea fără de nădejde a cuvintelor care nu fac decât să acopere, să deghizeze, dar niciodată să dezvăluie adevărul.

Soacra mea, Marchiza Danjou îmbătrânea cu o distrată demnitate. Prăpastia dintre lume şi ea se adâncea tot mai mult. Privea către oameni de pe celălalt mal al acestei prăpăstii, cu un surâs eteric, cu expresia incertă maniacală a unei ştiinţe, păstrată numai pentru ea. Privea lumea, dar abia dacă o mai vedea. Dumnezeu o binecuvântase şi pe ea cu vise frumoase, ca răsplată a unui lung asediu de rugăciuni. El o mângâiase pe această copilă blândă şi credincioasă a sa, care străbătea cu atâta candoare tărâmul mocirlos al periculoaselor pseudocredinţe practicate de Jeanne şi de miei. Marchiza îl întâlnea acum noapte de noapte pe soţul ei, şi aceste vise o răsplăteau pentru pierderea Jeannei care o părăsea prin căsătoria ei. Îşi petrecea zilele ca un om cufundat în visare şi numai noaptea, în braţele soţului gusta aromele realităţii. Pe această fiinţă prăbuşită în sine n-a atins-o niciodată vreo îndoială în privinţa caracterului Corinnei sau al căsniciei noastre, iar eu nu puteam şi nici nu voiam să pătrund până la ea prin vidul care o separa de orice realitate.

Corinna îmbrăcase cu această ocazie o rochie verde-pastel. Corsajul strâmt, cu decolteu adânc, pătrat, ridica mult micile dealuri sidefii ale sânilor ei abia acoperiţi. Peruca

albă, mătăsoasă și briliantele cu scântei albăstrii ale cerceilor îmbrăcau într-o frumusețe ireală ochii ei oblici, întunecați, nasul nervos, îndrăzneț, sprâncenele parcă desenate cu tuș chinezesc și buzele roșii, ironice. Folosea un parfum oriental greu și dulceag, cumpărat la un preț exorbitant de la un eunuc turc. Acest parfum avea asupra mea efectul unui excitant erotic neliniștitor și mă inunda cu o dorință amară, înțepătoare. Ea învârtea între degete un uriaș evantai venețian din dantelă neagră care, stârnind aerul, înmulțea și răspândea acest parfum.

Când pășii în mica odaie de lectură care se deschidea din salonul galben, îi zării în nișa ferestrei pe Corinna cu Lepitre. Covorul moale înghițea zgomotul pașilor mei. Ei nu se întoarseră către mine. Eram în transă. Expresia Corinnei, ținuta trupului ei, învolburarea roșie din jurul celor doi, îmi semnalară printr-o singură scânteiere, ceea ce se afla în pregătire. Lepitre vorbea; ochii îi erau pe jumătate închiși, avea pete stacojii de oftică pe cei doi pomeți; vorbea cu voce joasă, cu pasiune iar Corinna îl asculta. Cât de bine îi cunoșteam expresia aceasta, surâsul blând, jinduitor, copilăros, cu care în aparență urmărea cuvintele ce i se adresau, dar în realitate trăgea cu urechea dincolo de ele, la ecoul tensionat al simțurilor ei. Îl măsura pe cel din fața ei, și-l imagina, fără pudoare, în clipa actului. Ascunsă în spatele cuvintelor cenușii care curgeau monoton în altă direcție, ea își lepăda imaginar hainele, îl dezbrăca și pe el, și i se oferea.

Mă așezai într-un jilț cu spătar înalt în odaia semi-luminată.

Fără îndoială, Lepitre încerca s-o convertească. Nici el însuși nu realiza cu cât elan înfocat și cu câtă plăcere o făcea. Cuvintele îi ieșeau din gură, purtând arome noi, în

vinele lui goneau unde fierbinți, devenise poet în această înflăcărare prevestitoare de rău, oglindirea căreia, după credința lui, se răsfrângea în paradis, dar flacăra căreia era întețită, de fapt, în adâncime, jos, mult sub pragul conștientului, de către demonii din sfera instinctelor refulate, zguduite de forme și de pulsiuni. Corinna, părea vrăjită de cuvinte, ea se apropie de Lepitre cu sânii ei goi, cu parfumul ce se ridica din trupul ei. Se aplecă să primească Învățătura direct din gura lui Lepitre cu buzele avide, întredeschise. Eram sigur că în urmă cu o secundă Lepitre nici n-ar fi visat, ba ar fi refuzat cu sfântă indignare ideea de a o săruta pe Corinna. Totuși, deodată, în mijlocul celei mai onctuoase fraze, gura lui se năpusti peste buzele ei iar el se trezi înlănțuit de ea. În timp ce trupul Corinnei se lipea de el și îl biciuia ca o caracatiță vânjoasă, omul scoase un muget stins, ca un animal rănit. Cei doi se despărțiră brusc. Lepitre privi cu groază fața excitată a Corinnei, apoi bâiguind câteva cuvinte neînțelese, se întoarse și fugi din cameră. Cu un gest lasciv de hetairă, Corinna își netezi rochia, își trase pe umeri bretelele căzute, apoi porni să iasă și... mă observă, pe mine, care, ca un spectator într-o lojă de teatru, stăteam uimit și siderat față în față cu ea. Nu-și pierdu cumpătul. De altfel, niciodată n-am văzut-o ieșindu-și din calmul ei. Izbucni în râs.

– Ai văzut? spuse ea și râsul o stăpâni din ce în ce mai tare. Îmi făcu semn cu ochii strânși, ca o drăcoaică de *gamine*, de parcă aș fi participat și eu la o șotie reușită. Halal profet! În toiul unei predici!... Păcat că Rosalie n-a fost de față! – se îneca de râs. Credeam că mă înghite cu totul!... Dacă n-ar fi atât de comic, aș face scandal! Scoase o basma ușoară din corsaj și își șterse lacrimile.

Muțenia mea mohorâtă începu s-o enerveze.

– De ce taci?! Ce te uiți la mine ca un călău la condamnat? Te pomenești că tot eu sunt vinovată și acum?! Fără să-mi dau seama de nimic, ascultam aleluia din gura lui gata să adorm de plictiseală, iar el a sărit la mine ca o fiară. Și tu stăteai să te uiți! – vocea îi deveni acuzatoare, agresivă. În loc să mă fi apărat. În loc să-i fi tras una... Din partea ta mă și poate viola oricare, sub ochii tăi! Tu... tu...

Mă ridicai, iar ea se dădu îndărăt..

– Sigur, mă poți lovi pe mine... Pe mine... da... te cunosc! șuieră ea printre dinți. Apoi fugi către ușă și dispăru din odaie.

*

Nu-i greu de imaginat că Rosalie observase imediat schimbarea lui Lepitre. Nu este imposibil ca, zguduit, omul să-și fi mărturisit singur păcatul, îngenunchind în fața ei, lovindu-se cu pumnii în piept, plângând și implorându-i ajutorul în această prea mare ispită a Satanei.

Péloc rămăsese până la sfârșit confidentul acestui cuplu tragic. Ea mi-a relatat detaliile crizei pe care o trăiau. O făcea cu un scop determinat ca pe o intervenție chirurgicală sufletească, descoperindu-mi depravarea nemăsurată, inumană, oarbă și inconștientă a Corinnei și urmările acesteia, ca să-mi smulgă din suflet monstrul pasiunii ce-mi storcea viața. Bietul Péloc!

Chiar dacă Rosalie îl iertase în cuvinte, înăuntrul ei izbucni o revoluție. Idolul ei nu se prăbuși, dar recăzu în templul subteran al lui Hades, devenind, în decăderea sa, o ființă cutremurător de vie, excitantă, făcută din carne și din sânge. Iubirea Rosaliei, deformată cu sila într-un sentiment eteric, redeveni într-o clipită o pasiune carnală imperioasă, geloasă, jignită și dementă. Lepitre era al ei. Fusese al ei în

măreție și în puritate și tot al ei era și în excitația trupească. Nimeni nu i-l poate lua. Ei doi erau una, în paradis și în infern. Zburaseră împreună către paradis; vor arde împreună și în iad! Îi propuse lui Lepitre să se folosească de trupul ei pentru domolirea întunecatelor pulsiuni, căci astfel păcatul ar fi fost totuși mai mic decât dacă îl săvârșea cu soția altui bărbat. Numai o dată... o singură dată... Lepitre însă fu îngrozit de oferta înfometată și maladivă ce radia către el din acest corp urât, emanând duhori neplăcute, cu piele îmbătrânită, unsuroasă, cu sâni de iască, asemănători unor pungi, pe care ea i i-a dezvelit cu o sălbatică și suspectă dorință de sacrificiu. Pe Lepitre îl otrăvise deja frumusețea și parfumul Corinnei, aroma buzelor sale, apropierea elastică a trupului ei. Rosalie pricepu nimicitorul adevăr; refuzul lui Lepitre se transformă în ea în fiere otrăvită, în ură maladivă împotriva Corinnei, a lui Lepitre și împotriva sieși. Toate acestea, tăbărâte neașteptat peste ea, îi tulburară definitiv mintea. Cei doi, închiși laolaltă în locuința comună, încercau să ascundă în fața mieilor și a contra profeților jalnicul eșec al vieții lor, și se asemănau acum cu două fiare în aceeași cușcă; una se ascundea, evita, amâna, iar cealaltă sta la pândă, trăgea înfuriată cu urechea și construia, din mici semne, o idee fixă întunecată. Culcușurile lor, aceste leagăne ale voluptăților celeste, deveniră paturi de tortură, căci puntea magică, construită de ei prin ritualuri întunecate, continua să le transmită impulsuri, dar acum aducea repulsii neputincioase, bănuieli, ură ascuțită, reproșuri arzătoare și otrava disprețului.

Nu m-am îndoit nici o clipă că, în curând, Corinna va căuta o nouă întâlnire cu Lepitre. Aflai, dintr-o vorbă aruncată

de Jeanne, care după căsătorie ne făcu împreună cu soțul ei, vizita de rigoare, că darurile de cărți vechi valoroase, oferite lor de Corinna, proveneau din prăvălia lui Lepitre. Corinna rămase impasibilă. Abătu cu ușurință conversația la altă temă. Eu nu i-am mai amintit nimic. Obosisem. Ce puteam să-i spun? În sufletul ei nu se deschidea nici o breșă față de înțelegere și milă. Era ca o folie netedă. Ființă astrală încarnată nemiloasă, neștiutoare, aflată dincoace de orice experiență a suferinței. Trăiam alături de ea ca un rob care își ispășește condamnarea, prelungită însă mereu prin alte delicte noi. O uram când eram departe de patul și de trupul ei. Însă nu puteam rămâne fără ea prea mult timp, chiar dacă nu coborâsem într-atâta încât să fiu eu cel care pornește asediul. Tremurând, scârbit de mine însumi, așteptam clipa când i se făcea iar poftă de infernalele copulații cu mine, când pătrundea în dormitorul meu cu nuditatea-i impudică spre a mă provoca, a mă încinge până la incandescență și a mă umili prin magia trupului ei până la starea unui animal în rut. Din timp în timp avea nevoie de mine, ca de ceva ce nu i se putea oferi de către altcineva: satisfacerea sadică a puterii sale depline asupra întregului meu univers moral. Vânătoarea ei împotriva lui Lepitre și a Rosaliei se hrănea din aceeași rădăcină otrăvită, născută de forțele demonice ce îi stăpâneau și îi alimentau trupul.

Lepitre și Rosalie, acești nefericiți, binemeritaseră flăcările iadului astral prin minciunile lor ipocrite, pasionale, autoamăgitoare. Se apropia clipa exploziei și a prăbușirii. Îi compătimeam, însă în unele clipe străfulgerate, când mă puteam elibera de conștiința înrobirii mele, vedeam cu claritate că soția mea nu era decât un instrument. Trebuia

distrusă o parte pieritoare, eronată și aducătoare de orbire din ei, pentru ca, dincolo de ruine, ei să poată intra în posesia adevăratei lor identități. Și în acele clipe, ca o frântură de melodie, strecurată de departe, din vise cufundate, fericite, ceva îmi sugera că ceea ce trăiam în chinuri are pe undeva un înțeles, o dezlegare. Trebuia să trec prin toate acestea, așa cum trece un novice prin întunericul de smoală al coridorului din templul inițierii, legat la ochi, cuprins de angoase de gheață, către necunoscut. Însă acestea erau doar clipe trecătoare. Zilele și nopțile mele se înfășurau în jurul meu ca o cenușie pânză de păianjen, mă înecau și mă imobilizau. Mi se părea că aerul pe care-l inspir e murdar și că mi se depune în plămâni într-un strat gros, ca de noroi. Îmi simțeam corpul lipicios de murdărie și de transpirație, și zadarnic îl scăldam în baia de marmură verde, construită drept anticameră a concupiscenței.

Răsuflam tot mai anevoios. Forțele îmi scădeau. Oftica mă biruia din nou. Febre maladive palpitau în mine în orele nopții. În primăvara lui 1736 scuipam deja sânge. Bietul Péloc făcu eforturi supraomenești să mă convingă că trebuie să plec.

De data aceasta plecai în Elveția, în munții cu aer strecurat de culmile încununate cu zăpezi, unde crenguțele nude, căzute în pâraiele ce alergau spre vale, se îmbrăcau până în zori în straturi diamantine de gheață. Soarele fierbinte din zi, după care urmau amurguri mohorâte, mirosind a zăpadă, îmi readuseră într-o ciudată, intensă apropiere, amintirea cetățuii vulturești din Dreisesselberg, unde, în camera din turn, mă vizitau culorile și cețurile străine ale unui peisaj asemănător. Stelele străluceau tot atât de apropiate,

cu aceeaşi lumină ascuţită de briliant, în pătratul deschis al ferestrei micului adăpost vânătoresc de acolo. Pe vremea aceea mă aflam tot într-o stare de criză. Febrele aduse de diverse boli fizice şi astrale nu mă părăsiseră încă de pe atunci.

Nu-mi luai rămas-bun de la Corinna. Lipsea de acasă deja de două zile, ceea ce ne uşura despărţirea. Elanul revoltei se înălţă în mine cu putere. Trebuia să-l folosesc, înainte ca prezenţa ei să mă coboare din nou în starea unei jalnice marionete. I-am lăsat doar câteva rânduri. Aşa s-a petrecut despărţirea noastră.

*

Călătoria mea a fost de fapt o fugă. Speram că, prin destrămarea trupului obosit al lui Louis de la Tourzel se va destrăma şi legătura care mă înlănţuia de Corinna.

Voiam să mor singur. Uriaşul cuptor alchimic al soarelui montan nu reuşea să facă minunea transmutării mele într-un om sănătos, căci îmi lipsea o condiţie importantă: voinţa de a continua viaţa pe care o duceam.

Epuizat, lăsai forţele descompunerii să mă ia în stăpânire. Zăceam umil în creuzetul nopţilor, topindu-mă în transpiraţie şi sânge. Corinna însă nu mă părăsea. Adunătura astrală întunecată, aidoma unei hoarde, angajată într-o conjuraţie fanatică, îmi transmitea otrava amintirilor care mă ucideau lent, aducându-mi în nări aroma dulce, incitantă a parfumului ei, făcând să-mi răsune în urechi cuvintele şi strigătele ei arzătoare, extaziate şi, pe ecranul ochilor închişi, îmi desena, în culori arzătoare, mirajul trupului ei. În culmea puterii lor triumfătoare, forţele malefice dansau în flăcările simţurilor mele excitate de boală, în pragul iminentei explozii finale.

Dezlănţuite, ele îmi alimentau viziunile, dansând în jurul acestui rug, aidoma insectelor nocturne.

*

În ciuda stării mele înrăutăţite îi scriam lui Péloc scrisori liniştitoare şi îl rugam să-mi vestească tot ce se întâmplă în jurul Corinnei. Ea nu se obosea cu scrisul. Îmi trimitea prin curier câteva cuvinte capricioase şi neadevărate, drăgăstoase sau ironice, după cum era dispusă.

Aflai prin Péloc că Germaine devenise stăpână absolută a casei. Conducea gospodăria, dirija servitorii şi organiza recepţiile unde se practica, cu mize mari, pasiunea tot mai acaparatoare a Corinnei: jocul de cărţi. Participanţii nu erau triaţi după criterii sociale. Oricine, considerat de Germaine interesant sau distractiv, era binevenit. Prin salonul verde, transformat acum în sală de joc, din care se deschidea dormitorul Corinnei, treceau acum, noapte de noapte, aristocraţi netrebnici, pierde-vară trăind din venituri dubioase, cartofori măsluitori, femei şi bărbaţi cu înclinaţii bolnăvicioase, actori şi cocote. Se ţineau lanţ furturile, scandalurile cauzate de înşelătorii sau de imoralitate şi încăierările, trecute sub tăcere cu chiu, cu vai, contra unor sacrificii băneşti, cu ajutorul unui înalt funcţionar al poliţiei. Oricine venea, mânca şi bea pe cheltuiala mea. Péloc îmi scria despre toate acestea cu bună-ştiinţă. Încerca să-mi administreze astfel leacul care să mă trezească din vrajă. Credea că ura şi dispreţul m-ar putea vindeca, cu toate că ura este doar cealaltă faţă a pasiunii. M-aş fi eliberat numai dacă aş fi devenit nepăsător faţă de Corinna, dacă nu m-ar fi preocupat felul cum trăia şi murdăria în care se bălăcea.

În a treia lună după plecarea mea, Rosalie îl ucise pe Lepitre şi se sinucise. Modul în care crima a fost înfăptuită

atrăgea atenţia, aruncând o lumină asupra pornirii demenţiale ce ardea în această femeie bătrână, măcinată de dragoste şi de gelozie. Îl ciopârţise pe idolul ei care trebuie să fi murit încă din primele lovituri de cuţit, dar nefericita posedată voia să plătească pentru tot ce suferise, pentru prea multe dorinţe refulate, lacrimi otrăvite, masturbării sufleteşti şi eşecuri umilitoare. Îl sfâşiase şi îl ciopârţise, se scăldase în sângele lui Lepitre, căci îl adora şi nu l-a putut îmbrăţişa cu adevărat, căci crezuse în el şi a fost înşelată peste măsură, dincolo de suportabil. Apoi îşi secţionă arterele de la mâini, picioare şi gât şi îşi pierdu tot sângele alături de cadavrul distrus pe care se încleştase, aşteptând propria ei moarte în această groaznică, unică şi ultimă îmbrăţişare.

Péloc îmi aduse această veste într-o scrisoare zguduitoare. Cadavrele le găsise el. În ziua înmormântării, Corinna organiză un concert, în onoarea unei stele noi, harpistul René Gillet. Ea era văzută în ultimul timp în compania lui Martin Allais, şarlatanul, care figura drept medicul ei de casă!

După această scrisoare căzui la pat şi nu-mi mai silii corpul să se ridice. La ce bun? Plămânii mi se sfâşiau în bucăţi în crize înăbuşitoare de tuse. Slăbisem până la os. Bacilii pasiunii îmi consumau ultimele puteri.

Cea din urmă scurtă scrisoare o adresasem lui Péloc. I-am mulţumit pentru amiciţia sa, unicul lucru valoros pe care îl luam cu mine din jalnica-mi viaţă.

...Totuşi, răsuflarea finală, chinuită se rupse din mine împreună cu numele Corinnei.

Am trăit treizeci şi şase de ani în corpul lui Louis de la Tourzel, corp clădit din pasiuni nefericite şi încărcat cu un sentimentalism exacerbat.

FEREASTRA VERDE

După toate acestea, urmă cea mai ciudată, cea mai greu exprimabilă etapă a drumului meu. Încerc s-o descriu prin cuvinte, deşi cadrul rigid al acestora nu poate cuprinde culorile şi nuanţele nelimitate şi acea intensitate terifiantă a trăirilor care constituie esenţa planurilor mai joase ale lumii astrale, unde se propagă rădăcinile pasiunilor şi instinctelor refulate. Voi vorbi mai târziu despre planurile superioare ale lumii astrale, de unde intelectul îşi cheamă miraculoasa pereche duală pentru ca din nuntirea lor să apară capodopere ale intuiţiei şi ale artelor.

Conştientul meu şi întreaga-mi fiinţă, ca şi cum s-ar fi eliberat de la capătul unui lanţ rupt, recăzu lângă Corinna. Continuam să-i fiu prizonier cu corpul meu astral ulcerat de dorinţă, în care foamea erotică se amplifica într-un mod de neimaginat pentru fizicul omenesc, iar simţurile deveneau circuite electrice cu tensiuni ce depăşesc cu milioane de volţi tensiunile sistemului nervos uman. Acest corp astral se hrăneşte din firimituri ale lumii pieritoare şi labile, condensate în formă materială, fără a-şi găsi vreodată împlinirea.

*

Eram, deci, înrolat în legiunea care forma un cerc în jurul furnalului fierbinte, ca un jăratec stacojiu al trupului

Corinnei, alimentându-i arderea cu uleiul dorinței, împărtășindu-se în încăierări pline de ură, cu ghearele și cu dinții, din ciolanul de voluptate obținut prin ea. Eram părtaș la viața Corinnei. Nu mă puteam îndepărta de ea nici o clipă, nici măcar atunci când, îngrozit, încercam să nu mai văd nimic. Și, legată de mine, prinsă în sarabandă, dansa infernala armată animalică, demonizată a gândurilor, dorințelor și păcatelor mele.

La carnavalul vrăjitoresc era prezent și Marcel, frumosul spânzurat și se roteau printre noi, cu obraji alb-albăstrii, ca niște planete înrobite, Lepitre cu nefericita tovarășă a vieții sale.

Destinul Corinnei se desfășura sub ochii noștri ca un roman de groază pornografic, luminat în toate detaliile pe uriașa scenă a existenței fizice. Se îmbrăca, se dezbrăca, își punea mască, râdea, țipa, mințea, distrugea, făcea amor, bea, juca cărți, se încăiera, se bălăcea în mocirlă, storcând din orice decădere, din orice pornire, voluptăți pentru trupul ei, neștiind că era manipulată de demonii care o țineau captivă precum o marionetă legată cu fire subțiri de membrele ei. Jocul devenea tot mai coordonat. Trupul rezistent al Corinnei suporta desfrâul, căci sufletul ei zăcea încă în moarte aparentă. Averea ei, oricât i-ar fi fost de darnici amorezii, scădea treptat din cauza partidelor de cărți demențiale și a vămuitorilor amorului. Uterul ei, perfect steril, era o poartă închisă în fața vieții și a oricărei alianțe. Anii ei se aprindeau și se stingeau pe rând, ca niște focuri de paie.

Martin Allais îi rămăsese fidel cu tenacitate și ea îl răbda, căci intuise în depravarea lui neînfricată ceva înrudit cu ea însăși.

Allais nu participa niciodată fizic la partidele de sex, mulțumindu-se doar să fie prezent. Corinna se simțea excitată mai mult decât de orice altceva de privirea lui uleioasă, cu flăcări roșietice. Îl făcea părtaș la toate bachanaliile ei, se încuia cu el în dormitor și, dezvelindu-și trupul, pronunțând cuvintele murdare și frazele otrăvitoare din cărțile pornografice moștenite de la de Assis, încerca să-l seducă, dar Allais rămânea neclintit. Acest juisor sanguinic, acest cartofor corupt, care fabricase o teorie specială despre frumusețea păcatului și necesitatea mântuitoare a acestuia, el care râdea de orice și ironiza totul, rezista ca un zid impenetrabil la asediul Corinnei. O încuraja, o flata, o critica și o sfătuia, o șantaja și o însoțea mereu; în timp ce făcea baie, improviza catrene cinice, dar incendiare despre fiecare părticică a trupului ei – și, până la urmă, Corinna începu să fie preocupată de el, mai preocupată decât de orice altceva.

Allais era un șarlatan teribil de isteț. Voia să obțină totul și nu pregeta să se străduiască cu tenacitate, ani de-a rândul, disciplinându-și temperamentul latin, refulându-și dorința pentru Corinna, învingându-și gelozia dornică de răzbunare și invidia. În final, obținu ceea ce urmărise. Metoda sa infailibilă și realizarea sa erau impunătoare, chiar dacă le-a înfăptuit în slujba unui scop detestabil. Corinna, înfometată, subjugată, vrăjită, intuind că îmbrățișarea multă vreme refuzată a lui Allais îi va dărui trăiri necunoscute până atunci – îi căzu în plasă. Plină de umilință, o dădu afară pe Germaine, spirit rău însă mai puțin malefic, care, în felul ei, îi fusese necondiționat credincioasă. Începu concubinajul cu Allais. Îi încredință acestuia cheile dormitorului și averii sale. Allais îi împlini așteptările. Știa că are de păzit cușca unei bestii superbe care, dacă se va dezmetici, va dori să

scape către vânători mai libere. O ţinea în captivitate, la fel de metodic cum o încercuise şi o subjugase. Îi îndepărtă toţi prietenii. Când Corinna se revolta şi făcea scandal, sau reuşea câte o scurtă escpadă, o bătea cu brutalitate şi fără milă, încât ea zăcea la pat zile întregi, mirată, speriată şi tainic încântată.

Allais nu avea nici o iluzie. Îi era evident că un singur bărbat, oricât de pasionat şi de inventiv ar fi fost în ale amorului trupesc, nu-i poate fi suficient Corinnei, de aceea o antrenă în asemenea adâncimi ale perversiunii, încât Corinna zdrobită, cerea îndurare plângând.

O altă surpriză a lui Allais fu infectarea sângelui Corinnei. Ea care nu observa oamenii cu ochii şi cu mintea nu bănuise ce anume ascund furunculele urâte ale bărbatului. Boala reuşi să distrugă insensibilitatea ei sufletească.

Atunci când maladia îi distrusese deja aspectul, ea abia dacă avea patruzeci de ani. Viaţa iraţională o consumase oricum mai rapid decât pe oricare altă femeie, dar atâta timp cât fusese sănătoasă, biruise încă trecerea anilor.

Îmbătrânirea şi distrugerea ei începu de la epidermă. Nu mai avea tenul întins şi curat, îi apărură pete roşii şi bube. Umbra lascivă de sub ochi se umflă sub forma unor pungi albăstrii. Nu-şi mai expunea sânii cu exhibiţionism insolent. căci muşchii ce-i susţineau se lăsaseră. În privirea ei, bucuria triumfătoare a frumuseţii fu înlocuită de o spaimă decolorată şi incertă. Dinţii se clătinară, apoi căzură din gingiile inflamate. Vocea ei deveni răguşită, iar părul negru ca pana corbului, scânteind de electricitatea sănătăţii, deveni acum o grămadă de câlţi cenuşii. Averea i se termină... Allais, care acum era şi el un moşneag chel, fără dinţi, plin de bube

sifilitice, fugi cu ultimele rămăşiţe de bani, lăsând-o pradă mizeriei şi panicii fără de scăpare.

Însă nu Allais fu singurul care se lepădă de teaca golită, jefuită de frumuseţe, de sănătate şi de avere. Demonii săi o părăsiră şi ei ca pe o maşinărie uzată, aruncată la gunoi.

Corinna nu mai era dorită de nimeni. Cerşetoarea plină de răni care se bălăbănea turmentată de alcool, şi care cu voce răguşită cerea de pomană, era ocolită cu groază de toată lumea. Părea nonagenară, deşi nu împlinise nici cincizeci de ani. Numai frumosul Marcel îi rămase credincios. Acesta era legat cu tainice fire indestructibile, de trupul ei fosforescent în putrefacţie. Lepitre şi Rosalie fură centrifugaţi de destinul lor special departe de acest nucleu de foc în răcire, pentru ca incarnaţi în corpuri noi, să se poată căuta mai departe, unul pe altul, pe sine, ispăşirea şi mântuirea. Iar eu...

A fost o trăire cutremurătoare şi – aş vrea să purific acest cuvânt de orice reziduuri aderate la el – înălţătoare. Nu o puteam asemui decât cu trăirea eliberării din mrejele lui Homonculus, deşi acest proces a fost mai lent, durând, după socoteli omeneşti, câţiva ani buni. O dată cu destrămarea frumuseţii Corinnei, cu destrucţia trupului ei îmbibat de magie sexuală, firele care mă legau de ea şi de această pasiune oarbă se desprinseră pe rând. Nu numai din cauză că ea îşi pierduse vraja fizică, ci şi pentru că putrezirea ei de vie, la care am fost martor, îmi atinsese sufletul ca fierul înroşit al unui ritual iniţiatic paleo-grec. Tragedia efemerităţii, a destrucţiei oricărei forme, a transformării în epavă a celei mai triumfătoare frumuseţi, m-au trezit din amorţeala mea astrală. Am pătruns nimicnicia şi lipsa de speranţă a voluptăţii fizice, a plăcerii ca scop în sine. Am priceput pericolul mortal al simţurilor şi senzualităţii, esenţa lor satanică,

zămislitoare de materie. Am priceput – dar acesta este doar un cuvânt, o vorbă lipsită de forţă şi care înseamnă altceva pentru fiecare în parte – *am priceput, însă în aşa fel încât o dată cu pătrunderea înţelesului s-a desprins de pe mine şi legământul care mă ţinuse încătuşat numai atâta timp cât crezusem în el; chiar dacă mă împotrivisem, chiar dacă mă temusem, totuşi am crezut în el mai ferm decât în însuşi Dumnezeu.* Această credinţă eronată se nărui în mine. Fata morgana vibrând de căldură fu destrămată de vântul răcoros şi pur al înţelegerii. Căci orice suferinţă, legământ, dragoste, teroare, mizerie, boală şi moarte nu sunt decât precepte. *Ele nu au putere decât atâta timp cât le conferim materie prin credinţa noastră, prin puterea gândului nostru: până le dăruim un trup pentru a putea exista.* Am priceput, am înţeles sensul şi toate consecinţele acestui lucru şi astfel am pronunţat adevăratul nume al pasiunii astrale, la fel cum pronunţasem cândva numele adevărat al lui Homonculus, biruindu-l astfel.

*

Legăturile inferioare ale planului fizic şi astral s-au desprins de pe mine. În aceste două lumi devenisem liber. Prin trupul Corinnei, care fusese cel mai profund dintre adâncimile planului astral, desfăcusem un nod tainic către care fiecare om trebuie să pătrundă legat la ochi, fără să vadă. Lucrurile nu pot fi trăite decât din interior. Este nevoie să ne identificăm cu ele pentru a le lăsa apoi în urmă cu toate variantele şi primejdiile lor. Cel care a trecut prin lumea lui Hades, s-a mântuit de iad. Cel care îşi imaginează că poate trece de ea, străbătând-o pe o punte îngustă, va cădea în ea fără scăpare. Mieii, Lepitre, Rosalie, Banet, Boisson şi ceilalţi făceau cu toţii echilibristică, pe această punte incertă, ameţiţi dar grozavi şi credeau că următoarea lor escală va fi direct

în paradis. Se înşelau. Lepitre şi Rosalie au căzut de-a dreptul în cel mai încins cuptor. Mă apuca mila când mă gândeam, prin ce experienţe urmau să mai treacă pentru a găsi calea eliberării.

Acesta a fost un moment magic al existenţei mele. Momentul graţiei, de noţiunea căreia se leagă atâtea închipuiri omeneşti eronate. Unicul înţeles al graţiei este legea care transformă răul în leac, care face din punctul cel mai adânc al păcatului, al morţii, al durerii, un punct de pornire către iluminare. Omul nu poate economisi nici un singur pas care trebuie făcut, nu poate rămâne dator cu nici o singură datorie, nu poate lepăda de pe umeri nici o povară şi nici chiar Dumnezeu nu poate face vreo înlesnire, căci prin excepţiile periculoase, nu s-ar ajunge decât la crearea unei regiuni albe, neexplorate, pe harta sufletului omenesc, o breşă de rău augur, rămasă deschisă, prin care întunericul poate pătrunde din nou, oricând.

Aveam în mână două chei: cele două chei ale lui Hermes. Îmi mai lipsea a treia.

Demonii lumii astrale nu mă speriau şi nu mă biruiau, căci nu mă mai temeam de ei. Ştiam acum că existenţa lor depinde de mine. Eu eram creatorul şi stăpânul lor. Nu trebuia să fug de ei, ci să înaintez către ei, ceea ce-i făcea mici, îi anula, îi făcea să dispară ca o boare. Drumul străbătut până aici a fost greu, dar a meritat orice sacrificiu. Înţelegeam că din clipa când am pornit de lângă craniul lui Rochard făcut ţăndări de mâna mea, ducând caseta de aur ce conţinea Marea Arcană n-aş fi putut evita nimic din cele trăite.

A te teme de ceva este egal cu a deveni un magnet pentru obiectul fricii. În clipa încetării fricii, încetează şi atracţia.

*

Compasiunea mă mai ţinu o vreme alături de Corinna. Dar mai apoi înţelegând că suferinţa, panica, mizeria în care trăia nu sunt altceva decât chinurile facerii prin care ea se naşte ca om, părăsind starea de jalnic demon lipsit de orice legătură cu lumile superioare: că astfel ea are şansa de a transforma suferinţa în lumină – mă eliberai şi de această ultimă stagnare neroditoare. O părăsii cu sentimente calme, cu totul eliberate, căci atunci nu puteam face nimic altceva în interesul ei.

Era necesar ca existenţa mea să aibă acum o singură tonalitate, să fie neobservată, potrivită pentru dezvoltarea interioară a vieţii. Căci trebuia să mă odihnesc de magia din care scăpasem în sfârşit şi trebuia să-mi adun forţele pentru asediul planului care era cel mai greu de cucerit, planul mental. Eram un pumn de cenuşă şi de epuizare. Corpul meu astral era acoperit de răni abia închise. Acest cuptor alchimic, stins, cenuşiu, plin de zgură, trebuia încins acum până la incandescenţa albă a catharsisului spiritual, cu ajutorul unei alt fel de arderi.

*

Înainte de a înainta în timp, trebuie să mai spun câteva cuvinte despre Jeanne Girard, căci destinul ei constituie o schemă demnă de atenţie a primejdiilor pe care le comporta experimentarea diletantă a forţelor întunecate. Urmăream viaţa ei de pe celălalt mal, prin Fereastra Verde, cu o viziune mult mai pătrunzătoare decât aş fi putut avea cât timp mai trăiam în corpul fizic, în ciuda faptului că în clipa crimei mi se deschisese pe frunte al treilea ochi, organul spiritual al omului magic al Atlantidei. Corpul mă înconjurase totuşi cu ziduri supuse locului şi timpului, factori care acum, dincolo

de prag, nu mă mai puteau limita. Când interesul meu se trezea faţă de Jeanne Madame Cortey, reuşeam să ajung la ea cu viteza de propagare a forţelor gândului şi o vedeam limpede cu procesele exterioare şi interioare ale fiinţei sale, ca pe un peşte exotic în acvariul străbătut de raze X.

Deoarece Jeanne dispunea cu adevărat de însuşiri oculte, dar era trasă în adâncimea straturilor dense ale existenţei, de firea ei mincinoasă şi impregnată de interese meschine, ea devenise o casă de trecere luminată, folosită de uriaşii monştri submarini, încărcaţi de răceală mortală, din apele astrale adânci ce vibrau de electricitate. Lumina exercită o atracţie insuportabilă asupra fiinţelor adâncurilor, dar ea se transformă într-o fierbinţeală nimicitoare, într-o îndepărtată reverberaţie tragică, a strălucirii divine. Din acest motiv este înconjurat pe ascuns orice foc de fiinţele celei mai voalate trepte de existenţă, de la fiarele sălbatice până la insecte, care tânjesc către flăcări cu teamă şi cu un dor avid ameţitor. Acest dor este rugăciunea lor mută, inconştientă, disperată.

Sufletul Jeannei fu fecundat de monştrii elementali. Tot mai mulţi dintre aceştia se agăţau de ea şi pătrundeau în bucătăria vrăjitorească a organismului ei sufletesc–trupesc, în structurile capilare ale funcţiilor vitale. Fiecare mâner era manevrat de alte gheare diletante, până când o voinţă mai avidă, mai puternică nu le dădea la o parte. Jeanne, căzu într-o stare pe care ştiinţa medicală de astăzi ar diagnostica-o drept schizofrenie gravă, cu personalitate multiplă. Se destrăma în nenumărate entităţi. În ea alternau voci, tendinţe, pulsiuni teribile schimbându-se între ele mereu. Din gura ei urlau vocile unor străini duşmănoşi, care se urau între ei. Uneori scria diferite texte cu fiecare mână, rostind din gură cu totul alte cuvinte. Era silită să execute cele mai diverse acţiuni.

Uneori stătea ore în şir întoarsă către perete, refuza hrana, nu se curăţa sau îşi făcea nevoile pe covor. Altă dată primea îndemnul de a ascunde orice obiect ce-i cădea în mână, în cele mai imposibile ascunzători, pe care nu le mai putea descoperi. De cele mai multe ori, prin Jeanne răsunau nişte oferte perverse, respingătoare, care le terorizau pe servitoarele panicate şi pe tot mai tulburatul Cortey. La început, cât mai frecventau societatea, demonii care o posedau o siliseră să strige cuvinte josnice, blasfemiatoare, şi o făceau să mărturisească public crime pe care afirma că le comisese. Starea ei devenea tot mai gravă. Începu să dea foc, să spargă şi să rupă totul în jur, apoi încercă să-l stranguleze pe Cortey, care scăpă cu greu dintre degetele ei chircite. În final, Jeanne fu internată în acelaşi loc unde murise biata mea mamă: la Salpétrière.

Într-una din zile, când se afla într-o stare de epuizare febrilă şi avea o clipă de libertate, mă zări pe mine. Îşi întinse braţul cu mirare, cu îndoială şi îmi vorbi molfăind cuvintele:

...Dumneavoastră, Louis... Monsieur de la Tourzel... Vreţi să-i transmiteţi ceva micuţei Corinna?... N-am să-i spun cât de rănit şi cât de cenuşiu sunteţi... o să-i spun ceva frumos... ca să se bucure...

În aceeaşi clipă tresări, scoase un ţipăt lung, ascuţit, ca un om care-şi înţelege marea nenorocire:

– Ajutaţi-mă! Ajutaţi-mă! Monsieur, vă rog, pentru numele lui Dumnezeu! Dumneavoastră nu sunteţi dintre aceştia... Închideţi porţile!... Până nu e prea târziu!... Îmi fură viaţa... Mă sfâşie... Închideţi... Încuiaţi... Stingeţi lampa... stingeţi-o... – dar conştientul ei fu din nou năpădit de forţele care se buluceau în lumea ei astrală, şi din gâtlej îi porni un hohot de râs gros, răguşit.

CARTEA A TREIA

PASĂREA PHOENIX ÎŞI IA ZBORUL

„O, suflet orb! Înarmează-te cu făclia Misterelor şi vei găsi în noaptea pământului dublura strălucitoare a corpului tău, sufletul divin!

Urmează-ţi călăuzitorul ceresc!

El să-ţi fie Geniul! El este cel care păstrează cheia încarnărilor tale trecute şi viitoare."

(Îndemn către iniţiaţi din Cartea Egipteană a Morţilor)

„Observaţi-vă pe voi înşivă! Aruncaţi o privire în infinitul spaţiului şi timpului! De acolo răsună cântecul stelelor, vorbirea numerelor şi armonia sferelor. Fiecare disc solar e un gând al lui Dumnezeu şi fiecare planetă este o expresie a acestui gând.

Pentru cunoaşterea gândurilor divine, voi, suflete, urcaţi şi coborâţi pe calea celor şapte planete şi pe cele şapte ceruri ale celor şapte planete.

Despre ce cântă stelele? Despre ce vorbesc numerele?

Ce revelează sferele? – O, voi, suflete, pierdute sau mântuite, ele spun, cântă şi revelează destinul vostru!"

(Fragment după Hermes)

ZODIA VĂRSĂTORULUI

Femeia, al cărei corp mă primi împreună cu noul meu ţel, era blândă şi calmă, uniformă ca focul adevăratului alchimist.

Locul în care mă născui într-un amurg cenuşiu, la 17 februarie 1760, era dominat de iradierea mistică a ştiinţelor tainice. Tatăl meu, Cornelius von Grotte, era muzicantul de curte, confidentul şi fratele de ordin al contelui Karl von Hessen-Cassel. El mânuia cu pricepere penelul şi pana, dar fantezia-i arzătoare şi talentu-i artistic erau focalizate într-un singur punct: înfăptuirea Marii Opere, care, cu cât este mai deplină în interior, cu atât dispare şi devine invizibilă pentru lumea exterioară. Picturile şi scrierile sale nu erau adresate acestei lumi. Ele sunt păstrate de biblioteca secretă a Ordinului, fiind accesibile numai celor care cunosc limbajul pe trei planuri al simbolisticii.

Cetatea Grotte era înconjurată de pădurea Uliilor. Ferestrele turnului său înalt, pătrat, se deschideau către arcul strălucitor al râului Fulda, iar cele dinspre miazănoapte spre fântâna ţâşnitoare a parcului Karls Aue, spre contururile delicate ale castelului Orangerie şi spre bazinele de marmură, de bizară frumuseţe, ale acestuia.

Cetatea era un locaş al tăcerii şi al reculegerii, al liniştii adânci a meditaţiei. În sălile curate, semiluminate, involuntar păşeau în vârful picioarelor toţi cei pe care-i primeam rare ori ca oaspeţi. Obiectele iradiau interdicţiile severe ale clauzurii şi vizitatorul avea impresia că tulburase pe cineva adâncit într-o ocupaţie importantă sau tihna cuiva care se odihnea, că tulburase o vrajă înmărmurită, care îmbrăca acest loc într-o senină visare.

Convorbirile calme care aveau loc serile, la lumina blândă a lumânărilor, sunetele ce curgeau din marea orgă cu vuiet măreţ, nu destrămau vălul acestei vrăji, ci îi ofereau acompaniamentul frumuseţii artistice.

Mama mea – siluetă înaltă, gotică, cu degete neverosimil de înguste, cu un obraz fin, străveziu şi cu frunte boltită, nobil arcuită – era cea mai tăcută dintre femeile pe care le întâlnisem în drumul vieţii mele, însă tăcerea ei era plină de adaptare, de linişte şi de expresie. Cel care-i vorbea nu întâmpina nicicând indiferenţă sau înstrăinare. Zâmbetul ei, privirea ei înţelegătoare şi tăcerea-i plină de aşteptare îi făceau să se mărturisească chiar şi pe cei mai timizi şi închişi în sine. Puterea tăcerii radia din ea. Era cultă şi deosebit de inteligentă. Rămasă în umbră, ea trecuse împreună cu tatăl meu prin toate gradele Ordinului. În calitate de prim lector şi de critic al scrierilor lui, făcuse însemnări marginale care-i dovedeau intuiţia originală, capabilă să se ridice la orice înălţimi. Poate că aş caracteriza-o cel mai bine dacă aş spune că era forţa concentrată care nu mai irosea nimic în direcţii neimportante. Această femeie calmă, echilibrată îi transmitea tatălui meu imense puteri, căci el era un artist arzător, capricios, genial, tinzând către extreme şi adesea

descurajat. Ceea ce însemna mama pentru mine nu poate fi exprimat în cuvinte omeneşti.

Ea se pregătise intens pentru a mă primi. Ambii mei părinţi ştiau cine urma să se nască în casa lor. Ştiau despre mine mai multe decât eu însumi, al cărui al treilea ochi fusese deschis numai de elixirul dobândit prin crimă atunci când căzusem într-o închisoare subterană. Ordinul însă mă ţinea în evidenţă de mai multă vreme – de câteva milenii – şi îmi aştepta sosirea sub semnul Vărsătorului. N-am fost nevoit să ascund nimic şi nici să vorbesc despre ceva. Pe vremea când corpul meu de prunc şi timp de câţiva ani, cel de copil în creştere, nu reuşea încă să-mi reveleze pe deplin spiritul, ei mi se adresau potrivit vârstei mele, dar mai târziu, de la zece-unsprezece ani, începură să mă trateze într-o manieră cu totul naturală la fel cum îi tratau pe ceilalţi Juniores din Ordin, ca pe un adult încă neiniţiat.

Îmi cunoşteau ţelul şi ştiau că au sarcina de a mă conduce către el. Mă iubeau şi mă aşteptau – atât ei cât şi confraţii lor. Mă iubiseră mai adânc şi mă aşteptaseră cu mai multă bucurie decât alţi părinţi pe copiii lor şi alţi prieteni pe un nou-născut, căci ştiau de la ce depărtări soseam, ce căi străbătusem şi din ce adâncimi de iad mă înălţasem. Fiul risipitor se întorcea printre ei rupt, rănit, slăbit – dar după o criză depăşită.

Cel care a atins o dată gradul de iniţiat şi apoi decade, este deposedat de memoria ancestrală. În el nu mai trăieşte decât sentimentul incert al acestei imense pierderi şi în timpul rătăcirii sale prin labirint este măcinat timp de secole şi milenii de un îndemn neclar, de un gol niciodată satisfăcut. Ameţit şi orb, el năzuieşte mereu către lumina ocultă ca un fluture de noapte. Îşi arde aripile, cade, pentru ca, îmbrăcând

alt corp, să se înalțe din nou și să încerce ficțiunea teoremei mistice care spune: „Incendiază-ți trupul cu focul gândurilor tale!". În această încercare nerodnică, trupul arde de fiecare dată, însă doar într-un foc al dorinței astrale, care rămâne puternic și viu prin această hrană. Din acest sâmbure de foc crește din nou un trup muritor. Lumina rece, transcendentă a gândului meu se aprinsese alături de trupul, aflat în destrămare al Corinnei, care concentrase ca într-un focus întreaga mea neliniște astrală, atracția mea pasionată către mirajul frumuseții formelor și forța mea creatoare, decăzută în concupiscența maladivă, lipsită de demnitate, a plăcerii de dragul plăcerii. Ea concentrase totul în ea însăși, le atrăsese în sângele și în carnea ei, le legase de lanțul formelor ei și atunci când formula magică a trupului i se destrămă, împreună cu el se destrămă și dorul meu, nu numai pentru ea, ci pentru întreaga lume himerică a mocirlelor astrale. În flacăra mentală a gândului îmi arsese și al doilea trup sideric, construit și înlănțuit în pasiune și apăruse al treilea, un Juniores cufundat încă într-un somn amorțit, neștiutor, amnezic și lipsit de experiență, însă gata de a porni către trezire, cunoaștere și iluminare.

*

Cât timp a durat creșterea trupului și sistemului meu cerebral, n-am luat parte la nici o întrunire. Mama și tata m-au antrenat în exerciții spirituale și, mai cu seamă, oricât de greu mi-a fost, m-au făcut să deprind ordinea. În anumite ore ale zilei – fără excepție și fără amânări, mereu la aceleași ore – trebuia să execut sarcinile care mi-au fost încredințate, lucrări în scris, traducerea din franceză în germană a unor texte dificile, sau, ceea ce mi s-a părut cel mai greu, trebuia să învăț pe de rost fragmente din cărți scrise cu alfabet latin,

dar în limbi orientale necunoscute mie. Mai târziu învățam limbile cu alfabete străine, egiptene, ebraice, arabe, sanscrite, tibetane, chineze. Ei urmăreau întărirea capacității mele de gândire care era neliniștită și obosea repede, obligându-mă să mă concentrez și să rezist cu răbdare și hărnicie chiar și atunci când nu eram captivat de ceea ce făceam. Toate acestea însă nu erau decât anticamera învățării. Pentru astfel de exerciții aride eram recompensat din plin prin alte lecții care îmi exersau simțurile mistice, delicatele tentacule ale intuiției ce tatonează dincolo de gândire – dincolo de timp și de spațiu – în eterica cronică Akasha.

Muzica ocultă și poezia ocultă mi-au fost dădace și, prin poveștile lor, m-au impregnat cu lumina selenară, înfrigurată a misterelor, aprinzându-mi imaginația și deslușindu-mi înțelesul simbolurilor.

TEMPLUL LUNII

De-a lungul multor ani din viaţa mea capitonată de ocrotirea părintească am petrecut în cabinetul de lucru al tatălui meu multe înserări argintii ce păreau identice între ele, în perenitatea unui timp oprit parcă din curgerea lui. Pe muchiile arămii ale uriaşelor tuburi de orgă luceau mereu aceleaşi lumini estompate, iar cele trei claviaturi deschise ale orgii, ca nişte mari danturi vesele, luceau mereu cu aceeaşi docilitate sub degetele osoase şi agile ale tatălui meu. El recrea pentru mine splendorile poeziei transcendente, cu frumuseţi superioare celei fizice, aşa cum nopţile eleusine au renăscut cândva prin Orfeu, acest tălmăcitor al artei divine, cel mai binecuvântat şi ulterior cel mai greşit înţeles dintre toţi.

Pentru povestirea pe care urma să mi-o spună, el crea mai întâi la orgă un fundal de sensuri, prin culori ciudate, bogate, murmurate. Intona acorduri fermecătoare, mistice, care stârneau în faţa ochilor văzători vârtejuri coloristice mirabile, pline de lumină şi, ca nişte simboluri vii, dădeau forme povestirii pe care apoi vocea calmă, plăcută a tatălui meu o traducea în limbajul cuvintelor.

Prima lui povestire sună astfel:

„În oraşul Ur, unde oamenii purtau blândul chip selenar al celor născuţi în orele de noapte, trăia prinţesa Bel-Shalti-Nannar, fiica lui Nebonaid. Acestea se petreceau după moartea marelui Nebukadnetzar în ultimele vremuri ale cetăţii Ur, oraşul lui Abraham. Prinţesa Bel-Shalti-Nannar purta în ochii săi oglindirea înaltului Templu al Lunii, contururile sale pure şi umbra răcoroasă a nopţilor cu lună plină, care îmbrăcau în întunecime una din laturile netede ale pereţilor. Bel-Shalti-Nannar era frumoasă şi străină faţă de toţi oamenii. Celelalte fete se îndepărtau de ea, căci intuiau că, în trupul ei tânăr, ea este totuşi nemăsurat mai vârstnică decât ele; bărbaţii o ocoleau, avertizaţi de simţurile lor că, dincolo de fecioria ei, nu ard flăcările flămânde ale dorului, ci se întinde în tăcere, ca o movilă sidefie, uşoară, cenuşa unor trăiri îngrozitoare din trecut. Astfel, Bel-Shalti-Nannar se dărui Templului Regelui Selenar şi lui Nin-gal, regina Lunii; se dărui discului lunar şi boltei cereşti ce se deschidea largă deasupra turnului cu scară al Zikkuratului.

Bel-Shalti-Nannar iubea şi cunoştea tradiţia. Ea cerceta neobosită, pământul căutând mărturii despre trecutul glorios al oraşului Ur şi, la fel ca tatăl ei înclinat spre ştiinţă, citea mesajele tainice ale celor de demult, înscrise pe statui şi pe plăci de granit. Era un spirit gânditor, neliniştit, dornic de a afla – un spirit temerar – şi nu-şi trecea sub tăcere întrebările nici chiar în faţa lui Nannar, regele selenar şi a soţiei sale, Nin-gal.

Îi întreba şi pe ei, asediindu-i neîncetat, căci voia să-i şi cunoască, nu doar să-i iubească şi să creadă în ei.

Cei nouă preoţi bătrâni urmăreau cu zâmbete blajine silueta ei înaltă, îngustă, pe când trecea cu paşi uşori pe

Sfânta Cale, ce traversa teritoriul sacru şi cotea către coridorul celor nouă coloane.

Cei nouă preoţi se retrăgeau apoi în micul sanctuar şi aprindeau cele patru candele cu ulei în jurul tronului zeiţei cu văluri, Nin-gal.

Bel-Shalti-Nannar urca cele de patru ori şapte trepte şi se oprea faţă în faţă cu luna plină, în turnul de formă pătrată al cercetătorilor stelelor. Mătasea moale a veşmântului ei albastru era inundată de irizarea argintată a luminii, aruncând spre spate umbra ei densă.

– Mă aflu aici, vorbi ea fără glas către discul de lumină lunară – m-ai chemat şi mă aflu aici ca să te slujesc. Trupul şi obrazul meu strălucesc în lumina Ta precum obrazul Tău străluceşte în lumina Soarelui, dar în spatele meu, o umbră deasă se aşterne pe pământ, iar în spatele tău o umbră deasă se aşterne pe cer, şi tot ce transmiţi Tu către mine şi tot ce transmit eu de la Tine, toate acestea au umbre ce se aştern pe cer şi pe pământ. De aceea, în timp ce te slujesc, căci trebuie s-o fac, legată fiind cu lanţurile Tale de lumină, te slujesc plângând, căci nu te înţeleg pe Tine şi nici pe mine nu mă înţeleg.

Timp de şapte ani vorbi astfel Bel-Shalti-Nannar către luna plină, iar luna plină tăcu timp de şapte ani, şi tăcând, poruncea în limbajul ei mut apelor, sângelui şi lichidelor. Dar Bel-Shalti-Nannar nu se dădu bătută şi nu obosi, nu-şi îndreptă atenţia către altceva şi nu-i întreba nici pe cei nouă preoţi care aprindeau de fiecare dată candelele în jurul tronului zeiţei Nin-gal, în micul sanctuar; căci ea înţelegea că ştiinţa acestora nu poate fi transformată într-un elixir păstrător şi înnoitor de viaţă decât dacă va bea ea însăşi din

izvorul tainic, pe care cei nouă preoţi îl vizitaseră tot singuri şi unul către unul.

În a şaptea lună a celui de-al şaptelea an, luna plină începu să-i vorbească prinţesei Bel-Shalti-Nannar:

– Cel care întreabă cu tenacitate, va afla întotdeauna un răspuns. Oamenii nu prea aşteaptă ca întrebarea lor să se întrupeze, concentrându-se în formă de săgeată şuierătoare care să zboare în centrul ţintei sale, sfărâmând pecetea magică a tăcerii. Tu ai avut răbdare, tu dobândeşti răspunsul. Ascultă-l, zăvoreşte-l în tine şi nu-l transmite decât celui care a slujit asemenea ţie.

În necuprinsul şi în infinitul care este El, în adevărul, perfecţiunea şi eternitatea care este El, nu pot exista limite. Toate câte sunt, incluzând şi adevărul, perfecţiunea, veşnicia şi infinitul îşi *au contrariile lor posibile*. Dacă n-ar fi aşa, atunci libertatea Lui nu ar fi decât ficţiune.

Astfel a fost posibil ca, în faţa fiinţei libere, născută din etern, să apară Copacul Cunoaşterii. Astfel a putut apărea în faţa omului drumul alternativ, drumul rău, contrar, mortal şi nefericit, jocul de artificii atrăgător, lasciv, frumos şi blestemat al lumii materiale, zămislită de dorinţă, împotriva căreia povaţa celui Veşnic îl avertizase, fără să fi ridicat totuşi nici o interdicţie.

Omul pământean nu-şi poate transmite nici el experienţa de viaţă celui tânăr şi neexperimentat. Ca şi sus, la fel şi jos. Lucrurile se repetă mereu până la infinit, aidoma cercurilor concentrice tot mai largi în jurul unei pietre aruncate în apă.

Fiinţa *a trebuit să experimenteze* acel drum alternativ, acel rău, acea lume de forme ale morţii, pentru ca să nu creadă doar şi să nu admită doar ci, străbătut de arderea

cunoaşterii, să *ştie* că adevărata Cale corectă este la El. Că această Cale este paralelă cu El şi că în El se află mântuirea.

Nin-gal este dualitatea divină: cel Veşnic şi posibilitatea contrariului a tot ceea ce este El. Zeiţa cu văluri, încă din ancestrala patrie, fusese domnitoarea micului sanctuar, adorată de popoarele dispărute şi de cele viitoare sub alte şi alte nume, stăpână a tuturor femeilor pământene, păcătoase sau binecuvântate, îmi este stăpână şi mie, slujitoarea sa credincioasă, cu numele tainic de Sin, mijlocitoarea ei care domneşte peste planete şi sisteme solare, peste întregul Cosmos, ale cărei văluri sunt Calea Lactee şi marile nebuloase stelare. Ea este zeiţa strămoşilor tăi, femeia strălucitoare a dispărutei patrii străvechi: Iştar, Isis din Atlantida.

În Nin-gal dormitează dorinţa, Nin-gal este ispititoarea. În Nin-gal s-a aprins dorinţa oglindirii.

Cel Veşnic este Zămislitorul. Nin-gal e marele Uter Matern fecundat, din care irumpe a treia: Fiinţa, purtând povara dorinţei mortale a lui Nin-gal şi cunoaşterea celui Veşnic, cunoaştere ce distruge moartea.

Prin cuvântul Da, rostit de El, Nin-gal păşi în existenţă, El însuşi însă rămase nerevelat.

Născută de Nin-gal, Fiinţa, porni.

Şi porni marea lege: precum jos, la fel şi sus.

Fiinţa, din cauză că a dorit drumul alternativ precum şi ca urmare a curiozităţii sale, s-a scindat în două, în marele Tată şi marea Mamă. Ruptura aduse cu sine forţa geamănă: atracţia creată prin apariţia respingerii. Din Doi s-a născut apoi Trei şi Trei îşi imita şi el părinţii. Astfel, din uterul lui Nin-gal se revărsă mulţimea nesfârşită a fiinţelor, repetând,

în depărtări tot mai mari, fiecare separat, cercurile concentrice în expansiune ale dramei divine miraculoase care se săvârşea sus.

El a rostit Da. Căci leacul dorului este satisfacerea, a răului suferinţa. Şi acolo unde dormitează latent, acolo dormitează şi primejdia ce nu poate fi îndepărtată decât prin intrarea în existenţă, prin cercurile satisfacţiei depline ce se propagă în întregul univers.

El a rămas nerevelat, dar este parte a tuturor fiinţelor în calitatea sa de esenţă lăuntrică, nerevelată şi indestructibilă.

Acest Eu divin nu are nevoie de experienţă, el nu poate fi atins de nici o schimbare şi nu poate fi învins de moarte.

Nin-gal jinduieşte şi îşi naşte fătul în voluptatea transpirată a fecundaţiei, se bucură de dansul mirabil al timpului şi încearcă să formeze frumuseţe veşnică din materia pieritoare, supusă putrefacţiei, eşuând lamentabil din nou şi din nou, ca un sculptor care îşi creează din zăpadă capodopera.

Nin-gal învaţă, se înşeală, suferă şi se distruge în aventura palpitantă a existenţei – şi ea este cea care se întoarce înapoi la perechea-i divină, atoateştiutoare şi răbdătoare, trecând prin cuptorul încins al durerii, pentru ca revenind la El să poată renunţa la sine. Dar pentru aceasta, din Trei trebuie să se facă Doi, iar din Doi Unul.

Fiinţa se reîntoarce la Nin-gal şi Nin-gal la El. Şi deoarece esenţa lăuntrică a fiecărei fiinţe este atotştiutorul Eu divin care aşteaptă răbdător, prin urmare în fiecare dintre fiinţe, pe lângă analogia dramatică a păşirii în existenţă, se repetă şi decepţia amară a lui Nin-gal şi se desfăşoară şi procesul prin care ea a înţeles totul; şi renaşte dorinţa ei de revenire la Perechea Divină.

Meditația lui Nin-gal, cunoașterea și deziluzia față de materie a lui Nin-gal, care acum e mai maturizată, se înalță către Cel Veșnic, Nerevelat și Unic.

Strigătul de dor al lui Nin-gal răsună și acum în Univers.

Vaietul regretului amar al lui Nin-gal răsună și acum în Univers.

Țipătul de plăcere ne prigonește către densitatea materială a Existenței.

Vaietul de regret ne recheamă către Cel Veșnic.

Astfel se desfășoară rotirea paralelă, din două spirale, a neîncetatei căderi și a neîncetatei înălțări.

În fiecare logodnică, Nin-gal se grăbește cu jinduitoare, fericită emoție, către aventura periculoasă a dorinței și a creării de forme.

În fiecare preoteasă, Nin-gal jură feciorie și se împotrivește dorințelor și pasiunilor zămislitoare de suferințe.

Fiecare uter matern este o nouă credință și un nou atelier experimental al lui Nin-gal.

În fiecare sicriu este eșecul amar al lui Nin-gal, din care se naște regret și cunoaștere.

Pentru ca cineva să poată învia, trebuie mai întâi să moară și să putrezească.

Pentru ca Nin-gal să învieze pentru vecie în El, atât ea cât și ființele rupte din ea trebuie să treacă prin poarta morții și a putrefacției.

Precum sus, la fel și jos.

Bel-Shalti-Nannar stătea nemișcată și dreaptă în turnul pătrat al celor ce privesc stelele, față în față cu discul lunar care cobora lent spre linia molcomă a marilor dune de nisip. Respirația îi irumpea lent, din adâncul pieptului. Apoi obrazul

palid, misterios al lui Sin dispăru, trăgând după sine lungile văluri lăptoase și lăsând loc nopții.

Bel-Shalti-Nannar nu așteptă apariția lămpașului diurn al bucuriilor roșii, Soarele. Păși în jos pe cele șapte trepte, de șapte ori, trecu în grabă prin coridorul celor nouă coloane, unde tentaculele de lumină ale aurorei se întindeau lungite după ea, dar nu se întoarse. Trecu pe lângă cei nouă preoți bătrâni care stăteau înșiruiți pe două rânduri la ușa micului sanctuar, și când ea sosi în prag, traseră la o parte perdeaua în fața ei.

Bel-Shalti-Nannar păși în sanctuar. Pe piedestalul pătrat al tronului, în cele patru colțuri, ardeau patru candele cu ulei, îmbrăcând în luminiscență silueta zeiței ascunsă în văluri. Bel-Shalti-Nannar se chirci în fața tronului, aruncă mirodenii în tipsia de aramă, aprinse ierburi aromatice, apoi, prin șarpele albastru al fumului, privi în sus, acolo unde bănuia că este ascuns obrazul zeiței.

În Sanctuar se pogorî liniștea extazului. Numai preoții păzitori numărau zilele în fața porții.

De pe silueta lui Nin-gal, vălurile căzură cu o mișcare răcoroasă neauzită. În a patra zi, după a patra probă, Bel-Shalti-Nannar începu să vadă contururile dulci ale genunchilor, mijlocului și brațelor sale. Într-a cincea zi, îi văzu mâna și, în ea, cheia vieții, iar într-a șasea, la căderea ultimului văl, văzu, în sfârșit, fața zeiței... care era propria ei față, văzută parcă în oglindă.

Atunci pătrunse cu înțelegere mirajul tuturor lucrurilor, credința eronată care, concentrată, devine materie sau desface în bucăți ceea ce este Întreg. Ea pricepu și recunoscu tragedia lumii ființelor și, în aceasta, propria ei tragedie, iar dezlegarea și eliberarea îi apăreau în depărtări nemăsurate, undeva pe

la sfârşitul resorbţiei Soarelui Lumii; şi atunci, osteneala epuizată îi umplu sufletul cu amărăciunea descurajării.

– O, Nin-gal, biată materie tăcută, decepţionată! Nin-gal, nefericită mamă a lumii! Trebuie deci să rămânem aici până ce ultima dorinţă se va mistui în Cosmos, până ce farul ultimei pulsiuni se va stinge, până ce ultimul impuls de curiozitate se va transforma în cenuşă, până ce, pe suprafaţa Fluviului Timp, bulboana ultimei morţi se va netezi... Trebuie să aşteptăm aici, dansând dansul Marii Spirale, hora aceasta, acompaniată de neobosite fluiere de os.

... Şi pe obrazul ei porniră şiroaie de lacrimi, faţă în faţă cu obrazul dezvăluit al zeiţei, pe care strălucea oglindirea propriilor ei lacrimi.

Umplu, pentru a şaptea oară, cele patru candele cu ulei, la cele patru laturi ale piedestalului, şi aruncă alte mirodenii în tingirea de aramă.

În zorii celei de-a şaptea zi, după noaptea care se mistuia încet, lacrimile zeiţei se uscară. Pe faţa ei strălucea acum un surâs misterios, surâsul plin de aşteptări al logodnicei, iar în spatele ei se lumină deodată uşa care ducea spre marele sanctuar, sanctuarul lui Nannar. În prag stătea cel mai bătrân dintre preoţi. Anteriu-i alb era împodobit cu semnul verde-pal şi auriu al Vărsătorului. Tăcut, el îşi întinse mâna către Bel-Shalti-Nannar, pe faţa căreia acum se răspândi speranţa, oglindind surâsul zeiţei. Ea se ridică şi îl urmă pe cel mai bătrân dintre preoţi prin intrarea Marelui Sanctuar..."

MARELE SANCTUAR

Într-un alt amurg, spre înserare, Tatăl meu îşi continuă astfel povestirea:

„... Interiorul Marelui Sanctuar era întunecat ca spaţiul lăuntric catifelat al celei mai adânci meditaţii. Bel-Shalti-Nannar avea impresia că întunericul aderă la ochii ei deschişi ca o ţesătură deasă. Înainta în linie dreaptă şi îşi întindea mâinile tatonând cu timiditate. Sanctuarul era prelung, înclinat în jos şi se îngusta pe măsură ce pătrundeai mai adânc. Pe sub picioare, simţea o suprafaţă lunecoasă. Fu nevoită să-şi încline capul, căci fruntea i se atinse de boltă. Aerul deveni înecăcios din cauza unui miros străin, umed şi respingător.

În urechile lui Bel-Shalti-Nannar pătrunse un sunet surd, pulsator, inform şi ameninţător care i se puse în cale aproape ca un zăgaz invizibil. Se lăsă în genunchi şi se târî mai departe printre lucruri care îi rezistau. În spatele ei se furişa teama reţinută, ca o bufniţă neagră aripa ei îi atinse pielea şi presără peste ea micile perle ale fricii. Deja i se părea că pătrunde în imposibil. Trupul ei era culcat în inelul strâmt, unghiile căutau zgâriind un punct de sprijin ca să poată trage după ele sarcina grea.

Brusc, în apropierea nemijlocită a ochilor şi a feţei asudate văzu două puncte luminoase de un verde închis. Siderată, privea aceste două himere şi inima îi fu înconjurată de şarpele îngheţat al groazei. Cele două puncte luminoase o priveau dintr-un obraz care umplea pe deplin orizontul vederii ei, cu nucleele unei perechi de ochi reci, ironici şi plini de ură.

– Opreşte! îi porunci lui Bel-Shalti-Nannar această privire, în jurul căreia, încet, se luminară verzui trăsăturile unui Obraz. Pielea Obrazului era ca de reptilă, solzoasă şi umedă, fosforescentă în putrefacţie. Nasul tâmp, turtit era adâncit în această materie moale, fluentă, care se modifica neîntrerupt. Bel-Shalti-Nannar văzu cu groază că, pe mijlocul frunţii, monstrul are un ochi mare, mort, ascuns sub o pleoapă bolnavă: un al treilea ochi, de sub care curgea puroi şi sânge. În cavitatea întunecată a gurii sale se arăta o foşgăială specifică, viermi cu spinări negre, al căror corp se curba în mişcări inelare şi strălucea în culorile sângelui, lucrau înăuntru, înghesuindu-se avid. Totuşi, în acest monstru aflat în descompunere ardea jăratecul unei vieţi pline de forţă. Bel-Shalti-Nannar simţea cum gândurile mocirloase, acaparatoare ale Obrazului se încolăceau în jurul spiritului ei, cum braţele de liană ale îndoielii şi ironiei o înconjoară pentru a o trage în adâncul în care viermuia mulţimea reptilelor astrale în mizeria conştiinţei destrămate a existenţei animalice.

– Priveşte şi vezi! îi sugeră Obrazul fără vorbe. Dincolo de toate informaţiile, transformate în cuvinte în creierul lui Bel-Shalti-Nannar, se aglomerau amintiri şi simţiri de neexprimat. – Mă recunoşti oare, după zeci de mii de ani,

pe mine, cel negat, lepădat, ucis de tine, cel din faţa căruia te-ai refugiat, ascunzându-te sub vălul cu şapte straturi ale materiei, din cauza căruia ţi-ai turnat în urechi plumbul topit al vocilor, şi ţi-ai orbit ochii cu străluciri terestre? Fugeai şi ţipai, te îmbătai şi te îmbrăţişai, te aruncai în faţa zeilor unor temple străine, în vuiet de nai şi de fluiere şi de gonguri pentru a goni amintirea feţei mele, pentru a amâna clipa aceasta în care ne aflăm iarăşi faţă în faţă: ucigaşul şi victima, tu şi eu. Dacă ştiai că te grăbeşti spre mine prin capcanele Micului şi Marelui Sanctuar, dacă ştiai că cel ce te cheamă sunt eu, că te atrag, te ademenesc, iar la capătul acestui drum îngrozitor nu există iluminare şi nici mântuire, ci numai eu, singur eu, te-ai fi aruncat mai bine din turnul lui Zikkurat, pentru ca creierul tău, acest labirint întunecat, să se sfărâme pe pietrele treptelor templului. Dar nu ştiai. Păcatul uitării s-a întors împotriva ta, iar tu ai venit, slăbită, însetată de veşnicul sentiment al golului, ai venit ca să te dăruieşti celui care a devenit puternic prin aşteptare, ură şi prin frica ta nemăsurată: celui care se hrăneşte din sudoarea, sângele şi lacrimile tale şi care se va lupta acum cu tine pentru propria-i libertate, pentru calea alternativă, pentru a te domina şi a te birui.

În trupul înţepenit al lui Bel-Shalti-Nannar se ridicau încet aburii amintirilor şi se precipitau sub forma unor gânduri înfrigurate pe peretele interior al creierului. Ştia deja cine era acest monstru cu trei ochi, el era credinţa ei de demult, lepădată şi renegată, un lucru sacrosanct, condamnat la infern, concentraţia forţelor murdărite în Timp din magie albă în magie neagră, de care se dezbărase îngrozită, în taină, aşa cum o femeie îşi leapădă fructul secret al păcatului,

undeva la o poartă străină, pentru a-şi face, fără el, un viitor mai bun. Acest lucru s-a petrecut demult, în Patria Strămoşească, înaintea marelui cataclism, pe vremea domniei celui de-al treilea ochi, pe când fiinţele trăiau încă în paradisul celor trei lumi şi nu se temeau de moarte. Al treilea ochi, poarta vederii magice şi a puterii pe fruntea omului, deveni gâtlejul infernal al împotrivirii şi al decăderii, pe când Titanii s-au învrăjbit între ei, iar şarpele înţelepciunii alunecă din cap, prin şira spinării, în coapsă, transformându-se acolo în pasiune. Sub trupul fierbinte al pasiunii, în lumea întunecată a instinctelor, s-au clocit apoi ouăle de cobră ale egoismului, excomunicării, răului, violenţei şi nimicirii. Titanii văzuseră Lumea Spirituală, dar nu experimentaseră materia, voluptuoasă, ispititoare, contaminată de moarte. În labirintul materiei ei erau ca nişte nou-născuţi şi se rătăciră. Forţele atrase din Cosmos cu aparatul celui de-al treilea ochi deveneau tot mai dense, tot mai distrugătoare, căci erau folosite de simţurile invidioase pentru a asedia cercul vrăjitoresc al celuilalt, pentru a smulge ceva râvnit de la celălalt. Radiaţiile pure ale Sorilor strălucitori nu se mai îndreptau către pământ, iar prin organul transcendent al fiinţelor aflate în derivă, prin ochiul frunţii lor, în lume au început să pătrundă tentaculele de vampir ale unor planete himerice, care înghiţeau cu lăcomie şi distrugeau totul. Preoteasa consacrată fu de asemenea antrenată de furtuna magică. Ea decăzu sufleteşte, acoperişul templului fu năpădit de buruieni, cheia i se pierdu în sanctuarul subteran. Ideea trădată, condamnată la pieire, deveni o stafie îngrozitoare, amară, intrată în putrefacţie, un demon imens în faţa Pragului. Atunci când judecătorii din

Cosmos socotiră că venise timpul pentru a pune capăt acestui joc infernal, mica Lună se prăbuşi, şi pământul fu netezit ca o tabulă, curăţată prin foc şi prin apă. Titanul răsculat fu izgonit din paradisul veşnic al spiritului. El îşi pierdu ochiul frunţii, din care nu rămase decât un nucleu al presimţirilor neclare, sub giulgiul osului occipital, restrâns sub forma unei glande mici şi misterioase. Titanul se transformă în om. Cunoscu păcatul şi suferinţa. În locul celui de-al treilea ochi pierdut şi al viziunii spirituale, îşi dezvoltă circumvoluţiuni cerebrale, ca nişte degete supuse cauzalităţii de gând ce tatonau incert, fără pricepere, hieroglifele parţiale ale naturii, dar cu care nu mai era capabil să alcătuiască nici o viziune asupra Întregului, asupra miraculoasei Sinteze.

Cerul se zăvorâse, iar asupra omului pogorî cu întreaga sa greutate insuportabilă teama de moarte. Degetele gândurilor sale tatonau cu neputinţă jalnică întunecatul neant. Zeii săi, zămisliţi din frică, erau nişte satrapi muritori, care nu făceau decât să-l ameninţe şi să-l bage în sperieţi, iar consolările lor rămâneau fără efect printre loviturile grele ale existenţei materiale. Ochii săi fără de vedere nu puteau privi dincolo de zidurile de temniţă ale leagănului şi ale mormântului. Iar şarpele care îi alunecase din cap, prin şira spinării, în coapsă, cerea mereu alte şi alte sacrificii de voluptate, vii, sângerânde. Condamnatul orb procrea copii orbi, destinaţi morţii.

Îşi luă zborul atunci măreaţa epopee a Titanului decăzut, Ghilgameş, despre întâia cutremurare cauzată de moarte, în faţa cadavrului prietenului său, devenit muritor:

„Îl plâng pe prietenul meu, Enkidu,
şi, ca o bocitoare, jelesc îndurerat;

el era securea de la brâul meu, era braţul meu drept,
era spada de la cingătoare, scutul din faţa mea,
veşmântul sărbătorilor mele, cingătoarea bucuriei mele!
O soartă crudă s-a abătut asupra lui şi m-a lipsit de el!
O, Enkidu, prietene, catâr fricos, măgar sălbatic
din ţară sălbatică, panteră a pustiului
tu, cu care am urcat împreună munţii,
cu care am prins şi am omorât taurul divin,
cu care l-am doborât pe Humbaba, stăpânul pădurii
Cedrilor,
acum, ce somn te-a cuprins
de-i totul întunecat în tine şi de nu mă mai auzi!"
dar el nu-şi ridica capul
şi inima lui, când o atinse, nu mai bătea deloc.
Ca unei mirese, acoperi faţa prietenului său;
şi ca un vultur se aruncă asupra lui,
ca o leoaică îndurerată căreia i s-au răpit puii
se suceşte şi se-nvârteşte, înaintea şi-n urma lui.
Îşi smulse şi-şi împrăştie părul cârlionţat,
îşi despuie şi-şi aruncă frumoasele-i veşminte
de care acum îi era silă.*

Iar sub apele amintirii, cufundat în adâncul mâlos al mării, aştepta în tăcere Templul Uitat, cheia căruia se pierduse şi în al cărui sanctuar zidit bântuia, transformat în monstru, zeul mort al preoţilor şi al preoteselor decăzute.

* Din epopeea lui Ghilgameş, în româneşte de Virginia Şerbănescu şi Al. Dima, Editura Mondera, Bucureşti 1996.

Bel-Shalti-Nannar ştia acum că se afla din nou în Templul Uitat. Regăsi coridorul cufundat în trecut, prin care trecuse cândva, dar amintirea căruia fusese ştearsă din sufletul ei de mâna Judecătorilor. Ea se opri în faţa intrării sanctuarului transformat în temniţă, unde stătea de strajă demonul întrupat din formulele magice şi din credinţa coagulată a cultului renegat şi batjocorit.

Bel-Shalti-Nannar se temea. Se temea îngrozitor. Şi pe măsură ce teama ei deveni frică, apoi groază de gheaţă, în Păzitorul Pragului se aprindea tot mai multă viaţă în lumina fosforescentă a putrefacţiei. Această îngrozire sălbatică, mai puternică decât orice altă senzaţie era gata să irupă din ea în panică, ca un urlet nestăpânit al demenţei, când, aidoma unei epave de galeră, revenită la suprafaţa apei, îi apăru imaginea unei diagrame, scrijelită pe una din coloanele templului, înfăţişându-l pe Păzitorul Pragului şi pe preotul care îl biruie luminându-l cu lămpaşul şi străpungându-i inima cu un pumnal. Şi atunci Bel-Shalti-Nannar îşi însuşi această formulă. Valul de frică se domoli în ea, transformându-se într-un plan neted de atenţie încordată. Lămpaşul începu să lumineze... iar faţa monstrului păli. În lumina tristă, crepusculară, răsună vocea lăuntrică a lui Bel-Shalti-Nannar, scânteind ca un pumnal ridicat către obrazul demonului.

– Cum ai vrea să mă învingi pe mine, biată umbră, pe mine care îţi sunt creator şi stăpân?! Cum ar putea o creatură să-şi biruie creatorul şi cum ar putea da libertate creatorul propriei sale mâini ca aceasta să procedeze după bunul ei plac?! În mine se află răspunderea şi în mine se află mântuirea. Acum, în tine, m-am întâlnit cu o parte a propriei mele fiinţe, pe care vechiul meu păcat o făcuse să decadă, însă eu

vreau s-o purific. Vreau s-o purific prin dumnezeul care trăieşte în mine, nu în afara lui, sau împotriva lui. Te mântuiesc Păzitorule, prin faptul că nu te urăsc, ci te compătimesc, nu te resping, ci te atrag spre mine, nu fug de tine, ci vin spre tine şi te îmbrăţişez. Ating rănile tale şi le spăl, pentru ca ulceraţiile întunecate, inflamate, să se dizolve într-o lumină albă, iar Timpul coagulat să se disipeze în veşnicie. Vino...

Obrazul monstrului albise. Solzii săi umezi şi umflaţi se transformară în cenuşă uscată şi se scurseră în lumina lămpaşului. Cei doi ochi se stinseră şi ei. Dincolo de materia căzută sub formă de praf, se arătă o clipă conturul ferm al unui craniu, apoi se risipi şi acela, dispărând ca un abur. Pe locul unde stătuse Păzitorul nu mai rămase decât o mică gămălie de lumină albă, iar în inima lui Bel-Shalti-Nannar vui o bucurie evlavioasă; în faţa ei se afla unica flacără a altarului Marelui Sanctuar, „Focul etern", niciodată stins în cupa de alabastru.

Bel-Shalti-Nannar se înălţă în spaţiul care se lărgise. Ochii ei străbătură cu mirare trupurile netede ale imenselor coloane până sus, la bolta de catifea albastră, înstelată, a cerului.

Opt săli se înşirau una după alta, fiecare mai mare decât precedenta. Pe altarul dintr-a opta sală era cupa de alabastru cu flacără unică. Dincolo de altar, spaţiul deveni nelimitat.

După ce privirea ei se obişnui cu fulguirea delicată a luminii, observă în faţa altarului sicriul care se căsca deschis în faţa ei. Trupul tânăr şi fierbinte, plin de viaţă al lui Bel-Shalti-Nannar intui cutremurat atingerea rece, mortală, a pietrei. Ea fu năpădită de boarea mucegăită a cavourilor deschise. În corpul ei se stârneau mici strigăte chinuite, de

parcă fiecare părticică ar fi căpătat grai, scoţând strigăte de alarmă; de parcă sângele, carnea, nervii şi muşchii ei i s-ar fi transformat în răsculaţi care urlau îndelung în panica morţii iminente. Aceşti revoltaţi ai instinctului de viaţă o trăgeau, o împingeau, o sileau să se îndepărteze de sicriul deschis. Dar Bel-Shalti-Nannar rămase pe loc. Îşi smulse conştientul spiritual pur din această agitaţie şi, de la înălţimea Sfântului Ţel porunci tăcere tuturor.

Zarva se stinse. Se făcu linişte. O linişte adâncă, îngheţată, plină de aşteptare. Bel-Shalti-Nannar coborî încet în sicriu. Se întinse pe spate, cât era de lungă, în braţele îngheţate ale pietrei.

Trupul i se răci treptat şi deveni rigid.

Ochii i se deschiseră şi i se închiseră de câteva ori cu un ciudat pocnet, apoi rămaseră deschişi.

Mai apucă să simtă cum bărbia îi cedează şi gura i se deschide, apoi, brusc, de parcă ar fi fost împinsă de o putere uriaşă, începu să cadă către interior, cu o viteză ameţitoare.

Conştiinţa de care se crampona cu disperare încetă. Bezna trecu peste ea ca apa peste înecat. Ştia că nu trebuie să se piardă pe sine şi că trebuie să se orienteze, să-şi aducă aminte... – Oare cum?... Nu, nu era bine... Trebuia să gândească în prezent... Lumina din faţa altarului... şi dincolo de ea spaţiul se deschide... Spaţiul interior uriaş... se adânceşte şi se îngustează ca o pâlnie... gâtlejul ei e îngust...

Simţi că se prăbuşeşte cu capul în jos, către gâtlejul pâlniei. Conştientul i se îngustă, reducându-se la un punct infinitezimal...

Şi trecu prin inelul strâmt.

Pătrunse în circuitul sanguin al unui univers gigantic, care vibra, vuia, lumina, alerga, se rotea: pătrunsese în

Cosmosul regatului întunericului unde planetele, sorii, sistemele solare se prinseseră în hora neîntreruptă a morţii şi a înnoirii.

Fu năpădită de o plăcere incomensurabilă, de voluptatea ameţitoare a puterii, de sentimentul, concentrat în sine însuşi, al Absolutului, în timp ce conştiinţa ei creştea, se dilata şi pătrundea întregul Cosmos. Toate acestea erau forţele ei! Stelele, sorii, sistemele solare se roteau, se năşteau, ardeau, mureau şi renăşteau în ea, în jurul ei şi pentru ea. Ea era conştientul comun, sinteza, Titanul, dumnezeul acestui univers. Această învolburare ce vuia, cânta, strălucea, ardea, străbătută de o viaţă incandescentă, se desfăşura prin ea şi în ea şi dobândea înţeles prin ea.

Totul era armonios, legic, de o frumuseţe răpitoare, cuprins într-o ordine desăvârşită, străbătut de o mişcare nesfârşită şi de o putere inepuizabilă.

În ea, răsunară acordurile unei mulţumiri şi ale unei mândrii maiestuoase, acompaniate de cântecul unit al sferelor.

Trona deasupra lucrurilor, la o înălţime sublimă, nemăsurată, şi, privind lumea, izbucni în revelaţia fericită a celei de-a doua zile a creaţiei.

„Iată, totul este bun!"

Şi toate acestea durară de-a lungul unor vremi nesfârşite, cu uniformitatea nesfârşită a rotirii, învolburării, repetării; astfel vuia, răsuna, ardea, în jurul ei şi prin ea, întregul univers...

...până ce, încetul cu încetul, în urma unor vremi nesfârşite şi a unor repetări nesfârşite – se născu în ea o toropeală, o osteneală.

Această osteneală se transformă treptat în indiferenţă, în plictiseală incoloră, aprinzându-se în final într-o nemulţumire iritată.

Acum nu se mai simţea un Titan triumfător, un dumnezeu fericit al unui univers fericit, ci prizonieră. Prizonieră într-o temniţă înconjurată de lanţurile unor legi de cremene. În calitatea ei de ultimă raţiune şi conştient colectiv al universului, singurătatea ei se acoperise de gheţuri şi nu putea fi împărtăşită cu nimeni.

Şi atunci, în această singurătate insuportabilă, în această solitudine aridă şi insolubilă, se aplecă spre cele mai mici particule ale universului său lăuntric, pentru a căuta fiinţe în care golul din ea să se poată oglindi.

Imaginea unitară explodă în elementele ei. Văzu mulţi, unii izolaţi, purtând chipul şi asemănarea ei, alergând unul către altul, fugind unul de altul, ciocnindu-se, luptând, făcând dragoste, rugându-se, blestemând, născând, născându-se, bolind, pierind, şi toate formele pe care le creaseră piereau împreună cu ei. În existenţa lor, ea văzu aceeaşi rotire, aceeaşi învolburare care se repeta în cosmosul ei lăuntric, şi văzu în fiecare unu de sine stătător, câte un microcosmos lăuntric, ale cărui particule purtau în sine şi ele aceeaşi lege, cu o repetare nesfârşită, nesfârşită. Şi atunci o cuprinse cutremurarea unor grozăvii, deznădejdi, tristeţi mortale şi chinuri neputincioase, căci desluşi esenţa demonică a capcanei materiei ce penetra şi obtura totul, sus ca şi jos, şi conştientul ei întreg se concentră într-o singură năzuinţă disperată, jinduitoare: eliberarea!

Dar există oare cale de ieşire din ceva care înaintează în cerc? Poţi scăpa de strânsoarea şarpelui ce-şi muşcă propria coadă?

Dorinţa ei de eliberare se concentră într-un nucleu de forţă tot mai puternic, tot mai ferm, tot mai cuprinzător; îngustat într-un singur fascicul de lumină, tăios şi penetrant; ea se uni şi se identifică cu această năzuinţă. Această baghetă magică, tensionată în stilet, neabătută şi incasabilă, găsi apoi singura breşă prin care, din labirintul spiral care repeta aceeaşi rotire, putu să evadeze spre Undeva.

Starea în care îşi făcu intrarea se numeşte Templul Mântuitorilor.

TEMPLUL MÂNTUITORILOR

Aici nu mai exista decât tensiune lipsită de forme. Irizarea transcenderii. Prezentul imaculatei concepţiuni, în care Cel Nerevelat înaintează către Existenţă.

Aceasta a fost Poarta Verbului. Aici se desăvârşea curgerea tuturor revelaţiilor înainte să fi îmbrăcat, în lumea lui Nin-gal, mantia materială a cuvântului.

Aici Bel-Shalti-Nannar dobândi întreaga ştiinţă şi întreaga taină a eliberării.

De aici ea urma să se întoarcă, pentru ultima oară, pe o cale tăinuită, aşa cum din Templul Mântuitorilor fiecare dintre fiinţe trebuia să se întoarcă pentru ultima oară, căci Verbul prinsese în ele viaţă.

Atunci când în faţa altarului din Marele Sanctuar Bel-Shalti-Nannar învie din sicriul ei, cei nouă preoţi bătrâni stăteau deja în jurul ei, iar în spatele lor se înşirau cei nouăzeci de învăţăcei ai lor şi toţi aceia care în sufletul lor aparţineau Adevăratei Biserici. Aşteptau cu toţii ca ea să le vorbească şi să le comunice motivul întoarcerii sale.

Cel mai bătrân dintre preoţi se înclină adânc în faţa ei şi o chemă pe nume.

– Ai revenit Bel-Shalti-Nannar?

– Am revenit, vorbi încet cea numită cu nume divin. Am revenit ca să vă vorbesc! Luați aminte! Ceea ce vă voi spune nu trebuie consemnat în scris, și nici nu trebuie înfățișat în imagini. Ceea ce vă vestesc este însăși Calea, însăși Fapta și însăși încetarea făptuirii. Ceea ce vă vestesc este ultimul pas. A auzi ceea ce spun este egal cu a făptui, cu a te îndepărta, cu a te cufunda singuratic și invizibil în ceea ce este izolat, a cărui pâlnie conduce din vâltoare, din divizare, către eliberarea în Uniune. Eu vin de undeva și acela nu este un loc, căci toate locurile se sfârșesc acolo și acolo încetează chiar și cuvântul sfârșit. Firul expresiei vorbite nu poate conduce decât de la un prag până la alt prag, iar dincolo de prag acest fir se întrerupe.

Taina este omul!

Omul este imaginea lui Dumnezeu.

El o oglindește pe Nin-gal.

Și îl cuprinde pe Cel Veșnic.

Nin-gal nu se poate mântui pe sine însăși, decât în absorbția Marelui Crepuscul al Lumii, atunci când și ultima ființă răsărită din uterul ei se reîntoarce la ea.

Dar omul poate alege o altă cale.

Omul se poate mântui pe sine.

În om există poarta spre ieșire: Dumnezeu. Genitorul. Cel Nerevelat.

Luați aminte la Mesia! La Trimisul care revine mereu și mereu pentru a împlini Misterul. El străbate calea și ne cheamă să-l urmăm în eliberare.

El străbate calea circulară... *apoi o ia pe cărarea ascunsă, care conduce către poarta cea tainică.*

Luați aminte!

Pântecele unei femei prinde rod. Întotdeauna și peste tot, în locuri îndepărtate, fără a ști unele de altele, în depărtări de milenii și de oceane, se înalță legendele: conceput fără păcat!

A fost conceput fără păcat, așa cum existența a fost concepută fără păcat în uterul lui Nin-gal, prin Dumnezeul ei.

Clipa în care Copilul Divin apare pe Pământ este întunecată și plină de tensiuni.

Planetele, într-o apropiere ucigătoare, umplu lumea de orori. Curg radiațiile grele ale unor stele. Nopțile, cerul este brăzdat de comete cu cozi de lumină. Rețeaua traiectoriilor nervoase și apele sunt scuturate de pete solare, de furtuni magnetice. Toate crizele explodează. Bolile devin acute, maniile se transformă în delir, mânia în răzbunare, neînțelegerea în război, iar războiul devine o mare de sânge ce nu mai poate fi oprită.

Cele trei planuri ale macro- și microcosmosului, zguduite de tensiuni, incitate de strigăte de jale, scăldate în sânge, își concentrează atenția asupra personajului important care a pășit pe scenă și a pornit...

Copilul crește și devine bărbat. La început calcă pe urmele altora, își amintește, se pregătește, dar lucrurile din jur stau de veghe neliniștite și se opun. Ele simt primejdia. O primejdie mai mare și mai distrugătoare decât oricare alta. În ea amenință o alienare, un principiu opus fluxului grăbit și fierbinte al vieții. Ea aduce cu sine o marfă prohibită, un exploziv ce amenință mortal, capabil să descompună materia.

Iar materia i se așază în cale. I se așază în cale în propriul său trup, în propriul său sânge, în simțurile, în carnea, în nervii lui și începe să-l chinuie. Îl chinuie cu oprelişti, cu bătăi de joc, cu obstacole de neîntrecut, cu

calomnii, cu foame, cu mizerie, cu boală, îl chinuie cu îndoielile, cu frumusețea, cu ispitele nenumărate ale voluptății.

Toate aceste ispite însă devin încercări purificatoare și dătătoare de puteri, iar Mesia își continuă drumul.

El își iuțește pașii. Se află de-acum pe o cale nouă, propria sa cale. Urmele pașilor altora au dispărut. El este cel care deschide cărarea. El lasă urme și semne.

Apoi își dezvăluie identitatea. În jurul figurii sale solitare răsună un murmur plin de ură. A fost recunoscut: Este El!

În jurul figurii sale solitare se aprind jinduiri delirante și speranțe fără frâu. A fost recunoscut: Este El.

Pașii săi solitari sunt urmați de alți pași lipsiți de vlagă. A fost recunoscut: Este el!

Curentul care aleargă circular tălăzuiește cu forță sălbatică, smulge degetele cramponate ale ființelor clipei, spală drumurile, dizolvă și reformulează materia care se revarsă necontenit. Roata existenței se tot rotește, ea te orbește, te amețește...

...În fața lui Mesia însă se deschid ziduri de umbre densificate prin rotire și El traversează potopul devenirii. Pentru o clipă orbitoare vâltoarea se inundă de lumină în fața celor trei lumi încremenite în atenție, și Poarta se arată. Zadarnic materia năvălește peste ea pentru a o doborî, a o contrazice, a o distruge. Moartea în chinuri a lui Mesia devine un martiriu, iar martiriul se transformă în cheie care deschide poarta eliberării.

Misterul s-a împlinit de față cu spectatorii. Revelația s-a înfăptuit. Verbul a fost rostit. Focurile de semnal ard, iar urmele pașilor arată că, prin suferință și moarte, calea conduce spre Mântuire.

După aceste cuvinte, se făcu liniște în Sanctuar. Silueta îngustă a lui Bel-Shalti-Nannar pâlpâia tot mai palidă în fundalul albastru selenar care se lărgi în infinit.

Clipa când dispăru fu insesizabilă.

O urmară mai întâi cel mai bătrân dintre preoți, apoi ceilalți opt, apoi cei nouăzeci de învățăcei ai acestora și toți aceia care aparțineau în sufletul lor Adevăratei Biserici: tainicii preoți laici, practicienii științei sacre, visătorii adevărului și înțelepții.

Astfel se întâmplă că, atunci când soarta Domnului se împlini, sanctuarele lui Nannar nu mai erau decât cochilii goale, părăsite de sufletul lor.

Totul fu cuprins de tăcere. Din foișoare nu mai răsunau imnurile închinate lui Nannar și divinei sale soții, dintre coloane nu mai apărea șerpuirea multicoloră a procesiunilor, sub paza unor însemne sacre înălțate pe catarge, în sunet de lăute și lire. Furtuna care, la Soare răsare era de multă vreme în pregătire, izbucni acum, după plecarea marilor forțe spirituale, iar în curând Belkatzar, fratele prințesei Bel-Shalti-Nannar, locțiitor al tatălui său, fu biruit și ucis de armata persană invadatoare. Nabu-naid fu luat prizonier, iar țările Babilonului fură ocupate de Cyrus cel Mare. Poporul care trăia în jurul templului într-o stare de copil neștiutor, începu să simtă un frig ciudat alături de cadavrul cultului mort. Senzația de gol îl făcu să pornească în migrație pentru a-și căuta o altă sursă de lumină, aidoma unui roi de insecte rătăcite. Timpul își instală morile cele încete între zidurile sanctuarelor lui Nannar. Pe atunci, regii persani acceptaseră de-acum religia lui Zoroaster, deveniră prozeliți ai noii lor credințe, și astfel inconoclastia grăbi, la rândul ei, destrucția

lentă din Ur. Orașul, altădată populat, rămase doar un morman de ruine și chiar și numele său fu uitat. În breșele Zikkuratului, bufnițele își făcuseră cuib și șacalii își căutau acolo culcuș. Beduini se aciuiau la umbra Dealului Smolit, neștiind că sanctuarul îngropat sub dunele de nisip fusese un ultim și frumos port stelar din care cei eliberați porniseră către Templul Mântuitorilor...

„BĂRBATUL CARE NU ARE MOARTE"

Când împlinii optsprezece ani, din grupul teoreticienilor, adică din al doilea grad, am trecut în al treilea, la practicieni. Sub conducerea tatălui meu, munca în laborator mi se păru cu totul nouă și palpitant de distractivă. În aceste ore de liniște și adâncă preocupare cunoscui proprietățile și adevărata natură a materiei, precum și marea lege a forței divine care lucrează dincolo de materie. Burrhus, bietul rătăcitor orb nu făcea decât să se joace cu aceste fenomene, cum se joacă un copil cu explozivele. Homonculus știa mult mai multe, totuși infinit mai puține decât o singură celulă care funcționează, plină de taine ale vieții, și care, ca părticică a unui organism, înfăptuiește, clipă de clipă, miracolul transmutației.

Ordinul de care aparțin – și ai cărui membri fuseseră numiți fie Cavaleri ai Fraternității Rosae Crucis, Templarieni sau Trinosophi – constituia în esență continuarea nemijlocită a unor comunități ancestrale, păstrătoare de tradiții care se ocupau de cele mai profunde dintre cunoștințe. Școala lui Pitagora fusese păstrătoarea acestui sacru Foc Etern în aceeași măsură ca și Ordinul Essenienilor din Iudeea în care Christos s-a pregătit pentru împlinirea menirii sale. Cu bună-știință

nu amintesc aici de Loja Masonică, deşi aceasta, multă vreme, însemnase acelaşi lucru ca şi cele amintite mai sus, dar, mai târziu, şi-a abandonat scopul iniţial şi s-a întors către problemele lumii.

În secolul al XVIII-lea cele două centre al Ordinului erau: Castelul lui Carol von de Hesse şi şcoala mistică din Louisenlund, din provincia Schleswig. Conducătorul ei era contele de St.-Germain, rău famat în ochii vulgului, temut, neînţeles şi admirat în cercurile selecte, şi adânc respectat de cei aleşi, prieten al lui Carol de Hesse. „Bărbatul care nu are moarte." Vrăjitorul misterios. Savantul, artistul şi magul. Martor al mileniilor, omul cel mai plin de mistere dintre trimişii Frăţiei Secrete.

Ordinul, de origine egipteană în privinţa teoremelor sale de bază şi a ritualurilor sale, cuprindea şi mistica lui Christian Rosenkreutz.

Christian Rosenkreutz s-a născut în 1388. Era un nobil german. Fu crescut într-o mănăstire. Cu prilejul unui pelerinaj în Ţara Sfântă, la Damasc, câţiva savanţi arabi îl iniţiară în misterele ştiinţelor tainice. Rămase la Damasc timp de trei ani, apoi plecă în Africa, la Fez. Acolo acumulă noi cunoştinţe de magie şi de ştiinţă a legăturilor dintre macro- şi microcosmos. Străbătând Spania, reveni apoi în Germania. Puse bazele unei comunităţi asemănătoare cu o mănăstire, cu numele de Sanctus Spiritus. Se retrase acolo şi-şi continuă studiile. Mai târziu îi adoptă drept învăţăcei pe mai mulţi dintre călugării mânăstirii în care fusese crescut şi fondă prima societate a Cavalerilor Fraternităţii Rosae Crucis. Aceştia sintetizară în cărţi rezultatele cercetărilor întreprinse care se află şi astăzi în posesia Ordinului.

Mormântul lui Rosenkreutz fu descoperit cu o sută douăzeci de ani după moartea sa. Un şir de scări ducea într-un cavou subteran pe a cărui uşă scria:

„Post annos CXX patebo."

În mormânt ardea o lumină care se stinse în clipa când oamenii au intrat. Cavoul avea şapte laturi, şapte colţuri, şi fiecare dintre laturi avea o lungime de cinci picioare şi o înălţime de opt picioare. Partea de sus simboliza cerul, iar cea de jos pământul. Tavanul era împărţit în triunghiuri, iar laturile în cvadraţi.

În centru se afla un altar. Pe o placă de alamă fixată pe altar fuseseră gravate literele A.C.R.C. şi cuvintele „Hoc Universi Compendium vivus mihi Sepulchrum feci". Altarul era înconjurat de patru figuri. Fiecare purta o inscripţie:

Nequam Vacuum
Legis Jugum
Libertas Evangelii
Dei Gloria Intacta

Sub altar fu găsit cadavrul lui Rosenkreutz care nu prezenta nici o urmă de descompunere. În mână ţinea un sul de pergament, pe a cărui latură strălucea în aur litera „T".

Membrii Ordinului Rosicrucianilor depuneau un jurământ, care conţinea în primul rând datoria păstrării secretului.

Rosenkreutz îndeplinise de fapt o misiune şi se conformase instrucţiunilor Maeştrilor îndepărtaţi, care consideraseră că a sosit timpul înfiinţării unor „Consulate Spirituale". Istoricul exterior al Fraternităţii „Rosae Crucis" este astăzi destul de cunoscut pentru a nu mă mai referi la el în acest loc. Persoana lui St.-Germain însă este ţinta unor presupuneri cu atât mai neelucidate. Viaţa sa, relevată în

public, era atât de surprinzătoare, personalitatea îi era atât de neobişnuită, uimitoare şi fermecătoare, încât nu putea fi nici categorisită şi nici înţeleasă de către intelectul omenesc comun. Călătoriile sale, abilităţile sale universale, bogăţia sa de origine necunoscută, inteligenţa-i pătrunzătoare ce recunoştea pe loc esenţa oricărui lucru, spiritul său vioi, creau nelinişte, angoasă, suspiciuni. Cei predispuşi să lipească etichete pe orice lucru, pentru a trăi liniştiţi printre dimensiunile lor înguste, îl numeau aventurier şi şarlatan, deşi nimeni care-l cunoştea nu-l surprinsese cu nici o înşelăciune. Neîndoielnic era însă şi faptul că suverani, filozofi, savanţi şi artişti îl considerau prietenul şi sfătuitorul lor respectat.

Aveam douăzeci de ani când l-am cunoscut. Vizita inopinat castelul Grotte. Auzisem deja multe despre el. Primisem şi îngăduinţa de a frecventa biblioteca secretă unde erau păstrate în mare parte manuscrisele rare şi valoroase precum şi biblioteca ocultă renumită şi uimitor de completă a lui St.-Germain. Prietenii săi laici care ştiau de existenţa acestor comori, căutară zadarnic urma lor după aparenta sa moarte fizică. Îi cunoşteam şi picturile, executate în culori atât de strălucitoare, fabricate de el însuşi, încât luau ochii privitorilor. Se ştia că Vanloo, pictorul francez, îl implorase să-i împărtăşească taina culorilor sale, însă St.-Germain îl refuzase. La Versailles el dădu concerte la vioară, dirija concerte simfonice, compusese lieduri şi opere.

Frederic cel Mare, Madame de Pompadour, Rousseau, Chathan şi Walpole, toţi care îl cunoşteau, se întreceau, mânaţi de curiozitatea, să-i descopere originea. În general, era considerat fiul principelui transilvan Rákóczi, ulterior, Theozofia îl credea a fi fost însuşi Francisc de Rákóczi, în

locul căruia, cu ocazia aparentului său deces, ar fi fost înmormântată o altă persoană. Erau unii care afirmau că el apărea în diferite ţări sub alte şi alte nume, astfel la Veneţia se numise Marguis de Montferrat, Comte Bellamare sau Avmar, la Pisa Chevalier Schvening, la Milano şi la Lipsca Chevalier Weldon, la Geneva şi la Leghorn Comte Soltikoff, la Schwalbach şi la Triesdorf – Graf Tragory, la Dresda Rákóczi, la Paris, Haga şi St. Petersburg St.-Germain. Câţiva dintre scriitorii mistici făcură legătura între el şi persoana misteriosului conte Gabalais, care apăruse în faţa abatelui Villiers, predându-i câteva eseuri despre spiritele submundane. Alţii afirmau că era identic cu renumitul Signor Gualdi care îl îndemnase pe Hargrave Jennings să scrie despre el în cartea sa „Cavalerii Rosae Crucis, ritualurile şi misterele lor". De asemenea, se bănuia identitatea sa cu Count Hompesch, ultimul mare maestru al Ordinului Cavalerilor Maltezi. Această multitudine de personalităţi presupuse era de natură să încurce cu adevărat judecata oamenilor, deşi era evident că nu se ascundea tot el în spatele atâtor nume. Pe atunci lumea era încă imensă şi depărtările erau foarte mari. Figura celebră, scânteietoare a contelui St.-Germain aprinsese imaginaţia multor aventurieri care apoi, în depărtarea altor ţări, abuzară din plin de nimbul marii personalităţi. Acelaşi lucru se întâmplă şi în cazul lui Cagliostro, un alt iniţiat, a cărei figură, respectabilă în ceea ce priveşte năzuinţele pe care le urmărea, fu confundată de istorie cu persoana lui Joseph Balsamo, şarlatanul de rând, deşi chiar eu m-am convins că Balsamo şi Cagliostro nu erau una şi aceeaşi, ci două persoane distincte, ba mai mult, nişte personalităţi cu totul diferite.

Cel care ar fi crezut că multiplele forme de apariţie ale contelui St.-Germain ascund un singur scop meschin şi anume dobândirea unor avantaje materiale, s-ar fi înşelat profund. Colecţia lui de picturi şi cea de pietre preţioase erau unice în lume. Conform mărturiei scrise a doamnei de Pompadour, el îmbogăţise pinacoteca regală cu picturi de Murillo şi de Velasquez, iar marchizei îi dăruise pietre preţioase dintre cele mai nobile, de valoare inestimabilă. St.-Germain a fost mereu un protector şi nicicând un protejat. Nu abuza nici în cea mai mică măsură de încrederea ce i se acorda. Orice încercare de a determina originea şi mărimea bogăţiei sale a rămas infructuoasă. Nu avea legături cu bănci sau cu bancheri, totuşi avea aerul unui om cu credit nelimitat.

Legătura sa cu Ludovic al XV-lea era amicală. Ştiinţa sa în chimie uimea pe toată lumea. La cererea lui Ludovic al XV-lea, îndepărta pete din diamante şi smaralde. Obţinu rezultate surprinzătoare în colorarea pietrelor preţioase, amestecând culorile inventate de el însuşi cu praf de mărgăritar. Regele îl înconjura cu recunoştinţă şi admiraţie. El dăduse peste cap întreaga viaţă a curţii regale. Induse în formalismul rigid al aristocraţiei un ton nou, vioi, un curent de aer proaspăt, cu tentă mistică. Peste tot erau aşteptate minuni, se discuta despre alchimie, despre premoniţii, despre misivele şi afirmaţiile ciudate ale lui Şt.-Germain. Contele cunoştea evenimentele cu precizie retroactivă pentru mai multe milenii. Vorbea despre viaţa de la curtea lui Francisc I ca unul care fusese prezent, descrise aspectul regelui, îi imită vocea, manierele – dar făcea comunicări la fel de amănunţite şi despre viaţa din Babilon, de pe vremea lui Cyrus cel Mare. Oamenii rămâneau stupefiaţi. Erau unii care-l considerau un mitoman bolnăvicios, alţii îl numeau şarlatan

dornic de a ieşi în evidenţă, deşi erau nevoiţi să recunoască naturaleţea spontană a comunicărilor sale şi exactitatea datelor cuprinse în acestea, înclinându-se involuntar în faţa cunoştinţelor lui uimitor de vaste şi a puterii sale de convingere. Geniul îi era caracterizat şi de marea sa capacitate de a analiza situaţia din Europa şi de abilitatea desăvârşită cu care para atacurile adversarilor săi politici. Dispunea oricând de scrisori de recomandare care îi deschideau uşile spre cele mai selecte cercuri din Europa. În timpul domniei lui Petru cel Mare se aflase în Rusia, iar între 1737 şi 1743 fusese oaspetele preţuit al curţii şahului Persiei. Din Persia până în Rusia, de la Calcutta până la Roma, el era cunoscut şi respectat. Era un poliglot incredibil, aproape suprauman. Vorbea atât de corect germana, engleza, italiana, portugheza, spaniola, franceza cu accent piemontez, greaca, latina, sanscrita, araba şi chineza, încât în fiecare ţară pe care o vizita era primit ca un adevărat compatriot. Îşi folosea ambele mâini cu aceeaşi dexteritate şi era în stare să pună pe hârtie un text în acelaşi timp cu ambele mâini. Când apoi cele două coli de hârtie erau suprapuse şi ţinute în dreptul luminii, rândurile şi literele din cele două manuscrise se suprapuneau perfect. Era în stare să scrie cu cele două mâini şi texte diferite, de pildă cu dreapta un sonet, iar cu stânga versuri mistice.

Efectuase de două ori transmutaţia, de faţă cu martori. Oriunde apărea, lumea se dădea în vânt după elixirele şi leacurile sale cu efect de înfrumuseţare şi întinerire.

Sincer să fiu, pe mine cele auzite despre el m-au tulburat. Nu-i puneam la îndoială capacităţile extraordinare. Fiind un mag şi un iniţiat veritabil, trebuia să fi practicat fără greş aceste ştiinţe multiple. Mă uimise şi mă contrariase faptul că

își demonstra abilitățile aproape ostentativ, în cadrul strălucitor al unei averi fabuloase, în fața unor prostănaci care îl admirau, îl contestau sau își băteau joc de el. Ce nevoie avea un Adept de doi majordomi și de patru lachei îmbrăcați în uniforme de culoarea tutunului, cu fireturi de aur? Pentru ce călătorea el ducând cu sine o garderobă atât de mare și de pompoasă ca a unei curtezane? Pentru ce își schimba săptămânal bijuteriile și anual numele?

I-am vorbit tatălui meu despre aceste îndoieli. El surâse:

– St.-Germain nu are nevoie de acest cadru, la fel cum nici eu sau tu nu avem nevoie. Singura sa dorință în această viață nu e decât un locaș de sihastru în inima Himalayei, de unde a venit, de unde forțe superioare lui l-au trimis pentru a împlini o anumită misiune bine determinată, și unde se va întoarce după împlinirea acestei misiuni. Trebuie să știi că el nu se atinge de nici un fel de mâncare nici măcar la cele mai bogate recepții și consumă numai bucate fără carne, fără grăsime, preparate după propriile sale rețete. Își execută în fiecare zori de zi exercițiile de concentrare și meditație, conforme cu principiile de bază ale ezoteriei răsăritene și trăiește într-un strict celibat. Fiind în posesia științei de transformare a pietrelor obișnuite în pietre prețioase și de fabricare a aurului, pentru el nu este o problemă să-și procure deghizarea în care este mai ușor acceptat în lume, și prin care i se dă mai multă atenție decât dacă ar apărea sub aspectul unui călugăr tibetan cu capul ras și îmbrăcat în portocaliu. Multele sale abilități care iau ochii vulgului nu sunt altceva decât manevrele dibace ale unui medic care știe să capteze imaginația copiilor bolnavi pentru a-i examina, a-i face să înghită leacuri amare, eventual a-i opera de vreun abces periculos. Această lume bolnavă, aflată în fermentație

și total ruptă de izvorul sănătății sale spirituale, nu l-ar înțelege pe Mag în simplitatea lui măreață. Ea se lasă târâtă către o mare criză, făcând nazuri, complicându-se și dând curs unor idei fixe. St.-Germain, ca orice trimis, a pornit în lume într-un crepuscul mohorât, pe un teren cutremurat, pentru a pune bazele unor puncte de refugiu. Însă cel care are menirea de a atrage atenția unor nefericiți orbiți și lipsiți de auz, aflați în robia materiei care îi umple de o maladivă suspiciune, este nevoit să bată gonguri, să tragă clopote, să demonstreze culori și fenomene niciodată văzute. El trebuie să fie un rege printre regi, un Cresus printre îmbuibați și un mag printre filozofi. Trebuie să vorbească limbile oricui, să vadă prin ochii oricui, trebuie să perceapă cu auzul sunetele tainice care șușotesc dincolo de evenimentele vizibile, trebuie să audă chemarea prin depărtări și împărății și trebuie să treacă și prin ziduri.

– Dar cine este de fapt el? De când trăiește în același corp? întrebai eu curios.

Privirea inteligentă, înțelegătoare a tatălui meu se opri cu blândețe asupra mea.

– Același lucru l-am întrebat și eu, chiar pe el personal, cu mulți ani în urmă. Pe atunci făceam și eu parte din grupul practicienilor, ca și tine.

– Și ce ți-a răspuns? întrebai eu avid.

– Că tatăl său e Știința Tainică, iar mama Misterele.

– Și te-ai mulțumit cu acest răspuns? am întrebat decepționat.

– Atunci, pe loc, nu. Mai târziu am înțeles că răspunsul său cuprindea tot ceea ce un Adept adevărat ar fi putut spune despre sine însuși.

Se însera când urcai din parc în cabinetul tatălui meu. Până când amurgul își țesu plasa peste formele și culorile vizibile, îmi executasem în parc exercițiile de observare a naturii și de dezlegare a simbolurilor. Adunasem pietricele șlefuite, cu forme ciudate, din albia pârâului ce clipocea pe sub arborii bătrâni, pietricele al căror corp delicat, translucid, era străbătut de linii de forță fine, aidoma unor hieroglife, aducând mesajele lui Lilith, mama naturii. Din liniile mute, dacă știai să le dezlegi, răzbăteau strigăte chinuite, pline de dor și de înflăcărare. Observasem sub un platan care își crampona în pământ rădăcinile, pe trunchiul și pe frunzele sale, un furnicar cât o metropolă în robia instinctului comunitar, adâncit într-o activitate silitoare. Privind acest furnicar, mi-am deslușit eșecul etern al încercării de a organiza umanitatea sub formă de colectivitate, promițând fata morgana a eliberării și închizând individul în țarcul circular al celei mai aspre robii. Această idee susține și slujește o formă de viață care nu conduce nicăieri, de parcă ar treiera paie goale, ar depune eforturi imense fără conținut, dar care își perfecționează mecanismul până la gradul unei capodopere lipsită de sens, până ce demonica conștiință comunitară, dezmembrată în milioane de fragmente, nu se smulge din infernul neliniștit al acestei societăți celulare, geniale și îngrozitoare, pentru a renaște ca individualitate unică, conștientă de sine.

În fiecare seară îi relatam tatălui meu ceea ce observasem. Și atunci – era o zi frumoasă, caldă de septembrie – îmi depusei captura pe masa lui de lucru. Tocmai terminase de scris, și mă aștepta. Mă ascultă cu atenție. Adăugă spuselor mele observațiile sale calme, care, de multe ori, puneau în lumină adevărate complexe de idei, îmbărbătându-mă și

inspirându-mă. După terminarea raportului meu, îl salutai și pornii ca să mă pregătesc de cină. El mă reținu.

– Mai stai. Vom avea un vizitator.

– Vizitator?

Mă miram. După câte știam, nu ne sosise nici un curier, nici o scrisoare.

– Pe cine?

Odaia era deja cuprinsă de umbre. Simții deodată că, în afara noastră, se mai afla cineva în încăpere... cineva care, cu câteva clipe în urmă, nu fusese acolo. Tatăl meu simțise fenomenul în același timp cu mine. Se ridică. Urmând direcția privirii sale, mă întorsei și eu. Noul sosit stătea în patrulaterul cenușiu-mătăsos al ferestrei și făcu un pas înainte.

– Poate că e timpul să aprindem o lampă, Cornelius, spuse el, cu voce foarte plăcută, și cu o pronunție șlefuită și muzicală.

– Bine-ai venit! îi strânse mâna cu bucurie adâncă tatăl meu.

Atunci știam deja cine este vizitatorul și mă străbătu o emoție puternică care mă țintui locului, în timp ce tatăl meu era ocupat cu aprinderea lămpii cu spirt. În lumina alb-albăstrie, St.-Germain păși spre mine. Îmi întinse mâna și mă privi scrutător.

– El este, deci! spuse către tatăl meu, cu un zâmbet prietenos. Strângerea palmei sale puternice și uscate, care îmi transmitea un flux pozitiv, mă liniști.

– În sfârșit, după multă vreme, dar nu pentru prima oară... bună seara! rosti el încet, ancorându-și privirea în ochii mei.

– Bună seara, i-am răspuns, eliberat și uitând de mine, pierzându-mă în imaginea acestor trăsături bărbătești. Și eu

aveam impresia că nu-l întâlneam pentru întâia oară. Amintirea sa era adormită undeva foarte adânc în memoria mea. „După multă vreme, dar nu pentru prima oară... în sfârşit..." Da. El ştia unde, în ce perspectivă ameţitoare a trecutului ne întâlniserăm, pe când în mine se trezi doar o umbră a amintirii. Avea ochi întunecaţi, tainici, blânzi, scăpărând de umor, pătrunzători, scrutători şi, în acelaşi timp, atoateînţelegători. Faţa îi era prelungă, nasul fin, subţire, puţin coroiat, în colţurile gurii sale persista surâsul înţelept şi captivant din ochii săi. Când râdea, faţa i se înfrumuseţa nu numai prin dantura perfectă, ci şi prin expresia de sănătate şi de veselie curată, nespus de atrăgătoare. Avea un ten apropiat de măsliniu, iar părul îi era negru. Purta pe silueta-i, nu prea înaltă, bine proporţionată, un costum de culoare închisă, simplu, dar dintr-o stofă foarte fină. Gambele-i bine formate şi muşchiuloase îi erau strânse în ciorapi de mătase. Nu reuşeam să-i determin vârsta.

Numele său nu fu rostit între noi. Era ceva neobişnuit că mi se permisese să-l cunosc, căci cei din gradele inferioare ale Ordinului nu aveau dreptul să-i cunoască pe cei din gradele superioare, ci doar pe cei situaţi cu un grad deasupra lor. Eu eram într-o situaţie de excepţie prin naşterea mea. Pe atunci, tatăl meu aparţinea deja celui de-al optulea grad, deci penultimul. Era Magister. După el nu mai urma decât Magul. El îmi îndrumase primele exerciţii şi-mi devenise maestru. Pe St.-Germain, chiar când apărea pe neaşteptate în Rotenburg, la întrunirile Ordinului, nu-l chema nimeni pe numele său laic, precum fiecare membru al Ordinului avea un alt nume în comunitate, diferit de cel folosit în lume. Numele lui St.-Germain în comunitate era „Tempo aperto" (templu deschis). Dar atunci când conducea ritualurile secrete de

iniţiere, el era numit Hierophant. Ordinul avea deci nouă trepte. Juniores, Theoreticieni, Practicieni, Philosophi, Minores, Majores, Adepţi exempţi, Magisteri, iar, în final, grupul Magilor constituia ierarhia ocultă destul de numeroasă la treptele inferioare, şi tot mai puţin numeroasă mai sus, al cărei pol final, după magicul număr nouă, era Dumnezeu: 10. Adică dualitatea lui 1: Dumnezeu şi 0: lumea.

Aceste posibilităţi de excepţie nu erau nişte haruri ce-mi picau pe nemeritate. Slujisem cândva pentru a le obţine. Treptat, în liniştea tot mai adâncă a iniţierii amintirile mi se eliberau. Înainte de a fi decăzut, timp de multe sute de ani, în calitate de membru al Comunităţii, ajunsesem până în pragul ultimelor încercări.

Eram talentat, inteligent şi disciplinat, dar numai în măsură omenească. În criza crâncenă a morţii conştiente şi a renaşterii, am fost biruit de slăbiciuni, de teama cauzată de ştiinţa incompletă, de curiozitatea datorată unor lacune în experienţa trăită, de pasiunile unui sentimentalism neconsumat. Totuşi, idealurile mele erau nişte idealuri înalte şi, teoretic, înţelesesem multe dintre simbolurile tainice ale existenţei. Revenirea mea îi bucura profund şi intim pe confraţii mei din Ordin precum şi pe Magul, care nu încetase să mă ţină în evidenţă ca pe un membru al Ordinului. Această decădere în timp – în ciuda întregii mizerii pe care am suferit-o individual – constituise o încercare practică a unei teoreme ce făcea parte din spaţiul interior al iniţierii mistice, şi pe care trebuia să mi-o însuşesc temeinic, înţelegând-o şi transformând-o în ceva veşnic viu, prin confruntarea cu exteriorul, printre neadevărurile materiale întreţesute, tulburi şi pline de contradicţii.

Misterul inițierii se efectuează întotdeauna de două ori. O dată când ființa coborâtă în sfera pământeană, aflându-se încă dincoace de experiență, păstrând încă neestompată conștiința celeilalte lumi, pășește în Templul Misterelor. Încercările prin care ea trece arzând solitar, în timpul condensat și în liniștea unui spațiu îngustat, i se gravează în suflet, concentrate sub forma câtorva linii marcante, ca o schiță de neșters, căci aceste încercări ascund în sine simbolurile tuturor ispitelor de mai târziu, ale tuturor șanselor, primejdiilor și înțelesurilor reale ale existenței. Schița este păstrată de suflet. Liniile ei transpar chiar și prin trupul ce se densifică tot mai mult, chiar dacă cheia dezlegării a fost pierdută de memoria slăbită. Aceasta este luminiscența dureros-arzătoare, care străbate neliniștitele visuri de trezire și ne gonește din trăire în trăire, printre baricadele lumii diurne. Această veșnică nemulțumire, această năzuință inconștientă, care tinde după scopuri de o clipă, în Timp, dincolo de care ne îmbie mereu această himeră, această sfântă flăcăruie a ielelor, îndemnându-ne mai departe, dincolo de pasiuni, ambiții, cunoștințe omenești, dincolo de moarte, de naștere, de alte și alte noi forme de viață, tot mai departe, și totuși pe un traseu dinainte determinat, conform hărții, până înapoi, în punctul de pornire. Aici are loc a doua inițiere. Cea finală. La capătul drumului. După stingerea focurilor, după experiențele trăite aievea. În cutremurarea dată de transformarea în viață a teoriei. Poarta templului primului mister se deschide spre înăuntru, poarta celui de-al doilea mister se deschide spre afară. Cel care a pășit o dată prin poartă nu mai poate găsi ieșirea până ce nu a străbătut imensul arc de cerc al drumului de la o poartă la altă poartă.

*

Apariția lui St.-Germain la Grotte aduse mari transformări în viața mea. Tatăl meu mă înștiință că voi pleca la Paris împreună cu contele. Simțeam atenția încordată cu care el îmi urmărea reacția la această veste. Cu bucurie? Cu unduiri suspecte de neliniște? Cu angoasă neclară? M-am privit cu sinceritate și nu m-am sfiit să-i dezvălui liniștea de cenușă, locul unui fost incendiu, ce caracteriza această porțiune din mine. Știam că dacă sunt trimis, n-am decât să merg, eram conștient că orice eveniment pe care îl întâmpinam, sau care îmi era pus în cale cu bună-știință, era o parte a datoriei mele care mă privea personal. Mă înclinai ascultător în fața hotărârii.

– Ce trebuie să fac la Paris?

– Vei fi secretarul și asistentul contelui. Vei observa și vei învăța să te supui dispozițiilor lui.

– Cât timp va trebui să rămân departe? se aprinse în mine tandrețea dureroasă a dorului de părinți, de bătrânul parc, de zilele cufundate într-o activitate pașnică.

– Până ce misiunea ta se va sfârși, îmi răspunse tata cu fermitate și mie mi se făcu rușine de imaturitatea curioasă și avidă de care dădusem dovadă.

Mama stătea alături de el. De pe fața ei îngustă și palidă citeam atâta încurajare, încât o îmbrățișai.

– Depărtarea nu oprește spiritul, îmi șopti ea la ureche. Înaintea unor examene importante trebuie să răsfoiești materia deja învățată, și să te convingi că nu există nici o lacună în cunoștințele tale. Du-te liniștit, Cornelius...

PRIMUL REPREZENTANT AL TRECUTULUI

Călătoria alături de amabilul şi spiritualul conte de St.-Germain era nespus de distractivă. Caleaşca noastră excelent construită, în care toate comodităţile erau asigurate prin dispozitive inventiv concepute, era trasă de renumiţii cai pur-sânge ai contelui. Călătoria era foarte bine organizată. La toate opririle eram aşteptaţi de caii proprii odihniţi şi de câte un servitor. În caleaşca lui St.-Germain văzui pentru prima oară o măsuţă rabatabilă, un dulăpior de alimente răcit cu gheaţă şi ascuns în perete, un rezervor de apă, un dispozitiv de încălzit, cu ajutorul căruia Yidam, slujitorul tibetan, agil ca o anghilă, prepara ceai sau cafea în câteva minute, nişte afumătoare care scoteau arome înviorătoare sau adormitoare fără nici un efect dăunător.

– Îţi plac micile mele jucării? zâmbi contele văzându-mi uimirea.

– Mă simt cu adevărat încurcat, recunoscui eu.

– Ludovic al XV-lea considera aceste găselniţe drept vrăji diavoleşti şi era atât de ahtiat după ele, încât ar fi vrut să-mi fie furate. Totuşi, aceste minunăţii nu sunt decât mici împrumuturi din viitor. Oamenii îşi vor asigura astfel de comodităţi şi le vor folosi pe scară largă, fără ca aceasta

să-i ajute în vreun fel. Tendinţa de dezvoltare indică aceasta fără îndoială, dar astăzi încă nu ne putem imagina cu ce avânt şi într-un timp cât de scurt va avea loc deznodământul. Cadrele exterioare ale vieţii se vor lărgi într-un mod înspăimântător, deosebirile sociale se vor nivela într-o măsură oarecare, iar mulţimea va năvăli asupra celor puţini cu problemele sale nerezolvate.

– Vă referiţi la revoluţie?

Dădu din cap.

– La revoluţii. La multe revoluţii interioare şi exterioare care se vor ţine lanţ secole de-a rândul. Deveni gânditor, iar privirea i se pierdu în depărtări. Prima e pe cale să-şi facă auzită vocea, murmură el încet.

Înainte de a merge la Paris, petrecurăm o lună întreagă la Geneva, într-o severă recluziune. St.-Germain nu părăsea deloc reşedinţa. Eu devenii veriga de legătură între lume şi el.

Vechiul oraş, parcă încremenit în timp, cu casele-i bătrâne, cu ferestre înguste, cu arcade, cu ornamente cioplite în piatră şi cu străzi pavate cu pietre rotunde îmi readuse amintirea Nürnbergului, de pe când colindam lumea tot ca însoţitor al Magului. În esenţă, el era identic cu acela pe care-l urmam acum, chiar dacă avea un alt trup şi o altă faţă, eu însă – şi această descoperire mă umplu de o bucurie lăuntrică plină de recunoştinţă – devenisem cu totul străin faţă de acel posedat nefericit, hăituit, care pe atunci, se numea Hans Burgner.

În timpul recluziunii, St.-Germain ţinea un regim alimentar mai sever decât altădată şi intercala zile întregi de post. Eu supravegheam prepararea bucatelor lui. Ce-i drept, Yidam nu avea nici o nevoie de această supraveghere, căci

el executa totul în mod impecabil, pe baza unor porunci rostite doar în gând de stăpânul lui; scopul era mai curând îmbogăţirea cunoştinţelor mele. Cel mai important component al mâncărurilor lui St.-Germain era făina de ovăz măcinată cu o morişcă de mână de Yidam personal, mai fin sau mai zgrunţuros. Sare folosea puţină. Cu atât mai multă miere, lămâie şi lapte. Mâncărurile erau preparate cu ulei vegetal pur. Untul proaspăt şi multe fructe crude întregeau meniul, pe care îl consumam eu însumi cu plăcere, căci în casa părinţilor mei mă obişnuisem cu un regim simplu, fără carne. Mă refer la acest lucru mai detaliat pentru a arăta cât de bine cunoşteau alchimiştii vremurilor trecute regulile alimentaţiei raţionale şi rolul vitaminelor; ei afirmau deja pe atunci că regimul alimentar potrivit are un rol important în prevenirea şi tratamentul celor mai multe boli. Rochard, la care slujisem cu 230 de ani în urmă, ţinea şi el un regim fără carne, consuma fructe crude şi lactate şi prescria acelaşi regim bolnavilor săi. Medicamentele cu care şi el, la fel ca Paracelsus, Trismosin, Albertus Magnus, Sendivogius sau St.-Germain întărea şi revigora organismul, conferindu-i capacitatea de a rezista la diferitele boli erau esenţe concentrate ale puterii vindecătoare şi recuperatoare a naturii, taine aflate cu ştiinţă şi intuiţie.

Pe conte îl puteam întâlni chiar şi eu, doar timp de câte un ceas, în fiecare seară. Atunci era serios şi vorbea puţin. Cavalerul monden, fermecătorul tovarăş de conversaţii spirituale şi vioiciunea acestuia dispărură din fiinţa lui, lăsând locul liniştii nobile şi simple a unei alte atmosfere, cu totul abstractă. În aceste perioade, el acumula forţele pe care urma să le reverse în lume, pentru ca, din milioanele de seminţe aruncate, măcar câte una să încolţească pe undeva, în solul

arid. Contele îmi asculta referatul despre scrisorile primite şi îmi indica prin câteva cuvinte conţinutul răspunsurilor pe care trebuia să le redactez. Se afla în corespondenţă cu cele mai multe personalităţi de seamă ale Europei; veştile îi parveneau direct, pentru că i se cerea sfatul în nenumărate probleme şi, astfel, fenomenele îi erau cunoscute dinainte de a se desfăşura, şi de multe ori chiar el le hotăra direcţia, din păcate însă nu în destule situaţii pentru ca să poată conferi acestei lumi un aspect ceva mai inteligent, măcar pentru o clipă. Oamenii cer şi primesc sfaturi, dar le aplică numai după ce le-au filtrat prin propria lor personalitate, amestecând în rezultat multe elemente subiective, care transformă întru totul esenţa.

La Geneva, prin St.-Germain, am avut prilejul unei trăiri ciudate şi foarte importante.

Într-una din dimineţi, doi servitori – unul angajat permanent al contelui, celălalt doar temporar – plimbau caii pur-sânge în faţa hanului. Eu mă întorceam dintr-un periplu matinal şi observai un bărbat care, după ce privi cu admiraţie bidiviii, intră în vorbă cu servitorii. Purta o îmbrăcăminte ciudată, bătătoare la ochi şi ostentativă, care îi trăda provenienţa străină. Avea un ten măsliniu, pleoape mari, ochi întunecaţi şi aprinşi, un nas acvilin respectabil, bărbie puternică şi buze umflate, lascive, care arătau originea sa latină. Părea de patruzeci–patruzeci şi cinci de ani, deşi figura-i înaltă era încă subţire, ca a unui tânăr. Nu aspectul neobişnuit îmi atrase atenţia, ci o certitudine străfulgerată care-mi vestea că-l cunoşteam de pe undeva, fără să-mi amintesc numele său. Retras sub arcadele hanului, îi observam gesturile largi şi mimica pasionată. Îi descosea pe servitori, întrebând ce fel de notabilitate poate avea asemenea animale

rare şi superbe? Grăjdarul nostru permanent nu-i răspunse, dar celălalt, grozăvindu-se, îi spuse că aceşti cai arabi aparţin contelui St.-Germain, Adeptul. Contele locuieşte aici de o lună şi nu-şi părăseşte apartamentul. Oricine trece prin oraş, ar vrea să-l viziteze, dar el nu primeşte pe nimeni.

În mod evident, străinul fu impresionat de acest nume, căci strigă cu mare vioiciune.

– Contele St.-Germain?! Păi eu îl cunosc! Pe mine mă va primi fără îndoială... Anunţă-l imediat de venirea mea!

În timp ce servitorii se codeau speriaţi, iar eu mă enervam din cauza insistenţelor violente ale străinului, certitudinea că îl cunoşteam, deşi bizară şi de neînţeles, mă cuprinse tot mai mult, împreună cu o nelinişte difuză, însoţită de repulsie.

– Nu-i nimic! Îi voi scrie deci! încheie străinul cu un gest larg, de hotărâre, care trăda multă suficienţă şi fanfaronada unei persoane care face totul pentru a impresiona publicul. Acest gest mă făcu în sfârşit să-l recunosc.

Louis de la Tourzel! Aventurierul ucis într-un bordel, satirul beţiv, mereu ahtiat după amor, care, în viaţa trecută, îmi fusese tată.

Îl privii cum se îndepărta cu mişcări de panteră, transferate fără modificări în următoarea-i viaţă, îi observam constituţia fizică care continua să fie un receptacol al pasiunii, dar care ascundea acum ceva mai multă inteligenţă şi mai mult interes.

Seara, St.-Germain observă neliniştea mea gânditoare. La întrebarea lui, îi povestii cele întâmplate. Nu ajunsei la sfârşitul relatării mele când, prin geamul deschis al odăii, zbură o scrisoare înfăşurată pe o piatră.

– E ceva caracteristic pentru el! zisei cu o urmă de ruşine şi ciudă, de parcă omul ar fi fost şi acum un apropiat al meu care se dovedea prost-crescut. Ridicai scrisoarea. Violent şi cabotin!

Scrisul era mare, cu linii groase, dar, cu toată grosolănia caracterelor, vădea spirit de originalitate.

„Iubite conte! Nici măcar balaurul cu şapte capete nu mă poate împiedica să năvălesc în casa Dumneavoastră, în numele vechii noastre prietenii!

Când sunteţi dispus să primiţi vizita unui alt artist care ştie ce înseamnă „savoir vivre" şi care arde de dorinţa de a vă strânge mâna?

Mâine, către seară, voi veni personal să aflu răspunsul.

Al dumneavoastră,

Casanova"

Văzând semnătura, scoasei un strigăt de uimire!

– Casanova? Ce progres!

– Nu, spuse încet St.-Germain, e o împlinire. Ultimul punct al unei linii de viaţă, prost direcţionată, care cuprinde în sine delictul.

– Cred că exagerează mult când vă numeşte vechiul său prieten, remarcai eu cu îndoială, căci nu mă puteam stăpâni să mai încerc a afla câte ceva despre el.

– Există şi prietenii unilaterale, Cornelius... iar eu l-am întâlnit într-adevăr de câteva ori pe scena comună, unde amândoi ne interpretăm rolurile.

– Aceste roluri sunt total contradictorii, spusei eu încet.

– Aşa este, dar tocmai astfel, într-o oarecare măsură, devin complementare.

– Precum lumina cu umbra.

– Una fără alta nu pot exista, acolo unde materia este prezentă.

– Îmi trezeşte sentimente tulburi, continuai eu, îngândurat. Îl compătimesc şi îmi repugnă. Aş vrea să fac ceva pentru el, căci mă îngrozeşte. Simt o răspundere, de parcă aş mai avea ceva comun cu el. Mă ruşinez din cauza lui dar îmi şi stârneşte interesul... Sunteţi dispus să-l primiţi mâine?

Nu-mi răspunse pe loc. Ochii lui mă cercetau scrutători.

– Cred că trebuie să-l primesc... pentru ca să-l înţelegi şi să-l dizolvi complet în sinea ta, Cornelius. Ca să vezi că, în această clipă, nici tu şi nici eu nu putem face nimic pentru el şi că însuşi Dumnezeu nu-i poate face altceva decât să-l lase în continuare în viaţă... să trăiască şi să acumuleze experienţă...

*

A doua zi, după cum îi mărturisii lui St.-Germain, aşteptam cu o emoţie de mult încercată sosirea lui Casanova.

Contele, în această seară, era din nou un monden. Butonii cu nestemate ai costumului şi ai jiletcii sale de culoare închisă valorau averi, părul îi era pudrat, în inel îi strălucea un safir cu ape pure.

– În seara asta trebuie să înveţi un lucru important, Cornelius. Nimeni nu poate deveni maestru până ce n-a înţeles adevărata natură a lucrurilor, legea după care nu te poţi apropia de alt om decât în modul propriu persoanei sale şi numai în măsura capacităţii sale de asimilare. Nu poţi introduce cele mai mari, cele mai mântuitoare comori din lume undeva unde ele nu-şi au locul, iar profetul care predică în faţa pietrelor devine în mod necesar un nebun ridicol cuprins de amoc.

– Jaques de Casanova de Seingalt, anunţă servitorul.

St.-Germain se ridică şi îşi întâmpină oaspetele. Eu rămăsei în fundal, ca un observator tăcut. Aspectul meu exterior, ascuns şi mai mult de îmbrăcămintea-mi lipsită de orice ostentaţie, avea fericitul caracter de a mă pierde printre alte forme. Am profitat de acest avantaj de multe ori în anii petrecuţi alături de St.-Germain.

În odaia în care Casanova îşi făcu intrarea ardeau multe lumânări, dar arcada ferestrei, adumbrită de perdelele trase, se pierdea într-o beznă aproape totală. Mă retrăsei acolo şi, pradă unduirii unor gânduri şi sentimente deosebite, îl observam din apropiere nemijlocită pe acest om, faimos şi rău famat, despre care se ştia atât de puţin şi de trecutul căruia, şters acum din memoria lui, eu aparţineam într-un mod cutremurător. Se schimbase mult. Era mai vârstnic decât îmi păruse pe stradă şi de la distanţă. Schimbarea nu se referea la aspectul său, căci trăsăturile feţei îi erau cu totul diferite de cele ale lui de la Tourzel, deşi caracterele de bază, modelate şi de data aceasta de aceeaşi personalitate, erau totuşi asemănătoare. Obrazul lui Casanova era mai întunecat, mai pasionat, mai viclean şi trăda mai multă experienţă. Avea o expresie sastisită, dar lipsită de imbecilizarea dată de băutură. Privirea îi scânteia rapid, cu atenţie ascuţită, cu neîncredere; avea ochi de aventurier, de om care îşi caută şi îşi modelează destinul. În unele clipe vădea şi un umor amărui, isteţ, plin de cinism, lipsit de orice credinţă, ceea ce, în acest punct al dezvoltării, nu arată altceva decât cenuşa oboselii, a silei şi a bătrâneţii – şi care aici era totuşi acel capăt de fir, începând cu care spiritul putea să descâlcească ghemul de materie dens întreţesută. Cu toate că era

neîndoielnic, îmbrăcămintea sa bizară, aleasă cu cochetărie aproape feminină, multicoloră, costisitoare ar fi părut respingătoare pentru orice bărbat, totuşi nimeni nu se putea extrage de sub influenţa personalităţii şi prestanţei sale. Căuta privirea celui cu care vorbea, se apleca spre el cu tot corpul, cu întreaga atenţie, şi parcă îl asalta cu vocea lui fierbinte şi puternică. Era cert că reuşea să-i antreneze aidoma unui gheizir pe bărbaţii mai slabi şi pe femeile cu caracter pasiv.

St.-Germain suporta zâmbind erupţiile vulcanice ale prieteniei şi admiraţiei oaspetelui său, apoi îl linişti prin amabilitatea-i rezervată, ca un vrăjitor marea dezlănţuită.

– Scriai, prietene, că amândoi ştim ce înseamnă „savoir vivre". Ei bine, să renunţăm atunci la armele pe care le rezervăm vulgului, la măguliri, la complimente şi exagerări ce retează capetele prostănacilor dintr-o singură lovitură. Cred că suntem destul de bogaţi ca să ne permitem în seara asta luxul sincerităţii perfecte şi să fim pe deplin noi înşine!

Casanova, încântat, aprobă:

– Pe numele zeilor! O propunere dintre cele mai ispititoare şi mai palpitante! Deci, halat de casă şi papuci!

St. Germain surâse:

– Nu, Casanova! Nuditate totală!

Faţa oaspetelui oglindi o oarecare contrariere, care lăsă locul atenţiei prudente.

– Cum vreţi! Vă dezbrăcaţi primul?

Calm, St.-Germaine aprobă din cap.

– Da! răspunse ferm.

Îşi invită oaspetele la masa deja pregătită. În cadrul uşii deschise apăru cu paşi neauziţi Yidam, purtând o tavă încărcată până la refuz. Împărţi mâncarea aromată cu

mirodenii, turnă vinul în paharul lui Casanova, lăsând gol paharul contelui, apoi plecă în linişte.

– Ia loc şi acumulează forţe pentru performanţa neobişnuită care urmează, spuse St.-Germain cu amabilitate.

– Dumneavoastră aveţi cu totul altă mâncare decât a mea, iar paharul vă este gol, spuse Casanova oglindind zâmbetul amfitrionului său, însă pe obrazul lui acest zâmbet căpătă o nuanţă de neîncredere şi de răutate. De unde să ştiu că cel mai mare dintre vrăjitorii europeni nu intenţionează să mă otrăvească?

– Corect. Dumneata ai fost primul care ai început dezbrăcarea. Cornelius!

Apărui de sub arcadă. Casanova fu surprins. Se scutură şi îmi aruncă o privire cercetătoare.

– De unde dracu' a mai apărut şi tinerelul acesta? izbucni el involuntar.

– Am fost de faţă tot timpul, domnule, răspunsei eu politicos şi mă înclinai. Cornelius von Grotte, la ordinele dumneavoastră.

– Asistentul meu. Umbra mea, dacă vrei. Poţi să-l priveşti şi dumneata ca atare. Rămâne cu noi şi nu contează. Gustă, te rog, bucatele oferite baronului Casanova şi bea din vin, îmi porunci el.

Casanova apucă paharul şi-l goli dintr-o înghiţitură.

– Mulţumesc, nu mai e nevoie!

St.-Germain nu greşea niciodată în prevederile sale. Eu mă şi speriasem, căci n-am gustat în viaţa mea carne şi băuturi alcoolice, iar în faţa lui Casanova sfârâia o bucată de spinare de căprioară. Dar a fost de ajuns să i se pună la îndoială temeritatea pentru ca, mânat de vanitate să fie gata de cea mai mare prostie. În timp ce mânca, privirea sa neli-

niştită revenea mereu asupra mea. Acum stăteam şi eu la masă.

– Sper că prezenţa bunului meu Cornelius nu te deranjează? întrebă St.-Germain prevenitor.

– De ce m-ar deranja? Totuşi, e o ciudăţenie blestemată aici...

– Ce anume?

– Spune, băiete, se întoarse el direct către mine. Nu ne-am mai întâlnit noi doi pe undeva?

Privii către St.-Germain care răspunse calm în locul meu:

– Poţi să-i spui! El a fost... fiul dumitale... un fiu, prin excepţie, legitim, dragă Casanova. Nu acum. În viaţa dumitale anterioară.

– Acesta-i adevărul, domnule! am confirmat eu încet.

Casanova fu cuprins de un irezistibil sentiment neliniştitor, pe care voia să-l ţină ascuns. Râse zgomotos.

– Imaginaţia dumneavoastră, St.-Germain este într-adevăr fără pereche. Dar de ce încercaţi să convertiţi un apostat bătrân ca mine?

– Greşiţi, prietene. Mă ţin de convenţia noastră. Sunt perfect sincer.

– Atunci, ce rost ar avea să neg? Toată istoria asta regizată din timp este o minciună, spuse el frust. Dar nu mă retrag. Continuaţi cu dezbrăcatul. Ia să vedem. De unde l-aţi găsit pe acest bucătar negru?

– L-am adus cu mine din Tibet.

– Când aţi fost în Tibet?

– În urmă cu optzeci şi cinci de ani.

– Atunci câţi ani o fi având...

– Yidam? Are o sută douăzeci de ani.

– O sută două... bine! Dar eu întrebam de vârsta dumneavoastră.

– O sută două... bine! Dar eu întrebam de vârsta dumneavoastră.

– Eu nu am vârstă.

– Nu-i reglementar. Vă eschivaţi!

– Ba nu, doar că n-am vorbit clar... însă dacă vrei... trăiesc şi eu de când lumea formelor a păşit în existenţă.

– Şi vă amintiţi?

– Şi-mi amintesc

– N-aţi vrea să-mi spuneţi ceva interesant şi picant despre Cleopatra?

– Mi s-a părut o figură destul de comună. Era o femeie zăpăcită şi ahtiată după plăceri, pe care lumina apusă a unei puteri dispărute a înnebunit-o. Cleopatra a fost o cioară târzie care şi-a făcut cuib în tronul părăsit al unor acvile regale. Ea nu mai avea nimic comun cu spiritualitatea Egiptului, a preoţilor faraoni din trecut, posesori ai Marii Ştiinţe. Nici măcar frumuseţea-i exterioară nu depăşea farmecul unei sclave tinere, şi numai pompa cu care se înconjura şi rangul ei o făceau de dorit. Voinţa ei nu era decât încăpăţânare, nu o concentrare creativă a deciziei, nici magie modelatoare de destin... de aceea a trebuit să piară.

– Ajunge! Jucaţi interesant, dar trişaţi!

– Resping această afirmaţie!

– N-am vrut să vă supăr, numai că sunt şi eu nud!

– Foarte bine!

– Deci, pot să mai pun întrebări scamatorului?

– Da.

– Dacă o cer, vă dezvăluiţi toate secretele în faţa mea?

– Repet, voi fi sincer!

– Ce alt înţeles are sinceritatea?

– Dumneata, Casanova, vorbeşti despre secrete. Iar eu, ca şi natura, am unele secrete. Dezvăluirea acestora nu depinde de mine. Nici natura nu îşi ascunde tainele. Ea răspunde celor care o întreabă, dar în propriul ei limbaj. Iar pentru a înţelege răspunsul ei, este nevoie de studii prealabile.

– Înţeleg. Deci mă consideri un prostănac.

– Nu, eu te consider un om care studiază, deocamdată, alte limbaje.

Obrazul lui Casanova se lăţi într-un zâmbet prostesc, plin de sine.

– Există, desigur, limbaje pe care eu le cunosc foarte bine. Dar nici dumneata nu rămâi mai prejos. Misterul cu care te înconjori impresionează femeile la fel de mult ca şi faima mea teribilă. Câteodată, în faţa unei uşi de dormitor care refuză să mi se deschidă, te invidiam pentru boielile şi cosmeticalele dumitale, cu care ştii să readuci aparenţa tinereţii repede trecătoare pe faţa unor frumoase care se tem de ofilire...

– De ce?

– Pentru că aceasta este cheia care deschide toate uşile.

– Poate. Eu unul încă n-am deschis cu ea nici o uşă.

Ochii lui Casanova se măriră într-o expresie de ironică uimire.

– Nu cumva vrei să spui că dragostea nu te interesează?

– Orice mă interesează, până şi dragostea.

– Atunci cum să înţeleg declaraţia de adineaori cum că n-ai profitat nicicând de ocazie?

– Poate că am fructificat-o altfel decât ai fi făcut-o dumneata... însă satisfacţia mea a fost deplină.

Zâmbetul lui Casanova se lărgi într-un râs trivial:

– Dar partenerele, au fost şi ele pe deplin satisfăcute, domnule conte?

– Îmi place să cred că da. Ele mi-au acordat şi pe mai departe prietenia lor, ba mi-au fost recunoscătoare că fuseseră ferite atât de regrete, cât şi de silă.

– Deci au părăsit patul neatinse?

– Trupeşte, da.

– Ha! Va să zică ai făcut cu ele nunţi spirituale? Credeam că St.-Germain, ireproşabilul om de lume se teme prea mult de ridicol pentru a nu oferi unei femei înfometate nimic în afară de ostie.

– Vezi, dragă Casanova, am ajuns iarăşi la una din tainele despre care ţi-aş vorbi în zadar. Dumneata consideri că extazul voluptăţii durează doar atâta timp cât lumânarea şirei spinării mai are fitil. De altfel, îţi atrag atenţia, e timpul să faci economie! Extazul meu nu-mi scade puterile. Cu cât arde mai îndelung, cu atât este mai viu, iar cea pe care o fac părtaşă nu simte nicicând oboseala epuizării.

– Oh, povestea voluptăţii fără de sfârşit... o cunosc. Nu cred în ea! Am trecut prin toate infernele, prin toate ramificaţiile voluptăţii, dar încă n-am întâlnit-o. Am îmbrăţişat nesătule femei asiatice cu pielea întunecată, care învăţau arta amorului din cărţi şi prelungeau ore în şir voluptatea, pe care aici în Occident o rezolvăm în câteva clipe. Am îmbrăţişat descendente ale lui Sappho, care fac din copulaţie un ritual rău, frumos, lung şi cu excitaţii mortale. Am îmbrăţişat doamne italience alături de odaia unde bătrânii lor soţi sforăiau liniştiţi iar ele se vădeau însetate şi fierbinţi ca nisipul deşertului. Am ademenit fecioare spaniole care-şi purtau virginitatea ca pe o cruce încinsă. M-am înfruptat din sărutul neplătit al curtezanelor franceze, a căror artă rece, temerară era mai înnebunitoare decât tot ceea ce cunoscusem până atunci, însă fiecare m-a condus până la oboseala

epuizării. Nu există voluptate fără trup, iar voluptatea, după ce arde timp mai îndelungat sau mai scurt, se stinge, căci puterea trupului este finită.

– Puterea trupului este şi ea infinită, ca orice altă putere, doar că îl părăseşte pe cel care nu ştie să o menţină şi să o înnoiască mereu, răspunse St.-Germain.

– Te referi la vestitul dumitale panaceu, Athoeter?

– Da, şi la acela. Dar panaceul este doar un simbol al spiritului universal.

– Ai vrea să mi-l arăţi?

– Cu plăcere.

Spre mirarea mea, St.-Germain se ridică şi scoase din dulapul său o sticluţă bine pecetluită cu ceară. I-o întinse lui Casanova care o apucă avid. În sticluţa ţinută în dreptul flăcării de lumânare lucea un lichid alburiu, lăptos, care nu umplea recipientul în întregime şi clipocea încolo şi încoace, în funcţie de gradul în care îl înclina Casanova.

– Şi acesta conţine puteri neexplorate, condensate, ca şi trupul omenesc, spuse încet St.-Germain. Îl poţi vedea, îi simţi greutatea... scutură-l, uită-te bine la el. Însă îţi atrag atenţia că dacă dumneata sau orice altă persoană ar vrea să se folosească de el fără a-i cunoaşte secretul, leacul ar dispărea din faţa lui ca un abur. Nu mă crezi?

– Nu!

– Iată un ac de gămălie. Străpunge ceara! Dacă reuşeşti să bei o singură picătură, îţi va reînnoi forţa virilă pentru câţiva ani.

Casanova apucă nerăbdător acul şi îl adânci în ceară, apoi îl scoase şi apropie sticluţa de flacăra lumânării. Cristalul strălucea opalescent. Lichidul lăptos dispăru într-o fracţiune de secundă.

– Unde a dispărut? izbucni Casanova.

– Unde dispare forţa tinereţii? Puterea de fecundare a seminţei, irosită în timpul visului? Unde dispare, într-o clipită, viaţa din ciotul însângerat al unui cap retezat?

– Nu ştiu. Dar aş putea să pun întrebări şi eu ca şi dumneata, fără să dau vreun răspuns.

– Răspunsul se află aici, în faţa dumitale. Răspunsul e în mâinile dumitale. Însă dumneata nu înţelegi acest limbaj.

– Mi-o reproşezi pentru a doua oară! Eu însă mă mulţumesc cu ceea ce sunt, cu ceea ce înţeleg, pipăi şi văd. N-am nici poftă şi nici timp să mă aşez din nou în bănci şcolare. Totuşi, reînnoirea forţei virile e ceva care m-a atins. Eu nu cunosc taina, iar dumneata, după cum afirmi, o cunoşti. Fă ca o picătură din acest Athoeter să pătrundă în organismul meu, prelungind ceea ce pentru mine înseamnă deplinătatea, iar eu mă angajez să-ţi fiu pe veci servitor credincios.

– N-o pot face, prietene: ţi-aş întârzia dezvoltarea. Însă te pot vindeca cu mare plăcere de gută. În trei zile, cincisprezece pilule vor face să-ţi dispară durerea şi-ţi vor reda supleţea.

– La dracu' cu pilulele dumitale! Şi astea sunt doar scamatorii mincinoase, ca şi elixirul tinereţii. Mi-ai spune ulterior că n-au avut efect pentru că mă gândisem la un măgar şchiop când le luam. Arată-mi ceva pozitiv! Ceva de apucat cu mâna, cum e cupa cu vin sau un trup fierbinte de femeie. Ceva ce mă încălzeşte şi mă fortifică la fel ca o mâncare condimentată care-mi rămâne pe furculiţă când mă pregătesc s-o gust! izbucni Casanova brutal.

– Cum doreşti, spuse St.-Germain cu voce netedă şi înceată. Ai o monedă de argint mai mare?

– Am. De ce? – întrebă Casanova şi îşi scoase punga.

– Dă-mi-o împrumut pentru scurtă vreme. Îţi promit că înainte de plecarea dumitale ţi-o voi înapoia cu dobândă.

Casanova îi întinse contelui o monedă de argint de doisprezece sous.

Uşa se deschise şi intră Yidam cu un mic cuptor de fier portabil. Aşeză o placă de metal pe pardoseală, aranjă pe ea cuptorul, apoi aduse lemne şi cărbuni, aprinse focul şi începu să sufle în el cu nişte foale.

– Regia este excelentă! aprobă Casanova. Nici măcar nu trebuie să rosteşti replicile, în clipa potrivită apare servitorul mut şi execută ordinul dinainte dat!

– Aici, în prezenţa dumitale i-am ordonat lui Yidam să aducă cuptorul şi să pregătească operaţia, spuse St.-Germain cu simplitate.

– În prezenţa mea? Când? N-am auzit!

– Yidam a auzit. Yidam aude altfel decât dumneata. Yidam a învăţat.

– De ce scoţi mereu în evidenţă că mă consideri prost?

– N-am scos în evidenţă nimic, constat doar faptele. Un om mai poate învăţa ceea ce nu ştie. Cu condiţia să vrea. Dacă este interesat şi are suficientă tenacitate, va reuşi.

– Eu n-am. Şi nici nu cred că aş avea ceva de învăţat. Nu mă atrage vanitatea care te îndeamnă pe dumneata, de a fi privit ca un ins supraüman.

– Deci, dumneata nu crezi şi pe dumneata nu te atrage. În ordine! Poate ai vrea să controlezi acest creuzet înainte de a fi închis? îi întinse lui Casanova un creuzet de fier; acesta îl deschise, controlându-l apoi cu inelul său punct cu punct atât în partea de jos cât şi în cea de sus. St.-Germain lăsă

să cadă argintul în creuzet, îi fixă capacul şi aşeză creuzetul pe cărbunii încinşi din cuptorul de fier.

Yidam întoarse clepsidra de pe masă. Casanova şi St.-Germain nu scoaseră nici un cuvânt. Mut, Yidam îşi vedea de treabă, iar eu jucam rolul umbrei, la fel ca până atunci.

Nu se mai auzea decât sâsâitul uniform al foalelor. Totuşi, odaia se umpluse de neliniştita, zgomotoasa iritare a lui Casanova, care sporea tot mai mult, o dată cu înroşirea lentă a creuzetului. Undele dese ale nemulţumirii protestelor sale mute şi împotrivirii sale instinctive se învolburau în jurul figurii liniştite a lui St.-Germain, care privea în foc, stând cu braţele încrucişate.

În clepsidră căzu şi ultimul firicel de nisip. Yidam dădu din cap. Puse foalele la o parte. Cu doi cleşti prevăzuţi cu mânere de lemn deşurubă capacul creuzetului. Înăuntru, argintul topit strălucea mat. St.-Germain întinse mâinile deasupra creuzetului, lăsă să cadă în el un ghemotoc mic de ceară, apoi Yidam puse la loc capacul, întoarse clepsidra şi începu să aţâţe focul cu foalele. Căldura din odaie deveni aproape insuportabilă, la fel ca pe vremuri, în atelierul alchimistului Anton Brüggendorf.

Casanova nu se mişcă de lângă cuptor. Era încălzit şi pe dinăuntru de mâncarea condimentată, de vinul tare şi de pornirile-i neclare. De sub perucă îi curgeau picături de sudoare. Haina lui de brocart gros era pătată de transpiraţie la subţiori. Obrazul îi era roşu, iar pe frunte îi vibra şarpele unei vene groase.

Timpul expiră. Yidam deschise creuzetul, apoi îl cufundă în apa de răcire. Aurul pur, care se răcise în câteva minute fu scos de St.-Germain care i-l întinse lui Casanova.

– Controlează-l mâine la un argintar... şi nu uita să cântăreşti greutatea unui argint de doisprezece sous, ca să-l poţi compara cu greutatea aurului care trebuie să fie aceeaşi!

Casanova izbucni cu furie oarbă:

– Escrocherie! Scamatorie vulgară, de rând! vocea îi era răguşită şi plină de ură. Am văzut cum ai strecurat aurul în creuzet!

Faţa lui St.-Germain rămase nemişcată şi calmă:

– Cred că după aceste cuvinte este inutil să mai rămânem aici împreună!

Se înclină uşor în faţa lui Casanova, Yidam se îndreptă spre uşă şi o deschise. Casanova îşi luă mantaua şi aruncă aurul pe jos. În timp ce cobora viforos scările, îi auzeam sudalmele furioase:

– Bandă de ipocriţi murdari! Pe mine s-au găsit să mă înşele? Şarlatan! Maimuţoi încrezut! Savant de doi bani! Era un copil mucos când eu deja...

Vocea, paşii şi figura lui dispărură în linştea întunecată a serii. Maestrul se opri la fereastră şi o deschise. Aburii denşi, calzi, condimentaţi, plini de duşmănie, părăsiră odaia lăsând locul aerului răcoros al toamnei.

Stinsei pe rând lumânările cu excepţia uneia, apoi păşii la geam alături de St.-Germain şi îi mulţumi cu umilinţă pentru misterul pe care îl prezentase în faţa mea.

PARIS, 1780

Reîntoarcerea după atâţia ani a fost ciudată: a vedea, a simţi, a pipăi înaintarea timpului, semnele tot mai neacoperite ale descompunerii, laxitatea dezintegrării incipiente, forţele tensionate ale exploziei apropiate – pentru sporirea cărora munceau, cu ura cea mai aprinsă, tocmai aceia care dansau pe vârful vulcanului, o mare parte a nobilimii.

Versailles şi Trianon se priveau deja faţă-n faţă ca două fortăreţe duşmane, iar acest Ludovic al XVI-lea, rege inactiv, gata de compromisuri, oscila între cele două cetăţi ca o limbă de clopot inertă, scuturată de furtună.

Populaţia străzii, în ciuda pamfletelor scrise la comandă, şi a răspândirii calomniilor, era încă dispusă să se împace cu Marie Antoinette, iar burghezia era încă ţinută în mreje de fascinaţia ce radia dinspre tron, în ciuda opiniei publice, profund intoxicată şi nemulţumită. Însă Versailles-ul, neglijat, batjocorit şi neluat în seamă, era nemilos.

Sosirăm la Paris la sfârşitul lui octombrie. Contele nu se arătă deocamdată la curtea regală. Palatul său era ascuns în spatele bisericii Saint Roch, în mijlocul unui parc uriaş. Castelul propriu-zis era acoperit de o clădire mai mică, şi privit din afară, printre copaci, părea cenuşiu şi neinteresant.

În interiorul casei se vedea aceeaşi dualitate, care îl oglindea fidel pe însuşi St.-Germain. Cel care sosea dinspre intrarea principală, traversând o seră cu atmosferă tropicală, cu vegetaţie luxuriantă, cu liane necunoscute, cu ciorchini de flori ciudate, cu bazine artificiale în care înflorea lotusul, cu havuzuri măestrit lucrate, pătrundea apoi în săli interioare mirobolante, ale căror bogăţii: pereţi tapetaţi cu brocart, mobilier cu tapiţerii scumpe, perdele, oglinzi veneţiene, şeminee de porţelan, covoare, candelabre aurite, picturi şi obiecte de artă rarisime, orânduite în vitrine depăşeau de departe luxul din Versailles. Însă din odăile etajului superior, unde se aflau adevăratele încăperi de locuit ale lui St.-Germain, dormitorul, cabinetul de lucru, şi laboratorul său, – orice pompă fusese exilată. Dormitorul său semăna cu o chilie de mănăstire. Deasupra patului simplu de fier, o icoană a lui Christos, pictată de contele însuşi, îl întâmpina cu o privire extatică, fascinantă pe cel care intra. Culorile acestui tablou vădeau o luminiscenţă întunecată. Celălalt ornament din cameră era o statuie a lui Buddha, lucrată în ivoriu, înaltă de jumătate de metru, ridicată pe un postament de abanos, având încrustată în mijlocul frunţii o piatră preţioasă cu lumină verzuie. În faţa statuii, într-o cupă de cristal în formă de lotus, ardea o candelă. Din dormitor se deschideau două uşi. Una dădea într-o baie bine echipată, cu vestiar, cea din dreapta într-o încăpere mică, dreptunghiulară, aproape goală, a cărei fereastră era prevăzută cu perdele groase. Pe jos, în loc de covor, era o rogojină. Jur-împrejur, pe pereţi, atârnau imaginile, artistic lucrate, a 22 de hieroglife mărite. Singurul mobilier al camerei îl constituia o masă lungă şi îngustă, pe care, între două sfeşnice de argint cu câte şapte braţe, se afla un mare glob al boltei cereşti. Aştrii acestei sfere răspândeau

aceeaşi lumină ca hieroglifele de pe pereţi, sau ca icoana lui Isus. Din această încăpere, destinată meditaţiei, se deschideau apoi laboratorul şi biblioteca.

Eu însumi ocupam un apartament asemănător cu cel al contelui, tot la etaj, cu excepţia laboratorului şi a bibliotecii, pe care St.-Germain le împărţea cu mine. În cămăruţa mea de dormit peretele nu era împodobit cu vreo icoană, ci cu un crucifix.

De când îl cunoscusem pe St.-Germain, orice îndoială sau nesiguranţă mă părăsiră, aidoma unui fum uşor. Îl admiram şi îmi inspira o încredere nemărginită.

Ne sculam în zori. După baie, îmbrăcam halatele lungi, întunecate, asemănătoare unor anterie preoţeşti şi, fiecare în apartamentul său, ne făceam exerciţiile de meditaţie. În afară de animarea hieroglifelor, cu mă ocupam şi de dezvoltarea capacităţii de preluare a ideilor. În anumite momente, dinainte stabilite, după exerciţiile de bază, St.-Germain, din cealaltă aripă a palatului, îmi transmitea mai întâi figuri, apoi litere şi mai târziu fraze întregi, pe care trebuia să le notez cu precizie. Pentru acest exerciţiu purtam pe frunte o bandă egipteană, din mijlocul căreia, între doi ochi, se ridica un cap de şarpe, din aur.

Apoi ne plimbam în parc, timp de un ceas, după care consumam împreună micul dejun compus din terci de ovăz fiert în lapte şi fructe. De regulă, petreceam orele dinainte de masă în laborator. După-amiaza eu citeam, îmi luam notiţe, iar St.-Germain lucra la biroul său. În această perioadă îşi scrisese el opera principală „La Trés Sainte Trinosophie“, Prea-Sfânta Trinozofie. Importanţa acestei lucrări unice este incomensurabilă. Ea este jurnalul maturizării superioare a spiritului. S-ar putea să nu fie altceva decât descrierea

admiterii lui St.-Germain însuşi în Frăţia Mistică, al cărei Mare Maestru a devenit apoi. Scopul cărţii era furnizarea de instrucţiuni învăţăceilor care cunoşteau deja terminologia secretă. În detaliile sale alegorice, întreaga scriere pornea de la ceremoniile împrumutate din epoca clasică, iar limbajul său era simbolic. La prima lectură, textul este neinteligibil, dar o disecare profundă şi atentă aduce cu sine iluminarea. Nu are nici un detaliu lipsit de semnificaţie ascunsă.

Opera constă din douăsprezece părţi. Fiecare conţine şi figuri lămuritoare. Primele părţi provin din ritualul paleo-egiptean, unde încercările la care este supus candidatul se referă la cele patru elemente – pământul, apa, focul, aerul. Modelul uriaş al acestuia constă din cele douăsprezece case ale Zodiacului. Zodiacul este marele ciclu spiritual, iar traiectoria solară care străbate simbolurile zodiacale constituie forma originară din care preoţimea arhaică extrăgea dovada circuitului sacru. Cei vechi considerau primul semn al Zodiacului drept început, iar pe ultimul drept sfârşit al oricărei activităţi mundane.

În această carte a Triplei Înţelepciuni, St.-Germain foloseşte în linii mari simbolurile alchimiei. Desigur, el nu descrie procese chimice reale, căci în concepţia lui – ca şi în a fiecăruia dintre marii alchimişti – obţinerea aurului material este cea mai neînsemnată parte a ştiinţei. Aceste procese pornesc progresul superior al spiritului şi conduc până la rangul de Adept.

În orele de după-amiază prelucram corespondenţa, după care puteam ieşi în oraş pentru două-trei ore. Aveam voie să cutreier liber străzile Parisului. Dacă aş fi dorit-o, m-aş fi putut întoarce la amintirile mele, dar nici curiozitatea, nici

dorinţa nu mă îndemnau să o fac, totuşi, amintindu-mi cuvintele mamei mele, nu încercam nici să le ocolesc. Ei bine – mă hotărâi în sfârşit – să trecem şi peste asta, să răsfoim deci vechile teoreme, în căutarea eventualelor lacune!

În primul rând, făcui o vizită în mica prăvălie de lângă Saint Honoré. Aspectul exterior al acesteia nu se schimbase deloc. În faţa uşii de tablă, de un verde murdar, obiectele de cult, prăfuite, aşezate pe nişte rafturi de lemn negeluit se înşirau la fel ca pe vremea lui Lepitre. Din încăpere se ridica un aer mucegăit şi rece, care îmi readuse în amintire cu o claritate neliniştitoare figurile neîngrijite ale lui Lepitre şi Rosaliei. Înăuntru se mai vindeau şi acum cărţi. Acestea erau învăluite de acelaşi aer cu iz de mucegai. În adâncurile celor şapte trepte ce duceau în jos, musteau băltoace de apă stătută. Uşa de lemn prin care se intra în prăvălie punea în mişcare un clopoţel răguşit, melancolic, care-mi izbi auzul cu sunetul său de odinioară. În liniştea întunecoasă a prăvăliei stătea zgribulită o fată mică, urâţică şi ponosită. Părul ei incolor, faţa suptă, ochii mici, speriaţi, lipsiţi de inteligenţă, se arătară în raza palidă a soarelui de amurg, pătrunsă prin unicul geam, pe când ea se ridică în întâmpinarea mea.

– Poftiţi, Monsieur... aprind o lumânare pe loc... Alegeţi vă rog...

O privii îngândurat, apăsat de atingerea grea a amintirilor, în timp ce aprindea lumânarea. Crezu că tac din cauza indeciziei.

– Tata nu se mai întoarce astăzi... dar pot să vă dau şi eu tot ce doriţi... Monsieur...

Devenii atent din instinct. Din vocea ei înţelesei că-mi oferea o marfă tainică, pe care mulţi o caută astăzi...

– Orice? – întrebai eu cu un anume accent.

Fata aprobă din cap şi dispăru în spatele perdelei de cârpă, revenind apoi cu o broşură cu coperte galbene.

– E cel mai nou – spuse ea încet.

M-am aplecat către lumânare şi deschisei broşura:

„Chacun se demande tout bas;
Le roi peint-il? Ne peint-il pas?
La triste Reine en désespère..."

Era un pamflet scris împotriva reginei. Sfrijitura de fetiţă speriată începu să se roage de mine.

– Nu aici, Monsieur...! În orice clipă poate intra cineva!

Ca s-o liniştesc, ascunsei grabnic în buzunar marfa periculoasă, plătii şi plecai. Mă grăbeam spre casă pe o stradă cufundată într-o beznă totală. Din întuneric răsăreau voci, râsete, fragmente de înjurături şi tropot de paşi în fugă. Dintre vocile de băieţandri se distingea una, plină de ironie şi de ostentaţie, recitând pamfletul interzis. Părţile mai piperate erau însoţite mereu de râsete.

Seara, la cină, îi arătai broşura lui St.-Germain şi îi relatai împrejurările cumpărării ei, iar apoi faptul că auzisem versurile pe stradă, pe întuneric, repetate de vocea impersonală a străzii.

– Chiar şi această otravă s-a scurs tot din palat către canalele Parisului – spuse contele, răsfoind broşura. Nişte nebuni! Atacurile şi calomniile care ţintesc tronul fac să se clatine singurul nucleu magic care le consfinţeşte şi le menţine privilegiile şi situaţia. Şi ei mai şi plătesc poeţii pentru a le versifica condamnarea la moarte!

Cuvintele rău-prevestitoare mă cutremurară, căci de când ne aflam la Paris aveam aceeaşi presimţire nerostită.

– Despre regină se spun lucruri îngrozitoare... Dumneavoastră o cunoaşteţi... Este într-adevăr atât de neagră pe cât o înfăţişează duşmanii ei?!

– Nu este mai rea şi nici mai bună decât ceilalţi din jurul ei, doar că e mai puţin dispusă să se prefacă. Nu e stricată, ci doar nesăbuită. Curioasă, dornică de plăceri şi superficială. Are însuşiri plăcute, cum le au copiii candizi, neştiutori, dar acest copil se joacă cu materiale explozibile, fără să le cunoască efectul.

– Poate dacă i-aţi fi atras atenţia...

– Nici n-am încercat să o fac. Dacă nu sunt ţesute din cea mai străvezie dantelă rococo, cuvintele o obosesc. Profunzimea spiritului ei este astăzi numai cât a unui eleşteu micuţ din Trianon. Destinul îşi alege mereu cât se poate de potrivit uneltele menite să împlinească legea. Pentru transmutarea caracterului Mariei Antoinette este necesar focul unor evenimente măreţe, capabile să incendieze, în ea şi în jurul ei, orice materie inflamabilă. În curând o vei cunoaşte, Cornelius.

– Eu? În ce fel?

– Ea va avea nevoie de mine, spuse contele evaziv.

CRISTALUL VIU

Făcui un pelerinaj şi către vechea mea casă. Pe locul ei sta gata să se dărâme o mică baracă de lemn. Grădina era năpădită de buruieni, iar din gard nu mai rămăseseră decât nişte cioturi ce ieşeau din pământ. Ce s-o fi întâmplat cu casa? Timpul n-ar fi putut-o distruge în măsura aceasta în câteva decenii.

La apropierea mea, din colibă ieşi cu greu un bătrân cu aspect de cerşetor care începu să mă măsoare cu priviri neîncrezătoare din ochii-i inflamaţi. Îi vorbii:

– Mai demult era aici o casă... Un castel din cărămidă roşie...

– Tot ce se poate, răspunse el.

– Al cui e terenul acum?

Neîncrederea i se transformă în bănuială duşmănoasă.

– Nu-i de vânzare! E al municipalităţii! – mormăi el şi-mi întoarse spatele, intrând târâş în baraca murdară.

Începui să mă interesez pe la casele învecinate, prin prăvălii; aflai, în final, de la o bătrână precupeaţă că palatul arsese până-n temelii în 1750. Focul izbucnise din interior, din camerele închise cu cheia, iar cheile n-au fost găsite la timp.

Casa pasiunii avusese o soartă potrivită, ca şi locatarii ei, pe care îi mistuise tot un foc interior.

*

Palatul marchizei Danjou, azilul „mieilor" stătea în mijlocul unui parc, bine îngrijit, având un aspect frumos şi întreţinut. Palatul fusese înstrăinat încă de pe timpul Corinnei, cea risipitoare. După moartea mamei sale, ea devenise unica moştenitoare a uriaşei averi Danjou, căci fratele ei mai mic, bolnăviciosul Christian nu mai era în viaţă. În numai câţiva ani, toţi banii – casele, palatul, caleştile, bijuteriile – s-au volatilizat pe mâinile Germainei şi ale lui Martin Allais. În 1780 şi acest palat deveni proprietatea familiei Polignac şi era locuit de o rudă îndepărtată a acesteia. Cu ajutorul lui St.-Germain mi-ar fi fost uşor să găsesc o cale de a vizita superbele saloane vechi, dar nu doream s-o fac. Nostalgie nu simţeam decât după figura dragă, prietenoasă a doctorului Péloc, de care-mi amintii, atunci când revăzui străzile cunoscute şi locul casei mele.

În ziua de 29 noiembrie, muri Maria Tereza, împărăteasa Imperiului Austriac, mama Mariei Antoinette, fără să fi apucat naşterea Dauphinului, prin care sperase ca situaţia fiicei sale să se schimbe şi să fie asigurată. Marie Antoinette rămase singură. Mercy, ambasadorul împărătesei – ochiul şi vocea ei la curtea regală franceză – îşi pierdu întreaga prestanţă în lipsa autorităţii suveranei sale.

Tânăra regină, uşuratică, îşi pierdu cumpătul la moartea mamei sale care, din depărtare, se îngrijise de ea, trimiţându-i din timp în timp misive lungi, neplăcute, pline de reproşuri şi de sfaturi, şi care îşi trata fiica aşa cum mamele severe îşi muştruluiesc copii. Regina presimţea că îşi pierduse singura

forţă protectoare, fiinţa la care putea apela fără reţineri, care o iubea şi o apăra împotriva lumii întregi şi chiar şi împotriva propriei sale firi uşuratice. Alături de soţul ei, şovăitor şi indiferent, o cuprindea nesiguranţa faţă în faţă cu lumea care o urmărea suspicioasă, cu antipatie şi cu duşmănie, fiind înconjurată doar de prieteni egoişti şi neserioşi. Micuţa Lamballe, unica prietenă, blândă şi fidelă, nu se pricepea decât să plângă alături de ea. Contesa Polignac era departe de curte din cauza unei boli. Regina era chinuită de tristeţe neconsolată şi de presimţiri sinistre.

Într-una din primele zile ale lui decembrie, revenind din plimbare, văzui luminate toate ferestrele saloanelor de la parter. Numărul mare al lumânărilor indica prezenţa unor oaspeţi de seamă. Ocolind clădirea, intrai în apartamentul meu prin uşa din spate. Yidam mă aştepta şi-mi comunică mesajul lui St.-Germain: să mă îmbrac în haine de gală, căci avem o musafiră distinsă: regina Franţei.

Păşii în salonul cuprins de curiozitate şi de emoţie şi văzui alături de St.-Germain două femei tinere, îmbrăcate în mare doliu: pe prinţesa Lamballe, graţioasă şi blândă şi pe Marie Antoinette, cu ochii înroşiţi de plâns. Îşi lepădaseră măştile. Regina primi prezentarea mea cu naturaleţe, părând totuşi nerăbdătoare, distrată şi îl grăbi pe conte să înceapă experienţa.

St.-Germain îşi conduse musafirele în cabinetul de lucru foarte pompos, în care el nu lucra niciodată. Pe biroul său strălucea un glob de cristal, reflectând flăcările lumânărilor. La porunca mută a lui St.-Germain stinsei lumânările, lăsând numai două, pe cele două laturi ale mesei.

Doamnele luară loc în scaune comode, tapisate.

St.-Germain se aşeză în faţa globului de cristal, iar eu aprinsei cădelniţa, pe care, în câteva clipe, umplu camera cu un parfum plăcut, sărbătoresc, adormitor.

Intimidată, prinţesa Lamballe se apropie cu scaunul de regină şi îl privea cu ochii larg deschişi pe conte, care se adâncise în contemplarea globului; apoi ochii ei fură captaţi de strălucirea cristalului.

În tăcerea prelungită, moleşitoare, o observai pe furiş pe femeia care privea în gol, nemişcată şi tristă: cea mai invidiată şi cea mai detestată femeie din Franţa. Trăsăturile regulate şi fine ale feţei sale nu puteau întrece frumuseţea copilărească a prinţesei Lamballe. Totuşi, figura Mariei Antoinette căpăta mai multă importanţă prin neliniştea sa vibrantă, prin vioiciunea sa, în timp ce Lamballe, blândă, concesivă şi inofensivă, era lipsită de independenţă, ca o iederă ce unduia graţios: o fiinţă care nu porneşte şi nu modelează acţiuni. Figura reginei radia încăpăţânare uşuratică şi neastâmpăr orgolios. Buzele sale sensibile şi senzuale trebuie să fi fost poarta multor cuvinte nesăbuite, a multor jigniri iremediabile, şi a multor tăceri de neiertat. Dorinţa ei avidă de distracţii mereu noi, mereu altele, indiferent de orice alt interes, se vădea din curbura nervoasă şi din tremurul nărilor. Ochii ei vii, de culoare deschisă, nu aveau profunzime şi nici strălucire lăuntrică; ei priveau numai către lume, înspre afară, aşteptând şi răsfrângând lumina împrumutată a lucrurilor. Aceşti ochi vădeau acum urme de lacrimi. Tristeţea trecătoare treziră pentru o clipă, nişte arome uitate şi ascunse încă în viitor, din camera mortuară a forţelor şi capacităţilor ce dormitau încremenite, în locul în care trecutul îndepărtat şi viitorul reginei stăteau cufundate în tăcere.

Privirea mea părăsi această hieroglifă dezlegată şi se întoarse către globul de cristal.

Globul se înnourǎ. Prinse viaţă. În el se învolbura o ceaţă alburie, cu pete ce se întunecau din când în când: era tumultul tăcut, înghesuit al materiei astrale...

...În faţa ochilor mei, îndreptaţi acum spre infinit, se contură faţa micuţei Lamballe... avea ochii căzuţi în orbite, şi o expresie ceroasă, lipsită de viaţă. În jur, aburii păreau să se încingă. Căpătară apoi culoarea sângelui şi din acest nor din când în când apăreau părţi ale trupului ei gol, ca dintr-o baie îngrozitoare, iar carnea acestor membre întinate era în descompunere, aproape mortuară.

Tresării la un strigăt ascuţit. Prinţesa Lamballe strigase cu groază, cu sălbăticie înfrigurată. Îşi apăsă mâinile pe ochi şi scotea hohote de plâns, cuvinte bâlbâite, neînţelese:

– Christoase, nu ne părăsi!... Să plecăm de aici... Mi-e frică! Nu vreau să mai văd... şi nu ne duce pe noi în ispită... Vai... imaginea aceasta...

Regina se lăsă în genunchi în faţa ei, încercând s-o liniştească, mângâind-o şi alinând-o. St.-Germain o forţă să înghită un calmant picurat în vin, ceea ce o făcu să se mai liniştească, dar, cu toate rugăminţile şi insistenţele reginei, refuză să-i spună ce anume o speriase într-atât.

– Nu se referea la majestatea voastră, era vorba numai de mine... Dacă îmi porunciţi, mă omor încă în ziua de azi, dar nu vă pot vorbi despre cele văzute în globul de cristal... Vă implor, nu vă supăraţi... nu-mi cereţi... nu îndrăznesc nici să mă mai gândesc... îngrozitor... nu... nu – tremurul buzelor apăru din nou şi din gâtlej plânsul era gata să izbucnească. Reginei i se făcu milă şi n-o mai întrebă nimic. Se întoarse către St.-Germain.

– Nici dumneavoastră... nu-mi puteţi spune nimic consolator?! – vocea îi vibra de reproş şi de acuzaţia copilăroasă, înlăcrimată a unei fetiţe răsfăţate.

– Viitorul apropiat, Majestate, este un amurg ciudat, iar mai încolo se anunţă o noapte adâncă, în care contururile se pierd. Dacă vă mulţumiţi cu câţiva ani de crepuscul...

– Ei bine?! vocea Mariei Antoniette trăda acum tensiune şi teamă ascunsă.

– Peste exact un an se va naşte moştenitorul tronului...

Din pieptul Mariei Antoinette scăpă un mic suspin; posibilitatea atât de dorită îi furişă pe chip un zâmbet matern, plin de bucurie.

– Dauphinul! Doamne, Dumnezeule... Dacă s-ar întâmpla aşa!

– E ceva sigur, Majestate. Această parte a viitorului ne aşteaptă gata pregătită, la fel ca un han din drum... să zicem la Varennes... nu avem decât să călătorim până acolo în caleaşca Timpului...

Marie Antoinette se încălzi toată:

– Dumneata nu ştii... nu poţi şti... ce-ar însemna pentru mine... câte lucruri s-ar rezolva...

– Multe se vor rezolva, Majestate, dar cei care ar trebuie reduşi la tăcere vor face un tărăboi şi mai mare. Naşterea Dauphinului va anula multe proiecte...

Cu atât mai rău pentru inamici! – mişcarea din umeri pe care o făcu atunci o reprezenta din plin pe regină, cea care era ea în anii dinaintea tragediei. Ce vor putea face împotriva mea, de vreme ce tronul va avea un moştenitor legitim?!

– Aş adresa Majestăţii voastre o umilă rugăminte, spuse încet St.-Germain.

– Ce pot face pentru dumneata, Magistre? – întrebă veselă, electrizată şi generoasă Marie Antoinette. Ştii bine că fac orice pentru prietenii mei!

– Dacă, de astăzi într-un an, moştenitorul tronului se va naşte, iar modestele mele cuvinte se vor adeverii, vă rog să vă amintiţi de sfatul pe care îl ataşez prezicerii mele.

Pe obrazul reginei trecu o mică expresie de disconfort.

– Vorbeşte, dragă conte St.-Germain... din partea dumitale primesc chiar şi sfaturi.

– Şi vă veţi şi conforma, dacă...

– Dacă moştenitorul se va naşte? Ei bine... atunci... poate. Cu condiţia să nu-mi ceri ceva contrar naturii mele, sau ceva plictisitor sau degradant.

– Poate că nu m-am exprimat cu destulă precizie, Majestate. Ceea ce vă spun nu e doar un simplu sfat. E mai mult! Un avertisment. S-ar putea să vă plictisească, poate chiar să vă umilească, şi este cert că el contravine naturii dumneavoastră de acum. Vă rog ca, după naşterea Dauphinului, să faceţi scurtul drum din Trianon până la Versailles, să construiţi o punte către nobilime şi către popor... Veţi face un gest hotărâtor şi salvator.

– Oh,... o să reflectez... zise inertă şi plictisită regina, lăsându-se pe spătarul fotoliului. Să se împlinească mai întâi prezicerea. Apoi, cu o mică grimasă răutăcioasă: Le-ai văzut vreodată pe cele trei surori mai mari ale regelui şi pe madame Noailles, acest monument funerar străvechi de la Versailles? Numai gândindu-mă la ele, mă apucă somnul, sau mă înfurii, sau râd în hohote. Prin mine, ele vor să se răzbune pentru vieţile lor ratate! Pentru că sunt tânără, pentru că mi-am făurit, cu lupte grele, câteva clipe de

libertate, ele dacă ar avea puterea m-ar trage în ţeapă! Măcar dacă aş înţelege, de ce le supără dorinţa mea de a respira, de a mă bucura uneori, ca orice femeie simplă din Franţa?!

– Din păcate, Majestatea voastră nu v-aţi născut ca o simplă femeie din Franţa. Majestatea voastră ocupă tronul Franţei într-un moment când ţara se află în criză. Este ameninţată de pericole interne şi externe. Astăzi tronul trebuie să constituie un simbol viu, luptător, spre a câştiga cel mai mare război al istoriei sale, pentru fidelitatea poporului său, pentru încrederea şi dragostea acestuia. Majestatea voastră are astăzi datoria nu doar să-l nască pe Dauphin, ci să creeze şi ideea superioară a regalităţii, pentru ca aceasta să facă faţă şi să se menţină printre noile curente primejdioase, pornite încă de pe timpul Regelui Soare, şi fortificate de atunci în mod îngrijorător. Majestatea voastră are destul curaj de a se împotrivi prejudecăţilor vechii lumi, de a porni războiul împotriva tradiţiilor Versailles-ului, de a vă asuma ura şi acuzaţiile nobilimii... de dragul unei frânturi de libertate, pentru mici plăceri nevinovate, pentru o escapadă mascată la Paris, pentru nişte toalete, un bal, un menuet; de ce nu vă asumaţi toate acestea pentru bunăstarea poporului?! Faceţi alianţă cu poporul, încercând să-l cunoaşteţi, să-l înţelegeţi şi să-i alinaţi grijile chinuitoare, situaţia de nesuportat! Nimeni nu poate lupta cu doi inamici, fără a fi înfrânt. Dacă vrea să câştige, trebuie să se alieze cu unul dintre ei. Majestatea voastră nu vrea trecutul. Aliaţi-vă deci cu viitorul, sub semnul unei revoluţii fără vărsare de sânge, şi al reformelor atât de aşteptate, care se vor realiza, cu ajutorul Majestăţii voastre, sau... şi acest lucru ar fi îngrozitor... împotriva Majestăţii voastre.

Regina ascultă tot mai indispusă cuvintele calme, grave ale lui St.-Germain. Fața îi încremeni într-o expresie de refuz.

– Nu vreau... aş prefera să nu înțeleg ceea ce îmi spui acum, conte St.-Germain! spuse ea cu răceală, apăsând cuvintele. Dacă te-aş înțelege, ar trebui să cred nu că mă avertizezi, ci că mă amenințí. Regalitatea, slavă Domnului, este încă destul de puternică în Franța pentru a-i pune la locul lor pe revoltați. Îi revine regelui să domnească şi să se ocupe de problemele poporului. El face, desigur, tot ce poate face. Eu nu mă amestec în treburile lui. Nimeni din afară nu poate judeca dacă cei puşi în locuri pline de răspundere au scăpat ceva din vedere ori au acționat sub imperiul necesității. Dumneata te înşeli când crezi că diferendele mele personale, lupta mea împotriva unor intrigi, constituie o revoltă. Eu cred în puterea de origine divină a regalității. Cred în superioritatea străveche şi de neînvins a tronului. Poporul trece prin vremuri mai bune şi prin vremuri mai grele. Poporul cârteşte uneori şi cântă cântece sau răspândeşte pamflete, dar în ceasurile hotărâtoare din viața națiunii el face zid în jurul tronului. Mie nu mi-e teamă de popor... de poporul meu... şi nu vreau nici vreo alianță cu el, pentru că îi sunt regină. Iar atitudinea duşmănoasă a unei părți din nobilime nu este altceva decât amărăciunea unui amant neglijat, care însă ştie că răzbunarea lui ar clătina tronul şi astfel şi-ar cauza propria pieire. Nobilimea nu poate deveni o primejdie pentru regină.

Vorbea cu mândrie, cu încăpățânare, îndreptându-şi mijlocul de parcă jilțul de sub ea s-ar fi transformat în tron; şi orbirea ei, deşi era de plâns, avea şi măreție... Simțindu-se

însă obosită de efortul cerebral pe care îl făcuse, suspină şi se lăsă pe spătar.

– Te-ai înşelat, St.-Germain şi eu prefer să consider că nici n-am atins acest subiect. Sper că vei avea mai mult noroc cu prezicerea!

– Termenul pe care l-am dat Majestății voastre e destul de scurt pentru a-mi contrazice eventuala minciună. Un singur an...

După plecarea lor îi vorbii lui St.-Germain despre imaginea îngrozitoare văzută în globul de cristal. El aprobă din cap.

– Globul se umpluse într-adevăr de o ceață sângerie. Imaginea întunecată a viitorului s-a arătat cu atâta densitate cutremurătoare, încât forța ei străbătuse până-n sufletul de copil speriat al prințesei Lamballe. Acest lucru a răvăşit-o atât de mult... Biata prințesă micuță... Ce sfârşit!

TRIANON

În momentul prezis de St.-Germain, în 1781, se născu Moştenitorul tronului. În timpul festivităţilor pline de bucurie părea că se spulberaseră cu adevărat toate umbrele, suspiciunile şi neînţelegerile dintre regină şi popor. Nobilimea tăcea. Pamfletele ironice, acuzatoare, au fost înlocuite de panegirice care o lăudau pe mama Dauphinului, iar regina era întâmpinată peste tot de ovaţii însufleţite.

Victorioasă şi fericită în maternitatea ei, Marie Antoinette nu-l dădu uitării pe St.-Germain. Contesa Polignac aduse personal invitaţia, amintind şi umila mea persoană, a cărei prezenţă regina o dorea de asemenea în calitate de martor al primei prevestiri mistice.

Invitaţia era pentru Trianon, micul palat rococo, izolat cu mândrie şi încăpăţânare faţă de întreaga lume.

– Vor fi prezenţi câţiva prieteni apropiaţi, puţini, doar persoane cu adevărat plăcute şi vesele, în mijlocul cărora regina vrea să se odihnească după nenumăratele sărbători şi obligaţii rigide, protocolare – zise contesa Polignac, prietena adorată a Mariei Antoinette, ale cărei sugestii discrete şi prevenitoare ea le urma orbeşte în toate privinţele. Însă această femeie, nu îndeajuns de inteligentă, prea puţin

generoasă, înhămată cu totul la căruţa intereselor familiei sale hrăpăreţe, nu avea destulă pricepere pentru a o îndruma pe regina uşuratică şi sentimentală în singura direcţie potrivită. Poate dacă contesa Polignac ar fi recunoscut din timp pericolul pe care îl reprezenta micul palat de vis, învăluit de vraja jucăuşă a artelor, vizavi de Versailles şi departe de Paris, ar fi putut modifica măcar soarta individuală a Mariei Antoinette în cadrul nemiloaselor evenimente ce au urmat. Însă pentru contesa Polignac şi pentru familia ei era mai important ca regina să fie ţinută departe de orice altă influenţă, separată de toţi, într-un vid total. Ea ieşea doar uneori din cetăţuia ei pentru a smulge din Versailles-ul revoltat, şi încă o dată lăsat cu gura căscată, o nouă pradă în favoarea Polignac-ilor sau a Trianonului care consuma mereu sume uriaşe.

Contesa Polignac era, poate, o frumuseţe şi mai impresionantă decât prinţesa Lamballe. Aspectul ei o înşela pe regină şi pe cei care se lăsau induşi în eroare de prefăcătoria-i iscusită. Silueta fină, gracilă a contesei Polignac, faţa ei îngustă de Madonă, ochii nevinovaţi, rugători peste care coborau deodată pleoapele bombate, îngreunate de genele lungi, sugerau neajutorarea unei fiinţe care avea nevoie tot timpul de tandreţe şi de ocrotire. Vocea ei cristalină, vibrantă, unduitoare nu făcea decât să ceară, să pareze şi să linguşească. Avea mişcări deosebit de graţioase, dar figura ei gracilă, plutitoare, străvezie, ascundea o rezistenţă de necrezut. Privirea ei descoperea cu scânteieri rapide posibilităţile avantajoase ce se ofereau, la fel ca şi primejdiile ascunse, iar limba ei se vădea ascuţită şi ţintea fără greş, cu precizie mortală, atunci când trebuiau lichidaţi nişte rivali sau anulate nişte intenţii, opuse intereselor ei.

*

Pe covorul moale al sălii de primire, în lumina scânteietoare a lumânărilor, reflectate de oglinzi, printre goblenuri superbe în culori pastelate, mobile curbate artistic și porțelanuri ca niște petale de floare, ne întâmpina acum cu totul altă femeie decât cea pe care o cunoscusem în palatul lui St.-Germain. Femeia în doliu, doborâtă de tristețe, tulburată, măcinată de nesiguranță și crize, dispăruse. De noi se apropia însăși zeița stilului rococo, îmbujorată, strălucind de frumusețe, care ne întindea degetele subțiri pentru a răspunde cu generoase mulțumiri pentru omagiile noastre.

– Vino, vino, conte St.-Germain... Aș vrea să vestesc lumii întregi știința și înțelepciunea dumitale miraculoasă! Și ne luă năvalnic cu ea către oaspeții veseli, plini de curiozitate.

Mersul ei avea un ritm inimitabil, o plutire jucăușă, fără a fi fost studiat sau conștient. Era înconjurată de o atmosferă proaspătă, vibrantă, atmosfera bucuriei și a victoriei. Nici a doua sarcină nu lăsase vreo urmă în silueta ei. Mijlocul i se înălța subțire și mândru din crinolina albastră uriașă și largă. Pe umerii ei pudrați, dezveliți, pe gâtul ei grațios, în urechi, pe degete și pe brațe străluceau pietre prețioase, iar în turnulețul alb al perucii se ascundeau briliante care își aruncau razele ascuțite din alte și alte bucle.

Oaspeții, erau mai mult tineri, bogat îmbrăcați și arătoși. Dintre ei, atrăgea atenția o singură față de femeie vestejită, ca de pasăre, fardată până la refuz: fața vioaie, inteligentă și plină de sarcasm spiritual a contesei D'Adhemar. Am înțeles mai târziu de ce era ea acceptată în această societate, selectată după niște criterii atât de stricte. Era distractivă ca un clovn, rea de gură, multicoloră și inepuizabilă: o oglindă strâmbă care reflecta neîncetat mulțimea în carnaval. Cât de mult

avea de muncit pentru a-și păstra poziția la Trianon! Ce eforturi transpirate pentru a-și face iertate aspectul și vârsta, în fumul piperat al istorioarelor picante și poantelor explozive! Ce activitate pentru a culege, a citi, a observa și a produce febril hrană proaspătă vampirului amuzamentului și veseliei pe care îl servea de când acesta îi gustase sângele și o urmărea peste tot. I se cerea, i se poruncea să distreze lumea, iar ea se străduia din răsputeri, încleștată, sacrificându-și fără nici o rezervă timpul, nervii și talentul.

Toți năvăliră la St.-Germain cerându-i preziceri și cosmeticale, „elixire". I se puneau întrebări copilărești, i se adresau imbecilități nemaiauzite, uneori jignitoare, el însă răspundea tuturor cu răbdare și cu zâmbetul pe buze. Din această situație jenantă fu salvat în final de regină. Însoțită de prințesa Lamballe și de contesa Polignac ea îl atrase într-o sală mai îndepărtată pentru a-i cere – după cum spunea – sfaturi medicale.

Și aici, aspectul meu cenușiu mi-a fost de folos. Fără a atrage atenția, mă retrăsei în penumbra unui salonaș alăturat și urmăream prin ușa larg deschisă figurile ce se mișcau pe scena luminată a sălii mari, grupându-se, râzând și stând de vorbă. Contesa D'Adhemar era desigur în centru și avea informații palpitante, pline de interes despre contele St.-Germain. Pe timpul când curtea se afla la Versailles, pe vremea lui Ludovic al XV-lea, în prezența contesei D'Adhemar, vârstnica contesă De Gergy se întâlnise față în față cu St.-Germain. Când bătrâna doamnă îl văzu pe renumitul Mag, se opri mirată și între cei doi avu loc următoarea convorbire autentică:

– Cu cincizeci de ani în urmă eram soția consulului francez la Veneția, spuse contesa De Gergy. Îmi amintesc

perfect că te-am văzut acolo pe dumneata. Erai şi atunci exact la fel ca acum, dar păreai totuşi de o vârstă mai matură, şi se pare că, de atunci, ai mai întinerit!

Contele se înclină adânc în faţa ei.

– Sunt onorat de faptul că mă recunoaşteţi, contesă!

– Pe atunci dumneata te numeai Marchizul Baletti...

– Memoria contesei De Gergy este la fel de bună ca acum cincizeci de ani!

– Şi n-am uitat deloc nici faptul că datorez sănătatea mea nealterată şi memoria bună leacului miraculos pe care mi l-ai recomandat. Mă bucur mult că l-am putut reîntâlni pe unul din cei mai stranii oameni din lume, chiar dacă astăzi poartă alt nume...

– Sper că acel Marchiz Baletti nu avea o faimă prea proastă?!

– Dimpotrivă! spuse contesa însufleţită.

St.-Germain îşi oferi cu amabilitate braţul contesei De Gergy şi o conduse în altă parte. În treacăt, adresându-şi cuvintele şi contesei D'Adhemar, spuse cu semivoce:

– Atunci îl accept drept bunicul meu, contesă!

Această întâmplare ajunse mai târziu la urechile marchizei Pompadour care, fără nici un ocoliş, îl ţinti pe St.-Germain cu întrebările ei. Despre convorbirea dintre ei, contesa D'Adhemar află prin Madame du Hausset, doamna de companie a marchizei Pompadour. St.-Germain se afla în graţiile regelui şi ale marchizei Pompadour, fiind binevenit în apartamentele lor la orice oră a zilei. El se folosea cu mult tact de acest privilegiu şi nu se întâmpla niciodată să apară într-un moment nepotrivit. Venea exact atunci când era aşteptat, dorit, chemat sau evocat în prealabil. La fel s-a

întâmplat şi după întâlnirea sa cu contesa De Gergy. Marchiza Pompadour şi doamna ei de companie discutau despre el cu mult interes şi cu imaginaţia incitată, când, deodată, el se şi află în faţa lor, fără să-l fi văzut intrând. Pompadour se sperie de el.

– O... dar... asta-i vrăjitorie! izbucni ea cu mirare. Cum ai apărut aici tocmai în clipa când vorbeam despre dumneata?!

– Pe o cale perfect naturală, Madame. Dumneavoastră m-aţi chemat şi eu am venit.

– Nu, nu... eu nici nu m-am mişcat de pe locul meu doar că...

– Doar că vă gândeaţi intens la mine şi aţi dorit să-mi puneţi nişte întrebări, nu-i aşa?

– Da!

– Vă stau la dispoziţie!

Marchiza Pompadour clătină din cap stupefiată, perplexă.

– Ce să fac cu dumneata? Când vreau să te surprind, te strecori şi nu-mi răspunzi decât la ce vrei dumneata. Trebuie să mă resemnez că atunci când vreau să aflu ceva despre persoana dumitale, curiozitatea îmi rămâne nesatisfăcută. Mărturisesc că, de multe ori, am impresia că-ţi place să joci rolul unui om misterios şi laşi lucrurile neclare cu bună intenţie, iar alteori mă convingi, mă fascinezi şi eu aş jura că ai într-adevăr puteri supranaturale! Un lucru este sigur, nu pot renunţa deloc la prietenia şi la sfaturile dumitale!

– Aţi fost sinceră cu mine, Madame. Voi fi şi eu sincer. Întrebaţi-mă!

– Este adevărat că ai întâlnit-o pe contesa De Gergy cu cincizeci de ani în urmă, la Veneţia?!

– Am întâlnit-o.

– Bine, dar atunci ar trebui să ai peste o sută de ani!

– Şi ar fi chiar atât de imposibil?!

– Doamne... sigur că da! Dumneata nu ai mai mult de patruzeci de ani.

– Nu vă pot contrazice, Madame. Deci contesa De Gergy, pe care o respect nemărginit, a vorbit probabil prostii.

– Iar te strecori, dar acum nu-ţi mai dau drumul. Nu am nici un motiv să pun la îndoială spusele contesei De Gergy, oricât de fantastice ar fi afirmaţiile ei. Mi-a mărturisit chiar şi că dumneata i-ai dat un elixir cu efecte surprinzătoare care a făcut ca, timp îndelungat, să nu arate mai mult de douăzeci şi patru de ani.

– Este posibil.

– I-ai dat sau nu i-ai dat?

– I-am dat. Deşi contesa, binevoitoare, i-a exagerat efectele. I-am vindecat proasta digestie cu ajutorul unei esenţe şi i-am administrat nişte substanţe naturale care lipseau organismului său, ceea ce o înviorase.

– De ce nu-i dai această esenţă şi regelui?

– Regele nu are nevoie de ea.

– Nu este aşa! Ştii bine că are zile de oboseală, când ameţeşte, îl doare capul... De ce n-ar putea fi mereu vioi şi multă vreme tânăr?

– I-am dat deja câteva sfaturi regelui în legătură cu asta...

– Şi?

– Nu le-a respectat. Dumneavoastră sunteţi o fiinţă atât de fermecătoare, Madame, şi sunt irezistibile şi tinerele doamne pe care le prezentaţi regelui pentru a-l distra...

– Vrei să spui că regele abuzează de forţele sale?

– Dumneavoastră ştiţi că abuzează. Şi ştiţi, de asemenea, că nici unul din noi nu este în stare să-l oprească din

plăcerile lui; n-am face decât să ne întoarcă spatele şi să apeleze la serviciile altora.

– Aşa e, spuse Madame Pompadour. Profund atinsă de cuvintele lui St.-Germain, deveni absentă şi se vedea că o năpădesc gânduri întunecate şi sentimente de nelinişte care o preocupau adesea. Cu un tremur ascuns al vocii, timidă, se adresă contelui:

– Dacă aş avea curajul, te-aş întreba acum St.-Germain... poate... ai putea să-mi spui... cât timp îl mai pot avea pe rege şi dacă l-aş pierde... lucru de care să mă ferească Dumnezeu... dacă l-aş pierde totuşi, ce soartă m-ar aştepta?!... Dar nu... nu-mi răspunde... N-am curajul să mă ocup de întrebarea asta, care mă chinuie tot mai adesea... – ea îl privi pe St.-Germain nesigură, rugătoare, aşteptând şi totuşi vrând parcă să se refugieze din faţa răspunsului şi a viitorului însuşi. Contele îi răspunse cu o privire blândă. Madame du Hausset crede că privirea lui St.-Germain exprima mila.

– Nu vă temeţi, Madame... Nu vă voi speria. Steaua dumneavoastră străluceşte încă fără pată. Însă stelele, ca şi oamenii, mor şi apoi renasc. Cel mai superb copil încă din clipa naşterii sale, nu este decât un condamnat la moarte iar cel care moare aici se naşte undeva în altă parte. Ne culcăm seara, pentru a ne trezi în împărăţia visului. Se încheie o etapă a vieţii noastre şi se naşte o alta, mai importantă, mai folositoare decât cea precedentă... Schimbarea este o lege, dar o altă lege spune că viaţa nu poate fi anulată de nici o schimbare...

În compania lui St.-Germain şi a celor două prietene ale sale, regina reveni în sală. Avea zâmbetul pe faţă, iar în voce îi răsunau încă râsul. Contesa D'Adhemar, arzând de curiozitate, făcu o încercare:

– Contele nostru, cel miraculos, a vestit majestății voastre atâtea lucruri bune pentru viitor! Marie Antoinette se așeză cu o mișcare grațioasă printre oaspeții săi:

– S-ar putea... spuse ea misterioasă.

– E secret? continuă contesa D'Adhemar.

– Nu... Încă doi copii! râse regina. Doi, și în curând... și sosește vremea echilibrului lăuntric și a seriozității...

Oglindind râsul reginei, societatea izbucni într-o rumoare veselă.

– Pot crede prevestirea despre cei doi copii! observă contesa D'Adhemar cu subînțeles.

– De ce râdeți?! spuse regina cu o grimasă ștrengărească. Eu nu pot deveni matură niciodată?

– V-am ruga, Majestate, să nu deveniți! răspunse contesa Polignac. Conte St.-Germain! N-ați putea oferi un elixir care s-o păstreze pe regină mereu așa cum e acum?... Un copil irezistibil, fericit și genial?!

St.-Germain clătină din cap zâmbind.

– Nu, contesă, din păcate, nu! Dumnezeu a hotărât ca copiii să crească. Eu nu pot face nimic împotriva voinței sale.

– O, ce păcat! spuse contesa Polignac. Cei maturi sunt atât de plicticoși!

– Cunoașteți cumva povestea despre insula copiilor? întrebă St.-Germain.

Cei prezenți n-o cunoșteau și doreau s-o asculte.

– Cu multe mii de ani în urmă, priveau către cer din Marea Mediterană două insule de culoarea smaraldului, ca o pereche de ochi luminoși. Aceste două insule erau vârfurile unor munți uriași. Cândva, munții fuseseră cele mai înalte culmi ale imperiului cufundat în mare în timpul diluviului.

Dintre toți cei care fugiseră de cataclismul îngrozitor, numai câțiva au reușit să ajungă pe culmile, care deveniseră insulele fericite de mai târziu. Aceștia au rămas în viață. Când furtunile se mai liniștiră, când apele se retraseră, iar cerul înfuriat, plumburiu se îmblânzi din nou într-o culoare albastră pastelată, refugiații își întemeiară noua lor viață pe una dintre insule. Pe baza amintirilor aduse din cultura lor dezvoltată, cu mult efort și multe eșecuri, își construiră case durabile, lucrară pământul vitreg și îl făcură fertil, îmblânziră animalele sălbatice, făcură însemnări despre fenomenele naturii, despre mersul stelelor, despre obiceiurile oamenilor și ale animalelor, despre bolile lor, și creară din nou legile conviețuirii pașnice, pe baza revelațiilor străvechi, pentru ca cei viitori să se poată folosi de știința, de amintirile și de experiența lor.

Însă copiii lor, în timp ce părinții munciseră din greu, au rămas fără supraveghere, și, cutreierând nestingheriți printre stânci, se obișnuiseră cu libertatea sălbatică, lipsită de răspunderi. Ei prădau cuiburile de păsări pe vârfurile celor mai înalți copaci și beau ouăle crude. Ucideau mici sălbăticiuni cu ajutorul unor pietre ascuțite și își împărțeau prada. Deveniră voinici și mușchiuloși, pielea li se bronză, mâinile li se înăspriră și forța fizică îi făcu lăudăroși și dornici de întreceri. Ca niște animale tinere, găseau plăcere în luptă și credeau că dacă și-au culcat la pământ adversarul, erau biruitori peste toți și peste toate. Erau neînfricați și nerăbdători. Când adulții, după marea lor activitate, se odihniră și considerară că a venit timpul ca urmașii lor să-și ocupe locurile din comunitate, îi chemară pe copii ca să le transmită legile conviețuirii. Dar neliniștea și tristețea

înțelepților și blânzilor bătrâni deveni foarte adâncă atunci când această șleahtă sălbăticită apăru în fața lor. Ei fură nevoiți să înțeleagă că, în timp ce supuseseră solul stâncos și reticent, în timp ce ridicaseră cămine și refăcuseră din fărâme sfintele științe ale trecutului, copiii lor sălbăticiți, deveniră voinici, dar rămaseră cu capetele goale și lipsite de conținut, iar pornirile le erau aidoma buruienilor rezistente și dușmănoase pe un sol necultivat. În zadar se străduiră adulții să transforme întunericul în lumină în creierele sălbăticite și să dirijeze instinctele neîmblânzite către albia stăpânirii de sine și a înțelegerii. Mintea abrutizată, care se îngrozea mânioasă în fața oricărui efort, sprijinindu-se pe orgoliul orb și prostesc al forței, se răsculă împotriva bătrânilor. Tinerii părăsiră în grupuri insula cultivată pentru a-și întemeia pe tărâmul vecin, virgin, imperiul lor copilăresc, propriu, liber, lipsit de rigoarea legii.

Începură prin a-și construi adăposturi nostime din crengi și frunze și împodobiră acoperișurile improvizate cu flori colorate. Ciudatele colibe verzi străluceau vesele în soarele viu. Existau colibe mai mari, mai frumoase și mai bine construite, făcute de copiii fizic mai slabi, dar mai isteți și mai inteligenți. Cei puternici, care se remarcau în lupte, în urcatul pe copaci, la vânătoare și la pescuit, creară niște adăposturi urâte, diforme și inestetice căci mâinile și capetele lor erau incapabile și lipsite de inventivitate pentru acest soi de munci. Aceștia apoi îi siliră cu lovituri pe cei mai slabi să iasă din colibele lor mai bune și să le cedeze în favoarea lor. Văzând teama umilită a celor terorizați, ei se îmbătară de propria lor putere și de biruința lor. Îi puseră pe cei mai slabi să execute muncile mai grele în jurul casei, iar ei se

îndeletniceau numai cu vânătoarea, cu pescuitul, cu aruncarea la țintă a pietrelor și cu dansul în jurul focurilor; dar îi excludeau pe cei slabi din cea mai mare parte a prăzii aruncându-le doar rămășițele.

Cei slabi deveniră tot mai uscățivi, mai îngândurați, mai flămânzi și mai disperați din cauza muncii grele și a hranei insuficiente. Creierele lor se luminară prin suferință și opresiune. În schimb, cei puternici se îngrășară peste măsură cu mâncarea prea abundentă și deveniră mai leneși. Obținerea prăzii le ocupa numai o mică parte din timp. Își petreceau zilele mâncând, dormind, biciuind sclavii și dând porunci. Însă chiar și între despoții grași și puternici apărură tot mai multe neînțelegeri și încăierări sângeroase. Sclavii erau zilnic martorii bătăilor și dușmăniilor dintre ei, auzeau acuzațiile înjositoare pe care și le aruncau reciproc din cauza câtorva îmbucături mai bune, a vreunei pietricele mai decorative sau a ouălor de pasăre. Le urmăreau luptele dezlănțuite, demențiale, când se mușcau și se loveau ca niște fiare, vedeau trupurile grase, moi ale celor învinși, culcate și zbătându-se pe jos, urlând de durere și de mânie neputincioasă... și sclavii începură să judece. Oare acești puternici sunt chiar atât de puternici și de invulnerabili? Numărul lor scădea mereu, pentru că se tot nimiceau între ei. Trupurile li se moleșiseră în grăsime, prin bunăstarea pe care și-au creat-o, pe nedrept. Mișcările le deveniră încete, picioarele erau acum mai sensibile, oboseau mai repede, și se dezobișnuiră de mers, petrecându-și zilele în somn. În ape colcăiau peștii, fructele creșteau în ciorchini, iar de pe insula vecină vântul adusese boabe de grâne. Mâncarea și băutura se ofereau singure în clima caldă și umedă. Cei puternici

erau acum prea leneşi să-şi întindă măcar mâinile după pradă. Îi sileau pe sclavi să facă şi aceasta în locul lor, obligându-i să aducă neatinse darurile gratuite ale naturii la picioarele stăpânilor care se lăfăiau la umbră, pentru ca aceştia să se îmbuibe, iar lor să nu le rămână decât resturi sărăcăcioase. De ce? Pentru că cei graşi aveau bice? Pentru că ei se înţeleseseră ca totul să se petreacă astfel? De fapt ei nu mai erau superiori nici măcar ca putere şi iscusinţă fizică, pentru că sclavii deveniseră mai agili şi mai rezistenţi. Sclavii învăţară să se urce în copaci, să pescuiască şi să vâneze, să taie lemne, să aprindă focul prin frecare, să poarte poveri, să coasă, să facă pâine, să gătească mâncăruri, să prepare pieile de animale, să rabde oboseala şi durerea... şi sclavii erau mai mulţi...

La început nu gândeau astfel decât unii şi închideau în sine aceste idei care le inspirau chiar lor uimire şi teamă, dar care erau idei măreţe. Unii încercară să schimbe legea prăzilor. Aceştia se săturau mai întâi ei înşişi cu hrana dobândită prin munca şi iscusinţa lor şi aduceau stăpânilor numai restul. Revoltaţii fură executaţi de cei graşi, în faţa ochilor întunecaţi şi îndărătnici ai sclavilor, ca exemplu pentru ca alţii să nu îndrăznească a comite astfel de nelegiuiri. Ei fură ucişi, încet, în chinuri felurite, căci în această unică privinţă inventivitatea graşilor era nesecată. Pe unii îi jupuiră şi puseră sare pe carnea lor vie. Pe alţii îi ciopârţiră încet, bucată cu bucată, având grijă să taie mai întâi părţile care nu aduc moartea imediat. Altora le zdrobiră oasele cu nişte pietre mari. Unii fură biciuiţi până la moarte, alţii aruncaţi până la gât în apă printre lipitori flămânde... dar cine ar avea cuvinte pentru a înşira toate variantele cu care graşii făceau

din sărbătorile mari ale justiţiei lor adevărate evenimente artistice inegalabile. Aproape că nici nu mai era de mirare că, după fiecare astfel de sărbătorire, numărul delincvenţilor creştea. Grupuri organizate apărură în locul revoltaţilor individuali, şi aceştia nu se mulţumeau să acţioneze doar ei, ci îi corupeau şi pe alţii. Instrumentele de tortură şi de execuţie, aflate în piaţa principală a insulei, răspândind mirosul sângelui putred, îşi făceau datoria acum aproape în fiecare zi.

Aerul era înăbuşit de căldură şi de tensiunea dinaintea unei ploi torenţiale. Cei graşi se pregăteau de o nouă sărbătorire. Din peşteri ei scoaseră o mulţime de fugari prinşi. Urmau să fie capturaţi şi cei care mai erau ascunşi pe undeva; cui îi păsa de mişcările subterane ale unor şobolani, de semnele prosteşti pictate pe pereţii peşterilor, şi de florile roşii cu care colibele au fost împodobite în acea dimineaţă?

Era zăpuşeală. În trupurile supraalimentate căldura aprindea dorinţe neliniştite, impetuoase şi o iritare delirantă. Graşii aşteptau sărbătoarea cu nesaţ, pentru a-şi dizolva apoi iarăşi în odihnă şi lenevie propriile tensiuni prin vaietele sclavilor chinuiţi.

Sclavii aşteptau şi ei sărbătoarea. Erau mai mulţi. Ştiau de-acum acest lucru. O ştiau cu toţii. Vorbiseră despre aceasta. Faptul devenise cuvânt. Devenise verb magic grav, cu rezonanţă întunecată, cu incandescenţă de neînvins. Ei rostiră şi alte cuvinte. Vorbiră despre slăbiciunea celor îmbuibaţi. Despre prada la care are dreptul în măsură egală şi cel care muncise pentru ea. Repetară acuzaţiile şi învinuirile pe care cei graşi, în furia lor, şi le aruncau reciproc, şi îşi comunicară în şoaptă, ca pe un secret zguduitor şi incitant, faptul că şi

trupul celor grași este la fel de vulnerabil, că sângele lor curge la fel de roșu din răni ca și din trupul celui mai mizer dintre sclavi.

Adulții, care își trăiau liniștita lor viață meditativă pe insula vecină, văzură cu ochii lor văzători tot ceea ce se întâmpla în imperiul copiilor și se întristară profund. Ei ar fi dorit să-i salveze unul de altul și de sine înșiși pe copiii orbiți. Ţinură sfat și hotărâră să trimită soli atât la cei grași cât și la cei uscățivi, înainte de izbucnirea Marii Furtuni, pentru a le atrage atenția celor grași să nu întindă coarda mai mult, și pentru a-i reține pe cei slabi de la ultimul pas. Încercările celor doi soli rămaseră însă fără efect. Flacăra pornirilor nu mai putea fi stinsă. Grupul care își însușise puterea și dominația nu ceda nimic din felul de viață, din obiceiurile de până atunci, și își ascundea capul în nisip, ca struțul, în fața fenomenelor amenințătoare. Iar sclavii flămânzi, disperați, amenințați cu moartea erau pe de-a-ntregul dominați de ura nestăpânită, mortală împotriva stăpânilor. Sclavii erau acum ca piatra deja aruncată, ca pumnul ridicat pentru lovitură, ca pumnalul gata de a se înfige, plini de elanul viforos și sălbatic al voinței încleștate.

Solii se întoarseră grabnic pe insula adulților, înainte de izbucnirea Marii Furtuni, și raportară consiliului despre eșecul intervenției lor. Membrii consiliului se întristară și fură copleșiți de milă. Numai conducătorul lor, cel mai înțelept și mai bătrân dintre adulți, rămase senin și perfect calm.

– De ce vă întristează faptul că legea este la fel de puternică în țara copiilor ca peste tot în natură? îi domoli el pe cei necăjiți. Forțele își caută mereu echilibrul. Nu poți purta o povară decât dacă o repartizezi cu știință, altfel, prin

forța reacției, îl va zdrobi pe acela care o aruncase de pe propriul umăr pe umărul altuia. Cum să poată învăța imberbii această lege? Din câteva cuvinte? Cuvintele încă nu sunt pline de viață; în ochii lor, cuvintele nu sunt decât umbre ale realității. Ei trebuie să trăiască aievea realitatea pentru ca învățătura să devină vie și să le transforme caracterele. Doar în aparență drumul solilor noștri a rămas fără rezultat. Avertismentul pe care l-am transmis se va afla în moarte aparentă în tot timpul împlinirii evenimentelor și al erupției pornirilor, dar el va deveni viu după desfășurarea lor, ca o consecință elocventă. Carnea ucisă, sângele scurs nu sunt identice cu viața. O știți și voi.

Membrii sfatului se liniștiră în pacea înțelegerii. Ei se reîntoarseră la meditațiile lor despre Știința Divină și așteptară vremea de după potolirea furtunii...

În salonul din Trianon câteva lumânări se stinseră sfârâind. St.-Germain tăcu și, după el, nimeni nu rupse tăcerea. Auditoriul stătea mut, subjugat de sentimente necunoscute. Pasărea veseliei ușoare își luase zborul. Regina privea în gol, palidă, cu buzele strânse. Ochii îndreptați mereu spre exterior ai contesei Polignac se întoarseră acum spre adâncul sinelui, unde se învolburau apele tulburi ale unor previziuni funeste. Prințesa Lamballe se chirci în sine, împreunându-și mâinile în poală, de parcă s-ar fi rugat. Obrazul isteț, de pasăre, al contesei D'Adhemar părea acum foarte bătrân și foarte obosit.

Doi lachei intrară fără zgomot și înfipseră lumânări noi în locul celor stinse. Prezența lor sparse pentru o clipă vraja.

– Și ce s-a întâmplat pe cealaltă insulă? întrebă răgușită contesa D'Adhemar.

– În imperiul copiilor? – St.-Germain se întoarse către ea. O, exact ceea ce era de aşteptat. Sărbătorirea a devenit un măcel îngrozitor. Sclavii îşi atacară stăpânii şi-i uciseră pe toţi. Când aceştia zăceau morţi, ei se întoarseră împotriva slugilor care rămăseseră fidele celor graşi, apoi urmară cei neutri şi, în final, cei care nu se arătaseră destul de zeloşi. Insula deveni un abator. Nimeni nu putea fi sigur dacă nu-i vine şi lui rândul în seria de omoruri. Contele vorbea încet, cu voce incoloră, iar ascultătorii îl urmăreau vrăjiţi. Nimeni nu se mai gândea la procurarea hranei. Toţi sărbătoreau libertatea care, în realitate, se transformase într-o teroare cumplită. Se flămânzea mai mult decât înainte, sub stăpânii graşi. Izbucniră molime, iar apoi sosi ploaia tropicală care le dărâmă colibele construite anapoda, stricând acoperişul deasupra capetelor lor. Toate acestea îi treziră din voluptatea întunecată a uciderii. Tremurând de frig, bolnavi, zdrobiţi, ei îşi recunoscură situaţia şi starea de părăsire în care se aflau...

– Şi atunci îşi aduseră aminte de adulţi, spuse uitând de sine contesa D'Adhemar.

– Încă nu, Madame. Multă vreme încă nu. Era vorba numai de o liniştire ca după beţie, dar nu de o calmare adevărată... Urmară încă multe războieli. Legea echilibrului nu era încă înţeleasă. Se găseau mereu grupuri sau indivizi care aruncau povara asupra altor copii, iar povara, recăzând îi zdrobea pe ei înşişi...

– Ne-ai spus o poveste îngrozitoare! izbucni, mânioasă, regina. Dacă aş fi prevăzut conţinutul ei, nu ţi-aş fi dat voie s-o spui. Cum de mi-ai făcut una ca asta! Eram atât de bucuroasă de această seară... eram atât de veselă şi de liniştită! – vocea i se frânse de supărare.

– Bine, dar a fost doar o poveste! răspunse St.-Germain. Majestatea voastră a descoperit vreun înţeles grav în ea?

– Am descoperit ceea ce dumneata ai ascuns în ea! îl înfruntă regina cu răceală. Am înţeles foarte bine şi nu pot spune decât că n-a fost decât o poveste. O poveste brutală, prostească.

Se ridică şi-i întoarse spatele lui St.-Germain.

Societatea mai rămase împreună doar puţină vreme. Regina nu-i mai adresă nici un cuvânt lui St.-Germain şi, curând, se retrase, invocând oboseala.

DOUĂ SCRISORI

Peste două zile, St.-Germain primi o scrisoare de la contesa D'Adhemar, scrisoare pe care o păstrez împreună cu copia răspunsului contelui. În afară de mine, rândurile scrise de conte au fost păstrate pentru posteritate și de contesa D'Adhemar. Această femeie spirituală, bună observatoare fusese un cronicar inteligent și talentat al epocii sale. Iată scrisoarea: „*Dragă conte St.-Germain! Din seara ciudată, terminată din păcate cu căderea dumitale în dizgrație, la care am fost și eu prezentă la Trianon nu-mi mai pot stăpâni neliniștea. Sunt o femeie bătrână. Am văzut multe și am trăit multe evenimente și vă pot spune că am străbătut viața cu ochii deschiși. Observarea plină de curiozitate a oamenilor, cercetarea legăturilor dintre evenimente și a culiselor acestora pentru mine n-au însemnat numai căutarea unui succes ușor în societatea mondenă – deși recunosc că n-am fost străină nici de această tendință – ci constituie o pasiune lăuntrică, secretă. Pe lângă toate slăbiciunile mele, sinceritatea față de propria mea conștiință rămâne adevărata povară și adevărata binecuvântare a caracterului meu; dar cu aceeași sinceritate contemplu și lumea și evenimentele la care sunt martoră, chiar dacă trec adevărata mea părere sub tăcere, din interes,*

din comoditate sau din lașitate. Îți spun toate acestea în introducere, pentru ca să înțelegi ce anume m-a îndemnat să scriu această scrisoare.

Am fost captivată de conținutul grav și adevărat al poveștii narate de dumneata. Ea m-a trezit la realitate, căci a dat glas unor probleme și primejdii extreme a căror fermentare de multă vreme o observ și eu cu îngrijorare. O iubesc sincer pe regină și mi-e drag și cercul ei de prieteni, drăguți și lipsiți se răspundere. Tinerețea 'or mă electrizează și mă încântă. Frumusețea lor și cultura lor mă umplu de nostalgie, pentru că sunt vulnerabilă, vanitoasă și avidă de plăceri chiar și acum, după ce deasupra capului meu au trecut atâția ani – totuși îmi este clară eroarea fatală sub semnul căreia trăiește acest mic imperiu fericit artificial, văzându-i superficialitatea, scăpările și neangajarea în problemele ce se ivesc în prezent. Nu mă înșel nici în privința greșelilor înrădăcinate ale cercului vrăjitoresc din Versailles-ul retrograd și egocentric și nici a lipsei de dinamism a bietului rege al Franței într-un moment în care ar fi necesare cele mai hotărâte acțiuni, o forță mai mare ca oricând și s-ar cere introducerea unor schimbări temerare. În ceea ce mă privește, eu ador această lume veche, grațioasă, depravată, strălucitoare, stupidă, elegantă și putredă. Sunt o parte a ei. M-am născut în ea, mi-am petrecut tinerețea printre capcanele și plăcerile ei și mulțumesc astăzi destinului că mi-a permis să și îmbătrânesc o dată cu ea: nu voi fi nevoită să-i văd decăderea finală. Totuși, îmi este milă de cei tineri. Mi se strânge inima când mă gândesc la viitorul acestor copilași care își continuă jocurile de parcă ar trăi în zorile unei epoci fericite, cu toate că, deasupra lor, se

învolburează culorile sumbre ale unui amurg sângeros. Mă simt neajutorată și îi jelesc la fel ca bătrânii consiliului de pe insula adulților. Mă tot gândesc ce anume aș putea face? Ar fi cumplit dacă atâta finețe, atâta grație cizelată, farmec și perfecțiune dulce, artistică ar deveni victima unor represalii brutale în urma unui păcat ai cărui autori zac de mult în cavouri. Păcatul Mariei Antoinette nu este unul activ; el constă doar într-un șir de omisiuni. Chiar și regele este un om inofensiv și bine intenționat; totuși mi-e foarte clar ce pericol comportă faptul că, în cea mai mare criză a istoriei Franței, cârma se află în niște mâini atât de lipsite de energie! Sunt disperată și dezorientată. Poate că dumneata ai putea să-mi spui ce să fac și ce datorie îmi revine mie care presimt apropierea catastrofei. Te rog să mă ajuți!

Cu respect și sinceră prietenie,
contesa D'Adhemar"

Răspunsul contelui St.-Germain, aflat și printre documentele rămase după contesa D'Adhemar, suna astfel:

„Mult stimată Doamnă! Grijile dumneavoastră sunt și grijile mele. Alegoria mea străvezie urmărise într-adevăr nu să ascundă ci să scoată la iveală primejdia care amenință perechea regală, întreaga nobilime și odată cu ei așa-numita „lume veche". Într-adevăr, sorocul se apropie cu pași repezi, iar necugetata Franță, lovită de un nenoroc pe care îl poate evita, va ajunge într-o stare similară cu cea pe care Dante a descris-o în capitolul despre infern. Vom vedea căderea vertiginoasă a sceptrului regal, a cădelniței și a cântarului, vom vedea căderea turnurilor și blazoanelor și chiar a drapelului alb. Eu nu presimt numai viitorul ci îl și văd, contesă! Și aceste vedenii cumplite mă urmăresc. În toate

orașele curg râuri de sânge; din toate părțile urlă răgetele poporului, răsună strigătele de groază și curajul se evaporă. Cuvintele Consiliului pronunță Moarte – și, Dumnezeule, ce poți răspunde unor judecători criminali?! Dacă ați ști ce spectacol înspăimântător e să vezi lama ucigașă căzând!... Dar îl ascultă astăzi cineva pe purtătorul avertismentului?! Precum vedeți, eu nu m-am abținut, chiar știind că regina se va supăra pe mine, și că astfel poarta Trianonului mi se va închide. Aș fi suportat chiar mai mult de atât. Și să nu credeți că făceam prima încercare. Ochii sunt orbi, iar urechile surde, doamnă, căci vremurile trebuie să se împlinească. Noi nu putem face nimic. Liniștiți-vă. Dumneavoastră nu veți fi atinsă de furtună. Veți scăpa. Nu vă pot aduce decât această consolare.

Al dumneavoastră,
St.-Germain"

După acest schimb de scrisori, contesa D'Adhemar îl mai invită la o întâlnire personală pe St.-Germain. Această ultimă și foarte însemnată întrunire a avut loc la Biserica Recollets, în timpul slujbei de la ora opt. La cererea mea, contele îmi relată întregul ei decurs.

Contesa era foarte agitată și distrusă. Îl rugă pe St.-Germain să mai vorbească o dată cu regina. Cu ajutorul prințesei Lamballe, care era și ea îngrijorată de viitor, ar fi putut aranja ca regina să-l primească. St.-Germain refuză, spunând că de-acum orice avertisment ar fi tardiv.

– De ce? întrebă speriată contesa D'Adhemar. Dumneata ai aflat cumva de vreun complot care...

– Nu, Madame, Regina a scăpat momentul când ar fi putut să-și schimbe propria soartă. Acest moment sosise și

se înflăcărase după naşterea Dauphinului, aducând cu sine credinţă, entuziasm şi încredere ce o căutau cu jind. Dar regina a întors spatele poporului şi s-a întors la Trianon. Acest ultim foc de artificii s-a aprins zadarnic şi zadarnic va urma, după naşterea ultimului copil, maturizarea caracterului reginei... Ea nu va mai fi crezută! Cel care seamănă vânt, culege furtună. Forţele au pornit şi o vor judeca.

– Ce sentinţă i se dă?

– Moartea.

Silueta frântă a contesei îşi pierdu echilibrul. St.-Germain o sprijini.

– Îngrozitor, şopti ea. Aş vrea să neg, să contrazic, să ironizez spusele dumitale, dar nu pot. Văd ceea ce spui. Văd totul... Aceste cuvinte spun adevărul... Dar ce vor de la regină, ce acuzaţii i se aduc?

– Acuzaţii, doamnă?... Toate nimicurile jucăuşe, toate micile plăceri nevinovate se vor întoarce împotriva ei, umflându-se sub forma unor monştri respingători. Pamfletele se vor transforma în argumente, calomniile în sentinţe de necontestat... Şi ce vor de la ea? Vor dispariţia totală a Bourbonilor. Ei vor fi izgoniţi de pe toate tronurile pe care le ocupau şi nu va trece nici o sută de ani până când, membrii acestei familii se vor reîntoarce în patria lor ca nişte cetăţeni oarecare. Franţa va fi condusă, pe rând, de guvernele mixte ale regalităţii, republicii, şi împăratului, cutremurând-o şi ciopârţind-o. În locul tiranilor proveniţi din clasele de sus, puterea va ajunge pe mâinile unor arivişti şi nechemaţi.

Contesa D'Adhemar îşi ascunse faţa în mâinile ei bătrâne şi se rugă îndelung alături de St.-Germain. Când se îndreptă, pe obrazul ridat şiroiau lacrimi.

– Dac-ai şti cât de mult iubesc viaţa... totuşi gândul că voi muri înainte de izbucnirea revoluţiei mă umple de pace, şopti ea.

St.-Germain vru să protesteze, dar contesa, cu un singur gest, îl făcu să tacă.

– Am înţeles aluzia din ultimul rând al scrisorii dumitale. Dumneata cât mai rămâi la Paris?

– Poate încă un an.

– Înţeleg. „Solii se întoarseră grăbiţi pe insula adulţilor înainte de izbucnirea Marii Furtuni..."

St.-Germain rămase tăcut.

UMBRA CONTELUI CAGLIOSTRO

Din spusele lui St.-Germain aflai deci că exilul la Paris urma să mai dureze un an întreg. Nu doream să mă despart de St.-Germain. Dimpotrivă, îi eram recunoscător pentru fiecare clipă petrecută alături de el. Am învățat enorm de mult de la el și am trăit experiențe importante prin el... dar Parisul, acest oraș neliniștit, acum străin pentru mine, mă respingea. Avea o atmosferă bolnavă, o stare generală de răutate și iritare nefericită, la fel ca a unui om atins de o boală gravă, mocnită.

Cu toate că St.-Germain rămase departe și de Versailles, ca și de Trianon, totuși era căutat de mulți din cercurile nobilimii. Printre vizitatorii săi se găseau artiști, savanți, oameni simpli și chiar personalități controversate, bizare. Îmi rămâne pentru totdeauna în memorie întâlnirea cu Giuseppe Balsamo în casa lui St.-Germain. Acest șarlatan temerar, viclean, totuși foarte redus ca inteligență, nu s-a rușinat să-l viziteze în intimitatea sa pe St.-Germain, adevăratul Mag, confrate de ordin al lui Cagliostro și prieten al acestuia. Balsamo era lipsit de credință, așa cum sunt toți escrocii, și spera să găsească în persoana contelui un coleg mai puțin iscusit, dar mai norocos.

St.-Germain îl primi, ba mai mult, îl rugă să vină împreună cu soția lui care îi era medium.

Astfel l-am revăzut pe Martin Allais, în noua sa deghizare corporală. Acest pișicher alunecos era acum mai cizelat, mai depravat și mai periculos ca oricând. Experiența sa întunecată, trăirile trecutului, chiar în lipsa imaginilor memorate, se transformaseră în el într-o forță sugestivă șerpească gata să atace orice slăbiciune omenească ce-i ieșea în cale. Constituția sa fizică și trăsăturile feței aminteau în mod surprinzător vechea lui ființă, însă se ascuțiseră, se rafinaseră într-un fel. Deasupra ochilor negri, cu strălucire uleioasă și cu o expresie dură, se arcuia hățișul sprâncenelor stufoase. Avea și acum buze pline și roșii-albăstrii, dar cu o linie mult mai fermă. Degetele îi deveniră mai lungi și mai înguste. Vocea mai moale, mai nuanțată, iar vorba și mai curgătoare, mai colorată și mai amețitoare. De data aceasta și-a construit un corp înalt, în dorința avidă de a impresiona și totuși, rotunjimile senzuale ale lui Martin Allais îi înconjurau și acum membrele. În jurul său se vădea o aură terifiantă, din care ieșeau în afară ghearele unor tendințe agresive și de respingere. Spre stupefacția mea, în figura soției sale care îi era medium, o simții pe Jeanne Girard, sub ficțiunea unei frumuseți și tinereți superficiale. Acum se numea Lorenza Feliciani. Aspectul ei era o oglindire grosolană, prost copiată a Corinnei cea de odinioară, strălucitoare și irezistibilă. Cât de mult o pătrunsese pe această ființă hrăpăreață și cu minte tulbure dorința de a deveni asemănătoare Corinnei, frumuseții răpitoare a acesteia! Cât de mult trebuie s-o fi invidiat, s-o fi admirat și cu ce voință înfocată trebuie să-și fi gravat în suflet această idee care a putut să treacă în noua ei viață peste hăul amețitor al morții și al construirii unui trup nou. În bună parte pățise

ceea ce pățește o burghezoaică mică și bondoacă atunci când îmbracă un model de rochie care i-a plăcut pe manechinul înalt, nobil, și diafan ca o zână. Își însușise cu sila noua înfățișare, care pe ea arăta cu totul altfel. Din ochii-i negri, strălucitori, cu tăietura migdalată nu privea concupiscența înfometată, imperioasă, puterea seducătoare subjugantă a întunecatului Eros, ci o viclenie timidă. Avea fruntea teșită, părul îi era bogat și strălucitor, dar cu firul dur și rigid. Gura-i roșie era cam mare și grosolană, nasul cârn, stupid, iar corpul lăsa să se ghicească, în locul liniilor lascive, alungite ale Corinnei, niște îngroșări butucănoase. Era, fără îndoială, o femeie frumoasă, dar de spiță joasă, apetisantă pentru poftele perverse, senzuale, dar gusturile mai rafinate nu puteau fi atrase de personalitatea-i vulgară care răzbătea din toate vorbele, privirile și mișcările ei. Alături de Balsamo, rolul ei era mai mult de victimă, transformată într-un instrument orb – nu e greu de ghicit cu ce metode. Acest om care învinsese și înlănțuise cândva chiar și puterea demonică a Corinnei avea în mână acum în persoana femeii isterice, posedate, o ceară moale, un sistem nervos încărcat de amintiri instinctuale îngrozitoare. Cei ce o posedaseră fugiră de pe lângă ea în momentul când hățurile au căzut pe mâna unei puteri mai concentrate. Balsamo o supunea sugestiei pe Lorenza; el avea această capacitate fără să-i fi înțeles esența. O folosea și abuza de ea oriunde avea posibilitatea. Nefericita fu biruită, în locul demonilor astrali șovăitori, mânați de curenții pornirilor, de un alt demon, întrupat într-o singură persoană, care o subjuga total. Din Balsamo iradia multă forță și voință neînfrânată. El practica magia neagră fără să creadă în ea.

Ciudat era că acum, cu toate că Lorenza-Jeanne se născuse în Italia, iar Balsamo în Sicilia, în apropiere de Palermo, ambii au fost purtați de destin pe scena vechii lor vieți. Erau atrași inconștient, instinctiv către acest loc, de parcă ar fi avut ceva de terminat aici. Dădeau desigur altă denumire grabei lor avide, fiind plini de planuri temerare, suspecte, foarte conștiente, dar acestea ar fi putut fi realizate și pe un teren mai virgin, precum o și încercaseră în mai multe locuri, revenind în final mereu în centrul lor magic, Parisul.

St.-Germain își primi oaspeții în biroul său de la parter. Aplombul și siguranța comportării lor era într-adevăr de admirat. După modul cum și-au făcut apariția puteai simți că ei au intrat astfel pe multe și felurite uși, pregătiți pentru orice surpriză și deciși pentru orice. Abilitatea adaptării era atât de dezvoltată în Balsamo și, prin el, și în Lorenza ca și în fiarele sălbatice mereu gata să vâneze sau să fugă. Se contopeau pe loc cu ambianța în care intrau; își însușeau tonul ei, culorile ei, deveneau gălăgioși sau discreți după cum era nevoie. S-au adaptat imediat și la noi – la luxul sălilor, la bibelourile mici de porțelan, delicate ca niște petale de flori de pe etajera din colț, la rafturile de bibliotecă ce acopereau pereții, la covoarele orientale moi, la candelabrale grele, din aur masiv, la picturile valoroase, la perdelele lungi și grele de brocart de la geamuri – numai la contele St.-Germain nu se puteau adapta, căci ființa adevărată a acestuia le rămânea necunoscută, invizibilă și de nepătruns.

Tonul conversației era estompat și fin. Mișcările calculate lejere și delăsătoare. Balsamo începu convorbirea copleșindu-l cu un potop de lingușiri pe St.-Germain care îl observa zâmbind. Zâmbetul contelui o înconjură și pe Lorenza

care, după ce-şi flutură uşor basmaua de dantelă neagră, dădu glas admiraţiei sale faţă de frumuseţea inelului cu safir al contelui. St.-Germain îşi scoase imediat inelul şi-l întinse Lorenzei ca să-l poată privi mai de aproape.

– ...Mă ruşinez, Madame! Monsieur Balsamo produce desigur pietre mai frumoase pentru a sublinia frumuseţea soţiei sale, decât această lucrare a modestei mele priceperi!

Pentru o clipă, faţa Lorenzei exprimă o uimire prostească.

– Păi, nu-i veritabilă?

– De ce n-ar fi? Un bijutier mi-a oferit o adevărată avere după ce a examinat-o. Madame se preface şi acum că n-a înţeles despre ce vorbesc. Dar suntem între noi! Cine ar putea face diferenţa între aurul transmutat şi cel natural? Nimeni, pentru că este absolut identic cu acesta. Nu-i aşa, maestre Balsamo?

Cel întrebat îşi îngustă ochii, ca unul care parează o lovitură neaşteptată. Adresă Lorenzei răspunsul:

– Aici nu trebuie să te prefaci, Lorenza! Domnul conte cunoaşte secretul. Apoi vocea şi privirea i se întoarseră către St.-Germain. – De altfel, soţia mea colaborează cu mine nu atât la modul conştient cât mai mult la cel extatic.

– O, înţeleg. Aceasta e o capacitate foarte interesantă... Dacă Madame nu m-ar refuza, aş ruga-o să păstreze inelul care i-a atras pentru o clipă atenţia... în amintirea acestei vizite rare şi de excepţie!

Lorenza, avidă şi nehotărâtă, privi către Balsamo.

– Nu-l poţi jigni pe domnul conte refuzându-l, spuse Balsamo un pic mai grăbit decât s-ar fi cuvenit.

– Mă simt onorat.

Cu emoţie şi bucurie, Lorenza îşi puse pe deget inelul; cadoul valoros o bulversase într-atât că nu-şi putea ascunde

bucuria. Balsamo observă atenţia mea aţintită asupra Lorenzei şi puse imediat stăpânire pe privirea pierdută, nesigură a nefericitei femei. Fu o străfulgerare teribilă, care n-a durat nici măcar o secundă, dar Lorenza îngheţă pe loc, ochii i se stinseră şi, speriată, apărându-se, îşi acoperi cu mâna dreaptă mâna stângă pe care strălucea inelul.

O vreme politeţurile reciproce continuară în acest fel. Balsamo se orienta cu prudenţă şi lansa mici provocări abile, exersate. De data aceasta însă capcanele sale fine nu ţinteau nişte corpuri materiale dense şi nesigure ci se aflau în faţa cuiva care vedea cu un ochi în plus şi al cărui corp îl servea în toate cu abilitate şi obedienţă pe acest spirit văzător. La orice întrebare, St.-Germain dădea răspunsuri evazive, criptice, afişând o aparentă precizie, dar totdeauna cu mai multe înţelesuri. Balsamo putea să creadă, pentru o clipă, că stă de vorbă cu un cavaler încrezut, lipsit de orice bănuială, a cărui vanitate blajină i se oferea ca o mină de aur; în clipa următoare însă i se părea că citeşte ironie ascunsă şi superioritate nimicitoare din ochii care-l priveau. Printre întorsăturile ameţitoare ale conversaţiei lor, el avu străfulgerări când instinctul fin de răufăcător, adulmecând primejdia, îl îndemna să se retragă, însă firea-i hapsână şi curiozitatea hazardată erau mai mari şi el continuă jocul.

St.-Germain îl rugă să facă câteva demonstraţii cu Lorenza. Balsamo ar fi preferat să se eschiveze, totuşi nu voia să-l refuze direct.

– Vă stau la dispoziţie cu bucurie, conte St.-Germain, dar acest lucru nu depinde numai de mine. Lorenza nu se află întotdeauna în starea potrivită şi mi se pare că astăzi este cam tulburată... se întoarse către soţia lui pentru a auzi din gura ei propria lui voinţă; însă Lorenza era adâncită în

admirația inelului. Ea nu se trezi nici sub pumnalul ascuțit al privirii lui Balsamo. Se îndepărtase tainic și profund de cei prezenți și la vocea poruncitoare care o chema pe nume nu răspunse cu tresărirea ascultătoare a copilului terorizat ci încet, visător, cu o privire pierdută în infinit.

– Poftim... spuse ea încet.

– Ziceam că astăzi nu ești în starea potrivită pentru experiență, noaptea te-a durut rău capul! În vocea lui Balsamo vibra nerăbdare și amenințare.

– Te înșeli, Giuseppe, răspunse vocea înceată, mecanică. Acum mă simt foarte bine. Își ridică din nou mâna, o privi, inelul străluci în lumină și ea vorbi, uitând de orice, cu o voce visătoare, tărăgănată. Ce interesant, inelul acesta cu piatră verde e atârnat de un fir lung... Uită-te, Giuseppe... Cum de mi l-a dăruit domnul conte, de vreme ce nu poate fi dezlegat de ființa lui... Vezi, e una cu el.

– Cred că starea doamnei este tocmai potrivită pentru experiență, Monsieur Balsamo... Am putea începe... spuse St.-Germain încet.

Balsamo se ridică ezitând. Mișcarea șovăitoare cu care își îndreptă jiletca îi trăda indecizia și îngândurarea.

– Dacă ai nevoie de ajutor, Cornelius îți stă la dispoziție... zise contele și se lăsă pe spătarul jilțului cu un aer de așteptare concentrată.

– N-am nevoie de nimic, spuse Balsamo tăios și păși în fața soției sale.

– Lorenza! spuse el încet și poruncitor. Uită-te la mine!... Lorenza!

Femeia nu-și ridica fruntea. Privea vrăjită piatra verde, strălucitoare a inelului care în raza lumânării, părea vie ca ochiul unui șarpe. Fața i se schimbă brusc, oglindind mai

întâi mirare, apoi teamă care se transformă treptat în groază. Talia i se îndreptă, își strânse brațele pe lângă corp, presându-le tot mai mult, își ridică bărbia sus, ca pentru a se apăra, iar pe gâtul ei întins se iviră venele.

– Giuseppe... – șopti ea cu un efort uriaș. Ajută-mă... Șarpele verde mă sugrumă... S-a încolăcit pe mine... Poruncește-i să se întoarcă în inel... Acum... – respira greu, sacadat.

Balsamo se aplecă spre Lorenza, scoase cu greu inelul din degetul ei chircit, îl aruncă brutal în poala lui St.-Germain și strigă:

– Ia-ți inelul! Și trezește-o... acum pe loc! spuse răgușit de mânie.

St.-Germain nu se clinti.

– O voi trezi... curând... maestre Balsamo. Mărturisesc că ți-am furat pentru scurt timp acest instrument excelent. Biata Lorenza Feliciani este într-adevăr un medium foarte bun...

– Ce vrei de la ea?! întrebă Balsamo. Obrazul i se schimonosi de furie.

– Liniștește-te, prietene! Îi fac mult mai puțin rău decât dumneata cu experiențele dumitale. După un timp se va trezi și va fi mai proaspătă și mai frumușică decât a fost vreodată. Aș vrea să auzi din gura ei câteva lucruri de care trebuie să ții cont.

Lorenza stătea pe scaun palidă, rigidă, nemișcată. De pe obraz nu-i dispăruse expresia de groază. St.-Germain se ridică și păși înaintea ei. Balsamo făcu involuntar un pas înapoi.

– Mă auziți, Madame? întrebă St.-Germain cu blândețe.

– Da, răsună răspunsul mecanic.

– Cine sunt eu?

– Prietenul şi confratele de Ordin al contelui Cagliostro... în frăţia... frăţia... secretă.

Obrazul lui Balsamo păli brusc.

– Şi cine este Giuseppe Balsamo?

Lorenza tăcu. Îşi strânse convulsiv gura şi ochii. Îl privi pe Balsamo. Acesta se aplecase către Lorenza. Corpul îi era tensionat, venele de pe frunte i se umflară, iar gura îi forma cuvinte mute de negare, şi de poruncă.

Vocea lui St.-Germain răsună din nou, dar ce fel de voce era aceasta! Fină, înceată, dar tăioasă ca un diamant.

– Madame, trebuie să răspundeţi. Nu vă este teamă de nimic, nu vă amintiţi nimic, doar ceea ce vreau eu. Acum nu aveţi legături. Sunteţi liberă. Sunteţi perfect liberă şi liniştită!

Trăsăturile Lorenzei se înseninară.

– Conte, dumneata te porţi incalificabil! Nu mai pot tolera!

Balsamo se apropie de soţia lui, se apleacă spre ea şi încercă s-o ridice în braţe. Dar corpul femeii, de parcă ar fi fost îngreunat cu tone de pietre, nu se clinti. Din gâtul lui Balsamo izbucni un geamăt, capul i se împurpură. Cu furie oarbă se opinti din nou şi apucând cele două braţe strânse pe lângă corpul rigid, începu să le scuture, până când St.-Germain îl apostrofă:

– Dacă nu încetezi cu încercările acestea zadarnice, vei vătăma trupul mediumului. Ia loc şi stai liniştit. Crede-mă că în acest moment nu poţi face altceva!

Balsamo se ridică gâfâind, cu fruntea transpirată. Pe obrazul lui, roşeaţa sângelui acumulat se transformă într-o paloare mortală. Se clătină şi fu nevoit să se aşeze.

St.-Germain se întoarse din nou către Lorenza:

– Ei bine, Madame, aţi auzit ce vă întrebam. Cine este Giuseppe Balsamo?

– Este umbra contelui Cagliostro. Îl urmează mereu la distanţă de un pas. Când contele se întoarce, el dispare. Au acelaşi nume şi acelaşi semn zodiacal: semnul Gemenilor. Sunt născuţi în aceeaşi lună, corpul li se aseamănă, sângele le este înrudit, dar sufletul lor diferă ca adevărul şi minciuna. Umbra se târăşte pe jos fără zgomot, umbra se culcă la pământ şi dansează pe pereţi... nu are greutate şi nici existenţă veritabilă, căci este o himeră, un sclav al luminii. Giuseppe Balsamo este un escroc dar se înşeală singur. Nu ştie că numele furat este ca o cămaşă a lui Nessus. Nu ştie că numele furat nu e doar un scut strălucitor ci şi destinul pe care îl conţine. Destinul umbrei este întunericul. Balsamo trăieşte, se bucură şi acaparează în locul lui Cagliostro, care s-a retras. Acţiunile trecute s-au dizolvat în el şi dulăii Karmei trec fugind pe sub el. Dar pe jos stă culcată umbra întunecată, prizoniera numelui Cagliostro-Balsamo. Unul sus, în lumină, intangibil, celălalt jos, ţintă a consecinţelor. Balsamo-Cagliostro. Nefericite Balsamo!

– Mulţumesc, Madame! St.-Germain se plecă asupra ei şi-şi odihni palma pentru o clipă pe fruntea Lorenzei, apoi se retrase şi luă loc. Lorenza îşi deschise ochii. Privi în jur mirată, ca după somn, apoi ochii ei se opriră pe chipul ciudat, tulburat al lui Balsamo.

– M-ai adormit, Giuseppe?... Nu mi-am dat seama...

Balsamo nu răspunse. Se străduia să-şi domine confuzia lăuntrică. Voinţa şi cinismul său insolit îi şterseră de pe faţă expresia de ură cauzată de felul cum l-a încolţit St.-Germain şi îi conferiră, din nou, pe cea a unei superiorităţi ironice.

– Puteai să-mi comunici şi pe altă cale, dragă St.-Germain, că eşti la curent cu această mică... afacere a mea. Nu uita că sunt şi eu profesionist. Nu mă las uşor impresionat de cineva care lucrează în branşa mea. Recurg şi eu adesea la mijloace care impresionează dar le şi dispreţuiesc, renunţând la ele cu plăcere acolo unde nu sunt necesare. Ştiu că urmăm aceeaşi filozofie. Pictorul este plătit pentru tablouri, muzicianul pentru muzică, scriitorul pentru minciuni... de ce să nu aibă un tarif şi arta escrocului care, adesea, oferă oamenilor mai multe iluzii şi mai multă fericire decât toate celelalte arte la un loc?! Oamenii vor să fie înşelaţi, căci sunt prea laşi şi prea proşti pentru a privi în faţă adevărul; noi ştim că binele şi răul, păcatul şi virtutea, Dumnezeu şi diavolul, nu sunt decât invenţiile mincinoase ale unui grup de escroci străluciţi, spre folosul lor propriu şi spre mângâierea proştilor; minciuni care după iniţiere sunt demascate celor curajoşi şi puternici. Ce rost ar avea să ne grozăvim unul în faţa celuilalt?! Sau poate aştepţi ca eu să cred că atâtea valori îngrămădite aici au fost fabricate în creuzetul alchimistului?! Am şi eu un creuzet cu două funduri şi o lingură iscusită de amestecat topitura. Amândoi transmutăm în aur prostia, dragă conte... şi poţi să cobori liniştit de pe Olimp, aici lângă mine, ca să mă lămureşti ce urmăreai prin comedia pe care ai improvizat-o adineaori?!

St.-Germain, bine dispus, se lăsă pe spătarul jilţului său.

– Filozofia dumitale este demnă de tot interesul, Balsamo... şi de ce s-o neg... e distractivă chiar!

Balsamo nu-şi putu masca zâmbetul triumfător. Mulţumit, cu fălcile adâncite în guşă, îi făcu cu ochiul lui St.-Germain, hlizindu-se.

– Ai auzit?! Acum ne putem înţelege! Eu respect terenul dumitale de vânătoare, iar dumneata pe al meu. Avem loc cu toţii... Iar ceea ce priveşte numele lui Cagliostro, dintr-un motiv pe care nu-l dezvălui nici în faţa dumitale nici a altora, se pare că am mai mult drept asupra lui decât ai crede... De altfel acesta este un nume comod, încercat, jucat de multe ori. Îl iubesc. Mi se potriveşte. Crede-mă, am muncit mult mai mult în interesul lui şi l-am meritat mai din plin decât originalul legal. Am investit în el multă forţă şi multă muncă. Este un capital serios pentru mine... De ce vrei să nu-l mai folosesc?!...

– Nu vreau aşa ceva, Balsamo. Şi nici originalul nu este prea preocupat în acest sens. Eu te sfătuiesc doar să nu mai foloseşti numele lui Cagliostro. Scapă de el cât nu e prea târziu! În propriul dumitale interes...

– Să nu ne jucăm de-a ghicitorii! Dumneata eşti obişnuit cu jocul acesta şi te înţeleg,... dar eu vreau să vorbim deschis! De ce mă sfătuieşti aşa dacă nici pe dumneata nici pe Cagliostro nu vă deranjează?!

– Vreau să-ţi atrag atenţia asupra pericolului la care te expui. Cel care trăieşte în locul lui Cagliostro în lume va fi eventual nevoit să şi moară în locul lui Cagliostro.

Balsamo se lăsă pe spate şi emise un hohot de râs larg şi zgomotos.

– Credeam, conte St.-Germain, că eşti un cunoscător mai bun al firii omeneşti, spuse, abia liniştindu-se după râs. De mult am ieşit din scutece. A trăi e oarecum un lucru periculos. Când mi-am ales calea ştiam ce fac, dar mai ştiam că numai prostănacii trebuie să piară în mod necesar în situaţiile mai grave. Nu există casă închisă şi cu uşile zidite care să nu aibă undeva o breşă, dacă omul cunoaşte cuvântul

magic care o deschide. Iar eu îl cunosc. Am ieşit până şi din iad cu abracadabra mea. Şi nu mă interesează deloc dacă voi fi îngropat ca Balsamo sau Cagliostro, după ce voi muri la o vârstă – sper – foarte înaintată, de epuizare finală... Ţin foarte mult la cea mai adâncă senectute...

– Nu pot să trec sub tăcere, spuse St.-Germain netulburat şi cu blândeţe, că numele lui Cagliostro face imposibilă tocmai senectutea. La Roma, numele lui Cagliostro înseamnă moarte în chinuri, în închisoarea Inchiziţiei.

– La dracu', ce vrei cu precizările astea sinistre?! izbucni furios Balsamo. Nu cumva crezi că mă sperii şi mă îndepărtezi de un lucru pe care l-am hotărât?! Spune clar că doreşti să nu mai folosesc numele lui Cagliostro! Căci atunci îţi voi răspunde, tot clar, că nu-ţi satisfac această dorinţă nicicând şi cu nici un preţ!

– Ţi-am spus, Balsamo, că nu doresc aşa ceva. Nu te rog, nu te ameninţ, nu te oblig, repetă cu răbdare St.-Germain. Nu fac decât să-ţi dau un sfat pe care îl poţi accepta sau refuza în deplină libertate. Mai precis, te lămuresc despre pericolul la care te expui când foloseşti numele lui Cagliostro. Dacă te menţii pe poziţie, o faci pe răspunderea dumitale. Nu pe răspunderea mea, nici pe cea a contelui Cagliostro, în locul căruia va trebui să mori în condiţii îngrozitoare. La un moment dat, foarte apropiat, îţi va fi imposibil să scapi de acest nume. Nimeni nu va avea posibilitatea să dovedească faptul că Balsamo şi Cagliostro sunt două persoane diferite. Cei doi se vor contopi total în primejdie, în suferinţă şi în moarte. Atunci eu voi fi departe şi va fi departe şi Cagliostro. Prin moartea lui Balsamo, Cagliostro îşi va pierde pentru totdeauna acest nume.

– Nebunie curată! îl întrerupse Balsamo, dar St.-Germain îl făcu să tacă.

– Aşteaptă, n-am terminat! Am să-ţi traduc cuvintele spuse în transă de Madame Lorenza: Numele lui Cagliostro stă în calea unor forţe care pe el nu-l mai pot atinge, căci s-a ridicat deasupra lor cu un plan întreg. Dumneata însă, dacă te închizi în carcera numelui lui Cagliostro, nu vei scăpa de aceste forţe distrugătoare!

– Nu ştiu ce urmăreşti cu toate acestea, St.-Germain, dar ştiu care e rezultatul la care ai ajuns... Nicicând acest nume nu mi s-a părut mai de dorit, mai incitant, mai interesant, cu toate că mi l-am dorit, l-am urât şi m-am zbătut pentru el ani întregi. Însă acum a devenit pentru mine absolut indispensabil! Acum ţin la el ca la propria mea viaţă!

– Chiar cu preţul morţii în chinuri?

– Nu cred în palavrele de acest soi!

– Răspunde, te rog!

– Nu mai fi atât de solemn, mă faci să râd!

– Râzi, Balsamo, dar răspunde!

– Bine... chiar şi cu preţul morţii în chinuri! Cu condiţia să fiu destul de prost ca să mă las prins!

Auzirăm atunci un scheunat ciudat, îngrozit. Privirăm toţi trei către Lorenza de care uitaserăm cu toţii în timpul palpitantului duel verbal. Ochii îi şiroiau de lacrimi, faţa i se schimbase în mod straniu de parcă ar fi contemplat o imagine terifiantă, undeva dincolo de odaie şi dincolo de noi.

– Giuseppe, dârdâi ea plângând, ai spus-o... Acum ai spus ceea ce voia el... Cercul s-a închis şi sentinţa a fost pronunţată. Nu există cuţit care să te elibereze din legământ... Nu există cuvânt de dezlegare... Decizia e definitivă!

– Taci! strigă brutal Balsamo. Găină fără minte!

Lorenza, la auzul strigătului, se trezi scuturându-se dar continuă să tremure din tot corpul și plângea în hohote.

– Nu plânge! Încetează imediat! Știi că nu suport lacrimile! Balsamo strângea din dinți și pe pomeți mușchii i se încordaseră.

– Imediat... ai puțină răbdare... încă nu pot... să mă opresc – gâfâi Lorenza. Atât părea de slabă, de neajutorată și de aservită acestui om încât pe mine mă cuprinse mila.

– Liniștiți-vă, Madame, liniștiți-vă, izbucnii eu fără să vreau în cuvinte alinătoare. Dacă îl rugați, Mensieur Balsamo nu va mai folosi numele lui Cagliostro, va renunța pur și simplu și...

– Nici nu mă gândesc! sări Balsamo. Acest nume este al meu! Mi se cuvine! Am mai mult drept să-l folosesc decât bastardul acela molatec căruia i-a fost dat.

– Sigur că nu va renunța, Cornelius. Balsamo nu mai poate renunța la numele lui Cagliostro. Fie că o vrea, fie că nu, acest nume s-a unit cu persoana lui... și îl va purta până la moarte! – spuse calm St.-Germain și cuvintele lui umplură încăperea cu o tensiune gravă, sinistră. Această tensiune era atât de penetrantă și de irezistibilă încât chiar și mincinosul de Giuseppe Balsamo se simți cutremurat.

– Ce vrei să spui... fie că o vreau sau nu?! întrebă el cu o voce sugrumată.

– Numele acesta capătă viață și te urmărește peste tot. Te va domina, te va determina și te va forma. Dacă te lepezi de el, ți se va lipi de trup. Dacă îl renegi, oamenii vor jura că e al dumitale. Dacă îl arunci, va reveni ca un bumerang. Dacă îl vei goni, se va întoarce ca un câine credincios. Va fi ca un păzitor tenace, de neclintit și ca un justițiar fără milă. Acest nume e o haină magică.

– Să mergem, Lorenza, spuse răgușit Balsamo. Voia să scape de neliniștea care se acumula în el și se apăra proferând grosolănii. Domnul conte nu vrea să renunțe la scenele teatrale, iar eu sunt plictisit de atâta fanfaronadă. Recunosc că această vizită m-a dezamăgit!

– Pe mine nu, Balsamo, spuse prietenos St.-Germain și se ridică pentru a-și petrece oaspeții.

ANNA MÜLLER

În primăvara lui 1784, pornirăm înapoi la Cassel. Părăsind granița franceză simții ușurare și bucurie. Respiram mai liber de parcă aș fi scăpat dintr-o cameră plină cu aburi înecăcioși.

St.-Germain era tăcut și adâncit în sine. Nu voiam să-l deranjez cu întrebări, deși aș fi vrut să aflu cât timp mai rămâne la Cassel. El arătase multă bunătate și îngăduință față de mine. Mă gândeam cu tristețe la despărțire și nu mă simțeam pe deplin răsplătit nici măcar prin bucuria de a-mi revedea părinții. Multă vreme adăstai la gândul că s-ar putea să rămânem acasă doar pentru o vizită și apoi să călătorim mai departe undeva unde St.-Germain era chemat de vocația sa. St.-Germain nu vorbea niciodată despre proiectele unui viitor apropiat, iar eu îmi executam unul dintre exercițiii atunci când îmi reprimam curiozitatea. Cu toate acestea, legătura care se statornicise între noi, în timp ce învățam să-i urmez poruncile rostite doar în gând, făcu să-i parvină problemele care mă preocupau și, fără ca eu să fi formulat vreo întrebare, îmi răspunse:

– Să nu te îngrijorezi pentru viitor, Cornelius. Pentru tine urmează o perioadă folositoare și rodnică... timp de

câteva luni voi mai fi cu tine și te voi pregăti pentru examenele pe care și tu trebuie să le treci ca și noi toți: singur.

Dincolo de hotarul Casselului, ne ajunse din urmă o furtună primăvăratică foarte puternică. Vântul brusc stârnit, ca un uragan, aduse nori grei deasupra noastră și un potop de ape ni se revărsă peste cap. Caleașca rezista excelent la ploaie, dar pentru a proteja caii și servitorii am fost nevoiți să ne adăpostim la primul han sătesc.

Furtuna trecu la fel de repede cum sosise și un soare viu își revărsă trena de lumină peste peisajul verde și rozaliu, proaspăt îmbăiat și strălucind de diamantele picăturilor de apă. Pe jos luceau mari băltoace: pe suprafața lor tremurau petalele scuturate din copacii înfloriți.

În timp ce ieșeam pe poarta hanului, se apropie de noi o slujnică, purtând pe umăr o cobiliță cu două găleți de apă de ploaie. Avea fusta sumeasă, picioarele groase ca niște stâlpi îi erau pline de noroi până la genunchi, părul ud i se încâlcise la gât, iar trupul deformat arăta că femeia era însărcinată. Din obrazul ei indiferent, osos și lat ne priveau doi ochi întunecați, lipsiți de lucire. Murmură un salut și, ocolind hanul, se îndreptă spre locuința slugilor, pe lângă care se înșirau, lipite de clădire, niște cotețe împuțite. O privii lung în timp ce se îndrepta cu trupul butucănos îndoit sub povară. Dispăru în deschiderea unei uși joase de lemn. Priveam scursoarea brună care șiroia de sub cotețe, purtând urme de paie putrede, râturile porcilor negri care adulmecau din spatele gratiilor, penele ude, murdărite ale gâștelor, rațelor și găinilor și nu mă mai puteam despărți de acest tablou sumbru. Slujnica apăru din nou fără cobiliță, cu un castron de nutrețuri. Privirea ei trecu peste mine, apoi reveni. Se

opri. Făcu câţiva paşi nesiguri către mine şi cu un accent ţărănesc grosolan mă întrebă dacă doresc ceva.

– Nu, zisei. Nu mulţumesc, nimic. Apoi o întrebai totuşi cum o cheamă.

– Anna Müller, răspunse ea cu uimire.

I-am dat nişte bani şi am pornit după St.-Germain care se aşezase deja în calească.

– Era ea? întrebă încet după ce caleaşca porni.

Am afirmat din cap.

– Corinna...

Cât de ciudat era că, în clipa când o revăzui în acest trup diform, o şi identificai mai rapid şi mai sigur decât în vechea ei figură mincinoasă! Aceasta era Corinna! Cealaltă fusese o planşă construită cu ajutorul demonilor, o deghizare furată, o mască înşelătoare. Acum o vedeam nudă, nedisimulată, îngreunată de materie, urâţită, prostită, dominată de porniri puternice, primitive, pe care şi le satisfăcea animalic. Ambientul ei erau grajdurile cu miros de bălegar, coteţele de porci şi de păsări, munca ei, potrivită gradului spiritual, robotul cel mai brut. Gracilitatea, frumuseţea cizelată, perversiunile sexuale complicate se desprinseseră de fiinţa ei în uterul matern al ţărăncii, care îi capturase sufletul încă lipsit de finalitate, ce se zbătea printre nişte doruri tulburi, sălbatice. Tot ce nu fusese al ei căzuse, arsese, putrezise şi se desprinsese pe ea: nu mai era însărcinată spiritual cu demonica genialitate întunecată; Corinna devenise ea însăşi. Despuiată de toate, neştiutoare, imatură, ajunsese la punctul de pornire al cărării sale proprii.

Cu trăirea zguduitoare a acestei întâlniri, sosii acasă în liniştea şi permanenţa neclintită a cetăţii Grotte. Mama şi tata

nu mă întâmpinară pe scări, ci mă aşteptau sus, aşa cum se cuvenea. Legătura profundă, lăuntrică dintre noi nu mai cerea manifestări sentimentale furtunoase. Nu ne-am îmbrăţişat şi nu ne-am sărutat. Dar când zării pe fundalul întunecat al cabinetului de lucru al tatălui meu aceste două siluete înalte, înguste, purtând pe faţă un zâmbet blând, afectuos, identic la amândoi, în mine se aprinse căldura unei păci şi a unei recunoştinţe profunde, ca o scânteie nouă, vie, scânteia cea adevărată într-un cuptor alchimic răcit.

SICRIUL

În absența mea, tata trecuse în gradul superior al Ordinului.

În cei aproape patru ani, petrecuți alături de St.-Germain, am progresat eu însumi foarte mult. Cu ajutorul maestrului meu am trecut examenele gradelor patru, cinci și șase și am început studiile pentru gradul de „Adeptus exemptus". Făcusem cunoștință cu diferite magii și kabbale, am experimentat exercițiile yoga tibetane și indice, am pătruns în tainele sutrelor secrete, care pe atunci mai constituiau niște comori spirituale nedescoperite și impenetrabile pentru rasa albă.

În noiembrie 1784, spre deosebire de programul întrunirilor regulate lunare, am fost invitați la Rotenburg. St.-Germain nu mai apăruse de o săptămână în casa noastră. Ultima noastră întâlnire și o convorbire mai profundă, mai intimă decât cele dinainte, se păstrară în mine pline de o presimțire puternică, stranie. Îmi prescrise un program de lucru vast și îndrumări care îmi dădeau de lucru timp de ani întregi.

Simții în cuvintele sale că-și ia rămas-bun, dar și că-mi interzice să vorbesc despre aceasta. Știam că el nu se lasă

reținut de emoții sentimentale sau de afecțiuni, căci era pe deplin liber; și astfel de manifestări nu erau demne nici de învățăcel. Pentru noi, despărțirea, schimbarea, îndepărtarea în spațiu nu erau decât părelnice, și le socoteam proprii numai personalităților legate de materie și materiei înseși, care le resimțeau ca pe niște încercări dureroase. Oriunde ar fi dispărut trupește St.-Germain, el rămânea mereu în capul Ordinului și maestrul meu.

*

Karl de Hesse era un membru marcant al Ordinului iar castelul său devenise un centru magic nu numai prin interesul lui neostoit pentru ocultism ci și ca urmare a realelor sale calități spirituale și a moralității sale înalte. Era unul dintre cei mai culți bărbați ai timpurilor sale și destul de inteligent pentru a se folosi de avantajele propriei sale situații. Nu încerca să se pună în evidență. Cu modestie și mulțumindu-se cu ce avea, se ținea departe din calea drepturilor de suverani ale rubedeniilor sale numeroase și puternice. Se bucura că nu se afla în focarul nici unui interes politic și familial, era recunoscător destinului care a permis ca dorințele principelui suveran și ale sale proprii să coincidă pe deplin în ceea ce privește modul său de viață liniștit și interiorizat. L-a putut educa și pe fiul său, Viktor Amadeus, născut în 1779, după cum considera el că e corect, deci nu ca pe un membru al unei caste de elită, năzuind către bunuri lumești și privilegii, ci ca pe un novice supus al spiritualității.

*

Când, într-o după amiază târzie, caleașca noastră coti în curtea anterioară largă, pavată cu pietre netezi a Rotenburgului, observai cu mirare că pe poarta principală atârna un lung drapel negru. Privii în sus. Drapelul turnului

era coborât în bernă. Lacheii veniţi în întâmpinarea noastră purtau de asemenea ţinuta de doliu. Mă cuprinse un sentiment ostil, grav. Mă întoarsei către unul dintre lachei ca să-i pun o întrebare, dar simţii pe umăr mâna tatălui meu. Faţa îi era calmă. Îmi făcu semn să tac.

Urcarăm treptele largi. Luciul oglinzilor, altădată argintiu, era acoperit acum cu voaluri negre. Chiar şi buchetele de flori din vazele uriaşe, orientale erau învăluite astfel.

Trecurăm prin liniştea festivă a imensei săli de bibliotecă etajată şi intrarăm în sala Ordinului.

Primul obiect care-mi atrase privirea era un sicriu acoperit cu stofă neagră, aşezat în mijlocul incintei. Pe ţesătura fină, grea, o unică roză superb lucrată din aur iriza lumina celor patru lumânări groase cât un braţ şi înalte cât o statură de om, care plângeau cu lacrimi de ceară.

Sicriul stătea pe un postament. Şapte trepte duceau la el. În afară de cele patru lumânări ale catafalcului, în faţa celor şapte fresce de pe pereţii înalţi ai sălii ardeau alte şapte lumânări. Cele şapte fresce au fost pictate de St.-Germain cu culorile sale vii şi adânci. Aceste culori erau translucide şi din interiorul lor, ca din nişte surse tainice de lumină, izvorau străluciri. Roşul era ca un vin de Burgundia licărind într-un pocal de cristal ţinut în dreptul focului, iar verdele semăna cu radiaţia delicată a soarelui de primăvară, filtrată prin frunze tinere.

Prima frescă reprezenta o poartă închisă cu lacăt pe care un înger încerca să o deschidă. De sub tablou, apăreau literele de aur ale următoarei inscripţii:

„Signatur ne perdatur"

În a doua frescă o insulă verde apărea surâzătoare din valurile mării, în jocul de lumini abia trezite ale aurorei.

Zorile îşi aprinseră deja culorile de jasp, dar pe cer mai adăstau încă stelele răcoroase, curate, palide. Inscripţia acestei fresce era:

„Aurora ab lacrymis"

Pe a treia străluceau, artistic cizelate, cele douăsprezece semne ale zodiacului. Soarele tocmai trecea prin zodia Fecioarei. Dedesubt:

„Iam mitius ardet"

Pe a patra se încălzeau la soare împreună lei, miei, vulturi şi lilieci. Inscripţia era:

„Non possentibus offert"

A cincea frescă reprezenta două instrumente muzicale cu corzi. Unul dintre instrumente era atins de o mână diafană, spiritualizată. Inscripţia acestuia era:

„Unam tetigis se sat est"

Pe a şasea frescă trecea în zbor porumbelul lui Noe pe fundalul cerului transparent, purtând în cioc ramura de măslin deasupra perspectivei ameţitoare a imensităţii apelor. Inscripţia era următoarea:

„Emergere muntiat orbem"

A şaptea frescă reprezenta o pasăre care, eliberată, plină de bucurie, tocmai părăsea o capcană de plasă. Inscripţia: „Ad sidera sursum"

Pe o scenă din spatele catafalcului aşteptau trei persoane. În mijloc St.-Germain într-o cămaşă lungă, albă, mortuară, având-u-i de o parte pe Karl de Hesse iar pe cealaltă pe cineva necunoscut mie, deşi îmi părea totuşi cunoscut. Era un om înalt şi puternic, cu tenul creol de latin, cu o pereche de ochi serioşi şi pătrunzători sub arcada înaltă a frunţii; cu un nas vulturesc fin şi îngust şi cu buze subţiri, cu o expresie

de resemnare. După o clipă îmi dădui seama prin asemănarea sa uimitoare cu Giuseppe Balsamo, că nu poate fi altul decât contele Cagliostro. Născuţi sub acelaşi semn zodiacal – cel al Gemenilor – diferenţa în evoluţie dintre ei era totuşi de câteva secole. Fiinţa rafinată, spiritualizată a lui Cagliostro era o copie utopică, târzie a lui Giuseppe Balsamo, cel încă încătuşat de forţe întunecate, răscolit de pasiuni şi ignorant. Însă în viaţa lor trebuie să fi fost într-un fel înrudiţi, chiar rude de sânge. Acest lucru îl arată nu doar locul naşterii lor care era acelaşi, ci şi întrepătrunderea ciudată şi tulburătoare a destinului lor pământesc. Am aflat mai târziu că Balsamo era fiul natural al unchiului lui Cagliostro, născut din legătura acestuia cu o ţărancă siciliană. Acest unchi temperamentos şi cu tendinţe de desfrâu avea nenumăraţi copii din flori prin colibele ţărăneşti. Nu ţinea seama de ei şi nu-i păsa de soarta lor, la fel cum nu-i pasă motanului cuprins de rut primăvăratic, care fecundează pe rând toate pisicile întâlnite în drumul său amoros. Balsamo nu primise din partea lui nici nume, nici educaţie sau sprijin, fiind nevoit să se salveze singur din ambianţa rustică, purtându-şi în vecinătatea imediată a castelului orgolios secretul cunoscut de toţi care îl ardea şi îl umilea. Nu e greu de imaginat ce forţă motoare a devenit ura invidioasă şi revoltată în personalitatea pasionată a lui Balsamo. Era de înţeles şi motivul pentru care îşi însuşise tocmai numele lui Cagliostro şi nimbul acestuia. Nu dorea, nu ura şi nu urmărea nimic atât cât jinduia acest nume care după credinţa lui i s-ar fi cuvenit şi care i-a adus cele mai multe umiliri. Căci din cauza aceasta devenise el un vagabond dezrădăcinat, nici ţăran, nici domn. Înţelegeam acum ce anume îl făcuse să tresară cu atâta tulburare, ruşine şi

aplomb orgolios când venise vorba de acest nume în convorbirea cu St.-Germain.

Faţa lui Karl de Hesse, bărboasă şi serioasă, întreaga lui figură încovoiată, sugera solemnitate. St.-Germain îşi purta obrazul îngândurat de Hierophant, necunoscut în lume. Tatăl meu, trăgând la o parte perdeaua întunecată a unei loje de la parter, arătă către scaune. În fundalul lojei se vedea claviatura triplă a unei orgi. Intrarăm şi ne aşezarăm.

Pe o latură a sălii cu mai multe etaje suprapuse se vedeau lojii cu perdele unduind. Fiecare lojă era plină de prezenţa mută a unor fiinţe.

St.-Germain urcă cele şapte trepte şi se opri la capătul sicriului. Lumânările aruncau asupra cămăşii sale mortuare o ceaţă aurie somnolentă, luminându-i figura şi faţa serioasă transfigurată prin meditaţie, experienţă şi cunoaştere.

– Prieteni,... confraţi în Frăţia Secretă! Vocea sa calmă, uniformă umplu sala imensă, cufundată într-o profundă aşteptare. Am ajuns la sfârşitul misiunii mele. Am primit semnul de chemare. Este timpul ca lumea să primească vestea morţii mele.

– Am pornit opera. Din fântâni tainice, secate, apa a erupt. Păziţi izvorul. Mi-am desemnat urmaşul în funcţia de cap vizibil al Ordinului.

– Actul morţii nu înseamnă plecarea mea finală de pe pământul nefericit al Occidentului. Voi pleca numai după împlinirea unor anumite evenimente. Veţi auzi despre apariţiile mele... şi înainte de plecarea mea definitivă vă va parveni şi ultimul meu salut. Îi voi vizita, unul câte unul, pe cei cărora voi avea să le comunic ceva.

– Înainte de a-mi începe călătoria către Orient, vă împărtăşesc cele unsprezece reguli ale Ordinului.

Cele şase îndatoriri ale membrilor Ordinului.

Şi cele şaisprezece semne de recunoaştere ale membrilor Ordinului.

Aceste treizeci şi trei de formule sunt fundamentul care asigură rezistenţa edificiului nostru, chiar şi sub cele mai mari furtuni.

Cele unsprezece reguli:

Iubeşte-l pe Dumnezeu mai presus de toate.
Foloseşte-ţi timpul pentru dezvoltarea spirituală.
Fii cu desăvârşire lipsit de egoism.
Fii lucid, umil, activ şi tăcut.
Descoperă originea „metalelor" din tine.
Ţine-te departe de şarlatani şi de mincinoşi.
Trăieşte respectând Binele superior.
Înainte de a încerca praxisul, învaţă mai întâi teoria.
Practică binefacerea faţă de orice fiinţă.
Citeşte străvechile cărţi ale înţelepciunii.
Încearcă să le pătrunzi înţelesul tainic.

Cele şase îndatoriri:

Fă să scadă suferinţa, vindecă fără plată bolnavii.
Adaptează-te obiceiurilor ţării în care trăieşti.
Întâlneşte-te cu confraţii din Fraţia Secretă într-un loc dinainte stabilit, o dată pe an.
Alege-ţi un urmaş.
Simbolul Frăţiei sunt literele R.C.
Păstrează secretul existenţei Frăţiei timp de o sută de ani de la înfiinţarea ei.

Cele şaisprezece semne tainice de recunoaştere:
Membrii Ordinului se disting prin următoarele:
Sunt răbdători.
Sunt buni la suflet.
Nu cunosc invidia.
Nu se laudă.
Nu sunt vanitoşi.
Nu sunt desfrânaţi.
Nu sunt ambiţioşi.
Nu sunt iritabili.
Nu gândesc rău despre alţii.
Iubesc dreptatea.
Iubesc echitatea.
Ştiu să tacă.
Cred în ceea ce ştiu.
Speranţa le este puternică.
Nu pot fi constrânşi prin suferinţă.
Rămân mereu membri ai frăţiei.

După ce răsunară aceste cuvinte, peste asistenţă coborâră mari pânze invizibile de tăcere. Lumânările picurau lacrimi de ceară, rostogolite lent. Apoi se auziră paşi. Cagliostro şi Karl de Hesse ieşiră din loja lor. Urcară până la sicriu şi-i ridicară capacul. Apăru dantela albă a giulgiului.

St.-Germain intră în sicriu. Se întinse pe spate. Îşi încleştă mâinile pe piept.

Ochii îi mai erau deschişi, dar pe faţă îi apăru de-acum surâsul paşnic, indescifrabil al morţilor.

Cagliostro îl acoperi cu giulgiul. Reaşezară capacul sicriului şi începură să bată cuiele. Zgomotul loviturilor de ciocan destrămă brutal şi lugubru liniştea sălii.

Deodată în cercul de lumină al lumânărilor de pe catafalc apărură mai multe figuri înfăşurate în negru. Ridicară sicriul pe umeri.

– Du-te, Cornelius, îmi şopti tatăl meu. Ia una din lumânări şi urmează sicriul.

Când luai în mână lumânarea, răsună vuietul profund al orgii care ne petrecu apoi prin uşile larg deschise, aidoma luminii argintate a lunii; acestea nu erau sunetele jelirii ci ale învierii, ale bucuriei adânci, tainice dată de cunoaştere.

Simţeam că în urma mea la procesiune s-au alăturat tot mai mulţi. Se auzeau zgomote de paşi lenţi, alunecarea prudentă, uşoară, solemnă a multor picioare. Nu vedeam feţe, şi nu întoarsei capul, dar mă cutremură curentul măreţ al apartenenţei, al comunităţii, contopită într-o singură fiinţă.

Străbăturăm coridoare lungi, apoi intrarăm în capelă. Sunetul orgii se mai auzea doar ca o reverberaţie îndepărtată, apoi încetă, dar după deschiderea uşii cavoului răsună cu forţe renăscute din naosul capelei. Tatăl meu pregătise această compoziţie a sa pentru acest unic prilej şi n-a mai interpretat-o niciodată.

Sicriul îşi găsi odihna în patul adânc de piatră al cavoului. Procesiunea părăsi în linişte capela.

St.-Germain rămase singur în sicriul său.

Uşa ferecată a cavoului se rostogoli fără zgomot la locul ei. Karl de Hesse repuse pe zăvor pecetea blazonată, deasupra căreia luminau literele R.C.

Ne întoarserăm în sala mare, întunecoasă.

Figurile mute, îmbrăcate în doliu, dispărură pe rând în spatele perdelelor care acopereau lojile.

Intrai şi eu în loja noastră. Tatăl meu mă aştepta gata îmbrăcat. Plecarăm prin uşa îngustă dintr-o latură a lojei.

Când caleaşca noastră ieşea din teritoriul cetăţii Rotenburgului, trei soli alergau deja în faţa noastră, ducând vestea:

– Contele St.-Germain, Magul, cel mai mare vrăjitor din Europa, prieten al unor împăraţi, regi, poeţi şi savanţi, este mort. A murit în castelul lui Karl Emmanuel de Cassel-Hesse, la Rotenburg, şi a fost înmormântat tot acolo, în ziua de 7 septembrie 1784.

STAFIA

Prima semnalare a apariției lui St.-Germain, după moartea sa, provine de la un cronicar rus. În 1785–1786 St.-Germain purta convorbiri importante și secrete cu țarina Rusiei.

Contele Chalons aduse despre el o altă veste în 1788. Revenind din misiunea sa de ambasador la Veneția, povesti prietenilor că, în seara precedentă plecării sale de acolo, s-a întâlnit în Piața San Marco cu St.-Germain. Contele era și de data aceasta vioi, tânăr și plin de spirit. Trecu râzând peste zvonul morții sale.

– Cel care este înmormântat de multe ori, trăiește veșnic, spuse el zâmbind, apoi îi comunică lui Chalons vești despre familia sa, despre rude aflate în Franța, și îl uimi prin faptul că aceste vești erau de natură mai intimă.

– La drept vorbind, nu prea credeam ceea ce mi-a spus, povesti contele Chalons. Credeam că el e atât de vanitos încât recurge la astfel de mijloace pentru a impresiona. Venind acasă, am găsit însă totul așa cum îmi spusese, deși între timp se petrecuseră în familia mea schimbări neprevăzute de așa natură încât un străin cu greu ar fi putut afla amănunte despre ele. Cel mai interesant aspect a fost că nimeni dintre

ai mei n-a vorbit cu contele St.-Germain și nici nu l-a văzut de ani întregi.

Despre a treia lui apariție cu cinci ani după moartea lui, relatează contesa D'Adhemar în însemnările ei, descriind doar fragmente ale interesantei lor conversații. La Paris, tot în Biserica Recollets, în timpul slujbei de dimineață observă alături de ea figura înveșmântată în negru a lui St.-Germain. Contele îi făcu un semn amabil din cap. „Prezența lui era atât de senină și de liniștitoare, naturală și reală alături de mine – scria contesa D'Adhemar – încât n-am simțit nici o teamă. De parcă ne-am fi continuat vechea convorbire, întreruptă doar cu minute în urmă, el îmi vorbea iar eu îi răspundeam, parcă în vis și parcă totuși într-o stare de luciditate mai adevărată decât cea din timpul treziei obișnuite.

„Vestea morții dumitale a fost eronată, conte! Puteam să mi-o imaginez!" – i-am spus eu cu mare bucurie.

„Vestea era adresată lumii și în sensul acesta a fost adevărată... cei care nu cred în moarte știu însă că orice veste de moarte este eronată în esența ei..."

„Dulceața speranței pe care o trezești într-o bătrână care se îndreaptă spre mormânt este mai minunată decât orice sentiment pământesc... Mulțumesc lui Dumnezeu că te-am întâlnit din nou. Trebuie să știi că credința mea e slabă, ca și caracterul meu și de multe ori e sinucigaș de ezitantă. Mi-e teamă de moarte, doresc certitudinea, și totuși nimicesc mereu argumentele religiei și inteligenței mele prin acidul distrugător al îndoielii. Urăsc ideea nimicirii, a întunericului nemișcat și rece, căci elementul meu este lumina, căldura, mișcarea. Trupul mi-a devenit o ruină arsă, nu mai e decât un balast neascultător, dar sufletul mi-e plin de forță și curiozitate."

„Dumneavoastră, Madame, veți trăi... de multe ori... pentru că o vreți. Sufletul vă este un arbore tânăr și plin de sevă. Îmbătrânirea trupului nu este altceva decât căderea frunzelor la venirea toamnei. Dar cine ar afirma că arborele a murit pentru că a venit iarna cu gerul ei adormitor? Multe-multe primăveri vă vor aduce muguri noi și petale ce se vor deschide și multe-multe veri frunze bogate și fructe..."

Îmi doream ca această conversație să nu se sfârșească niciodată. Îl rugai să mă conducă la caleașcă după ce slujba se va sfârși.

A făcut-o cu amabilitate. Mă luă de braț și mă sprijini, pentru că picioarele mele bătrâne își poartă cu greu povara. Am văzut în lumina soarelui că este proaspăt și sănătos. Brațul cu care mă sprijinea vădea o tărie de oțel. Pașii îi erau elastici. Când a văzut că o doresc foarte mult, se urcă în caleașca mea și mă conduse până acasă. Mergeam la pas ba chiar i-am cerut lui Octave, vizitiul meu, să facă un ocol, numai pentru a mai întârzia clipa despărțirii. Vorbirăm despre multe. Îi amintii că previziunea lui despre regină se adeverește, din păcate tot mai mult în fiecare zi. Marie Antoinette este cu desăvârșire părăsită, dușmanii o înconjoară cu un cordon de gheață, cu toate că azi caracterul ei e mai matur, și după nașterea celor patru copii, s-a sedimentat cu adevărat. Ar putea fi o bună mamă și o bună regină dacă evenimentele i-ar mai oferi timp. Acum încearcă să creeze legături, își dă seama de primejdii și dă din colț în colț... dar n-o crede nimeni. Apoi vorbirăm despre alte lucruri, pentru mine foarte importante, emoționante și interesante, care m-au convins și m-au încântat, dar i-am promis lui St.-Germain să nu destăinui nimic despre acestea. M-am despărțit de acest

om strălucit, despre care toți credeau că murise, dar pe lângă care toți oamenii vii îmi păreau mult mai mult niște morți, niște stafii rătăcitoare fără țintă. Regretam profund că mă despărțeam de el, dar eram înviorată, împăcată și aveam sentimentul că sufletul mi-a fost schimbat..."

Pentru a patra oară el apăru în fața prințesei Lamballe în clipa morții sale și a stat alături de ghilotină și la executarea Jeannei Dubarry; calm, serios, în mijlocul gloatei dezlănțuite, într-o atitudine de distinsă, mută delimitare. Despre aceasta și despre dispariția lui din închisoare relatează Grosley. Grosley afirmă că în zilele teroarei a fost arestat, iar St.-Germain, prezent la execuții, nu-și ascundea compătimirea față de victime și a intrat în temniță fără să se opună. Acolo întâlni printre aristocrații întemnițați o mulțime de prieteni și cunoștințe. Prin calmul său senin și încurajator plin de speranțe le transmitea multă forță nefericiților „și atunci când vorbea, panica, groaza față de moarte, dispărură aidoma zăpezii într-o zi de primăvară". Numele său figura deja pe lista celor conduși la execuție, ba mai mult, el se și înșirase printre cei condamnați, însă atunci când i-au îmbarcat în căruțe, St.-Germain nu mai era acolo. Dispariția lui n-a fost observată de paznici decât la sfârșitul execuțiilor, când se găsi un cap mai puțin. Începură sudalmele, alergătura și căutările, dar nu i-au putut da de urmă. Și totuși, în tot acest timp, el a stat alături de ghilotină – spuse Grosley – liniștit și reculeș în mijlocul gloatei dezlănțuite, distins și mut. Ultima privire a celor condamnați se odihnea pe chipul său și pe fețele lor se oglindea surâsul lui, un surâs misterios și fericit care îi înfrumuseța chiar și atunci când capul lor însângerat era prezentat mulțimii."

KYILKHOR

În 1793, Karl de Hesse îmi încredință educația fiului său, Viktor Amadeus. Băiatul, deosebit de drăguț, inteligent și talentat, tocmai împlinise paisprezece ani. În trupul său tânăr locuia un spirit matur, trăit de multe ori, și străbătut de un mare interes pentru ocultism. El mă urma avid și ascultător pe toate cărările științei și cunoștințele se deschideau în el la prima atingere ca niște cutii cu arcuri. Părea că nu trebuie decât să-i amintesc niște cunoștințe estompate doar pentru puțină vreme. Nutrea prea puțin interes față de evenimentele lumii, iar pasiunile i se stinseseră fără nici un efort; el își trăia viața de ascet fără autoamăgire sau interdicții bolnăvicioase, alungând ispitele trupului cu indiferență rece. Munca mea cu el era o îndatorire frumoasă și ușoară pentru că nu pășea doar cu multă obediență alături de mine ci se ridica ușor și în zbor și, de multe ori, era gata să mi-o ia înainte prin intuițiile sale înaripate. Recunoscui curând în el pe marele misionar al viitorului și îl pregăteam pentru această vocație.

Încetul cu încetul, preluasem și unul din domeniile de activitate importante ale Ordinului, care păstra legături întinse: corespondența. Intrai în posesia listei secrete a membrilor și

realizai legături de corespondență cu aproape toate țările unde poșta putea pătrunde.

Înaintam mulțumitor și în privința experiențelor și studiilor mele individuale. Mă ocupam de animarea simbolurilor. La fel ca alchimiștii, și misticii orientali au scrieri magice care în scopul înțelegerii și trăirii procesului creației, predau știința creării unor ființe simbolice. Acest mister constă în imitarea Marii Creații și, spre deosebire de aservirea oarbă a omului în procreere și concepere, constituie imaculata concepție spirituală. Lucrarea gândului care creează Karma cu ajutorul spiritului și a voinței, densificând materie în jurul unui nucleu. Misticii orientali nu execută această operație prin proiecție și transmutație, ci creează prin forțele gândului, cu ajutorul unor puncte de sprijin, diagrame, icoane, figuri de demoni. Aceasta este Prima Materia de care se folosesc ei. O astfel de diagramă este și ceea ce tibetanii numesc Kyilkhor.

Ca să-mi cunosc puterile și pe acest tărâm, eliberându-le și biruindu-le, Saint-Germain îmi dăduse ca sarcină animarea unui asemenea Kyilkhor.

La Kyilkhor avea importanță fiecare nuanță coloristică, fiecare formă și întreaga organizare a spațiului. În mijlocul diagramei stă în picioare sau șezând ideea creaturii mistice, înconjurată de simbolurile care îi exprimă individualitatea. Repet: aceasta este Prima Materia tibetană. Continuând analogia alchimistică: animarea diagramei corespunde operațiilor chimice, iar apoi, punerea la încercare a Kyilkhorului este egală cu a treia fază, transmutația. Căci misticii tibetani îi încredințează Kyilkhorului o anumită sarcină mistică și controlează prin îndeplinirea sarcinii, prin

cantitatea şi calitatea prestaţiei, dacă ideea plantată în Kyilkhor a prins viaţă şi în ce măsură. Ca urmare a operaţiunii corect executate, spiritul său, demonul Kyilkhorului se trezeşte la o viaţă reală şi execută fără greş sarcinile care i se încredinţează.

Kyilkhorul meu era o statuie de lut pictată, modelată de contele St.-Germain după un vrăjitor tibetan. Statuia îl înfăţişa cu exactitate pe vrăjitorul tibetan în poziţie yoga, redându-i cu precizie pometii proeminenţi, buzele înguste, şi ochii întunecaţi, în nişte orbite piezişe ca două crăpături. Pe faţă i se revărsa un surâs specific neliniştitor, misterios.

Primul lucru pe care trebuia să-l fac era să-mi înving repulsia simţită faţă de statuie. Cu cât o priveam mai mult, concentrându-mi puternic atenţia asupra ei, cu atât expresia îi devenea mai antipatică şi mai răuvoitoare. Ochii ei mă urmăreau pe furiş, cu răutate abia ascunsă. Treptat, ajunsei la convingerea că acest vrăjitor nu putea fi decât unul care practicase magia neagră în Tibet; el concentra în sine forţele destrucţiei. Nu înţelegeam care au fost intenţiile maestrului meu cu el, dar nu puteam evita datoria care îmi revenea.

Îmi poruncii să încetez repulsia.

A durat treisprezece luni până când suprafaţa lutului rigid se topi în moliciunea cărnii vii, până ce, pe epidermă, se deschiseră porii, prin care forţele tensionate ale gândului meu putură pătrunde, tatonând mai adânc materia moartă pentru a o îmbiba şi a o trezi la viaţă.

După treisprezece săptămâni, pieptul începu să i se ridice în răsuflarea vieţii, dar mai trecură încă nouă săptămâni până ce respiraţia i se reglementă şi nu se mai întrerupea.

Stătea faţă în faţă cu mine pe rogojină, în poziţie de meditaţie. Trupul îi era încălzit de radiaţia căldurii trupului

meu, în vene îi pulsau puterile mele, dar continua să stea tot nemişcat şi mut.

Nu voi vorbi aici despre detaliile acestei experienţe bizare, siderate, care îmi concentra întreaga forţă şi întreaga capacitate, nu voi aminti descurajările din timpul asalturilor finale ale tensiunii mortale, când forţa vitală, concentrată într-un singur focus, tinde să dispară din obiectul ei, când apar scurtcircuitele neînţelese, tainice, iar materia lipsită de viaţă care a fost concepută şi a început să trăiască în emoţia mistică a creaţiei, în extazul abstract al procreerii spirituale, deodată dă semne de sucombare. Nu voi vorbi mai detaliat despre vigilenţa obositoare, necurmată, palpitantă a veghei asupra flăcării de viaţă, căci aceste lucruri nu pot fi înţelese decât prin trăirea unor studii şi experienţe îndelungate. Le consemnez aici ca pe o staţie în desfăşurarea uneia dintre cele mai mari şi mai periculoase încercări. Despre Kyilkhor de altfel stau azi la dispoziţia celor interesaţi mai îndeaproape de această temă, mai multe lucrări tibetane, traduse în limbi europene.

Trecură doi ani până când ochii Kyilkhorului se umplură de lumină şi de conştienţă, dar trupul, braţele şi picioarele începură să i se mişte numai la sfârşitul celui de-al treilea an.

Poziţia capului său se schimbă. Ochii lui mă urmăreau în timp ce umblam de colo-colo prin odaie.

Îl chemai. Se ridică şi începu să mă urmeze cu paşi lenţi şi nesiguri.

Tălpile lui păşeau după mine fără zgomot prin sălile castelului, apoi mă urmau mecanic, docil până în camera de meditaţie, la locul său.

Cu fiecare zi care trecea devenea mai mobil şi mai puternic.

Veni vremea să-şi cunoască numele.

– Lu-gyat-khan! (opt şerpi), repetam în faţa ochilor săi atenţi, de nenumărate ori. Lu-gyat-khan, lamă din secta roşie, care locuieşte pe vârful de munte invizibil, Mit-hong-gat-kha-n.

– Lu-gyat-khan!

Buzele i se mişcară. Cu tresăriri tremurate, sacadate, încerca să formuleze numele său. Din gâtlej încă nu-i ieşeau sunete. Muţeşte, dar tot mai hotărât, repeta:

– Lu-gyat-khan.

Apoi, dincolo de cuvântul mut, din gât îi susură un sunet, intensificându-se într-o şoaptă slabă, înecată:

– Lu-gyat-khan...

Cuvântul făcu să răsune corzile vocale trezite la viaţă. Din gura Kyilkhorului ieşea un mormăit răguşit, monoton:

– Lu-gyat-khan!

Mai târziu se intensifica, se întărea, în timp ce-l chemam, îl înteţeam din nou şi din nou:

– Lu-gyat-khan! Tu eşti... tu eşti... tu eşti Lu-gyat-khan.

– Tu eşti Lu-gyat-khan, repeta el mecanic...

Dar, într-o zi, spuse ceea ce aşteptam:

– Eu. Eu, Lu-gyat-khan.

Nu o spunea după mine. Cuvântul se născuse în el, în personalitatea lui trezită la viaţă.

Mă scutură furtuna jubilării, a bucuriei triumfătoare. Credeam că atinsesem deplinătatea puterii creatoare. Credeam că dobândisem cheia vieţii, pe care Isis, Marea Mamă o ţine în mâna ei stângă.

Greşeam.

St.-Germain ştia prea bine pentru ce îmi dăduse tocmai această statuie.

*

Se desprimăvără. Peisajul din jur se umplu de viaţă tânără. Copacii erau încă dezbrăcaţi, dar scoarţa li se netezea şi căpăta luciu şi culoare prin circulaţia sevelor trezite la viaţă. Solul cenuşiu, mort în aparenţă, începu să emane arome neliniştitoare, mirosuri aburinde, fermentate care tulburau visele trupurilor de animale tinere.

Kyilkhorul meu umbla pe atunci fără mine din odaie în odaie şi executa sarcinile pe care i le încredinţam.

Nopţile stătea liniştit pe rogojina lui cu ochii larg deschişi şi-mi păzea somnul uşor.

Într-o noapte – era un martie neobişnuit de călduros, iar pe orizont călătorea discul mare, strălucitor al lunii pline ascunzându-se uneori printre fâşii de nori sidefii – tresării brusc din somnul meu semitreaz. Mi se părea că cineva mă cheamă pe nume.

– Cornelius!... şi, mai tare: Cornelius!

Mă ridicai.

În luminiscenţa lunii pline, lângă patul meu stătea Kyilkhorul, aplecându-se spre mine cu o expresie ciudată, străină.

Nu permisei ca teama şi neliniştea – cele mai teribile piedici şi pericole ale praxisului – să mă biruiască.

Îi poruncii să plece, dar el nu se mişcă.

– Cornelius, murmură el şi se apropie şi mai mult, apoi cu vocea ridicată, cu o bucurie stranie, plină de răutate ascuţită, de ironie şi de exultare, mă întrebă: Ţi-e teamă... Cornelius?

Își ridică mâna dreaptă și simții pe piept atingerea lui rece, ca de reptilă, acolo unde cămașa mi se deschisese și-mi lăsa pielea liberă. Degetele lui chircite mă pipăiau urcând, apoi mi se încolăciră pe gât. Nu mă mișcai. Nu începui să mă lupt cu el cu efortul panicat al instinctului vital. Nu chemai ajutoare. L-am privit în ochi. Teama schelălăia în mine la prag, dar, cu o forță uriașă, reușii s-o exclud, neadmițând să mă atace. Degetele reci începură să mă stranguleze. În strânsoarea lațului viu simțeam bătaia arterelor mele tensionate până la refuz și bubuiturile mari ale inimii, dar continuai să-l privesc în ochi.

– Eliberează-mă, spuse el atunci apropiindu-se mult de fața mea.

Nu-i răspunsei. Strânsoarea degetelor cedă puțin iar vocea repetă cu o nuanță abia simțită de rugă:

– Eliberează-mă... În grădină... În lumina lunii, unde se împerechează animalele și se vaită în chinul voluptății, unde scoarța groasă a ramurilor este pătrunsă de muguri ascuțiți... Dă-mi drumul pe poartă, să străbat drumul... trecând prin sate... în oraș... în oraș... printre case și oameni, printre trupuri calde, mirosuri și culori... Taie cordonul ombilical! Lasă-mă să gust, să încerc, să mă cufund singur... Voi dispărea din calea ta, nu vei mai auzi de mine... Eliberează-mă și vei trăi și tu.

Nu-i răspunsei. Strânsoarea degetelor slăbi. Mâna îi alunecă de pe mine. Se îndreptă. Vocea îi deveni iarăși înceată, murmurată, grea, de o tristețe profundă.

– Genitor fără de lege! Creator rău... fii blestemat! se îndepărtă încet de pat dar acuzațiile lui neliniștitoare și plânsul jalnic nu încetară. Unde-i bucuria mea?! Vai, unde-i viața mea?! Unde-i căldura care m-ar încălzi?! Unde-i lumina

care mi-ar alunga teama?! Cine răspunde de mine?! Cine mă eliberează pe mine?!... Cine se roagă pentru mine?! Cine-mi dă putere?! Cine mă apără de tiran?! Cine îmi sfarmă închisoarea?! Vai mie, cel lepădat!

Această voce plină de jale, durerea care vibra în ea, dorința sfâșietoare pe care o exprima erau atât de impresionante încât fermitatea mea lăuntrică se simți atacată. O milă ascuțită, aproape insuportabilă se furișă încet peste digurile pe care le ridicasem în mine împotriva oricărui sentiment tulburător. Începeam să simt milă pentru propriile forțe ale gândului meu, fixate de mine în ficțiunea unei ființe, care, devenind individualitate, începuse să se revolte împotriva mea și visa să străbată căi proprii. Creierul meu, conștiința mea înțelegeau absurdul acestei situații, pericolul sentimentelor ispititoare, tulburătoare, și totuși mă clătinam. Compătimeam partea proiectată în afară a ființei mele care, prin această slăbiciune era gata acum să mă biruie. În clipa când fermitatea mea lăuntrică începu să cedeze, iar îndoiala și remușcarea mă străbătură, Kyilkhorul se opri și se întoarse către mine. În penumbră, pe obrazul lui zării din nou expresia reînviată a răutății și a jinduirii. Trupul îi fu inundat de curenții unei forțe uriașe – ai forței mele scăzânde – și cu un singur salt se apropie din nou de patul meu.

– Dă-mi... dă-mi totul mie!... gâlgâi vocea din adâncul pieptului, tremurând răgușită, cu o dorință senzuală, vibrantă. Arterele s-au deschis... sevele curg... curge sângele, curge viața și căldura și lumina... în mine! Vuiește... Pleacă de la tine și vine aici... Puterea! Biruința! – cuvinte turmentate, lipsite de legătură izbucneau din el. Brusc, ridică de pe noptiera mea lampa grea de marmură și o înălță deasupra capului...

Înţelesei că m-am prăbuşit şi aşteptam în linişte izbitura obiectului greu. Nu mă mai temeam şi nu mai simţeam milă. Haosul sentimentelor se răcise şi se sedimentase în mine. Lampa căzu cu un zgomot surd lângă obrazul meu pe pernă şi mă răni pe frunte. Nu căzuse cu izbitura unei mâini puternice. Nişte degete slăbite, nesigure, bâjbâitoare o scăpaseră, căci forţele îmi revenіră odată cu echilibrul lăuntric şi intrară din nou sub comanda mea. Uleiul se scurse în pat. Kyilkhorul se clătină, căzu în genunchi, apoi se întinse pe jos, nemişcat. Aprinsei o lumânare. Zăcea cu faţa în jos. Îl întoarsei şi mă aplecai asupra inimii sale. Bătea foarte încet. Îl ridicai şi îl culcai pe pat. Din rana frunţii mele, o picătură de sânge căzu pe obrazul lui. Se scutură şi îşi deschise ochii:

– Mulţumesc... zise încet şi umil. Mulţumesc...

Ochii i se închiseră din nou.

Epuizat de teribila confruntare, fui nevoit să mă aşez, căci genunchii îmi tremurau.

Pe patul meu, murdărit de ulei, zăcea fantoma animată şi pentru scurtă vreme învinsă.

Trecui în camera de lângă laborator ca să mă odihnesc pe rogojină. În faţa rogojinii se afla postamentul gol de pe care coborâse Kyilkhorul. Îmi improvizai un culcuş din câteva cuverturi şi adormii adânc.

Mă treziră luminile zorilor şi sentimentul cert că cineva mă privea. Postamentul nu mai era gol. Ochii mei somnoroşi desluşiră figura care stătea nemişcată pe locul Kyilkhorului, dar într-o poziţie de meditaţie plină de viaţă.

– Începe, gândii eu obosit. Reîncepe şi cine ştie de câte ori voi fi nevoit să repet această luptă care-mi macină puterile. În interiorul meu îl strigai pe Magul St.-Germain

care mă pusese în faţa unei încercări ce ar fi putut să-mi depăşească puterile.

Ochii mi se limpeziră şi fui gata să izbucnesc într-un strigăt.

Pe locul Kyilkhorului stătea Yidam.

Văzând că sunt treaz, se ridică, se înclină şi îmi întinse o scrisoare, apoi fără a aştepta răspunsul, ieşi pe uşă. Această scrisoare îmi trezi atâta speranţă şi atâta curiozitate avidă, încât nu-l oprii pe Yidam. Credeam că, mai târziu, înainte de a pleca la drum, o să-l mai pot vedea. Dar nu-l mai întâlnii. Deschisei scrisoarea:

„Ucide-l, Cornelius! – acest îndemn îmi sări în ochi din primul rând al scrisorii. A trezi la viaţă un demon fără a fi în stare să-l descompui din nou, înseamnă o primejdie mai complicată, mai adâncă decât moartea! Kyilkhorul pe care l-ai umplut de viaţă şi căruia i-ai dat un nume, este o kamee care închide în sine forţe întunecate. Ai animat mumia unui cult negru dinaintea memoriei tale, pe care tu l-ai hrănit cândva. El este adevăratul păzitor al pragului care te duce în sanctuar, el este cel mai vechi legământ. Trebuie să-l desfaci.

Kyilkhorul trebuie ucis întotdeauna, altfel devine un tiran. Înţelesul profund al acestui proces de clădire şi demolare este Adevărul Divin: lumea este creaţia ta. Tu i-ai dat viaţă. Învaţă s-o demolezi, s-o dizolvi, pentru ca să scapi de dominaţia ei! Kyilkhorul trebuie distrus şi ucis chiar şi dacă ai dat viaţă unui sfânt, unui Mesia, unui Dumnezeu! Pentru că l-ai silit să se îmbrace în lut. Pentru că ai ţesut pentru el un trup din miraje şi moarte.

Întreaga lume, cu toată întunecimea ei, cu haosul formelor sale, nu este altceva decât un Kyilkhor, construit inconştient. Fiinţele nu-i mai află cheia, de aceea ele au avut

de pierdut. Kyilkhorul a devenit mai puternic decât ele şi acum le torturează. Lascivitatea şi jinduirile fiinţelor produc imagini josnice şi aceste imagini, prin puterea imaginaţiei lor lipsită de control se umplu de elixirul vieţii. Demonul începe să trăiască, devine independent şi îl aruncă în sclavie pe creatorul său. Kyilkhorul trebuie slujit până la degradarea totală a trupului şi trebuie slujit şi după traversarea prin morţi, în alte şi alte trupuri noi, căci acest moloch al pasiunii este insaţiabil. Slăbiciunea şi neştiinţa creează Kyilkhorii fricii, ai bolilor şi morţii, care absorb materia lăsată fără pază a celor mai valoroase forţe creative, pe care le întorc ca pe nişte arme împotriva omului căzut în capcană.

Dacă dobândeşti cheia creării şi distrugerii Kyilkhorului, ai dobândit, odată cu ea, şi cheia eliberării tale proprii şi a biruirii lumii.

Acum te las din nou singur. Vei fi numai tu. Ai cotit singur pe un drum separat. Ai creat singur. Trebuie să revii tot singur. Toate crizele şi toate soluţiile finale îl găsesc singur pe învăţăcel.

Ai grijă. Fii puternic şi curajos. Fii statornic. Gândeşte-te că nu mai poţi face cale întoarsă. Te afli în mijlocul oceanului misterelor. Trebuie să ajungi la celălalt mal.

Depinde de tine dacă străbaţi această etapă a drumului în secole, în ani sau în luni. Dar nu cumva să iei sângele Kyilkhorului! Demonul va deveni cu adevărat terifiant atunci când va fi invizibil. Trebuie să-i stingi existenţa cu un stilet care să-i străpungă toate cele trei trupuri. Trebuie să-l arzi într-un foc care să-l distrugă în toate cele trei lumi.

După ce l-ai anihilat, la tine se vor întoarce forţe mult mai puternice decât cele de care ai dispus vreodată pe calea ta terestră, şi aceste forţe îţi vor fi slugi ascultătoare.

Dacă te dovedeşti prea slab pentru această încercare, nu ne vom mai vedea multă vreme. Nu mă poţi chema decât cu ajutorul problemei soluţionate. Atunci voi veni pentru a-l saluta pe Magistru."

Auzii apropierea unor paşi târâţi, nesiguri. Mă întoarsei către uşa care se deschidea încet. Kyilkhorul intră cu obrazul cenuşiu, cu ochii pe jumătate închişi, ca un somnambul. Avea pe frunte sânge uscat, sângele meu. Se aşeză la locul lui. Respira greu. Uneori îl străbăteau frisoane.

– Dă-mi de mâncare... dă-mi ceva cald... mi-e frig... mormăi el, iar eu, văzând starea sa de plâns simţii bucurie şi o speranţă prea timpurie. Uitasem că el se alimentează prin mine, din puterea şi sentimentele mele, din gândurile mele, şi o asemenea bucurie îi dăruieşte căldură ca o băutură dulce, iar speranţa e un leac pentru el.

Cenuşiul de plumb al obrazului său se topi într-un trandafiriu sănătos. Pleoapele grele i se deschiseră. Respiraţia i se eliberă. Suspină adânc:

– Da... aşa... e bine...

Lupta pornise.

Urmară săptămâni grave, înspăimântătoare. În zadar încercam să-l desprind de la sursa puterii mele, nu reuşeam să fac această operaţie. Tot ce distrugeam în fiinţa lui cu mari eforturi, timp de zile întregi, se refăcea în câteva ore din forţele mele absorbite de el. Dacă începeam să sper văzându-i decăderea, acest lucru îl revigora, dacă îmi pierdeam încrederea când îl vedeam mai vioi el devenea şi mai puternic. A fost o muncă de Sisif. Trecură mai multe luni până când reuşii să rămân indiferent faţă de schimbările stării sale. Atunci am rămas multă vreme la acelaşi nivel. Nu decădea şi nu câştiga. Trăia ca o imagine oglindită, mecanică,

se mişca alături de mine, iar poruncile mele concentrate nu-i diminuau forţa vitală.

Rezistenţa lui mă aruncă în disperare şi astfel fui nevoit să lupt pe două fronturi, împotriva pesimismului meu şi împotriva creaturii duşmănoase şi reticente. Ştiam că dacă rămân mai prejos faţă de oricare dintre aceşti inamici, sunt pierdut.

Chiar şi sănătatea a început să mă părăsească. Tensiunea neîncetată în care trăiam îmi zdruncina nervii. Îmi pierdui pofta de mâncare şi somnul. Slăbii. Lumea exterioară încetă să existe pentru mine. În focusul conştientului meu se mutase Kyilkhorul, ca o idee fixă tot mai poruncitoare, tot mai detestată şi mai vie. Nimic nu mai era realitate în afară de el. Peisajul, castelul, mama, tatăl meu, cu siluetele lor tăcute, se deplasară la o depărtare surdă, ceţoasă. Ei doi ştiau că mă sufoc între undele întunecate ale încercării dar nu puteau să facă nimic pentru mine.

Câte n-am încercat ca să zăvorăsc poarta dintre mine şi Kyilkhor, să încetez a mai fi donatorul în această transfuzie de sânge spiritual continuu şi forţat! Nimic nu era de folos, iar echilibrul greu stabilit, echilibrul indiferenţei, ameninţa să se destrame. În mine, limitele erau asaltate de iritare şi de o furie mocnită, periculoasă. Simţeam că nu-i mai pot ţine piept prea multă vreme, şi că ura ucigaşă mă va copleşi, iar eu îl voi ucide. Voi înfige un pumnal în trupul său cald, plin de viaţă, îi voi scurge sângele, chiar dacă acest lucru va însemna propria mea moarte. În trupul meu slăbit, prin reţeaua vuindă, tremurătoare a nervilor, îndemnul descreierat, jinduitor irupea ca o dorinţă de nebiruit: să termin odată cu el! Să-l strâng de gât sau să-l sfâşii cu mâinile goale. Mă ameninţau panica şi prăbuşirea totală şi această stare mizeră

a mea îl hrănea pe el, îl făcea mai încrezător, mai puternic, mai plin de superioritate. Îmi dădeam seama că trebuie să încetez lupta. Nu reuşeam să găsesc cheia cu care să-l separ de mine. Orice zăgaz ridicam între mine şi el, legătura tainică prin care forţa vitală circula între noi nu se obtura.

Ştiam prea bine ce anume am de pierdut. Când mă gândeam la luptele mele de până acum şi la viitorul care mă aştepta, mă năpădeau ruşinea şi tristeţea iremediabilă. Mama, tatăl meu, St.-Germain, vor fi cu toţii dezamăgiţi. Marea încercare m-a depăşit iar soarta mea va fi din nou soarta amară a novicelui din sanctuar care a eşuat. Kyilkhorul mă biruia. Dorinţa lui de a porni pe propria cale, pornirile sale ucigaşe se împlineau. Mă va ucide ca să trăiască el, iar eu, o dată cu acest trup, voi pierde condiţiile fructuoase din castelul Grotte, îi voi pierde pe părinţii mei, iar memoria mea nu va mai păstra etapele căii parcurse. Voi începe totul de la început, tatonând orbeşte, cu nelinişte arzătoare, iar toate faptele Kyilkhorului vor cădea în răspunderea mea. Am evocat un monstru şi îl eliberez în lume. Am dat materie, personalitate şi nume unui complex orb de forţe care, dincoace de orice experienţă, urmăreşte doar trăirile fruste, căci inteligenţa lui a rămas la mine. Nu are decât trup, o populaţie de elementali, o comunitate demonică, burduşită de sânge, densificată în materie, cu o voinţă centrală avidă către posibilităţile planului senzual-pulsional. Dar dacă nu îi dau timp să mă ucidă el, ci o fac eu, situaţia mea va fi şi mai rea, căci el se va instala în mine. Mă va forţa să fac tot ce vrea el, sau mă va împinge în demenţă, fără ca acest lucru să slăbească măcar puţin legătura dintre noi.

Nu mai căzusem într-o capcană atât de teribilă din timpul când fusesem legat de Homonculus.

Recunoaşterea faptului că am fost biruit stinse iritarea răutăcioasă din mine. Hotărâi că, orice s-ar întâmpla, nu voi ridica mâna asupra lui. Nu, măcar acest lucru nu-l fac. Mai bine să fiu eu victima.

Nu voiam să prelungesc la infinit tensiunea aşteptării. Mă gândii că este mai bine să vin în întâmpinarea celor ce urmează.

Nu-mi luai rămas bun de la părinţii mei, căci mă credeam nedemn de aceasta.

Mă încuiai împreună cu Kyilkhor în camera de meditaţie.

Mă aşezai pe rogojină. Nu simţeam frică ci doar oboseală nesfârşită. El stătea pe postament faţă în faţă cu mine. Privirile lui îmi ardeau faţa dar eu nu mă uitam la el. Nu mă interesa. Eram atent la mine însumi. Nu mai puteam aştepta nici un ajutor din afară.

În clar-obscurul spaţiului meu lăuntric tăcea o oglindă de apă cenuşie, neluminată. Masa ei conţinea separare şi respingere. Pentru a pătrunde conştient în ea aş fi avut nevoie de un efort, iar eu nu puteam şi nu voiam să eliberez forţă. Nu mai luptam nici împotriva somnolenţei care mă biruia tot mai mult. Peisajul interior mi se întuneca, contururile se estompau o dată cu ameţeala mea tot mai profundă şi conştientul meu alunecă în apa tăcută aidoma unui cadavru greu, inert.

În acest somn dens, plumburiu, avui un vis straniu. Vedeam camera de meditaţie dublată, de parcă s-ar fi răsfrânt într-o oglindă. Camera în sine era în umbră, dar imaginea oglindită strălucea într-o lumină pătrunzătoare. În camera umbroasă eu stăteam, inert, cu capul aplecat spre piept, dar în imaginea oglindită mijlocul meu era drept iar de pe faţa

mea radia extazul meditaţiei. Pe postamentul din camera întunecată Kyilkhorul trona tumefiat de sănătate. Ochii îi erau larg deschişi şi cu o privire arzătoare de tigru mă observa pe mine care ajunsesem la cheremul său. Pe postamentul camerei luminoase însă nu se afla nimeni. Locul lui Kyilkhor era gol. Lipsa lui mă miră.

Kyilkhorul camerei umbroase se ridică şi se apropie de figura cufundată în somn de pe rogojină. Buza inferioară îi ieşi afară, degetele i se chirciră. Fui cuprins de teamă. Voiam să strig pentru a trezi victima, dar cel care medita în camera oglindită se întoarse brusc către mine şi îşi puse degetul pe buze.

– Dar îl ucide! Îl ucide în somn...! vrui să strig dar vocea mea nu răzbătea prin paralizia care mă biruise.

Cel care medita scutură din cap, apoi arătă către postamentul gol.

Respiraţia mi se opri. Degetele Kilkhorului cuprinseră gâtul trupului care dormea în camera întunecată.

– Cum ar putea ucide cineva care nu există?! – auzii cu claritate, vocea distinctă a celui ce medita în camera oglindită, şi care era alter ego-ul meu. De ce afirmi şi crezi că el există? De ce te cramponezi de o idee eronată? Ai uitat că ceea ce îl face invincibil e credinţa ta?! Credinţa ta este elixirul lui... Retrage-ţi-o şi el va fi din nou materie moartă. Neagă-l!

Se revărsă în mine o nouă putere, o senzaţie de eliberare şi o recunoştinţă nemărginită.

Respiraţia mi se eliberă. Îmi aţintii privirea asupra Kyilkhorului între degetele nemiloase ale căruia se zbătea trupul meu aservit.

– Ce himeră ridicolă mă sugrumă? Ce monstru mă amenință, ce umbră mă face să fug? îmi năpustii eu gândurile asupra lui. Viața ta nu e decât fum, abur și nor, din care doar imaginația mea a alcătuit o formațiune de sine stătătoare. Dar acum voi înceta această joacă a umbrelor pe care o făceam cu mine însumi. Paraziți elementali, împrăștiați-vă! Retrag forța, căldura și materialul liant cu care v-am modelat. Revoc orice mișcare din afara mea. Retrag firele cu care v-am legat. Tu nu ai nici o independență! Nu ai sânge, căci sângele meu îți dă viață. Nu ai respirație, căci în tine pulsează respirația mea. Nu ai nici atâta voință cât să-ți ridici mâinile, pentru că singură voința mea acționează în tine. Toate acestea ți le retrag. Ce mai rămâne din tine? Materia moartă. Te-am împrumutat și acum te dau înapoi. Du-te la postamentul tău și încremenește în poziția pe care ți-a poruncit-o cel ce te-a creat!

Kyilkhorul, ale cărui mâini ucigașe se desprinseseră de pe mine în timpul acestui vârtej de gânduri, se duse cu pași înceți către postament și când își ocupă locul, fața i se întoarse către mine. În ochii lui larg căscați citii furie, panică, implorare, pe care încerca să le exprime și cu gura căscată și cu mușchii tensionați ai obrazului în timp ce relua poziția sa veche de statuie. Înainte ca privirea lui să se fi stins, iar fața să-i fi încremenit, mai slobozi un strigăt îngrozitor. Era un sunet tot mai dezarticulat, violent, dureros, revoltat; se amplifica într-un urlet care-mi spărgea timpanele, un strigăt insuportabil și nepământean, care mă readuse în trezie. Mă ridicai. Îmi dădui seama că acest vaiet groaznic, animalic ieșise din propriul meu gâtlej, și în clipa când am înțeles acest lucru, sunetul încetă. Gâtul îmi ardea, uscat și inflamat din cauza efortului.

Kyilkhorul stătea pe locul lui, nemișcat, în poziție de meditație. Culorile sale pictate străluceau stins.

Mă ridicai și pășii spre el. Degetele mele atinseră lutul rigid, rece. De pe o porțiune a obrazului se desprinsese vopseaua. Dedesubt, argila uscată se arăta galbenă, poroasă.

L-am revăzut pe Maestru. El apăru ca să-mi predea moștenirea, toate cunoștințele despre lucruri și procedee.

Atinsei o etapă către care năzuisem timp de secole, pentru care am ucis, am suferit, m-am luptat cu demonii, am ars, m-am incinerat, și m-am aprins din nou. Devenii Magistru.

Magistrii mă primiră în rândul lor. Pătrunsei în sanctuarul interior. Dar ființa care a fost onorată astfel nu mai simțea nici un fel de comunitate cu acel Hans Burgner, care alergase cândva după himerele lui, plin de dorința acaparării, de porniri, de idei tulburi, sufletul căruia căpătase primul impuls și pornise procesul mistic.

Hans Burgner fusese plumbul aruncat în creuzet, încălzit în focul secolelor, transmutat prin formulele experiențelor și consecințelor în figura Magistrului Cornelius von Grotte. Acesta nu mai avea dorințe adresate lumii și, din momentul când dobândise puterea, nu mai dorea să se folosească de ea...

Totuși mai avea o datorie care îi fu reamintită în acest punct al întâlnirilor.

Magisterul stă în fața ultimei trepte, aceasta fiind penultima gradație, dar nu are dreptul să întrebe niciodată când va ajunge la capătul sarcinilor care îi vor cere multă răbdare și tenacitate. El va trebui să execute cu precizie anumite lucrări în spiritul unei slujiri impersonale. Calea către ultima treaptă poate dura zeci, ba chiar sute de ani. Între Magistru și Mag există o diferență care poate fi comparată cu diferența dintre talent și geniu.

*

Zilele mi se scurgeau liniştite în ambianţa intimă cu părinţii mei şi într-o activitate sârguincioasă.

În zorii zilei îmi executam exerciţiile. Dimineţile lucram în laborator, orele dinainte de masă le petreceam cu Viktor Amadeus, a cărui îndrumare îmi aducea mai multă bucurie decât efort. Luam masa cu părinţii mei. După prânz, mă plimbam prin parc, studiind pietre, plante, insecte, apoi citeam corespondenţa Ordinului, scriam răspunsuri şi îmi notam realizările din acea zi.

Seara o consacram cititului, muzicii şi părinţilor mei.

Perfecţiunea cristalină a acestor zile, săptămâni şi luni îmi era evidentă în orice moment. Am exclus cu bună-ştiinţă din această etapă a vieţii mele toate amintirile trecutului, ca şi gândul la viitor, şi le transformasem în prezent, în cel mai intens prezent. Ştiam că această perioadă este timpul tranzitiv al odihnei, şi al adunării de noi forţe, înaintea altor evenimente; tocmai de aceea mă bucuram de el şi îl trăiam până în străfunduri.

Viforul revoluţiei franceze, care influenţase întreaga lume, abia dacă atinse universul nostru mic, deşi eram perfect informaţi despre evenimentele ei, păstrând legătura cu o mulţime de oameni abili, dispunând de influenţă, care făceau tot ce se putea în favoarea victimelor nefericite. Desigur, ei nu puteau influenţa împlinirea karmelor individuale şi colective şi eforturile lor nu au dat roade decât acolo unde se întâlneau cu îngăduinţa Legii Supreme.

IMAGINEA INVERSĂ DIN OGLINDĂ

În 1797, un tinerel cam de cincisprezece ani ceru de lucru la castel. Era un vlăjgan cu oase mari, cu obrazul plin de coşuri şi cu o privire neîncrezătoare. Ochii lui ocoleau ochii oamenilor. Deasupra orbitelor sale cavernoase, umbrite, osul frontal, ieşit în afară, indica un observator viclean şi atent, dar mai sus, fruntea îi era teşită şi nu lăsa loc pentru speculaţii de nivel superior. Cuvintele se rupeau neîndemânatice şi butucănoase de pe buzele sale groase, senzuale şi avide, cu toate că bărbia voluntară, cu o gropiţă în mijloc, arăta talent şi pasiune pentru vorbire. Din întreaga lui fiinţă emana o nelinişte mistuitoare. În timpul muncilor de primăvară la castel era nevoie de mână de lucru. Tânărul pribeag fu angajat pentru muncile câmpului şi pentru tăiat lemne.

Se numea Ernst Müller.

Fiul nelegitim al Annei Müller, slujnica de la han, venise la Grotte să-mi deschidă rana unor amintiri şi să mă arunce prin fiinţa sa neliniştitoare într-una din cele mai grele dileme ale vieţii mele.

Destinul îmi arăta o oglindă şi nici măcar nu încerca să construiască, în locul imaginilor trecutului, o nouă acţiune. Nu se schimbaseră decât figurile. Vechiul meu rol fusese

preluat de alt actor, în cealaltă parte a oglinzii, iar eu îmbrăcasem costumația magistrului.

La început nici măcar n-am observat prezența lui Ernst Müller. Încet-încet am conștientizat însă că, în timpul plimbărilor mele prin parc, sau în cabinetul meu, unde lucram cu ferestrele deschise, o pereche de ochi căutători și curioși mă urmăreau. Astfel băiatul care muncea cu săpăliga alături de grădinar îmi atrase atenția. Privirea ni se întâlnea mereu, dar el și-o smulgea pe a lui și își continua munca.

Într-o zi m-am apropiat pe neașteptate de el și l-am întrebat de nume. Se înroși și transpiră de încurcat ce era. Mă impresionară nu doar numele lui și faptul că înțelesei al cui fiu este, ci și adâncul privirii sale în care am pătruns pentru o clipă. În ochii lui ardea lupta gândurilor, o foame periculoasă, fanatismul și exaltarea; un iad cunoscut mie, atrăgător și respingător în același timp. Așa fuseseră ochii lui Hans Burgner. Simțeam cum compasiunea și interesul de neînvins mă biruiau.

Venise deci. Era aici... Stătea aici, în fața mea, imaginea inversă din oglindă.

Oare venise la Grotte să-mi întoarcă o veche vizită și să-și încaseze vechea datorie pe care – după cum credeam – eu o plătisem prin suferințele unor secole întregi, cu sânge și cu lacrimi?! Puteam întreba trecutul? Prezentul tăcea, și nu-mi dădea nici un răspuns nici viitorul pentru că era vorba de persoana mea. Nu mă puteam apropia de propriul meu viitor decât în modul în care o poate face orice alt om. Destinul meu personal era tabu. În el luceau mici străfulgerări de intuiție, care mă chemau și mă respingeau. Împrejurările vieții lui Ernst Müller și personalitatea lui conțineau însă

niște aluzii atât de clare... S-ar găsi oare pentru ele și alte explicații, ar putea fi înțelese greșit?

Eram atent și așteptam.

Peste câteva zile observai că biblioteca mea a fost răscolită de o mână străină. Raftul deranjat al părții de sus arăta că o carte lipsea de acolo. Nici o clipă nu m-am îndoit de identitatea făptașului. Nu aveam decât să-mi aduc aminte de ochii lui Ernst Müller. Nu aveam decât să-mi rememorez starea lăuntrică a lui Hans Burgner. Prin fereastra deschisă, joasă ieșii în parc și pornii pe firul care era deja întins între noi.

Îl găsii la grajdurile vacilor, ascuns în spatele unei baricade ridicate din tărăboanțe suprapuse. Stătea încovoiat pe o buturugă, cu cele două palme strânse peste genunchi și citea. Avea obrajii roșii, pe frunte i se îngroșaseră venele, întreaga lui figură vădea atenție tensionată, încrâncenată. Această preocupare profundă trăsese în jurul lui o clauzură aproape palpabilă, încât am ezitat dacă trebuia să-l deranjez. Recunoscui imediat cartea. Era lucrarea lui Johann Glauber, alchimist originar din Karlstadt „Despre Pietrele Triple ale Focurilor Tainice".

Îi atinsei umărul. Ridică capul cu o privire sălbatică, tulbure. Era amețit, de parcă l-aș fi trezit dintr-un somn adânc. Sări în picioare. Era atât de speriat încât rămase locului interzis și nu ascunse nici cartea.

– Unde ai învățat să citești? l-am întrebat prietenos.

Trecu un timp oarecare până să înțeleagă întrebarea. În ochi îi reveni expresia căutătoare, furișă.

– La... la han... cu un străin – spuse răgușit. Aș fi pus-o la loc! ridică spre mine cartea. Acum mă dați afară?

Nu luai cartea.

– Încă nu ştiu, spusei.

– Să nu mă daţi afară, gâfâi el neîndemânatic. Am văzut acolo atâtea cărţi... şi...

– Nu ţi-a trecut prin cap că puteai să şi ceri?

Îşi trecu peste mine privirea cu îngândurare neîncrezătoare.

– Nu, recunoscu el. Credeam că nu mi-aţi fi dat.

– De ce?

– Păi... unuia ca mine...

– Ştii că ăsta e furt?

– Aş fi pus-o la loc! zise el înciudat.

– De ce ai luat tocmai această carte?

Mă privi iar furiş.

– N-am vrut s-o fur, mormăi el.

N-am admis să eludeze răspunsul.

– De ce ai luat tocmai o carte de alchimie?

– Pentru că aş vrea... aş vrea... să învăţ din ea... Cel care m-a învăţat... Gerber... mi-a zis că ăştia au un secret...

– Fabricarea aurului?

– Da, şi altele...

– Ce anume?

– Elixirul vieţii veşnice... şi bagheta magică... Poţi face cu ea furtuni... şi grindină... Poţi porunci spiritelor... Poţi speria şi poţi birui oamenii... – înşiră el cu sete şi pasiune, apoi îi păru rău. Dumneavoastră ştiţi...

– Ce ştiu?

– Totul. Acolo sus la etaj.

– Ce este la etaj?

– Un atelier...

Acum nu-şi retrase privirea. Ochii lui îmi ardeau obrazul uitând de sine, cu rugă, cu nerăbdare şi dorinţă infinită.

Deci se uitase şi în laborator. S-a urcat pe vreun copac bătrân şi a cotrobăit cu privirea lui ascuţită de linx peste tot. În jurul castelului din Grotte zburătăceau multe zvonuri. Palavre binevoitoare sau rele, legende ciudate... Auzise şi el câte ceva şi de aceea venise...

N-ar fi trebuit decât să pronunţ un cuvânt şi ar fi fost exilat din acest loc şi din împrejurimi. Dar aş fi putut să-l gonesc? El venise să mă pună la încercare. Să-mi măsoare răbdarea, clarviziunea, rezistenţa. Poate că venise să mă ucidă. Dar poate că nu va face decât să evoce mirajul acestor lucruri pentru a se vedea dacă mă îngrozesc sau dacă le înfrunt. Aluziile erau mult prea clare şi evidente, repetarea avea aproape caracterul unei misterii. Trebuia să fiu pe fază. Nu aveam voie să greşesc.

Îi luai cartea spunând că mă voi mai gândi la viitorul lui.

Timp de câteva zile ochii lui mă urmăriră peste tot, cu îngrijorare rugătoare, furişată. Ar trebui oare să-l instruiesc? Era necopt şi tulbure ca şi Hans Burgner cândva. Avea încă multe de experimentat. Însă Rochard nu l-a evitat pe Hans Burgner, iar...

În timp ce eu mă aflam la Rotenburg, Ernst Müller căzu dintr-un stejar înalt, aflat în apropierea laboratorului. Suferi multe fracturi grave, deschise, la braţ şi la femur. Când sosii acasă, el era deja culcat în patul lui sărăcăcios din cămara casei grădinarului. Tatăl meu îi curăţase şi-i pansase rănile, îi legase membrele fracturate între atele, îi administrase un calmant, astfel că mie nu-mi mai rămăseseră multe de făcut în jurul lui. Zăcea epuizat şi speriat în penumbră. Respira greu.

– Pândeai din nou, nu-i aşa? l-am întrebat încet.

Multă vreme nu-mi răspunse.

– Răspunde!

Dinspre salteaua lui cu paie veni un hohot de plâns amar, izbucnit din adânc. Acest plâns neaşteptat mă dezarmă.

– Păi... cum să ajung eu altfel până acolo...– gâfâi el. Mi-aţi luat şi cartea... fără s-o fi citit... Eu nu am dreptul la aşa ceva... cu toate că... aş vrea şi eu să învăţ... să citesc... şi să lucrez... acolo în atelier... ca domnii...

Setea lui, năzuinţa lui oarbă conţineau o forţă terifiantă. Ştiam că acest bici tainic care îl mână este năzuinţa către Lumină a unui novice eşuat, căruia i se înceţoşase memoria.

– Ştii tu ce înseamnă să înveţi? – îl întrebai cu prudenţă.

– Am învăţat şi eu...

– Dar nu aşa... câte puţin.. întrerupând joaca sau munca... Ci să începi un lucru şi să-l duci la bun sfârşit timp de ani întregi. Să înveţi şi lucrurile grele, aride, plictisitoare. Nu despre vrăji, trucuri, viaţă veşnică, poveşti şi spirite, despre care poţi ţese visări fără nici o răspundere... Ca să dobândeşti ştiinţa trebuie să şi slujeşti. Să te supui în toate. Să-ţi birui curiozitatea. Să-ţi aştepţi cu răbdare partea cuvenită. Fără supunere nu există ştiinţă şi nici dominaţie. Iar această dominaţie se referă la cu totul altceva decât la ce te gândeşti tu acum. Ea nu poate fi a ta până când te mai gândeşti să-i domini pe oameni.

– Păi atunci... ce rost are? răsună din penumbră întrebarea.

– Să te domini pe tine însuţi. Nu-i aşa că te dai înapoi?

– Nu! Mi-a plăcut să învăţ literele. Şi numerele... N-aş mai fi făcut altceva... Nu-mi trebuie altceva nimic şi eu slujesc cu dragă inimă oricâtă vreme... nu-mi trebuie decât pâinea de toată zilele! Fac orice... fac orice! N-am nevoie de

simbrie... numai de cărţi... de cărţi şi de atelier... acolo sus... – vocea i se ridică cu pasiune. Se mişcă chinuit în pat, apoi gâfâind, căzu la loc.

– Stai liniştit. Nu trebuie să te mişti! i-am atras atenţia şi deschisei oblonul de lemn al cămării ca să pot vedea ce are. Lumina căzu asupra lui. Faţa i se schimonosi de durere.

– Îţi trece imediat – mă aplecai asupra sa şi-mi pusei mâna pe bandaj. Dar mă retrasei imediat. Pe cuvertura lui boţită se afla o carte cu coperte rupte. Era urâţită de amprente murdare, de pagini îndoite. Zăcea deschisă, batjocorită, uzată până la refuz.

Era istoria lui Nikolas Flamel.

Atunci mă hotărâi să-l instruiesc.

*

Vindecarea lui Ernst progresa încet. Rănile sale cu fragmente de os îi provocau dureri mari.

Uneori, înţelegând implorarea sa mută, îi dădeam cărţi despre care credeam că nu-l vor răscoli, ci vor ajuta la calmarea universului său lăuntric. Din ochii lui, când intram în cameră, lucea spre mine o recunoştinţă nesfârşită şi fidelitatea unui câine. Simţeam că se lipeşte tot mai strâns de mine cu o dăruire încrâncenată şi că se sprijinea de mine cu tot sufletul. Pentru el eram paznicul porţii paradisului, eram viaţa, viitorul, chezaşul realizării dorinţelor şi setei sale violente de cunoaştere, a cărei sursă rămânea neclară: toate depindeau de mine, ca şi împlinirea proiectelor sale tulburi.

Din zi în zi îmi dădeam tot mai mult seama că era încă o materie primă foarte brută iar progresele lui nu promiteau prea mult. Trebuia să înveţe nişte lucruri pe care nu i le puteam preda eu, ci doar timpul şi experienţa de viaţă. Tot aşa nici instinctele şi pornirile sale nu puteau fi cizelate de

cunoştinţe, ci numai de trăiri. Ştiam că orice maestru l-ar fi refuzat fără şovăire. Sentimentele tulburi, implorarea pasionată, plânsul, dorinţa violentă nu puteau fi argumente în favoarea unui învăţăcel ocult. Numai gradul abilităţilor sale spirituale şi mentale şi numai progresele lui puteau influenţa decizia. Eu l-am admis totuşi ca elev.

*

I-am cunoscut copilăria mizeră care diferea de viaţa animalelor din coteţele murdare doar prin faptul că dobitoacele îşi primeau regulat tainul de hrană şi se avea grijă ca ele să nu se îmbolnăvească.

Cu prima sa trezire la realitate, Ernst a înţeles că nu se poate baza pe nimeni. Lumea exterioară era rea şi duşmănoasă, iar el însuşi era mic şi lipsit de putere. Mama lui nu se ocupa de el. Dacă îi încurca cărările, îl bătea. Bunica îi dădea uneori ceva de mâncare. Era o bătrână indiferentă, slabă de minte, bolnavă. Abia dacă mai putea umbla cu picioarele ei umflate, pline de varice. Toată ziua gâfâia şi se văita. Dependenţa totală şi aservirea faţă de alţii îi adunaseră laolaltă, dar în această uniune se amesteca o gelozie neliniştită, o bănuială egoistă, teama oamenilor inutili, rămaşi ca povară pe umerii altora. Din cauza celuilalt ar fi putut fi neglijat el, sau prezenţa aceluia ar fi putut răsturna întreaga situaţie. Ernst auzise de multe ori că viaţa mamei ar fi fost mult mai uşoară dacă el s-ar fi născut mort sau dacă ar fi murit. Bunica repeta, printre necurmatele sale văicăreli, că Dumnezeu ar face bine să-i ia pe amândoi. Ea se afla într-un război plin de răutate cu fiica sa. Limba ei ascuţită mai era vioaie şi se răzbuna cu vorbe pentru nenumăratele lipsuri pe care le avea de îndurat. După încăierările lor, ea nu mai primea de mâncare, deşi mâncarea era singura bucurie a

vieţii sale. Anna Müller se răzbuna astfel. Atunci copilul avea de câştigat, căci ea îl hrănea pe Ernst pentru a o necăji pe maică-sa. Îl şi alinta, ceea ce pentru el era un chin mai mare decât bătaia.

Pe de altă parte, era acolo hanul de lângă drum. Locul de refugiu vremelnic al multor oamenii stranii. Agenţi, meseriaşi itineranţi, samsari, escroci, ţărani şi boieri treceau prin câmpul vizual al băieţelului, trezindu-i curiozitatea, iar obiceiurile lor străine, cuvintele lor, poveştile lor lăudăroase sădiră în sufletul lui dorul de depărtări, de aventură, de tot ce era neobişnuit şi fantastic. Această influenţă fu desăvârşită de apariţia la han a unui frizer călător cu numele de Gerber. Era un ins neserios şi uşuratic şi avusese multe necazuri şi cu autorităţile, dar se pare că dobândise o anumită cultură haotică, adunată din cărţi citite anapoda şi din experienţele vieţii sale furtunoase. I se făcu milă de copilul părăsit, care îndura o soartă atât de aspră, observase mintea lui ascuţită şi receptivă şi începu să-l înveţe. Din timp în timp, omul dispărea din regiune şi uita de Ernst, care îl aştepta cum aştepţi apariţia soarelui fierbinte după nopţi reci şi înspăimântătoare.

De câte ori se întorcea, bucuria imensă a copilului, dragostea lui şi memoria lui statornică îl emoţionau. Ernst nu uita niciodată nimic. Îşi păzea cunoştinţele ca pe nişte moaşte sfinte, singurele lui comori, lucrurile care constituiau esenţa vieţii sale. Şi acest bagaj de ciudate cunoştinţe sporea cu fiecare revenire a lui Gerber. Învăţă să scrie şi să citească şi absorbi noianul de cunoştinţe afişate cu infatuare de Gerber, semicunoştinţele sale ridicole şi teoriile sale nemaipomenite.

Ernst avea ocazia să vadă în crâşmă multe bătăi, el asistase la lupte cu cuţitul şi văzuse sânge şiroind, dar cea

mai îngrozitoare, mai inacceptabilă trăire a vieții sale a fost ziua când Gerber, atins de hemoragie stomacală, muri sub ochii săi. Nimeni nu voia și nu putea să-i vină în ajutor. Se discuta că trebuia scos afară în câmp pentru că murdărea totul cu sânge și urmau să aibă neplăceri chiar și cu jandarmii dacă omul va muri acolo la ei. Gerber care scuipa mereu sânge înspumat și hârâia a moarte, fu ridicat de proprietar și de chelner, dus într-un șanț plin de urzici și abandonat acolo. Ernst îl urmă plângând, tremurând din tot corpul și când cei doi plecară, el se așeză alături de muribund. Omul, galben ca ceara, își scuipă ultimele picături de sânge. Ochii îi erau sticloși. Ernst simți atâta groază față de răutatea și lipsa de milă a oamenilor, încât credea că niciodată nu va mai putea pleca de acolo, și că ceva se va rupe și în el. Uneori îi reveneau cuvintele lui Gerber, spuse cu aplomb vesel și turmentat, pe când mai era sănătos:

– Să nu cauți numai științele obișnuite, băiatul meu, ci și știința vrăjilor, ca să te poți ridica deasupra haitei mizerabile de lupi omenești, altfel mai curând sau mai târziu vei fi sfâșiat de ei. Trebuie să le bagi frica în oase, ca să facă sluj în fața ta... Eu mi-am ratat viața atunci când nu m-am angajat la un Mag. L-am întâlnit pe când eram flăcău tânăr și am știut imediat cu cine am de-a face... O dată a fost atacat de tâlhari și eu i-am sărit în apărare... ce-i drept aceia n-ar fi putut să-l omoare, căci Elixirul îl făcuse nemuritor și avea o forță de ajungea să-și ridice mâna și îl și culca la pământ pe cel mai sălbatic dintre bătăuși. Dar curajul meu i-a fost pe plac. Avea încredere în mine. Mi-a propus să-i fiu elev... Mai curând sau mai târziu mi-ar fi dat și niște Elixir. Astăzi aș ști să fac aur și nu mi-ar păsa de moarte...

– Și de ce n-ai rămas cu el?! – întrebă atunci Ernst cu inima strânsă. Gerber dădu din mână.

– Tu nu înțelegi încă lucrurile astea, prietene... mă dădeam în vânt după o femeie... una mare și blondă, o bestie rea și rece... Magul a plecat iar eu am rămas pe loc... Femeia m-a înșelat curând cu un coșciugar... Zadarnic mi-am sacrificat, de dragul ei, viața eternă și aurul. Nu l-am mai găsit pe Mag. L-am căutat ani în șir... îl caut și acum...

Ernst se uită lung la muribund, apoi cu o speranță disperată, așteptând în mod absurd o minune, începu să cerceteze curba drumului. Poate că vine chiar acum... poate că vine Magul... Are la el Elixirul... Se îndreaptă direct încoace... și îl vindecă pe Gerber... Nu se poate ca Gerber să moară în felul acesta abject! Gerber, singurul om din lume de care el aparținea, care se ocupase de el!

Însă Magul nu sosi și bietul Gerber își dădu duhul în șanț. După moartea lui, Ernst n-a mai avut stare. Fugi. Luă cu el cartea moștenită de la vraci despre Nikolaus Flamel, împreună cu învățăturile și ideile fixe ale lui Gerber. Și porni să-l caute pe Mag...

*

Ernst se vindecă și eu începui să-l instruiesc. Deocamdată clădeam bazele. Îl învățai deprinderile de igienă și ordine, cum să mănânce la masă, să se spele, să se poarte civilizat. Îi procurai haine, lenjerie, cărți, unelte de scris și caiete. Îl instalai într-o cămăruță din pavilionul de serviciu, unde iarna se putea face focul. Era foarte receptiv. Camera lui strălucea. Pe raftul cu cărți nu vedeai un fir de praf. Fiecare obiect de pe masa lui de scris emana dragostea evlavioasă cu care le mânuia. Era mereu bine pieptănat, avea îmbrăcămintea ordonată, unghiile curate. În gura lui cărnoasă, dantura

strălucea de albeaţă. Era modest şi serviabil. Tremura de dorinţa de a-mi face în toate pe plac. Îmi ghicea gândurile. I se părea că însărcinările erau prea uşoare şi prea neînsemnate. Îşi însuşi cu o repeziciune uimitoare cunoştinţele de bază. Îl interesa totul, matematica şi geografia, gramatica la fel ca istoria şi ştiinţele naturii. În doi ani epuiză materia pentru însuşirea căreia un elev obişnuit avea nevoie de cel puţin opt ani. Se aruncă asupra limbilor străine cu atenţie avidă, cu un interes plin de emoţie. Cu memoria sa ieşită din comun şi cu receptivitatea lui proaspătă, reuşi să înveţe în joacă franceza, engleza şi latina. Rezultatele hărniciei sale febrile m-ar fi încântat şi pe mine dacă, în acelaşi timp, nu m-ar fi îngrijorat pornirile sale răbufnite pe ascuns, senzualitatea lui sălbatică, minciunile şi viclenia lui. Se afla în război cu personalul de serviciu. Slujitorii îl urau şi această antipatie nu izvora numai din invidia faţă de norocul unuia dintre ei, aşa cum crezui la început. Ernst îşi etala cu insolenţă situaţia privilegiată. Mai ales faţă de grădinar, sub comanda căruia lucrase la început, care îl compătimise, îl primise în casa lui şi îl hrănise. Grădinarul s-a plâns la un moment dat că Ernst fură trandafirii roşii pe jumătate înfloriţi. Îi smulgea fără nici o grijă şi vătăma întreaga plantă. Îl luai la întrebări. Roşi, tăcu încurcat, şi nu mă privi în ochi.

– Îmi plac trandafirii... zise el după o lungă tăcere.

– Îţi plac şi acolo, pe tulpina lor şi îi poţi admira mai multă vreme, păstrându-le viaţa.

– Când grădinarul este de faţă nu pot admira trandafirii, pentru că el mă urăşte – spuse băiatul precipitat şi mă privi în ochi. Privirea lui conţinea atâta sinceritate deschisă, încât mă simţii atins. Ştiam că minte.

– De ce te urăşte grădinarul, care înainte te iubea?! întrebai eu pentru a-l sili să-şi măsoare adâncimea propriei greşeli.

– Pentru că dumneavoastră sunteţi bun cu mine. Nici unul nu mi-o iartă. Am ieşit din rândul lor şi ei m-ar călca în picioare. Ar dori ca dumneavoastră să vă supăraţi pe mine şi să mă goniţi...

– Va să zică ei şi-au schimbat atitudinea faţă de tine?

– Da.

– Nu e posibil ca şi tu să te fi schimbat?

– N-am ce vorbi cu ei!

– Tocmai în felul acesta îi jigneşti. Nu uita că tu n-ai nici un motiv de mândrie. Nu te-ai ridicat deasupra lor, ci doar ai cotit pe altă cale, care nu e mai presus de a lor! Dimpotrivă! Ei îşi fac pe deplin datoria, sunt nişte slujitori buni şi cinstiţi. Şi tu eşti tot un slujitor. Faptul că ai început învăţătura nu înseamnă că ai dobândit ştiinţa. Te afli la începutul începuturilor, în pragul învăţării, şi nu s-a decis încă nici dacă eşti demn de a afla lucruri superioare. Abilitatea de a învăţa, mintea ascuţită şi vicleană sunt suficiente pentru dobândirea cunoştinţelor terestre, dar pentru iniţierea în ştiinţele oculte este nevoie de alte însuşiri, de forţă morală, de dragoste pentru adevăr şi de slujirea lui, de curaj neclintit, de umilinţă, spirit de sacrificiu şi darul extazului impersonal. Din toate astea văd prea puţine la tine. Toate năzuinţele tale tind spre exterior. Tu îţi însuşeşti şi îţi înmagazinezi totul pentru ca, o dată, să-ţi poţi etala comorile în faţa lumii, să ţi le prinzi de piept ca pe nişte medalii şi să-ţi asiguri admiraţia prostănacilor. Acesta nu este un scop către care ar năzui un adevărat învăţăcel ocult. Această cale te duce încă în jos. Ce-ai făcut cu trandafirii rupţi?!

Această întrebare îl luă prin surprindere. Bâlbâi:

– I-am dus la mine în cameră...

– Şi?

– I-am pus într-o vază... pe masă... adică pe biroul meu...

– Am vizitat zilnic camera ta dar n-am văzut trandafirii.

– Mă temeam că...

– Îi ascundeai când veneam eu?

– Da... da...

– De ce crezi că nu-mi poţi spune adevărul?

– Adevărul? Eu...

– Crezi poate că îmi poţi ascunde ceea ce gândeşti sau ceea ce faci? Dacă nu te ruşinezi să faci o faptă, nu te ruşina nici să-mi vorbeşti despre ea. Nu te teme. Eu nu mă supăr şi nu te dispreţuiesc... eu te învăţ numai. Să nu mă minţi niciodată. Aceasta este o condiţie pe care o pun. Şi n-are nici un rost, pentru că eu văd prin minciunile tale. Elisa este foarte tânără şi foarte uşuratică. Tu, cu lăudăroşenia ta, cu poveştile tale şi cu trandafirii, o antrenezi într-o situaţie periculoasă.

Mă privi interzis:

– Dumneavoastră... de unde ştiaţi?!

– Ştiam. Ajunge atât. Ştiu şi alte lucruri de-ale tale, dar nu mă ocup de ele. Îţi cunosc firea şi înţeleg că, atâta timp cât nu ţi-ai transformat forţele senzuale în forţe creative, este mai bine să le eliberezi în acest mod, altfel te-ar reţine din munca ta. Ne-am înţeles deci? O laşi pe Elisa în pace... şi la fel şi trandafirii...

Îmi promise totul, dar a doua zi îşi călcă cuvântul.

Elisa era fiica de şaisprezece ani a bucătăresei; avea părul roşu, tenul lăptos, sânii ascuţiţi, era capricioasă şi

senzuală. Morarul din localitate voia s-o ia de nevastă şi ea ar fi acceptat, până ce n-a intervenit Ernst. Acesta împlinise pe atunci optsprezece ani. Era un tânăr bine clădit, înalt, îngrijit, care părea mai vârstnic decât anii lui. Ştia să vorbească inteligent, uşor şi colorat. Dinţii lui albi străluceau între buzele pline, în ochi îi strălucea inteligenţa, o nesfârşită încredere în sine, şi aceeaşi forţă vitală electrizantă radia şi din părul său întunecat. Elisa se îndrăgosti orbeşte de el. Fata era frumoasă şi gata de aventură, iar Ernst senzual şi total iresponsabil în concupiscenţa lui. Nici nu-i trecea prin cap să refuze fructul copt ce-i cădea în poală. O vreme, relaţia lor continuase în taină. Fata fugea la Ernst în timpul nopţii şi rămânea cu el până în zori.

Când Elisa rămase însărcinată, ea solicită ajutorul unei moaşe bătrâne şi murdare din sat. Baba ceru bani şi banii au fost procuraţi de Ernst. El vându unui negustor ambulant câteva obiecte de îmbrăcăminte.

Într-o seară, bucătăreasa năvăli plângând şi cu faţa răvăşită de spaimă în salonul unde mă retrăsesem cu părinţii mei după cină. Ne implora să venim în clădirea de serviciu. Elisa era foarte bolnavă, se zvârcolea în spasme de durere şi nu permitea nimănui să se atingă de ea. Ne duserăm cu toţii, dar ea nu se lăsă examinată decât de mama. Noi aşteptam afară.

Ieşind, mama o îndepărtă pe bucătăreasă şi ne comunică numai nouă ceea ce a constatat. Bătrâna nepricepută şi brutală sfâşiase organele fetei şi nu era exclus ca ea să se infecteze. Era toată numai sânge şi inflamaţii, nu te puteai atinge de ea. N-am mai ţinut cont de refuzul ei. Intrarăm cu toţii şi, cu forţe unite, îi curăţarăm organele infectate, administrându-i esenţe calmante, capabile să oprească

răspândirea infecţiei. Strigătele ei animalice, răguşite sparseră linişteа nopţii şi îl atraseră la fereastra deschisă şi pe Ernst, galben ca ceara care tremura din toate încheieturile. În timp ce trupul însângerat, cuprins de spasme al nefericitei fete se zbătea între mâinile noastre, eu îmi ridicai privirea şi întâlnii ochii lui Ernst. Din privirea lui radia disperarea, compătimirea îngrozită şi auto-învinuirea. Pentru o secundă mă străfulgeră speranţa că, această lecţie îl va vindeca de pornirile sale sexuale iresponsabile...

După ce Elisa se linişti în sfârşit, o lăsarăm în grija mamei sale, cerându-i să mă trezească la orice semn de înrăutăţire a stării ei sau dacă s-ar fi declanşat febra.

Mă pregăteam să mă dezbrac, când simţii deodată că Ernst stătea în faţa uşii fără să îndrăznească a bate. Emoţia şi tulburarea sa disperată răzbăteau parcă prin uşă.

– Poţi intra, Ernst. Te aşteptam! – zisei eu încet. Într-o clipă se şi afla în faţa mea, clătinându-se ameţit. Era într-o stare groaznică. Înainte să-l fi putut opri, căzu în genunchi în faţa mea.

– Dumnezeule... Dumnezeule... Dumnezeule, repetă el fără şir, dârdâind. Nu, niciodată... Niciodată?... Doamne... Doamne...:

Îl aşezai într-un jilţ. Ochii lui încercănaţi se holbau la mine, exprimând o întrebare mută pe care nu îndrăznea s-o rostească.

– Va trăi, îi răspunsei. Dar dacă am fi sosit cu un sfert de ceas mai târziu, n-am mai fi putut s-o ajutăm. De ce i-ai permis să se adreseze vrăjitoarei aceleia?

– Mi-era ruşine... şi ei la fel...

– Când o făceai, nu te ruşinai?!

– Totul e aşa... ca un delir... Nici nu observi şi ai şi căzut...

– După orice socoteală omenească, Elisa ar trebui să fie acum moartă, pentru că tu n-ai ştiut să-ţi birui delirul. Dacă nu te-ai fi legat de ea, dacă n-o zăpăceai cu vrăjile tale, ar fi putut deveni o femeie onorabilă şi mama unor copii. Dar acum va decădea pentru că nu poate să rămână aici. N-o gonesc eu, ci opinia sătenilor, împotriva căreia nu pot face nimic. Te-aş fi înţeles dacă erai nebuneşte îndrăgostit de ea. Dar tu n-ai avut nevoie de altceva decât ca ea să se vâre noaptea, pe ascuns, în patul tău. Ai refuza-o disperat dacă s-ar oferi să-ţi fie soţie. O dispreţuieşti şi, în afara clipelor de amor, te agasează. Şi totuşi ai distrus-o. Cu toate că îţi puteai satisface pornirile şi cu văduva brutarului. Înţelegi acum la ce se referă dominaţia... asupra fiinţei noastre proprii? Trebuie biruite tocmai aceste clipe de slăbiciune, care pot revărsa asupra capului tău un noian de consecinţe.

Recunoscu totul, se umili şi se auto-acuză. Întrebă apoi dacă trebuia să plece şi el.

– Depinde de comportarea ta de mai târziu, i-am spus. Vreau să-ţi ofer posibilitatea de a te schimba. Dar dacă mă conving că nu te poţi debarasa de slăbiciunile tale, îţi retrag orice sprijin.

Se linişti în mod vădit. Se încredea în sine, dar se încredea – şi mai mult – în îngăduinţa mea.

Din momentul când situaţia i se rezolvase cu bine, iar el scăpase norocos de orice consecinţă, spiritul său neliniştit reveni la unica idee fixă ce îl bântuia:

– Elisa... a fost salvată de Elixir?! mă întrebă el brusc.

– Aş vrea să ştiu cum ţi-a venit ideea asta? întrebai eu, eschivându-mă de a da un răspuns.

– Dumneavoastră mi-aţi spus că Elisa, după socotelile omeneşti trebuia să fie moartă acum. Deci, dacă trăieşte totuşi, înseamnă că n-a fost salvată de socoteli omeneşti ci de...

– Ci de Elixir, desigur. Ar fi mai inteligent să aştepţi până ce legendele, miracolele şi poveştile s-ar transforma pentru tine în fenomene naturale, ca urmare a sârguinţei şi eforturilor tale cinstite şi susţinute.

– De ce? După dumneavoastră... Elixirul nici nu există? din vocea lui răzbătea o provocare evidentă.

– Tu mai trebuie să mănânci multă pâine până când vei afla dacă există sau nu.

– Dumneavoastră nu-mi puteţi spune?

– Îţi spun tot ce poate fi asimilat de maturitatea ta actuală.

– Dar cărţile scriu despre Elixir! De ce scriu cărţile atât de deschis despre el, de vreme ce eu n-am voie nici măcar să aflu dacă există sau nu?

– Elixirul după care eşti tu ahtiat este un elixir foarte primejdios, căci nu se găseşte în realitate, ci fermentează doar în creierele unor apucaţi fanatici. Eu nu cunosc decât medicamente.

– Dar diferenţa constă numai în denumiri, nu? Îi simţeam emoţia şi faptul că focul întrebărilor îl încinsese.

– Nu. Tu înţelegi sub numele de Elixir băutura vieţii veşnice, care ţi-ar dărui nemurirea, făcându-te veşnic tânăr, cu pasiunile intacte, cu întreaga capacitate de a te bucura de voluptăţi şi cu farmecul atractiv deplin. Tu crezi că Elixirul este un leac miraculos care permite orice excese şi te apără de îmbolnăvire şi de moarte. Tu vrei să trăieşti până în veci pentru că setea ta de viaţă pare să nu cunoască saţietatea nici

chiar după o veşnicie. Trebuie să te dezamăgesc din această eroare gravă. Trupul poate fi vindecat, zilele îi pot fi prelungite cu ajutorul anumitor leacuri, dar mai ales printr-un mod de viaţă care păstrează şi sprijină sănătatea. Însă trupul nu poate avea parte de nemurire, căci trupul se află sub imperiul vremelniciei, el este un laborator experimental al morţii, prada ei: trupul este însăşi moartea. Veşnicia este a spiritului, dar ca s-o dobândească, spiritul trebuie să biruie în luptă moartea, sacrificându-şi propriul trup. Cele două nu sunt compatibile, precum se exclud reciproc focul şi apa, dintre care unul îl va distruge pe celălalt. Omul este năpăstuitul teren de luptă al acestui război. Armele trupului sunt pulsiunile voluptoase, plăcerea resimţită prin frumuseţea formelor şi dorul după toate acestea. Armele spiritului sunt satisfacţia şi senzaţia de sastisire, survenită în urma diferitelor reacţii, decepţia, suferinţa, bătrâneţea şi moartea. Trupul şi spiritul se iau la trântă pe podul de instincte al sufletului. Se încaieră din nou şi din nou. Uneori trupul face prizonier şi sechestrează sufletul, privându-l de orice hrană, şi crezând că l-a ucis. Însă ultima armă inalienabilă, unică şi mereu victorioasă a sufletului este nemurirea lui. Când trupul învinge spiritul, victoria lui e vremelnică, dar dacă spiritul a învins o dată trupul, acesta este nimicit pentru vecie. Adevăratul Elixir al alchimiştilor este tot o armă împotriva trupului. Leacurile lor pentru prelungirea vieţii trupului nu sunt decât încercări de menţinere pe un teren duşmănos, pentru ca acolo spiritul, dispunând de un instrument cerebral mai perfecţionat, mai matur, să surprindă totul, să acumuleze experienţă şi să se poată pregăti mai bine pentru lupta finală. Elixirul nu este disponibil decât pentru spiritul trezit şi numai atunci când acesta nu-l mai foloseşte în scopul trădării.

– Şi ce este acest Elixir... un praf sau un lichid? întrebă Ernst cu avidă curiozitate.

Deci urechea lui rămăsese surdă la înţelesul adevărat al cuvintelor mele. Fu un sentiment înspăimântător: retrăiam aceeaşi controversă lipsită de speranţe, după un cutremurător şi straniu schimb de poziţii, păstrând în mod conştient amintirea convorbirii de acum câteva secole, când eu stam faţă în faţă cu Magistrul, în trupul imatur al lui Hans Burgner biciuit de pasiuni şi de curiozitate magică. Trăiam acum un sentiment de frustrare şi neajutorare pe care şi Rochard trebuie să-l fi avut, înţelegând că nu-mi poate transmite nimic din experienţa sa, iar cuvintele sale, în care se ascundeau germenii unor adevăruri trăite, profunde, cădeau pe un sol steril în sufletul lui Hans Burgner.

Şi prin această rememorare rău-prevestitoare mi se clarifică brusc faptul că îmi pierd vremea zadarnic cu Ernst Müller. El constituia o materie cu care, în starea sa actuală, nu aveam ce să încep. Nu-l interesa ceea ce îi puteam oferi. El vedea în mine pe deţinătorul zgârcit al forţelor oculte. Credea că dacă aş vrea s-o fac, eu l-aş putea iniţia, făcându-l fericit şi dându-i viaţă veşnică. Şi nu existau cuvinte care să-l fi putut lămuri despre motivele care mă împiedicau să-i predau ştiinţa de rang superior. Ar fi fost zadarnic să torn cea mai strălucitoare licoare a magiei albe în cupa caracterului său impur, căci s-ar fi amestecat imediat cu otrava densă a magiei negre; pentru că el ar fi pus toate forţele şi cunoştinţele în slujba pasiunilor, a egoismului şi intereselor sale necontrolate.

Înţelesei că nu trebuie să continui instruirea lui. Scopul întâlnirii noastre nu fusese altul decât că-l pornisem. Îl vaccinasem. Ştiam că trebuia să rezolv imediata lui

îndepărtare din Grotte, căci acesta era următorul pas. Simţeam, desigur, răspundere pentru viitoarea lui soartă şi nu doream să-l părăsesc fără nici un sprijin.

Făcusem deci un pas înainte pe coridorul întunecat al templului misterelor. Nu ştiam dacă mă voi împiedica de o treaptă care să mă ducă spre înălţimi, sau dacă mă voi prăbuşi într-un puţ adânc; dar trebuia să înaintez. Nu mă mai puteam opri.

GHEARE DE LEU

O excelentă posibilitate se ivi pentru realizarea planului meu. Corespondam de multă vreme cu Jean Maria Ragon, distinsul mistic belgian, împreună cu care pregătisem cândva înfiinţarea lojei din Bruxelles. St.-Germain ne făcuse cunoştinţă. Contele preţuia mult cultura şi abilităţile oculte ale acestuia. Aveam un drum personal de făcut la Bruxelles în problema lojei şi hotărâi să-l iau cu mine pe Ernst pe care intenţionam să-l plasez acolo într-un post corespunzător de secretar. Aveam încredere în influenţa răscolitoare a marelui oraş, ştiam că elevul meu neliniştitor va fi absorbit de vraja acestuia ca fierul de magnet. Cu cât mai curând se va cufunda el în oceanul astral, cu atât va ieşi mai curând din el.

Deocamdată nu-i comunicai decât intenţia de a călători şi faptul că îl voi lua cu mine. Nu i-am vorbit despre celălalt plan. Voiam ca dorinţa să se nască în el însuşi şi el să se folosească de ocazia ivită din propria sa voinţă.

Bucuria lui Ernst era nemărginită. Pregătirile pline de emoţie îl distraseră de la orice altceva, până şi de la învăţătură. Tot mereu izbucnea în declaraţii de recunoştinţă şi-mi spunea că nu va putea răsplăti niciodată tot binele cu care l-am copleşit.

Pornirăm la drum în martie, 1801. Caleaşca noastră trecu şi pe lângă hanul unde slujea mama lui Ernst. Eram curios dacă va cere să intre acolo, dacă nu pentru altceva, măcar pentru a o impresiona prin aspectul său elegant de acum şi prin luxul caleştii, dar nu zise nimic. Se retrase în adâncul pernelor şi nici măcar nu privi spre han. Tăcerea lui mi se păru ciudată, după ce, în prealabil, vorbise mereu şi pusese nenumărate întrebări.

– Nu te simţi bine? l-am întrebat ca să-l fac să vorbească.

– Urăsc locul acesta! izbucni el.

– Credeam că ai vrea s-o vezi pe mama ta...

– Îmi doresc ca niciodată să nu fiu nevoit să-mi amintesc măcar de acest loc!

– Înţeleg, spusei amintindu-mi de Hans Burgner care era tot atât de dezrădăcinat.

*

Prevederile mele se împliniră. Pe când eu îmi petreceam cea mai mare parte a timpului la Bruxelles cu Ragon, Ernst descoperea oraşul. Avusesem grijă să dispună de bani suficienţi şi de libertatea necesară în acest scop. Când se sătură de tot ceea ce era de văzut şi de distracţiile care puteau fi procurate cu ajutorul banilor, îl luai cu mine în vizită la câteva familii din societatea sus-pusă. Prin cuvântul magic al Ordinului, palatele selecte mi se deschideau cu amabilitate şi cu o largă prietenie frăţească. Luarăm parte la serate strălucite – la care n-aş fi participat niciodată pentru propria mea plăcere – iar simţurile lui Ernst se umplură de lumini, de vraja atmosferei, în ambianţa strecurată, cu tonalitate discretă în mijlocul unor bogăţii nelimitate, în vraja proprie castei celor aleşi. În modul de viaţă abstractizat,

liniştit, de o simplitate mănăstirească din Grotte nu exista nici urmă de aşa ceva. Tânărul era înconjurat acum de muzică, de femei superbe, pline de bijuterii, cu tenul ca de petală, cu parfum divin. Ernst era ameţit de cuvintele fine, unduitoare, jucăuşe, de conversaţiile palpitante. Gustul îi era răsfăţat de băuturi alese, condimente neobişnuite, mâncăruri necunoscute, însă acest lux, această pompă patinată care ar fi distrus încrederea în sine a unui caracter mai sensibil decât al său, pe el îl inspira. Concupiscenţa sa era în flăcări. Încrederea în sine şi ambiţia i se aprinseseră ca un joc uriaş, de parcă şi-ar fi regăsit în sfârşit căminul adevărat. Rămasei uimit de comportarea sa lejeră, sigură, superioară. Se adresa femeilor cu o siguranţă instinctivă, arzătoare. Ochii lui avizi le provocau şi le dezbrăcau pe loc, în aşa fel încât nu el, ci damele exersate în războaie amoroase îşi plecau ochii după ce-l priviră. Şi ochii femeilor se întorceau mereu şi mereu către el, cu o curiozitate zâmbitoare, incitată. Era un biet diavol sărac lipit, fiul nelegitim al unei servitoare, un nimeni situat în afara claselor sociale, el însă nu simţea în jurul persoanei proprii nici un fel de vid. Nu deveni mohorât, încurcat, disperat din cauza stării sale tulburi, ci, cu perspicacitatea şi îndemânarea unui jongler, arunca o punte peste prăpastia care-l separa de casta superioară. Era un bun observator, îşi amintea tot ce auzise şi îşi lansa frânturile de cunoştinţe furate de peste tot tocmai acolo şi când acestea puteau impresiona cel mai mult. Atrase atenţia generală. Era considerat original, deosebit de inteligent, tulburător de simpatic. Şi era cu adevărat aşa: se juca şi torcea ca un pui de leu, dar colţii săi de răpitor începeau să se arate, ghearele i se ascuţeau şi natura sa de fiară îşi anunţa prezenţa.

Discutasem cu Ragon planurile mele privindu-l pe Ernst. Amândoi căzurăm de acord că viitorul patron al lui Ernst şi casa în care el urma să fie primit trebuiau alese cu mare grijă. Înainte de toate, trebuia să ne convingem că în acel anturaj nu există nici o femeie tânără, frumoasă: soţie, fiică sau cameristă. Îl aleserăm în final pe Charles de Blancourt, un holtei bogat, bătrân şi simpatic, colecţionar pasionat de cărţi, care se declară cu plăcere de acord să angajeze un tânăr cu scopul ca acesta să descopere rarităţi şi să administreze biblioteca. Dragostea bătrânului pentru cărţi şi firea sa generoasă şi îngăduitoare se potriveau de minune cu planul nostru. Blancourt nu era un adevărat ocultist, el se interesa doar de ştiinţele secrete la nivel de amator, nerenunţând la comoditate şi menţinându-se departe de praxis. Ragon îi făcuse mari servicii când îi procurase nişte cărţi rarisime, imposibil de dobândit de către alţii, dar, în afară de aceasta, prietenia bărbatului de înaltă cultură, cu un caracter captivant, în ochii lui Blancourt era egală cu favoruri mult mai importante, aşa că nu întâmpinam nici o greutate din partea lui.

Organiză o serată strălucită în casa lui princiară şi acolo îi făcu oferta lui Ernst. Îi punea la dispoziţie o retribuţie, şi o libertate atât de mari, în schimbul unor obligaţii plăcute, distractive şi comode, încât un tânăr începător şi sărac n-ar fi putut visa la mai mult. Cu toate acestea, Ernst, deşi mirat şi ameţit de ofertă, solicită un timp de gândire.

Reîntorcându-ne noaptea la hotelul nostru, îmi ceru să vină în odaia mea, având lucruri importante de discutat.

Apăru îngândurat şi palid. Era tăcut şi umil. Cuvintele lui răsunară deja dinainte în gândul meu şi ştiam ce răspuns va trebui să-i dau. Îmi prezentă oferta lui Blancourt. Când

îl felicitai pentru acest succes personal, el mă privi cu ochi întunecaţi, mohorâţi:

– Dumneavoastră, domnule, ştiţi prea bine că pentru mine avantajele mari ale acestei şanse sunt foarte evidente. Tot ce mi se oferă este pe placul meu, este dorit de mine cu pasiune şi mă atrage... dar renunţ la toate acestea fără să stau pe gânduri. Accept să port un singur costum ani de zile şi să trăiesc doar cu pâine uscată în cămara de lemne din Grotte dacă dumneavoastră sunteţi bun să mă instruiţi mai departe şi-mi daţi speranţa că o dată şi o dată mă veţi iniţia în tainele care pentru mine sunt singurele lucruri importante în viaţă.

– Mă bucur că îţi pot răspunde fără ocolişuri, Ernst. Dacă aş putea să-ţi dau măcar o fărâmă de speranţă că în această viaţă, oricât de târziu, te-aş putea iniţia, ţi-aş spune să rămâi cu mine. Dar, din păcate, situaţia e alta. Te-am putut ajuta numai la pornire... sosirea ta în punctul final se află încă foarte departe, dincolo de multe vieţi şi morţi. Eu aş fi cel mai fericit dacă ţi-aş putea spune altceva, căci ţin la tine şi o să-mi lipseşti. Dar în aceste condiţii nu-ţi pot da alt sfat decât să accepţi postul în casa lui Blancourt! Grotte nu-ţi mai poate oferi nimic.

Se ridică. Furia revoltată şi mândria rănită se luptau în el cu disperarea neputincioasă.

– Dar ce anume ar trebui să fac, ce fel de om ar trebui să devin pentru a fi acceptat de dumneavoastră şi a fi considerat capabil de săvârşirea Marii Opere?! Nu sunt suficient de inteligent, de tenace şi de statornic?! Foarte bine! Recunosc că simţurile mă mai înving de multe ori, dar nu aţi avea să-mi spuneţi decât un cuvânt şi le-aş înjuga şi pe ele în interesul marelui scop. V-aţi gândit oare la ce

renunţaţi şi în ce stare mă aruncaţi? Eu nu voi renunţa niciodată să caut tainele oculte şi nu mă voi da înapoi de la nimic! De ce nu vreţi să mă ocrotiţi?! De ce nu mă mai conduceţi pe drumul cel drept?!

– Pentru că este mai bine dacă atingi drumul cel drept după ocolişuri, după experienţe amare, care vor arde în tine slăbiciunile, transformându-le în zgură, decât dacă ai părăsi drumul drept după ce ai dobândit ştiinţa, folosind-o în scopuri greşite. Nu mă îndoiesc de hărnicia şi de inteligenţa ta şi nu mă îndoiesc nici de faptul că nu vei renunţa niciodată la căutarea tainelor oculte. Ştiu că dacă vei ajunge o dată în acel punct unde vei putea dobândi cele trei chei ale celor trei porţi, te vei folosi de ele cu un talent ieşit din comun. Până atunci însă mai ai altele de rezolvat. Înţelege-mă, Ernst... refuzul meu nu conţine nimic care să te jignească. Pur şi simplu, nu pot să-ţi ofer pentru consumarea pasiunilor tale nişte forţe care ar putea deveni puteri folositoare, constructive numai în mâinile Adepţilor care au depăşit deja capcanele ispititoare şi nimicitoare ale pasiunilor. Acum, desigur, eşti plin de amărăciune şi ţi se pare că nu te apreciez corect, dar gândeşte-te că eu îmi recunosc fără şovăială greşelile. Cea mai elocventă dovadă a erorii mele ar fi dacă tu, departe de mine, te-ai menţine pe linie iar sentimentul frustrării ţi-ar înzeci silinţa. Dacă ai continua să mergi înainte chiar şi fără recunoaşterea meritelor tale, fără o promisiune clară, învingându-ţi din proprie putere slăbiciunile. Tu te poţi apropia de marele ţel şi în absenţa mea. Maturitatea ta ar fi dovedită prin faptul că te-ai menţine pe drumul cel drept chiar şi fiind părăsit. Consideră această etapă ca o etapă a

încercărilor. Dacă mă contrazici prin faptele tale, eu îți voi împărtăși fără nici o reținere toate cunoștințele mele.

Se ridică.

– În ordine, spuse el solemn, cu seriozitate și, convingere lăuntrică fermă. Să mă prezint singur, sau mă veți chema dumneavoastră, atunci când veți constata că ați greșit?!

– Te voi chema, Ernst! Poți fi sigur de asta!

Așadar Ernst rămase la Bruxelles, în casa lui Charles de Blancourt. În primele luni primii de la el scrisori lungi. Îmi relata cu multă fidelitate toate gândurile și toate observațiile lui. Avea un stil original și vioi. Îmi înfățișa portrete interesante, hazlii, despre oameni, ambianța pe care o descria trăia și strălucea de viață în scrisorile sale. Era încântat de Blancourt și deocamdată nimic altceva nu-l interesa.

Ragon îmi dădea de asemenea vești favorabile: Ernst abia dacă ieșea din casă, își petrecea timpul liber citind și făcându-și notițe în camera lui. Învăța cu pasiune. Blancourt îl agrea și peste tot vorbea despre el apreciativ. Ne era recunoscător că îl recomandasem, căci Ernst se dovedea un muncitor neistovit. Prelucrase în timp foarte scurt imensul material adunat în bibliotecă și îmbogățise patrimoniul de cărți al patronului său cu două exemplare rarisime după care acesta jinduia de ani de zile.

Pe la sfârșitul anului, scrisorile se mai răriră, dar Ragon continua să-mi dea vești liniștitoare. Ernst nu-și schimbase modul de viață, ba se părea că și-a suprasolicitat forțele. Blancourt începu să se îngrijoreze de starea sănătății sale. Își pierduse pofta de mâncare, slăbise, sub ochi avea cearcăne întunecate, dar Ernst își continua activitatea la fel ca înainte și nici nu voia să audă de concediu. Scrisorile lui scurte,

scrise în grabă, îmi dezvăluiau faptul că era foarte preocupat de un lucru pe care mi-l ascundea cu grijă. Literele sale largi și deschise, pasionate și vii se îngustară, se încâlciră, înclinarea li se schimbă, își modificară direcția către stânga și se ascundeau parcă. Imaginea grafologică înclinată spre stânga, trădând îndepărtarea de comunitate, oglindea o concentrare tensionată.

Din acel moment știam că Ernst părăsise calea.

ISABELLE

În al treilea an al şederii sale la Bruxelles se petrecu evenimentul tragic care aruncă în sfârşit lumină asupra activităţii secrete a lui Ernst Müler şi asupra direcţiei fatale în care el fusese antrenat.

Charles Blancourt fu vizitat de sora lui, măritată în Anglia şi de fiica acesteia, Isabelle.

Ragon o descrise mai târziu pe Isabelle drept o tânără cu purtări reţinute, înaltă, subţire, cu părul de culoarea cânepii, cu ochi cenuşii minunaţi şi buzele roşii care contraziceau aparenta ei răceală. Era deosebit de frumoasă, cultă şi... spirituală ca un drăcuşor. Se părea că din clipa când făcură cunoştinţă, între ea şi Ernst Müller se statornicise o relaţie încărcată de tensiuni negative. Tânăra fată adulată, bogată, răsfăţată nu-şi ascundea antipatia faţă de Ernst şi îl făcea de fiecare dată să simtă acest lucru. La masă el era ţinta observaţiilor ei ironice şi Isabelle se străduia să-i facă pe toţi să se amuze pe socoteala lui. Ernst, după cum spunea Ragon, răbdă cu un stoicism demn de invidiat orice umilire şi o biruise adesea pe fată cu replicile sale pline de spirit.

Isabelle era logodită. Viitorul ei soţ, Lordul B., prim-născut al uneia dintre cele mai vechi familii britanice, era

moştenitorul titlului de prinţ G. şi astfel Isabelle ar fi intrat prin el în legături apropiate cu casa regală.

Era neîndoios că tânărul provenit dintr-o lume inferioară, cu o situaţie socială imposibilă, totuşi cu însuşiri excepţionale, îi stârnise interesul Isabellei şi că izbucnirile ei ironice serveau tocmai pentru anularea acestui interes refulat. Încerca să-l nimicească chiar şi în proprii ei ochi, voia să se convingă pe ea însăşi că sentimentele neliniştitoare pe care i le inspira Ernst veneau din faptul că acesta era ridicol, şi nu erau stârnite de însuşirile atrăgătoare ale bărbatului. Ernst rămase politicos şi reţinut faţă de ea şi, ori de câte ori era posibil, o ocolea.

Aceasta era situaţia între ei când tragedia începu să se declanşeze. Evenimentele erau prevestite la început numai prin fenomene exterioare. În timpul zilei cei doi se întâlneau tot atât de rar ca şi înainte, dar dacă acest lucru se întâmpla totuşi, Isabelle nu mai făcea remarci ironice. În general ea era tăcută, îngândurată şi lipsită de radiaţie. Când i se vorbea, tresărea dintr-o absenţă profundă. Buzele îi erau arse şi palide, faţa umbroasă şi suptă, de parcă ar fi fost măcinată de o boală gravă. Mama ei credea că îi este dor de logodnic şi hotărî să plece spre casă înainte de vreme. Isabelle însă se împotrivi cu disperare. Nu! Voia să rămână acolo. Dacă se putea ar fi prelungit şederea... Mama ei putea să plece liniştită. Ei îi plăcea atât de mult la Bruxelles că n-ar fi putut să-l părăsească. Mai târziu aflară dintr-o scrisoare a Lordului B., care se interesa neliniştit despre ce se întâmplase cu Isabelle, că ea, de săptămâni întregi, nu-i mai răspunsese la misive. Deci nu încăpea nici o îndoială: fata era bolnavă.

Examinarea medicală propusă fu respinsă de Isabelle cu aceeaşi disperare: să fie lăsată în pace. Nu avea nimic. Când, în ciuda refuzului ei, îl chemară totuşi pe medic, ea se încuie în camera ei. Mama ei şi Blancourt priveau cu îngrijorare neputincioasă starea ei inexplicabilă. Bănuiau vreo suferinţă sufletească, o iubire tăinuită, obiectul căreia însă nu era de găsit printre cunoştinţele din Bruxelles. Nu se interesa niciodată de nimeni şi în ultimele săptămâni încetase să mai frecventeze societatea.

Adevăratele cauze ale stării ei fură dezvăluite în cutremurătoarea scrisoare de adio, găsită în cameră după sinuciderea ei. Isabelle luase o otravă necunoscută şi era moartă când au găsit-o. Scrisoarea îi era adresată lui Blancourt. În afara familiei, singur Ragon luă la cunoştinţă de acest caz ruşinos şi întristător. Ragon, cu permisiunea lui Blancourt, copie pentru mine scrisoarea Isabellei.

În primele rânduri, ea îl implora pe Blancourt să o sprijine pe mama ei în supărarea grea care o va copleşi şi pe care este nevoită să i-o provoace. Îl ruga de asemenea să nu comunice logodnicului ei şi familiei acestuia precum nici societăţii în general adevăratele motive ale morţii ei şi, dacă e posibil, să ţină secretă sinuciderea însăşi. Dispunând de multă influenţă, el avea posibilitatea să găsească un medic care să dea un certificat, acuzând vreo boală galopantă care o ucisese.

Apoi trecu la motivele sinuciderii sale:

„S-a întâmplat cu două luni în urmă, în ziua de doi septembrie. Era o seară înnorată şi caldă, iar eu simţeam o uşoară durere de cap. Aş fi putut alege între două invitaţii, dar nu mă hotăram să plec. Mă apăsa o neputinţă, o oboseală

de plumb, şi o nelinişte stranie. În timpul cinei, după obicei, stăteam faţă în faţă cu Ernst Müller. Privirea lui, pe care de câteva zile o întâlneam de fiecare dată când îmi ridicam ochii, mă irita puternic, dar în acelaşi timp, îmi şi paraliza creierul, care altă dată fabrica în serie idei cu care să-l necăjesc pe acest individ nespus de antipatic, insolent în modestia sa prefăcută, acest tip de doi bani pe care mă simţeam obligată să-l dispreţuiesc pentru că era atât de puţin fair, şi pentru că dorea într-un mod viclean şi prefăcut să dea impresia că este totuşi Cineva. Expresia din ochii lui era foarte stranie. Foarte vie, cotropitoare, plină de ironie şi ură arzătoare, dar şi de altceva care – recunosc acum, căci nu mai contează şi vreau ca în faţa voastră să stea limpede toată mârşăvia faptei săvârşite de acest monstru, fără acordul meu şi împotriva convingerii şi preferinţelor mele – mă tulbură în mod teribil de parcă în venele mele s-ar fi turnat un flux de lavă topită. Acest sentiment mă umplea de ruşine, de nelinişte, fără să mă pot apăra împotriva dulceţii sale rele. Eram cotropită de un dor sălbatic, înţepător, genunchii îmi tremurau, răsuflarea mi se întretăia. În acelaşi timp îl uram, simţeam repulsie şi revoltă împotriva lui şi, credeţi-mă, dacă aş fi rămas în posesia capacităţii de gândire şi a conştiinţei, rezistenţa mea morală n-ar fi fost niciodată învinsă.

Curând mă apucă somnul. M-am retras în odaia mea şi m-am culcat. Nu ştiu cât timp dormisem când, deodată, m-am trezit, – dar nu acesta este cuvântul potrivit, căci numai o mică parte din fiinţa mea se trezise, creierul îmi rămase gol. În trup îmi vibra o dorinţă arzătoare, impulsivă, nerăbdătoare, aproape o durere. Deodată auzii numele meu rostit încet, fierbinte, poruncitor:

– Isabelle... vino... Isabelle...

Această voce accentua în aşa măsură sentimentul străin, îngrozitor care mă domina, încât tot corpul mi se scutura, tremuram toată şi chinul pe care-l simţeam mă făcu să plâng. Furtuna interioară spălase probabil până şi controlul slab, exercitat de creierul şi conştiinţa mea, căci în acest punct memoria mi se întrerupe şi urmează o lacună. Trezirea şi recăpătarea conştiinţei depline au fost apoi atât de terifiante, atât de nimicitoare, încât nu am puterea să le descriu... Eram culcată în patul lui Ernst Müler, batjocorită, însângerată, cu capul ameţit. Trupul îmi era plin de zgârieturi. Pe umăr aveam o urmă de muşcătură. Buzele îmi erau crăpate şi, alături de patul răvăşit, în lumina neliniştită a lumânării stătea el care... o, nu pot scrie despre aceasta. Mă somă cu răceală să plec înapoi în camera mea şi să fiu atentă, căci servitorii urmau să se trezească. Vocea îi era poruncitoare. Îmi atrase atenţia să mă port cu grijă în timpul zilei. Să nu-mi schimb comportarea, pentru ca nimeni să nu observe nimic şi să tac despre cele întâmplate în acea noapte. Am început să plâng. Am pronunţat cuvinte îngrozitoare. Am sărit la el şi l-am lovit cu pumnii în piept, el însă mă apucă de umeri şi mă aruncă pe pat.

– Dintre noi doi, dumneata eşti mai interesată ca servitorimea alarmată să nu te găsească în toiul nopţii în camera mea! Ce pisicuţă sălbatică! În dragoste îşi foloseşte dinţii şi unghiile, iar în ură pumnii. Cu un surâs ironic îşi desfăcu cămaşa şi-mi arătă pe gât şi pe umeri urmele muşcăturilor şiale zgârieturilor. Acum fii cuminte şi du-te! O să te mai chem!

Această ultimă şi groaznică umilire mă aduse pe marginea leşinului. N-am mai putut pronunţa nici un cuvânt,

gâfâind, plângând, bălăbănindu-mă ieşii din camera lui cu singura, imperioasa, strigătoarea idee să mă îmbrac şi să fug de acasă ca să mă înec în râu. Însă în clipa când am ajuns în camera mea, mă cuprinse o asemenea toropeală încât căzui în pat şi adormii.

Mă trezi mama pe la amiază. I-am spus că sunt bolnavă şi ea m-a lăsat culcată, dar nu se mişcă de lângă mine. Seara plecă în sfârşit. Când se aplecă asupra mea să mă sărute, simţii ruşine şi durere disperată. Aş fi vrut să mă agăţ de ea, s-o reţin şi să reţin împreună cu ea tot ce fusese strălucitor, însorit şi plin de promisiuni în tânăra mea viaţă, tot ceea ce, într-o singură noapte, se dărâmase şi se pierduse pentru totdeauna. După ce mama plecă, m-am rugat multă vreme, apoi am început să mă îmbrac. Îmi puneam hainele când mă năpădi din nou acea dorinţă chinuitoare şi dulce, poruncitoare, josnică şi irezistibilă care îmi birui iarăşi rezistenţa şi frica. Auzeam din nou vocea:

– Isabelle... vino... Isabelle...

Toate celelalte dispărură, se cufundară în neant. Nu mai exista decât această voce şi o foame impetuoasă, furtunoasă.

Înainte de ivirea zorilor mă trezii din nou în patul lui Ernst Müller.

Aşa a fost.

Zi de zi plecam ca să mor şi zi de zi mă murdăream din nou. Ajunsesem o dată chiar pe malul apei, dar acest păpuşar îngrozitor mă readuse de acolo pe firul pasiunii întunecate. Am făcut rost de otravă pentru ca, în primul moment când îmi pot crea o fărâmă de independenţă faţă de el şi faţă de mine însămi, s-o iau ca să mă pot salva, căci nu mai am altă scăpare. Din oră în oră mă cufund tot mai adânc. Rezistenţa

îmi scade. Puterea morală mă părăsește. Sunt infectată cu ciuma pe care mi-a inoculat-o el. Chiar și ziua, în amiaza mare, jinduiesc după el. Obrazul său rece, demonic, trupul puternic, se îmbracă în ochii mei într-o frumusețe rea, ispititoare, vocea lui mă cutremură. Când nu-l văd, mă gândesc la el cu dorință geloasă și aștept noaptea cu o jinduire tainică, de nesuportat. Acum m-am convins și de faptul că voi avea un copil de la el. Acest lucru a umplut măsura. Nu mai am loc în această lume! Nu pot rămâne în viață ca să aduc rușinea insuportabilă și oprobriul unui scandal public pe capul părinților și logodnicului meu, care au o încredere nemărginită în mine. Nu pot da viață copilului lui Ernst Müller, ca fată nemăritată, renegată, bătaia de joc a întregii lumi, eu: Isabelle Welles de Blancourt."

După ce lucrurile au ieșit la lumină, Ernst dispăru fără urmă din casa lui Blancourt și după toate probabilitățile, și din Bruxelles.

Atât Ragon cât și eu vedeam clar ceea ce s-a întâmplat. Ernst găsise în colecția lui Blancourt o serie bogată din cele mai rare cărți ale magiei sexuale.

Întâlnirea sa cu aceste cărți a fost fatală și efectul lor asupra senzualității pasionate a tânărului, asupra ambițiilor sale nemărginite a fost asemănător cu efectul unui vârtej puternic de apă asupra unei frunze uscate. Capcana forțelor negre îl absorbi cu aviditate și-l antrenă în adâncimi. Era evident că făcuse exerciții îndelungate. Din scrisorile sale, din schimbarea grafiei sale am putut calcula cu precizie momentul când el a pornit atacul.

Reușita experiențelor sale era dovedită de sinuciderea nefericitei, răsfățatei, orgolioasei Isabelle. Tânărul avea un talent pronunțat pentru biruirea acestui teritoriu, posedând o

energie sexuală uriașă, o tenacitate periculoasă, sârguință și inteligență. Numai că nu știa sau nu credea – chiar dacă citise avertismentele – că forțele întunecate ale magiei se întorc întotdeauna împotriva magului negru, aruncând deodată asupra lui tot răul produs împotriva altora. Dar până atunci... până atunci el mai putea declanșa nenumărate tragedii căci scăpase în lume dotat cu niște arme mai periculoase decât orice altă armă vizibilă. Ce-i drept el nu-i putea răni cu ele decât pe cei slabi din punct de vedere moral, pe cei lipsiți de apărare din punct de vedere spiritual... dar câte femei pot afirma despre sine că au armura completă?

Ernst Müller le va oferi voluptăți grave, suferințe amarnice, experiențe nemiloase, dar le va trezi și rezistența pe care o vor folosi într-o viață viitoare. Pe calea pe care o apucase nu exista oprire, căci panta îl ducea în jos. Pentru a reveni în direcția corectă, el va trebui să atingă mai întâi punctul cel mai de jos – la fel ca Hans Burgner. Ernst fusese zguduit pentru o clipă de moartea Isabellei și înțelese mai bine motivul pentru care îl refuzasem, deși mai târziu probabil că a dat toată vina pe mine.

Eram sigur că nu voise s-o împingă atât de departe pe fata care îi rănise mortal vanitatea, care îl umilise în public și râsese de el. Nu voia altceva decât să-i dea o lecție, s-o transforme într-o femeie îndrăgostită și umilă și săvârși răzbunarea cu o senzualitate perversă plină de ură, dar ahtiată de ceva ce era totuși de nerealizat. Forțele magiei negre îi depășesc întotdeauna pe ucenicii vrăjitori care le evocă. Ele continuă să distrugă, să nimicească, capătă noi vieți și, cu toate că par să-și slujească un timp stăpânii, în realitate însă dirijează fiecare pas al omului pe care îl și nimicesc în final.

MAGUL NEGRU

La Paris în 1805 luă ființă Uniunea Masonica Les Trinosophist, „Loja acelora care cercetează trei științe". Urmând invitația lui Ragon, participai și eu la inaugurare.

Într-o zi, când coboram din caleașcă în fața casei lui Ragon, îl zării pentru câteva clipe pe Ernst Müller. Se apropia dinspre casă. Arăta foarte prost. Îmbrăcămintea și încălțările îi erau pline de praf, bărbia nerasă, fața galbenă și suptă. De cum mă observă rămase locului, siderat, apoi făcu stânga-mprejur și fugi.

Plecai curând de la Paris ca să-mi iau rămas bun de la părinții mei care se pregăteau de o lungă călătorie. Porneau spre Orient și lăsau totul în ordine cu gândul să nu se mai întoarcă la Grotte. Eu trebuia să mai rămân. I-am condus până la graniță pe cei doi bătrâni, deveniți niște înțelepți tăcuți. În sufletul meu mă simțeam una cu ei. Dispariția lor trupească din viața mea, oricât de dureros mă atingea, nu mă zguduia la fel ca altă dată, căci poarta larg deschisă a certitudinii mi se arăta, chiar dacă de la depărtare. Știam că nu-i pot pierde.

Urmară ani pașnici, încălziți de activitatea neîntreruptă la Cassel. Amadeus îmi devenise de-acum un colaborator

sârguincios și talentat și se ridicase cu succes în gradele mai înalte ale Ordinului.

În 1818, Ragon ținu în Loja Trinosophist o serie de conferințe despre inițierile arhaice și cele moderne. Câteva probleme ale Ordinului mă chemau oricum la Paris și îmi legai șederea acolo cu plăcerea de a asculta conferințele excelentului meu prieten, și mai cu seamă dorința de a-i face cunoștință personal cu Viktor Amadeus.

Cu prilejul acestei călătorii am auzit pentru a doua oară de Ernst Müller.

Femeile din familia unui confrate de Ordin îmi vorbiră cu mare încântare despre un om miraculos care vindecase bolile Madamei X și Mademoisellei Y, numai prin suprapunere de mâini și răsuflare. Întrebai din ce consta boala doamnelor. Madam X care rămase de douăzeci de ani văduvă, era profund evlavioasă și încă tânără, dar era chinuită de niște dureri de cap atât de puternice încât se închidea în odaie pentru zile întregi, țipând de durere. Viața ei era distrusă de această boală ce lua proporții. Mărturisi prietenei sale că crizele erau precedate întotdeauna de niște vise rușinoase al căror conținut nu-l putea relata, ea fiind o femeie cu educație și cu frica lui Dumnezeu. Mademoiselle X era o domnișoară mai trecută care, la moartea logodnicului ei, făgăduise că nu se va mărita niciodată și rămase credincioasă făgăduinței, deși fusese asaltată de mulți, fiind frumoasă și bogată. Ea suferea de sufocări și dificultăți la înghițire și amețea în locuri mai înalte. În final abia dacă mai îndrăznea să iasă, pentru că starea ei se înrăutățea în prezenta unei societăți mai numeroase. În clipa când cineva o privea mai insistent sau când auzea o voce profundă de bărbat, începea să se sufoce și dacă lua masa cu mai multe persoane nu reușea să înghită

mâncarea, căci gâtlejul i se strâmtora. Ei bine, acest om miraculos, pe care îl vizitară după insistenţele îndelungate ale prietenilor, le scăpă de orice boală după câteva tratamente. De atunci ele i-au devenit desigur adepte fericite şi recunoscătoare, iar cercul admiratorilor creştea mereu, căci vindecările erau cu adevărat miraculoase. Îmi comunicară şi numele lui: îl chema José Maria de Chassin.

Mai târziu, rămânând singuri, cerui părerea confratelui meu despre bărbatul cu nume sonor.

– Nu ştiu – zise el îngândurat – dar ceva nu e în regulă cu acest om. E înconjurat numai de femei. Nu are pacienţi bărbaţi. E un vlăjgan de vreo treizeci de ani, musculos şi bine făcut, şi se îngrijeşte ca o cocotă. Trebuie să fie un individ inteligent, foarte cult şi foarte bogat, căci ţine un palat, caleşti, mulţi servitori, dar şi-a orânduit casa într-un mod cu totul suspect. Vezi acolo lumini ascunse, statui orientale, draperii grele din spatele cărora se aude o muzică izvorâtă nu se ştie de unde, sofale largi şi cuşti de sticlă în care ţine şerpi. Fiecare dintre obiecte e făcut să epateze, să farmece, să surprindă. Originea averii sale este, desigur, incertă sau, poate, foarte evidentă. Femeile pe care le tratează sunt toate trecute de prima tinereţe, singure, suferă de nişte nereguli de natură nervoasă şi sunt foarte bogate. Chiar şi metoda lui de tratament este foarte suspectă. Odaia echipată pentru tratamente este acoperită cu draperii de culoarea sângelui închegat şi tapiţeria mobilei este tot din brocart roşu-închis. Mijlocul camerei este ocupat de o sofa moale, aşezată pe un postament. Tratamentul este relatat sau trecut sub tăcere de fiecare bolnavă în acelaşi fel... Tavanul odăii este din oglindă. Bolnava trebuie să îmbrace pe trupul gol, după anumite băi aromate, o cămaşă de mătase purpurie. Ea

stă culcată cu faţa în sus pe sofa şi îşi priveşte propria imagine în oglinda de deasupra capului. Aburi groşi ai unor plante aromate orientale umplu încet aerul camerei care se cufundă într-o penumbră roşiatică. Din spatele vreunei draperii răsună o muzică tandră, iar simţurile bolnavei se umplu de o moleşeală copleşitoare, nespus de plăcută. Acum apare bărbatul miraculos. Pe silueta sa înaltă şi muşchiuloasă unduie tot o haină uşoară, de mătase roşie. Se apleacă asupra bolnavei, aflată deja pe jumătate în extaz. Răsuflarea lui caldă atinge ochii semi-închişi care astfel se închid. Apoi încep mângâierile şi suprapunerile de mâini „în ale căror vibraţii aducătoare de forţe dense, vindecătoare" conştienţa dispare. Mademoiselle caracteriza starea dinainte de adormire ca pe ceva care aduce „voluptate nepământeană, de parcă în vene ţi s-ar scurge mari cantităţi de nectar şi ambrozie". Madame X mărturisea prietenei sale, o doamnă deloc discretă, despre trezire: „te trezeşti cu o oboseală mare, nemăsurat de mare, de parcă te-ai odihni pe lauri după nişte lupte uriaşe şi eforturi epuizante, eşti victorioasă şi satisfăcută. Orice tensiune e dizolvată. Orice nemulţumire a încetat. Pielea respiră. Sângele aleargă tinereşte în vene. Sufletul este plin de speranţe senine, însorite, şi de o sănătoasă poftă de viaţă. Moleşeala plăcută este întreruptă de foamea veselă, intempestivă, plăcută a trupului".

Figura clară pe care am primit-o prin aceste descrieri îmi sugera în mod neliniştitor contururile elevului meu eşuat. După aceasta, o întâlnire cu ocazia unei vizite inopinate pe care o făcurăm cu Ragon în saloanele Madamei X, îmi adeveri sumbrele prevederi.

José Maria de Cassin trona ca un paşă în cercul femeilor bătrâne ce se pârjoleau la flăcările erotismului. Pe exteriorul

său se desenaseră liniile clare ale drumului parcurs de el, de parcă ar fi fost trasate cu dalta. Ochii săi umbroşi, cu flăcări bolnave îşi pândeau prada sexuală deasupra unui nas îngustat, cu nările lărgite. Buza inferioară îi căzuse puţin, părând astfel mai cărnoasă, iar linia sa groasă era tăiată la mijloc de linia faunului. Această linie întărită se repeta pe mijlocul bărbiei puternice. Părul, aranjat cu artă, îi cădea pe gât în bucle strălucitoare. Sculptorul orb al pasiunii săvârşise o operă uriaşă. În doar câţiva ani formase un demon al furiei sexuale din materia primă docilă a trupului său. În clipa când mă văzu, siguranţa sa insolită fu parcă tăiată. Se recomandă cu multă grabă şi fugi de presupusele mele întrebări. Cu toate că în acel moment nu aveam să-i pun nici o singură întrebare.

Ştiam că adeptele vrăjite nu pot fi rupte de el. Lumea instinctelor lor era înlănţuită de satisfacţiile sălbatice, de uriaşele emoţii sexuale şi acest legământ nu putea fi desfăcut decât de victimele însele printr-o luptă lăuntrică de eliberare a sufletului. Dar spiritul acestor femei dormea, închis în creuzetul fierbinte al trupului. Încercările mele au rămas fără răsunet. Cuvintele de avertisment reţinut fură anulate de realitatea voluptăţii, răspândită în sângele lor, pe care iscusitul „vrăjitor" o inocula bolnavelor, el adormindu-le eul etic şi eliberându-le de orice răspundere morală.

*

Mai târziu Ragon îmi relată despre şirul de scandaluri iscate în jurul lui Chassin, ceea ce a pus capăt manipulaţiilor sale pariziene. Împotriva lui apăru mai întâi o reclamaţie la poliţia din Paris, apoi mai multe, făcute de membrii unor familii ale adeptelor, care se sesizară, apoi se scandalizară. Legat de caz au fost semnalate şi câteva sinucideri. Astfel

s-a descoperit şi cauza morţii timpurii a Mademoisellei Y care, după câteva luni de tratament, constatase îngrozită că este însărcinată. O doamnă distinsă îşi puse capăt zilelor pentru că Chassin, după ce o deposedase de avere, nu mai voia să ştie de ea. Aceste nefericite, lipsite de voinţă aproape toate i-au donat sume uimitor de mari şi îi semnaseră orbeşte poliţe, care le împingeau la ruină financiară. Chassin, ca un moloch nesătul, absorbea întreaga lor putere materială. Era imposibil de ştiut ce urmărea el cu atâta bănet. Oricât de luxos îi era traiul n-ar fi avut nevoie de sume atât de mari. După ce avalanşa porni, ruşinea, teama de scandal şi decepţia îngrozită au mai nimicit câteva din „bolnavele odăii roşii". Chassin fu arestat şi, după deliberări pline de emoţii, fu condamnat la moarte. Condamnarea la moarte fu totuşi comutată printr-o influenţă tainică, ce funcţiona încă, în detenţie pe galere până la sfârşitul zilelor.

*

Aş fi vrut să cred că misterul s-a încheiat. Ernst Müller dispăruse din ochii mei. Cei câţiva ani mizeri pe care urma să-i petreacă pe galere, îl vor linişti desigur, iar în suflet pericolul îi va fi semnalat în ceasurile de restrişte de acea respingere fără nume, acea oprelişte vie care străjuie porţile oricărei cărări ce duce spre iad – şi care se numeşte memoria sufletului.

Totuşi, gândurile mele reveneau tot mereu la el. Numele lui îmi răsuna ca un acord muzical neîncheiat şi, încetul cu încetul, fui stăpânit de sentimentul inexplicabil că rolul lui în viaţa mea nu luase încă sfârşit, că el va mai veni la mine, că va trebui să vină, învingând piedici şi suferinţe mortale... şi cu această certitudine îl aşteptam pe Ernst Müller.

El sosi la Grotte în 1830.

CERCUL ÎNCHEIAT

Nimeni nu-l recunoscu, eu singur ştiam cine este epava îngrozitoare care ceru adăpost la castel. Într-adevăr, din Ernst Müller nu mai rămăsese nimic. Glasul i se înăspri şi deveni monoton. Trei degete ale mâinii stângi îi lipseau. Prin părul rar, încărunţit, se vedea plină de cicatrici, pielea capului. Avea ochii lipsiţi de strălucire, şi o privire incertă. Pe nas, carnea i se înroşise şi se subţiase în mod trădător, ca urmare a·distrugerilor bolii care îl măcina. Din gura lui prăbuşită nu mai apărea decât un singur dinte cenuşiu, înspăimântător. Talia i se curbase. Îşi trăgea cu greu picioarele.

Văzând că îl recunosc, începu să tremure şi, dacă nu l-aş fi aşezat, cădea leşinat.

– Vă rog să mă iertaţi, spuse el cu vocea-i hârâită. Mă pregătesc de atâta vreme de această întâlnire... de ani întregi... de ani întregi încerc să ajung aici... Dacă nu aveam acest scop, aş fi murit de multe ori. Mi-ar fi fost mai uşor să renunţ la toate... – Îşi pierdu răsuflarea. Îi veni rău. Îl rugai să se odihnească, dar el era încălzit de nerăbdarea oamenilor grav bolnavi, al căror suflet e plin de probleme nerezolvate, cerând o soluţie grabnică.

– Nu – nu! Trebuie să vorbesc acum! Nu-mi daţi ceva de băut? Nu... nu sunt beţiv... asta nu încă... Deşi e totuna, cu sau fără alcool... La mine...

I-am preparat o băutură slab alcoolizată, întăritoare, pe care o bău pe nerăsuflate. Îşi închise ochii, se sprijini de spătar şi suspină adânc.

– Aşa, spuse el încet. Apoi începu să vorbească pe un ton egal şi reţinut. Letargic, fără accente. Relata despre evenimente de parcă acestea nu s-ar fi întâmplat cu el, ci cu un străin care murise de mult. Începu cu Isabelle Welles de Blancourt. Întâlnirea sa cu magia neagră, influenţa decisivă pe care o suferise prin aceasta, primele sale experienţe şi reuşitele înspăimântătoare, ameţitoare le povesti cam aşa cum le reconstituisem cândva pentru mine. Dar sentimentele faţă de Isabelle şi motivaţia faptei sale se potriveau doar parţial cu presupunerile mele. Nu ştiam că, înainte de Isabelle, mai avusese încercări reuşite, cu o doamnă cunoscută din societatea înaltă, iar această aventură n-a avut un sfârşit tragic.

– Mă năpădi transpiraţia când superba femeie, la porunca mea, apăru noaptea în cameră. Eram uimit, jubilam şi mă temeam, povesti el. Nu purta pe trupul ei gol nimic în afara unei blăni lungi de samur şi era numai foc, numai parfum şi flacără vie în ambalajul acestei blăni... Am aflat atunci ce hetaire instabile, nimicitoare se eliberează în aceste femei morale, numai prin faptul că deconectam legătura subţire a rezistenţei lor morale şi a voinţei lor superficiale. Căci pasiunea cu care se dăruiau şi felul cum cereau apoi tot mai multă şi tot mai complicată voluptate nu venea din porunca mea. Aceasta era a lor...

Trecu la criza în care îl împinse sinuciderea Isabellei.

– N-am vrut s-o ucid. Căci, în realitate, eram îndrăgostit de ea. Avea ceva impunător. O respectam și o admiram. Era tipul de femeie care mă interesa cel mai mult; ființa ei mă preocupa. O damă perfectă și o amantă desăvârșită. O minte ascuțită, adaptabilă, chibzuită, un complice perfect în orice domeniu... și cât de frumoasă, cât de multicolor, de amețitor, de inepuizabil de frumoasă era! Numai femeile foarte blonde, cu ochi cenușii, pot fi atât de tulburător, de provocator de frumoase. Nuanțele tenului ei, profilul, linia buzei, arcul gâtului și al bărbiei, umbra mătăsoasă a genelor, mișcările ei cultivate, estetice și totuși animalice, sânii temerari, ascuțiți, toate o făceau egală cu cea mai minunată nestemată. Știam că nimeni altul nu-i va putea servi ca mine simțurile nesătule, că numai eu îi eram masculul adevărat și veritabilul adversar... domnul și perechea ei. Eram convins că ea însăși simte aceste lucruri cu fiecare picătură de sânge și că lupta împotriva evidenței, încercând să o nege chiar pentru sine însăși... Când îmi dădui seama că pasiunea a cuprins-o pe de-a-ntregul și că ea chiar în lipsa poruncii mele, se grăbește înfometată și umilă în patul meu, credeam că va fi nevoită să recunoască victoria mea și că se va preda. Știam că așteaptă un copil. Voiam să plec cu ea, s-o fac soția mea... dar ea a fugit. În ultima clipă. În mod neînțeles... neașteptat. Cu puțin înainte, mi se agățase de brațe ca o femelă apucată de călduri... cu toate că n-o chemasem... n-o drogasem... nu-i deconectasem conștiința. Venise în camera mea în miezul zilei, mi se aruncase la piept, mă zorea, mi se oferea... apoi luă otrava. Deodată, totul se nărui. M-am speriat de moarte.

Mi-am amintit cuvintele dumneavoastră, avertismentele... Pentru prima dată am simțit că ceea ce făcusem era un păcat,

o mârșăvie transcendentală, încărcată de consecințe înspăimântătoare. Îmi reaminteam făgăduielile făcute, întrebarea mea dacă trebuie să mă prezint singur la dumneavoastră sau dacă mă veți chema, atunci când veți ști că v-ați înșelat. Decăderea mea mă umplea de o tristețe profundă și de dorința fierbinte să repar totul. Isabelle însă era moartă, scandalul izbucnise înăuntrul familiei, iar eu eram nevoit să fug.

Plecai la Paris. Eram plin de remușcări și de bune intenții. Credeam că nici o ispită nu mă va mai determina să continui practicile vinovate ale magiei negre.

Banii economisiți mi se terminară curând. Forțele întunecate pe care le renegasem îmi închideau orice posibilitate de a munci. Mi-era foame. Hainele mi se rupseră. Mă dădură afară din locuință. Petreceam nopțile plimbându-mă. Mă hrăneam din coșurile de gunoi și nenorocul mă persecuta în continuare. Oamenii nu îndrăzneau să-mi încredințeze nici cea mai simplă muncă, pe care ar fi făcut-o orice nenorocit. Trezeam bănuieli și neîncredere. Sau poate nesiguranță. Toți începeau să mă întrebe cine eram, cum de venisem; se vedea că nu știau în ce categorie să mă așeze, dar simțeau că aparțineam altei lumi și că un păcat săvârșit mă adusese în halul acesta.

Foamea, murdăria, lipsa căminului, mă umplură încet de amărăciune. Înțelesei că mă zbăteam zadarnic. Zadarnic încercam să mă ridic pe cale cinstită din mizeria în care căzusem. Nimeni nu credea în bunele mele intenții. Strădania cinstită nu trezește nici măcar mila... totuși mă mai cățăram, mai luptam încă. La un moment dat însă mi s-a părut că nu mai pot. Nu mâncasem nimic de patru zile. Foamea nu-mi mai chinuia stomacul ci mă făcea obosit și slab. Amețeam.

Şi atunci, deodată, îmi amintii de Ragon. Aflasem că e la Paris dar până atunci ocolisem cu grijă strada unde locuia. Deodată, cu o mare uşurare, mă hotărâi să-l caut, să-i spun totul şi să-i cer sprijinul. El nu mă va refuza, o ştiam. Dar în faţa porţii sale v-am întâlnit pe dumneavoastră. Despre cât m-a zguduit această întâlnire şi ce tulburări mi-a creat, nu pot vorbi. În mod ciudat, ea îmi aduse la suprafaţă tocmai amărăciunea produsă de strădaniile mele lipsite de rezultat şi de mizeria mea, şi această amărăciune se întoarse, în mod demenţial, tocmai împotriva dumneavoastră, de parcă vina a tot ceea ce se întâmplase ar fi fost a dumneavoastră. Ruşinea şi teama pe care le simţisem când v-am văzut, erau tot mai estompate prin cele mai înrăite acuzaţii. Dumneavoastră eraţi cel care m-aţi lăsat să gust fructul pomului cunoaşterii, dar v-aţi descotorosit de mine atunci când eram încă nepregătit pentru independenţă. Dacă rămâneam la Grotte, n-aş fi ajuns în halul acesta. Dumneavoastră, în mod cinic, prevăzând decăderea mea, m-aţi gonit către nişte ispite pe care nu le-am putut respinge, iar acum, când eram exclus şi din rai şi din iad, mi-aţi întors spatele cu dispreţ şi nepăsare. Din lava amărăciunii mele răsăreau cuvinte de revoltă şi de venin şerpesc. Adevărul este că trebuie ca omul să aparţină cuiva. Să aparţină cu adevărat. Nu poate deveni proscris şi nevolnic decât cel slab şi nehotărât, cel care nu-i în stare să-şi aleagă o cale, arzând vechea cale în spatele său. Vai celor călduţi! Vai celor indecişi, celor anemici, celor care se furişează pe lângă ziduri! Dominatorii, victorioşii vieţii călăresc mereu pe unul din drumuri, fără să se ascundă, plini de ei, fără şovăire. Fie că sunt negri sau albi, fierbinţi sau reci, ei trăiesc din plin ceea ce fac, absorb toate aromele şi îşi asumă toate consecinţele. Una din direcţii mi s-a închis. Cealaltă stă

deschisă, eu însă m-am retras speriat. De ce? De ce duc lipsuri şi de ce mă umilesc de vreme ce acest oraş indiferent, neîncrezător, închis în sine, mi-ar revărsa în faţă întreaga-i suită de plăceri dacă aş fi vrut-o...

Dacă aş fi vrut-o..

Ei bine... pe o bancă din Bois de Boulogne şedea o damă nu prea tânără dar încă foarte frumoasă. Caleaşca o aştepta la o distanţă oarecare. Vedeam din îmbrăcămintea-i scumpă, pălăria-i mare, cu pană şi din nestematele care-i străluceau în urechi că trebuie să fi fost foarte bogată. Îşi mişca alene, cu indiferenţă, evantaiul. Când o privii pentru prima oară, privirea ei trecu peste mine goală, plictisită. În starea excitată în care eram, această privire mă atinse ca o lovitură de bici. Mi se concentrase întreaga mizerie, întreaga foame şi umilinţă în voinţa amară de a modifica această indiferenţă plictisită, dispreţuitoare, atât în ochii ei cât şi în ochii tuturor pe care i-aş putea birui. Voiam ca ea să se uite altfel la mine, şi în această voinţă nimicitoare, cealaltă cale fu incendiată. Făcusem o nouă alegere definitivă. Păşii pe calea magiei negre în mod conştient, asumându-mi toate consecinţele, cu ochii deschişi, decis... Cu ce rezultate? Dumneavoastră le cunoaşteţi deja... în parte... Aşa cum copilul care aude o poveste despre moarte crede că el, el singur, nu va muri niciodată, astfel credeam şi eu că voi reuşi să fug de consecinţele faptelor şi de dulăii răzbunării. Făcusem nişte observaţii foarte iscusite şi umplusem cu teorii aparent eficiente orice breşă prin care aş fi putut fi descoperit. Niciodată nu mi-am permis ca un sentiment, o dragoste sau o compasiune să mă copleşească. Niciodată pentru alţii ci totdeauna numai pentru mine însumi, coboram în hăul teluric al celor mai complicate plăceri, păstrând în

mână cu mare grijă firul interesului personal ca pe un fir al Ariadnei. Nu aparţineam nimănui, decât mie însumi. Nu aveam simpatii şi nu aveam legături. Îmi trăiam deplinătatea vieţii în slujba propriei mele persoane, folosind toate posibilităţile care-mi aduceau foloase, exploatându-le fără rezerve, devenind o cetăţuie inexpugnabilă a egoismului. Timp de câţiva ani această stare mă legănase cu mirajul van al siguranţei. Dar într-o zi îmi dădui seama că forţa mă părăseşte, în ciuda tuturor opreliştilor, ca un ulei volatil, care se evaporă lent. Focul pe care îl hrăneam necontenit, cu care îmi ademeneam şi îmi răneam victimele, începu să mă consume şi pe mine. Speriat, mă hotărâi să mă retrag cu averea colosală pe care o agonisisem, să dispar de pe terenul de vânătoare unde activasem şi, printr-o lungă abstinenţă, să refac ceea ce se pierduse. Nu mă gândii nici o clipă că-mi va fi imposibil să renunţ la modul meu de viaţă. Trupul îmi cerea odihnă, vise liniştite, solitare, deconectate, preocupări calme, demne de un ofiţer de cavalerie pensionat: pescuit, vânătoare, grădinărit... dar oriunde mă duceam, fără vrerea şi fără porunca mea, se revărsa după mine tot ce mă făcuse să fug. Fete şi femei veneau la mine noaptea ameţite, bâlbâind, inconştiente şi îşi vârau trupurile fierbinţi în aşternutul meu. Zadarnic le goneam, zadarnic încuiam uşile, ele găseau o modalitate să-mi incite prin pasiunea lor nestăvilită imaginaţia bolnavă, să mă aprindă şi să-mi absoarbă din nou şi din nou puterea care îmi scădea. Nu reuşeam să anulez vraja pe care mi-am creat-o. Ea vuia, zvonea, uruia în jurul meu şi chema, ademenea grupuri întregi de femei flămânde, nesatisfăcute, avide, solitare, neputincioase, dornice să-şi satisfacă poftele excitate prin carnea mea tremurândă, tot mai slăbită, tot mai reticentă.

Fugii înapoi la Paris. Nu ştiam că mă îndrept spre capcană. În absenţa mea treburile începură să se descompună, să se complice şi să emane mirosuri. Înainte să pot prinde de veste, scandalul a explodat cu toată forţa. Pe atunci ştiam deja că un anume jalnic succubus noptatec mă îmbolnăvise de lues. Totul în mine era ruină, putreziciune, haos şi nu mă prea interesa ce se petrecea în jurul meu. Am fost condamnat la moarte. O fostă pacientă, o femeie cu mare influenţă, foarte generoasă, faţă de care mă purtasem oribil, care însă ţinea la mine într-un mod mişcător, făcu să se comute condamnarea la moarte în detenţie la galere. Condiţiile inumane care m-au întâmpinat acolo m-au distrus în câteva luni. Slăbit până la os, mă chirceam pe banca de care eram înlănţuit, şi nici o tortură, nici un fel de violenţă nu mă puteau constrânge să ridic vâsla. Ascultam cu conştiinţa adormită, dispărută, propria mea respiraţie hârâită şi aşteptam prăbuşirea salvatoare în hăul întunecat... În acest punct avu loc apoi un eveniment teribil, aproape inexprimabil care m-a smuls înapoi spre viaţă... Parcă aş fi privit într-o prăpastie plină de reptile veninoase, umede... dar nu... tot ceea ce imaginaţia umană poate cuprinde e de departe depăşit de groaza răspândită de aceşti monştri transcendentali care mă aşteptau înfometaţi dincolo de prag... Ochii demonici avizi, mutrele strâmbe de animal, cu expresii de răutate umană, ironică şi nemiloasă... iar perspectiva răzbunării şi suferinţei promise, care se deschidea spre mine era mai mare şi mai puternică decât întreaga groază a suferinţei şi a morţii fizice...

Mă agăţai de trupul meu ca un înecat care îşi fereşte picioarele de polipi şi de rechini. Începui să mă lupt pentru păstrarea scândurii putrede care mă susţinea în lumea vizibilă. Cu o voinţă încrâncenată, cu disperare, cu o încăpăţânare

supraumană, renăscută *voiam* să mai trăiesc. În trupul distrus al lui Ernst Müller, în singurul refugiu pe care-l aveam, care mă mai separa de executorii și torționarii din lumea cealaltă, ce mă așteptau la poarta de dincolo de moarte. Știam că nu trebuie să ies pe acea poartă, nu aveam voie să ies pe acolo, căci ceea ce mă aștepta nu era numai iadul, în sine, ci ceva cu un înțeles mai profund și mai nimicitor, căci acest infern ar duce la distrugerea pentru eternități cât eoni întregi a unui lucru care este identic cu lumina spiritului, cu inteligența; *la descompunerea în cioburi de existență animalică a personalității, a conștiinței...* Trebuia să mă mențin în trupul lui Ernst Müller, ca să mă pot ridica până la poarta unui plan mai înalt cu deschidere către o cărare ce să mă poată conduce înapoi, la starea de om ispășitor.

Și vedeți, eu trăiesc. Mai trăiesc încă. Împotriva tuturor legilor naturii. În urma unor încercări de evadare am fost pedepsit de două ori cu tăierea unor membre. Am fost biciuit aproape până la moarte. Am fost legat fedeleș și lăsat în plin soare și se credea că murisem deja. Totuși acum stau în fața dumneavoastră. Mi-am atins scopul. Știți pentru ce am venit. Dumneavoastră mi-ați fost izvor de viață chiar și din depărtare, o figură care prin amintiri curate mă păstra și mă ajuta să trec peste toate infernele. Și faptul că am putut ajunge aici stă dovadă că mi-am câștigat dreptul la ajutorul pe care vi-l cer. Faceți-mă iarăși om sănătos! Dați-mi câteva decenii și eu voi lupta să mă înalț din adâncimea în care am căzut. Dați-mi timpul necesar, pentru a-mi recâștiga dreptul la un Ego conștient. Nu vreau să trăiesc mai mult de atât. Nu vă cer veșnicia, ci doar timpul unei singure generații.

Tăcu obosit. Buzele îi tremurau, pielea rănită, cenușie de pe frunte i se îmbroboni de sudoare. Îl compătimeam

nemăsurat. Și eram total descumpănit. Cum să-l refuz pe acest fanatic muribund a cărui credință și rugăminte se bazau pe o imensă eroare?! Era într-o stare în care nu puteam discuta în contradictoriu cu el, nu-l puteam lovi printr-un refuz categoric. Mă hotărâi să fac pentru el tot ce îmi stătea în putere. Îl voi examina și îl voi vindeca cu ajutorul mijloacelor care-mi stăteau la dispoziție. Voiam să-l întăresc pe cât posibil și poate că el și-ar fi recăpătat sănătatea pentru a se bucura de cei câțiva ani pe care-i cere, chiar dacă nu de timpul unei generații întregi.

Examinarea însă îmi veșteji aproape complet speranțele. El nu mai avea nici un organ intact. Descompunerea sângelui depășise gradul când aș mai fi putut inversa procesul. Trupul său distrus, agățat de lanțul voinței, era un cadavru bun pentru mormânt, bântuit de un suflet condamnat. Duhoare, puroi, nimicire... nici nu știam cum să-l ating. Văzându-mi descurajarea, își dădu seama ce părere am de starea lui.

– Nu contează nicidecum! spuse el ferm. Faptul că trăiesc este o minune! O minune a voinței mele! Dar dumneavoastră puteți face minuni mult mai mari. Să nu ne încurcăm din nou în joaca cu profesorul care dă elevului niște explicații naturaliste. Ar fi doar un joc de-a v-ați ascunselea. Eu nu mai am nici timp și nici putere pentru așa ceva. Dă-mi un elixir! Dacă vrei, îți cer altfel: DĂ-MI ELIXIRUL! Altceva nu mă poate ajuta. Și nu mă poți lăsa să mor. Nu mă poți lăsa să decad în starea animalelor atunci când mă cramponez cu întregul meu suflet, cu spiritul meu, cu toate capacitățile mele de mâna ta, când te implor să mă ajuți! Cu mâna lui ciungă mă apucă într-adevăr de braț și mă strânse cu o putere uimitoare, trăgându-mă către el și scuturându-mă. Era ceva îngrozitor!

– Dar de ce crezi că eu, tocmai eu, îți pot da un astfel de elixir? izbucnii eu neajutorat.

Mă împinse. Strecură cuvintele cu amărăciune, cu furie rece:

– Uită-te în oglindă!

Mă uitai fără să vreau în oglinda atârnată deasupra lavaboului din laboratorul medical.

– Ai acum aproape șaptezeci de ani. O știu. Nu nega! Încearcă să-mi dai o explicație plauzibilă pentru faptul că nu pari mai în vârstă de treizeci de ani!

Manevra lui mă încurcă. Ce să-i răspund? Nu-i puteam divulga metoda prin care mi-am clădit și mi-am păstrat condiția fizică, pentru că el era necopt spre a o urma și n-ar fi reușit. Iar medicamentul, cu care eu m-am obișnuit încetul cu încetul și care era preparat corespunzător constituției mele specifice, ar fi distrus imediat un organism mai slab și grav bolnav, ca al său. Totuși trebuia să-i spun ceva. Recunoscui cu precauție că mi-am păstrat exteriorul tineresc cu ajutorul unor exerciții oculte și al unei esențe anumite. Însă această esență în sine, fără exercițiile practicate timp de decenii întregi, și fără contribuția altor lucruri ce nu pot fi dezvăluite în fața celor neinițiați, n-ar mai fi un medicament, ci o otravă care ar ucide rapid. Forța vitală ar fi arsă. Dacă i l-aș da, l-aș ucide.

În orbirea sa, nu credea ceea ce spuneam, jubila numai la gândul că am recunoscut existența esenței. Îmi cerea și mă implora să-i dau și lui... pe răspundere proprie. El nu va fi nimicit. Puteam judeca: voința lui nu se măsura cu măsură omenească. Iar în ceea ce privește exercițiile, el avea în spate mulți ani petrecuți în exerciții. Chiar dacă direcția n-a fost cea corectă, totuși reușise să acumuleze forțe uriașe. Nu mi-a mai rămas altceva decât să-l refuz. Făcu o scenă

îngrozitoare. A plâns. S-a aruncat la picioarele mele. Mă înlănțuia de genunchi. Își lovea pieptul cu pumnii și rostea jurăminte, apoi începu să mă blesteme cu o ură atât de amarnică, încât făcu spume la gură. În sfârșit căzu într-un leșin profund. L-am culcat în pat. I-am administrat medicamente întăritoare și, când începu să-și revină, îl părăsii.

M-am retras în cabinetul de lucru, împovărat de un noian de probleme rău-prevestitoare și încâlcite. Era seara târziu, dar nu aveam poftă să mă culc. Trebuia să udezleg această hieroglifă încurcată, pe care destinul mi-o punea mereu și mereu în față, și pe care acum mi-o impunea cu graba unei îndatoriri finale. Nu mă puteam eschiva. Cu trei odăi mai încolo, un om se chinuia și în cea mai mare tragedie a vieții sale, în clipa de cumpănă finală a existenței lui se crampona de mine și aștepta mântuirea din mâinile mele. El trecea peste toate cuvintele și argumentele mele la fel ca Golemul Rabinului Löw și nu asculta decât de formula magică ascunsă în ființa lui. Îmi cerea Elixirul, iar eu nu aveam un elixir pentru el.

Golemul se odihnea și acumula forțe. Șantaja moartea pentru a câștiga alte și alte ore, cu scopul de a obține prin lupta cu mine ceea ce devenise o idee fixă pentru el.

Iar eu adresai dilema mea astrelor, căci din mine însumi nu venea nici un răspuns. În timp ce, în lumina calmă a lămpii, mă cufundam în calculele mele astrologice, iar afară, dincolo de fereastra deschisă, parcul lipsit acum de lună, vuia întunecat, o amintire se născu brusc în mine. Toate acestea mi s-au mai întâmplat odată. Gravitatea clipelor, a sentimentelor, a întunericului, sunetul liniștii erau, întru totul identice atunci și acum. Cele două imagini se suprapuneau. Atunci stăteam într-o cocioabă întunecoasă, pe o ladă vopsită

în albastru, şi schiţam poziţia astrelor pe o carte sprijinită de genunchi, aceeaşi poziţie a astrelor pe care mâna mea o desenase şi acum în fiecare dintre cele douăsprezece case ale zodiacului. Unul dintre cercuri era destinul meu, celălalt al lui Hans Burgner.. sau al lui Ernst Müller?

Al lui Ernst Müller care mă urmărea pitit şi care tăcea... Da. Acum stăteam eu pe locul lui Rochard. Eram identic cu Rochard.

Cât de aglomerată era casa morţii, a opta casă în horoscopul meu, în această seară. Aceiaşi judecători întunecaţi se înghesuiau în ea ca şi atunci... Nu... nu exista „atunci"... aceasta era clipa! Şi celălalt cerc, cel al lui Hans Burgner... sau al lui Ernst Müller... acoperea cercul meu, încât, în această apropiere, judecătorii se transformau în călăi. Marte cu Mercur, sub semnul Gemenilor... Marte cu Saturn într-o conjuncţie intimă. Forţele lor destructive erau colectate de cupa Lunii, care le concentra şi le transmitea cu forţă imperativă uriaşă către mine şi către el... cel care pândeşte pitit şi tace...

Hans... Ernst...

Deodată ştiam şi vedeam prin ziduri ceea ce se întâmpla cu el. Îi vedeam picioarele înaintând cu paşi nesiguri pe dalajul laboratorului, figura lui încovoiată se desprindea neagră pe fundalul peretelui alb... Strălucea flacăra unei lumânări. Mâna ciungă, tremurătoare a lui Ernst cotrobăia pe etajere, prin dulapuri, prin sertare... Deschidea lăzi... ridica şi desfăcea capace de cutiuţe, de sticle, cu nerăbdare avidă... lichidele şi prafurile se vărsau, noroc că fiecare recipient avea o inscripţie latină şi Ernst ştia latina, altfel s-ar putea otrăvi cu careva... Nu găsea ceea ce căuta... Îi simţeam furia crescândă, tensionată, tulburarea, gândurile instabile...

Simţeam cum ideea fixă îl biruie şi îi incendiază orice control; Arcana păzită cu atâta zgârcenie trebuia găsită, trebuia eliberată sănătatea închisă cu invidie şi răutate... viaţa nouă, aerul, lumina!... Şi chiar dacă Elixirul ar fi fost pecetluit cu rugăciuni şi cu sacramentele supreme, chiar şi atunci peceţile trebuiau rupte şi dacă ar fi fost păzit cu sânge şi cu carne, acelea trebuiau înlăturate, călcate în picioare, căci nu exista altă cale şi nu exista altă alegere... Pe lângă cadavrele femeilor care muriseră din cauza lui, se va alătura încă un cadavru. Nimic nu are importanţă decât Marea Arcană! De prăbuşit el nu avea unde să se mai prăbuşească. Nu putea risca mai mult! Trebuia să pună mâna pe Elixir... Carne şi sânge... Ce anume ar putea să-l păzească pe el şi ce ar putea păzi secretul suprem?!

Sânge şi carne...

Deasupra parcului, Luna târzie se ridică roşie.

Problema soluţionată îmi apăru într-o claritate cristalină. Nu era umbrită de nimic. Eram calm.

Pe masa mea de scris lăsai o misivă adresată lui Viktor Amadeus. Îi comunicam instrucţiunile privind Ordinul şi locul şi felul în care, folosind anumite coduri, va trebui să depună câteva dintre scrierile mele importante. Castelul şi moşia treceau în posesia Ordinului, precum hotărâsem mai de mult cu tatăl meu.

Ferestrele dormitorului meu erau deschise. Mă culcai şi aşteptai.

Lumina tăioasă a Lunii desena stâlpi argintii pe pardoseală.

Din mica adiere de curent ce-mi atinse faţa ştiam că uşa se deschise şi se închise. Perdeaua albă, străvezie se umflă, apoi se lăsă din nou în faţa ferestrei.

În odaie se auzi zgomotul unei răsuflări tremurate, grele, sufocate.

Nu mă mişcai. Şi în timp ce paşii precauţi, chinuiţi se apropiau încet de mine, fui năpădit de o milă adâncă faţă de omul care, urmându-şi tiranica idee fixă, venea spre mine orbit, ca să comită un lucru despre care încă nu ştia cu adevărat că-l va comite şi pe care îl comisesem şi eu, la fel, cândva. Îl compătimeam cu o milă adevărată, adâncă, tocmai pentru că eu comisesem fapta.

Ajungând lângă patul meu se opri rigid şi mă observă, tensionat. Urmărea ritmul respiraţiei mele. Simţeam că se linişise; se aplecă asupra mea cu precauţie. Mâna lui căuta pe sub pernă, trecu peste contururile paharului, ale lămpii, trase sertarul şi cotrobăi prin el, apoi îmi atinse cu o mişcare uşoară pieptul. Simţi deodată o cutiuţă plată pe care o purtam pe un lanţ de aur. Mâna i se opri. Trupul îi tresări.

În această clipă, lumina lunii căzu pe faţa mea şi el văzu ochii mei larg deschişi urmărindu-i fiecare mişcare.

Se holbă la mine. Pe faţa lui apăru frica, o groază de parcă ar fi zărit o cobră înfuriată în imediata sa apropiere. Se retrase. Mâna lui căuta tatonând pe noptieră un sprijin şi se opri pe bara de bronz, a lămpii.

După prima izbitură, creierul mi se sfărmă şi n-am mai simţit nici o durere... Ernst lovea de-acum numai în teaca goală a trupului, lovea în delir, pentru a stinge în sfârşit cele două puncte luminoase nemişcate ale privirii mele, care, aidoma unor demoni, păzeau pragul... Nu auzea şi nu vedea nimic altceva decât îndemnul de a-mi nimici împotrivirea, de a smulge din trupul meu îndărătnic şi rezistent propria lui viaţă...

OPUS MAGNUM

Coboram printr-un culoar de peşteră îngust. La capătul culoarului licărea o pentagramă de lumină estompată. Ajungând în apropierea ei văzui, o deschidere în formă de stea, după care urmau trepte. În aer adia un parfum adormitor, imposibil de analizat, un abur uşor albăstrui care, în timp ce înaintam lent, mă învăluia într-o ciudată somnolenţă fără să-mi piardă conştienţa. În această aromă era ceva mistic, ceva promiţător de extaz, ceva solemn ce făcea să răsune simţurile spiritului, îi transmitea sunete necunoscute omului şi mirabile culori bucolice, nemuritoare. Ascultam tonalităţile dulci ale muzicii, de parcă melodia care răsuna necontenit în jurul meu ar fi fost ceva inteligibil şi pentru conştiinţă. Recunoşteam cu o fericită, transparentă amintire şi jocul culorilor pastelate care treceau unele în altele.

Coridorul ducea către o nişă de stâncă în mijlocul căreia se afla o bancă de piatră de lungimea unei staturi omeneşti. Pe această bancă de piatră zăcea copia astrală densă a trupului meu, cu ochii închişi, într-o adâncă inconştienţă. Fumul albăstriu se ridica dintr-un vas aşezat pe un postament ca un altar şi nu răspândea numai parfum, ci şi o lumină vie.

– Cornelius, auzii vocea Maestrului încet şi din apropiere. Figura îi era încă invizibilă. – Trezeşte-te!

Ameţeala se risipi. Mă străbătu senzaţia unei libertăţi şi a unei imponderabilităţi niciodată cunoscute. Pereţii strâmţi ai nişei de stâncă se dilatară larg, îmbrăţişând o sală imens de înaltă, cu coloane. Privii înapoi spre banca de piatră. Trupul siderat rămăsese acolo nemişcat iar în spatele său, într-un plan micşorat al spaţiului, se vedeau patul meu plin de sânge şi cadavrul meu mutilat. Îmi desprinsei conştientul de această imagine.

Jur-împrejur, pe pereţi, unduiau perdelele pastelate ale lojilor, mă priveau feţe cu zâmbete calme, feţe pe care nu le văzusem până atunci, dar care-mi erau totuşi cunoscute, de parcă aş fi trăit alături de ele timpi incomensurabili. Lojile mă încercuiau în nemăsurate rânduri suprapuse către înalt, tot mai ceţoase, tot mai intangibile. Văzui cu mirare cum capetele coloanelor se ridicau până în orizontul liber, înstelat, şi printre ele, ca nişte lance ridicate spre cer, vedeam piscurile înzăpezite ale unor munţi uriaşi. Frumuseţea zguduitoare a acestui peisaj mă subjugă. Îmi concentrai atenţia către perspectivele estompate şi către înălţimi şi, încet, dezghiocai din ceaţă liniile dreptunghiulare ale oraşelor-mânăstiri, zidite pe platourile ocrotite de munţi; auzii sunetul trist, răguşit al buciumelor ritualurilor tibetane şi clinchetul sărbătoresc al sistrumurilor. Sala în care stăteam constituia ideea spirituală a sălii de iniţiere a Ordinului, iar piscurile pe care le vedeam exprimau conţinutul spiritual al Tibetului; adevărata înţelepciune care se înălţa într-o depărtare înzăpezită deasupra capetelor vulgului primitiv, sectarian.

Vocea Maestrului mă chemă din nou, şi acum îl zării. Stătea alături de capul figurii culcate pe bancă, îmbrăcat cu

o hlamidă lungă potocalie, cu capul ras, cu faţa întunecată de ascet, bronzată de soare, şi îmi făcu semn să mă apropii. Formele care îl înconjurau îmi lămureau faptul că el se mai afla încă într-un trup şi că acum purta copia mai fină a acelui trup. Îşi întinse braţul drept asupra figurii astrale care zăcea rigidă, iar pe buze îi răsună formula mereu repetată a misterelor străvechi:

– Arde-ţi trupul în focul gândurilor tale!

Trupul astral zăcea acum pe un grătar incandescent şi, încet, se pătrundea de foc. Arderea roşie se transformă în incandescenţă albă şi explodă într-un joc orbitor de scântei.

„Cei care se pierd asemenea aburului, se aseamănă cu aburul, se aseamănă cu focul, se aseamănă cu fumul – cita el cuvintele Domnului din cartea lui Ezra – ei au ars, au devenit incandescenţi şi apoi s-au făcut scrum".

Tu însă care ai ars şi ai fost incandescent – ai devenit o nestemată, călită în foc, numele căreia este:

Lapide Rubrum!

„Cei Iniţiaţi n-au ales un nemerituos. Cel Chemat, unul dintre cei Drepţi, a revenit!"

Din înălţimea pierdută în ceaţă izbucni sunetul înalt şi profund, clinchetul şi vuietul clopotelor, buciumuri şi surle ce vesteau sărbătoarea transcendentală, dar cuvintele Magului, pline de exultare, se ridicau deasupra tuturor acestora, cu un răsunet crescând, pur:

„Efemerul a devenit scrum. Umbra s-a transformat în lumină. Din foc s-a născut aurul viu. Opera a luat naştere. Marea Arcană se odihneşte aici în faţa ta, Doamne! Lucrarea este perfectă. Veniţi deci, fii ai luminii, deschideţi-vă voi porţi ale nemuririi! Să dispară norul care acoperă ochii

muritorilor. Magul recunoscut ca maestru al lor de către spiritele ce domnesc peste elemente, Magul a sosit!

Binecuvântat fie Domnul şi Viaţa Unică ce se întoarce la El!

Stăteam acolo impersonal, în incandescenţa împlinirii fericite, dizolvându-mă într-un acord muzical răsunător, în Capodopera Divină. Uneori se apropiau de mine feţe, voci, figuri, îşi arătau esenţa, apoi se îndepărtau. Îi văzui pe Maeştrii Ordinului în ascunzătorile lor diferite, în chilii tibetane zidite, de unde orice strălucire şi orice formă aparentă erau excluse, pentru ca lumina măreaţă a imensităţii lăuntrice să-i poată cuprinde. Alţii, lipsiţi deja de trupuri, ca nişte titanice centre de forţă asaltau penumbra încremenită a existenţei umane, muncind cu răbdare atemporală pentru pregătirea viitorului care, după destrucţia unei ere lungi, plină de chinuri, va aduce celor puţini un Eon nou, mai fericit: Epoca de Aur. I-am văzut pe Păzitori şi pe Educatori. Am văzut uneltele forţelor divine, pe cei cu vieţi grave şi frumoase, purtând sarcina spiritului, pe Văzătorii extatici, şi pe adevăraţii propovăduitori ai Cuvântului. Îi văzui pe conjuraţii Proiectului Divin, răspândiţi peste tot, pe cei care se lăsau orbiţi, torturaţi pentru fidelitatea lor, pe cei puternici în slăbiciunea lor, care nu părăsesc Calea niciodată, şi l-am văzut pe Domnul Pământului, pe Adonai, pe când se apleca cu dragoste grijulie asupra creuzetului înflăcărat al Pământului, aşezat în Foc; el se apleca asupra torentului de suferinţă şi groază, asupra urii care erupea, asupra inundaţiei de sânge şi lacrimi, care rupea zăgazurile; el înteţea focul: să ardă, să mai ardă, să provoace crize înflăcărate, să biciuiască, pentru ca, la plinirea ceasului, la Sfârşitul Vremurilor, să se realizeze şi transmutaţia acestei planete,

care astfel se va înscrie cu o marcă metalică mai fină în Cosmos.

Dar văzui şi figurile întunecate şi strălucitoare din raza vieţii mele proprii, le vedeam, pentru ca să se dizolve în mine orice urmă a incertitudinilor date de timp şi pentru ca destinul lor să se înscrie fără reziduuri în strălucirea cunoaşterii. Îl văzui pe Amadeus Bahr în chip de învăţător purtând însemnele de recunoaştere ale membrilor Ordinului, cu hlamida galbenă, pe fundalul sever al unui platou arid, stâncos, înconjurat de elevii săi, sosiţi prin suferinţele şi ocolişurile unor milenii întregi pe Acoperişul Lumii, pentru a se ghemui, în sfârşit, la picioarele lui. Şi recunoscui printre aceşti elevi un băiat slăbuţ, cu ochi inteligenţi, şi, în trupul acestuia, pe femeia care mă născuse odată şi făcuse pentru mine atât de multe chiar şi în moartea sa, pe milaneza Marietta, mama lui Francesco Borri. Alături de ea stătea tovarăşul sufletului ei, tatăl meu de atunci. Legământul şi atracţia sexelor dispăruse dintre ei.

Erau fraţi şi tovarăşi în absorbirea setoasă a adevărurilor spirituale, în exerciţii şi în strădanie.

Pe biata, sentimentala Sophie Pétion o revăzui retrasă la adăpostul coridoarelor cu arcade al celulelor întunecate şi al capelei umbroase a mânăstirii de maici. Viaţa ei se scurgea în lumina lumânărilor, între umbre parfumate cu tămâie, printre penitenţe înfrigurate, temeri transcendentale şi printre revoltele ascuţite, imperioase ale cărnii. Ea plângea şi se ruga, se flagela singură, însă trupul flagelat o biruia mereu şi mereu. În vis era vizitată de incubi. Superstiţiile şi temerile n-o părăsiră, deşi luminiscenţa copilărească a credinţei sale simple îi rămăsese fidelă şi o ajuta să părăsească haosul infernului. În certitudinea strălucitoare din care priveam

acum lucrurile, nu-şi găsea locul mila sau îngrijorarea faţă de înnorările trecătoare. Ştiam că viaţa Sophiei Pétion îşi va găsi soluţia, aşa cum şi a mea şi-a găsit-o, şi cu cât suferinţa o apăsa mai greu, cu atât mai multă forţă va acumula ea pentru înălţare.

Calea doctorului Péloc era de-acum netedă şi luminoasă ca a fiinţelor care nu aşteaptă, nu speră şi nu revendică nimic pentru sine, şi ale căror fapte sunt toate nişte gesturi de sacrificiu. Indiferent unde îşi continuase el activitatea începută: în Franţa, în Anglia, Germania, Italia sau Danemarca. El vindeca, slujea şi învăţa, fără prejudecăţi, fără complexe, cu mintea limpede, cu sinteza strălucită a observaţiei ascuţite, a unei memorii excelente şi a intuiţiei. Aduna ca să poată dărui şi, între timp, fără să fi făcut nici cel mai mic gest în folosul persoanei sale, legăturile Karmei îl părăseau pe rând şi el devenea liber: unul dintre cei Drepţi.

Figura duală a lui Lepitre şi a Rosaliei încărcaţi de pasiune, îmi apăru de asemenea. Imaginaţia omenească nu-şi poate contura o relaţie de un asemenea tragism ca relaţia dintre spălătoreasa săracă şi fiul ei bolnav, slab de nervi. Multă vreme ei nu s-au putut naşte. Multă vreme au colindat ameţiţi printre hăurile oceanului astral mocirlos. Existenţa materială i s-a deschis mai întâi Rosaliei, care apoi a cedat în faţa perechii sale, născându-l pentru a-l creşte ca pe un animal de sacrificiu adorat. Rămăsei uimit în faţa generozităţii Karmei şi justiţiei sale pline de măreţie. Sângele lor se amestecase în crimă şi în sinucidere. Lepitre, în locul sângelui său vărsat de Rosalie, primise acum sângele ei, iar el, cu boala sa, cu conştiinţa fără de nume a păcatului său, cu angoasele sale maniacale, o chinuia mai rău pe mama lui decât dacă ar fi ucis-o în fiecare zi. Ce boală ciudată era

aceasta a lui Lepitre, leucemia, văzută în lumina Karmei! Mama lui i-ar fi scurs în vene propriul ei sânge până la ultima picătură, dacă ar fi putut să-l ajute astfel. Adoraţia ei faţă de Lepitre deveni şi mai gravă prin legământul magic al maternităţii. Nu avea zi, nici scop, nici conţinut în viaţa ei de sclavă robitoare, în afara acestui băiat nelegitim, urât, nefericit, palid, cu buze groase, născut în mizerie şi în umilinţă. Şi acest idol, ridicat pe altarul vieţii ei, păzit cu teamă mortală, murea din zi în zi. Nopţile, patul lui era fleşcăit de o transpiraţie rea, urât mirositoare. Pe spatele său curbat, oasele ieşeau în afară. Pielea îi devenea tot mai cenuşie, tot mai ceroasă. Viaţa îl părăsea încet, irecuperabil, ca atunci, în noaptea îngrozitoare a crimei, când sângele părăsea trupul prin arterele deschise. Dar Rosalie era totuşi o criminală de rând? Roadele faptei sale nu se puteau întoarce în alt fel la ea. Numai pasiunea ei fără margini putea să o iubească astfel. Suferinţa îi era sporită de iritabilitatea băiatului. Acesta abia dacă o răbda pe lângă el. Răspundea tărăgănat, brutal sau nu răspundea deloc la întrebările ei, cu toate că ea ar fi vrut să afle mereu: – Te doare ceva?... nu!... Sigur nu?! Atunci ce simţi? Ameţeşti? Sigur că ameţeşti, pentru că nu mănânci... nu mănânci nimic... Ar trebui să mănânci lapte, carne! – Băiatul ura să fie descusut. Îl durea capul. Ameţea. Era chinuit de greaţă. Chiar şi vorbele îl oboseau. O surdă antipatie se năştea în el din cauza privirilor furişate, îngrijorate ale mamei sale, a mâinilor ei roşii, aspre care tatonau în jurul său mereu. – E ca pasărea morţii! – gândea el. – Mai trăiesc, dar ea se uită la mine şi smiorcăie şi şuşoteşte de parcă aş fi pe catafalc!

Plămânii înguşti, neaeraţi ai adolescentului doreau aer liber, sălbatic, trupul său care se zbătea printre febre, dorea

zbenguială cu alţi flăcăiandri năpădiţi de pilozităţi, dorea ieşiri bărbăteşti zgomotoase şi vulgare. Îl sufocau imagini cu fete lăptoase, cu sâni mari, cu şolduri unduitoare, cu guri spurcate, care îl antrenau în păcatul solitar. Altă dată i se năzăreau chipuri ceţoase în ambianţe selecte, liniştite, cu sunete strecurate, cu conversaţii în compania unor fete aeriene, dulci. Aceste fete semănau oarecum cu domnişoarele din palatele boiereşti – mama lui spăla rufe în subsolurile acestor palate – dar erau lipsite de infatuarea distrată a acestora. Nu-l priveau de parcă ar fi văzut o broască ci cu priviri tandre, adânci în care dragostea nedisimulată strălucea ca o lampă.

Dar, de cele mai multe ori era cuprins de extaz religios. Făcea planuri despre cum va procura bani, cum va fugi de acasă şi va cere să fie primit la mânăstire. Iar acolo, zi şi noapte, va ispăşi plătindu-şi păcatele secrete, gândurile necurate, şi se va ruga cu atâta ardoare lăuntrică, încât, într-o noapte, în singurătatea chiliei sale, Iisus Christos va apărea în faţa lui, îşi va aşeza mâinile pe capul lui şi îl va vindeca. Îl va transforma într-un bărbat puternic, frumos şi încrezător. Va fi înalt, îmbujorat, cu muşchi puternici, şi nu va părăsi mânăstirea nici atunci. În decursul anilor va dobândi faimă prin viaţa lui plină de smerenie şi prin predicile lui miraculoase. Se va afla despre vizita Domnului şi despre miracolul săvârşit în acea noapte. După moartea superiorului, va fi ales în unanimitate stareţul mânăstirii. Fete bogate, aristocrate îl vor adula cu amor celest. Femei cu carnea bogată, pline de bijuterii, îi vor mărturisi păcatele şi cele mai tainice gânduri. Dar el va rămâne ca de stâncă. „Va străbate jăratecul pasiunilor celor mai superbe femei, călcând peste el cu picioarele goale, fără a se pârjoli." O femeie, cu ochi

negri, înaltă, cu părul negru, se va strecura o dată în chilia lui şi, aruncându-şi de pe ea veşmintele, îi va oferi trupul ei alb, iar când el o va respinge, îi va cădea la picioare, îi va înlănţui genunchii şi îl va implora plângând s-o exorcizeze, căci noapte de noapte diavolul o ispiteşte îmbrăcând aspectul sfântului. El va sta sub crucifix şi va privi cu indiferenţă trupul alb ce se va zvârcoli în faţa lui, sânii, umerii sidefii, coapsele cu gropiţe, picioarele netede, tainicele întunecimi ale corpului, iar apoi, presărând apă sfinţită asupra acestui cuib al păcatelor, va scoate biciul penitenţei. Prima lovitură va lăsa o urmă însângerată pe pielea fragedă. Femeia va striga de durere şi cu o dorinţă sălbatică va repeta: Încă! Încă!

Astfel de închipuiri îl excitau, ca apoi să-l epuizeze până la leşin, dar nu putea renunţa la ele. Iar figura mamei era incompatibilă cu toate aceste visări fericite. Era duşmănoasă. Mama însemna compresele aburinde, junghiurile în coaste, gustul leşios al laptelui acrit în cavitatea gurii, odaia supraîncălzită, neaerisită şi continua teamă de moarte. Mama era întunericul şi boala. Dezgustul după onanie şi conştiinţa păcatului. Ea era mizeria şi neputinţa. Era tot ce era aspru şi urât mirositor şi de rând, mama era însăşi realitatea cenuşie, lipsită de speranţă. Umilinţa ei slugarnică cu care îi răbda brutalitatea, statornicia cu care revenea mereu la el. Îl copleşea cu întrebări, îl alinta şi se lipea de el cu îngrijirile ei, îl înfuria, îi provoca accese de demenţă. Îşi smulgea compresele, îşi arunca pe jos haina călduroasă, vărsa mâncărurile, urla cuvinte îngrozitoare, dar mama nu înţelegea. Ea nu vedea decât faţa albă, descărnată a fiului ei, ochii lui cu cearcăne verzui, gura palidă, mişcându-se spasmodic, nu auzea decât respiraţia sa scurtă, şuierătoare,

şi inima i se strângea de milă neajutorată. – E bolnav drăguţul de el! – gândea ea – E bolnav! A mai slăbit, de aceea este atât de nervos. Doamne! Doamne! Ce rău îi face orice enervare, iar eu, nebuna de mine, fac tot mereu ceva care îi provoacă o nouă criză! Trebuie să am mai multă grijă, mai multă grijă, altfel... şi aici se oprea. Nu îndrăznea să ducă gândul până la capăt. – Nu! Va trăi! Trebuie să trăiască!

O văzui pe Charlotte Brüggendorf în labirintul pasiunii, în chip de monstru bisexuat, handicapat tragic al curiozităţii sexuale neînfrânate, exilat al ambelor sexe, şi îl văzui şi pe bărbatul ei, primarul gras din Straubing, în chip de şarlatan nenorocos, prestidigitator prin târguri rurale, escroc sărac lipit şi lăudăros. El era veşnicul diletant. Başică ce înota la suprafaţa lucrurilor, mereu exilat, încălzindu-se în raze oglindite şi ascultând ecouri întrerupte.

Şi în trupul markgrafului de Brandenburg-Ausbach săgeţile propriilor păcate se înfipseseră adânc. În decursul câtorva scurte vieţi, petrecute în umbra unor tronuri, ale unor despoţi mai mari sau mai mărunţi, în calitate de curtean, mult prea sensibil şi mereu temător, prinse ură împotriva fiinţei sale trecute şi se judecase cu asprime. Dar oricât se străduia, oricât se îngrijora şi se adapta, totuşi îşi atrăgea mereu furia Capriciului iresponsabil, sângeros care ocupa tronul. Fu executat de trei ori. O dată din cauza unui cuvânt rostit cu imprudenţă în locul nepotrivit, a doua oară pentru că, din întâmplare, fusese martorul unei crime pe care nu trebuia să o fi văzut, a treia oară pentru că se credea – în mod eronat – că el cunoaşte un secret de mare valoare pe care stăpânirea ar fi vrut să-l afle prin orice metode de la el. Această ultimă execuţie îl zdruncinase cel mai mult. Fu zidit într-un turn, situat deasupra unei prăpăstii. Zi de zi, orificiul

prin care i se arunca mâncarea şi i se striga întrebarea la care el nu ştia răspunsul era îngustat şi mai mult. Zadarnic implora, zadarnic se jura că nu ştie nimic, în final orificiul fu închis. Zgârie pietrele până ce unghiile i se rupseră şi cu sângele său scrise pe pereţi că murea nevinovat. Turnul zidit era la fel ca o fântână pecetluită săpată în cer, copia inversă a fântânii în care Hans Burgner ajunsese în cel mai adânc punct al drumului său.

Se născu apoi într-un mediu de oameni mărunţi, cenuşii şi trăi ca un mic burghez laş, nemulţumit, mereu plângându-şi soarta. Cerşea compasiunea semenilor şi înţelegerea lor, dar stârnea în toată lumea o antipatie inexplicabilă. Suferea zgomotos, revoltându-se şi suduind şi, cu toate că-şi înţelegea pe deplin situaţia, nu ştia încă un fapt, anume că mila nu se naşte decât în prezenta suferinţei suportată cu smerenie, cu teamă sau cu eroism.

Puteţi voi, prieteni, să înţelegeţi loviturile crunte ale cerului? – îşi revărsa el reproşurile amare. Sufletul meu e o carte deschisă în faţa voastră. Voi ştiţi şi puteţi mărturisi că toată viaţa am fost un om cucernic, credincios şi cinstit. N-am înşelat, n-am furat, n-am păgubit niciodată pe nimeni. Cerşetorul găseşte în casa mea masa pusă mereu. Nu maltratez copiii şi animalele. Nu mă dedau la preacurvie şi nu-l hulesc pe Dumnezeu nici măcar în somn. Şi totuşi, vedeţi cum mă tortureazǎ Domnul? Mă pedepseşte şi mă umileşte fără să o fi meritat. Prima mea soţie pe care o iubeam nespus, muri la naştere. Unicul fiu mi-a fost răpit de ciumă. A doua soţie este diavolul în persoană. Îi face plăcere să mă batjocorească în faţa altora, să-mi dea în vileag obiceiurile, până şi în faţa negustorilor ambulanţi, a pescăriţelor, a croitorilor şi frizerilor. Când trec prin piaţă, aud cum lumea şuşoteşte şi râde în

spatele meu. Această muiere stearpă nu mă lasă să scot o vorbă, iar mâncarea mi-o aruncă în faţă pe jumătate crudă. Afacerile îmi merg prost. Mă duşmănesc oameni pe care nici nu-i cunosc. Sunt şicanat prin denunţuri şi consiliul orăşenesc este asaltat cu calomnii îngrozitoare împotriva mea. Grijile mi-au furat somnul şi dacă adorm, hăituirea continuă în vis. Sunt căutat pentru nişte monstruozităţi pe care nu le-am comis niciodată. Sunt acuzat în faţa judecătorilor pentru nişte păcate teribile şi eu nu mă pot apăra. Zac în temniţă cu barba mucegăită, înlănţuit de o stâncă... de ce? De-aş şti măcar de ce am o asemenea soartă, atunci când escroci, hoţi, sperjuri şi nelegiuiţi huzuresc şi se bucură de viaţă?"

Am văzut şi femeile ale căror trupuri fuseseră cândva creuzetele alchimice vii ale naşterilor mele. O vedeam pe mama lui Heinz Knotek şi pe a lui Hans Burgner, cum germenii ascunşi în fiinţele lor încă primitive încolţeau la căldura experienţelor şi a condiţiilor schimbătoare, creând în jur nişte forme de existenţă stranii, de necrezut. Mama lui Hans Burgner, depravată, capricioasă şi ipocrită, trecând prin câteva naşteri, prin circ, prin scenă a ajuns după două sute treizeci de ani în patul unui principe. Se rafinase. Devenise mai tăcută, mai cultă şi mai decisă, ridicând ipocrizia la rang de artă. Însă autoadoraţia şi egoismul ei nelimitat o făcură cu timpul tot mai grasă. Oricât de avantajoase erau formele pe care le crea pentru trupul său, curând potopul de grăsime o podidi, o îngreună, şi o transformă într-o prizonieră cu răsuflarea şuierătoare, ridicolă şi respingătoare. Această grăsime constituia în acelaşi timp şi zăgazul care îi închidea continuarea drumului către întuneric. Grăsimea îi era paznic, călău şi educator. Zadarnic se lupta împotriva ei, nu reuşea să se stăpânească. După posturi chinuitoare şi înfometări

tremurate, urmau orgii de haleală pline de remuşcări. Şi, pentru a uita de toate acestea şi pentru a-şi potoli conştiinţa stării sale grave, ea începu să bea. Orice înghiţitură de băutură sau de mâncare producea în ea, aproape fără nici un reziduu, numai grăsime. Glandele ei munceau fără milă. Nu mai putea urca singură în trăsură din cauza greutăţii de plumb a pieptului, coapselor, fundului său. Câte două-trei persoane o înghesuiau în trăsură pe această femeie devenită un idol de slănină. Pierdu graţiile principelui. Trăia dintr-o pensioară modestă, printre oglinzi acoperite, plângându-şi singură de milă, mereu turmentată, tot mai grasă, abia răsuflând, condamnată la o totală nemişcare, pradă a servitorilor infideli.

Mama lui Heinz Knotek, femeia tăcută a predicatorului beţiv, înflori însă în mod miraculos. Creierul acestei fiinţe simple, muncitoare şi bune producea gânduri clare şi curate, gânduri proprii pe care nu le împărtăşi multă vreme cu nimeni. Oamenii tăcuţi sunt întotdeauna buni observatori. Oamenii care tac aud întotdeauna mai multe decât cei care se îmbată cu propria lor voce. Ea vedea cu claritate firea găunoasă a bărbatului ei, prăpastia dintre vorbele şi viaţa lui. Trăgea concluziile, dar nu-l judeca. Asculta pasionatele, meschinele dispute religioase, certurile şi încăierările sângeroase pe tema bunătăţii şi smereniei, războaiele verbale pline de ură despre iubire, lecţiile orgolioase, provocatoare despre umilinţă şi violentările legate de răbdare; ea trăgea concluziile, dar nu judeca oamenii pentru imperfecţiunile lor şi nu-i compara cu Christos cel perfect. Ştia să distingă între lucruri şi nuanţe şi nu avea porniri. Spiritul ei era distins şi curat şi noile sale naşteri ţesură în jurul ei adevăratele cochilii ale acestui spirit. Se născu în Anglia, în Suedia şi

apoi în Franța, mereu în medii corespunzătoare, unde i se asigura o bună educație și unde capacitățile i se puteau dezvolta. Oriunde apărea, fecunda și încălzea. Nu căuta niciodată să iasă în evidență, și ieșea totuși în evidență. Era modestă și, deși nu voia acest lucru, era mereu prima. Sonetele ei, scrise în franceză, sunt considerate și astăzi bijuterii ale literaturii universale și sunt redescoperite mereu, desprăfuite și traduse în nenumărate limbi, căci spiritul și frumusețea formei lor sunt nemuritoare. Knotek, predicatorul, trecu prin toate religiile, și le mânji pe toate cu nerăbdarea sa plină de ură. Când, în 1570, inima-i bolnavă îi stinse viața, fanatismul l-a atras în Rusia. Fiu al unui preot ortodox, continuând vocația tatălui său, deveni și el popă – dar unul războinic, neplăcut, cârcotaș, de care se temeau toți și pe care mulți îl urau. Acest jalnic tălmăcitor și slujitor al învățăturii lui Christos îi scandaliza pe enoriași nu numai prin felul lui de viață, fiind bețiv și curvar, ci și prin răutatea cu care îi prigonea pe evrei, incitând poporul la pogrom și participând și el la astfel de acțiuni. Muri relativ tânăr, de o boală rușinoasă: sângele-i clocotitor fusese otrăvit de lues. După aceasta, deveni mahomedan. Ridica steagul profetului ca pe o halebardă și ucidea cu el. Ucidea creștini. Înainte, învârtise Biblia ca pe o armă periculoasă, acum învârtea Coranul și aceste cărți sfinte răbdau neputincioase să fie mânuite de el ca și de atâția alți proști de-a lungul istoriei. Acum el respecta prescripțiile și dogmele mahomedane cu aceeași rigurozitate cum făcuse înainte cu poruncile religiei creștine. Se încrâncena din cauza unor cuvinte, analiza litere și păcătuia cu tot trupul, cu întregul suflet și cu fiecare cuvânt și mișcare împotriva spiritului acelor cuvinte și litere. Căzu în război, într-un război sfânt de cucerire, „împotriva

necredincioșilor". După aceasta se născu din nou în Rusia – dar în ghetou, unde fusese cândva martorul nemilos al atâtor pogroame și asupra căruia aruncase atâtea calomnii și minciuni incitatoare în predicile sale pasionate. Și acum era nevoit să suporte valurile repetate ale suferințelor acestui popor straniu, încărcat cu un destin măreț și îngrozitor. Se insinuă și acum în apropierea bisericii, devenind un maniac al literelor, talmudist și copist al Torei. Cunoscu ura mortală împotriva prigonitorilor, sentimentul de aservire în fața fanatismului religiei străine, teama nădușită, grozăviile demențiale ale zilelor de crimă, implorările zadarnice ale victimelor – confrați de credință – și cruzimea surdă, nemiloasă cu care ucigașii ascultau strigătele de moarte ale unor copii, femei și bătrâni. Cunoscu lipsa de siguranță înnebunitoare a refugiatului, a celui ce se ascunde, a pericolului care se ține mereu după fugar, cunoscu biciul terorii care îl gonea către Dumnezeu și toate aceste experiențe se transformară în el într-o revoltă amară, sălbatică, într-o dorință și mai ascuțită de a se răzbuna. Muri într-un pogrom, în torturi îngrozitoare și nu știa că aceste torturi sunt identice cu cele cu care el însuși stinsese, cu peste o sută de ani în urmă, viața unui evreu care îl implora, care urla chinuit, neputincios și dezarmat. Forța sa tensionată, întunecată, imensa lui capacitate de a provoca explozii, fură aruncate în luptă de logica evenimentelor, acolo unde erau necesare: în Franța, înaintea izbucnirii Marii Revoluții, ca element de pregătire al acesteia, de ințețire a focului revoluționar. Își găsi și aici o nouă religie, în care întreaga sa ură s-a putut desăvârși. Numele său deveni cunoscut și temut, în cursul revoluției. Dar forțele incitate de el însuși îl măturară și pe el. Nu

reuşea să ucidă într-un ritm atât de intens încât să fi putut evita lama ghilotinei.

Giuseppe Balsamo muri în Cetatea Îngerilor, în 1795. Fu întemniţat ca mason şi eretic, pe baza sentinţei date de Santo Ufficio. Toate practicile sale dădură greş; nu reuşea să scape din strâmtoarea numelui lui Cagliostro. Minţise şi înşelase atât de mult în viaţa lui încât unicul adevăr al existenţei sale nu mai era acceptat de nimeni. Zadarnic încerca să dovedească faptul că nu are nimic comun cu Cagliostro, că numele său era Balsamo şi că era fiul nelegitim al unei ţărănci siciliene... au râs de el. Afirmaţia lui le apărea ca o minciună dintre cele mai naive, mai prosteşti, mai gratuite. Martorii susţineau, picturi adevereau, data şi locul naşterii arătau că argumentele sale nu sunt decât vorbe în vânt. Am văzut apoi felul cum îşi continuă drumul, pornind din portul însângerat al morţii. Acest drum a fost determinat de întâlnirea sa cu St.-Germain, adevăratul Mag. Claustrarea involuntară în temniţă, adâncirea în gânduri, torturile nemiloase la care fusese supus şi avertismentul magic, devenit acum o certitudine brusc luminată, îi inoculară ceva ce-i lipsise cu desăvârşire până atunci: credinţa şi frica. Credinţa în forţele supranaturale şi în puterea acestora şi frica faţă de consecinţele faptelor sale. Acesta fu un pas uriaş înainte, căci dărui celui lipsit de frâne lăuntrice cunoaşterea frânelor morale. Îi trezi respectul superstiţios faţă de o tendinţă, batjocorită până atunci, şi îi dărui ambiţie – căci nu era lipsit de asemenea capacităţi, pe care însă le negase mai înainte şi le punea pe seama prostiei omeneşti. Aşadar, întâlnirea cu St.-Germain îl ajutase să se salte peste punctul ultim, iar numele lui Cagliostro îl dirijă de la magia neagră către magia albă.

Jeanne Girard-Lorenza Feliciani, care era legată de Balsamo cu legături mult mai profunde şi mai durabile decât cele vizibile, îşi ducea şi ea zilele la mânăstire, în vraja unor rugăciuni extatice, căci pierzându-şi cu desăvârşire voinţa, se adapta mereu personalităţilor mai puternice şi ambianţei acestora. După ce îşi mărturisi păcatele în faţa stareţei energice şi fanatice, aceasta începu să-i modeleze firea molatecă după chipul ei propriu. Lorenza, transformându-se într-o înflăcărată morişcă de rugăciune, măcina fără oprire păcatele ei şi ale lui Balsamo, se acuza şi implora mântuirea. Se gândea la soţul ei cu groază, dar şi cu dragoste jinduitoare, până ce, într-un vis, îl văzu pe masa de tortură. Omul, sigur de sine, violent, arătos, devenise un ciot însângerat, cu faţa suptă, speriată, care implora milă. Fu o imagine atât de clară, încât Lorenza nu mai scăpă de sub influenţa ei. Presimţea cu tot sufletul că, în mod misterios, i se arătase realitatea. După aceasta nu se mai temea de Balsamo, ci îl iubea, îl compătimea fără margini şi îl jelea cu lacrimi nesecate. Ei nu puteau exista unul fără celălalt. Nu puteau înainta decât împreună. Lorenza avea nevoie de voinţa lui Balsamo, de forţa lui, iar Balsamo de receptivitatea, sensibilitatea, intuiţia Lorenzei. Ea era slujitoarea şi intermediara, şi aducea impulsuri întotdeauna din partea pozitivă a sufletului său. Lorenza era vederea şi auzul spiritual al lui Balsamo, dar până atunci Balsamo privise şi ascultase prin ea numai chemările infernului, iar acum, în tăcerea trupească şi sufletească în care trăia, îşi ridica pentru prima dată privirea către lumile mai înalte...

Ernst Müller fu ucis încă în noaptea crimei de Leul Roşu, dizolvat în vin şi băut cu nesaţ. Forţa uriaşă năvălind în trupul bolnav, aflat în descompunere, îl incendie. Voinţa

sa, prin care se agăţase de cadavrul său viu, fu scurtcircuitată de Elixir. Acum personalitatea sa nu mai putea fi ciopârţită de demoni. Rămase întreg. Căzu în cel mai profund infern astral rămânând în posesia conştiinţei vii, care vedea, auzea şi care îşi aducea aminte – la fel ca şi Hans Burgner la vremea sa.

Destinele veneau şi se desfăşurau, îşi arătau motivaţiile, sensurile, adevărurile liniştitoare. În strălucirea acestei cunoaşteri solemne subjugătoare, am înţeles cum se nasc faptele abominabile din caracterele bolnave şi abominabile şi fructele dureroase ale faptelor care conţin la rândul lor antitoxinele specifice ale suferinţei respective. Vedeam că fiecare păcat îşi poate fabrica numai el singur antidotul şi că operaţia suferinţei nu dura niciodată cu nici o clipă mai mult decât timpul necesar pentru vindecare.

Apoi răsună o voce, vocea arhaică a lui Uriel care răspândeşte Cuvântul şi îl propagă printre fiinţele care umplu Cosmosul. Uriel concentrează Lumina Divină într-un focus şi o îndreaptă către locul unde Flacăra Vie trebuie să izbucnească: în sufletul Mântuitorilor, Profeţilor, Văzătorilor, Iluminaţilor, Păzitorilor şi Slujitorilor. Şi ce voce era aceasta, ce vuiet imens al tuturor sensurilor sacre, ce desfăşurare a realităţilor tainice şi eterne!

„Te salut, Cel ce Ai Sosit de Dincolo de Prag! Te salut, Mag, devenit stăpân peste trei lumi! Ţi-ai destrămat în sfârşit legăturile! Ţi-ai retras forţele din materia brută şi din cea subtilă. Acum ele sunt ale tale. Dispui de ele liber. Nici o determinare nu te mai limitează. Cunoşti porţile tainice şi ai în mână cheile. Poţi alege liber! Nu mai eşti reţinut de legile trupului. Poţi merge încotro spiritul tău porneşte. Poţi

înfăptui ceea ce spiritul tău vrea. Poţi părăsi trupul din care nici pulberea nu rămâne pe pământ, căci se mistuie fără urmă şi această forţă spiritualizată ţi se alătură şi ea. Poţi alege printre Lumi. Poţi crea Lumi. Dacă vrei poţi fi Titan al unor sisteme solare şi al unor Căi Lactee. Poţi construi un paradis propriu cu arta nelimitată a forţei creative înflăcărate: un paradis ale cărui flori se vestejesc numai la finele timpurilor. Poţi străbate nenumăratele lumi formale ale celor mai miraculoase planete, în chip de călător, spre propria ta delectare. Poţi pogorî în imperiul tainic al lui Hades, poţi pătrunde în infinitul nelimitat de mare şi în cel nelimitat de mic şi poţi cerne peste Eoni experimente măreţe, încântătoare, până ce lumea revelată se va întoarce la Dumnezeu... Dar poţi să şi pleci, mai întâi solitar, pe Cărarea Dreaptă pe care o cunoşti. Poţi părăsi toate mirajele vremelniciei, poţi părăsi creuzetul cosmic al suferinţei şi experienţelor, – căci eşti liber.

Dar tocmai pentru că eşti liber, te mai pun în faţa unei alegeri, care îţi oferă o încercare grea, o sarcină dificilă, o misiune. Nu eşti obligat să ţi-o asumi. Nimic nu se va schimba dacă o eviţi. Dacă o accepţi, vei fi Slujitor. Te reîntorci din Templul Mântuitorilor pentru a trăi o epocă mesianică, cea mai măreaţă şi mai îngrozitoare epocă a lumii vizibile, drama uriaşă, sângeroasă a selecţiei în care vechiul Eon moare şi se naşte Eonul cel nou. Cataclismul morţii se va amesteca cu chinul naşterii şi misterul Învierii. Pentru această sarcină trebuie să aştepţi mulţi ani tereştri în Anonimatul Însemnat. În acest timp nu vei avea nici o istorie, iar Lumea nu-ţi va vedea faţa. După aceea va veni timpul Apariţiei Astrului, când Saturn va intra în conjuncţie

cu Jupiter sub semnul Taurului, iar poarta cosmică se va deschide, permiţând numai trecerea celui Trimis. Hermes Trismegistos, Rama, Krishna, Buddha, Moise, Lao-tze, Zoroaster, Mahomed, Christos au trecut prin această poartă şi acum Cineva îi va urma. Tu trebuie să-L vesteşti. Vei fi unul dintre cei ce consemnează Adevărul. Tu vei ţese laolaltă trecutul, prin prezent, cu viitorul. Tu vei salva tradiţia predând-o în mâini noi. Vei nota totul despre propriul tău drum, întreţesut cu alte drumuri, şi îmbibat cu neliniştea transcendentă, cu focul transmutant al arhaicelor forţe oculte. Viaţa ta va fi fereastra în acel timp când oamenii, într-o beznă mortală, vor striga, chemând lumina Veşniciei.

I-am prezis aceste vremuri lui Ezra, Văzătorul, în Babel, cu multe milenii în urmă şi am descoperit în faţa lui semnele Domnului, care le vor preceda. Tu, dacă rămâi, vei vedea, şi împreună cu tine vor vedea cei chemaţi, care la început au fost aici şi vor reveni la sfârşit, pentru ca numărul Celor Drepţi să se împlinească după legea cercului de la Avraam la Avraam. Ei sunt acei bărbaţi care şi-au adunat în vechime forţele, şi care n-au cunoscut gustul morţii de la naşterea lor. Vei vedea cel mai profund infern, cea mai arzătoare suferinţă, cea mai sfruntată minciună, şi cea mai îngrozitoare crimă. Vei vedea întunecarea cerului, tulburarea sufletelor, trădarea dintre fraţi, lupta nemiloasă dintre prieteni. Vei vedea prigoana împotriva celor nevinovaţi, uciderea în masă a copiilor, femeilor, bătrânilor, destrucţia dreptului şi justiţiei, călcarea în picioare a tuturor valorilor spiritului, ştiinţei şi credinţei, triumful deplin al infernului pe pământ – şi va trebui să rezişti. Va trebui să rezişti în disperare, în nemângâiere, în mocirla otrăvită a urii, printre capcane, primejdii, şi ameninţări

şi va trebui să scrii despre Dumnezeu, despre Noul Mesia al Spiritului, despre Marele Eon care se va naşte din bălegarul morţii şi al putrefacţiei celui rău. Va trebui să scrii când trompetele Apocalipsei vor răsuna, va trebui să scrii când cerul se va spinteca, când pământul va crăpa şi când, de peste tot, va izbucni foc şi moarte. Va trebui să munceşti pentru ca în ceasul stabilit să fii gata. Va trebui să munceşti, căci această Carte a Vieţii poate fi realizată numai în acompaniamentul vuitor al orchestrei morţii, căci adevăratul cânt al Învierii se înalţă întotdeauna din pieire. Alege deci!“

După cuvintele rostite căzu tăcerea, o tăcere gravă, deplină. Clopotele neauzite nu mai vuiau şi orga mută pastelată a culorilor nu mai unduia. Sus şi jos toate stăteau, aşteptau şi se concentrau nemişcate. Perspectivele nesfârşite stăteau deschise, siderate. Toate formele eterice şi toate posibilităţile creative se ofereau simultan şi nicăieri nu pândeau capcane sau pedepse. În toate direcţiile duceau planuri curate, libere. Aşteptau mari porturi stelare strălucitoare, cu variante niciodată gustate ale experienţei. În uterul lui Lilith se concentrau forţe ancestrale pentru a se transforma într-un rai mirobolant, la porunca Spiritului Creator. În adâncuri se zăreau porţile luminiscente ale Hadesului. În această luminiscenţă, taine generatoare de extazuri transcendente promiteau împlinirea misterelor. Se aprindeau uriaşi sori ai ceţurilor stelare, ca nişte ochi cosmici incandescenţi. Dilatarea în vârtejuri a macrocosmosului şi îngustarea absorbitoare a microcosmosului mă atrăgeau cu forţă magnetică spre poala lor.

...Iar Pământul, acest Pământ mizer care aluneca spre criză aştepta şi el să se împlinească numărul Celor Drepţi.

Îl aştepta pe Mesia...

*

După anii Anonimatului Însemnat, care nu au o istorie, m-am reîntors ca să-l vestesc pe El.

Bucurați-vă, căci Steaua s-a aprins!

Acolo unde bezna este cea mai adâncă s-a născut Mântuitorul!

El a venit să vestească domnia Spiritului și Împărăția Invizibilă! A venit să învingă prin Viață Moartea!

În curând cercul se va închide. Vegheați!

Cercul. De la Avraam la Avraam.

Grăbiți-vă pe cărarea îngustă care mai stă deschisă către noul Eon, ca nu cumva să rămâneți sechestrați în Bezna de Afară!

Grăbiți-vă căci numărul Celor Drepți se va împlini curând pe Pământ!

Semnele despre care Domnul vorbise mai dinainte, au apărut.

A apărut prăpastia chinurilor
și deasupra ei, locul Învierii!

Grăbiți-vă, căci sunt puțini cei care vor rămâne, cei care poartă numele și numărul Domnului, iar cei care vor pieri:

„vor fi asemănători aburului,
vor fi asemănători focului,
vor fi asemănători fumului,
s-au aprins, au ars și s-au făcut scrum!"